

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
แนวปฏิบัติสำหรับครูผู้สอน

กรองแก้ว วรรณสุต

สถาบันภาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
แนวปฏิบัติสำหรับครูผู้สอน

กรองแก้ว กรรณสูต

สถาบันภาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในเรื่องของการทดสอบทางภาษาอังกฤษได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ หรือเขียนข้อสอบที่ต้องการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและหลักสูตรอีกเล่มหนึ่ง

ทั้งการเรียนการสอน และการทดสอบทางภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ไม่สามารถจะบอกได้ว่าวิธีใดดีที่สุด หรือจะทำอย่างไรจึงจะได้ผลดีที่สุด ผู้สอนและผู้ที่จะทำการสอบต้องมีหลักการหรือปรัชญาที่ยึดเป็นแนวทางแล้วประยุกต์ใช้วิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของตนเองและสถาบันซึ่งแตกต่างกันไปเอาเอง ดังนั้นจึงดูเหมือนกับว่าความรู้ความเข้าใจในศาสตร์แขนงนี้ยังต้องการการศึกษาค้นคว้า วิจัยต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด

ด้วยเหตุดังกล่าว หนังสือเล่มนี้จึงไม่สามารถเขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและประเมินผลทางภาษาอังกฤษได้ ดังที่ผู้เขียนได้ตั้งใจไว้ในเบื้องต้น

จะอย่างไรก็ตาม ผู้เขียนหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ให้กับผู้อ่านบ้างอย่างน้อยที่สุดก็อาจจะช่วยจุดประกายความสนใจในเรื่องของการทดสอบทางภาษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือ ตรวจสอบ ควบคุม และแนะแนวทางให้กับการเรียนการสอนภาษาที่ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้บ้าง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรองแก้ว วรรณสูต

สถาบันภาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขหมู่ จที่ ๓๗ 15

เลขทะเบียน ๐11๐๕3

วัน.เดือน.ปี 7 ๓๓. 46

สารบัญ

บทที่		หน้า
บทที่ 1:	บทนำ	1
	1.1 ความหมายของการทดสอบการวัดและการประเมินผล	1
	1.2 บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของการวัดและการประเมินผล	4
	1.3 จุดอ่อนของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย	7
บทที่ 2:	ทฤษฎีการวัดผลและแนวปฏิบัติในการวัดผลการเรียนรู้ทางภาษา	13
	2.1 วิวัฒนาการ ทฤษฎี ความเชื่อ และปรัชญาเกี่ยวกับการประเมินผล ผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	13
	2.2 แนวโน้มการวัดและการประเมินผลทางภาษาในศตวรรษที่ 21	22
	2.3 แนวคิดในการวัดประเมินผลความสามารถในการสื่อสารใน ศตวรรษที่ 21	29
	2.4 หลักการและข้อควรคำนึงในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทางภาษา	31
	2.5 ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี	33
บทที่ 3:	การประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตร ภาษาอังกฤษ	35
	3.1 จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามการจำแนกของ Bloom และคณะ	35
	3.2 ระดับต่าง ๆ ของจุดประสงค์ทางการศึกษา	39
	3.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ใช้เพื่อทดสอบและประเมินผล ทางภาษาตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร	40
	3.4 การประยุกต์แนวคิดของ Bloom และคณะในการกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้และระดับชั้นพฤติกรรมทางภาษา เพื่อนำมาใช้ในการทดสอบภาษาอังกฤษ	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมิน ความสามารถทางภาษาตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร	50
3.6 การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมินผล ความรู้ความสามารถด้านพุทธิพิสัย	64
3.7 การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมินความ สามารถด้านจิตพิสัย	71
3.8 การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมิน ความสามารถด้านทักษะพิสัย	73
3.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม: จุดอ่อน และแนวทางแก้ไข	74
บทที่ 4: วิธีวัดผล ทดสอบ และประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ	77
4.1 ประเภทต่าง ๆ ของการทดสอบและประเมินผลทางภาษา	77
4.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลทางภาษา	87
4.3 การทดสอบด้านเนื้อหาความรู้ตามองค์ประกอบของภาษา	129
4.4 การทดสอบและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	149
4.5 การทดสอบเจตคติและเกณฑ์ในการประเมิน	234
บทที่ 5: การสร้างแบบทดสอบทางภาษา	241
5.1 การเลือกรูปแบบการทดสอบให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด และประเมิน	241
5.2 การสร้างลักษณะเฉพาะของข้อสอบและการสร้างแบบทดสอบ	247
5.3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ	268
5.4 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อเพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจ จำแนก	289

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.5 การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อและ การพิจารณาประสิทธิภาพของข้อสอบ	299
5.6 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อในระบบอิงเกณฑ์	301
5.7 ข้อควรคำนึงในการตีความหมายจากการวิเคราะห์ข้อสอบ	303
บรรณานุกรม	305
ภาคผนวก	310

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ชั้นต่าง ๆ ของพฤติกรรมทางภาษาด้านพหูพจน์พหุสย	44
ตารางที่ 2	ชั้นต่าง ๆ ของพฤติกรรมทางภาษาด้านจิตพหุสย	48
ตารางที่ 3	ตัวอย่างคำกริยาที่บ่งบอกการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ระดับต่าง ๆ ด้านพหูพจน์พหุสย	53
ตารางที่ 4	ตัวอย่างคำกริยาที่บ่งบอกการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านจิตพหุสย	57
ตารางที่ 5	ตัวอย่างคำกริยาที่บ่งบอกการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกด้าน ทักษะพหุสย	59
ตารางที่ 6	คุณลักษณะของแบบทดสอบอิงกลุ่มและแบบทดสอบอิงเกณฑ์	85
ตารางที่ 7	ขอบข่ายความรู้ทางภาษา	129
ตารางที่ 8	องค์ประกอบของความสามารถทางภาษา: การกำหนดสิ่งที่จะ ทดสอบและรายการวิเคราะห์	132
ตารางที่ 9	ประเภทของแบบทดสอบและจุดประสงค์ของการทดสอบ	241
ตารางที่ 10	ตัวอย่างตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดมุ่งหมายรายวิชา ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน	251
ตารางที่ 11	ตัวอย่างตารางวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	253
ตารางที่ 12	ตัวอย่างตารางเพื่อสร้างแบบทดสอบรายวิชา	256
ตารางที่ 13	ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของคะแนนกับความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบ	276
ตารางที่ 14	ตารางแสดงเปอร์เซ็นต์อำนาจจำแนกของค่า r	300

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า	
แผนภูมิที่ 1	กระบวนการทดสอบ	1
แผนภูมิที่ 2	กระบวนการควบคุมคุณภาพ	4
แผนภูมิที่ 3	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในกระบวนการเรียนการสอน	13
แผนภูมิที่ 4	องค์ประกอบของความสามารถที่ใช้ในการสื่อสาร	25
แผนภูมิที่ 5	บทบาทของการวัดและประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอน	32
แผนภูมิที่ 6	จุดประสงค์ทางการศึกษาและการจำแนกพฤติกรรม	39

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

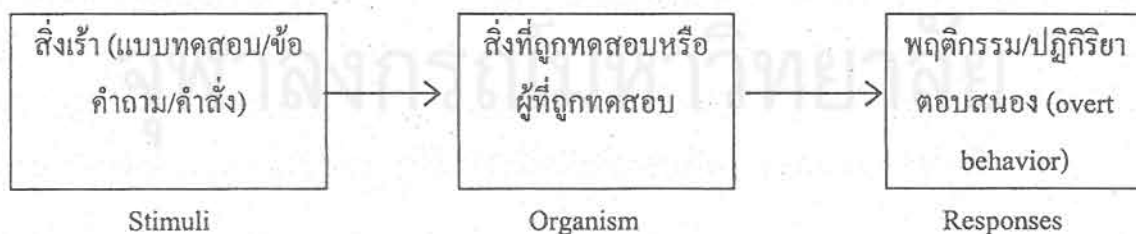
บทนำ

1.1 ความหมายของการทดสอบ การวัด และการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการวัดและการประเมินผลที่กระทำอย่างถูกต้อง เทียบตรง และแม่นยำนั้น จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นๆ มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข มีจุดแข็งที่ควรส่งเสริมในเรื่องใดบ้าง ทำให้สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แต่ก่อนที่จะพูดถึงบทบาทและหน้าที่ของการวัด และประเมินผลนั้นมีคำที่ควรทำความเข้าใจอยู่ 3 คำ คือ การทดสอบหรือการตรวจสอบ (Testing) การวัด (Measurement) การประเมินผล (Evaluation)

1.1.1 การทดสอบ หรือการตรวจสอบ (Testing) หมายถึงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลมาขึ้นขั้นสนับสนุนการตัดสินใจว่าผู้ที่ถูกทดสอบหรือสิ่งที่ถูกทดสอบมีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติ หรือมีคุณลักษณะในเรื่องที่ทำการทดสอบหรือไม่ โดยตัดสินจากพฤติกรรม หรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็นของสิ่งที่ถูกทดสอบ เมื่อได้รับสิ่งเร้า (Stimuli) ในกรณีที่เป็นผู้ที่ถูกทดสอบ สิ่งเร้าก็อาจจะได้แก่ข้อคำถาม หรือคำสั่งที่กระตุ้นให้เขาแสดงพฤติกรรม หรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Responses) ออกมาให้เห็นได้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น พูดยตอบ เขียนตอบเป็นคำบรรยาย เลือกคำตอบ ที่ถูกต้องจากตัวเลือกที่ให้มา กาเครื่องหมายที่คำตอบ หรือทำกิจกรรมตามคำสั่ง เป็นต้น กล่าวโดยสรุป การทดสอบมีลักษณะที่สำคัญอยู่ที่ต้องมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้ผู้ถูกทดสอบแสดงพฤติกรรม หรือปฏิกิริยาตอบสนองออกมาให้เห็นได้ชัดเจน (Overt behavior) ที่สามารถวัดได้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1: กระบวนการทดสอบ (Testing Process)

ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นความหมายอย่างกว้าง ๆ ของการทดสอบ หากพิจารณาความหมายในวงแคบลงมาก็คือ "การทดสอบทางการศึกษา" จะหมายถึง การให้คำถามชุดหนึ่งที่คาดว่าจะเป็นตัวแทนของความรู้ทั้งหมดที่ได้ถ่ายทอดไปให้ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนตอบคำถามชุดนั้น ขณะเดียวกันก็คอยสังเกตพฤติกรรมตอบสนองต่อข้อสอบชุดนั้น ซึ่งก็คือคำตอบของผู้เรียนนั่นเอง ดังนั้นการทดสอบจึงเป็นการตรวจสอบ (examine) ว่ามีอะไรตามที่ต้องการแสวงหาอยู่หรือไม่ นักปราชญ์ทางการวัดผลท่านหนึ่ง คือ Cronbach ได้ให้ความหมายของการทดสอบไว้ว่า "การทดสอบเป็นกระบวนการของการสังเกตพฤติกรรมมนุษย์ แล้วอธิบายผลการสังเกตในรูปของตัวเลขบอกจำนวน หรือด้วยการจำแนกประเภทอย่างมีระบบ" (Cronbach, 1970:26) ถ้าพิจารณาความหมายตามคำอธิบายนี้การทดสอบก็เป็นการวัด (Measurement) อย่างหนึ่งนั่นเอง เพราะมีการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับคุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างมีระบบ

1.1.2 การวัด (Measurement) เป็นการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ อย่างใดอย่างหนึ่งให้กับสิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎเกณฑ์ (rules) อย่างใดอย่างหนึ่ง (Cronbach, 1970:26) เช่น ถ้าใช้ระบบการนับทีละ 1 ข้อสอบ 60 ข้อ จะมีจำนวนเท่ากับ 60 แต่ถ้าใช้ระบบการนับเป็นฉบับข้อสอบ 60 ข้อ ก็มีจำนวน เท่ากับ 1 ฉบับ เป็นต้น

การวัดทางการศึกษา (Educational Measurement) เป็นกระบวนการที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ หรือกระบวนการในการค้นหาระดับหรือขนาดที่แสดงปริมาณของลักษณะตัวบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ (เฮวดี วิบูลย์ศรี 2526: 2) ยกตัวอย่างเช่น ให้เขียนตอบข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ ถ้าตอบถูกให้คะแนน 10 คะแนน หากเขียนตอบได้ถูก 2 ข้อจะได้คะแนน 20 คะแนน แต่ถ้าตอบข้อสอบเลือกตอบนั้น เมื่อตอบถูก 1 ข้อจะได้คะแนน 1 คะแนน ตอบถูก 2 ข้อได้คะแนน 2 คะแนน แทนที่จะเป็น 20 คะแนน เหมือนการตอบข้อสอบอัตนัย เป็นต้น การวัดทางการศึกษาทำได้หลายวิธีเช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การดูผลงานที่ทำ การดูปฏิริยาตอบสนอง เช่น การขอขงคำถาม การแสดงความกระตือรือร้น การขาดเรียนบ่อย ๆ การไม่ทำการบ้าน การอ่านหนังสือนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้อ่านอย่างมากมาย เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการวัดทางการศึกษามีความหมายกว้างมาก ไม่ใช่มีแต่การทดสอบด้วยแบบทดสอบเท่านั้น แต่เป็นการกำหนดตัวเลข หรือสัญลักษณ์ให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎเกณฑ์ทางการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการประเมินผลตัดสินคุณค่าต่อไป

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการเก็บรวบรวมสังเคราะห์ และตีความหมายข้อมูลที่ได้มาจากการวัด เพื่อช่วยในการตัดสินใจ หรือตัดสินคุณค่า เช่น ช่วยครูวินิจฉัยปัญหาการเรียนของนักเรียน หรือประเมินผลการวัดเพื่อจุดประสงค์เฉพาะบางประการ

หากพิจารณาการประเมินผล (Evaluation) ในลักษณะที่เป็นกระบวนการอาจกล่าวได้ว่า

1) การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการวางแผน เก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้อาประกอบพิจารณาตัดสินใจในการเลือกกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่ง (Stufflebeam, 1971: 15)

2) การประเมินผล เป็นการพิจารณาความเหมือน ความสอดคล้อง หรือความสัมพันธ์ของการกระทำ (performance) กับจุดมุ่งหมาย (objective) เช่น ในการเรียนการสอนวิชา Oral Communication นั้น กำหนดจุดประสงค์ไว้ข้อหนึ่งว่า ให้นักเรียนสามารถพูดแสดงความคิดเห็นแบบโต้แย้งได้ แต่ในทางปฏิบัตินักเรียนไม่มีโอกาสได้พูดในลักษณะนี้เลยและพูดแบบโต้แย้งไม่ได้ จึงตัดสินใจได้ว่า ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ จุดมุ่งหมายกับการกระทำไม่สอดคล้องกัน (เอนก เพ็ชรอนุกุลบุตร 2527: 3)

สำหรับคำว่า appraise กับ assessment นั้น ใช้ในความหมายเดียวกันกับคำว่า evaluation คือ เก็บรวบรวม สังเคราะห์ ตีความหมายข้อมูล และประเมินผล ตัดสินคุณค่าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ทำการวัด

จะเห็นได้ว่า การอธิบายความหมายของคำว่า 'evaluation' ทั้งข้อ 1) และ ข้อ 2) ข้างต้นนั้น มีสิ่งที่เหมือนกันก็คือ มีการวินิจฉัย ประมวลความ ตีราคาหรือตัดสินคุณค่า ตัดสินใจจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้ ตามคำอธิบายในข้อ 1) นั้น เน้นที่การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ส่วนในข้อ 2) นั้น เน้นที่การประเมินคุณค่าของผลการกระทำเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าแล้วว่าสอดคล้องกันเพียงใด ถ้าสอดคล้องกันก็ตัดสินหรือระบุคุณค่าว่า ผลการกระทำนั้นดี บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และตัดสินว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไป

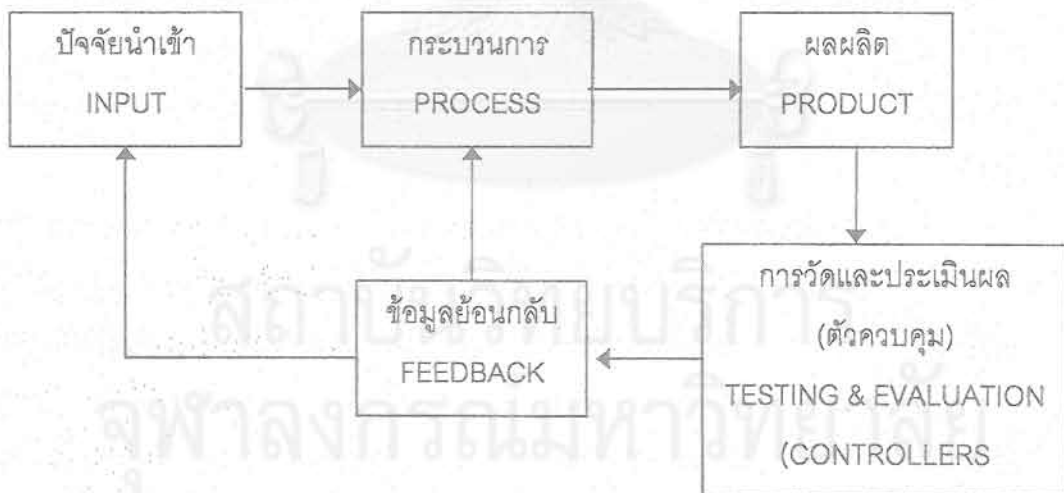
กล่าวโดยสรุปการประเมินผลทางการศึกษาคือ กระบวนการที่ครูจะนำผลจากการวัดมาประเมินผลตัดสินว่าผู้เรียนสมควรสอบได้หรือสอบตกหรือมีพัฒนาการในการเรียนอย่างไรนั่นเอง แต่ต้องระลึกรู้เสมอว่า ต้องมีข้อมูลที่มากพอ เพียงตรง และเชื่อถือได้ ดังนั้นการจะพิจารณาตัดสินใจกำหนดระดับความสามารถของผู้เรียน เช่น การให้เกรด A, B, C, D หรือ F นั้นจำเป็นต้องมีการสอบหลายๆครั้ง ครั้งละหลายๆข้อ และต้องอาศัยข้อมูลจากการวัด หรือประเมินด้วยวิธีอื่นๆ ประกอบด้วยเช่น การส่งการบ้าน การทำรายงาน การเข้าร่วมกิจกรรม ความกระตือรือร้น เป็นต้น จึงจะให้เกรดได้เหมาะสมถูกต้องตรงกับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

จะเห็นได้ว่าการทดสอบ การวัด การประเมินผล และการตัดสินคุณค่า เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แยกจากกันไม่ได้

1.2 บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

1.2.1 บทบาทหน้าที่ของการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งในแง่ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ได้ตามความต้องการของสังคม การวางแผนการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ครอบคลุมและมองการณ์ไกล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยการกำหนดเนื้อหาหลักสูตร วิธีการดำเนินการเรียนการสอนที่เหมาะสมถูกต้อง แต่จะได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ กระบวนการในการตรวจสอบและควบคุมนี้เรียกรวม ๆ กันว่า "กระบวนการควบคุมคุณภาพ" (quality control process) ซึ่งเป็นกระบวนการกระทำที่พยายามจะให้ได้มาซึ่งข้อมูลว่าการผลิต ผลผลิต เป็นอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ข้อมูลนี้เรียกว่า "ข้อมูลย้อนกลับ" (feedback) กระบวนการในการแสวงหาข้อมูลทางการศึกษาที่เป็นผลของการเรียนการสอนนี้ เป็นกิจกรรมที่เรียกว่า "การวัดผลการศึกษา" โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การนำข้อมูลนี้ไปใช้ในการประเมินผลเพื่อควบคุมคุณภาพ (quality control) ให้เป็นไปตามเป้าหมาย สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและพฤติกรรมของการศึกษาทั้งระบบได้ ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

แผนภูมิที่ 2: กระบวนการควบคุมคุณภาพ (QUALITY CONTROL PROCESS)

จากแผนภูมิที่ 2 จะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินผลทางการศึกษามีบทบาทสำคัญ หรือเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการควบคุม หรือพัฒนาคุณภาพของการศึกษา เพราะช่วยให้มีการตรวจสอบผลผลิต (ผู้เรียนที่จบหลักสูตร) และกระบวนการในการผลิต (การจัดการเรียนการสอน การบริหาร

และอื่น ๆ) ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปใช้ช่วยในการตัดสินใจ พัฒนาการประกอบของการศึกษาส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า ผู้เข้าเรียน และกระบวนการในการผลิต แต่ถ้าระบบการวัดและประเมินผลนั้นขาดคุณภาพและเทคนิคที่ดีย่อมทำให้การพัฒนาองค์ประกอบของการศึกษาทำได้ยาก และผลการศึกษาขาดประสิทธิภาพ

ฮีตัน (Heaton, 1978: 1) กล่าวว่า น่าเสียดายที่การเรียนการสอนเป็นจำนวนมากในอดีตได้แยกการสอบและการสอนออกจากกันทั้ง ๆ ที่การสอนและการสอบ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดจนกระทั่งเราไม่สามารถจะทำการหนึ่งสิ่งโดยไม่เกี่ยวข้องกับอีกสิ่งหนึ่งได้อย่างแท้จริง ดังนั้นเราจึงควรจะศึกษาต่อไปถึงประโยชน์ของการทดสอบว่ามีอะไรบ้าง

1.2.2 ประโยชน์ของการทดสอบ การวัด การประเมินผล

1.2.2.1 ประโยชน์ทางการเรียนการสอน

1) เป็นเครื่องมือสำหรับจัดอันดับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจำแนกและระบุตำแหน่งแห่งที่ว่า บุคคลผู้นั้นมีความรู้ความสามารถมาก - น้อย เพียงใด มีตำแหน่งอยู่ในระดับใดของกลุ่ม หรือเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับใด ทำให้จัดเข้าชั้นเรียนได้เหมาะสมกับความสามารถที่มีอยู่ (placement) เครื่องมือเหล่านี้ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดอิงกลุ่ม (Norm Reference Test : NRT) แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion Reference Test: CRT) แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude Test) แบบทดสอบวัดเจตคติ (Attitude Test) แบบทดสอบวัดความพร้อม (Readiness Test) แบบทดสอบย่อย (Formative) แบบทดสอบสรุปรวบยอด (Summative Test) แบบทดสอบจัดอันดับ (Placement Test) แบบทดสอบเหล่านี้มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ

ก. เพื่อคัดเลือก (selection) บุคคลเพื่อรับ หรือไม่รับ เข้าเรียน ทำงาน อาชีพ หรือสอบแข่งขันเพื่อรับทุนการศึกษา ดังนั้นอันดับที่ของผลการทดสอบจึงเป็นหัวใจสำคัญ

ข. เพื่อทำการแยกประเภท (classification) เช่น การทดสอบเพื่อแยกบุคคลออกเป็นกลุ่มตามความสามารถ เช่น กลุ่มเก่ง กลุ่มอ่อน กลุ่มสอบได้ หรือตก กลุ่มเก่งทางภาษา กลุ่มเก่งทางคำนวณ กลุ่มมีความพร้อม หรือไม่พร้อม เป็นต้น

2) เป็นเครื่องมือสำหรับวินิจฉัย (Diagnosis) ผลการทดสอบจะช่วยให้วินิจฉัยได้ว่า ผู้รับการทดสอบมีจุดอ่อน จุดแข็ง ในเรื่องใดบ้าง มีสาเหตุของความเก่ง-อ่อนมาจากอะไร ยังขาดความรู้ในเรื่องใด เพื่อให้ตัดสินใจได้ถูกต้องว่าจะต้องได้รับการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมสิ่งใด ผลการสอบแบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Test) นำไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Remedial Teaching) ของครู เพราะแบบทดสอบประเภทนี้ สามารถจะช่วยชี้แนะได้ว่า ข้อสอบข้อใดยากหรือง่ายเกินไป นักเรียนแต่ละคนมีจุดอ่อนตรงไหน สามารถแก้ไขได้ทันทีหรือไม่ปล่อยให้ เป็น "ดินพอกหางหมู" การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในที่สุด

3) เป็นเครื่องมือวัดผลย่อย (Formative Evaluation) การประเมินผลในลักษณะนี้ จะกระทำเมื่อเรียนหรือสอบเสร็จสิ้นในแต่ละบทหรือหน่วยการสอน ผลการทดสอบใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องว่า การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรหรือวิชานั้น ๆ บทเรียนหรือหน่วยการเรียนนั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ควรจะสอนอะไรเพิ่มเติม ควรจะแก้ไขบทเรียน หรือวิธีการสอนตรงไหน อย่างไร

4) เป็นเครื่องมือวัดความสามารถแบบสรุปรวบยอด (Summative Evaluation) ผลการสอบสามารถนำไปใช้เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นจากเดิมก่อนเริ่มการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด มีความรู้ความสามารถในระดับที่พึงพอใจแล้วหรือไม่ การสอบในลักษณะนี้เป็นการสอบเพื่อตัดสินประเมินความสามารถ (assessment) โดยทำการทดสอบก่อนการเรียน (pretest) หลังจากเรียนไปช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วทำการสอบอีกครั้ง (post test) ด้วยข้อสอบชุดที่ใช้ทดสอบก่อนการเรียนหรือใช้แบบทดสอบคู่ขนานความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบสามารถนำไปประเมิน (assess) พัฒนาการหรือความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนได้ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยยึดจุดประสงค์การเรียนเป็นเกณฑ์

5) เป็นเครื่องมือกระตุ้นความสนใจ ผลการสอบสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพิ่มแรงจูงใจ (motivation) ในการเรียนการสอนได้เพราะได้รับการเสริมแรง (reinforcement) จากผลการสอบที่ทำให้ได้รับความพึงพอใจ ข้อสอบที่ทำให้การเสริมแรงที่ดีต้องเป็นข้อสอบที่มีความยากง่ายพอเหมาะ ทำให้ผู้ทดสอบเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็มีลักษณะท้าทายให้อายากรู้ อายากลอง ไม่ใช่ยากจนทำให้เกิดความท้อถอย เช็ดขยาด หรือง่ายจนไม่น่าสนใจ

1.2.2.2 ประโยชน์ทางการแนะแนว

หลักการที่สำคัญที่สุดของการแนะแนวคือ ต้องทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ช่วยตนเองได้ ดังนั้นข้อมูลจากการทดสอบจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยทำหน้าที่เสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เขาเห็นภาพตัวเองอย่างแจ่มชัดว่า สนใจ เก่ง อ่อน ถนัด บกพร่อง ตรงไหนบ้าง บอกให้เขาารู้ได้ว่าควรจะแก้ไขปัญหาของตัวเองตรงไหนอย่างไร เช่น ช่วย使他ตัดสินใจได้ว่า จะเรียนกวดวิชา เรียนซ่อมเสริมวิชาใดบ้าง จะเลือกเรียนโปรแกรมใด สาขาวิชาใด เลือกประกอบอาชีพใดในอนาคต ผลการสอบแบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย แบบทดสอบวัดความถนัด ความสนใจ และแบบทดสอบทางจิตวิทยาอื่น ๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้การแนะแนว สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของความล้มเหลวหรือสำเร็จของโครงการแนะแนวในประเทศไทยก็คือ การขาดเครื่องมือ ซึ่งได้แก่แบบทดสอบดังกล่าวมาแล้วนั่นเอง

1.2.2.3 ประโยชน์ทางการบริหาร

การบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จต้องอาศัยข้อมูลที่มาพอ ถูกต้อง แม่นยำ ครอบคลุมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้การตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ผลการทดสอบจะให้ข้อมูลกับผู้บริหารในการตัดสินใจที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

1.2.2.4 ประโยชน์ทางการวิจัย

ผลการสอบจะให้ข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์วิจัยด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน ผู้สอน วิธีการสอน การจัดการหลักสูตร การแนะแนว และบริการอื่น ๆ อีกมากมาย อันจะนำไปสู่ข้อค้นพบที่มีคุณค่าในการตัดสินใจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร วิธีการสอน การบริหารงาน เป็นต้น แต่ปัจจุบันปัญหาอย่างหนึ่งในการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยทั่วไปคือ การสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบ หรือแบบสอบถามที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ และสามารถทำให้งานวิจัยนั้นมีคุณภาพที่ดีได้

1.3 จุดอ่อนของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2517 รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนองความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร.0203/12563 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2517) คณะกรรมการพิจารณาแนวทางที่จะปฏิรูปการศึกษาเสนอแก่รัฐบาลในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการวัดและประเมินผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (สุเทียบ ละอองทอง, 2517; 8)

1. การทดสอบวัดแต่ความรู้ความจำ
2. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นการสิ้นเปลืองและสูญเปล่า ผลการสอบยังเชื่อมั่นไม่ได้
3. การวัดผลที่แล้วมาชดถ้อเวลาเรียนเป็นหลัก ทำให้คนจำนวนมากไม่มีสิทธิ์เข้าสอบทั้ง ๆ ที่มีความรู้เพียงพอที่จะทำข้อสอบได้
4. ทักษะคิดต่อการสอบในปัจจุบัน ทำให้ผู้สอบมีการชิงดีชิงเด่น ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. ครูไม่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูคิดว่าตนเองได้สอนแล้ว ผู้เรียนจะรับรู้เรียนรู้ได้แค่ไหน เป็นภาระของผู้เรียนเอง
6. การรายงานผลการสอบ ไม่สามารถสื่อความหมายที่ถูกต้อง ผู้สอนและผู้ปกครองไม่เข้าใจผลการสอบและไม่สามารถทำนายอะไรได้จากผลการสอบ
7. การสอบเป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนเพราะทุกคนมุ่งแต่การสอบไม่ใ้ มุ่งที่จะเรียนให้รู้ได้

ข้อบกพร่องเหล่านี้ทำให้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาหนึ่งวิชาใด รวมทั้งวิชาภาษาอังกฤษด้วย คลาดเคลื่อน ไปจากความมุ่งหมายของการสอนหรือหลักสูตร

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2521: 13) ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการวัดและประเมินผลเป็นแบบหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีหน้าที่วัดผลการเรียนของนักเรียนที่ตนสอน โดยหวังว่าจะเป็นผลดีเพราะผู้สอนและผู้สอบเป็นคนเดียวกัน จะได้รับรู้พัฒนาการของนักเรียน ติดตามผลการสอนได้อย่างใกล้ชิด และใช้ผลการสอบช่วยในการตัดสินใจปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นได้

ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในปี พ.ศ. 2539 (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ: 2539) หลักสูตรวิชาภาษาต่างประเทศยังคงจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรีอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความสามารถและความถนัดทางภาษาต่างประเทศ ตามความสนใจของผู้เรียน
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศที่เลือกเรียน ให้มีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แฝงหรือติดอยู่กับภาษานั้น ๆ ให้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลและเทศะ
3. เพื่อให้ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไปและในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้เกิดความชื่นชมในภาษาที่เลือกเรียนและเกิดนิสัยรักการอ่าน

โดยสาระใหม่ของหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนที่ประกอบไปด้วยการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียน การดำเนินการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนโดยพิจารณาจุดประสงค์เป็นเกณฑ์ หากยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดต้องใช้ผลการสอบมาทำการปรับปรุงสอนซ่อมเสริม ดังนั้นการสอบจึงไม่ใช่การตัดสินว่านักเรียนสอบได้หรือสอบตกเท่านั้น แต่ต้องนำผลมาพิจารณาวินิจฉัยจุดเด่น-จุดด้อย แล้วปรับปรุงแก้ไขด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงต้องมีการระมัดระวังในการวัดผลเพิ่มขึ้นอีกด้านหนึ่ง

แต่จากการสำรวจแบบทดสอบและปัญหาในการสอบ การวัด และการประเมินผลทางการศึกษาของชวาล แพร์ตกุล (ชวาล แพร์ตกุล, 2515; 10) และการศึกษาของสุเทียบ ละอองทอง (สุเทียบ ละอองทอง, 2527) พบว่าข้อบกพร่องและจุดอ่อนของการวัดผลและประเมินผล ทั้งรายวิชาอื่นและภาษาอังกฤษ พอสรุปได้ดังนี้

1. แบบทดสอบยังวัดไม่ตรง (invalid) เนื่องจากคำถามที่ถามเน้นแต่เฉพาะบางเนื้อหา ข้อสอบทั้งฉบับไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สอน บางครั้งวัดผิดจากจุดประสงค์ของการเรียนการสอน เช่น ในวิชาภาษาอังกฤษ จุดมุ่งหมายหลักคือ ต้องการให้มีทักษะทางการสื่อสาร ควรมุ่งวัด

ว่า อ่านได้รวดเร็ว จับใจความได้เข้าใจความหมายในแง่ของการตีความ แปลความ สรุปความ เขียนถ่ายทอดความต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีเพียงใด ฟังได้เข้าใจ พูดได้ตรงกับความต้องการเพียงใด แต่ข้อคำถามกลับถามแต่เนื้อเรื่อง ซึ่งเน้นแต่ความจำเป็นส่วนมาก เช่น ถามชื่อ ถามว่าทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร แต่ไม่ได้ศึกษาประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องในตอนนั้น ๆ ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอซึ่งควรถามด้วยคำถามว่า ทำไม (Why) อย่างไร (How) เป็นต้น อีกตัวอย่างหนึ่งของการวัดที่ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายคือ การทดสอบความสามารถในการพูดด้วยการให้เติมข้อความในบทสนทนาที่พิมพ์หรือเขียนไว้ ถึงแม้นักเรียนจะสามารถทำข้อสอบได้คะแนนดี ก็ไม่ได้หมายความว่านักเรียนคนนั้นพูดได้ดี เพราะไม่ได้เปล่งเสียงพูดได้ตอบออกมาให้ได้ยินเลยจึงเป็นการวัดที่ไม่ตรงกับสิ่งที่เราต้องการวัด

การสร้างแบบทดสอบให้สามารถวัดได้ตรง ประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ขาดตำราทฤษฎีการวัดประเมินผล เอกสารคู่มือที่จะใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2. ขาดความรู้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะทำการทดสอบ

3. ขาดความรู้ในการดำเนินการวัดผล ในการจัดการเรื่องของการทดสอบ เช่น ไม่รู้ว่าควรจะทำการทดสอบอะไร เมื่อไร ควรทดสอบกี่ครั้ง เป็นต้น

4. ไม่มีเวลาหรือมีเวลาจำกัดในการสร้างข้อสอบ เพราะครุมีภาระรับผิดชอบมากมายหลายด้าน

5. ไม่มีเวลาหรือมีเวลาจำกัดในการตรวจข้อสอบทำให้ต้องใช้การทดสอบแบบอ้อม ๆ (indirect testing) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีผู้เรียนเป็นจำนวนมากในแต่ละชั้นเรียน เช่น ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีนักเรียน 40-50 คน การสอบพูดด้วยการให้พูด หรือการสอบเขียนโดยการให้เขียนคงทำได้ยาก

6. ขาดความสามารถในการสร้างข้อสอบ เพื่อวัดทักษะต่าง ๆ บางครั้งถามหรือทดสอบในสิ่งที่ไม่ได้สอน ผู้ออกข้อสอบไม่รู้ว่าทักษะใดควรวัดความรู้ในเรื่องใดบ้าง และวัดด้วยวิธีใดได้บ้าง

2. ข้อคำถามยังมีคุณภาพด้อย ข้อสอบที่มีคุณภาพด้อยมีลักษณะที่เห็นได้อย่างชัดเจนหลายประการ เช่น มุ่งวัดความสามารถในการจำเนื้อหามากกว่าให้คิดวิเคราะห์วิจารณ์ทำให้ทำได้ง่าย รู้ว่าคำตอบอยู่ตรงไหนในตัวข้อสอบสามารถคัดลอกหรือหิบบกมาตอบได้ทันที ผู้สอบใช้ความสามารถในการหาที่อยู่ของข้อความที่ถูกถามถึงแล้วคัดลอกมาได้เลย (mapping) ไม่ต้องใช้ความคิด ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือประเมินสิ่งที่อ่าน หรือได้เห็น ได้ยินก่อนตอบคำถาม ความสามารถในการวิเคราะห์ค้นหาเหตุผลเป็นคุณสมบัติที่ดีของการเรียนการสอน และ

ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อไม่มีการถามในลักษณะนี้ก็จะไม่มีการพัฒนาคุณภาพทางสมองในระดับสูง เป็นการทำลายทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคมไปโดยปริยาย หากข้อคำถามยังเป็นเช่นนี้ เมื่อไรนักเรียนจะคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ การเขียนข้อคำถามให้มีคุณภาพนั้น ศึกษาได้จาก ชาวล แพร์ตกุล (2520) เรื่องเทคนิคการเขียนข้อสอบ

3. ผลการสอบไม่ได้ถูกนำไปใช้ให้คุ้มค่า ในการสอบแต่ละครั้งต้องเสียเวลา แรงงาน ความคิด และเงินเป็นจำนวนมาก ข้อสอบบางฉบับใช้เวลาในการออกเป็นแรมเดือน แต่นำผลไปใช้เพียงแต่ตัดสินว่าสอบได้-ตก รับ-ไม่รับเข้าเรียน หรือเข้าทำงานเท่านั้น ทั้งๆ ที่ผลการสอบให้ข้อมูลที่สามารนำไปใช้ด้านอื่น ๆ ได้อีกมากมาย ทั้งในด้านการเรียนการสอน และการบริหาร ผลการสอบควรนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงเนื้อหาที่จะสอน วิธีการสอน และกิจกรรม ตัวอย่างเช่น ข้อสอบข้อหนึ่งนักเรียนตอบผิดหมดทุกคนแสดงว่าต้องมีสิ่งบกพร่องเกิดขึ้นกับการสอนแน่ ๆ หรือข้อสอบที่ถามเกี่ยวกับ past perfect tenses ทุกข้อ เด็กคนหนึ่งตอบผิดทั้งหมด แสดงว่าเด็กคนนี้ควรเรียนเรื่องนี้ใหม่ ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติมให้มากขึ้น เป็นต้น หรือ ผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษที่ครู ก. เป็นผู้สอนนั้นนักเรียนสอบได้คะแนนต่ำมากทุกคน ทำให้นักเรียนเกลียดวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารจะต้องพิจารณาว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ควรจัดคนอื่นมาสอนแทนหรือไม่ เป็นต้น ในด้านแบบทดสอบเองก็น่าจะได้รับการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นแล้วเก็บไว้ใช้ต่อไปได้อีก โดยจัดเก็บไว้ในคลังข้อสอบ

4. การแปลผลการสอบยังคลาดเคลื่อน หลังจากทำการสอบแล้ว ผลการสอบจะได้รับการตีค่าเป็นคะแนนเช่น ถ้าตอบถูก 100 ข้อ ได้ 100 คะแนน หรือนำคะแนนที่ได้ที่เรียกกันว่าคะแนนดิบไปแปลงเป็นค่าอย่างอื่นเช่น ค่าร้อยละ หรือแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานอย่างอื่นเช่น คะแนนที (T-Score) เพื่อเป็นตัวแทนความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของคนผู้นั้นในการเรียนวิชานั้น ซึ่งเป็นการวัดผลแบบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) เพราะนำผลการสอบไปเปรียบเทียบจัดอันดับว่าเป็นอันดับที่เท่าไรในกลุ่ม หรือมาตรฐานที่แสดงว่าเป็นผู้รอบรู้แล้วหรือยัง สมควรให้สอบผ่าน-ไม่ผ่านอย่างไร โดยอาศัยหลักการเรียนแบบรอบรู้ (Mastery Learning) การแปลผลการสอบว่า รู้-ไม่รู้ ผ่าน-ไม่ผ่าน แบบนี้นั้น จะต้องเริ่มต้นจากการตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้เป็นหลักหรือแนวเทียบเสียก่อน แล้วจึงกำหนดเกณฑ์ว่าต้องทำได้ถูกต้องแค่ไหน เพียงไร จึงจะถือว่าเรียนรู้ (Master) แล้ว เช่น อาจกำหนดว่าถ้าตอบถูก 80% ขึ้นไปจึงจะถือว่ารู้แล้ว สอบผ่านหรือสอบได้ ลักษณะของการทดสอบแบบนี้เรียกว่า การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test)

การแปลผลการสอบในปัจจุบัน คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้มากด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1. ถ้าใช้คะแนนดิบเป็นตัวแทนของความสามารถ ก็ไม่มีความหมายใด ๆ เช่น ถ้าบอกว่า นาย ก. ได้คะแนนจากการสอบวิชาภาษาอังกฤษ 40 คะแนนนั้น ไม่สามารถจะแปลความหมายผลการสอบนี้ได้ว่า นาย ก. สอบได้หรือสอบตก เก่งหรืออ่อน มีความรู้ความสามารถแค่ไหน

2. ถ้าใช้การแปลงคะแนนดิบเป็นร้อยละ เช่น ถ้าบอกว่า นาย ก. สอบวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนน 40% นั้น เราก็ยังไม่สามารถบอกได้โดยนัยเองว่า นาย ก. เก่งหรือไม่เก่ง ถ้าสมมุติว่า นาย ก. ได้คะแนน 40% แต่ได้คะแนนสูงที่สุดในบรรดาผู้เข้าสอบด้วยกัน แสดงว่า นาย ก. เก่ง ถ้าได้เป็นคนสุดท้ายในกลุ่มแสดงว่าไม่เก่ง และถ้ากำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ต้องสอบได้คะแนน 50% จึงจะถือว่าสอบรู้ เรียนรู้แล้ว และสอบผ่าน แสดงว่า นาย ก. ก็สอบไม่ผ่าน จะถือว่าเก่งไม่ได้ ถึงแม้จะได้คะแนนสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ แล้วก็ตาม ยิ่งไปกว่านั้นบางครั้งการแปลผลการสอบก็คลาดเคลื่อนไป เนื่องจากการพยายามนำคะแนนจากการวัดระบบอิงกลุ่มมาแปลผลในระบบอิงเกณฑ์เช่น นำผลสอบไปแปลงเป็นร้อยละ แล้วไม่ได้กำหนดเกณฑ์ว่าร้อยละเท่าไรจึงจะเป็นเกณฑ์ของการสอบผ่าน และนำค่าร้อยละนั้นไปตัดสินความสามารถหรือสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของผู้เรียนจึงทำให้ ความหมายของคะแนนไม่ตรงกับความสามารถที่แท้จริง

5. การสอบนำการสอน จุดอ่อนที่ร้ายแรงอย่างหนึ่งของการทดสอบและประเมินผลไม่ว่าวิชาใดก็ตามในประเทศไทยคือ การปล่อยให้การสอบบังคับ หรือชี้แนะการสอน เพราะข้อสอบมีอิทธิพลต่อวิธีเรียนวิธีสอนมากเกินไป เนื่องจากผู้เรียนหวังแต่เพียงให้สอบได้เท่านั้น ไม่สนใจจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตามหลักสูตร การเรียนการสอนเป็นไปในลักษณะเตรียมตัวเพื่อตอบคำถามในแบบทดสอบให้ได้เท่านั้น (Coaching) จนมีผู้กล่าวว่า การวัดผลนั่นเอง คืออุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา เพราะกระบวนการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การเรียนเพื่อสอบ ไม่ใช่เรียนเพื่อรู้ ผลการวัดและประเมินไม่ได้ว่าถูกนำไปใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของการศึกษา หรือพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน จะสอนแต่สิ่งที่จะสอบเท่านั้น ยึดข้อสอบเป็นสรณะ เมื่อข้อสอบมีจุดบกพร่องก็ไม่ได้รับการแก้ไข การเรียนรู้ไม่เกิดตามจุดประสงค์

6. การทดสอบเพื่อทำการคัดเลือกยังทำได้ไม่สมบูรณ์ การคัดเลือกคนเข้าศึกษาต่อ หรือทำงานนั้นบางครั้งจะพิจารณาตัดสินจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบเท่านั้น โดยคนที่ได้คะแนนสูงกว่าจะเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก แต่เราลืมไปว่าการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไปนั้นคนที่เรียนจะต้อง "มีความสามารถที่จะเรียนได้จนจบหลักสูตร" ไม่ใช่ "คนที่เคยหรือได้เรียนมามาก" หรือ "มีความรู้มาก" เท่านั้น แต่ต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ ประกอบด้วย หากคนที่ได้รับการคัดเลือกไม่สามารถเรียนได้จนจบ หรือทำงานในหน่วยงาน หรือบริษัทได้ตลอดไป หรือทำได้เป็นระยะเวลาที่ไม่นานพอจะก่อให้เกิดความสูญเสียในลักษณะที่เป็นความสูญเสียค่าทางการศึกษาขึ้น และเนื่องจากต้องมีการ

คัดเลือก จึงมักจะต้องออกข้อสอบให้ยาก ๆ ดังนั้นหากออกข้อสอบที่มีคำถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียว ข้อสอบก็ไม่ยากพอ จึงมักจะมีการออกข้อสอบที่วัดเกินหลักสูตรขึ้นไป ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมเพราะ ถามในสิ่งที่บางคนหรือหลายคนไม่ได้เรียน และเมื่อผู้เรียนและผู้สอนยึดการสอบหรือข้อสอบเป็นสรณะ เนื้อหาที่นำมาให้เรียนในโรงเรียนบางแห่ง จึงเป็นเนื้อหาในระดับอุดมศึกษา แทนที่จะเป็นเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนการสอนไขว้เขว ดังนั้นการสอบคัดเลือกจึงควรใช้แบบทดสอบหรือวิธีทดสอบอื่น ๆ ประกอบกับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนควบคู่กันไปด้วย เช่น แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบวัดเจตคติ เป็นต้น เพื่อให้สามารถคัดเลือกผู้เรียนได้เหมาะสมถูกต้องยิ่งขึ้น

สำหรับวิชาภาษาอังกฤษนั้นในแบบทดสอบมีทั้งเนื้อหาวิชาด้านภาษาของตนเอง ได้แก่ เสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และวัฒนธรรม กับเนื้อหาที่เป็นสาระในศาสตร์สาขาอื่นๆ ที่ภาษาอังกฤษทำหน้าที่เป็นสื่อถ่ายทอดจากผู้เขียนไปยังผู้อ่านด้วย การออกข้อสอบจึงมีความยุ่งยากขึ้นอีก เพราะต้องคอยระวังว่าสิ่งที่ถามในแบบทดสอบนั้น ถามเพื่อวัดความรู้ทางภาษา หรือวัดความรู้ในศาสตร์สาขาอื่น และเนื้อหาวิชาที่สอนแต่ละแห่งก็แตกต่างกันไป ข้อสอบภาษาอังกฤษจึงมักจะถูกมองว่าเป็นข้อสอบที่ยาก นักเรียนสอบได้คะแนนโดยเฉลี่ยไม่สูง ผู้สอบเดาแนวทางของข้อสอบถูก แต่เดาไม่ได้ว่าเนื้อหาจะเป็นอย่างไร ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการศึกษาเทคนิควิธีการออกข้อสอบ เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทางภาษาให้เป็นกิจลักษณะ มีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนด้วย

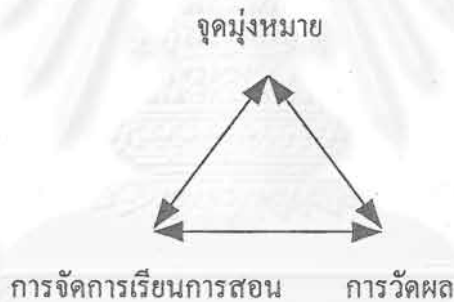
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎีการวัดผล และแนวปฏิบัติในการวัดผลการเรียนรู้ทางภาษา

2.1 วิวัฒนาการ ทฤษฎีความเชื่อ และปรัชญาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การสอนและการสอบเป็นสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเพราะ การวัดผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนการสอนว่า บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลของการวัดและประเมินที่กระทำอย่างถูกต้อง เทียบตรง สามารถนำมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ได้ตามจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลนั้นแสดงได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3: ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนการสอน

จากแผนภูมิที่ 3 อธิบายได้ว่า ในการเรียนการสอนใด ๆ ก็ตามจะต้องเริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้เสียก่อน แล้วจึงคิดหาวิธีการ หรือกิจกรรมที่จะดำเนินไปให้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และต้องทำการวัดผล เพื่อตรวจสอบดูว่า ได้ผลตามความต้องการหรือตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ หากยังไม่บรรลุเป้าหมายจะต้องมีการกำหนด หรือปรับปรุงจุดมุ่งหมายเสียใหม่ เปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์ใหม่ และวัดผลใหม่ต่อไป ให้กระบวนการที่เกี่ยวข้องกันตลอด จะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปไม่ได้ ดังนั้น แนวคิดทฤษฎีความเชื่อและปรัชญาของการทดสอบจะต้องเป็นไปตามทฤษฎีหรือความเชื่อในการสอนด้วย ในบทนี้จึงขอกล่าวถึง วิวัฒนาการของการเรียนการสอนและการทดสอบเป็นยุคๆ ตามการนำเสนอของ F.B. Rosen (1968: อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร: 2529) และ Spolsky (1972) ดังต่อไปนี้

2.1.1 ยุคการประเมินผลแบบเก่า หรือยุคก่อนใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ (Traditional / Pre-Scientific / Classic Trend)

ปรัชญาทางการศึกษาที่ยึดถือในยุคนี้ คือ ปรัชญาอุดมคตินิยม (Idealism) ที่เชื่อว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกนี้ เกิดขึ้นมาได้จากปรากฏการณ์ในจิตของมนุษย์ และความต้องการของพระเจ้า

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา คือ การผลิตบุคคลให้มาทำหน้าที่เป็นผู้นำ เนื้อหาหลักสูตรจะเป็นเรื่องของผู้นำในยุคก่อนๆ คำราที่ใช้เป็นงานเขียน หรือบทประพันธ์ของกวีที่ได้รับ การยกย่องยึดถือเป็นแบบอย่าง วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนประกอบด้วย การบรรยาย อภิปราย และการเขียนแบบบุคคลที่มีเกียรติประวัติดีเด่น โดยไม่สนใจสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย และประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการศึกษา กับสังคม

ในยุคนี้ ผู้รับผิดชอบในการประเมินผล คือ ครูผู้สอน ซึ่งมักมีความชำนาญในการสอน และสร้างข้อทดสอบ โดยใช้วิจารณญาณ (Intuition) ของตนเป็นสำคัญ ความรู้ต่างๆ ทางสถิติ เช่น ความเป็นปรนัย ความเชื่อมั่น ความตรงของข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบยังมิได้เข้ามา มีบทบาทในการสร้างแบบทดสอบ ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงค่อนข้างเป็นอัตนัย เพราะขึ้นอยู่กับครูผู้สอนแต่ละคน

ช่วงเวลาดังกล่าวตรงกับระยะเวลาของการเรียนการสอนภาษาด้วยวิธีไวยากรณ์และแปล ลักษณะการสอนและการทดสอบเป็นไปในแนวเดียวกัน สนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เช่น ในลักษณะดังต่อไปนี้

- ให้แปลไทยเป็นภาษาอังกฤษ / อังกฤษเป็นไทย
- ให้เปลี่ยนรูปประโยคจากบอกเล่าเป็นคำถาม จากบอกเล่าเป็นปฏิเสธ เป็นต้น
- ทดสอบกฎเกณฑ์ ความรู้ทางไวยากรณ์ เช่น
 - ◆ ถามให้บอกประเภทของคำและหน้าที่ของคำในประโยค
 - ◆ ให้ใช้คำกริยาให้ถูกต้องตามกาล (tenses)
 - ◆ ให้ใช้คำกริยาให้สอดคล้องกับประธาน
 - ◆ ให้ใช้คำสรรพนามแทนคำนามด้วยรูปแบบ (form) ที่ถูกต้อง
- ให้เขียนตามคำบอก เป็น คำ ประโยค และข้อความ
- ให้เรียงลำดับคำที่ให้มาให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง
- ให้ตอบคำถามสั้นๆ ด้วยการเขียนตอบ
- ให้เขียนเรียงความ 2 ลักษณะ คือ

1) ให้ท่องเรียงความที่ครูเขียนให้เป็นแบบ แล้วจำเนื้อหาามาเขียนตอบให้ได้ ตรงกัน ซึ่งเป็นการเขียนแบบควบคุมอย่างเคร่งครัด

2) ครูให้หัวข้อที่จะเขียน แล้วให้เขียนเรียงความโดยอิสระ ซึ่งเป็นการเขียนที่ตรงกันข้ามกับลักษณะที่ 1)

การประเมินผลในยุคนี้ ใช้การคิดคะแนนร้อยละ โดยกำหนดเกณฑ์การสอบผ่าน หรือสอบได้ออยู่ในระดับร้อยละ 50 เป็นส่วนใหญ่

2.1.2 ยุคการประเมินผลเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Trend หรือ Psychometric - Structuralism Trend)

ยุคนี้อยู่ในช่วง ค.ศ. 1880 ถึงระยะเริ่มต้นสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นช่วงที่มีการนำภาษาต่างประเทศเข้ามาไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน และมหาวิทยาลัยของประเทศต่าง ๆ มากขึ้น โดยเน้นการใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อในการสอน และหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาแม่ งดการแปลตามที่เคยใช้กันมาแต่ดั้งเดิม ตามที่ใช้ในวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล มีการปฏิรูปวิธีสอนภาษาทำให้เกิดแนวการสอนและวิธีสอนหลายอย่าง เช่น วิธีสอนแบบปฏิรูป (Reform Method) วิธีสอนแบบธรรมชาติ (Natural Metered) วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) ซึ่งบางตำราอธิบายไว้ว่า เป็นวิธีสอนแบบเดียวกันแต่ใช้ชื่อเรียกต่างกัน และวิธีสอนแบบ ฟัง พูด (Oral Approach / Aural - Oral Approach/Aural - linguistic Approach)

ปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลกับนักภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมศาสตร์ (Behaviorists) คือ ปรัชญาสัจนิยม (Realism) และประจักษ์นิยม (Empiricism) ซึ่งมองว่าคนคือเครื่องจักรไม่มีจิต (mind) เชื่อว่าสิ่งที่มองเห็นได้เป็นของจริง เป็นสิ่งที่อธิบายได้ สิ่งที่ไม่เห็นเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ได้ ประสบการณ์ของคนได้มาจากการเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีกอย่างสม่ำเสมอ ของปรากฏการณ์ในจักรวาลและในธรรมชาติ เนื้อหาวิชาที่ศึกษาจึงประกอบไปด้วยสิ่งต่อไปนี้

การศึกษารายละเอียดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาวิชาความรู้ วิชาที่ศึกษาเล่าเรียนได้แก่วิชาเคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ และคณิตศาสตร์ เพื่อเข้าถึงความจริงของจักรวาล และธรรมชาติ ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์เพื่อให้เข้าใจวรรณกรรมและศิลปกรรม และให้มีการปฏิบัติโดยนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้

ต่อมาในระยะ ค.ศ. 1930 - 1980 นักภาษาศาสตร์ซึ่งได้แนวทางจากนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมศาสตร์ และนักจิตวิทยาจิตมิติ ผู้มีความเชื่อว่าภาษาเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ที่สามารถนำสิ่งที่ปรากฏให้เห็น หรือสังเกตได้มาวิเคราะห์ได้ ซึ่งได้แก่รูปแบบ (Form) ของภาษา ดังนั้นจึงไม่ให้ความสนใจความหมาย (Meaning) มากนัก

ทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ (Behaviorism) เน้นว่าพฤติกรรมของคนและสัตว์ไม่ได้เกิดขึ้นเอง แต่เกิดจากการกระตุ้นของสิ่งเร้า (Stimuli) ที่อยู่รอบ ๆ ด้าน ตามทฤษฎีของ Skinner จึงมีการเรียนการสอนในแนว Audio - Lingual ที่ดำเนินการสอนโดยให้ฟัง - แยกเสียง - ฝึกออกเสียงตามแบบ - ท่องจำ และให้ฝึกฟัง - พูด ก่อนให้อ่าน - เขียน นอกจากนี้ยังเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเนื่องจากการทำซ้ำ ๆ จนเกิดความเคยชิน เกิดการสร้างสมจนเป็นนิสัย และการฝึกจะเกิดขึ้นได้บ่อย ๆ ถ้ามีการเสริมแรง (reinforcement) เช่น การให้รางวัล และการกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าที่น่าสนใจ ดังนั้นในการเรียนการสอน จึงมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย เช่น เครื่องบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

การเรียนการสอนแบบฟัง - พูด นี้เดิมเรียกว่า Aural - Oral Approach แต่ย่อต่อการออกเสียง และความหมายอาจสับสนกับ Nelson Brooks แห่งมหาวิทยาลัย Yale จึงแนะนำให้ใช้ชื่อ Audio - Lingual แทน โดยมีชื่อเรียกเต็ม ๆ ว่า Audio - Lingual Habit Theory ลักษณะการสอนภาษาตามทฤษฎีนี้ Rivers (1970) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ภาษาคือ คำพูดไม่ใช่ข้อเขียน อักษรตัวเขียนเป็นเพียงสัญลักษณ์แทนเสียงที่พูดเท่านั้น ไม่ใช่ภาษา การสอนจึงเริ่มจาก ฟัง พูด ก่อนที่จะเรียนตัวอักษร คือ อ่าน และเขียนเสมอ ไม่ว่าจะจุดประสงค์ในการสอนจะเป็นการสนทนา ได้ตอบ หรืออ่านและเขียนโดยเฉพาะก็ตาม

2. ภาษาเกิดจากการสร้างนิสัย เราสามารถพูดภาษาของเราเองได้ก็เพราะ เริ่มจากการเลียนแบบและพูดซ้ำ ๆ กันอยู่เสมอจนเป็นนิสัย ดังนั้นการเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ผล จะต้องฝึกเลียนแบบ จนเป็นนิสัยสามารถใช้ได้เป็นอัตโนมัติ

3. การสอนต้องสอนตัวภาษาไม่ใช่สอนเกี่ยวกับภาษา เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าแม้นักเรียนจะเรียนรู้กฎไวยากรณ์ต่าง ๆ จากการเรียนด้วยวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ เพราะการเรียนรู้และฝึกใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาไม่ใช่การเรียนภาษา เพราะฉะนั้นการสอนภาษาให้ได้ผลนั้นจะต้องสอนกฎเกณฑ์หรือโครงสร้างของภาษา และตามด้วยการฝึกซ้ำ ๆ เพื่อให้ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเป็นอัตโนมัติ

4. ภาษาคือ สิ่งที่เข้าของภาษาพูด นักภาษาศาสตร์โครงสร้าง (Structuralists) มีมุมมองในเรื่องภาษาค้างออกไปจากนักไวยากรณ์ ที่กำหนดว่าภาษาต้องเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ เช่น ถ้าพูดให้ถูกหลักไวยากรณ์ต้องพูดว่า "It's I." แต่เจ้าของภาษาพูดว่า "It's me." ในชีวิตจริงนักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เห็นว่า การศึกษาไวยากรณ์และการใช้ภาษาคควรเป็นไปตามประโยคหลัง ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้อยู่ปัจจุบัน และยังคงสามารถจะเปลี่ยนแปลงไปได้อีกในอนาคตเพราะ ภาษาสามารถตายได้ เกิดใหม่ได้ เติบโตและเปลี่ยนแปลงได้

5. ภาษาแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน นักภาษาศาสตร์โครงสร้างศึกษาและสรุปว่า ภาษาแต่ละภาษามีโครงสร้างของตนโดยเฉพาะ ถ้านำภาษาของนักเรียนมาเปรียบเทียบกับภาษาที่จะเรียน จะเห็นว่า อาจมีลักษณะคล้ายคลึงกันบ้างแต่จะมีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่อย่างแน่นอน ลักษณะที่คล้ายกันจะช่วยให้เรียนภาษาใหม่ได้ง่ายขึ้น ลักษณะที่ต่างกันจะเป็นปัญหาสำหรับนักเรียน เพราะนอกจากจะไม่คุ้นเคย สร้างให้เกิดใหม่ได้ยาก หรือฝึกไม่ได้แล้ว ยังมีปัญหาเรื่องการถ่ายโยงหรือถ่ายโอนนิสัยเดิมในภาษาของนักเรียน มาใช้กับภาษาใหม่เกิดขึ้นด้วย

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับวิธีสอนแบบ ฟัง - พูด นอกจาก B.F. Skinner, Leonard Bloomfield แล้ว ยังมีบุคคลสำคัญที่นำวิธีสอนนี้ไปใช้ในชั้นเทคนิค คือ Charles C. Fries ผู้พิมพ์หนังสือชื่อ Teaching and Learning English as a Foreign Language ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย และเป็นแม่แบบของการสอนภาษาอังกฤษแบบฟัง - พูด

วิธีสอนแบบฟัง - พูด ได้รับการนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 หนังสือเรียนที่ใช้มีลักษณะเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียนมากขึ้น ไม่ใช่เนื้อหาของชาวตะวันตก หรือเรื่องที่มีเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา หรืออังกฤษ เหมือนที่ใช้กับวิธีสอนแบบไวยากรณ์ และแปล ตัวอย่างหนังสือแบบเรียนที่ใช้คือ The Oxford English Courses for Thailand ในระดับมัธยมศึกษา คือหนังสือ English for Thai Student ซึ่งในปัจจุบันเลิกใช้แล้ว

เนื้อหาภาษาที่ทำการประเมินหรือทดสอบ ได้แก่ โครงสร้าง หรือระบบเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ ที่ทำการทดสอบแบบย่อยๆ (discrete point test) และทดสอบแบบแยกทักษะ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน

ในการคิดคะแนนและประเมินผลในยุคนี้ ซึ่งเน้นรูปแบบ (form) และพฤติกรรมที่สังเกตได้ วิเคราะห์ได้ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั้น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลที่ได้รับความนิยมมากคือแบบทดสอบแบบปรนัย ในยุคนี้ผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการวัดผลทางการศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบ (testers) หรือนักจิตวิทยาจิตมิติ ซึ่งมีความเชื่อว่า การทดสอบสามารถทำให้เป็นศาสตร์ มีความเที่ยง มีความตรง มีความเป็นปรนัยได้ จึงพัฒนาแบบทดสอบแบบปรนัยขึ้นมาใช้ แบบทดสอบที่นิยมมากที่สุดในยุคนี้คือ แบบทดสอบแบบเลือกคำตอบ และนักจิตวิทยากลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยกับการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบ ความเรียงที่อาศัยความคิดเห็นโดยสรุปรวม ๆ ของผู้ตรวจเป็นหลัก (Holistic Approach / Global Scoring Procedure) หรือการตรวจให้คะแนนแบบอัตโนมัติตนเอง การตรวจให้คะแนนในยุคนี้มีลักษณะเป็นการตรวจเชิงวิเคราะห์ (Analytic Scoring Procedure) ซึ่งแยกให้คะแนนเป็นส่วนย่อย ๆ (Discrete Point Scoring) และมีความเป็นปรนัยในการตรวจให้คะแนน

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญทางการทดสอบทางภาษาในยุคนี้คือ John B. Carroll และ Robert Lado โดย Carroll สนใจการวัดผลทางภาษาโดยอาศัยหลักจิตวิทยาของกลุ่มจิตมิติ พฤติกรรมนิยม และหลักภาษาศาสตร์กลุ่มโครงสร้าง ส่วน Lado เป็นผู้บุกเบิกในเรื่องการประยุกต์ใช้ภาษาศาสตร์กับการทดสอบทางภาษา โดยพิมพ์หนังสือชื่อ Language Testing: Construction and Use of Foreign Language Tests ออกเผยแพร่ใน ปี ค.ศ. 1964 ซึ่งนับได้ว่าเป็นแม่แบบของการทดสอบภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ โครงสร้างและจิตวิทยาจิตมิติ ที่ทำให้มีการพัฒนาหนังสือด้านการทดสอบทางภาษาที่มีชื่อเสียงอีกหลายเล่ม เช่น

- 1) Testing English as a Second Language ของ David P. Harris ค.ศ. 1969
 - 2) Foreign Language Testing: Theory and Practice ของ J.L. D. Clark ค.ศ. 1972 เป็นต้น
- สิ่งที่เกิดขึ้นในยุคนี้ที่สำคัญคือ การเกิดของแบบทดสอบมาตรฐานต่าง ๆ เช่น

- 1) The Test of English as a Foreign Language (TOEFL)
- 2) The Michigan Test of English Language Proficiency
- 3) The MLA Foreign Language Tests for Teachers and Advanced Students
- 4) The Graduate Record Examinations Advanced Test ในภาษาต่าง ๆ

2.1.3 ยุคการประเมินผลเชิงสังคมและวัฒนธรรม (Socio – Cultural Trend)

ในยุคนี้การทดสอบทางภาษายังคงยึดแนวทางของทฤษฎีความเชื่อทางจิตวิทยาและภาษาศาสตร์ แต่เปลี่ยนจากกลุ่มจิตวิทยาจิตมิติ มาเป็นจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา และจากภาษาศาสตร์โครงสร้าง มาเป็นสังคมภาษาศาสตร์

นักจิตภาษาศาสตร์มีความเห็นว่า การเรียนรู้ภาษามีใช่การนำความรู้ที่ได้จากจุดย่อย ๆ ของภาษามาใช้ แต่เป็นการพัฒนาทักษะด้านต่างๆไปพร้อม ๆ กับ การพัฒนาทักษะรวม (Overall Language Proficiency) ดังนั้นการทดสอบจึงเป็นการทดสอบทักษะรวม (Global Tests) เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนตามคำบอก การสนทนา การตอบข้อสอบแบบโคลซ (Cloze) นอกจากนี้ นักจิตวิทยากลุ่มนี้ยังเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษามีได้เกิดจากการวางเงื่อนไขหรือ การตอบสนองต่อสิ่งเร้าเท่านั้น ส่วนใหญ่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเข้าใจกฎเกณฑ์ทางภาษาแล้ว ผู้เรียนสามารถสร้างประโยคและข้อความใหม่ ๆ ที่ไม่เคยได้ยินหรือ เคยเห็นมาก่อนได้อย่างไม่รู้จบ

ในด้านนักภาษาศาสตร์นั้นมองเห็นว่า นอกจากความรู้ความเข้าใจ (ความคิด) การฝึกจนเกิดทักษะในการใช้ภาษาได้แล้ว เจตคติ แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน

เนื่องจากภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดกัน ในสังคมแต่ละสังคม (Lado: 1957) นักสังคมภาษาศาสตร์ (Socio - linguists) จึงเน้นการเรียนการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายตามความต้องการให้ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์และเหมาะสมกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ความสามารถในการที่จะใช้ภาษาได้เช่นนี้ประกอบด้วย

- 1) ความรู้เกี่ยวกับกฎไวยากรณ์ของระบบเสียง ระบบคำ ระบบการเรียบเรียงคำเป็นประโยค และระบบการเรียบเรียงประโยคให้เป็นข้อความ
- 2) ความรู้เกี่ยวกับสังคมภาษาศาสตร์เช่น มีความรู้เรื่องภาษานานาชนิด ลักษณะและระดับของภาษา (Register) การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามมารยาทสังคม
- 3) ความรู้ในการประยุกต์ใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายให้ได้ตามจุดประสงค์ เช่น ในการพูดถึงแม้จะไม่รู้คำศัพท์มากพอก็ใช้การอธิบาย ใช้กริยาทำทางประกอบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจได้นับเป็นการเรียนรู้ภาษาโดยใช้สติปัญญา ความคิด และปฏิภาณ ประกอบกัน

ปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลในยุคนี้ คือ

- 1) ปรัชญา สัจนิยมนิย (Perennialism) ซึ่งเชื่อว่า คนจะรู้ความจริงที่พระเจ้ากำหนดไว้แล้วตามความเชื่อของปรัชญาในแนวสัจนิยม (Realism) ได้ก็ต่อเมื่อใช้เหตุผล สติปัญญา (Cognition) ที่พระเจ้ามอบไว้ให้แก่นมนุษย์ ไม่ใช่รู้ได้จากการได้รับประสบการณ์ซ้ำ ๆ กัน ปรากฏการณ์ใน ธรรมชาติ จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนคือ การพัฒนาสติปัญญา การใช้เหตุผล ใช้ตรรกวิทยาฝึกการคิดอย่างมีระบบและพัฒนาจิตใจ เนื้อหาวิชาที่เรียนจึงเน้นทั้งด้านคณิตศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ การเรียนการสอนภาษา ที่ได้รับอิทธิพลจากปรัชญานี้คือ Cognitive Code Learning Theory ที่มี Noam Chomsky เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทั้งกฎเกณฑ์ของภาษาและความหมาย การทดสอบภาษาจึงทดสอบกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ กฎเกณฑ์การใช้ภาษา และการแสดงออกทางวาจา ศิลปะ ตามรูปแบบที่ได้ศึกษามา

- 2) ปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) ซึ่งเชื่อว่าความจริงเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ โดยการปฏิบัติ และเป็นเรื่องของเอกัตบุคคลและสังคมแวดล้อมมากกว่าจะเป็นความจริงที่ตายตัวแน่นอน ความคิดจึงสัมพันธ์กับการปฏิบัติและคุณค่าของความคิด ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะขึ้นอยู่กับผลที่ได้จากการปฏิบัติ สิ่งที่เป็นความจริงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิต กฎเกณฑ์ของนักปฏิบัตินิยมจะเป็นการอธิบายกระบวนการของการปฏิบัติต่อเนื่องกันระหว่างสิ่งที่ประสบ สติปัญญา-สิ่งแวดล้อมซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- (1) รับรู้ว่าปัญหาเกิดขึ้น และต้องการขจัดปัญหาให้หมดไป
- (2) วิเคราะห์ปัญหาว่ามีอะไรเป็นประเด็นสำคัญ เกี่ยวข้องกับอะไร ไม่ใช่ปัญหาเกิดจากอะไร
- (3) กำหนดสมมุติฐานในการแก้ปัญหา เป็นการชั่วคราวว่าจะแก้ได้อย่างไรบ้าง
- (4) พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดจากการแก้ปัญหา ศึกษาเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพของทางเลือกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และ
- (5) ทดลองนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปใช้ในสถานการณ์จริง

จุดมุ่งหมายของการศึกษาตามแนวปรัชญานี้ จึงมุ่งเพิ่มคุณค่าของประสบการณ์ความสามารถในการแก้ปัญหา ให้กับผู้เรียนเพื่อพัฒนาตนเอง นำความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนมาสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา จัดให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นได้เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner - Centered) วิธีการเรียนการสอนใช้การกำหนดหัวข้อ (ปัญหา) ให้อภิปราย วิเคราะห์ วิจัยเอง และเขียนรายงานเสนอโครงการ

การทดสอบจึงยึดรูปแบบภาษาที่ใช้จริงที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีการนิมิตทางสังคมและผู้เรียนมาประกอบกัน เนื้อหาของการทดสอบจะเป็นการสื่อสาร-รับสารทางภาษาที่เกิดขึ้นจริงเน้นการใช้ภาษา (Language Use) ไม่เน้นการทดสอบกฎเกณฑ์ทางภาษา (Language Usage)

3) ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) ซึ่งเน้นความสำคัญของสังคมต้องการให้พัฒนาสังคมที่เข้าสู่สภาพเสื่อมโทรมต้องการทำการปฏิรูปสังคมในระดับโรงเรียน สถานศึกษา ให้ผลิตบุคคลที่มีสติปัญญา ศีลธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม เพื่อให้สามารถผดุงสังคมที่ดีงามสำหรับมวลชนไว้ได้

การทดสอบทางภาษานำการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสากล อันจะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างมวลชน โดยรับรู้วัฒนธรรมที่ดีงามของชาติต่าง ๆ

4) ปรัชญาสภาวะภานิยม (Existentialism) มีแนวความคิดว่าการเป็นอยู่ มีอยู่ สำคัญกว่าเนื้อหาสาระ มนุษย์จึงมุ่งแสวงหาความหมายของตัวเองโดยไม่ยึดติดอคตินิยมใด ๆ สิ่งเดียวที่มีความหมายสูงสุด ที่มุ่งแสวงหา คือ อัจฉรา

จุดมุ่งหมายของการศึกษาจึงอยู่ที่การให้ผู้เรียนได้แสวงหาตนเอง ได้ตั้งคำถาม เกี่ยวกับตัวเอง พัฒนาการตนเองอย่างเสรี เพื่อประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ตนเองประสบ มีเสรีภาพในการเลือกสิ่งที่พึงประสงค์ และยอมรับสิ่งที่มีคุณค่า ภาษาเป็นเครื่องมือทางการเสาะแสวงหาและการแสดงออก

การทดสอบทางภาษาต้องสะท้อนให้เห็นการให้เสรีภาพทางปัญญา การอนุโลมให้มีการเสาะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ และสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตัวเอง เน้นการสื่อความหมายมากกว่าการรับความหมาย

ปรัชญาปฏิบัตินิยม ปฏิรูปนิยม และสภาวะภานิยมทำให้เกิดวิธีสอนแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง (Learner - Centered) วิธีเรียนด้วยตนเอง (Self Study) และวิธีเรียนตามความถนัดหรือความสามารถของตนเอง (Individualized Instruction) การเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) การเรียนเฉพาะสาขาวิชา (English for Specific Purposes) ดังนั้นการทดสอบจึงกระทำเมื่อผู้เรียนพร้อม ทำให้มีการทดสอบเป็นรายบุคคล (Tailored Testing) ขึ้นและเป็นการทดสอบที่นำผลไปเทียบกับมาตรฐานของคุณภาพหรือปริมาณของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มากกว่าจะทำการเปรียบเทียบผลการเรียนระหว่างคนในกลุ่มหรือผู้เรียนคนอื่น ๆ การทดสอบจึงเป็นแบบอิงเกณฑ์

(Criterion – Referenced Test) มีการวัดตัวแปรเกี่ยวกับผู้เรียนได้แก่ทัศนคติ (Attitude) แรงจูงใจ (Motivation) เขาวินิจฉัย (I.Q.) ความถนัด (Aptitude) และบุคลิกภาพ (Personality) แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) จึงได้รับการสร้างขึ้นและนำมาใช้เพื่อหาสาเหตุ ข้อบกพร่อง จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อผิดพลาดของผู้เรียน และมีการสอนและสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) สำหรับผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นระยะเวลาการเรียนจึงไม่จำกัด ผู้เรียนจะเรียนได้มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล การจัดหลักสูตรจะต่อเนื่องกัน ผู้เรียน ทุกคนจะได้มีโอกาสเรียนเนื้อหาเดียวกัน ไม่มีการตัดทิ้ง หรือโคดข้าม ผู้ที่เรียนอ่อนจะให้ทำงานมากขึ้น ไม่ให้มีการซ้ำชั้น แต่จะใช้เวลาเรียนที่เร็วหรือช้าต่างกัน

5) ปรัชญาการเลือกใช้สิ่งที่เห็นวาทที่สุดจากหลายแหล่ง (Eclecticism) มีแนวคิดคล้ายคลึงกับปรัชญาปฏิบัตินิยม จนเกือบจะถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญานั้น ให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าการยึดถือทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง อันตรายที่จะเกิดขึ้นได้คือ การเลือกและใช้สิ่งที่ไม่รู้ไม่เข้าใจอย่างแท้จริงถึงที่มาของทฤษฎี ข้อตกลงของทฤษฎีที่เลือกมาปฏิบัติ

เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ ผู้เรียนจึงต้องเรียนระเบียบวิธีของการประยุกต์ใช้จึงมีการนำทฤษฎีต่าง ๆ มาสอนโดยการใช้ปฏิบัติเช่น การศึกษารายกรณี (Case-Study)

การทดสอบภาษา จึงเป็นการทดสอบความเข้าใจกฎเกณฑ์ของภาษาผสมกับความสามารถในการสื่อสาร การตีความ การออกเสียงให้ถูกต้อง เป็นการทดสอบทักษะสัมพันธ์ (Integrated – Skills) และอาจใช้ทฤษฎี Audio-Lingual ผสมกับทฤษฎี Transformational Grammar และทฤษฎีหน้าที่และความหมายของภาษา (Functional-Notional) ร่วมกันตลอดจนคำนึงถึงการใช้ภาษาในสังคมด้วยโดยทำการทดสอบการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องดูทั้งรูปแบบ (Forms) และหน้าที่ (Functions) ของภาษาด้วย

ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอน และการทดสอบตามปรัชญานี้ ให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์บุคคลมาก จึงต้องมีแบบทดสอบมาตรฐาน (Standard Test) เป็นแนวเทียบความสามารถของคนในกลุ่มด้วย มีการพัฒนาแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ และจัดทำธนาคารข้อสอบ ขึ้นเพื่อลดภาระการออกข้อสอบที่ได้มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับว่าเชื่อถือได้

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาในยุคนี้เป็นดังนี้

1. วัดสมรรถภาพทางภาษาทั่วไป (General Proficiency) เป็นการประเมินทักษะรวม หรือทักษะสัมพันธ์ (Integration) แทนการประเมินเฉพาะองค์ประกอบของภาษา หรือ ความจำ เท่านั้น
2. วัดความรู้ความสามารถทางภาษาเฉพาะด้าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะนำไปสู่สมรรถภาพทางภาษาในระดับสื่อความหมาย

3. เน้นความสามารถในการสื่อความหมายด้วยภาษาในสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ
4. เน้นการประเมินพฤติกรรมการใช้ภาษา โดยให้ทำกิจกรรมที่ต้องใช้ภาษา เช่น สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความคล่องในการใช้ภาษามากกว่าความถูกต้อง
5. เน้นการประเมินแบบปฏิบัติการ คือการประเมินผลย่อยๆ เป็นระยะๆ สม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่ามุ่งเน้นการประเมินเพื่อตัดสินว่าได้หรือตก แต่เพียงอย่างเดียว
6. เน้นความสำคัญของนักเรียน ดังนั้นจึงมุ่งวัดและประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน การประเมินแบบอิงเกณฑ์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการประเมินผลการเรียนรู้ภาษา
7. เน้นมาตรฐานของเครื่องมือหรือแบบทดสอบที่ใช้วัด คือความเที่ยงและความตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือความตรงเชิงทฤษฎี และความตรงเชิงเนื้อหา
8. คำนึงถึงพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ได้แก่ เจตคติ แรงจูงใจ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของผู้เรียน นอกเหนือไปจากด้านเนื้อหาวิชา

การประเมินผลการเรียนรู้ภาษาเป็นศาสตร์ (Science) หรือ เป็นศิลป์ (Art)

จากวิวัฒนาการของการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาทั้ง 3 ยุค ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า มีวิวัฒนาการที่สอดคล้องกับวิวัฒนาการของการเรียนการสอนภาษา ในยุคที่มีการเรียนการสอนภาษาด้วยวิธีไวยากรณ์และแปลนั้น การประเมินผลถือได้ว่าเป็นศิลป์ เพราะขึ้นอยู่กับความเห็นของครูผู้สอน และเทคนิควิธีของครูผู้สอน ที่จะพลิกแพลงดำเนินการอย่างไร ครูมีบทบาทเต็มทีในการประเมิน โดยมิต้องคำนึงถึง ความตรง ความเที่ยง หรือคุณลักษณะสำคัญอื่น ๆ ของการทดสอบ ครูใช้ศิลป์ในการสร้างแบบทดสอบตามที่ครูเห็นสมควร ต่อมาทฤษฎีจิตมิติ และสถิติศาสตร์ได้เปลี่ยนลักษณะการประเมินผลที่เป็นศิลป์มาเป็นศาสตร์ ในยุคที่มีแนวการสอนแบบฟัง-พูด โดยเน้นการทดสอบจุดย่อยของภาษา

ในยุคที่ 3 ซึ่งต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แนวการสอนภาษามุ่งเน้นการสื่อความหมาย การประเมินผลทางภาษามุ่งวัดและประเมินสมรรถภาพในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย น่าจะนับได้ว่าการประเมินผลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

2.2 แนวโน้มการวัดและประเมินผลทางภาษาในศตวรรษที่ 21

ตั้งแต่ทศวรรษที่ 80 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2000) มีความเคลื่อนไหวทางด้านการทดสอบและการประเมินผลตลอดเวลาดังจะเห็นได้จาก การมีหนังสือ วารสาร จดหมายข่าว

บทความ และงานวิจัย ออกตีพิมพ์เผยแพร่เป็นจำนวนมาก แต่มีความก้าวหน้าไม่มากนัก เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น :

1) อิทธิพลความเชื่อในสิ่งที่เคยปฏิบัติเคยเชื่อ หรือยึดถือมาแต่ดั้งเดิม เช่น เมื่อคิดถึงการทดสอบทางภาษาก็จะคิดถึงการทดสอบเนื้อหาภาษาตามองค์ประกอบด้าน เสียง คำศัพท์ และ ไวยากรณ์ ตามการใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน แบบแยกทักษะหรือวัดเป็นจุดย่อย ๆ (Discrete point Test) โดยไม่ได้สนใจว่าจะสอดคล้องกับแนวคิดทางการสอนการเรียนรู้ภาษาในปัจจุบันหรือไม่ เช่นขณะนี้มุ่งสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่ยังใช้วิธีการทดสอบดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เพราะเคยชินและไม่ต้องเรียนรู้วิธีการ หรือเทคนิคในการทดสอบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกัน

2) ความก้าวหน้าทางการทดสอบ ขึ้นอยู่กับการวิจัยที่ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาหลายชุด ต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนจำนวนมาก ต้องใช้คน เงิน และเวลาในการสร้างมาก ไม่สะดวกที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนในภาวะปกติ

3) ไม่มีความมั่นใจที่จะใช้แบบทดสอบที่ยังไม่ได้รับการวิเคราะห์ และตรวจสอบคุณภาพ จึงนิยมที่จะใช้แบบทดสอบที่เคยใช้มาก่อนแล้ว และเป็นที่เชื่อถือได้ตามหลักการ

4) ช่วงระยะเวลาที่จะใช้เผยแพร่สิ่งใหม่ ๆ ที่ค้นพบ เช่น การทดสอบ หรือวิธีการทดสอบที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ อยู่ระหว่าง 2-3 ปี และมักจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแบบเรียน วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอน ต้องมีการอบรมครู จึงมักจะเกิดการต่อต้านภายในไม่ยอมเปลี่ยนระบบวิธีการ หรือแบบทดสอบ

5) ข้อมูลจากแบบทดสอบมักจะเป็น "ความลับ" จึงมักไม่ค่อยมีคนอยากให้นำมาวิเคราะห์วิจัย ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าการวิเคราะห์วิจัยจะทำให้ได้ข้อมูลไปใช้แก้ไขปรับปรุงข้อสอบให้ดีขึ้นได้ สามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อไปได้

6) การทดสอบไม่ได้รับการเกื้อหนุน ส่งเสริมจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ประยุกต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่เกี่ยวข้องกับ Universal Grammar เท่าที่ควร ผู้ที่มีบทบาททางการวัดผลกลับกลายเป็นนักสังคมภาษาศาสตร์ (Sociolinguists) และนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguists)

7) ความเข้าใจในเรื่อง "ความสามารถทางภาษา" ยังคงเป็นประเด็นที่ได้รับการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ดังนั้นเมื่อยังไม่แน่ใจว่า ความรู้ความสามารถทางภาษาคืออะไร วิธีการทดสอบภาษาจึงยังไม่มีข้อสรุปแน่นอนตายตัวว่าควรจะเป็นอย่างไร แต่กรอบแนวคิดในการทดสอบที่นำเสนอโดย Bachman (1990) เป็นลักษณะของแบบทดสอบวัด ความสามารถในการเรียนภาษาที่สอง ที่มีอิทธิพลมากที่สุด

นอกจากนี้ Alderson (1991) ยังได้กล่าวถึงความก้าวหน้าทางการทดสอบและประเมินผลภาษาก้าวไปได้ดีมาก เพราะขาดความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างและกระบวนการของความสามารถทางภาษา ทำให้ขาดเครื่องมือวัด (Yardstick) ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

สำหรับ Davidson นั้น เห็นว่าในทศวรรษที่ 90 นั้น มีความก้าวหน้าทางการทดสอบภาษาเกิดขึ้น เช่น มีการใช้ข้อสอบหลาย ๆ ประเภทในการทดสอบ 1 ครั้ง แทนที่จะใช้แบบทดสอบประเภทเดียว (เช่นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 60 ข้อ) หรือแบบให้ตอบคำถามข้อเดียวทำให้ผลการสอบมีความเชื่อถือได้มากขึ้น และมีการทดสอบผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer Base Testing) ของข้อสอบ TOEFL ด้วย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเพียงแครูปแบบ (Format) ของการนำเสนอข้อสอบหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการทดสอบเท่านั้น ส่วนเนื้อหาในแบบทดสอบก็ยังคงเหมือนเดิมโดยกล่าวว่า

"Functionally, the paper-and-pencil test was transferred over to computer format. Its primary contribution to the world and the world of test is in the way that it measures people, not in what it measures" Davidson (1999 : 30)

ด้วยเหตุดังกล่าวแนวโน้มในการทดสอบและประเมินผลทางภาษาในศตวรรษที่ 21 จึงยังคงเป็นการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารหรือสื่อความหมาย จึงขอสรุปลักษณะเด่น ๆ ของการทดสอบและประเมินผลในช่วงนี้ไว้ดังนี้

2.2.1 ความหมายของความสามารถทางภาษา

ความรู้ความสามารถทางภาษา/ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น คือความสามารถในการใช้ความรู้ในเรื่องของภาษาเพื่อบรรยาย อธิบาย บอกกล่าว รายงาน ออกคำสั่ง แสดงความคิดเห็น ฯลฯ ให้ถูกต้องเหมาะสม ได้ผลตามที่ผู้ใช้ภาษาต้องการ

การเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารที่เริ่มขึ้นในช่วง ค.ศ. 1975 นั้น นักภาษาศาสตร์และนักทดสอบ มีความเชื่อว่าภาษาไม่ได้เป็นเพียงระบบไวยากรณ์ที่ประกอบด้วย เสียง ศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น การรู้รูปแบบของภาษา หน้าที่ และความหมายของภาษาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ได้จริง ต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสารการที่มีการพูดจาโต้ตอบ ซักถามกันไปมาจะทำให้มีการใช้บริบทแวดล้อมหรือปรับปรุงการใช้ถ้อยคำใหม่เพื่อสื่อความหมายให้ได้ตามต้องการ

Chomsky (1957) ได้จำแนกความสามารถทางภาษาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การรู้ภาษา (Competence) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมอง
2. การใช้ภาษา (Performance) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นได้

ผู้เรียนจะมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ต้องมี ความรู้เกี่ยวกับภาษาเป็นพื้นฐานเสียก่อน

Hymes (1972b) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาไว้ว่า คือ “ความสามารถในการใช้ภาษาหรือตีความภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม” เป็นความสามารถที่จะรู้ได้ว่า เมื่อไรควรจะทำอะไร กับใคร ที่ไหน ในลักษณะอย่างไร

2.2.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของ Bachman

Bachman ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ: ความรู้ความสามารถทางภาษา (Language Competence) ความรู้ความสามารถทางกลวิธี (Strategic Competence) และกระบวนการกลไกของร่างกายและจิต (Psychophysiological Mechanisms) ที่ทำปฏิกิริยาร่วมกันกับ บริบท ของการใช้ภาษา (Context of Situation) และความรู้ในเรื่องอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไปของผู้ใช้ภาษา (Knowledge of the World) ดังแผนภูมิต่อไปนี้ (Bachman 1990 : 84-85)

แผนภูมิที่ 4: องค์ประกอบของความสามารถที่ใช้ในการสื่อสาร

องค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถทางภาษาประกอบด้วย เนื้อหาความรู้เฉพาะเรื่องที่เป็นจุดหนึ่งที่จะต้องนำไปใช้ในการสื่อสารด้วยภาษา ความรู้ความสามารถทางกลวิธีคือความสามารถทางสมองในการนำเอาความรู้ความสามารถทางภาษาที่ใช้เพื่อสื่อความหมายในบริบทต่างๆ ดังนั้นความสามารถทางกลวิธีจะช่วยให้ได้วิธีการสำหรับเชื่อมโยงความสามารถทางภาษาเข้ากับลักษณะบริบทของสถานการณ์ที่ต้องใช้ภาษา และความรู้ ในเรื่องทั่วไปทางสังคม และความรู้รอบตัวของผู้ใช้ภาษา องค์ประกอบทางด้านกระบวนการทางกลไกของร่างกายและจิต หมายถึงกระบวนการทางจิตวิทยาและระบบประสาทที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการของภาษาอย่างแท้จริงที่ปรากฏให้เห็นได้

รายละเอียดขององค์ประกอบและความสามารถที่ใช้ในการสื่อสารอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ความสามารถทางภาษา (Language Competence) นั้นต่อมา Bachman และ Palmer ได้ทำการศึกษาค้นคว้าต่อไปอีกและสรุปว่ามีขอบข่ายความรู้ที่ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 2 ประเภท คือ ความรู้ในการจัดระบบและเรียบเรียง (Organization Knowledge) และได้เปลี่ยนชื่อเรียกความสามารถทางภาษาจาก Language Competence เป็น Language Knowledge ขอบข่ายความรู้ความสามารถทางภาษา มีดังต่อไปนี้ (Bachman & Palmer 1996 : 68)

1) ความรู้ในการจัดระบบและเรียบเรียง (Organization Knowledge)

(คำพูดประโยค และข้อความ ถูกจัดกระทำหรือเรียบเรียงอย่างไร)

ก. ความรู้ทางไวยากรณ์ (Grammatical Knowledge)

(คำพูดแต่ละคำหรือประโยคแต่ละประโยคถูกจัดกระทำหรือเรียบเรียงอย่างไร)

- ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ (Knowledge of Vocabulary)
- ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยค (Knowledge of Syntax)
- ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเสียง การใช้สัญลักษณ์แทนเสียง (Knowledge of Phonology/ Graphology)

ข. ความรู้เกี่ยวกับข้อความ (Textual Knowledge)

(คำพูดหรือประโยคถูกนำมาจัดระบบหรือเรียบเรียงเป็นข้อความอย่างไร)

- ความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อความ (Knowledge of Cohesion)
- ความรู้เกี่ยวกับการใช้สำนวนโวหารหรือการเจรจา Knowledge of Rhetorical or Conversational Organization)

2) ความรู้ในการนำไปปฏิบัติ (Pragmatic Knowledge)

(ผู้ใช้ภาษานำคำพูด ประโยค หรือข้อความมาสัมพันธ์กันอย่างไรเพื่อสื่อความหมายตามที่ผู้ใช้ภาษาต้องการให้ เหมาะสมกับลักษณะเหตุการณ์ต่าง ๆ)

ก. ความรู้ในเรื่องหน้าที่ของภาษา (Functional Knowledge)

(คำพูด ประโยค หรือข้อความต่าง ๆ ถูกนำมาสัมพันธ์กันเพื่อทำหน้าที่สื่อความหมายตามความประสงค์ของผู้ใช้ภาษาอย่างไร)

- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการถ่ายทอดความคิด (Knowledge of Ideational Functions)
- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการควบคุม จัดการ (Knowledge of Manipulative Functions)
- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการใช้เหตุผล ประสพการณ์ในการเรียนรู้ (Knowledge of Heuristic Functions)
- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการสร้างจินตนาการ (Knowledge of Imaginative Functions)

ข. ความรู้ในเรื่องภาษาศาสตร์และสังคม (Sociolinguistic Knowledge)

(คำพูด ประโยค และข้อความต่าง ๆ ถูกนำมาสัมพันธ์กันเพื่อสร้างภาษาที่จะใช้ตามสถานการณ์แต่ละอย่าง อย่างไร)

- ความรู้ในเรื่องภาษาถิ่น ภาษาประเภทต่าง ๆ (Knowledge of Dialects / Variables)

ค. ความรู้ในเรื่องการใช้ภาษาตามระดับ ประเภท ฐานะของบุคคล (Knowledge of Registers)

- ความรู้ในเรื่องการใช้ถ้อยคำธรรมดาหรือเล่นสำนวนโวหาร (Knowledge of Natural of Idiomatic Expression)

ง. ความรู้ในเรื่องความเกี่ยวข้องทางวัฒนธรรมและการใช้ภาษาเปรียบเทียบ (Knowledge of Cultural References and Figures of Speech)

2. ความสามารถทางกลวิธี (Strategic Competence)

Bachman และ Palmer (1996) เชื่อว่าความสามารถทางกลวิธีคือ องค์ประกอบหรือวิธีการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิด สถิติปัญญา ความสามารถทางสมองซึ่งเป็นความสามารถในการใช้กระบวนการจัดการในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาที่อยู่ในระดับสูงกว่าความรู้ในเนื้อหาทางภาษา หรือการทำกิจกรรมอื่น ๆ การใช้ภาษาต้องการความรู้ในเนื้อหาภาษา ความรู้ในสาระ หรือข้อความที่ต้องการจะสื่อความหมายและความสามารถในการจัดการหรือนำภาษาไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กระบวนการคิดนี้มีองค์ประกอบคือ การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Setting) การประเมินผล (Assessment) และการวางแผน (Planning) คือคิดว่าต้องการจะทำอะไร ทำอย่างไร

ทำได้ดีแค่ไหน และจะนำสิ่งที่มีอยู่มาใช้ให้ได้ผลอย่างไรนั่นเอง ความสามารถทางกลวิธีนี้ ประกอบไปด้วยกลวิธีที่ต้องใช้ภาษาพูด (Verbal) และวิธีการอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาพูด (Nonverbal)

Bachman (1990) ได้อธิบายว่า ความสามารถทางกลวิธีมีอิทธิพลต่อผลการสอบหรือการตอบคำถาม เพราะเป็นความสามารถที่จะช่วยให้คนที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาเท่ากัน ตอบข้อสอบได้ดีไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น ในการสอบสัมภาษณ์นักเรียนต่างชาติ 2 คน คนหนึ่งได้คะแนนดีกว่าเพราะพยายามใช้ท่าทาง อุปกรณ์ สิ่งของที่มองเห็นและมีอยู่ในห้องสอบช่วย ประกอบคำอธิบายคำตอบของตน ในขณะที่คนที่ได้คะแนนน้อยกว่าไม่พยายามใช้เลยทำให้พูดอธิบายไม่ได้ เมื่อถูกถามว่าทำไมจึงไม่ใช่อุปกรณ์หรือกริยาท่าทางช่วยในการตอบคำถาม คนที่ได้คะแนนน้อยกว่าตอบว่า เพราะไม่ได้นึกถึงเลยในขณะนั้น Bachman กล่าวว่า เขาคิดว่าความสามารถด้านนี้เป็นความสามารถทั่วไป (General Ability) ที่จะช่วยให้ผู้ใช้ภาษานำความสามารถที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทั้งหลายเท่าที่จะใช้ได้มาใช้ ไม่ใช่เป็นความสามารถทางภาษาอย่างเดียว ดังนั้นเขาจึงเริ่มสนใจในเรื่องของความสามารถทางสมองหรือสติปัญญา (Cognitive Abilities) ซึ่ง Bachman ไม่ได้ให้รายละเอียดในเรื่องนี้ไว้ (ผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องราวความสามารถทางสมองหรือสติปัญญาตามแนวคิดของ Bloom และคณะในบทต่อไป)

อนึ่ง คำว่า ความรู้ความสามารถทางภาษานั้น ในหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนขอใช้ในความหมายเดียวกันกับคำภาษาอังกฤษ ต่อไปนี้ตามความเห็นของ Bachman คือ Language Ability, Language Competence, Language Proficiency, Language Knowledge และ Communication Language Ability (Bachman, 1990 : 108-109)

2.2.3 สิ่งที่ทำให้การประเมินในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

จากแนวคิดพื้นฐานที่ว่า ภาษาคือ เครื่องมือในการสื่อสาร จุดมุ่งหมายของการสอนภาษา คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารนั้น การทดสอบความสามารถในการสื่อสารจึงทดสอบในเรื่องต่อไปนี้

1) ความรู้ความสามารถด้านภาษาหรือไวยากรณ์ (Linguistic or Grammatical Competence) ได้แก่ การใช้ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยมีองค์ประกอบของภาษาคือ เสียง ศัพท์ ไวยากรณ์เป็นเนื้อหา

2) ความรู้ความสามารถทางสังคมภาษาศาสตร์ (Sociolinguistic Competence) ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติ และวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ โดยสามารถเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ

3) ความรู้ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการใช้ระเบียบวิธีทางภาษาในการสัมพันธ์ด้วยคำ ประโยค และข้อความ มีความรู้

ความเข้าใจจนสามารถทำนายลักษณะของภาษาหรือข้อความที่เกิดขึ้นในบริบท (Context) ได้ถูกต้อง

4. ความรู้ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic & Strategic Competence) ได้แก่ความสามารถในการใช้กิริยาท่าทาง น้ำเสียง อุปกรณ์อื่นๆ ช่วยในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการแสดงออกทั้งด้วยคำพูด (Verbal) และไม่ใช่คำพูด (Non-verbal) เช่น ใช้คำศัพท์อื่น ๆ แทนคำศัพท์ที่ไม่รู้หรือนึกไม่ออกในขณะอภิปรายหรือบรรยาย

2.2.4 ลักษณะกิจกรรม (Tasks) ที่ใช้ในการทดสอบและประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1) เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการใช้ทักษะต่างๆ ร่วมกัน (Integrated Skills) เพราะเน้นการใช้ภาษา (Use) มากกว่าการรู้วิธีใช้ภาษา (Usage)

2) เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเหมือนกับกิจกรรมในชีวิตจริง (Authentic Language)

3) เป็นกิจกรรมที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ (Interactive Task) เช่น Information gap การสัมภาษณ์ การสนทนา การอภิปราย การรายงานที่มีการซักถามกันด้วย เป็นต้น

4) เป็นกิจกรรมที่เน้นการทำงานให้สำเร็จตามความประสงค์เพราะต้องการทดสอบความสามารถในการนำภาษาไปใช้งานมากกว่าเน้นเนื้อหาทางภาษาอย่างเดียว (Task based Activity)

5) เป็นกิจกรรมที่ให้แสดงความสามารถทางภาษาที่ต้องการวัดออกมาโดยตรง (Direct Testing) เช่น ให้เขียนเรียงความ หรือเขียนบรรยายรูปภาพ เมื่อต้องการวัดความสามารถในการเขียนแทนที่จะให้ทำกิจกรรมที่แสดงความสามารถด้านนี้ออกมาด้วยการให้ระบุข้อความหรือลักษณะการใช้คำในประโยคที่ผิดหลักการทางไวยากรณ์ เป็นต้น

2.3 แนวคิดในการวัดประเมินผลความสามารถในการสื่อสารในศตวรรษที่ 21

เนื่องจากการวัดความสามารถในการสื่อสารเน้นการวัดตรง และการปฏิบัติ การแสดงความสามารถออกมาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล แนวโน้มในการวัดและประเมินผลจึงมีลักษณะ ดังนี้

1) เป็นการวัดแบบอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม เพราะมีการยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น ต้องการรู้ว่าแต่ละคนมีความสามารถอยู่ในระดับใด รู้เรื่องอะไรบ้าง และจะจัดแบบอิงกลุ่ม เมื่อต้องการเปรียบเทียบความสามารถของบุคคล เช่น ในการสอบแข่งขันจัดอันดับความสามารถ

2) ลักษณะการตอบสนองต่อข้อสอบต้องการการตรวจสอบประเมินความสามารถแบบอัตนัยมากกว่าปรนัย เป็นการตรวจที่ต้องใช้วิจารณญาณของคนตรวจมากกว่าใช้เครื่องจักรกลตรวจ

3) การประเมินความสามารถเป็นไปในลักษณะการประเมินความสามารถโดยรวม (Global Test) มากกว่าการวัดความสามารถแยกกันเป็นจุดย่อย ๆ (Discrete-point Test)

4) ให้ความสำคัญกับความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้างหรือความตรงตามทฤษฎี ของข้อสอบมากกว่าความเชื่อมั่นของข้อสอบที่อาศัยตัวเลขแสดงค่าสถิติ

5) ใช้วิธีการและเครื่องมือทำการวัดและประเมินผลอย่างอื่น ๆ ที่มีรูปแบบทดสอบหลายประเภท เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะความสามารถที่ต้องการวัดตามจุดประสงค์ (Alternation Assessment) เช่น

- ◆ การสังเกต
- ◆ การสัมภาษณ์
- ◆ การตรวจเพิ่มสะสมผลงาน
- ◆ การประเมินด้วยมาตรการประมาณค่า
- ◆ การประเมินด้วยตนเอง

6) เป็นการประเมินความสามารถ ในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงมากกว่า ใช้วิธีสรุปอ้างอิงความสามารถจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เพื่อวัดความรู้ในเนื้อหาภาษาตามหลักสูตร

7) การประเมินความสามารถจะกระทำต่อเนื่องกันไปเพื่อดูความพร้อม ศักยภาพ พัฒนาการ จุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขระดับความสามารถเมื่อเทียบกับเกณฑ์ เพื่อให้รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง และระดับความสามารถเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ และดูสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

8) ให้ความสำคัญกับความลำเอียงของข้อสอบอันเนื่องมาจาก บริบทแวดล้อมความก้าวหน้าทางการวัดด้านจิตวิทยา สถิติ วิธีการทดสอบ และวัฒนธรรม

9) ในการประเมินความสามารถนั้นใช้วิธีการหลายอย่าง ประเมินหลายครั้ง และประเมินหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารหรือสื่อความหมาย เพื่อให้ผลการประเมินเชื่อถือได้

10) ให้ความสำคัญกับผลสำเร็จในการสื่อสาร ตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสารมากกว่า ความถูกต้องตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ดังนั้นการทดสอบจึงมักกำหนดงานให้ทำ (Tasks) ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางภาษาในลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารตามที่เกิดขึ้นในชีวิต

11) เกณฑ์ในการประเมินผลไม่ใช่เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมาตายตัวที่ใช้ประเมินความสามารถได้กับทุกคนทุกสถานการณ์ แต่เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยผู้สร้างแบบทดสอบแต่ละชุดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา ของแบบทดสอบ และความสามารถของผู้ถูกทดสอบ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ

สำหรับวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น มีตัวอย่างอยู่ในบทที่ 4

2.4 หลักการและข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ทางภาษา

เนื่องจากการวัดผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนการสอนว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และผลของการวัดผลการเรียนการสอนที่ได้อย่างถูกต้องสามารถนำมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และจุดมุ่งหมาย ดังนั้นการวัดผลการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ในการวัดให้ชัดเจน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการสอน และควรวัดให้ครอบคลุมจุดประสงค์ของการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

2. เลือกแนวคิดในการวัดให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ว่าควรจะเป็นการวัดแบบอิงกลุ่ม อิงเกณฑ์ หรือแบบผสม

3. เลือกเครื่องมือวัดให้สอดคล้องกับแนวคิดในข้อ 2 และข้อมูลที่ต้องการ และตระหนักถึงจุดเด่น จุดด้อยของเครื่องมือแต่ละประเภท เพื่อจะได้เลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้

4. ใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดหลาย ๆ วิธี เพื่อจะได้วัดพฤติกรรมได้ครบถ้วนทุกด้าน

5. ระลึกเสมอว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดทางอ้อม สิ่งที่วัดได้เป็นเพียงตัวอย่างของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ หรือความรู้สึกลึกซึ้งของผู้เรียน ซึ่งได้จากการวัดพฤติกรรมที่แสดงออก แล้วทำการสรุปอ้างอิงเท่านั้น ดังนั้นเพื่อความถูกต้องของสิ่งที่มุ่งวัด จึงควรวัดหลาย ๆ ครั้ง ใช้วิธีการวัด และเครื่องมือวัดหลาย ๆ ประเภท เพื่อจะได้คาดคะเนพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และความรู้สึกลึกซึ้ง หรือทัศนคติของผู้เรียน ได้อย่างถูกต้อง

6. ระมัดระวังความผิดพลาด หรือความคลาดเคลื่อนของคะแนนที่อาจเกิดขึ้นในการวัดได้เสมอจากสาเหตุ 3 ประการ คือ

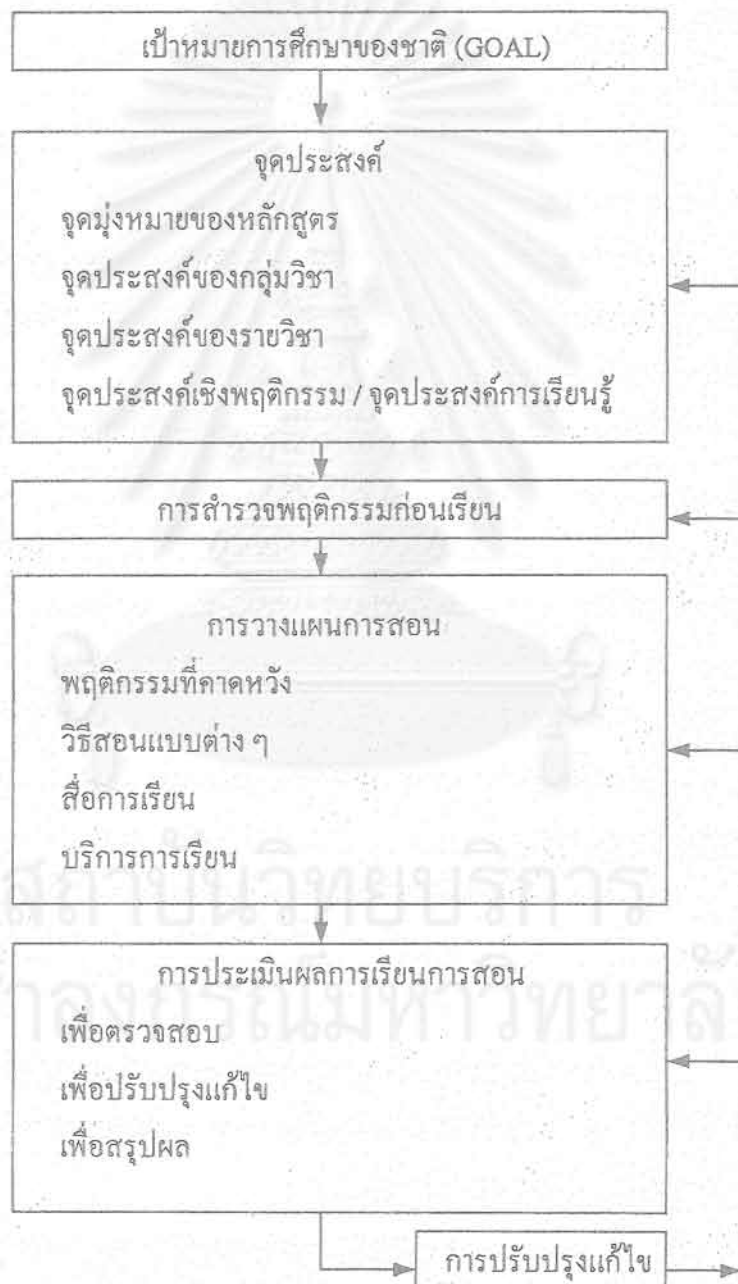
(1) ความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการสุ่มตัวอย่างเนื้อหาวิชา เช่น สุ่มเนื้อหาวิชาไม่ครอบคลุมครบถ้วน หรือไม่ได้สัดส่วนกับเนื้อหาวิชาทั้งหมดหรือไม่เป็นตัวแทนของสิ่งที่นักเรียนควรรู้

(2) ความผิดพลาดอันเนื่องมาจากคุณภาพของเครื่องมือวัด และกระบวนการวัด เช่น คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบประเภทความเรียง อาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะอคติจากการตรวจของผู้ตรวจให้คะแนน เป็นต้น

(3) ความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการแปลความหมายของคะแนน โดยที่ครูควรขีดแนวคิดของการวัดที่ขีดเป็นหลักในการเลือกใช้เครื่องมือแล้วตีความหมายของคะแนนที่ได้จากการสอบไปตามแนวคิดของการวัดนั้น ๆ

7. ระลึกเสมอว่าการประเมินผลเป็นเพียงเครื่องมือ (Means) วิถีทาง หรือวิธีการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางแห่งการพัฒนาการเรียนการสอน (Goal) กระบวนการเรียนการสอนมิได้สิ้นสุดที่การประเมินผล ดังนั้นครูจึงควรนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่และคุ้มค่า

เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนว่า การประเมินผลมีบทบาทในกระบวนการเรียนการสอนอย่างไร
ดูในแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5: บทบาทของการวัดและการประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอน

2.5 คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

แบบทดสอบที่เป็นเครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีคุณลักษณะหลายประการที่สำคัญ ๆ ได้แก่

2.5.1 ความตรง (Validity)

ก. แบบทดสอบที่ดีควรมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content - Validity) ซึ่งหมายความว่าเนื้อหาของแบบทดสอบ ครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้วิชานั้น ๆ เป็นความตรงที่ไม่สามารถแสดงได้ด้วยค่าสถิติ ความตรงชนิดนี้มีความสำคัญยิ่งต่อแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

ข. แบบทดสอบที่ดีควรมีความตรงเชิงโครงสร้าง หรือความตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) แบบทดสอบที่ดีควรวัดได้ตรงตามทฤษฎีการเรียนรู้ หรือวัดความสามารถ ความรู้ที่ต้องการวัดได้จริง เช่น จากความเชื่อถือว่าภาษาคือกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ ในการเรียนรู้ภาษานั้นต้องเรียนให้รู้กฎเกณฑ์การใช้ภาษาตามหลักไวยากรณ์ หากแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีคำถามถามความหมายของคำศัพท์เป็นส่วนใหญ่ หรือถามคำถามวัดความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านแล้ว แบบทดสอบฉบับนี้ก็ไม่มีความตรงเชิงโครงสร้าง หรือมีในระดับต่ำ

ทั้งความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง เป็นความตรงที่หาได้จากการวิเคราะห์ในตัวแบบทดสอบเอง ไม่ต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ภายนอกแต่อย่างใด

ค. แบบทดสอบที่ดีควรมีความตรงตามสภาพหรือความตรงร่วมสมัย (Concurrent Validity) เป็นความตรงที่อาศัยปัจจัยภายนอกเป็นเกณฑ์เทียบ และสามารถใช้ค่าสถิติยืนยันได้ ความตรงชนิดนี้คือ ความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในขณะนั้นของผลการสอบ ตัวอย่างเช่น นาย ก. สอบได้คะแนนภาคทฤษฎีสูง ต่อมาเมื่อไปสอบภาคปฏิบัติในรายวิชาเดียวกันก็ได้คะแนนสูงด้วย แบบทดสอบนั้นก็มีความตรงตามสภาพ

ง. ความตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) ความตรงชนิดนี้ที่อาศัยเกณฑ์ภายนอกเป็นหลักในการประเมิน และใช้ค่าสถิติยืนยันได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษสามารถทำนายได้ว่าคนที่ได้คะแนนวิชาภาษาอังกฤษสูง ส่วนใหญ่จะสอบเข้าเรียนในคณะนิเทศศาสตร์ได้ แสดงว่าแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษมีความตรงเชิงทำนาย เพราะสามารถทำนายผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ความตรงในข้อ ค. และ ง. มักใช้วัดความถนัด ความสนใจ เจตคติ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และมักเรียกรวมกันว่า ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion - Related Validity)

2.5.2 ความเชื่อมั่น ความเที่ยง ความเชื่อถือได้ (Reliability)

ความเชื่อมั่น หรือความเที่ยง หมายถึง ความคงที่ ความคงเส้นคงวาของการวัด ความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถ หรือการสอบของคนกลุ่มเดียวกันสองครั้งหรือมากกว่า

นั้น ด้วยแบบทดสอบเดิมในเวลาต่างกัน หรือความคงที่ของคะแนนจากการทดสอบคนกลุ่มเดียวกัน ด้วยแบบทดสอบที่มีข้อคำถาม เทียบเท่ากัน ดังตัวอย่างของความตรงประเภทนี้

ความตรงของแบบทดสอบ ขึ้นอยู่กับความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น แต่แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นไม่จำเป็นต้องมีความตรงด้วยเสมอไป ตัวอย่างเช่น แบบทดสอบฉบับหนึ่งต้องการวัดความสามารถทางการเขียนเรียงความ แต่ข้อคำถามในแบบทดสอบถามเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ในแบบเลือกตอบเกี่ยวกับ Tenses ไม่ได้ถามให้ครอบคลุมไปถึงเรื่องการเลือกใช้ถ้อยคำ ลำนวน การสัมพันธ์ประโยค หรือการเรียบเรียงเนื้อหา เมื่อนำไปให้นายสมศักดิ์ทำไม่ว่าจะกี่ครั้ง นายสมศักดิ์ จะได้คะแนนเท่าเดิม หรือเกือบเท่าเดิมทุกครั้ง แบบทดสอบชุดนี้ไม่มีความตรง เพราะไม่ได้วัดในสิ่งที่ต้องการวัด แต่มีความเที่ยง เพราะเชื่อถือได้ว่าวัดความสามารถของผู้สอบได้เท่ากัน ทุกครั้ง

แต่การหาความตรงของแบบทดสอบนี้ จะต้องมีเกณฑ์ (Criteria) สำหรับตัดสินแบบทดสอบที่มีความตรงสูงอาจเกิดจาก

- 1) แบบทดสอบมีคุณภาพดี เกณฑ์ในการประเมินผลดี หรือ
- 2) แบบทดสอบคุณภาพไม่ดี เกณฑ์ในการประเมินผลไม่ดี

แต่ถ้าแบบทดสอบดี เกณฑ์ไม่ดี หรือแบบทดสอบไม่ดี แต่เกณฑ์ประเมินผลประเมินเข้าข้างแบบทดสอบ คือเกณฑ์ไม่ดี ความตรงของแบบทดสอบก็จะมีค่าต่ำ

ดังนั้น การพิจารณาค่าความตรงของแบบทดสอบ ต้องพิจารณาเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินด้วย

2.5.3 คุณค่าทางการสอน (Instructional Value)

แบบทดสอบที่ดีควรให้ผลกระทบ (Backwash Effect) ที่ดีต่อการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบที่วัดความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายโดยให้ปฏิบัติจริง จะมีผลกระทบที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายด้วย แต่ถ้าแบบทดสอบนั้นต้องการให้ผู้สอบแสดงความสามารถในการสื่อความหมายโดยอ้อม (ให้เขียนตอบ - เดิมคำในบทสนทนา แทนที่จะให้สนทนากันจริง ๆ) จะเป็นการทดสอบเพียงขั้นความรู้ความจำเท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นสื่อความหมายจริง ๆ การสอนก็จะเน้นเพียงแต่ให้รู้และจำได้เท่านั้น เป็นการเรียนเพื่อสอบ ไม่ใช่เป็น "การเรียนเพื่อรู้" ซึ่งไม่ตรงตามจุดมุ่งหมาย

2.5.4 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ (Practicality / Usability)

แบบทดสอบที่ดีต้องมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ คือ มีความประหยัด ทั้งเวลา แรงงาน งบประมาณในการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน และการแปลความหมายของคะแนน และมีความง่ายต่อการที่จะนำไปใช้ ใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีใช้ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ ให้ประโยชน์จากการทดสอบได้สูง

บทที่ 3

การประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาหลักสูตรภาษาอังกฤษ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมาย และการประเมินผล การเรียนการสอน จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการศึกษาคือ จุดแรกเริ่มของกระบวนการเรียนการสอน ในบทนี้จะกล่าวถึง เรื่องของจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนโดยละเอียดตามหัวข้อดังนี้ คือ

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามการจำแนกของ Bloom และคณะ
2. ระดับต่างๆของจุดประสงค์ทางการศึกษา
3. การประยุกต์แนวคิดของ Bloom และคณะ มาใช้ในการทดสอบภาษาอังกฤษ
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ใช้ในการทดสอบและประเมินผลทางภาษา ตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตร
5. การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมินความสามารถทางภาษาตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตร
6. จุดอ่อนและแนวทางแก้ไขการใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลักในการเขียนข้อทดสอบ

เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนใช้ในการหาวิธีปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการสอน ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.1 จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามการจำแนกของ Bloom และคณะ (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives)

นักการศึกษาได้พยายามสร้างขอบข่าย จุดประสงค์ทางการศึกษาขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการอ้างอิงสำหรับกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

Tyler (1964) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า จุดประสงค์ทางการศึกษาน่าจะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาความต้องการของผู้เรียน ความจำเป็นและความต้องการของสังคม ร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา โดยอาศัยปรัชญาการศึกษาของสถาบันนั้นๆ และทฤษฎีทางจิตวิทยาว่าด้วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันเป็นเกณฑ์

จุดประสงค์ทางการศึกษาที่เป็นต้นแบบและยอมรับกันอย่างแพร่หลาย คือ จุดประสงค์ทางการศึกษาที่จำแนกประเภทโดย Bloom และคณะ ที่รู้จักกันในชื่อ Bloom Taxonomy of Educational Objectives (Bloom ed.,al., 1956) ที่มีรายละเอียดพอสรุปได้โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

ก. จุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

เป็นจุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง คือ ความคิด สติปัญญา ความรู้ความจำที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยแบ่งความสามารถด้านนี้ออกเป็น 6 ระดับ จากระดับที่ง่ายที่สุด ไปจนถึงระดับที่ยากและซับซ้อนที่สุด โดยเชื่อว่าความสามารถในระดับต่ำจะเป็นพื้นฐานให้กับความสามารถในระดับสูงขึ้นไปเป็นลำดับ คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ตามคำอธิบายความสามารถแต่ละระดับพอสังเขปดังนี้

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นคุณภาพของความสามารถทางสมองขั้นต่ำสุด หมายถึง ความสามารถในการจำรายละเอียดของเรื่องราวที่ได้ประสบมาแล้ว และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะของการระลึกได้ (recall) เช่น บอกหรือเล่าถึงสิ่งเหล่านั้นออกมาได้ทั้งที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย และประมวลความจริงที่เกี่ยวข้องกันที่แบ่งออกไปได้อีกหลายประเภท คือ

1.1) ความรู้ในเนื้อเรื่อง ข้อเท็จจริงเฉพาะสิ่ง (Knowledge of Specific) ซึ่งได้แก่ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ นิยาม ข้อเท็จจริงเฉพาะอย่าง เช่น เวลา ปรัชญาการณณ์ บุคคล สถานที่ แหล่งข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

1.2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ (Ways & Means) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน (Convention) ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม (Trend & Sequence) ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภท (Classification) ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ (Criteria) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ หรือระเบียบวิธี (Methodology)

1.3) ความรู้รวบยอดในเนื้อเรื่อง (Universal & Abstraction) ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับหลักการ (Principle) ข้อสรุปของทฤษฎีโครงสร้างทฤษฎีหรือกฎต่างๆ

2) ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึงความสามารถในการแปล (Translation) ตีความ (Interpretation) และขยายความ (Extrapolation) ในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ

3) การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวใดๆ การนำหลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีดำเนินการต่างๆที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว ไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ที่เป็นทำนองเดียวกันกับสถานการณ์เดิมได้

4) การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึงความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ใดๆ ออกมาเป็นส่วนย่อยๆ ตามหลักการ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้ และ

สามารถบอกได้ว่า ส่วนย่อยนั้นมีความสำคัญอย่างไร แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

4.1) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Analysis of Element) คือสามารถบอกได้ว่า ส่วนใดเป็นชนิดใด ส่วนใดสำคัญ อะไรเป็นข้อสมมติฐาน อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล ฯลฯ

4.2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationships) เป็นความสามารถในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบว่าส่วนใดสัมพันธ์กันแบบใด เช่นเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน ขัดแย้งกัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นต้น

4.3) วิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principle) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์จนมองเห็น โครงสร้างของระบบ วัตถุประสงค์หรือ เรื่องราวว่า ส่วนย่อย ๆ เหล่านั้นเกี่ยวข้องกันอยู่เพราะอะไร ด้วยหลักการใด เป็นความสามารถในการค้นหาหลักการ

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึงความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวใหม่ที่มีลักษณะหรือ คุณสมบัติต่างไปจากส่วนประกอบย่อย ๆ เดิม เช่น นำความรู้เรื่องคำศัพท์ การแต่งประโยค มาเขียนเป็นเรียงความ เป็นต้น แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

5.1) สังเคราะห์สิ่งสื่อสาร (Production of a Unique Communication) เป็นการนำความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ มาผสมผสานกันให้เกิดข้อความ หรือการกระทำอันใหม่ใด ๆ ที่ใช้สื่อความคิดและอารมณ์ ซึ่งแสดงออกในรูปของการเขียน การพูด หรือการแสดง เช่นแสดงความคิดเห็น สรุปรวบรวม อภิปรายได้อย่างมีคุณภาพ

5.2) สังเคราะห์แผนงาน (Production of a Plan) เป็นความสามารถในการกำหนดแนวทาง แผนงาน ขั้นตอนในการปฏิบัติล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือ เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยให้ส่วนย่อย ๆ ในแผนที่กำหนดขึ้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันอย่างดี

5.3) สังเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงนามธรรม (Derivation of a Set of Abstraction Relations) เป็นความสามารถในการนำความสำคัญ และหลักการต่าง ๆ มาผสมผสานกันให้เป็นเรื่องเดียวกันเป็นสิ่งใหม่ เป็นความสามารถอย่างหนึ่งในการ “ความคิดสร้างสรรค์” เช่น นำเอาข้อคิดคำวิจารณ์ต่าง ๆ มาสรุปเป็นรายการได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องอะไรบ้าง เกิดขึ้นจากอะไร หรือจะก่อให้เกิดผลอย่างไรได้บ้าง เป็นต้น

6) การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึงความสามารถในการวินิจฉัย ตีราคา สรุป บ่งชี้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์หรือ มีมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งสำหรับยึดเป็นข้ออ้างอิงในการวินิจฉัย มี 2 ระดับคือ

6.1) ประเมินโดยใช้เกณฑ์ภายใน (Internal Criteria) เป็นการประเมินโดยใช้ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในเรื่องราวนั้น ๆ มาเป็นหลักในการพิจารณาตัดสินว่าสมเหตุสมผลหรือไม่

6.2) ประเมินโดยใช้เกณฑ์ภายนอก (External Evidence) เป็นการประเมินที่ใช้ กฎเกณฑ์หรือ ข้อมูลนอกเรื่องราวที่ทำการประเมินมาประกอบการพิจารณาตัดสินเช่น การตัดสิน คัดเลือกความเรียงภาษาอังกฤษยอดเยี่ยม โดยดูจากคะแนนความนิยม (ความชอบ) ของผู้อ่าน และการจัดรูปเล่มหนังสือ เป็นต้น

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยทั้ง 6 ระดับนี้สามารถวัดได้โดยตรงด้วยแบบทดสอบ

ข. จุดมุ่งหมายด้านจิตพิสัย หรือด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Domain)

เป็นจุดประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวกับความสนใจ ความซาบซึ้ง อุดมการณ์ ความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยม คุณค่า เจตคติ ตลอดจนการจัดระเบียบทางจิตใจและลักษณะนิสัย แบ่งออกเป็น 5 ชั้น (Bloom et. al. 1971) คือ

1) การเอาใจใส่ (Attending) หรือการรับรู้ (Receiving) เป็นการทำความรู้จัก ใส่ใจ ตั้งใจรับรู้ต่อสิ่งเร้าหรือ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ

2) การตอบสนอง (Responding) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการตอบสนองต่อ สิ่งเร้า ความสนใจ ความพึงพอใจ ยินยอม และเต็มใจ

3) การสร้างคุณค่า (Valuing) เป็นการยอมรับในค่านิยม คุณค่า หรือคุณธรรม มีความ ชื่นชมค่านิยมนั้น เชื่อถือยึดมั่นในค่านิยมนั้น

4) การจัดระบบ (Organization) เป็นการจัดระเบียบค่านิยมที่ยอมรับไว้ในใจให้เป็น ระบบของตนเองมาประพฤติปฏิบัติ จนเกิดเป็นนิสัยประจำตัว

ค. จุดมุ่งหมายด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางกลไกในร่างกาย (Motor Skill) เป็นพฤติกรรมที่ เกี่ยวกับความชำนาญ และทักษะในด้านการปฏิบัติ แยกออกเป็นพฤติกรรมย่อย 5 พฤติกรรมคือ

1) การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการทำให้เลียนแบบที่ตนเองสนใจ

2) การทำตามแบบ (Manipulation) เป็นการลงมือทำตามแบบที่ตนเองสนใจ หรือทำ ตามแผนการ โครงร่างที่กำหนดไว้

3) ความถูกต้อง (Precision) เป็นการทำตามแบบให้ได้ถูกต้องไม่ผิดเลย หรือผิดน้อย

4) การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Articulation) เป็นการทำตามแบบอย่างต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นราว

5) การทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) เป็นขั้นที่ได้ปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ เคยชิน เกิดทักษะ สามารถปฏิบัติได้เป็นอัตโนมัติ คล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ

สำหรับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยนั้นสามารถวัดได้ด้วยการออกข้อสอบมาทำการวัด แต่พฤติกรรมด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัยนั้น เครื่องมือวัดที่เหมาะสมกว่าคือ การสังเกต และการให้ ลงมือปฏิบัติจริง

เพื่อให้มองเห็นลักษณะการเรียงลำดับของพฤติกรรม ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาแต่ละด้าน ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โปรดดูในแผนภูมิที่ 6 ประกอบ

แผนภูมิที่ 6: จุดประสงค์ทางการศึกษาและการจำแนกพฤติกรรม

3.2 ระดับต่างๆ ของจุดประสงค์ทางการศึกษา

จุดประสงค์ของการเรียนการสอนนั้นมีอยู่หลายระดับด้วยกันตั้งแต่ระดับกว้างที่สุดจนถึงแคบที่สุด ดังนี้

3.2.1 เป้าหมายการศึกษาของชาติ หรือแผนการศึกษาแห่งชาตินับเป็นแม่บทในการจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งจะต้องกำหนดความมุ่งหมายและนโยบายการศึกษาของชาติไว้อย่างชัดเจน

การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องอาศัยระยะเวลาอันยาวนาน นักเรียนต้องสั่งสมและผสมผสานสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาไปทีละเล็กละน้อย นับเป็นจุดประสงค์ที่กว้างที่สุด

3.2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ที่กว้างรองลงมาจากเป้าหมายการศึกษาของชาติ คือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปในการจัดการศึกษาแต่ละระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ปัจจุบันนี้จุดประสงค์ทางการศึกษาทุกระดับดังกล่าวกำหนดไว้ในหลักสูตร พุทธศักราช 2539

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับจะสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายการศึกษาของชาติ

3.2.3 จุดประสงค์ของกลุ่มวิชา ในโครงสร้างของแต่ละหลักสูตรจะมีกลุ่มวิชาต่าง ๆ เช่น ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 มี 5 กลุ่มวิชา คือกลุ่มภาษา กลุ่มวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ และกลุ่มงานอาชีพ จุดประสงค์ในระดับนี้เป็นจุดประสงค์เฉพาะกลุ่มวิชาหนึ่ง ๆ

แต่ละกลุ่มวิชาประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตรทั้งสิ้น

3.2.4 จุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ละรายวิชาจะมีจุดประสงค์เฉพาะของรายวิชานั้น ๆ แต่ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่ายังมีขอบเขตกว้างขวาง ไม่ชัดเจนพอที่จะบ่งชี้ได้ว่าเมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนรอบรู้ (mastered) บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องนำจุดประสงค์รายวิชามากำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยเน้นพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นจุดประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงมากที่สุดและเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนเฉพาะบท เฉพาะตอน เฉพาะคาบ สามารถกำหนดได้ว่า เมื่อเรียนจบแต่ละคาบแล้วนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมอะไรบ้างที่แสดงผลของการเรียนรู้ ตามระดับต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ แต่บางครั้งเป้าหมายการศึกษาของชาติหรือจุดมุ่งหมายหลักสูตรก็ต้องการให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ยากแก่การกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ แทนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ใช้เพื่อทดสอบและประเมินผลทางภาษาตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร

ความหมายของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการตีความจุดประสงค์ทางการศึกษาออกมาในรูปของ พฤติกรรมหรือการปฏิบัติเพื่อให้ สังเกตได้ วัดได้ ประเมินผลได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างเฉพาะเจาะจงมากที่สุดของจุดประสงค์ทางการศึกษา ดังได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ ที่ 2 ของบทนี้ ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นข้อตกลงกับผู้เรียนได้ว่าในการเรียนวิชานั้น ๆ ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนทำอะไรบ้าง เมื่อเรียนจบแล้ว จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจึงเป็นจุดประสงค์ที่ระบุพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะต้องแสดงออกมาให้เห็นได้ เมื่อเรียนจบบทเรียนนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้สอนรู้ว่าจะต้อง

องค์ประกอบของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ข้อความที่บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจะประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ซึ่งจะสมบูรณ์ที่สุดคือ

- 1) จุดมุ่งหมาย
- 2) พฤติกรรมที่คาดหวัง
- 3) เงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่ทำให้เกิดพฤติกรรม
- 4) เกณฑ์การยอมรับ

แต่ในบางกรณีมีเพียง 2 ส่วน คือพฤติกรรมที่คาดหวังกับเกณฑ์การยอมรับเท่านั้น เพื่อให้เข้าใจได้ดีขึ้นขอยกตัวอย่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เพื่อแสดงว่ารู้ความหมายของคำศัพท์ที่เรียนมาแล้วในบทที่ 1 ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงกับคำจำกัดความที่ให้ไว้ทั้ง 20 ข้อ ให้ถูกต้อง ภายในเวลา 20 นาที และต้องเขียนให้ถูกต้องอย่างน้อย 13 คำ จาก 20 คำ

จุดมุ่งหมาย: เพื่อแสดงว่ารู้ความหมายของคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว

พฤติกรรม: ให้เขียนคำที่มีความหมายตรงกับคำจำกัดความที่ให้ไว้ 20 ข้อ ได้ถูกต้อง

เงื่อนไข: เขียนภายในเวลา 20 นาที

เกณฑ์: ต้องเขียนให้ถูกต้องอย่างน้อย 13 คำ คือพฤติกรรมที่คาดหวัง เงื่อนไขและเกณฑ์ (Mager, 1962)

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อกำหนดข้อความให้นักเรียนสามารถอ่านและตอบคำถาม (Yes - No Questions) ได้อย่างถูกต้องอย่างน้อย 80 % ของข้อคำถาม

พฤติกรรม: อ่านและตอบคำถาม (Yes - No Questions) ได้ถูกต้อง

เงื่อนไข: เมื่อกำหนดข้อความให้

เกณฑ์: ตอบ ได้อย่างถูกต้องอย่างน้อย 80 % ของข้อคำถาม

ตัวอย่างที่ 3

นักเรียนสามารถอ่านแล้วตอบคำถามประเภท Yes - No Questions ได้ถูกต้อง

พฤติกรรม: อ่านแล้วตอบคำถามประเภท Yes - No Questions

เกณฑ์: ตอบได้ถูกต้อง 80%

3.4 การประยุกต์แนวคิดของ Bloom และคณะในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และระดับชั้นพฤติกรรมทางภาษาเพื่อนำมาใช้ในการทดสอบภาษาอังกฤษ

จุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามการจำแนกของ Bloom และคณะนั้น ละเอียดซับซ้อนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ จุดประสงค์ด้านพุทธินิสัย ที่ยังไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์มากพอที่จะยืนยันได้ว่าความสามารถทางสมองนั้นเรียงลำดับกันเป็นขั้น จากง่ายไปยากเช่นนั้นจริง และไม่มีภาระบุนให้เห็นชัดเจนว่าพฤติกรรมอย่างไรแสดงว่ามีความสามารถทางสมองในระดับขั้นใดทำให้การจำแนกระดับพฤติกรรมไม่แน่นอนและขึ้นอยู่กับการศึกษาของผู้สร้างข้อสอบหรือผู้ตรวจข้อสอบ

ด้วยเหตุดังกล่าว นักการศึกษาจึงได้นำจุดประสงค์ทางการศึกษาและระดับชั้นพฤติกรรมตามแนวคิดของ Bloom ไปดัดแปลงให้มีความเป็นไปได้ในการนำมาปฏิบัติมากขึ้น สำหรับทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น แนวคิดของ Rebecca M. Valette และ R.S. Disick (1972 : 28-54) เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายโดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

3.4.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชา (Subject - Matter Goal)

Valette และ Disick ได้รวมจุดประสงค์ด้านพุทธินิสัยและทักษะพิสัยเข้าด้วยกัน เป็นจุดประสงค์ด้านเนื้อหาวิชา ส่วนจุดประสงค์ด้านจิตพิสัยนั้นยังคงไว้ดังเดิม และอธิบายไว้ว่าทักษะทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและได้ยกตัวอย่างประกอบไว้ว่า

ถ้าผู้เรียนพูดตามครูได้ถูกต้องแต่ไม่รู้ความหมายของสิ่งที่พูด พฤติกรรมนี้จัดอยู่ในด้านทักษะพิสัย

ถ้าผู้เรียนแปลประโยคภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษได้ คือมีความรู้ในเรื่องความหมายของคำ การใช้คำ และเรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ถูกต้องโดยการเขียนแต่ไม่สามารถจะพูดเปล่งเสียงประโยคออกมาให้ผู้ฟังเข้าใจ สื่อความหมายไม่ได้ก็ถือว่าผู้เรียนมีความรู้เพียงด้านพุทธิพิสัยเท่านั้น ยังไม่เกิดทักษะพิสัย

ถ้าผู้เรียนพูดตอบคำถามของครูได้ แสดงว่ามีความรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย ในการสอนภาษาอังกฤษนั้นต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาทั้ง 4 ได้ คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน รู้ศัพท์ ไวยากรณ์ วรรณคดี วัฒนธรรม สามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมตามสถานการณ์ต่าง ๆ

3.4.2 การจำแนกพฤติกรรมทางภาษาตามแนวคิดของ Valette และ Disick

การจำแนกพฤติกรรมทางภาษาออกเป็นขั้น ๆ จากง่ายไปหายากหรือจากขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นไปที่มีความสลับซับซ้อนขึ้นไปเป็นลำดับ จะช่วยให้รู้ว่าผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับใด โดยดูจากพฤติกรรมที่แสดงออกมา และทำให้สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้การจำแนกพฤติกรรมทางภาษายังช่วยให้ครูพิจารณาตัดสินความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น สามารถเลือกใช้เครื่องมือทำการประเมินผลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

Valette และ Disick ได้จำแนกพฤติกรรมทางภาษาโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1) การจำแนกพฤติกรรมทางภาษาด้านเนื้อหาวิชา (Subject - Matter Goals)

พฤติกรรมทางภาษาด้านเนื้อหาวิชาจำแนกออกเป็น 5 ขั้น ตามลำดับตั้งแต่พฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานไปจนถึงพฤติกรรมที่ยากและซับซ้อนและแยกออกเป็น พฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอก

พฤติกรรมภายใน (Internal Behavior) เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสมองของผู้เรียน เช่น การได้ยินและรับรู้ความแตกต่างของเสียง 2 เสียง การเข้าใจสิ่งที่อ่าน โดยที่ผู้เรียนต้องแสดงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาให้เห็น เพื่อแสดงว่ามีพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นในสมอง

การประเมินพฤติกรรมภายในเป็นการประเมินทางอ้อม เช่น เพื่อแสดงว่าผู้ฟังรู้จักเสียง 2 เสียง ที่ได้ยิน เขาต้องสามารถบอกได้ว่าเสียงคู่นั้นเหมือนกัน หรือต่างกัน หรือเพื่อแสดงว่าเข้าใจสิ่งที่อ่านผู้อ่านต้องตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ได้ถูกต้อง ดังนี้เป็นต้น

สำหรับพฤติกรรมภายนอก (External Behavior) นั้น เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก ครูสามารถประเมินผลโดยตรงได้

ในบรรดาทักษะทั้ง 4 ทางภาษานั้น ทักษะฟัง และอ่าน จัดอยู่ในประเภทพฤติกรรมภายใน ส่วนทักษะการพูดและเขียนจัดอยู่ในประเภทพฤติกรรมภายนอก

พฤติกรรมทางภาษาจำแนกออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ชั้นต่าง ๆ ของพฤติกรรมทางภาษาด้านพุทธิพิสัย

ชั้น (Stage)	พฤติกรรมภายใน (Internal Behavior)	พฤติกรรมภายนอก (External Behavior)
1. ทักษะที่เป็นกลไก (Mechanical Skills)	การรับรู้ (Perception)	การเลียนแบบ (Reproduction)
2. ความรู้ (Knowledge)	การรู้ (Recognition)	การจำได้ (Recall)
3. ถ่ายโอน (Transfer)	การรับความคิด (Reception)	การนำไปใช้ (Application)
4. สื่อความหมาย (Communication)	การเข้าใจ (Comprehension)	การแสดงความคิดเห็น (Self-Expression)
5. วิพากษ์วิจารณ์ (Criticism)	การวิเคราะห์ (Analysis) การประเมินผล (Evaluation)	การสังเคราะห์ (Synthesis)

ชั้นที่ 1 ทักษะที่เป็นกลไก (Mechanical Skills)

พฤติกรรมในชั้นนี้เป็นชั้นที่นักเรียนรับรู้ และเห็นความแตกต่าง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยการเลียนแบบและท่องจำ

การรับรู้ (Perception) เป็นพฤติกรรมที่เกิดภายในตัวนักเรียน เกี่ยวกับทักษะการฟังและการอ่านในใจ เช่น แยกได้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ประโยคที่อ่านเป็นประโยคบอกเล่าหรือประโยคคำถาม เป็นต้น

การเลียนแบบ (Reproduction) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับทักษะการพูดและการเขียน นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ได้รับ เช่น พูดตามครู หรือเทป ลอกประโยค ท่องโคลง เป็นต้น

ชั้นแรกนี้ได้ชื่อว่า ทักษะที่เป็นกลไก ด้วยเหตุที่ว่าพฤติกรรมของนักเรียนเป็นไปอย่างกลไก นักเรียนไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน พูด หรือปฏิบัติ นักเรียนอาจได้ยินและบอกได้ว่าเสียงคำ 2 คำนั้น เหมือนกันหรือต่างกัน แต่ไม่รู้ความหมายของคำานั้น หรือพูดตามครูได้โดยไม่รู้ความหมายของสิ่งที่พูด ในลักษณะนี้พฤติกรรมของนักเรียนในชั้นนี้ไม่แตกต่างไปจากพฤติกรรมของนกแก้วนกขุนทอง

ขั้นที่ 2 ขั้นความรู้ (Knowledge)

ในขั้นนี้ นักเรียนแสดงว่ารู้หรือจำสิ่งที่เรียนมาแล้วได้ ในการเรียนภาษานั้นสิ่งที่จะต้องรู้ในขั้นนี้ ได้แก่ การสะกดคำ ความหมายของคำศัพท์ รูปแบบของไวยากรณ์ ความหมายของประโยค ตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว เช่น การทักทาย การพูดเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ และอื่น ๆ มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่เรียน เหล่านี้ เป็นต้น

การรู้ (Recognition) เป็นพฤติกรรมภายใน พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็นว่ารู้ ได้แก่ การตอบคำถามประเภทถูก - ผิด ประเภทจับคู่ หรือประเภทเลือกตอบ

การจำได้ (Recall) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกได้ด้วยการตอบคำถามเดิมคำในช่องว่าง ให้คำจำกัดความ หรือเมื่อให้คำหรือประโยคในภาษาไทย นักเรียนแปลหรือให้ความหมายของคำหรือประโยคนั้นเป็นภาษาอังกฤษได้

ในขั้นที่ 2 นี้ นักเรียนจำเป็นต้องมีพฤติกรรมที่แสดงความเข้าใจ หรือแสดงว่า รู้ สิ่งที่ยังเรียนมาแล้ว แต่ยังไม่จำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 3 ขั้นถ่ายโอน (Transfer)

ในขั้นนี้ นักเรียนแสดงให้เห็นว่าสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาในขั้นที่ 2 มาใช้ในรูปแบบที่ไม่เคยเรียนมาก่อน หรือในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนมา นักเรียนอาจรู้เสียง ศัพท์ และไวยากรณ์ ในข้อความหนึ่งมาแล้ว ในขั้นนี้ นักเรียนจะเห็นสิ่งที่เรียนมาแล้วนั้นในข้อความที่เรียบเรียงขึ้นใหม่ หรือในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม การทำแบบฝึกหัด การฝึกใช้ รูปประโยค การเรียบเรียงข้อความหรือบทสนทนาเสียใหม่ นับอยู่ในพฤติกรรมที่ 3 นี้

การรับความคิด (Reception) เป็นพฤติกรรมภายใน เช่น การเข้าใจ การสนทนาที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน โดยที่นักเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์และไวยากรณ์มาแล้ว แต่ในกรณีนี้ศัพท์และไวยากรณ์นั้น ๆ อยู่ในบริบทใหม่ และในสถานการณ์ใหม่ นักเรียนสามารถถ่ายโอนความรู้เดิมมาใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ เมื่อฟังการสนทนานั้นแล้วนักเรียนอาจแสดงความเข้าใจโดยการตอบ คำถามเป็นประโยคสั้น ๆ หรือตอบคำถามแบบเลือกตอบ

การนำไปใช้ (Application) เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นได้ในขั้นนี้ นักเรียนสามารถใช้ความรู้ที่เรียนมาแล้ว พูดหรือเขียนประโยคและข้อความขึ้นมาใหม่ โดยการแนะนำของครู ตัวอย่างเช่น เขียนข้อความที่กำหนดให้ใหม่โดยเปลี่ยนกาลจากยุคปัจจุบันกาล เป็นอดีตกาล

ลักษณะสำคัญ ๆ ของพฤติกรรมขั้นถ่ายโอน คือ

ประการแรก นักเรียนเรียนองค์ประกอบของภาษา ได้แก่ เสียง ศัพท์ และไวยากรณ์ มาแล้ว ในสถานการณ์หนึ่ง แต่ในขั้นนี้มีการเรียบเรียงองค์ประกอบเหล่านั้นเสียใหม่ ในสถานการณ์ใหม่

ประการที่สอง ในชั้นถ่ายโอนนี้ พฤติกรรมของนักเรียนยังเป็นไปตามที่ครูกำหนดและแนะนำ สำหรับเกณฑ์ในการประเมินผล คือ ความถูกต้อง (Accuracy)

ขั้นที่ 4 ขั้นสื่อสาร หรือขั้นสื่อความหมาย (Communication)

ในชั้นพฤติกรรมของนักเรียนแตกต่างไปจากชั้นถ่ายโอน 2 ประการ คือ ประการแรก นักเรียนฟังและอ่านข้อความที่พบในชีวิตจริงที่ครูอาจตัดแปลงบ้างแต่ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาเพื่อใช้ในการสอนโดยเฉพาะ คือ มีศัพท์และโครงสร้างที่นักเรียนรู้มาแล้วทำ

นั้น

ประการที่สอง สำหรับพฤติกรรมการพูดและเขียนนั้น ครูไม่ได้เป็นผู้กำหนดแต่นักเรียนจะกำหนดเองว่าจะพูดหรือเขียนอะไรและอย่างไร

สำหรับพฤติกรรมขั้นนี้ ความคล่อง (Fluency) และความกว้างของเนื้อหา (Comprehensibility) สำคัญกว่าความถูกต้อง (Accuracy) ซึ่งเป็นเกณฑ์สำคัญของพฤติกรรม 3 ขั้นแรก

ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่เกิดภายใน นักเรียนอาจฟังหรืออ่านข้อความทั้งที่ง่ายและที่มีเนื้อหาซับซ้อน ถ้านักเรียนไม่รู้ความหมายของศัพท์หรือไวยากรณ์ ครูอาจแนะนำให้ใช้พจนานุกรมช่วยหรือแนะวิธีการอื่น ๆ เช่น การเดาความหมายโดยอาศัยบริบท ซึ่งได้แก่ข้อความที่อยู่หน้าหรือหลังศัพท์หรือไวยากรณ์นั้น ๆ

การประเมินผลพฤติกรรม ในขั้นตอนนี้อาจประเมินความเร็วในการฟังและการอ่าน การประเมินความเข้าใจในประเด็นสำคัญมากกว่าความเข้าใจรายละเอียดของเรื่องหรือความหมายของคำและสำนวน เป็นการประเมินผลงานหรือทักษะสัมพันธ์มากกว่าประเมินจุดย่อย

การแสดงความคิดเห็น (Self-Expression) เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นได้ด้วยการพูดและการเขียน แม้ว่าครูจะแนะนำให้บ้าง เช่น ให้คำศัพท์ หรือกำหนดสถานการณ์ให้ แต่ก็ไม่ได้บอกเจาะจงลงไปว่าจะให้พูดหรือเขียนอะไร นักเรียนจะต้องแสดงความคิดของตนเอง ในขั้นนี้เน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษามากกว่าความถูกต้องของภาษา

ขั้นที่ 5 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism)

พฤติกรรมขั้นนี้เป็นขั้นซับซ้อนและขั้นสูงสุดของพฤติกรรมทางภาษา นักเรียนต้องมีความรู้เรื่องบทบาทของภาษาในสังคมเป็นอย่างดี เช่น เมื่อฟังคนพูดภาษาอังกฤษแล้ว บอกได้ว่าเป็นคนชาติใด มาจากท้องถิ่นใด มีการศึกษามากน้อยเพียงใด ในขณะที่พูดมีอารมณ์อย่างไร เช่น มีความยินดี โกรธ หรือ พูดประชดประชัน ภาษาที่ใช้เป็นภาษาเฉพาะกลุ่ม หรือ เป็นภาษาที่ใช้กันโดยทั่วไป และเมื่อนักเรียนใช้ภาษานักเรียนสามารถปรับให้เหมาะสมได้หรือไม่

การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน ได้แก่การที่นักเรียนฟังการสนทนา หรืออ่านข้อความแล้วสามารถอธิบายความหมายแฝง หรือความหมายซ่อนเร้นอยู่ในข้อความนั้นได้ ศิลปะการแปลพฤติกรรมที่อยู่ในขั้นนี้ ในด้านวรรณคดี นักเรียนอ่านแล้ววิเคราะห์เรื่องที่อ่านในด้านเค้าโครงของเรื่อง จุดมุ่งหมาย วิธีการเขียนและลักษณะของตัวละครได้ เป็นต้น

การสังเคราะห์ (Synthesis) การแสดงพฤติกรรมในขั้นนี้จะเห็นได้จากความสามารถในการพูดหรือเขียนตามแบบของตนเอง สามารถให้วาทศิลป์ในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน สามารถเปลี่ยนท่าทีในการพูดได้ถูกกาลเทศะ สามารถผลิตผลงานทางด้านการเขียน เช่น เขียนบทความ บทประพันธ์ และแปลวรรณคดีไทยเป็นภาษาอังกฤษได้

การประเมินผล (Evaluation) นับเป็นพฤติกรรมขั้นสูงสุด นักเรียนต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ทั้งในการพูดและการเขียน ว่าสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน หรือที่เห็นนั้นอยู่ในเกณฑ์ดีหรือไม่ พฤติกรรมในขั้นนี้อาจใช้ได้กับทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย เจ้าของภาษาทุกคนจะมีพฤติกรรมถึงขั้นที่ 4 (ขั้นสื่อสาร) แต่จะมีจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถบรรลุถึงพฤติกรรมขั้นที่ 5 เช่น ไม่เข้าใจในความหมายแฝงของบทประพันธ์ ไม่สามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ ไม่สามารถประเมินผลสิ่งที่เห็น ได้ยิน หรืออ่าน เพราะฉะนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พฤติกรรมขั้นสุดท้ายนี้จึงเหมาะสมสำหรับนักเรียนในขั้นสูง ได้แก่ระดับอุดมศึกษา ส่วนระดับอื่น ๆ นั้น เป้าหมายสำคัญคือ ขั้นที่ 4 หรือ ขั้นสื่อสาร ซึ่งมุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีความสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายในชีวิตจริงได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

การจำแนกพฤติกรรมทางภาษาด้านเนื้อหาวิชานี้สามารถนำไปใช้กับการจำแนกพฤติกรรมในการใช้ทักษะทางภาษา ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ครูสามารถบอกได้ว่านักเรียนในขณะนั้นกำลังฝึกทักษะอะไร และมีพฤติกรรมภาษาอยู่ในขั้นใด โดยตระหนักเสมอว่าจุดหมายปลายทางของการเรียนภาษาอย่างน้อยที่สุดคือความสามารถในการสื่อสาร นอกจากใช้กับการเรียนรู้ทักษะทางภาษาแล้วยังสามารถนำการจำแนกพฤติกรรมนี้ไปใช้ได้กับการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเพื่อเข้าใจวิถีทางดำเนินชีวิต ความนึกคิด ตลอดจนค่านิยมของเจ้าของภาษาด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างการจำแนกพฤติกรรมทางภาษาและจุดประสงค์การเรียนการสอน

การกำหนดผลการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น อาจกำหนดในลักษณะของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งอาจพิจารณาได้ดังนี้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเหมาะสมกับพฤติกรรมขั้นที่ 1, 2 และ 3 คือขั้นทักษะที่เป็นกลไก ขั้นความรู้และขั้นถ้อยแถลง ซึ่งเป็นพฤติกรรมย่อยและเฉพาะเจาะจง ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย เงื่อนไขหรือสถานการณ์และเกณฑ์การยอมรับอย่างแน่นอนได้

ส่วนจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น เหมาะสมกับพฤติกรรมขั้นที่ 4 และ 5 คือ ขั้นสื่อสารและขั้นวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมรวมและซับซ้อน

3.4.3 การจำแนกพฤติกรรมทางภาษาด้านจิตพิสัย (Affective Goals)

โดยทั่ว ๆ ไปแล้วครูมักเน้นสอนเฉพาะด้านเนื้อหาวิชาที่เสริมสร้างทางด้านความรู้ ความคิดแก่นักเรียน มักจะไม่คำนึงถึงความรู้สึกละเจตคติของนักเรียนในขณะนั้น แท้จริงแล้วอารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนเจตคติของนักเรียนเป็นตัวอย่างสำคัญที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทุกขณะ ดังนั้นความรู้สึกละเจตคติ และค่านิยมของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูควรให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าด้านเนื้อหาวิชา

พฤติกรรมทางภาษาด้านจิตพิสัย จำแนกออกได้เป็นขั้น ๆ ตั้งแต่พฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานไปจนถึงพฤติกรรมที่ยากและซับซ้อน รวม 5 ขั้น

ตารางที่ 2 ขั้นต่าง ๆ ของพฤติกรรมทางภาษาด้านจิตพิสัย

1. การรับความคิด (Receptivity)	การรับทราบ (Awareness)	ความตั้งใจ (Attentiveness)
2. การตอบสนอง (Responsiveness)	ความอดกลั้น (Tolerance)	ความสนใจและความสนุกสนาน (Interest and Enjoyment)
3. การนิยมชมชอบ (Appreciation)	การเห็นคุณค่า (Valuing)	ความร่วมมือ (Involvement)
4. การสร้างเจตคติ (Internalization)	การสร้างความคิดรวบยอด (Conceptualization)	ความผูกพัน (Commitment)
5. การเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัย (Characterization)	บูรณาการ (Integration)	การเป็นผู้นำ (Leadership)

ขั้นที่ 1 การรับความคิด

ในขั้นที่ 1 นี้ นักเรียนมีความรู้สึกเป็นกลางในเรื่องการเรียนภาษาอังกฤษ คือยังไม่ชอบและไม่เกลียด ไม่มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อการเรียน บินดีที่จะรับรู้และฝึกทักษะ พฤติกรรมเช่นนี้เป็นลักษณะของนักเรียนที่เริ่มเรียน หรือในระยะต้นปีการศึกษา

การรับทราบ นักเรียนรับทราบว่านอกจากภาษาและวัฒนธรรมของตนเองแล้ว ยังมีภาษาและวัฒนธรรมอื่น ๆ อีก นักเรียนเริ่มสังเกตภาษาอังกฤษที่พบเห็นและได้ยินได้ฟัง

ความตั้งใจ นักเรียนเรียนด้วยความตั้งใจ ทำการบ้านด้วยความรอบคอบ กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนทำในชั้นนี้เป็นไปตามที่ครูสั่ง นักเรียนยังไม่แสดงความสนใจว่าอยากเรียนรู้ภาษาหรือวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างจริงจัง

ขั้นที่ 2 การตอบสนอง

ในขั้นนี้ นักเรียนแสดงความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษตามที่ครูสอนหรือแนะ มีความพอใจในความก้าวหน้าของการเรียน รู้สึกว่าประสบผลสำเร็จในการเรียน ตั้งใจว่าจะเรียนต่อไป

ความอดกลั้น พฤติกรรมที่จะสังเกตเห็นได้ในขั้นนี้คือ นักเรียนมีความอดกลั้น มีใจกว้าง ยอมรับที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมอื่น ๆ ไม่รังเกียจเหยียดหยามภาษาหรือผู้ที่พูดภาษาอื่น ๆ

ความสนใจและความสนุกสนาน พฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งคือ นักเรียนสนใจและสนุกสนานไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน ยินดีปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย แต่ยังไม่สามารถคิดทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 การนิยมชมชอบ

ในขั้นที่ 3 นี้ นักเรียนนิยมชมชอบการเรียนภาษาอังกฤษ การเรียนรู้วัฒนธรรมและวรรณคดีของชาติอื่น หาโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม หรือร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษด้วยใจสมัคร นักเรียนอยากทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางภาษาเพราะรู้สึกสนุก ไม่ใช่เพราะถูกบังคับ ในขั้นนี้นักเรียนสามารถริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นเองได้ ไม่ต้องรอให้ครูแนะหรือสั่ง เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารภาษาอังกฤษ มีเพื่อนทางไปรษณีย์ได้ตอบจดหมายเป็นภาษาอังกฤษ

การเห็นคุณค่า นักเรียนเห็นว่าภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศมีคุณค่าควรแก่การศึกษา เชื่อว่าการเรียนภาษาเพิ่มหรือเสริมประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน และรู้สึกว่าควรมีโอกาสเรียนภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษา

ความร่วมมือ นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยใจสมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาและความรู้เกี่ยวกับชาวต่างประเทศ นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น สะสมรูปภาพ สะสมแสตมป์ ร้องเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การสร้างเจตคติ

นักเรียนเริ่มสร้างเจตคติ การเห็นคุณค่าและปรัชญาของตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ มีความคิดรวบยอดว่าจะใช้เวลาในการเรียนภาษาอังกฤษให้มากที่สุด

การสร้างความคิดรวบยอด นักเรียนประเมินค่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์และน่าเรียนรู้

ความผูกพัน หลังจากเห็นคุณค่าแล้ว นักเรียนก็ตัดสินใจใช้เวลาและความพยายามเรียนภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม วรรณคดี และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของภาษาหรืออาจทำงาน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 การเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัย

เป็นพฤติกรรมขั้นสูงสุด เช่น พฤติกรรมของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่เลือกเรียนสาขาภาษาต่างประเทศขั้นสูง หรือเลือกทำอาชีพที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ เช่น เป็นนักภาษาศาสตร์ ครูสอนภาษาอังกฤษ หรือ เป็นทูต

บูรณาการ นักเรียนที่มีพฤติกรรมถึงขั้นนี้จะรู้สึกว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่มีความค่าสิ่งหนึ่งในบรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่นักเรียนเห็นว่ามีความค่า หรืออีกนัยหนึ่ง นักเรียนรวมคุณค่านี้เข้ากับสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายตามความรู้สึกนึกคิดของตน

การเป็นผู้นำ ขั้นสุดท้ายนี้ นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมที่เห็นว่ามีความค่ามาก ได้แก่ การเรียนการสอนภาษา การศึกษาวัฒนธรรม วรรณคดี และศิลปะต่าง ๆ นอกเหนือไปจากที่นักเรียนได้คุ้นเคยอยู่

ในเรื่องลำดับขั้นพฤติกรรมทางภาษาด้านจิตพิสัยนี้ เราอาจใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมขั้นที่ 1 คือขั้นการรับความคิดได้ เพราะนักเรียนจะแสดงพฤติกรรมตามที่ครูแนะหรือกำหนดไว้ แต่จุดประสงค์การเรียนรู้จะเหมาะสมกับพฤติกรรมขั้นที่ 2, 3, 4 และ 5 ซึ่งเป็นพฤติกรรมรวมและสลับซับซ้อนเกินไปที่จะกำหนดหรือประเมินด้วยจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.5 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมินความสามารถทางภาษาตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร

ก่อนที่จะกล่าวถึงการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพื่อประเมินความสามารถด้านจุดมุ่งหมายหลักสูตรนั้น ควรทำความเข้าใจกับหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือ

3.5.1 หลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 และขอบข่ายเนื้อหา

ก่อนที่จะใช้หลักสูตรพุทธศักราช 2539 นั้น หลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นประถม และมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งจัดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรีในระดับมัธยม และจัดอยู่ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษในระดับประถมศึกษาที่ผู้เรียนจะเลือกเรียนหรือ

ไม่ก็ได้เช่นกัน การจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน จึงเป็นปัญหาในการวางแผนการศึกษาของชาติมาจนถึงปัจจุบัน เพราะนักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษในการเรียนแต่ละระดับการศึกษาไม่เท่ากัน เช่น เมื่อนักเรียนจบระดับประถมศึกษา นักเรียนบางคนได้เรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 6 ปี แต่บางคนไม่ได้เรียนมาเลย

ปัจจุบันความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาสากลของโลกแห่งการสื่อสารและเทคโนโลยี ทำให้ต้องมีการพัฒนาระบบการศึกษาของไทย ต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทย ให้อยู่ในระดับที่จะรับและส่งสารสนเทศภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี สามารถสื่อสารไปยังประชาคมโลกได้ถูกต้องและเหมาะสม

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้ปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษใหม่ในปี พ.ศ. 2539 ที่ใช้อยู่ในขณะนี้

3.5.1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539

1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาสื่อสาร ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับวัฒนธรรม
2. เพื่อให้สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องตลอดแนวสามารถนำไปใช้ในการศึกษา หรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีมาตรฐานในขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อให้มีความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อใช้ในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมของผู้ที่พูดภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่เป็นเบื้องต้น และพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษให้มีความเข้าใจวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก รวมทั้งความสามารถถ่ายทอดความคิด และวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ในระดับปลาย
5. เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ ในการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ

3.5.1.2 ขอบข่ายเนื้อหา

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คณะผู้จัดทำหลักสูตรได้นำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นจุดประสงค์ทั่วไปของกลุ่มวิชา เช่น กลุ่มวิชาเตรียมความพร้อม กลุ่มวิชาการภาษาอังกฤษอ่านออกเขียนได้ กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษหลัก กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษแบบเข้ม เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ และกลุ่มวิชาพัฒนาประสบการณ์ภาษาอังกฤษและนำเสนอขอบข่ายเนื้อหาไว้ดังแสดงในภาคผนวก ง.

จากตารางสรุปเนื้อหาหลักสูตรในภาคผนวก ง. จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์บางข้อยังมีลักษณะเป็นจุดประสงค์ทั่วไปที่มีขอบเขตกว้างยากแก่การปฏิบัติ เช่น

"เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้สามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถแสวงหาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างกว้างขวาง"

ดังนั้น ทั้งผู้สอนและผู้ต้องการทำการทดสอบเพื่อวัดและประเมินผลจำเป็นต้องนำจุดมุ่งหมายรายวิชาย่อย ๆ มาตีความเพื่อการปฏิบัติอีก ในระดับนี้จึงมีทั้งที่ควรเขียนออกมาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และจุดมุ่งหมายการเรียนรู้หากไม่สามารถจะเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้

3.5.1.3 ตัวอย่างจุดมุ่งหมายรายวิชาย่อย ๆ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ภาษาอังกฤษฟัง พูด (English Listening-Speaking)

เพื่อให้สามารถสื่อสารด้านการฟัง พูด จากสิ่งที่อ่าน ฟัง และพบเห็นจากข่าวสารข้อมูล และสถานการณ์ต่างๆ ฝึกการตั้งคำถาม การสนทนาโต้ตอบ และแสดงความคิดเห็น โดยการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

2. ภาษาอังกฤษอ่าน เขียน (English Reading-Writing)

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและความเพลิดเพลินในสิ่งที่อ่าน มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ และสามารถเขียนสื่อความในรูปแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

3. ภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ (English Critical Reading)

เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน สามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร เกิดความเพลิดเพลินและเห็นคุณค่าของการอ่าน

4. ภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ (English Creative Writing)

เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเขียนสื่อความหมายในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์

5. ภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Introduction to English Translation)

เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจและตีความบทอ่านต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง โดยใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม

6. ภาษาอังกฤษโครงการ (English Project Work)

เพื่อให้ใช้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ ในการพัฒนากระบวนการจัดการ นับตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ความร่วมมือกับหมู่คณะ และความภาคภูมิใจในผลงาน ฯลฯ

3.5.2 วิธีเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นการตีความหมายจุดประสงค์ทางการศึกษาออกมาในรูปแบบทางการปฏิบัติ หรือการแสดงผลออกด้วยการกระทำ

จากรายละเอียด จุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรที่ได้เสนอมานี้แล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนนั้น จำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ พฤติกรรมด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และเนื่องจาก "พฤติกรรม" ก็คือการปฏิบัติ หรือการกระทำที่แสดงออกมาให้สังเกตได้และวัด หรือประเมินผลได้ เมื่อต้องเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจึงจำเป็นต้องใช้คำกริยาเพื่อบ่งถึงพฤติกรรมที่คาดหวัง ดังนั้นจึงขอเสนอตารางแสดงพฤติกรรม คำกริยาบ่งการกระทำ และสิ่งที่ต้องการกระทำต่อไป

3.5.2.1 ตัวอย่าง คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกระดับต่างๆ ด้านพุทธิพิสัย

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำขยาย /สิ่งที่ต้องการกระทำ คำกริยาบ่งชี้
1. ความรู้ ความจำ 1.10 รู้ข้อเท็จจริงเฉพาะอย่าง 1.11 ศัพท์และนิยาม	บอกความหมายอธิบาย เลือก ความหมาย จับคู่คำ และความ หมาย/ จับคู่คำและรูปภาพเดิม คำ, สะกดคำ กัดลอกคำ	ศัพท์ นิยาม คำแปล สิ่งของ ความหมาย ตัวอย่าง
1.12 ข้อเท็จจริงเฉพาะ	บอก, บ่งชี้, บรรยาย	ชื่อ วัน เวลา แหล่งที่มา เหตุ การณ์, บุคคล, สถานที่, คุณ สมบัติ, ตัวอย่าง, ปรัชญาการณ์, สูตร, ความจริง, ความสำคัญ, เนื้อเรื่อง, ขนาด, จำนวน, วัตถุ ประสงค์ สาเหตุ, ผล, ประโยชน์, คุณ, โทษ, สิทธิ, หน้าที่

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำขยาย / สิ่งที่ต้องการกระทำ คำกริยาบ่งชี้
1.20 รู้วิธีการดำเนินการ 1.21 รู้ระเบียบแบบแผน	บอก, บ่งชี้, บรรยาย, เลือก	รูปประโยค แบบฟอร์ม ระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ การใช้ (ไวยากรณ์), เครื่องมือ, ตัวอย่างประโยค, ตัวอย่างจด หมาย ใบสมัคร ระเบียบการ, สัญลักษณ์, ธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม
1.22 รู้ลำดับขั้นและแนวโน้ม	บอก, อธิบาย, บรรยาย, บ่งชี้	ลำดับขั้น, แนวโน้ม, การ พัฒนา, ความต่อเนื่อง, สาเหตุ, ความสัมพันธ์, อิทธิพล
1.23 รู้ประเภท	บอก, บ่งชี้, บรรยาย, จำแนก, ให้ตัวอย่าง	ชนิด, ประเภท, พวก, แบบ, กลุ่ม, แขนง, สาขา, ชุด, ลักษณะ
1.24 รู้เกณฑ์	บอก, บ่งชี้, เลือก, บรรยาย	เกณฑ์, คุณสมบัติเฉพาะ, ตัวตัด สิน
1.25 รู้วิธีการ	บอก, บ่งชี้, บรรยาย	วิธีการ, เทคนิค, กระบวนการ, ขั้นตอน
1.30 รู้ความคิดรวบยอด	บอก, บ่งชี้, บรรยาย	หลักการ, ข้อสรุปทั่วไป, คุณ สมบัติร่วม
1.31 รู้หลักการและความนึกคิด ของคนทั่วไป	บอก, บ่งชี้, บรรยาย	หลักการ, ข้อสรุปทั่วไป, คุณ สมบัติร่วม
1.32 รู้ทฤษฎีและโครงสร้าง	บอก, บ่งชี้, บรรยาย	ทฤษฎี, ที่มาของความเชื่อ, ความสัมพันธ์ภายในโครง สร้าง, องค์ประกอบ
2.0 ความเข้าใจ 2.10 แปลความหมาย	แปล, เปลี่ยนรูป, ใช้ภาษาตัว เอง, ยกตัวอย่าง, เปรียบเทียบ, ถอดความ	คำ, ข้อความ, ภาพ, สัญลักษณ์, ข้อมูล, แผนที่, ตาราง, กราฟ, พฤติกรรม, พฤติการณ์, การ

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำขยาย /สิ่งที่ต้องการกระทำ คำกริยาบ่งชี้
2.20 ดีความ	ตีความหมาย, บอก, จัดลำดับ, จัดเรียงใหม่, สรุปร, บ่อ, อธิบาย, แสดงให้เห็น, จำแนก	ทดลอง, คติพจน์, สุภาษิต, คำ พังเพย, เพลง, โคลง, กลอน เรื่องราว, ความสำคัญ, ประเด็น สำคัญของเรื่องทัศนใหม่, ข้อ สรุป, วิธีการ, ทฤษฎี, ความคิด รวบยอด
2.30 ขยายความ	นึกย้อนไปข้างหลังประมาณ การ, คาคะเน, สรุปร, อ่าง, อิงสรุป, ขยายความ, จำแนก, อธิบาย, ยกตัวอย่างประกอบ	ผลที่จะเกิดขึ้นตามมา, ข้อ สรุป, องค์ประกอบผลที่เกิด ขึ้น, ความน่าจะเป็น, แนว โน้มความหมาย, เรื่องสืบเนื่อง กันมา
3.0 การประยุกต์	บอก, ใช้, กำหนด, เลือก, สร้าง, เสนอ, แก้ปัญหา, ผลิต, แสดง, ปรับปรุงโครงสร้าง ใหม่, เปลี่ยนแปลง, อธิบาย	หลักการ, กฎเกณฑ์, ข้อสรุป, วิธีการ, ทฤษฎี, กระบวนการ, สถานการณ์, ปรากฏการณ์, ความสอดคล้อง, ขอบเขต, หลักวิชา, การปฏิบัติ, เหตุผล
4.0 การวิเคราะห์		
4.10 องค์ประกอบ	บ่ง, จำแนก, สกัด, ค้นหา, แยกแยะ, เลือก	ชนิด, สิ่งสำคัญ, ต้นตอ, สาเหตุ, ผล, ข้อสรุป, วัตถุ ประสงค์, สมมติฐาน, เลศนัย, องค์ประกอบ
4.20 ความสัมพันธ์	บ่ง, จำแนก, ค้นหาบอกความ แตกต่าง, บอกความคล้ายคลึง, บอกความเกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์, ความสอดคล้อง, ความขัดแย้ง, ระดับ ความสัมพันธ์, ชนิดความ สัมพันธ์(เหตุ,ผล, สันนิษฐาน, ขัดแย้ง, ตัวอย่าง, หลักการ) องค์ประกอบ

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำขยาย / สิ่งที่ต้องการกระทำ คำกริยาบ่งชี้
4.30 หลักการ	บอก, ค้นหา, แยกแยะ, สรุป แก่นสาร, สรุปลงความเห็น	โครงสร้าง, รูปประโยค (กระสวนประโยค) หลักการ, ทักษะ, คำโครง (outline) การเรียงลำดับ
5.0 การสังเคราะห์		
5.10 ข้อความ	เขียน, บอก, สร้าง, แต่ง, แก้ ไข, รวบรวม, ประกอบ, ขยาย, เริ่มต้น	โครงสร้าง, รูปประโยค, การ กระทำ, แบบแผน, ข้อความ, สิ่งสื่อความหมายต่างๆ
5.20 แผนงาน	ผลิต, วางโครงการ, เสนอ, สร้าง, ออกแบบ, ปรับปรุง	แผนงาน, จุดประสงค์ ราย ละเอียด, คำโครง, วิธีปฏิบัติ, แนวทาง, การแก้ไขปัญหา
5.30 ความสัมพันธ์	ผลิต, สร้างขึ้น, พัฒนา, ผสม ผสาน, ขยาย, อนุมาน, จำแนกประเภท, จัดพวก, ค้นหา, อ้างอิง, ต่อเติม, พิสูจน์	ความสัมพันธ์, ข้อยุติ, ข้อ สรุป, สมมติฐาน, วิธีการ, ทฤษฎี, ความคิดรวบยอด, ปรากฏการณ์, กลุ่ม
6.0 การประเมิน		
6.10 ใช้เกณฑ์ภายใน	ตัดสิน, ประเมิน, ได้แย้ง, ตัด สินใจ, ข้อความ, สอดคล้อง, บ่งสาเหตุ, เปรียบเทียบ, บ่ง เกณฑ์	ความถูกต้อง, ความผิดพลาด, ข้อบกพร่อง, ความเชื่อถือได้, ความแม่นยำ, ความสมบูรณ์ ครบถ้วนเหมาะสม, ความสม เหตุสมผล, คุณค่า
6.20 ใช้เกณฑ์ภายนอก	ตัดสิน, ชี้ขาด, ได้แย้ง, พิจารณาเปรียบเทียบ, ประเมิน	ความถูกต้อง, ความผิดพลาด, ทางเลือก, ประโยชน์, ทฤษฎี, ข้อสรุป, เรื่องราว, เหตุการณ์, ประสิทธิภาพ

3.5.2.2 ตัวอย่างคำกริยาที่บ่งการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตพิสัย

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำอธิบาย / สิ่งที่ต้องการกระทำตามคำกริยาบ่งชี้
1.0 ชั้นรับรู้สิ่งเร้า		
1.1 เอาใจใส่	ถาม, ติดตาม, สังเกต	เสียง, ภาพ, เหตุการณ์, เรื่องราว, แบบแผน, การแสดง, นักเขียน
1.2 ประารณาที่จะรับ	เลือก, สะสม, ขอมรับ, รวบรวม, ประสานงาน, เชื่อมโยง, ติดต่อ, ร่วมมือ	คำ, ข้อความ, เพลง, หนังสือ, บทความ, สารคดี, บทวิจารณ์, การจัดเตรียมงาน, ต้นแบบ (model), ตัวอย่าง, คำแนะนำ
1.3 เลือกเอาใจใส่หรือควบคุม	เลือก, ติดตาม, ระบุ, ยึดถือ, ควบคุม, บอก, ความต้องการ, กำหนด, ตั้งกฎเกณฑ์	ทางเลือก, วิธีปฏิบัติ คำตอบ, การแนะนำ, เช่น การพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียน, การท่องศัพท์, บทอาขยาน, การอ่านหนังสือนอกเวลา
2.0 การสนองตอบ		
2.1 ขอมรับเงื่อนไขในการตอบสนอง	ยินยอม, ปฏิบัติตาม, ชมเชย, ขอมรับ	คำแนะนำ, วิธีการ, กฎ, ข้อบังคับ, นโยบาย, คำชี้แจง
2.2 ประารณาที่จะตอบสนอง	อาสา, อภิปราย, ปฏิบัติ, แสดง, อ่าน, รายงาน, ใช้	เรื่องราว, งานที่กำหนดให้ปฏิบัติ (เช่น แก้ปัญหา ตอบคำถาม คั่นคว่า เรื่องราว) การทดลอง, การจัดแสดง, ความคิดเห็น
2.3 พึงใจต่อการตอบสนอง	ใช้คำพูดแสดงอาการยินดี, ดีใจ, พึงพอใจ เช่น Great! Wonderful! Wow! Beautiful!	ข้อเขียน, งาน, สุนทรพจน์, บทความ, การแสดง

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำอธิบาย/ สิ่งที่ต้องการกระทำตามคำกริยาบ่งชี้
3. การสร้างคุณค่า		
3.1 ขอมรับคุณค่า	นำเสนอ, ทำซ้ำ, บอกกล่าว, ศึกษาเพิ่มเติม, ให้ข้อเสนอแนะ, บรรยาย, ปฏิบัติตาม	ผลงาน, ข้อเขียน, หลักการ, ความเชื่อ, ประเด็นอภิปราย, วัตถุประสงค์ของ, เหตุการณ์, กิจกรรม
3.2 นิยมชมชอบในคุณค่า	ช่วยเหลือ, สนับสนุน, อธิบาย, บรรยาย, สรรเสริญ	ความคิดเห็น, ประเด็นโต้แย้ง, โครงการ, หลักการ, แนวคิด, ทฤษฎี, บุคคล, การกระทำ, งานเขียน, เหตุการณ์, การแสดง, ผลงาน
3.3 การยึดถือในคุณค่า	โต้แย้ง, ปฏิเสธ, ขอมรับ,ต่อต้าน, สนับสนุน, แนะนำ, อภิปราย, ปกป้อง, เน้น	ความเห็น, ความเชื่อ, แนวคิด, เหตุผล, เหตุการณ์, การกระทำ, ผลงาน, ประเพณี, วัฒนธรรม
4. การจัดกลุ่มค่านิยม		
4.1 การสร้าง concept เกี่ยวกับค่านิยม	เปรียบเทียบ, สรุป, ขยายความ, รวบรวม, ความคิด, ทำให้สมบูรณ์, อธิบาย, บรรยาย, ปรับปรุง, นิยาม, อภิปราย	ความเชื่อ, เป้าหมาย, หลักการร่วมกัน, กฎเกณฑ์, แนวคิด
4.2 การจัดระบบค่านิยม	จัด, เรียบเรียง, สลับ, ประสาน, จัดกลุ่ม, จำแนกประเภท, จัดระบบ, ระบุความสัมพันธ์, สังเคราะห์, บรรยาย, จัดให้มีขึ้น	ความเชื่อต่างๆ, เป้าหมาย, หลักการ, แนวคิด, ระบบ, วิธีการ, ข้อจำกัด
5.0 การสร้างลักษณะนิสัย		
5.1 ขยายระบบค่านิยม	ปรับปรุง, เปลี่ยนแปลง, ทำให้สำเร็จ, แสดงให้เห็น, จำแนก, ปฏิบัติ, ใจ, ตรวจสอบ	พฤติกรรม, แผนงาน, วิธีการ

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำอธิบาย / สิ่งที่ต้องการกระทำตามคำกริยาบ่งชี้
5.2 สร้างนิสัยตามระบบค่านิยมที่ยึดถือ	ประพฤติ, ปฏิบัติ, แสดง, ใช้, ปรับตน, แสดงออก, เสนอแก้ปัญห, อธิบาย, บรรยาย, ขยาย, ป้องกัน, ดำเนินงาน	ความมีใจกว้าง, การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม, ความมีมนุษยธรรม, ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม, การอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีนิยมของชนชาติจริยธรรม ความรุนแรง ความฟุ้งเฟ้อ ความรักชาติ, ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

สำหรับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย หรือด้านกลไก (Psychomotor Domain) นั้น เป็นจุดประสงค์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความชำนาญ และทักษะกลไกด้านปฏิบัติ คำกริยาที่บ่งการกระทำ อาจเป็นดังนี้

3.5.2.3 ตัวอย่าง คำกริยาที่บ่งการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกด้านทักษะพิสัย

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งการกระทำ	คำขยาย / กรรมของคำกริยา
1. การเลียนแบบ	คัดลอก ออกเสียง	เสียง คำ ข้อความ ประโยค เพลง โคลง กลอน บทอาขยาน
2. การกระทำตามแบบ	อ่านออกเสียง ร้องเพลง ท่องจำ พูดตาม	
3. ความถูกต้อง	ตรวจทาน แก้ไข ตัดทิ้ง เปลี่ยน	คำ ประโยค ข้อความ

ระดับพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่ง การกระทำ	คำขยาย / กรรมของคำกริยา
4. กระทำอย่างต่อเนื่อง	ฝึกตามแบบที่ถูก ตัวอย่าง สม่ำเสมอ ติดตาม	เสียง คำ ประโยค ข้อความ หนังสือ บทความ ข่าว เพลง บทสนทนา ถ้อยคำ จำนวน
5. กระทำโดยธรรมชาติ	ใช้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว, ดัดแปลง แต่ง สร้าง ประดิษฐ์ ประกอบ ผสมผสาน	

ในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อทำการวัดและประเมินผลนั้น ต้องเขียนให้มีข้อความ 4 ส่วน คือ จุดมุ่งหมาย พฤติกรรมที่คาดหวัง เจือใจหรือสถานการณ์ที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และเกณฑ์การยอมรับ แต่ในกรณีเขียนให้มี 2 ส่วน คือ พฤติกรรมที่คาดหวัง และเกณฑ์การยอมรับ ดังนั้นจึงขอเสนอวิธีเขียนที่ละส่วนดังต่อไปนี้

3.5.2.4 วิธีเขียนจุดมุ่งหมาย

การเขียนระบุจุดมุ่งหมายส่วนนี้ต้องเขียนเพื่อบอกให้รู้ว่า สิ่งที่ต้องการวัดหรือประเมินคืออะไร เช่น

- เพื่อทดสอบความเข้าใจในการอ่าน
- เพื่อประเมินความสามารถในการพูดทักทาย - อ้อลา
- เพื่อวัดความรู้ในเรื่อง tenses
- เพื่อทดสอบความสามารถในการสะกดคำศัพท์
- เพื่อทดสอบความเข้าใจ ความหมายเท่าที่ได้เรียนไปแล้ว
- เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนเปรียบเทียบในระดับย่อหน้า

3.5.2.5 วิธีเขียนพฤติกรรมที่คาดหวัง

พฤติกรรมที่คาดหวัง (Expected Behavior) เป็นข้อความที่บ่งถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออกได้ ทำให้สังเกตเห็นได้ วัดและประเมินผลได้ การเขียนข้อความแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังต้องอาศัยคำกริยา เพื่อบ่งชี้การกระทำ (Action Word) เช่น บอก เปรียบเทียบ อธิบาย ให้เหตุผล วิเคราะห์ แปลความหมาย เขียน เป็นต้น

ตัวอย่าง พฤติกรรมที่คาดหวังในข้อความที่เขียนบอกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- บอกเหตุผลของการใช้คำที่เลือกมาเติมในประโยคที่กำหนดให้ได้
- จับคู่ความหมายของคำกับคำศัพท์ที่ให้มาได้
- เขียนเปรียบเทียบแนวการเขียนเรื่องสั้น 2 เรื่องที่ได้อ่านมาแล้วได้
- พูดแสดงความขอบคุณเมื่อมีผู้ให้ความช่วยเหลือได้
- จำแนกประเภทคำชนิดต่างๆ ในประโยคได้

ฯลฯ

พฤติกรรมที่คาดหวังสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมดำเนินการ หรือ พฤติกรรมสนับสนุน (Subordinate Behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมนำการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมปลายทาง (Terminal Behavior) ขึ้นได้ ตัวอย่างพฤติกรรมดำเนินการได้แก่

- ใช้คำแต่งประโยคได้
- ใช้สำนวนเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างได้
- เรียบเรียงประโยคเป็นข้อความ 1 ย่อหน้าได้

ตัวอย่างพฤติกรรมปลายทางได้แก่

- เขียนข้อความเปรียบเทียบในระดับย่อหน้าได้

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่ากว่าจะมีพฤติกรรมปลายทาง คือ 'เขียนข้อความเปรียบเทียบในระดับย่อหน้า' ได้นั้นจะต้องมีพฤติกรรมดำเนินการเรื่องหลายขั้นตอน ดังนั้นบางครั้งการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จึงเขียนในรูปของพฤติกรรมปลายทางประกอบด้วยพฤติกรรมดำเนินการก็ได้

ข้อควรคำนึงในการเขียนพฤติกรรมที่คาดหวัง

1) หลีกเลี่ยงการใช้คำบอกพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้ตรงๆ แต่ต้องอาศัยการอ้างอิงสรุป เช่น รู้ รู้จัก เข้าใจ มีเหตุผล มีเจตคติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความชื่นชม สำนึก เป็นต้น

2) พฤติกรรมคาดหวังต้องเป็นพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน ไม่ใช่พฤติกรรมของผู้สอน เช่น

- ครูออกเสียงให้เด็กฟัง
- แสดงการใช้คำในบริบทให้ดูเป็นตัวอย่าง

3) ต้องระบุพฤติกรรมปลายทาง ส่วนพฤติกรรมดำเนินการจะระบุ หรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะธรรมชาติของพฤติกรรมปลายทางว่ากำหนดไว้กว้าง, แคบ, ครอบคลุมแค่ไหน

4) หากจุดประสงค์การเรียนรู้ กว้าง ครอบคลุมพฤติกรรมหลายอย่างต้องไม่เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เจาะจงมากนัก เพราะถ้าเขียนเจาะจงมากจะต้องเขียนหลายข้อ เพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ข้ออื่นๆ

5) ระบุพฤติกรรมที่สังเกตได้ที่เป็นตัวแทนของจุดประสงค์การสอน หรือจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างเที่ยงตรง เช่น พฤติกรรมที่บ่งถึงความเข้าใจในการอ่านจะต้องครอบคลุมการแปลความหมาย การตีความ การสรุปความ และการขยายความในเรื่องที่อ่าน เป็นต้นว่าแปลความได้ สรุปความได้ ยกตัวอย่างได้ จัดเรียบเรียง เขียนเป็นภาษาแม่ได้ ย่อเรื่องที่อ่านได้

6) การเขียนพฤติกรรมคาดหวัง ต้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ทางการศึกษา เช่น จุดประสงค์ตามการจำแนกของ Bloom และคณะ หรือจุดประสงค์ การเรียนรู้และระดับพฤติกรรม ตามการจำแนกของ Valette และ Disick เป็นต้น

7) เขียนพฤติกรรมคาดหวังจากการแปลความหมาย จุดประสงค์การสอนรายวิชาทั้งในด้านเนื้อหา และพฤติกรรม

3.5.2.6 วิธีเขียนเงื่อนไขหรือสถานการณ์

เงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่ระบุในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นเงื่อนไขที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสิ่งเร้า กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังออกมา เพื่อทดสอบและประเมินผล เงื่อนไข และสถานการณ์ที่กำหนดให้เหมือนกับที่เรียนมาทุกประการ ก็เป็นการทดสอบ “ความจำ” ทั้งนี้ ดังนั้นจึงควรกำหนดสถานการณ์ให้ต่างจากสถานการณ์ที่ใช้สอน คือทำให้คล้ายคลึงแต่แปลกใหม่กว่าเดิม แต่จะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงและชัดเจน

ตัวอย่าง

- เมื่อให้ดูรูปภาพที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันเป็นชุดแล้วผู้เรียนสามารถเขียนบรรยายเหตุการณ์ตามที่เห็นในรูปภาพชุดนั้นได้
 - เมื่อให้ฟังข่าวจากวิทยุแล้ว ผู้เรียนสามารถเขียนตอบคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจได้
- ถูกต้อง

- เมื่อกำหนดคำศัพท์มาให้ 1 ชุดผู้เรียนสามารถนำคำเหล่านี้ไปแต่งประโยคได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ใน 10 ข้อ

เงื่อนไขหรือสถานการณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทดสอบเพื่อประเมินว่า ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้นแล้วหรือไม่ ดังนั้นจึงอาจไม่จำเป็นต้องเขียนส่วนนี้ (เงื่อนไข) ลงไปด้วย

3.5.2.7 การเขียนเกณฑ์การยอมรับหรือมาตรฐาน

เกณฑ์หรือมาตรฐาน (Standard) เป็นข้อความที่อธิบายว่าผู้เรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังถึงระดับใด จึงจะยอมรับว่ามีพฤติกรรมที่คาดหวังนั้นอยู่จริง เรียนรู้หรือรอบรู้ (Master) แล้ว หรือทำได้จริงไม่ใช่การบังเอิญ การกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้ในการประเมินว่าบรรลุเป้าหมายแล้วหรือไม่นั้นอาจกำหนดได้หลายแบบ เช่น

ก. กำหนดเป็นปริมาณ เช่น ตอบถูก 8 จาก 10 ข้อ ตอบถูกร้อยละ 80 ภายในเวลา 60 นาที เป็นต้น

ข. กำหนดเป็นคุณภาพ เช่น สรุปได้กระชับครอบคลุมเนื้อหา อ่านเข้าใจได้ง่าย

เกณฑ์หรือมาตรฐานในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นระดับของพฤติกรรมคาดหวังขั้นต่ำที่จะยอมรับว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมคาดหวังนั้นๆอยู่จริง การกำหนดเกณฑ์ถ้าเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงมากๆ เป็นพฤติกรรมง่ายๆ ที่ไม่ซับซ้อนไม่คลุมพฤติกรรมย่อยๆ ไว้มาก จะต้องให้มีพฤติกรรมนั้นให้สูงที่สุด คือ 100 เปอร์เซ็นต์ จึงจะถือว่าเรียนรู้ หรือบรรลุจุดประสงค์นั้นๆ ตามหลักการเรียนแบบรอบรู้ (Mastery Learning) ว่าถ้าเรียนรู้สิ่งใดแล้วต้องรู้ทั้งหมด เช่น รู้คำศัพท์ ไม่ว่าจะเป็นการสะกดคำ การออกเสียงคำ การใช้คำนั้นในประโยค ในบริบท หรือข้อความก็ต้องทำได้ทั้งหมด แต่ถ้าเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ซับซ้อนยากขึ้น มีความคลาดเคลื่อนในการทดสอบเกิดขึ้นได้ทั้งจากตัวผู้ถูกทดสอบเอง ตัวข้อสอบ หรือผู้ตรวจข้อสอบ (การตรวจให้คะแนน 7 เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอาจจะลดลงมาให้เหมาะสม เช่น 70 - 80 เปอร์เซ็นต์)

ตัวอย่าง การกำหนดเกณฑ์เป็นปริมาณขั้นต่ำ ช่วงปริมาณ หรือสัดส่วน

- (เขียน) ได้ถูกต้องทั้งหมด 10 คำ
- (ทำ) ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 80 เปอร์เซ็นต์
- (บอกว่า) ได้ 8 จาก 10 ประเภทของคำนามที่นับได้
- (เขียน) ได้เสร็จภายใน 30 นาที

ตัวอย่าง การกำหนดเกณฑ์เป็นคุณลักษณะหรือคุณภาพของพฤติกรรม เช่น

- (สรุป) ได้กระทัดรัดดีและครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้บรรยายพูดมาทั้งหมด
- (เขียน) ได้สละสลวยเข้าใจได้ง่าย
- (ใช้) คำศัพท์ได้เหมาะสมถูกต้อง
- (พูด) ได้คล่อง ใช้สำนวนภาษาได้ถูกต้องกับกาละเทศะ
- (อธิบาย) ได้ชัดเจน แจ่มแจ้ง

3.6 การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อวัดและประเมินความรู้ความสามารถด้าน พุทธิพิสัย

3.6.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับ 1.00 ความรู้ความจำ

พฤติกรรมแสดงออกซึ่งความรู้ ความจำ คือ “การระลึกได้” การแสดงออกเป็นกริยาอาการของการระลึกได้มีหลายรูปแบบ เช่น บอก เขียน จับคู่ เลือกราย อธิบาย เป็นต้น

ตัวอย่าง

1.10 ความจำข้อเท็จจริงเฉพาะอย่าง

1.11 ศัพท์และนิยาม

- ผู้เรียนเขียนนิยามคำว่า ‘education’ ได้
- ผู้เรียนบอกความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้ได้

1.12 เมื่อได้ดูรูปประโยคแล้วผู้เรียนสามารถบอกตำแหน่งของคำนามได้ถูกต้อง

- เมื่ออ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้ว ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านได้ถูก

อย่างน้อย 8 ใน 10 ข้อ

1.20 ความรู้วิธีดำเนินการ

1.21 รู้ระเบียบแบบแผน

- ผู้เรียนบอกคำขึ้นต้น และคำลงท้ายที่บุคคลเขียนใบสมัครงานได้

1.22 รู้ลำดับขั้นและแนวโน้ม

- ผู้เรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องที่อ่านได้
- ผู้เรียนอธิบายได้ว่าประเพณีเกี่ยวกับ ‘วันวาเลนไทน์’

1.23 รู้ประเภท

- เมื่อให้คำมา 20 คำผู้เรียนสามารถจัดเข้ากลุ่มคำประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้องทั้งหมด

- เมื่อให้ข้อความมาผู้เรียนบอกได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบ หรือเป็นการเล่าเรื่อง

1.24 รู้เกณฑ์

- ผู้เรียนบอกเกณฑ์ในการตัดสินใจประโยคที่ให้มาเขียนถูกหรือผิดหลักในการเขียนประโยค Passive Voice ได้
- ผู้เรียนบอกเกณฑ์ในการตัดสินใจเรียงความในหัวข้อที่กำหนดได้

1.25 รู้วิธีดำเนินการ

- ผู้เรียนบอกวิธีเขียนประโยคเปรียบเทียบที่แสดงความเหมือนของสองสิ่งได้

1.30 ความรู้รวบยอด

1.31 รู้หลักการและข้อสรุปทั่วไป

- ผู้เรียนให้รายการ ประโยค / ข้อความที่ใช้เพื่อการทักทายกับชาวต่างประเทศได้ อย่างน้อย 4 รูปแบบ
- ผู้เรียนบอกข้อสรุปของการใช้ Present Perfect Tense ได้ทุกสถานการณ์

1.32 รู้ทฤษฎีและโครงสร้าง

- ผู้เรียนบอกได้ว่า เมื่อใดคำกริยาในประโยค Present Simple Tense จึงเติม S
- ผู้เรียนบอกส่วนประกอบของประโยค If Clause ทั้ง 3 แบบได้

3.6.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับ 2.00 ความเข้าใจ เช่น การแปลความหมายดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.0 ความเข้าใจ

2.10 การแปลความหมาย

- ผู้เรียนบอกความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษที่กำหนดมาให้ได้
- ผู้เรียนถอดคำประพันธ์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้

2.20 การตีความ

- ผู้เรียนดูกราฟที่กำหนดให้แล้วสรุปได้ว่า กราฟแสดงอะไร มีแนวโน้มอย่างไร
- ผู้เรียนดูของสองสิ่งแล้วพูดสรุปได้ว่ามีอะไรเหมือนกัน มีอะไรต่างกันบ้าง

2.30 การขยายความ

- ผู้เรียนบอกได้ว่าตัวละครที่อ่านในเรื่องมีบุคลิกอย่างไร

- ผู้เรียนเขียนแสดงจินตนาการของตน พร้อมกับให้เหตุผลว่า มนุษย์ในอีก 100 ปีข้างหน้าจะมีลักษณะอย่างไร

3.6.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับ 3.0 การนำไปใช้

พฤติกรรมขั้นนี้เป็นขั้นเลือกนำหลักวิชาไปแก้ปัญหาหรือนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ เป็นการย้ายที่ความรู้ แต่ไม่ใช่การนำความรู้ไปสร้างสิ่งใหม่ ๆ เป็นเพียงแค่นำความรู้ความจำที่มีอยู่ ไปพลิกแพลงใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในภาษา ก็คือขั้นถ่ายโอนความรู้ (Information Transfer) และการสื่อสาร (Communication)

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนบอกตัวอย่างประโยค Past tense ได้
- ผู้เรียนแก้ไขข้อความที่ผิดไวยากรณ์ในประโยคได้
- ผู้เรียนสามารถเขียนประโยค Present Continuous Tense ขึ้นมาใหม่ ตามแบบประโยคที่ให้มาเป็นตัวอย่างได้
- เมื่อได้เห็นและได้ฟังการสาธิตการพูดนัยทางโทรศัพท์ แล้วผู้เรียนสามารถเขียนบทสนทนาเลียนแบบ และพูดสนทนากับคู่ของนักเรียนได้

3.6.4 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับ 4.0 การวิเคราะห์

การวิเคราะห์เน้นความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องราว เหตุการณ์ สิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วประมวลสรุปให้เห็นความสำคัญ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้น ตลอดจนหลักการที่องค์ประกอบเหล่านั้นรวมตัวกันขึ้นมาเป็นกลุ่มก้อน การวัดด้านการวิเคราะห์ แยกออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

- (1) การวิเคราะห์ความสำคัญ
- (2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์
- (3) การวิเคราะห์หลักการ

ตัวอย่าง

4.10 การวิเคราะห์ความสำคัญ หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบ

- ผู้เรียนจับใจความสำคัญ ค้นหาสาเหตุ บอกผลลัพธ์ บอกข้อสรุปของเรื่องที่อ่านได้
- ผู้เรียนบอกจุดมุ่งหมายของข้อความ โฆษณาที่อ่านได้
- ผู้เรียนบอกความประสงค์ของผู้เขียนเรื่องราวที่ผู้เรียนอ่านได้
- ผู้เรียนบอกได้ว่าข้อความโฆษณานั้น ๆ ต้องการดึงดูดความสนใจของใคร
- ผู้เรียนบอกประเภทของข้อความที่เขียนได้ว่าเป็นชนิดใด

- ผู้เรียนบอกได้ว่าข้อความที่ได้ยิน หรืออ่าน เป็นข้อความที่มีลักษณะแบบใด (เช่น คำกวม กระชับ ยังไม่รัดกุม หรือเป็นข้อความประเภทใด (เช่น โฆษณา คำแนะนำ การบรรยาย ความเห็น)
- ผู้เรียนบอกได้ว่าบทสนทนาโต้ตอบที่ได้ยินมีบทบาทของใคร หรือตรงไหนที่ไม่ถูกต้องหรือเหมาะสม
- ผู้เรียนบอกได้ว่าตัวละครตัวใดในเรื่องที่อ่านมีความสำคัญ เด่นหรือด้อยในแง่ใด
- ผู้เรียนบอกได้ว่าในจดหมายที่ให้อ่านมีข้อความตอนใดที่ไม่สมควรจะใส่ลงไป เพราะเหตุใด หรือยังขาดข้อความใดที่ควรใส่เพิ่มเติมลงไป เพราะเหตุใด

4.20 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การถามให้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์นั้นนิยมถามหาความสัมพันธ์ของของอย่างน้อย 2 สิ่ง ที่มีคุณลักษณะบางอย่างพาดพิงเกี่ยวเนื่องกันใน 5 ลักษณะ ต่อไปนี้คือ

1) ถามให้หาความสัมพันธ์แบบตามกัน คือ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ขึ้นลงตามกัน หรือเพิ่มลดเป็นสัดส่วนทำนองเดียวกัน

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนบอกได้ว่ามีสิ่งใดบ้างที่เกี่ยวกันเป็นลูกโซ่
 - ผู้เรียนบอกได้ว่าของสิ่งใดเกี่ยวข้องกันโดยตรง
 - ผู้เรียนบอกได้ว่าบทความที่อ่านสนับสนุนอะไร
 - ผู้เรียนบอกได้ว่าถ้ารูปประโยคเงื่อนไขส่วนแรกเป็น If + s + were +N, ประโยคส่วนที่เหลือจะมีลักษณะอย่างไร
 - ผู้เรียนบอกได้ว่าถ้ามีผู้พูดแสดงความขอบคุณว่า Thank you ผู้ที่ได้รับคำขอบคุณจะพูดอะไรตามมา
- 2) ถามให้หาความสัมพันธ์แบบกลับกัน เช่นถ้าสิ่งหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกสิ่งหนึ่งจะลดลง

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนบอกได้ว่าการเขียนแบบโต้แย้งกัน (Argumentative Essay) ที่ให้มา พิจารณานั้นมีข้อความตอนใดที่สรุปโดยตรงกันข้ามกับการให้เหตุผลสนับสนุน ที่เด่นชัดกว่าสิ่งที่สรุป
- ผู้เรียนบอกได้ว่าจากข้อความที่ให้อ่าน ประโยคใดเป็นประโยคที่สรุปความคิด

3) ถามให้หาความไม่สัมพันธ์กัน

- ผู้เรียนบอกได้ว่าตัวอย่างใดที่ยกมาสนับสนุนใจความหลัก (main idea) ของย่อหน้านั้น ไม่สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกัน
- ผู้เรียนบอกได้ว่าในย่อหน้าหรือข้อความที่นำมาให้อ่านนั้น มีประโยคที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อความที่อ่าน
- ผู้เรียนเลือกคำตอบ "ยังสรุปไม่ได้" หรือ "ไม่สามารถหาคำตอบได้" เพราะ "ข้อมูลไม่เพียงพอ" ได้ถูกต้องเมื่อสิ่งที่นำมาให้อ่านหรือฟัง มีข้อมูลไม่เพียงพอ

4) ถามให้หาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อยด้วยกันเองในแง่มุมต่าง ๆ

ทั้งในแง่มีความสัมพันธ์แบบตามกันกลับกัน หรือไม่สัมพันธ์กัน

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนบอกได้ว่าข้อความ ประโยคใด / ตอนใด สนับสนุนข้อความในประโยค ที่ 4
 - ผู้เรียนบอกได้ว่าข้อความย่อหน้าสุดท้าย สนับสนุนหรือขัดแย้งกับข้อความใน ย่อหน้าที่ 1
 - ผู้เรียนบอกได้ว่าประโยคที่ 3 เกี่ยวข้องกับประโยคแรกในลักษณะเช่นไร
- 5) ถามให้หาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนบอกได้ว่าย่อหน้าสุดท้ายของเรื่องเกี่ยวข้องกับเรื่องทั้งหมดในแง่ใด
- ผู้เรียนบอกได้ว่าย่อหน้าที่ 2 ของเรื่องที่อ่านมีความสำคัญกับเรื่องทั้งเรื่องอย่างไร

4.30 วิเคราะห์หลักการ

1) การวิเคราะห์หาโครงสร้างของเรื่องหรือรูปแบบว่ามีการจัดระเบียบกันอย่างไร

จึงสามารถอยู่รวมกันในลักษณะที่มีเอกลักษณ์ของตนเองเช่นนั้นได้

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนสามารถสรุปลักษณะรูปแบบ (Format) ของจดหมายสมัครงานได้
- เมื่อให้ประโยคมาชุดหนึ่งโดยให้ประโยคขึ้นต้น และประโยคเชื่อมโยงตอนกลางเรื่องมาให้ ผู้เรียนสามารถเรียงประโยคที่เหลือให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องได้ทั้งหมด

3.6.5 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับ 5.0 การสังเคราะห์

คำถามประเภทสังเคราะห์ จำแนกเป็น 3 ชนิดใหญ่ ๆ คือ

- 1) สังเคราะห์ข้อความ
- 2) สังเคราะห์แผนงาน
- 3) สังเคราะห์ความสัมพันธ์

5.10 สังเคราะห์ข้อความ

เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน การแสดง อากัปกิริยา การสร้างหรือประดิษฐ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา การรวบรวมสื่อสารต่าง ๆ

ตัวอย่าง

- เมื่อกำหนดหัวข้อเรื่องให้ ให้เขียนด้วยความยาวที่กำหนดให้ในเวลาที่กำหนด ผู้เรียนสามารถเขียนเรียงความได้ตรงประเด็น
- เมื่อกำหนดสถานการณ์ และบทบาทให้ผู้เรียนสามารถพูดสนทนาตามบทบาทสมมติได้อย่างคล่องแคล่ว เหมาะสม ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารดังที่ปรากฏในชีวิตจริง
- ผู้เรียนสามารถเขียนจดหมายส่วนตัว เพื่อแสดงความยินดีที่ลูกสาวของครอบครัวชาวอังกฤษที่ผู้เรียนเคยไปพักอยู่ด้วยจะแต่งงานได้อย่างสละสลวย ใช้ภาษาได้กระชับ และเหมาะสม
- เมื่อฟังการสนทนาแล้ว ผู้เรียนสามารถเขียนเปรียบเทียบให้เห็นข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของการเรียนในมหาวิทยาลัยปิดและมหาวิทยาลัยเปิดได้
- เมื่อให้ดูรูปภาพที่มีความเกี่ยวโยงกันชุดหนึ่ง + รูป ผู้เรียนสามารถเขียนบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้
- เมื่อกำหนดหัวข้อให้ผู้เรียนสามารถอภิปรายตามประเด็น หรือแง่มุมต่าง ๆ ด้วยสำนวนภาษาที่เหมาะสมถูกต้อง อย่างคล่องแคล่ว และมีน้ำหนักเหตุผลน่าเชื่อถือ

5.20 การสังเคราะห์แผนงาน

เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสร้าง ออกแบบแผนการปฏิบัติงานโดยแผนงานที่ออกแบบหรือสร้างขึ้นนี้จะต้องสอดคล้องกับลักษณะของงานตามข้อมูลที่กำหนดให้ หรือสร้างขึ้นมาเอง การวัดความสามารถระดับนี้จึงเป็นการให้แสดงโครงการออกมาให้เห็น หรืออาจจะวัดโดยอ้อมด้วยการให้โครงการมาแล้วให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ละขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่องานนั้น ๆ

ตัวอย่าง

- เมื่อกำหนดหัวข้อมาให้ผู้เรียนสามารถเขียนเค้าโครงเรื่อง (Outline) แสดงขอบข่ายเนื้อหาที่จะเขียนครอบคลุมทั้งหมดได้
- เมื่อกำหนดสินค้าหรือแนวคิด (Idea) อันหนึ่งให้ผู้เรียนสามารถเขียนแผนการที่จะใช้โฆษณาได้เป็นขั้น ๆ รวมทั้งถ้อยคำ สำนวน ที่จะใช้โฆษณาด้วยได้
- เมื่อกำหนดหัวข้อที่จะทำการโต้ว่าทีให้ผู้เรียนสามารถศึกษาตัวอย่างคำพูดโต้ตอบของทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายเสนอแล้วปรับปรุงแก้ไขคำพูด และวิธีการที่ได้ศึกษาจากตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม

5.30 การสังเคราะห์ความสัมพันธ์

เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งต่างๆ มาสัมพันธ์กัน มาทำให้เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้นมา ซึ่งอาจจะเป็นหลักการ ข้อสรุป สมมติฐานที่แปลกไปจากเดิม

ตัวอย่าง

- เมื่ออ่านข้อความแล้วสามารถประมวลความแล้วลงความเห็นแบบอ้างอิงสรุป (Infer) ได้ว่าข้อความนั้นมีความหมายแฝงว่าอย่างไร
- ผู้เรียนบอกได้ว่าข้อความที่ได้ฟัง มีส่วนใดไม่เหมาะสมควรแก้ไขอย่างไร

3.6.6 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับ 6.0 การประเมินค่า

การประเมินค่าเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ การตัดสินใจนี้ต้องกระทำโดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมและชัดเจน คำถามประเภทนี้มี 2 ชนิด แบ่งตามที่มาของเกณฑ์ คือ

- 1) ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายในเรื่องนั้น ๆ
- 2) ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอกเรื่องนั้น ๆ

6.10 การประเมิน โดยอาศัยเกณฑ์ภายใน

ได้แก่การถามให้ผู้ตอบวินิจฉัยเรื่องราวโดยใช้เนื้อหาของเรื่องราวนั้นเองเป็นเกณฑ์ คำถามที่ใช้จะถามถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมเหตุสมผล เป็นต้น

ตัวอย่าง

- เมื่อยกข้อความมาให้อ่าน ผู้เรียนตอบได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพราะเหตุใด
- เมื่อให้ดูตัวอย่างการเขียนย่อหน้า 2 แบบ ผู้เรียนบอกได้ว่าแบบใดดีกว่า เพราะเหตุใดบ้าง
- ผู้เรียนบอกได้ว่าคำโคลงภาษาอังกฤษที่ได้อ่าน และฟัง มีความเด่น-ด้อย ในด้านใดบ้าง

- ผู้เรียนบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านได้ผลตามที่ผู้เขียนต้องการหรือไม่ มาก – น้อย เพียงใด

6.20 การประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอก

ได้แก่การถามให้ผู้ตอบนำค่านิยม คุณธรรม หรือเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับว่าเป็นมาตรฐาน มาวินิจฉัยตีราคาหรือสรุป

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนสามารถวิจารณ์การกระทำของตัวละครนอกในเรื่องที่อ่านได้ว่า สมควรที่ผู้เขียนหรือบุคคลอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไปควรยึดถือเป็นแบบอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบได้ว่างานเขียน 2 เรื่องมีความแตกต่างกันอย่างไร
- ผู้เรียนบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีจุดอ่อนที่ควรแก้ไขในเรื่องใดบ้างจึงจะทำให้ผู้อ่านมีความเห็นคล้อยตามผู้เขียนได้
- ผู้เรียนบอกได้ว่าวรรณคดีเรื่องใดที่ใกล้เคียงกับสภาพจริงของมนุษย์มากที่สุด

3.7 การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมินความสามารถด้านจิตพิสัย

การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านอารมณ์ ความรู้สึกให้มีคุณภาพสูงต้องอาศัยความรู้ในเรื่องลักษณะของจุดประสงค์ทางการศึกษาทางด้านนี้อย่างแจ่มแจ้ง แล้วจึงเลือกพฤติกรรมที่เป็นตัวแทนของลักษณะทางอารมณ์และความรู้สึกเหล่านั้นมาตีความเขียนออกมาในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของคุณลักษณะทางจิตวิทยา (trait) นั้น ๆ เช่น พฤติกรรมที่เป็นตัวแทนของความสนใจ เจตคติ ค่านิยม ความซาบซึ้ง อุดมการณ์ คำถามประเภทนี้ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

3.7.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึกระดับ 1.0 ขั้นรับรู้สิ่งเร้า

เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น กิจกรรมในห้องเรียน ตำรา คนตรี เป็นต้น

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนระบุปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษในการพูดในสังคมของผู้เรียนได้ถูกต้อง
- ผู้เรียนซักถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา /หนังสืออ่านนอกเวลา
- ผู้เรียนระบุความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษกับวัฒนธรรมของตนเองได้ และยอมรับความแตกต่างนั้น ๆ

3.7.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึกระดับ 2.0 ชั้นตอบสนอง

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนทำรายงานเกี่ยวกับหนังสือนอกเวลาที่ถูกกำหนดให้อ่านอย่างเต็มใจ และพอใจทำอย่างสนุกสนาน
- ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเกินกว่าที่ครูกำหนดให้
- ผู้เรียนพูดคุยกันถึงเรื่องที่ถูกกำหนดให้อ่านเป็นประจำ
- ผู้เรียนใช้อุปกรณ์ประกอบการรายงานหน้าชั้นเสมอ

3.7.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึกระดับ 3.0 การสร้างคุณค่า

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นและแนวทางการดำเนินชีวิตของบุคคลอื่น
- ผู้เรียนอธิบายคุณค่าของการมีนิสัยรักการอ่าน
- ผู้เรียนจัดเวลาสำหรับฟังข่าววิทยุ + โทรทัศน์ ภาคภาษาอังกฤษให้กับตนเองทุกวัน

3.7.4 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึกระดับ 4.0 การจัดกลุ่มค่านิยม

จุดประสงค์ระดับนี้เกี่ยวข้องกับการจัดกลุ่มค่านิยมที่เกี่ยวข้องโยงกัน และจัดลำดับให้กันลงมาเป็นระบบค่านิยม จุดประสงค์ในระดับนี้ได้แก่ การสร้างและพัฒนาปรัชญาชีวิต

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนสามารถบรรยายความสำคัญของกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความได้
- ผู้เรียนสามารถอภิปรายถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้ภาษาและโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้
- ผู้เรียนวางแผนสอบชิงทุนไปเรียนต่อต่างประเทศเพื่อให้มีประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เมื่อเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรีในประเทศไทยแล้ว

3.7.5 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึกระดับ 5.0 การสร้างอุปนิสัย

จุดประสงค์ในระดับนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีระบบค่านิยมที่คงตัวจนเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่เป็น "อุปนิสัย" หรือ "แบบแผนของชีวิต" จึงเป็นพฤติกรรมเฉพาะคน โดยมุ่งที่การปรับตัวทางด้านอารมณ์และสังคม

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนทำการบ้านโดยไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น
- ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น อภิปราย ตอบคำถามในชั้นเรียนเสมอ
- ผู้เรียนส่งงานตรงเวลาเสมอ
- ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ความชำนาญในการใช้ภาษาด้วยการพบปะเสวนากับชาวต่างชาติ และฟังข่าวภาคภาษาอังกฤษเสมอ

กล่าวโดยสรุปพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เหมาะสมที่จะทำการวัดและประเมินด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามมากกว่าจะใช้แบบทดสอบ

3.8 การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อวัดและประเมินความสามารถด้านทักษะพิสัย

จุดประสงค์ทางการศึกษาประเภทนี้ เกี่ยวกับการสร้างความชำนาญความแคล่วคล่องในการปฏิบัติ

ตัวอย่าง

- ผู้เรียนแต่งประโยคที่ใช้บรรยายสถานการณ์ตามกาล (tenses) ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ร้อยละ 80 ของข้อคำถาม
- ผู้เรียนออกเสียงตัวสะกดท้ายคำภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง
- ผู้เรียนสามารถพูดสนทนา ได้ตอบ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่วด้วยสำนวนภาษาที่เหมาะสม

กล่าวโดยสรุปจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นการจำแนกรายละเอียดของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เพื่อให้สะดวกแก่การนำไปปฏิบัติทั้งในการเรียนการสอน และการทดสอบประเมินผล เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของระบบการสอนเพราะเป็นตัวกำหนด เนื้อหา กิจกรรม และวิธีการวัดและประเมินผล ดังนั้น จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจึงควรได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพดีหรือไม่ด้วยจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มีคุณภาพดี ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มตัวแทนจุดประสงค์การสอนที่เพียงพอ และครอบคลุมทุกจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) เป็นพฤติกรรมที่สำคัญและจำเป็นที่สามารถจะใช้เป็นหลักประกันว่าถ้ามีพฤติกรรมเหล่านี้แล้วผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้
- 3) การเรียงลำดับควรเป็นไปตามระดับขั้นการเรียนรู้ (Hierarchical Element of Learning) เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลดี

- 4) มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติตามได้ง่าย
- 5) มีองค์ประกอบครบถ้วน สั้นกระชับรัด ใช้ภาษาที่เหมาะสมในด้าน คำศัพท์ และ โครงสร้างประโยค

3.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม: จุดอ่อนและแนวทางแก้ไข

การใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดผลการเรียนรู้นั้นมีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

ฝ่ายที่เห็นด้วย ฝ่ายที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีความเห็นว่า จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีประโยชน์หลายด้าน ดังนี้

1) ด้านการสอน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจะช่วยแนะแนวทาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ครูได้ง่ายกว่าการกำหนดจุดประสงค์กว้าง ๆ ที่ครูจะต้องตีความหมายเอง และการตีความหมายของแต่ละคนก็อาจจะไม่ตรงกัน

2) ด้านการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนรู้ว่า ในการเรียนเรื่องใดครุคาดหวังให้เขาทำอะไร รู้อะไรบ้าง จะทำให้การเรียนมีความหมายชัดเจน ครูและนักเรียนเข้าใจตรงกันว่าทำอะไรได้หรือไม่ได้ ได้เรียนรู้แล้วหรือไม่

3) ด้านการประเมินผล จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมช่วยทำให้ครูรู้แนวการประเมินผลทำให้สามารถทำการประเมินผลได้ตรงตามความต้องการ

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีเหตุผลสรุปได้ดังนี้

1) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเหมาะสำหรับใช้กับจุดประสงค์ในระดับที่ไม่สลับซับซ้อนซึ่งสามารถแจกแจงเป็นจุดย่อย ๆ (Discrete - Point) ได้เช่น การพูดตามครู การฟังกริยา การบอกความหมายของคำ แต่การเรียนรู้และกิจกรรมบางอย่าง เช่น การสนทนา การเขียนเรียงความ การวิเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นเรื่องสลับซับซ้อนเป็นพฤติกรรมรวม (global behavior) จะกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ยาก เพราะไม่สามารถจะกำหนดพฤติกรรมได้ยากเพราะไม่สามารถจะกำหนดพฤติกรรมที่นักเรียนจะแสดงออกไว้ล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน เช่น ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความ โดยกำหนดหัวข้อให้แก่ครูไม่สามารถกำหนดล่วงหน้าได้อย่างแน่นอน เกี่ยวกับ ความคิด เนื้อหา คำศัพท์ รูปประโยค ตลอดจนการเรียงลำดับข้อความที่นักเรียนจะต้องเขียนด้วย และตามความเป็นจริงแล้ว ความรู้ ความสามารถที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวันนั้นเป็นความรู้ที่เกิดจากผลรวมมากกว่าความรู้ในรายละเอียดปลีกย่อยที่สามารถแจกแจงเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ ได้ (Hively, 1974 : 5-15)

2) จุดประสงค์ในการเรียนการสอนด้านอารมณ์ ความรู้สึก เช่น เจตคติ ค่านิยม ความซาบซึ้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญนั้นยากต่อการกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ในเวลาจำกัด ยากแก่การบ่งพฤติกรรมที่คาดหวังที่สมบูรณ์

3) การสร้างข้อทดสอบโดยใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดจะมุ่งไปยังพฤติกรรมตอบสนอง (Response) ของผู้เรียน ในขณะที่การปรับปรุงการเรียนการสอนจะต้องมุ่งที่สิ่งเร้า (เนื้อหา กิจกรรม วิธีการสอน อุปกรณ์) ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้ยากแก่การปรับปรุงแก้ไข หรือจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม (Baker, 1974 : 17-18)

แนวทางแก้ไขจุดอ่อนของการใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลักในการเขียนข้อทดสอบ

จากจุดอ่อนของการใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วได้มีการนำจุดประสงค์แบบอื่นมาใช้ จุดประสงค์ดังกล่าวมีชื่อที่นิยมใช้กันคือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแบบกว้าง (Open - Ended Expressive Performance Objective) เพื่อให้ครอบคลุมจุดประสงค์รวม แทนที่จะสนใจแต่จุดประสงค์ย่อย ๆ บางครั้งเรียกว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นคำพูดกว้าง ๆ ที่แฝงความหมายว่าจะเป็นเชิงพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้

ในการพัฒนาแบบทดสอบเพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สงบ ลักษณะ (2525: 1-14) ให้ข้อเสนอแนะว่าควรใช้แบบทดสอบอิงปริเขต (Domain - Referenced Test) แทนที่จะใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นฐานซึ่งตรงกับความเห็นของ Hively (Hively it.al. 1968: 275-290) ที่ว่าการยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทำให้ออกข้อสอบได้ในวงจำกัดไม่ครอบคลุมเนื้อหา และไม่แน่ใจว่าจะแปลผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ได้ถูกต้องจริง

แบบทดสอบอิงปริเขตเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากปริเขต (อัจฉรา, 2532) หรือปริเขต (domain) แทนการสร้างจากจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมุ่งจัดความรู้ความสามารถมิติเดียวกันที่มาจากปริเขตเดียวกัน นักพัฒนาแบบทดสอบอิงปริเขตจะพยายามกำหนดปริเขตของเนื้อหาสาระให้มีความชัดเจน มีความเป็นตัวแทนความรู้ทั้งหมดให้มากที่สุดโดยอาศัยทฤษฎี เช่น โครงสร้างเนื้อหาวิชา การวิเคราะห์งาน ทฤษฎีลำดับขั้นการเรียนรู้ ทฤษฎีการถ่ายโยงความรู้ เป็นต้น แบบทดสอบประเภทนี้จะเน้นความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) มากและให้ความสำคัญกับความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ และความเที่ยงตรงเชิงทำนายด้วย

เนื่องจากแบบทดสอบอิงปริเขตมุ่งวัดความรู้ความสามารถจากปริเขตจึงต้องทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบขึ้นเพื่อเป็นกรอบสำหรับการสร้างข้อสอบอย่างมีระบบ

การสร้างแบบทดสอบอิงปริเขตนั้นใช้วัตถุประสงค์แบบอุดมแทนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งเขียนได้ยากกว่าและซับซ้อนกว่า และรูปแบบของข้อสอบอาจจะไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

ในบางวิชาเพราะมีการกำหนดเจาะจงลงไปว่าพฤติกรรมที่จะวัดคืออะไร เป็นทักษะภาษาระดับใด รูปแบบ วิธีการวัด ตัวข้อสอบ พฤติกรรมตอบสนองของผู้ทดสอบ จะต้องระบุไว้อย่างชัดเจนรวมทั้งลักษณะ ชนิด ประเภทของข้อสอบด้วยว่าเป็นจุลภาษา หรือมหภาษา ใช้คำถามแบบใด เป็นการวัดทักษะเดียวหรือวัดทักษะสัมพันธ์ประเภทใด ในการกำหนดวิธีการตอบจะกำหนดวิธีการที่แสดงให้รู้ได้ว่าผู้สอบมีความชำนาญอย่างไร จะทำข้อสอบด้วยวิธีใด

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้เขียนคิดว่าการสร้างแบบทดสอบภาษาอังกฤษน่าจะใช้การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่สร้างแบบอิงปริเขตโดยยึดการจำแนกพฤติกรรมทางภาษาตามความคิดของ Valette และ Disick เป็นหลัก เพราะปฏิบัติตามได้ง่ายกว่าการจำแนกพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของ Bloom และคณะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

วิธีวัดผล ทดสอบ และประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

ในบทต้นๆ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งจุดประสงค์ของการทดสอบ และความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอน และการทดสอบ ความรู้ความสามารถทางภาษาไปแล้ว ในบทนี้จะขอกล่าวถึง วิธีวัดผลทดสอบและประเมินความรู้ทางภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลทางภาษา

4.1 ประเภทต่างๆ ของการทดสอบและการประเมินผลทางภาษา

4.1.1 การทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทางภาษา การทดสอบประเภทนี้แบ่งตามสิ่งที่ต้องการวัดได้เป็นประเภท คือ

1) การทดสอบสมรรถภาพทางภาษา (Language Proficiency Test)

การทดสอบประเภทนี้เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาของบุคคล โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ถูกทดสอบจะได้เรียนรู้อะไร มาจากสถาบันใด ใช้เวลาเรียนมากน้อยเพียงใด แบบทดสอบที่สร้างขึ้นไม่ได้ใช้เนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในรายวิชาใด ๆ ของหลักสูตร แต่สร้างขึ้นตามลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบที่กำหนดไว้ว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาควรจะรู้อะไร และทำอะไรได้บ้าง ดังนั้น หัวใจสำคัญของการทดสอบประเภทนี้ ก็คือ การตีความหมายของคำว่า 'สมรรถภาพทางภาษา' หรือความสามารถทางภาษาว่าหมายความว่าอย่างไร

'สมรรถภาพทางภาษา' ในบางกรณีหมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษากระทำการกิจบางอย่างใดอย่างหนึ่งที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น ความรู้ความสามารถในการแปลเอกสารของสำนักงานทนายความในระดับนานาชาติของบุคคล หรือความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาเล่าเรียนในสถาบันในต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน เป็นต้น การทดสอบประเภทนี้ บางครั้งระบุไว้ด้วยว่าต้องการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาประเภทใดในระดับใดเพื่อเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรใดหรือเรียนวิชาใด ดังนั้นแบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางภาษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรทางด้านภาษาศาสตร์ อาจจะเป็นคนละฉบับกับแบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางภาษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์

การทดสอบสมรรถภาพทางภาษาอีกแบบหนึ่ง เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาโดยทั่ว ๆ ไป ไม่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อในหลักสูตรใด แต่เป็นการทดสอบเพื่อให้รู้ว่าผู้เข้ารับการทดสอบมีความรู้ความสามารถทางภาษาถึงระดับ มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่น การสอบ TOEFL การทดสอบเพื่อรับใบรับรองความสามารถทางภาษา

ของเคมบริดจ์ระดับต่าง ๆ (the First Certificate Examination) หรือการทดสอบ Chulalongkorn University Test of English Proficiency (CU-TEP) เป็นต้น

การทดสอบสมิทธิภาพทางภาษาไม่ยึดเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก ดังนั้น นายจ้างหรือสถาบันการศึกษาจึงสามารถนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบของผู้สมัครงานหรือนักศึกษามาเปรียบเทียบกันได้อย่างยุติธรรมเพราะไม่ว่าจะเรียนจากสถาบันใดหากมีความรู้ความสามารถที่ทำการทดสอบได้ย่อมแสดงว่ามีคุณสมบัติตามต้องการแล้ว

อย่างไรก็ตามในฐานะครูผู้สอน ผู้ต้องการเข้ารับการทดสอบ และนายจ้างควรศึกษาลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบสมิทธิภาพทางภาษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้รู้ลักษณะภาษา ประเภทเนื้อหา และระดับภาษาที่แบบทดสอบต้องการทดสอบด้วยเพื่อให้สามารถแปลความหมายของผลการทดสอบได้ถูกต้อง คำเนิรการสอนและฝึกฝนได้อย่างเหมาะสม การที่จะดูแต่เพียงว่าการทดสอบนั้น ๆ เป็นการทดสอบสมิทธิภาพทางภาษาโดยทั่ว ๆ ไปเท่านั้นไม่เพียงพอ แม้ว่าจะเป็นการทดสอบ หรือแบบทดสอบที่จัดขึ้นโดยสถาบันหรือองค์กรใดที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยกย่องมากมายเพียงใดก็ตาม จุดประสงค์และเนื้อหาของแบบทดสอบคือสิ่งที่ผู้ใช้แบบทดสอบควรนำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้ให้ตรงกับความต้องการของตนมากที่สุด

2) การทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษา (Lang200uage Achievement Test)

ครูส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจว่า ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถทางภาษามากน้อยเพียงใด แต่มุ่งทำการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสอบผ่านรายวิชาที่ตนสอนได้ นั่นก็คือ ประสบความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรายวิชานั้นๆ การทดสอบประเภทนี้เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาตามที่ได้รับการสอนและฝึกฝนมาแล้ว เป็นการวัดผลที่สะท้อนการเรียนรู้ในอดีต แบบทดสอบที่ใช้สร้างขึ้นโดยอาศัยเนื้อหาความรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นเกณฑ์

การวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนมี 2 ประเภท คือ การวัดผลเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วกับการวัดผลความก้าวหน้าในการเรียน

ก. การวัดสัมฤทธิ์ผลเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว (Final Achievement Test) การทดสอบเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วนั้นแบบทดสอบอาจจะสร้างโดยกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการทดสอบ หรือกลุ่มครูผู้สอนของสถาบันที่จัดให้มีการเรียนการสอนรายวิชานั้นๆ ดังนั้นเนื้อหาของแบบทดสอบจึงต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่จะเกี่ยวข้องกันในลักษณะใดนั้นยังเป็นเรื่องที่ไม่มีข้อยุติในหมู่นักทดสอบ

สำหรับนักทดสอบบางกลุ่มนั้น เนื้อหาในแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนควรจะนำมาจากรายละเอียดในเนื้อหาวิชาหรือในหนังสือแบบเรียนและเอกสารอื่น ๆ ที่นำมาใช้สอน ข้อเสียของการออกข้อสอบโดยอาศัยเนื้อหาจากบทเรียนที่ใช้สอนเป็นเกณฑ์ก็คือ ถ้าหนังสือที่เลือกมาใช้ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่นำมาใช้สอนไม่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ

หลักสูตร ผลการสอบก็จะชี้นำไปในทางที่ผิดได้ แต่ถ้าได้รับการคัดเลือกมาอย่างดี แบบทดสอบจะมีความยุติธรรมเชื่อถือได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถพอที่จะไปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน แต่ไม่มีการให้ฝึกฟังการบรรยายทางวิชาการแล้วสรุปความเลย ทั้งในตำบทรายนรายวิชาและในแบบทดสอบในหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับที่จะต้องเรียนเลย ผลการสอบจะไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่

นักทดสอบอีกกลุ่มหนึ่งใช้วิธีตีความจุดมุ่งหมายหลักสูตรแล้วจึงสร้างแบบทดสอบให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายโดยไม่สนใจว่าในแบบเรียนจะมีเนื้อหาเหล่านี้หรือไม่ แนวคิดแบบนี้มีข้อบ่งชี้หลายประการ เช่น ทำให้ผู้ที่กำหนดเนื้อหาวิชาต้องศึกษาจุดมุ่งหมายหลักสูตรให้ถ่องแท้ ผู้ที่กำหนดหลักสูตรต้องเขียนให้เห็น และเข้าใจจุดมุ่งหมายได้ชัดเจน นอกจากนี้ ผลการสอบจะช่วยชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้การเลือกเนื้อหาให้เรียน หรือหนังสือเรียน ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก การกระทำเช่นนี้ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่าผลที่ได้จากการทดสอบเนื้อหาในบทเรียนเป็นหลัก

อาจจะมีผู้ไม่เห็นด้วยกับการออกข้อสอบโดยใช้จุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นหลัก แทนที่จะเป็นเนื้อหาบทเรียน เพราะคิดว่าไม่ยุติธรรมกับผู้เรียน แต่ถ้าคิดถึงผลที่ได้จากแบบทดสอบที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเพราะฝึกเนื้อหาตามบทเรียนหรือเอกสารที่ใช้สอนแล้ว ผลการทดสอบก็จะไม่มีประโยชน์กับการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในขณะที่ผลการสอบจากแบบทดสอบที่ยึดจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นหลักนั้นสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนในอนาคตต่อไปได้

เมื่อมาถึงตรงนี้ผู้อ่านบางท่านอาจจะสงสัยว่า แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลในการเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วแตกต่างจากแบบทดสอบวัดสมิทธิภาพทางภาษาอย่างไร คำตอบคือ ถ้าแบบทดสอบสร้างขึ้นโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก และจุดมุ่งหมายเหล่านี้ตรงกันกับความจำเป็นในการใช้ภาษาที่ยึดเป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบวัดสมิทธิภาพทางภาษา แบบทดสอบทั้ง 2 ประเภทนี้ก็ไม่แตกต่างกัน แต่มีข้อควรคำนึงอยู่ 2 ประการคือ จุดมุ่งหมายหลักสูตรกับความจำเป็นในการใช้ภาษามักจะไม่เหมือนกันเลยทีเดียว แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลในการเรียนส่วนมากมักจะยึดจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นหลัก แต่จะยึดเนื้อหาบทเรียนเป็นหลัก ดังนั้นผู้ที่นำผลการสอบไปใช้ต้องคิดถึงข้อจำกัดของแบบทดสอบสัมฤทธิผลในการเรียนว่า อาจจะไม่สามารถวัดจุดมุ่งหมายหลักสูตรก็ได้ และสำหรับผู้ออกข้อสอบต้องพยายามคิดว่าเนื้อหาในแบบทดสอบต้องยึดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ถ้าออกข้อสอบวัดสัมฤทธิผลในการเรียน ถ้าออก

ข้อสอบวัดสมรรถภาพทางภาษาต้องยึดความจำเป็นในการใช้ภาษาเป็นหลัก ไม่ยึดจุดมุ่งหมายหลักสูตรรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ

แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล (Achievement Test) ที่ใช้วัดประมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะที่นักเรียนเรียนรู้มาแล้ว เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ตามจุดประสงค์ที่ชัดเจน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher – Made Test) ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้ชั่วคราว เมื่อสอบเสร็จก็มักทิ้งไป เมื่อถึงเวลาที่จะสอบใหม่ก็สร้างขึ้นใหม่อีกครั้ง หรือนำของเก่ามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้าง แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองมีข้อดีตรงที่วัดได้ตรงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เพราะผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเอง

2) ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (Standard Test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการ หรือวิธีการที่ต้องสนใจระมัดระวังหลายอย่าง ตั้งแต่การเขียนข้อสอบ การสุ่มตัวอย่างประชากร การทดลองสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ การหาเกณฑ์ปกติ ทั้งนี้ก็เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นหลักสำหรับเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนทั่ว ๆ ไปได้ แบบทดสอบมาตรฐานจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแบบทดสอบ จึงจะได้แบบทดสอบมาตรฐานที่มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้

แบบทดสอบมาตรฐานนี้มีความเป็นมาตรฐานอยู่ 2 ประเภท คือ

(ก) ความเป็นมาตรฐานในการดำเนินการสอบ หมายความว่า การดำเนินการสอบจะเหมือนกันทุกครั้ง โดยจะมีการควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดคะแนนที่ได้จากการสอบคลาดเคลื่อน เช่น ผู้คุมสอบ การใช้คำสั่ง สภาพห้องสอบ เป็นต้น ฉะนั้น จึงต้องมีคู่มือคำชี้แจงการใช้แบบทดสอบควบคุมไปด้วย

(ข) อีกมาตรฐานหนึ่งก็คือ มาตรฐานในการแปลความหมายของคะแนนแบบทดสอบประเภทนี้มีเกณฑ์ปกติสำหรับเปรียบเทียบคะแนนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ข้อดีของแบบทดสอบมาตรฐานก็คือ มีความเที่ยงตรง ความสามารถนำไปเปรียบเทียบได้กว้างขวาง

ข. การวัดความก้าวหน้าในการเรียน (Progress Achievement Test)

การวัดความก้าวหน้าในการเรียน จะใช้แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนเนื่องจากความก้าวหน้าในการเรียนนั้นดูจากความใกล้เคียงของผลที่ได้จากการเรียนรู้กับจุดประสงค์รายวิชาที่กำหนดไว้ ดังนั้น วิธีการวัดจึงอาจจะกระทำได้โดยการนำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว มาให้ทดสอบบ่อย ๆ โดยคาดหวังว่าจะคะแนนจากการทดสอบจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละครั้งที่ทำการทดสอบ แต่วิธีนี้ไม่ค่อยจะได้ผลดีนักเนื่องจากถ้าผู้เข้ารับการทดสอบได้คะแนนต่ำจะทำให้ตัวผู้เรียนเองและครูผู้สอนเสียกำลังใจและท้อถอยได้ ดังนั้นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำได้ดีกว่าคือการกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้นไว้เป็นช่วง ๆ ที่แสดงให้เห็นความ

ก้าวหน้าในการเรียนเป็นช่วง ๆ ไปจนถึงบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ถ้าเนื้อหาที่สอนและวิธีการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์ แบบทดสอบความก้าวหน้าที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์ระยะสั้นจะสอดคล้องกับสิ่งที่ทำการสอนมาแล้วเป็นอย่างดี ถ้าไม่สอดคล้องกันผู้ออกข้อสอบต้องแสดงให้เห็นได้ว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่สอนไม่ใช่เปลี่ยนแปลงแบบทดสอบ

ด้วยเหตุนี้การสร้างแบบทดสอบโดยยึดจุดมุ่งหมายแทนที่จะยึด เนื้อหาหลักสูตรรายวิชาจึงน่าจะให้ผลที่ดีกว่า

4.1.2 การทดสอบเพื่อวินิจฉัยความรู้ความสามารถ (Diagnostic Testing)

1) การทดสอบเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Testing)

การทดสอบเพื่อวินิจฉัยเป็นการทดสอบเพื่อหาข้อเด่นและข้อด้อยหรือข้อบกพร่องของผู้เรียนเพื่อจะรู้ว่าควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรต่อไปหรือจำเป็นจะต้องเรียนซ้ำในเรื่องใด ในระดับทักษะภาษากว้าง ๆ การทดสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในเรื่องเหล่านี้ทำได้ไม่ยาก โดยอาจใช้แบบทดสอบวัดสมิทธิภาพในการเรียนมาทำการทดสอบได้ ผลการทดสอบจะบอกได้ว่าผู้เรียนมีจุดอ่อนในเรื่องการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน แต่การที่จะทราบว่าผู้เรียนมีความบกพร่องในรายละเอียดของทักษะหรือเนื้อหาใดในแต่ละทักษะนั้นเป็นเรื่องยาก จำเป็นต้องมีข้อคำถามจำนวนมากเพื่อใช้ทดสอบเพื่อวิเคราะห์หาข้อบกพร่องทั้งทางด้านความถูกต้องของภาษา ตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เพราะจะใช้ข้อคำถามเพียงข้อเดียวที่ผู้เรียนตอบผิดมาวินิจฉัยตัดสินว่าเขาไม่รู้หรือไม่มีความสามารถในเรื่องนี้ยังไม่เพียงพอเนื่องจากการตอบผิด (หรือตอบถูก) อาจเกิดจากการเดาไม่ใช่จากเนื้อหาความรู้ที่เขามีอยู่จริง ดังนั้นแบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยความบกพร่องทางไวยากรณ์ที่สมบูรณ์ครบถ้วนจึงเป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามมาก ต้องใช้เวลาในการทำแบบทดสอบนานหลายชั่วโมง ไม่สะดวกต่อการนำไปใช้ ด้วยเหตุนี้จึงไม่ค่อยมีการสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้ในการวินิจฉัยข้อบกพร่องทางภาษาเพียงจุดประสงค์เดียว และแบบทดสอบที่มีใช้อยู่ก็ไม่มีรายละเอียดของการวินิจฉัยไว้ให้

การขาดแบบทดสอบที่ใช้เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องทางภาษาเป็นเรื่องสำคัญที่ครูผู้สอนและนักทดสอบทางภาษานำมาพิจารณาอย่างยิ่งเพราะเป็นแบบทดสอบที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคลเพราะเป็นแบบทดสอบที่จะช่วยบอกผู้เรียนได้ว่าเขายังบกพร่องในเรื่องใด ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จะหาแหล่งข้อมูลเพื่อฝึกฝนหาความรู้เพิ่มเติมได้ที่ไหน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนทางภาษาได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นในอนาคตอันใกล้จึงน่าจะมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนของตนเองได้ และ

สามารถแสวงหาข้อมูลที่ต้องการเพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องเหล่านั้นได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก และดำเนินการได้ด้วยตนเองตามเวลาและโอกาสที่อำนวย

การทดสอบเพื่อวินิจฉัยปัญหาในการเรียนภาษามักใช้ก่อนสอนหรือระหว่างการเรียน โดยใช้แบบทดสอบที่วัดจุดย่อย ๆ ทางภาษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงว่ามีปัญหาในเรื่องใด จะได้แก้ไขหรือส่งเสริมได้ตรงประเด็น โดยไม่ได้ยึดจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นหลักสำคัญ แบบทดสอบประเภทนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Non-achievement Test

2) การทดสอบเพื่อวัดความถนัด (Aptitude Test)

Henning (1987: 6) ได้อธิบายเกี่ยวกับแบบทดสอบความถนัดไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่จัดว่าผู้สอบเหมาะสมกับการเรียนโปรแกรมใด หรือเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพใด เพียงใด

ความมุ่งหมายของแบบทดสอบนี้ ก็เพื่อทำนายอนาคตของนักเรียนโดยอาศัยข้อเท็จจริงในปัจจุบัน และประสบการณ์ในอดีตเป็นพื้นฐานในการทำนาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

ก. แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test) หมายถึงแบบทดสอบวัดความถนัดด้านวิชาการต่าง ๆ เช่น ความถนัดทางด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ เป็นต้น แบบทดสอบประเภทนี้ใช้วัดเพื่อทำนายว่า นักเรียนแต่ละคนจะสามารถเรียนต่อไปในสาขาวิชาใด และจะเรียนไปได้มากน้อยเพียงใด

ข. แบบทดสอบความถนัดเฉพาะอย่างหรือความถนัดพิเศษ (Specific Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบความถนัดทางอาชีพต่าง ๆ หรือความสามารถพิเศษ เช่น ความถนัดทางดนตรี ศิลปะ เครื่องยนต์กลไก ความถนัดประเภทนี้มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียนด้วย

ความถนัดทางการเรียนภาษาพิจารณาได้จากปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญได้แก่ เชาว์ปัญญา แรงจูงใจ ความสามารถในการสังเคราะห์และวิเคราะห์เสียง เช่น สามารถแยกเสียงได้ว่าเหมือนกันหรือต่างกัน และสามารถเชื่อมโยงเสียงเข้ากับตัวอักษรได้ ความสามารถในการวิเคราะห์กฎเกณฑ์ทางภาษาหรือไวยากรณ์ ความสามารถที่จะเข้าใจความหมายของข้อความได้โดยอาศัยบริบททางสังคมและภาษา นอกจากนี้ผู้ที่มีความถนัดในการเรียนภาษายังต้องเป็นผู้ที่มีความจำดีด้วยเพราะการเรียนรู้ภาษาจำเป็นต้องจำคำศัพท์ กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ให้ถูกต้อง

การสร้างแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนภาษาส่วนใหญ่จะใช้ภาษาสมมติที่ใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาที่สมมติขึ้นเช่นกัน

4.1.3 การทดสอบ คัดเลือก จัดกลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวกในกระบวนการจัดการเรียน การสอน การปฏิบัติงาน

1) การทดสอบเพื่อจัดกลุ่มและจัดอันดับ (Placement Test)

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา ในการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผลดีนั้น ควรจะจัดกลุ่มผู้เรียนตามความถนัดและตามระดับความสามารถเพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนเรียนได้ตามศักยภาพของตน โดยใช้แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียน แบบทดสอบสมรรถภาพหรือแบบทดสอบวัดความถนัดเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาพิจารณาจัดอันดับหรือจัดกลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและสถานการณ์ แต่ที่นิยมใช้กันคือ แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียน ทั้งนี้เพราะต้องการจัดกลุ่มตามความสามารถเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ของแต่ละสถาบันมากกว่าจะนำไปใช้เพื่อดูความสามารถทางภาษาโดยทั่วไป

2) การทดสอบเพื่อคัดเลือก (Screening Test)

การคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อหรือเพื่อประกอบอาชีพการงานมีลักษณะเป็นการแข่งขันความสามารถของผู้เข้ารับการคัดเลือกจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับใครมีความสามารถถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้และถ้ามีจำนวนที่รับเข้าศึกษาต่อหรือปฏิบัติงานจำกัด ผู้ที่มีความสามารถในระดับที่สูงกว่าย่อมเป็นผู้ที่สมควรจะได้รับการคัดเลือก ดังนั้น แบบทดสอบที่ใช้จึงมีลักษณะเป็นแบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางภาษาและแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เช่น แบบทดสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยที่มีเนื้อหาจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและเนื้อหาตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งว่าผู้ที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 นั้น ต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านใดและมากน้อยเพียงใด

3) การทดสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation)

เพื่อทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลจากการทดสอบประเภทต่าง ๆ สามารถนำมาวิเคราะห์ให้ได้ข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ในบางตำราเรียกการประเมินแบบนี้ว่า การประเมินผลย่อย ใช้ในการประเมินผลขณะดำเนินการเรียนการสอนเพื่อพิจารณาว่าเมื่อผู้เรียนเรียนเนื้อหาอะไรไปแล้ว หน่วยการเรียนหนึ่ง (Unit) มโนทัศน์หนึ่ง (Concept) หรือบทเรียนหนึ่ง (Lesson) มีความรอบรู้ (Mastered) หรือยังไม่รอบรู้ตาม จุดประสงค์ของการเรียนที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด หากรอบรู้แล้วก็เรียนเนื้อหาใหม่ต่อไป หากยังไม่รอบรู้ครูต้องหาวิธีการให้เรียนให้รอบรู้ให้ได้เพราะถือว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันหมดเว้นแต่เรียนได้เร็วช้ากว่ากันเท่านั้น ดังเช่นที่ปรากฏในคำโคลงโลกนิติวรรคหนึ่งว่า “ความรู้้อาจเรียนทัน กันหมด”

วิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลตามแนวคิดนี้ ได้แก่ การสอบย่อย ๆ หรือสั้น ๆ ประจำสัปดาห์ (Quiz) การสอบวัดความก้าวหน้า (Progress Test) ซึ่งใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนเป็นเครื่องมือทำการทดสอบทุก 2 เดือน หรือใช้แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องหรือวิเคราะห์หาสิ่งที่เป็นปัญหาในการเรียน (Diagnostic Test)

การประเมินผลควรทำการประเมิน (Assess) หลาย ๆ วิธี เช่น ทำการทดสอบด้วยการให้เขียนตอบ (Paper Pencil Test) การให้ปฏิบัติ (Performance Test) การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) และอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยเลือกใช้เครื่องมือวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ และลักษณะของการทดสอบ การประเมินดังกล่าวไม่จำเป็นต้องจัดเวลาเพื่อทำการประเมินเป็นพิเศษ สามารถปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างไม่มีพิธีรีตองนัก

4.1.4 การทดสอบเพื่อประเมินผลสรุปและตัดสินความสามารถ

1) การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Evaluation)

การประเมินผลตามแนวคิดนี้มีความเชื่อในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเชื่อว่าแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน คนส่วนใหญ่จะมีความสามารถปานกลาง คนที่มีความสามารถต่ำและสูงนั้นจะมีเป็นส่วนน้อย จึงมีความเชื่อในเรื่องการกระจายเป็นโค้งปกติในการวัดและประเมินผลจึงมุ่งจำแนกบุคคลตามความสามารถ นั่นคือ ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง บุคคลที่มีความสามารถสูงจะได้คะแนนสูง คนที่มีความสามารถปานกลางหรือต่ำก็จะได้คะแนนลดหลั่นกันไปตามระดับความสามารถของตน

การประเมินผลแบบนี้ใช้ในการตัดสินให้ระดับคะแนนเมื่อเรียนจบหลักสูตรเพื่อดูความสามารถของแต่ละบุคคลเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน และใช้เพื่อการคัดเลือกบุคคลให้เข้าศึกษาต่อ ทำงานอาชีพ หรือรับทุน รัฐบาลได้ดี

2) การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Evaluation)

การประเมินผลแบบนี้มีแนวคิดและความเชื่อสืบเนื่องมาจากทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) ที่ว่า การเรียนต่าง ๆ เป็นการเรียนเพื่อรอบรู้ที่ผู้เรียนทุกคนสามารถจะเรียนรู้ได้จากสิ่งที่ครูสอน กล่าวคือ นักเรียนมีความสามารถเรียนรู้ได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดหรือระดับที่คาดหวังไว้ทุกคน ดังนั้น จุดประสงค์ของการเรียนการสอนจึงต้องชัดเจน มีเกณฑ์บ่งชี้แน่นอนว่า มีความสามารถระดับใดจึงจะเรียกว่า บรรลุถึงระดับ “รอบรู้” ในทางปฏิบัติโดยทั่วไป เกณฑ์ตัดสินว่า ผู้เรียนรอบรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น คือ ต้องมีความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างน้อย 80% ด้วยเหตุนี้ เนื้อหาวิชาจึงมีความสำคัญและมีความเหมาะสมจึงจะทำให้ผู้เรียน “รอบรู้” ได้ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า แม้ว่าจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ถ้าให้เวลาเพียงพอแล้วผู้เรียนทุกคนย่อมสามารถเรียนรู้ได้ และสามารถแสดงเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ ฉะนั้น

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรมหรือจุดประสงค์การเรียนรู้จึงเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน การประเมินผลการตรวจสอบว่า นักเรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือยัง

จากแนวคิดและความเชื่อดังกล่าว การประเมินผลแบบนี้จึงยึดเกณฑ์เป็นหลักในการเปรียบเทียบ โดยเปรียบเทียบผลที่ได้จากการทดสอบและประเมินด้วยเครื่องมือต่าง ๆ (คะแนน) ของผู้เรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ถ้ามีผลสัมฤทธิ์เท่ากับเกณฑ์ก็ถือว่ารอบรู้ในเรื่องนั้น

การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์นี้ใช้ในการประเมินเพื่อตัดสินให้สอบได้หรือสอบตก กับใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

ในทางปฏิบัติการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ควรใช้ระหว่างกลางภาคเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและใช้เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนเพื่อตัดสินว่าควรสอบผ่านหรือไม่ผ่าน ควรจะเรียนซ้ำชั้นหรือไม่ ส่วนการประเมินผลแบบอิงกลุ่มนั้น ควรใช้เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนเพื่อให้ระดับคะแนน

เพื่อให้เข้าใจในเรื่องของการประเมินผลแบบอิงกลุ่มและแบบอิงเกณฑ์ได้ชัดเจนขึ้น กรุณาดูตารางเปรียบเทียบคุณลักษณะของแบบทดสอบทั้งสองดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 คุณลักษณะของแบบทดสอบอิงกลุ่มและแบบทดสอบอิงเกณฑ์

ชนิดแบบทดสอบ มิติ	แบบสอบอิงกลุ่ม (NRT)	แบบสอบอิงเกณฑ์ (CRT)
1. วัตถุประสงค์ทั่วไป	ก. มุ่งเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่สัมฤทธิ์ผลหรือด้านอื่นๆ ข. ต้องการตัดสินใจในการคัดเลือกบุคคลเข้าโปรแกรมตามโควตาที่กำหนด ค. เพื่อชี้แนะว่าโปรแกรมเหมาะสมสำหรับใครบ้าง	ก. บ่งชี้ว่าแต่ละบุคคลสามารถทำอะไรได้บ้าง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ข. เพื่อจัดโปรแกรมให้เป็นพิเศษเป็นรายบุคคล ค. เพื่อบ่งชี้ว่าโปรแกรมการสอนประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด

ชนิดแบบทดสอบ มิติ	แบบสอบอิงกลุ่ม (NRT)	แบบสอบอิงเกณฑ์ (CRT)
2. วัตถุประสงค์ทั่วไป	ก. ข้อสอบต้องสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างบุคคล ข. ดัดข้อสอบที่ทุกคนตอบได้ถูกต้อง หรือที่ทุกคนตอบไม่ได้ทั้ง	ก. ข้อสอบต้องสอดคล้องกับระดับของเกณฑ์ ข. ข้อสอบต้องให้ข่าวสารอย่างชัดเจนว่า แต่ละบุคคลสามารถหรือไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง
3. เนื้อเรื่อง	ก. เนื้อเรื่องในแบบสอบอาจจะสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายเฉพาะของการสอนก็ได้ ข. สุ่มตัวอย่างเนื้อเรื่องจากมิติของความรู้หรืองานที่ให้ทำอันกว้างขวาง	ก. เนื้อเรื่องในแบบสอบต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนเชิงพฤติกรรม ข. สามารถตั้งเกณฑ์ระดับต่าง ๆ ในแต่ละระดับของเนื้อเรื่อง หน่วยบทเรียนและจะต้องบอกระดับความรู้ความสามารถขั้นต่ำในแต่ละเนื้อเรื่องไว้ด้วย
4. คะแนน	ก. การกระจายของคะแนนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ข. คะแนนไม่ได้เปิดเผยโดยตรงว่า บุคคลนั้นทำอะไรได้บ้าง แต่บอกถึงคนนั้นมีความสามารถอย่างไรเมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ	ก. การกระจายของคะแนนไม่สำคัญ ข. คะแนนสะท้อนภาพให้เห็นว่าอะไรบ้างที่บุคคลนั้นสามารถทำได้ และอะไรบ้างที่เขาไม่สามารถทำได้
5. แบบของการจัดอันดับ	ก. ใช้อายุปกติวิสัย ชั้นเรียนปกติ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ คะแนนมาตรฐาน	ก. ร้อยละสูงกว่าระดับเกณฑ์ ข. ข้อมูลจากการตอบถูก หรือผิดในแต่ละข้อสอบ

4.1.5 การทดสอบเนื้อหาและความสามารถทางภาษา

1) การทดสอบความสามารถทางภาษาโดยรวม (Global Test) หรือบางครั้งก็เรียกชื่อว่า Integrative Test เป็นการทดสอบในลักษณะที่เรียกว่า Macro Skills ซึ่งหมายความว่าผู้สอบต้องใช้ความรู้และทักษะหลาย ๆ ด้าน สัมพันธ์กันในการตอบ เช่น แบบทดสอบโคลซ (Cloze) หรือแบบทดสอบการเขียนตามคำบอก

2) การทดสอบจุดย่อย ๆ (Discrete Point Test) เป็นการทดสอบในลักษณะที่เรียกว่า Micro Skill เป็นการทดสอบวัดความรู้ความสามารถ หรือทักษะย่อย ๆ ทางภาษาเป็นเรื่อง ๆ ทดสอบส่วนย่อยส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงเรื่องเดียว เช่น การแยกเรียงคำที่ได้ยินว่าเหมือนกันหรือต่างกัน การสะกดคำ การใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์เรื่อง Parts of Speech เป็นต้น

3) การทดสอบการกระทำหรือการปฏิบัติ (Performance Test)

เป็นการวัดความสามารถขั้นนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติให้ได้จริงหลังจากที่มีการเรียนการสอนแล้ว เช่น หลังจากฝึกฟัง-พูดแล้วให้สนทนาจริงโดยใช้บทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ หรือให้ไปสัมภาษณ์ชาวต่างประเทศตามหัวข้อที่กำหนด เป็นต้น เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถโดยตรง (Direct Testing)

การให้คะแนนจะพิจารณาทั้งด้านคุณภาพของงานและกระบวนการปฏิบัติ

4) การสอบปากเปล่า (Oral Test)

ผู้เรียนต้องตอบโดยใช้วาจาได้ตอบ เช่น การสอบสัมภาษณ์ การสนทนา เป็นต้น การให้คะแนน ควรพิจารณาความเหมาะสม (Appropriate) ความคล่องในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้อง (Accuracy) ประกอบกัน เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาโดยตรงเช่นกัน

5) การทดสอบด้วยการเขียนตอบ (Paper – pencil Test) เป็นการทดสอบโดยให้เขียนตอบที่ใช้วัดความสามารถทางภาษาโดยอ้อม (Indirect Testing) ยกเว้นความสามารถในการเขียน

4.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลทางภาษา

ก่อนที่จะพูดถึงวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบและประเมินผลนั้นมีคำอยู่ 3 คำ ที่เกี่ยวข้องกับ การสอนและการทดสอบที่มักจะทำให้เกิดความสับสนอยู่เสมอ จึงขออธิบายเพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น คือ คำว่า approach, method, และ technique ซึ่ง Edward M. Anthony (1973: 4-8) ให้คำอธิบายไว้ ดังนี้

คำว่า “approach” หมายถึง แนวทางหรือความเชื่อที่เกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาและลักษณะการเรียนการสอน มีลักษณะเด่นชัดในตัวเองที่เป็นที่ยอมรับ หรือรับรู้กันโดยทั่วไป ในการอธิบาย

ลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่สอนนั้นจะแสดงจุดยืน ประชาธิปไตย ความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยึดถือปฏิบัติหรือศรัทธา โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการพิสูจน์

คำว่า “method” หมายถึง แผนการที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ที่จะนำเสนอสิ่งที่สอนหรือเนื้อหาอย่างไร จะสอนอะไรก่อนอะไรหลัง ไม่ให้สับสนหรือขัดแย้งกัน และสิ่งที่นำเสนอทั้งหมดนั้นอาศัยแนวทาง (approach) ที่ได้เลือกไว้แล้ว กล่าวคือ แนวทาง (approach) คือสิ่งที่ยึดมั่นเชื่อถือ ศรัทธา ส่วนวิธีการ (method) คือกระบวนการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ยึดถือในแต่ละแนวทางนั้นมีวิธีดำเนินการปฏิบัติ (method) ได้หลายวิธี

คำว่า “technique” หมายถึง กลวิธี เทคนิค หรือการปฏิบัติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน เป็นกุศโลบาย กลเม็ด หรือการวางแผนปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เทคนิคหรือกลวิธีที่ใช้ต้องเป็นไปตามวิธีการ (method) ที่สอดคล้องกันกับแนวคิด (approach) ที่ยึดถือปฏิบัติเป็นอย่างดี

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินการสอนด้วยวิธีสอนใด ๆ (method) ต้องเป็นไปตามแนวทางหรือแนวคิด (approach) แนวหนึ่งแนวใดเสมอ ส่วนกลวิธี (technique) ในการสอนนั้นเป็นความสามารถของครูที่จะคิดค้น ตัดแปลงมาใช้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

การวัดผลทดสอบและประเมินผลจะใช้เทคนิคอะไร จะต้องสอดคล้องและเป็นไปตามแนวคิดที่ยึดถือในการเรียนการสอนนั้น ๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น การเรียนการสอนตามแนวคิดหรือทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความคิด (Cognitive Code Learning Theory) นั้นอาจจะทำการทดสอบกฎเกณฑ์ต่างๆที่ควบคุมระบบของภาษา (เพราะเชื่อว่าภาษาเป็นระบบที่มีกฎเกณฑ์ต่างๆ ควบคุมอยู่ด้วย) ด้วยแบบทดสอบแบบที่ให้เลือกคำตอบที่ถูกจากตัวเลือกที่กำหนดให้ หรืออาจใช้วิธีทดสอบด้วยการให้แปลความ หรือตีความข้อความที่กำหนดให้ตามสถานการณ์ว่ามีความหมายว่าอย่างไร โดยเลือกจากคำตอบตามตัวเลือกที่ให้ไว้ 3-4 ตัวเลือก หรืออาจใช้เทคนิคการจับคู่ (matching) ระหว่างรูปประโยค กับ รูปภาพ หรือ ความหมาย ที่กำหนดมาให้หลายๆความหมาย เพราะเชื่อว่าโครงสร้างของภาษามี 2 ลักษณะ คือ โครงสร้างผิว (surface structure) และ โครงสร้างลึก (deep structure) ที่บางครั้งเขียนต่างกันแต่ความหมายเหมือนกัน เช่นรูปประโยค active voice และ passive voice เป็นต้น

4.2.1 วิธีการวัดผล

ในที่นี้หมายถึง วิธีการที่ใช้วัดผล สํารวจ ตรวจสอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาประมวลความตัดสินใจความรู้ความสามารถของผู้ถูกวัดหรือถูกตรวจสอบความสามารถ กระบวนการตั้งแต่การวัดหรือตรวจสอบไปจนถึงการตัดสินใจรวมๆกันว่า กระบวนการประเมินผลเพื่อตัดสินหรือตีค่า (evaluation) วิธีการเหล่านี้ได้แก่ การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ การทดสอบ

ย่อย (quiz) การสอบโดยใช้แบบทดสอบ(tests) การประเมินค่าด้วยมาตรวัด (rating scales) การประเมินตนเอง (self - assesment and self - evaluation) เป็นต้น

จากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศปรากฏว่าวิธีการที่ใช้ในการทดสอบมีผลกระทบต่อผลการสอบของผู้ถูกทดสอบด้วย ความสามารถหรือพฤติกรรมบางอย่างเหมาะสมกับวิธีทดสอบบางอย่างเท่านั้น เช่น ข้อสอบเขียนตอบแบบเลือกตอบไม่เหมาะสมกับการทดสอบความสามารถในการออกเสียงหรือการพูด ดังนั้นจึงควรเลือกใช้วิธีทดสอบให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงมาพิจารณาตัดสินความสามารถให้ถูกต้อง (Alderson, 1996, Weir, 1988, Buck, 1989)

ปัจจุบันนี้การจัดการเรียนการสอนมุ่งไปในแนวการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative approach) Bachman (1991) ได้ชี้ให้เห็นว่าแนวการทดสอบเพื่อการประเมินผลความสามารถทางภาษานั้นควรเป็นไปในแนวใดแนวหนึ่งใน 3 แนวดังนี้ คือ

1) วัดความสามารถทางภาษาโดยตรง (measuring language ability directly) เช่น ความรู้ความสามารถในการเขียนก็ต้องวัดจากผลการเขียนโดยตรง หรือการวัดความสามารถในการพูดก็ต้องให้พูดออกมาจริงๆ เป็นต้น ไม่ใช่วัดแบบอ้อม (indirect measurement) เช่น วัดความสามารถในการพูดด้วยการให้เขียนบทสนทนาโต้ตอบกันไม่ได้สนทนากันจริงๆ เป็นต้น

2) ประเมินความสามารถในการใช้ภาษาจากภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตจริง ๆ (real - life language use)

3) แบบทดสอบทางภาษาควรมีลักษณะภาษาแบบที่ใช้จริง (authentic on the basis of face validity หรือ face appeal)

แต่การทดสอบภาษาส่วนใหญ่เป็นการทดสอบแบบอ้อมแล้วนำผลสอบมาประมวลสรุปอ้างอิงไปถึงความสามารถทางภาษาของผู้ถูกทดสอบอีกทีหนึ่งเพราะไม่สามารถจะสังเกตพฤติกรรมทางสมองที่เกิดขึ้นเพื่อวัดความสามารถโดยตรงได้ นอกจากนั้นในชีวิตจริงมีการใช้ภาษาพูดมากมายนับไม่ถ้วน สิ่งที่น่ามาทดสอบเป็นเพียงความสามารถหรือความรู้บางเรื่องเท่านั้น

อีกประการหนึ่ง การพิจารณาเลือกสิ่งที่น่ามาทดสอบเป็นการพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจของผู้ออกข้อสอบฝ่ายเดียว ดังนั้นสิ่งที่ผู้ออกข้อสอบเห็นว่าเป็นการใช้ภาษาที่ใช้กันอยู่จริง มีความสำคัญน่าสนใจสมควรจะนำมาทดสอบ อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญ ไม่น่าสนใจในความรู้สึกของผู้ถูกทดสอบหรือผู้ปกครองก็ได้

ดังนั้น ในการทดสอบความสามารถทางภาษาตามแนวคิดที่ว่า ต้องประเมินความสามารถทางภาษาตามที่ใช้อยู่จริงนั้น ต้องพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านี้ด้วย

ความพยายามประการหนึ่งของผู้เชี่ยวชาญทางด้านทดสอบความสามารถทางภาษา ก็คือ พยายามให้คำจำกัดความเพื่ออธิบายคำว่า authenticity ของแบบทดสอบว่าน่าจะประกอบด้วย

(1) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของวิธีการทดสอบ และลักษณะของการใช้ภาษาในสถานการณ์

โคสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ และ (2) ระดับความลึกที่วิธีทดสอบสามารถจะนำความสามารถทางภาษาของผู้ถูกทดสอบขึ้นมาแสดงให้เห็นได้ ดังนั้น เนื้อเรื่องทางวิศวกรรมศาสตร์ในแบบทดสอบวัดความสามารถของผู้เชี่ยวชาญทางวิศวกรรมศาสตร์จึงน่าจะช่วยเพิ่มความเป็น authenticity ของแบบทดสอบได้ แต่ Bachman (1991) ก็ชี้ให้เห็นว่า เนื่องจากผู้เข้ารับการทดสอบอาจจะมีความเห็นไม่ตรงกับผู้ออกข้อสอบในเรื่องของความสอดคล้องกันระหว่างกิจกรรมที่ให้ทำเพื่อการสอบ (test tasks) กับการใช้ภาษาเป้าหมาย (ภาษาที่เรียน) ในสถานการณ์นั้นๆ ความเหมาะสมระหว่างวิธีทดสอบและสถานการณ์ที่ต้องใช้ภาษาจึงจำเป็นต้องได้รับการประเมินและพิจารณาจากมุมมองต่างๆกันหลายๆด้าน

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ออกข้อสอบจำเป็นต้องระบุลงไปด้วยว่า กิจกรรมที่ให้ทำเพื่อการทดสอบใด ทดสอบความสามารถอะไรของผู้ถูกทดสอบ Bachman เสนอแนะว่า ลักษณะความเป็น authenticity ดังกล่าวมาแล้วจะเพิ่มขึ้นได้โดยการปรับระดับความยากง่ายของกิจกรรมที่ให้ทำ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมการเขียนจะมีลักษณะสมจริง (authentic) มากขึ้น โดยการกระทำบางอย่างหรือทั้งหมดในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ให้มีโอกาสเลือกหัวข้อในการเขียนได้ และจัดหาหัวข้อที่มั่นใจว่าน่าสนใจจริงๆ มาให้เลือก เพื่อจะได้มีจุดมุ่งหมายสำหรับเขียน
- 2) บอกไว้ในคำสั่งให้ชัดเจนว่าการทำเค้าโครงหรือการวางแผนการเขียนเป็นส่วนหนึ่งของงานที่กำหนดให้ทำ และอาจจะจำเป็นต้องเขียนเค้าโครงเรื่อง (outlining) ประกอบด้วย
- 3) กระตุ้น หรือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอบย้อนกลับไปทบทวนงานเขียนของตนเอง และทำการแก้ไข
- 4) ให้ข้อมูลที่เห็นได้เด่นชัดในคำสั่งว่าเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนเป็นอย่างไร

ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากทุกฝ่ายต่างก็ให้ความสำคัญกับความเป็น “ปัจเจกชน” (individual) มากขึ้น แนวโน้มโดยทั่วไป (general trend) ของการทดสอบและประเมินผล จึงหันมาสนใจสิ่งที่เรียกกันว่า “ระดับต่ำสุดของความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน” (individual student's minimal level) มากขึ้น นั่นคือต้องการดูว่านักเรียนคนใด จะแสดงพฤติกรรมอย่างไรจะได้รับผลจากการกระทำนั้นๆ ใดๆ ภายใต้อะไร จะได้รับการตัดสินด้วยเกณฑ์ใด ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ (criterion - referenced approach) นั่นเอง ตัวอย่างเช่น กำหนดให้ว่า 70% ของนักเรียนในห้องต้องเขียนจดหมายส่วนตัวแบบไม่เป็นทางการด้วยภาษาที่เรียน โดยใช้คำประมาณ 50 คำได้ในเวลา 10 นาทีและสะกดคำผิดไม่เกิน 3 คำ การกำหนดจุดมุ่งหมายไว้เช่นนี้ เป็นลักษณะของการกำหนด “ความสามารถขั้นต่ำของนักเรียนที่เรียนในชั้นทั้งหมด” แต่จะเกิดอะไรขึ้นถ้า (1) นักเรียนคนหนึ่งคนใดไม่สามารถเขียนโดยใช้คำ 50 คำได้ (2) นักเรียนต้องใช้

เวลา 20 นาที จึงจะเขียนเสร็จ และ (3) เขียนผิดมากกว่า 3 คำในจำนวน 50 คำ หรือทำผิดรวมกันทั้ง 3 แบบ ดังนั้นครูที่ใช้การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ จึงควรกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับผู้เรียนแต่ละคน มากกว่ากำหนดสำหรับชั้นเรียนทั้งหมด และเกณฑ์เหล่านั้นก็ควรจะยืดหยุ่นไปตามความเก่ง - อ่อน ของผู้เรียนด้วย

เนื่องจากในปัจจุบันนี้มีวิธีการประเมินผลมากมายหลายชนิดให้เลือกใช้ได้ และไม่มีข้อยุติในเรื่องที่ว่าวิธีใดเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาใช้ วิธีที่ดีที่สุดใน การประเมินความสามารถทางภาษาในชั้นเรียน จึงอาจจะเป็นวิธีผสมผสาน (multifaceted หรือ eclectic approach) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการ (methods) หลากหลายแบบด้วยกัน ดังจะนำเสนอต่อไป

4.2.2 เครื่องมือวัดผล

ในที่นี้ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดผลทางภาษา เช่น ข้อทดสอบเป็นเครื่องมือสำหรับใช้วัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียน แบบสำรวจรายการ มาตรฐานประเมินค่า เป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมต่างๆ เป็นต้น

การประเมินผลการเรียนการสอนจะได้ผลได้อย่างไร ขึ้นอยู่กับผลของการวัด ถ้าวัดได้ “ตรง” และ “แม่นยำ” หรือ “คงเส้นคงวา” การประเมินก็จะ “เที่ยงตรง” “แม่นยำ” ตามไปด้วย การที่จะวัดได้เที่ยงตรงและแม่นยำเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมสอดคล้องกันระหว่างเครื่องมือ วิธีการที่ใช้ กับลักษณะความสามารถทางภาษาที่ต้องการวัด และความทั่วถึงในการวัด ดังนั้นจึงต้องวัดหลายๆแง่ หลากๆมุม ด้วยเครื่องมือและวิธีการหลายๆอย่างที่เหมาะสม

ปัจจุบัน มีเครื่องมือวัดผลหลายอย่างตามวิธีการและความเชื่อต่างๆ กัน แต่ละวิธีมีลักษณะ วิธีใช้ ประโยชน์ และข้อด้อยแตกต่างกันไป ครูควรจะต้องรู้ว่าเครื่องมือชนิดใดควรใช้ในโอกาสใด สถานการณ์ใดจึงจะให้ผลดีที่สุด วิธีการและเครื่องมือวัดที่นิยมกันนั้นจะกล่าวถึงต่อไปทีละประเภท แต่ก่อนที่จะกล่าวถึง มีคำถามบางอย่างที่ควรหาคำตอบก่อนใช้เครื่องมือใด ๆ ในการวัดความสามารถทางภาษา คือ

1) ถ้าจุดมุ่งหมายของการประเมิน คือ การวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนแล้วละก็ ประเด็นที่สนใจจะวัด คือ ความสามารถในการสื่อสาร หรือการใช้กฎเกณฑ์ทางภาษา หรือทั้ง 2 อย่างรวมกัน

2) โครงสร้างของภาษาที่จะทดสอบ ได้รับการคัดสรรและจัดลำดับหรือเปล่า เช่น เรียงลำดับตามความยาก - ง่าย เลือกมาตามที่ปรากฏหรือมีใช้บ่อยครั้ง มีใช้อย่างสม่ำเสมอ หรือนำมาจากผลการเปรียบเทียบภาษาแม่กับภาษาที่เรียนแล้วปรากฏว่าสิ่งที่เลือกมา คือ สิ่งที่เกิดความยุ่งยากในการเรียนรู้

3) บทเรียนสร้างขึ้นจากสถานการณ์ที่ต้องใช้ภาษาในลักษณะต่างๆหรือไม่ (เช่น การลงจากเครื่องบินที่สนามบิน การหาที่อยู่อาศัย การสัมภาษณ์งาน เป็นต้น)

4) ในประมวลการสอนมีเรื่องที่นักเรียนต้องใช้ความรู้ในการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ หรือไม่ (เช่น การขอโทษ การขอร้อง การต่อว่า การชมเชย หรือ การขอบคุณ เป็นต้น)

5) ไม่ว่าประมวลการสอนหรือลักษณะภาษาที่เลือกมาจะเป็นอย่างไร ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้รับการประเมินอย่างไร

เมื่อไม่นานมานี้ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้ และ สร้างทักษะ (skill - getting activities) ซึ่งได้แก่การเรียนรู้ประเภทของภาษา ลักษณะต่างๆ หน้าที่ของภาษาและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกออกเสียงและการคิดหาวิธีสื่อสาร กับกิจกรรมการใช้ทักษะ (skill - using) ซึ่งได้แก่การใช้ภาษาในการสื่อความหมายจริงๆ มีผู้ให้ความเห็นว่าถ้าเครื่องมือที่ใช้วัดการสร้างทักษะ หรือการเรียนรู้ภาษานั้นสามารถจะสร้างขึ้นในลักษณะ "การสื่อสารเทียม" ได้ก็เป็นธรรมดาเหลือเกินที่จะทำให้เกิดกิจกรรมการสื่อสารแบบอัตโนมัติที่ทำโดยสัญชาตญาณได้ ความเชื่อในเรื่องความแตกต่างของกิจกรรมทั้ง 2 ประเภทนี้ ปัจจุบันก็ยังเชื่อถือกันอยู่ (Rivers, 1981, Cohen 1994; Bachman, 1998; Weir 1996; Alderson, 1996) ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ส่งเสริมให้มีการประเมินความสามารถในการสื่อสารแม้แต่ในขณะที่เพิ่งเริ่มต้นเรียนก็ตาม (Oller, 1976; Shohamy, 1985) จึงทำให้เกิดข้อโต้แย้งอีกประการหนึ่งขึ้นมาคือ หลักการประเมินการเรียนการสอนแบบนี้ส่งเสริมหรือสนับสนุนหลักสูตร หรือการจัดการเรียนการสอนที่เลือกไว้หรือไม่ ถ้าไม่ใช่ควรจะเปลี่ยนหลักการประเมินผลการเรียนการสอน หรือควรจะเปลี่ยนหลักสูตร

อีกประเด็นหนึ่งที่ควรพิจารณาก่อนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือทำการประเมินความสามารถทางภาษาคือ ควรประเมินในรายละเอียดปลีกย่อยที่ละประเด็น (discrete point test) หรือ ควรประเมินความสามารถหลายๆอย่างร่วมกัน (integrative evaluation)

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าเครื่องมือในการวัดและประเมินผลความสามารถและการเรียนรู้ทางภาษาในปัจจุบัน มีมากมายให้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ที่รู้จักและใช้กันอยู่ทั่วไปได้แก่

4.2.2.1 แบบทดสอบ (Tests)

ในบทนี้จะพูดถึงแบบทดสอบตามลักษณะรูปแบบของการจัดสร้าง (test format) ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบที่ให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง (Alternate - Response Format) เป็นที่น่าสนใจว่าเกิดการอภิปรายกันอย่างรุนแรงระหว่างข้อดี และข้อเสียของแบบทดสอบประเภทนี้ ซึ่งได้แก่ข้อสอบที่มีคำสั่งให้เลือกตอบว่า ถูกหรือผิด จริงหรือไม่จริง ใช่หรือไม่ใช่ และบทสรุปของข้อโต้แย้งดังกล่าวก็คือ ข้อสอบประเภทนี้ ใช้ได้ผลดีภายใต้เงื่อนไขบางอย่าง ดังต่อไปนี้ (Ebel และ Frisbie, 1986):

- (1) ต้องเป็นข้อสอบที่ทดสอบโครงสร้างของภาษาหรือความคิด (ideas)
- (2) ต้องเป็นข้อสอบที่ทดสอบมากกว่าความจำ
- (3) ต้องเป็นข้อสอบที่ตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกไม่เด่นชัดเกินไป
- (4) สำหรับคนที่ไม่มีความรู้ในเรื่องที่ถูกทดสอบนั้นตัวลวงต้องดูเหมือนกับว่ามีเหตุมีผลสมควรที่จะเป็นคำตอบที่ถูกมากกว่าคำตอบที่ถูกจริง
- (5) ข้อคำถามต้องชัดเจนและกระชับตรงไปตรงมา (ไม่มีการวางกลลวงหรือถามล่อหลอกให้ตอบไปในทางที่ผิด)

Ebel และ Frisbie ยังเสนอแนะว่าให้มีข้อที่มีข้อความที่เป็นเท็จมากกว่าข้อที่มีข้อความที่เป็นจริง เพราะข้อความที่เป็นเท็จมีแนวโน้มที่จะจำแนกคนที่รู้ออกจากคนที่ไม่รู้ได้ดีกว่า และแนะนำอีกว่าไม่ควรใช้คำที่เด่นชัดมากๆ เช่นคำว่า always, never ในข้อที่มีข้อความที่เป็นเท็จ

ข้อได้เปรียบของข้อสอบ ถูก - ผิด ก็คือ ออกได้ง่ายกว่าข้อสอบแบบเลือกตอบ และเร็วกว่าถ้าจะออกข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน (Heaton, 1990) ข้อดีอีกประการหนึ่งก็คือใช้รูปภาพหรือ การอ่านคำถาม หรือ ถามปากเปล่าให้ตอบได้ โดยที่นักเรียนไม่จำเป็นต้อง อ่านและตีความตัวเลือกที่จะต้องตอบ ดังนั้นข้อสอบประเภทนี้จึงสามารถนำไปใช้กับนักเรียนที่ยังอ่านไม่คล่องได้ดี ยิ่งไปกว่านั้น เรายังสามารถตั้งคำถามประเภทนี้ได้มากมายมากกว่าข้อสอบแบบเลือกตอบหลายตัวเลือกมาก เพื่อให้เห็นลักษณะการตั้งคำถามประเภทนี้ ขอบเขตอย่างคำถาม และคำอธิบายประกอบของ Cohen (1994 : 63) ดังนี้

We are all, whatever part of the world we come from, persuaded that our own nation is superior to all others. Seeing that each nation has its characteristic merits and demerits we adjust our standard of values so as to make out that the merits possessed by our nation are the really important ones, while its demerits are comparatively trivial. The rational man will admit that the question is one to which there is no demonstrably right answer.

คำถาม: According to the author, the merits of one nation may sometimes be greater than those of another nation. T/F

คำถามข้างต้นมีความตั้งใจที่จะวัดความสามารถในการอ่านข้อความอย่างรอบคอบ คำตอบที่ถูก(คือ F)ไม่ได้ดูเด่นชัดนัก นั่นคือ ทำให้ใช้ความรู้จากภายนอก (world knowledge) โดยไม่ต้องอ่านข้อความมาประกอบแล้วดูเหมือนว่าจะเป็นคำตอบที่เป็นไปได้ (answerable)หรือสามารถจะนำข้อความในคำถามไปจับคู่เปรียบเทียบกับเนื้อเรื่องที่อ่านบางตอนได้ การอ่านอย่าง ผิวเผินหรือความไม่รู้ศัพท์ อาจทำให้ยอมรับว่าข้อความในคำถามถูกต้องได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเห็นคำ

ว่า 'sometimes' ในคำถาม ข้อความหรือคำพูดในตัวคำถามเป็นคำง่ายๆ โดยผู้ออกข้อสอบไม่ต้องการใช้ข้อความว่า 'the merits of one nation may sometimes exceed those of another.' เพราะเกรงว่าผู้ตอบอาจจะตอบผิดเพราะไม่รู้ความหมายของคำว่า 'exceed' และคำว่า 'merit' ก็ปรากฏอยู่หลายทีในเนื้อเรื่องที่ให้อ่าน (นักเรียนที่ไม่เก่งก็อาจจะไม่รู้ความหมายของคำนี้ได้เหมือนกัน)

Rivers (1981) ได้เสนอให้เพิ่มตัวเลือกตัวที่ 3 ให้กับข้อสอบประเภทนี้คือ "don't know" และถ้ามีตัวเลือกตัวที่ 3 เพิ่มขึ้น การตอบด้วยการเดาจะถูกลงโทษมากขึ้น เพื่อไม่ให้ผู้สอบเดาคำตอบ ทางออกที่ดีสำหรับครูผู้สอนคือ ให้เด็กบอกเหตุผลด้วยว่าทำไมจึงเลือกคำตอบนั้นๆ โดยอาจใช้ภาษาแม่ของผู้เรียนเอง หรือภาษาที่ผู้เรียนเขียนตอบก็ได้

ตัวอย่างเช่น การทดสอบความสามารถในการอ้างอิงหรือเชื่อมโยงความคิดโดยพิจารณาคำหรือข้อความที่ขยาย คำที่นำหน้า และคำที่ถูกละ หรือคำที่ตัดทิ้ง ตัวอย่างคำตอบไปนี้

Although Joe wants to go to the sea in the south where he can enjoy his favorite hobby - diving, Jane, his present wife, doesn't.

คำสั่ง: Indicate whether the following statements about Jane are true or false.

1. Jane is one of Joe's wives. T/F
2. Jane wants to go to the south. T/F
3. Jane does not like diving. T/F

สมมติว่านักเรียนตอบข้อ 1 ถูก (T) นักเรียนก็ต้องบอกเหตุผลว่าทำไมจึงได้คำตอบนั้นมา เช่น บอกว่า 'his' ในข้อความ 'his present wife' หมายถึง Joe และข้อความ 'his present wife' ทั้งหมดนั้นเป็นข้อความที่ขยายความหรือให้รายละเอียดคำว่า Jane เพิ่มเติม

ส่วนในข้อ 2 นั้น นักเรียนอาจจะเพียงแต่เติมประโยคให้เต็มโดยพูดข้อความที่ขาดหายไป ออกมาดั่งๆ ว่า ...doesn't want to go to the sea in the south จะได้คำตอบแล้วว่าข้อความในข้อคำถามที่ 2 ผิดไปจากข้อเท็จจริงตามเนื้อหาที่อ่าน

สำหรับคำถามข้อ 3 เมื่อนักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปให้เต็มแล้ว จะได้คำตอบที่ถูกเช่นเดียวกันว่าข้อความในคำถามข้อ 3 นั้นผิดไปจากข้อเท็จจริงตามเนื้อเรื่องที่อ่านเช่นกัน

ในการอธิบายที่มาของคำตอบนั้น ไม่ว่าจะนักเรียนจะใช้ข้อความหรือคำที่เป็นศัพท์ทางภาษาศาสตร์หรือศัพท์ทางไวยากรณ์อธิบายถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันของคำ หรือข้อความข้างต้นก็ถือว่าใช้ได้ทั้งนั้น

2) แบบทดสอบแบบเลือกตอบจากคำตอบหลายตัวเลือก (Multiple-Choice Response Format)

เนื่องจากแบบทดสอบแบบเลือกตอบที่มีคุณภาพดีนั้นสร้างได้ยาก ครูจึงมักไม่ค่อยนำมาใช้ในการทดสอบย่อย ๆ เพื่อเก็บคะแนน หรือในการสอบที่ไม่สำคัญ แต่โดยความเป็นจริงแล้ว แบบทดสอบประเภทนี้เป็นทางเลือกสุดท้ายมากกว่าในการทดสอบนักเรียนจำนวนมาก และมีเวลาในการตรวจคำตอบจำกัดหากจะใช้ข้อสอบประเภทให้เขียนตอบแบบทดสอบแบบเลือกตอบที่ใช้กันในห้องเรียนมักจะเป็นแบบทดสอบที่มีให้มาพร้อมกับหนังสือเรียนที่พิมพ์จำหน่ายโดยทั่วไป หรือเป็นแบบทดสอบที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนสร้างขึ้นใช้ร่วมกัน ในลักษณะนี้แบบทดสอบจึงสะท้อนปรัชญาของคนอื่น ๆ มากกว่าของครูผู้สอนเอง

จุดเด่นและจุดด้อยของแบบทดสอบแบบเลือกตอบและข้อแนะนำในการแก้ไขบางประการ

ข้อได้เปรียบของแบบทดสอบแบบเลือกตอบเมื่อเปรียบเทียบกับแบบทดสอบแบบอื่น ๆ ก็คือ ตรวจให้คะแนนได้ง่าย มีความเป็นปรนัยในการให้คะแนน สามารถนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง สามารถตั้งคำถามได้ครอบคลุมเนื้อหาที่สอนทั้งหมดได้ และเมื่อผ่านกระบวนการวิเคราะห์คุณภาพแล้วสามารถนำข้อสอบที่ได้มาตรฐานมาเก็บรวบรวมสร้างเป็นธนาคารข้อสอบขึ้นมาเพื่อเลือกข้อสอบที่มีคุณลักษณะตามที่ต้องการมาใช้ทดสอบภายหลังได้อีก

ในขณะเดียวกันจุดอ่อนของแบบทดสอบแบบนี้ก็มีอยู่หลายประการเช่น

(1) คำตอบที่ถูกต้องมีคำตอบเดียว แต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบก็ไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่า มีตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกหรือสามารถจะเป็นไปได้เกินกว่า 1 คำตอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Which is the odd one out?

- A. book
- B. buy
- C. bring
- D. put

ความตั้งใจของผู้ออกข้อสอบนั้นต้องการให้ข้อ A. เป็นคำตอบที่ถูกเพราะเป็นคำนาม ส่วนข้ออื่น ๆ นั้นเป็นคำกริยาทั้งหมด แต่ข้อ D. ก็สามารถเป็นคำตอบที่ถูกได้เช่นกัน เนื่องจากเป็นข้อเดียวที่คำที่ให้มาขึ้นต้นคำด้วยพยัญชนะ p ส่วนข้ออื่น ๆ นั้นขึ้นต้นคำด้วยพยัญชนะ b ทั้งหมด

อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่ การทดสอบโครงสร้างหรือไวยากรณ์ของภาษา คือ

My father said that he support me for my education after high school.

- A. can't
- B. won't
- C. couldn't
- D. mayn't

ผู้ที่ถือตามหลักไวยากรณ์อย่างเคร่งครัดจะตอบได้ทันทีว่าข้อ C. คือคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว แต่เมื่อนำข้อสอบนี้ไปให้เจ้าของภาษาดูปรากฏคำตอบว่าข้อ B. ก็ใช้ได้เช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาพูด

วิธีที่จะไม่ให้เกิดปัญหาแบบนี้มีอยู่วิธีเดียวคือต้องให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้ออกข้อสอบลองทำหรืออ่านข้อสอบดูว่ามีข้อใดสามารถจะมีคำตอบที่ถูกได้อีกบ้าง แล้วแก้ไขตัวเลือก หรือเปลี่ยนตัวเลือกใหม่

(2) สิ่งที่ครุคิดว่าจะ 'ลวง' นักเรียนได้โดยอาศัยความรู้ดีของครูเองอาจจะไม่ถูกต้อง Cohen (1994 : 63) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกข้อสอบแบบเลือกตอบไว้ว่า การหาตัวเลือกสำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบนั้น วิธีหนึ่งที่ได้ผลดีก็คือนำสิ่งที่นักเรียนมักจะตอบผิดเหมือนกันเป็นจำนวนมาก มาใช้เป็นตัวลวง แทนที่จะใช้วิจารณ์ญาณของครูเองเท่านั้น เพราะสิ่งที่ครุคิดว่าจะ 'ลวง' เด็กได้นั้นอาจจะไม่เป็นไปตามที่ครุคิดก็ได้ Dobson (1974 : อ้างถึงใน Cohen 1994) ได้ทำการวิจัยศึกษาความเป็นไปได้ที่จะใช้ตัวลวงของแบบทดสอบแบบเลือกตอบเพื่อทดสอบไวยากรณ์และคำศัพท์จากคำตอบแบบเดิมคำที่นักเรียนตอบผิดกันมากๆ และได้สรุปว่า การสร้างตัวลวงโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นแนวทางนั้นมีประโยชน์มากทีเดียว ตัวอย่างเช่น ถ้าครูให้นักเรียนห้องหนึ่งทำข้อสอบแบบเดิมคำเสร็จแล้ว ครูสามารถนำคำตอบผิดของเด็กห้องนี้ไปใช้เป็นตัวลวงในข้อสอบที่ใช้ทดสอบเด็กอีกห้องหนึ่งได้

ในเรื่องของตัวลวงนั้น Alderson (1996 : 48) ได้ให้ข้อคิดว่า ตัวเลือกทุกตัวควรมีคนเลือกมาเป็นคำตอบบ้าง ตัวเลือกตัวใดไม่ถูกเลือกเลยหรือทุกคนเลือกไม่มีประโยชน์ที่จะนำมาใช้ เพราะเสียเวลาอ่าน ไม่มีอำนาจจำแนก จำนวนตัวเลือกที่ให้สำหรับแต่ละข้อคำถามนั้นควรมี 4 ตัว จะได้มีโอกาสเดาได้เพียง 25 % แต่ถ้าไม่สามารถจะหาตัวลวงที่ดีมาให้เป็นตัวเลือกได้ก็ให้ใช้แค่ 3 ตัวเลือกได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าหากตัวลวงนั้นเด่นชัดเกินไปจนไม่มีใครเลือก หรือทุกคนต้องเลือกก็ไม่มีความหมายที่จะใส่ลงไป และทำให้ต้องเสียเวลาอ่าน

(3) ถ้าให้บริบทไม่ชัดเจนจะเกิดความกำกวมทำให้นักเรียนเข้าใจไขว้เขวและตอบผิดได้ ทั้งๆ ที่มีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่ถูกถามดังตัวอย่างที่ Alderson ยกมาประกอบคำอธิบายดังต่อไปนี้

คำสั่ง: Select the option closest in meaning to the word underlined.

Come back soon.

- A. shortly
- B. later
- C. today
- D. tomorrow

จะเห็นได้ว่าการเลือกคำตอบถูกนั้นตัดสินใจได้ยาก

ลองดูว่าประเด็นที่ต้องการทดสอบยังคงเดิม แต่ให้บริบทเพิ่มเติมในข้อความก่อนถามจะตอบได้หรือไม่ (ตัวเลือกยังเหมือนเดิม)

คำสั่ง: Fill in the blank with the most suitable option.

Visitor: Thank you very much for such a wonderful visit.

Hostess: We were glad you could come. Come back _____.

ข้อที่เขียนขึ้นใหม่ยังช่วยแก้จุดอ่อนอีกข้อหนึ่งได้ด้วยคือ ในบริบทที่จะใช้คำพูดว่า "Come back shortly" นั้นมีไม่มากนักเด็กเก่งๆก็อาจจะตอบผิดได้ และคำว่า soon ก็ไม่มีคำที่มีความหมายพ้อง(synonym) ที่สามารถจะนำมาเติมในข้อความที่กำหนดมาให้ได้อย่างเหมาะสม อีกประการหนึ่งจุดมุ่งหมายของการทดสอบสำหรับข้อนี้ก็ไมควรถจะเป็นการทดสอบคำพ้องของคำนี้ เพราะนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยควรจะรู้ความหมายของคำนี้แล้ว ดังนั้นการให้บริบทเพิ่มเติมจึงทำให้เห็นและเข้าใจได้เด่นชัดยิ่งขึ้นว่าต้องการทดสอบการใช้คำพูดว่า "Come back soon" นั้นหมายความว่าอย่างไรในบริบทแบบนี้

การให้บริบทอื่นๆประกอบยังช่วยทำให้เลือกตัวลงมาใช้ได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย คือไม่เด่นชัดจนเกินไปจนเห็นตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกได้ชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (คัดลอกมาจาก Alderson 1996: 49)

คำสั่ง: Select the option closest in meaning to the word underlined.

He began to choke while he was eating the fish.

- A. die
- B. cough and vomit
- C. be unable to breathe because of something in his windpipe
- D. grow very angry

ข้อนี้มีปัญหาหลายอย่าง ที่เด่นชัดคือ ตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกคือ ข้อ C นั้นเด่นชัดเกินไป เพราะแตกต่างจากข้ออื่นมาก คือยาวเกินไปจนดูเหมือนกับว่าเป็นคำอธิบายในพจนานุกรม ประการที่ 2 ตัวเลือกข้อ B มีความหมายเกี่ยวข้องกับคำว่า choke เช่นเดียวกันและมีเหตุผลเพียงพอที่นักเรียนจะเลือก แต่เมื่อพิจารณาคำสั่งที่ว่า 'closest in meaning' แล้ว ความหมายในข้อ B ใกล้เคียงกับคำว่า choke น้อยกว่า ความหมายในข้อ C โดยผู้เขียนพยายามเขียนข้อ C ให้แตกต่างจากข้อ B ด้วยการใส่คำอธิบายมากกว่า ประการที่ 3 ถ้าไม่มีบริบทอื่นๆประกอบเราก็ไม่สามารถจะรู้ได้แน่ชัดได้ว่าชายคนนี้มีอาการกระตุกหรือสะอึกเพราะอาหาร หรือเพราะความโกรธกันแน่ ประโยค "He began to choke whole he was eating the fish." น่าจะเขียนว่า "He began to choke on a fish bone." หรือ "He choked on a fish bone." การเขียนด้วยประโยคที่ให้เป็นโจทย์แบบเดิม คือ "He began to choke while he was eating the fish." มีความหมายโดยนัยว่ามีอาการกระตุก หรือ สะอึกเพราะโกรธขณะกำลังรับประทานปลาอยู่ก็ได้ ประการที่ 4 ตัวเลือกข้อ A สั้นเกินไป (คำเดียว) และเมื่อประกอบกับข้อความว่า "he began to choke" ด้วยแล้วไม่สามารถเป็นไปได้

4) ข้อสอบแบบเลือกตอบบางข้อทดสอบความรู้เดิมมากกว่าความรู้ทางภาษา หรือความเข้าใจในการอ่าน เช่น ข้อสอบต่อไปนี้ (Alderson, 1996 : 50 - 51)

ตัวอย่างที่ 1 หลังจากให้อ่านข้อความแล้ว ตั้งคำถามว่า:

Memorizing is easier when material to be learned is _____.

- A. in a foreign language
- B. already partly known
- C. unfamiliar but easy
- D. of no special interest

ถึงแม้เราจะไม่เห็นข้อความที่ให้อ่าน เราก็รู้ว่าข้อ A ไม่ถูกแน่นอน เช่นเดียวกับข้อ D ตามสามัญสำนึก และธรรมชาติ จึงหันมาใช้วิธีพิจารณา ข้อ B ว่าน่าจะเป็นคำตอบที่ถูกต้องได้โดยไม่ต้องอ่านข้อความเช่นเดียวกัน มีเพียงข้อ C เพียงข้อเดียวเท่านั้นที่ต้องตีความและอาศัยข้อความที่อ่าน เพราะมีคำว่า easy และขัดแย้งกับคำว่า unfamiliar ซึ่งมีความหมายไม่ชัดเจนทั้ง 2 คำ และทำให้ข้อนี้น่าจะมีคำตอบที่ถูกต้องได้ 2 ข้อ คือ B กับ C

ตัวอย่างที่ 2 หลังจากให้อ่านข้อความแล้ว ตั้งคำถามว่า :

Who gets food from trees?

- A. only man
- B. only animals
- C. Man and animals

ข้อนี้ก็ใช้สามัญสำนึกตอบได้ว่าข้อ C ถูก โดยไม่ต้องอ่านข้อความเลย

5) ข้อสอบบางข้อไม่ได้ทดสอบสิ่งที่ตั้งใจจะทดสอบ เช่นตั้งใจทดสอบความเข้าใจในการอ่าน แต่กลับเป็นการทดสอบความรู้ทางไวยากรณ์แทนดังนั้น จึงต้องพยายามทำการเขียนตัวลวงให้สามารถนำไปเติมข้อความในโจทย์ให้ได้ดีพอๆกัน ตัวอย่างเช่น

The test dealing with the addition, subtraction, multiplication and division of numbers is an _____ test.

- A. trigonometry
- B. Calculus
- C. arithmetic
- D. geometry

ข้อนี้ นักเรียนสามารถจะเลือกคำตอบที่ถูกได้โดยไม่ต้องเข้าใจประโยคที่อ่าน และตัวเลือกอื่นๆเลย เพราะคำนำหน้าคำถาม 'an' ใช้นำหน้าคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงสระเท่านั้นซึ่งมีอยู่เพียงคำเดียวคือคำว่า arithmetic ในข้อ C. ที่เป็นคำตอบที่ถูก

Bailey (1998: 31) ได้สรุปจุดด้อยของแบบทดสอบแบบเลือกตอบตามความเห็นของ Hughes (1989, 60 - 62) 6 ประการ คือ

- (1) การทดสอบด้วยเทคนิควิธีนี้ ทดสอบแต่ความสามารถด้านการรับรู้เท่านั้น
- (2) การเดาอาจก่อให้เกิดผลกระทบที่ไม่อาจจะทราบได้ตามมาภายหลังต่อคะแนนที่ได้จากการสอบ

(3) การทดสอบด้วยเทคนิควิธีนี้จำกัดเนื้อหาหรือสิ่งที่จะนำมาทดสอบค่อนข้างมาก คือทำให้ทดสอบได้น้อยอย่างนั่นเอง

- (4) เป็นการยากอย่างยิ่งในการออกข้อสอบแบบเลือกตอบให้ได้ดีมีประสิทธิภาพ
- (5) ผลสะท้อนกลับ (Backwash) อาจจะเป็นสิ่งที่เป็นอันตราย
- (6) การทุจริตในการสอบอาจจะเป็นสิ่งล่อใจให้กระทำได้ง่ายด้วยการสอบแบบนี้

ข้อเสนอของ Bailey ในการใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบก็คือต้องมีการวิเคราะห์หาค่าความยาก - ง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าการเดาของข้อสอบแต่ละข้อเพื่อนำข้อที่มีคุณภาพดีไปใช้ต่อไป

นอกจากนี้ ข้อสอบแบบเลือกตอบ โดยธรรมชาติแล้วเป็นผลเสียกับการเรียนการสอนเพราะไม่ช่วยให้ผู้เรียนต้องคิดหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์มากนัก ข้อได้เปรียบของแบบทดสอบแบบเลือกตอบในเรื่องของความเชื่อถือได้ในการให้คะแนน และความง่ายในการจัดการเกี่ยวกับการสอบนั้น เมื่อเทียบกับผลกระทบในทางร้ายของการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น และความยากลำบากใน

การเตรียมการออกข้อสอบแล้ว ปราศณาการไปสิ้น และเนื่องจากข้อสอบแบบเลือกตอบให้มีประสิทธิภาพได้ยาก จึงสามารถทำให้ข้อสอบที่สร้างขึ้นเป็นข้อสอบที่ไม่สามารถจะให้ผลการวัดที่ถูกต้องได้

ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงต้องพิจารณาว่าถ้าแบบทดสอบไม่สามารถจะให้ข้อมูลจากการวัดที่ถูกต้องแล้ว สมควรจะใช้แบบทดสอบประเภทนั้น หรือชุดนั้นหรือไม่

3) แบบทดสอบแบบจับคู่ (Matching - Response Format)

คำว่าจับคู่ในที่นี้หมายถึง ข้อสอบที่มีรายการคำตอบที่เป็นไปได้ ที่นักเรียนต้องนำไปเข้ากับคำ ข้อความ ประโยค ย่อหน้า รูปภาพ สัญลักษณ์ หรือสื่อทางตาในลักษณะอื่น ๆ ที่จัดมาให้อีกรายการหนึ่ง ข้อสอบในลักษณะนี้การจัดรูปแบบอาจเป็นในลักษณะแยกรายการออกเป็น 2 สดมภ์ (column) แล้วให้วงเล็บ หรือช่องว่างไว้ท้ายข้อความเพื่อใส่คำตอบ หรืออาจให้รายการคำตอบไว้ก่อนหรือหลังข้อความแล้วเว้นที่ว่างไว้ให้เติมคำตอบ โดยให้มีคำตอบที่จะให้เลือกเกินจำนวนข้อไว้สัก 4 - 5 ตัวเลือก เพื่อไม่ให้ตอบได้เพราะนำคำตอบที่ไม่มีคู่มาเข้าคู่กันโดยไม่ได้รู้จริงและต้องทำให้มั่นใจว่าคำตอบที่สามารถนำมาเข้าคู่กันได้นั้นมีเพียง 1 ตัวเท่านั้น (Alderson 1996 :51) ตัวอย่างเช่น การทดสอบคำศัพท์ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

คำสั่ง: In this section, you must write down your answers by choosing from the choices A, B, C, D, etc. and put the letter of your choices in the blankets provided at the end of each item.

		เฉลย
1. Fifty people are going to the cinema.	()	(E)
2. Four or five students in this class got zero.	()	(F)
3. 98% of the students passed the test.	()	(D)
4. Only one or two student got full marks.	()	(C)
A. Little B. More C. Few D. Most E. Many
F. Several		

ตัวอย่างที่ 2

	เฉลย
Keep out	() F
Pass the mustard (please).....	() A
Bake on the top shelf at Regula.....	() E
Invest in premium bonds.....	() C
Come to dinner tomorrow.....	() B
Forgive us our trespasses.....	() H

A. request B. invitation C. appeal D. expression of contempt

B. instruction F. order G. exhortation H. excusatory

(จาก Heaton, 1990)

4) แบบทดสอบแบบถ่ายโอนข้อมูล (Information - Transfer Response Format)

แบบทดสอบประเภทนี้ ใช้ในการวัดความเข้าใจในการฟังและการอ่านเป็นส่วนมาก ปกติแล้วผู้เข้าสอบอ่าน หรือฟังข้อความแล้วถ่ายทอดสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่านแล้ว ลงในตาราง แผนภูมิ แผนที่ หรือแบบฟอร์มอื่นๆ ซึ่งมักจะเป็นเพียงคำคำเดียว เป็นตัวเลข เป็นประโยคที่สามารถให้คะแนนได้อย่างเป็นปรนัย

ปัญหาเกี่ยวกับแบบทดสอบประเภทนี้คือ ความลำเอียงทางวัฒนธรรม หรือการให้ปฏิบัติสิ่งที่สลับซับซ้อนจนเกินไป เช่นความไม่คุ้นเคยกับตารางหรือแบบฟอร์มบางอย่างอาจจะทำให้ผู้สอบนำคำตอบไปใส่ไม่ถูกต้องที่ ทั้งๆ ที่อ่าน หรือฟังข้อความได้เข้าใจ ทำให้อาจจะต้องใช้เวลามากขึ้นไปในการทำข้อสอบ ในด้านความลำเอียงทางวัฒนธรรม การให้ฟังแล้วลงรายละเอียดในแผนที่เพื่อบอกทิศทาง ผู้สอบบางคนไม่คุ้นเคยกับการอ่านแผนที่และเมืองนั้นๆเมื่อฟังการบรรยายเรื่องการเดินทางของคนๆหนึ่งในเมืองหนึ่งที่ไม่รู้จักก็อาจจะทำไม่ได้ นักเรียนที่เก่งเรื่องแผนที่หรือคุ้นเคยกับท้องถิ่นนั้นก็จะได้เปรียบในเรื่องทำเครื่องหมายบอกสถานที่ต่างๆ ตามแผนที่ เป็นต้น

5) แบบทดสอบแบบเรียงลำดับ (Sequencing Response Format) แบบทดสอบประเภทนี้ผู้สอบจะต้องนำคำ วลี ประโยค ข้อหน้า หรือรูปภาพ มาเรียงให้ต่อเนื่องกันตามลำดับ เป็นข้อสอบที่ทดสอบความเข้าใจไวยากรณ์ การอ่าน หรือการฟัง ที่ส่วนมากแล้วเป็น

ข้อสอบที่สร้างไม่ง่ายนักเพราะหาคำ หรือวลี ที่เรียบเรียงให้มีความหมายเพียงอย่างเดียวดังเช่น ตัวอย่างต่อไปนี้ (Alderson 1996 : 53) นั้นไม่ค่อยจะได้

คำสั่ง: Put the following words in order to complete the sentence.

She gave _____.

book her yesterday mother the to

1) She gave the book to her mother yesterday.

2) She gave her book to the mother yesterday.

และยิ่งยากมากขึ้นถ้าสิ่งที่กำหนดมาให้สั้น เป็นประโยค หรือย่อหน้า เช่น

The following sentences and phrases come form a paragraph in an adventure story.

Put them in the correct order. Write the letter of each in the space on the right. Sentence

D comes first in the correct order. So, D has been written beside the number 1.

	<u>เฉลย</u>	
	1.	2.
A. it was called "The last Waltz".	1. <u>D</u>	<u>D</u>
B. the street was in total darkness	2. <u> </u>	<u>G</u>
C. because it was one he & Richard had learnt at school.	3. <u> </u>	<u>E</u>
D. Peter looked outside	4. <u> </u>	<u>C</u>
E. he recognized the time	5. <u> </u>	<u>A</u>
F. and it seemed deserted	6. <u> </u>	<u>B</u>
G. he thought he heard someone whistling	7. <u> </u>	<u>F</u>

จะเห็นได้ว่า คำตอบที่เป็นไปได้มีอยู่อย่างน้อย 2 แบบ Alderson ได้เสนอแนะว่า ถ้าจะไม่ให้มี 2 คำตอบก็เติมคำว่า 'but' ลงไปข้างหน้าข้อความในข้อ G จะทำให้การเรียงลำดับประโยคเป็นไปได้เฉพาะแบบที่ 2 เท่านั้น แต่ปัญหาในการตรวจให้คะแนนจะยังไม่หมดไป และไม่ชัดเจนว่าข้อสอบแบบนี้จะวัดความสามารถอะไร หรือวัดเนื้อหาอะไร สมมุติว่านักเรียนคนหนึ่งตอบผิด 2 ข้อแรกนอกนั้นถูกหมด เด็กคนนี้ควรได้คะแนนเท่าไร หรือไม่ได้คะแนนเลย แต่ถ้าให้คะแนนข้ออื่นๆที่ตามมาจะสับสนไปหมด ดังนั้นการให้คะแนนจึงมักจะลงเอยในรูปที่ว่าถ้าเรียงผิดอันดับ จะไม่ได้คะแนนเลย แม้ข้ออื่นๆจะเรียงถูกต้องก็ตาม และเมื่อคิดถึงความยุ่งยากในการออกข้อสอบ การใช้สมองคิดเรียงคำตอบแล้วการเรียงถูกทุกข้อได้คะแนนเพียง 1 คะแนน ดูจะไม่คุ้มกันเลย

6) แบบทดสอบแบบให้แก้ไขข้อผิด (Editing Response Format)

ข้อสอบให้ตรวจแก้ไขข้อผิดมักจะเป็นการให้ประโยค หรือข้อความที่มีที่ผิดอยู่ด้วย แล้วให้หาว่าอะไรผิดหรือผิดอย่างไร โดยอาจจะให้เลือกตอบหรือให้หาเองโดยไม่ให้ตัวเลือกมาด้วย นักเรียนหรือผู้สอบอาจจะแสดงว่าอะไรผิดโดยเขียนลงไปในตัวข้อสอบเลย หรือแก้ไขให้ถูกในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ด้านข้างของแต่ละบรรทัด ซึ่งต้องระวังให้ที่ผิดมีอยู่เพียงแห่งเดียวในแต่ละบรรทัด

ในกรณีที่ผู้ออกข้อสอบให้ผู้สอบหาเองว่า มีอะไรผิดบ้าง ก็แห่ง โดยไม่บอกจำนวนที่ผิดมาให้ นั่นจะทำให้ตรวจให้คะแนนยาก เพราะผู้สอบอาจหาที่ผิดได้ไม่เท่า หรือเกินกว่าที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้ และผู้สอบอาจจะใช้เวลานานเกินกว่าเหตุในการสำรวจหาที่ผิด เพราะไม่รู้ว่าหาได้ครบถ้วนตามที่ควรจะเป็นหรือยัง วิธีแก้ก็คือ ให้ผู้ออกข้อสอบบอกจำนวนที่ผิดไปเลยว่า มีกี่แห่ง

7) แบบทดสอบแบบเติมช่องว่าง (Gap-Filling Response Format หรือ Fill-In Items)

ข้อสอบแบบเติมคำในที่นี้หมายถึง การที่ผู้สอบจะต้องเติมคำหรือวลีลงไป ในข้อความสั้นๆ ที่ตัดคำ หรือข้อความนั้นออกไป คำหรือวลีที่ตัดออกไปจากข้อความเต็มๆ นั้นเป็นสิ่งที่ผู้ออกข้อสอบเลือกสรรแล้ว เพื่อทดสอบสิ่งที่ต้องการเช่น ความรู้ทางไวยากรณ์ ความเข้าใจในการอ่าน หรือความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ข้อความที่ใช้จะนำมาจากสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ทั่วไป เช่น เรื่องจากหนังสือพิมพ์ บทความ ข้อความโฆษณา จดหมาย เรื่องสั้น ข่าว บทวิจารณ์ เป็นต้น บางครั้งผู้ออกข้อสอบก็เขียนข้อความที่จะนำมาทดสอบขึ้นเองเป็นพิเศษ

ความยากของการออกข้อสอบประเภทนี้อยู่ที่ ต้องพยายามคิดว่าจะเติมคำ หรือวลีใดลงไปจึงจะถูกต้องโดยหวังว่าจะเติมได้ช่องละ 1 คำตอบเท่านั้น แต่เป็นไปได้ยากเพราะ บางช่องสามารถเติมคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ หรือบางครั้งก็ไม่มีใครสามารถเติมได้เลย

ข้อควรคำนึงในการตัดหรือละคำคือ ผู้ออกข้อสอบต้องลองนำข้อความทีละคำไปให้ผู้อื่นลองทำ แล้วนำไปทดลองใช้ หลังจากนั้นก็รวบรวมคำตอบที่เป็นไปได้ไว้ หรือ ให้ผู้สอบเลือกคำที่เตรียมไว้ให้ไปเติมลงให้ถูกที่และบอกด้วยว่าคำที่ให้มาสามารถนำไปเติมได้ครั้งเดียว (ช่องเดียว) หรือ หลายครั้ง ควรให้จำนวนคำมากกว่าช่องว่างที่เว้นไว้ให้เติม และควรเรียงลำดับคำที่ให้เพื่อนำไปเติมตามลำดับตัวอักษร คำย่อหรือคำผสมที่มีเครื่องหมาย hyphen (-) คั่น เช่น gap-filling ไม่ควรละไว้ให้เติม นอกจากนั้นถ้าคำใดทีละหรือตัดทิ้งกับใส่ไว้ไม่ได้ทำให้ความหมายของข้อความหรือประโยคเปลี่ยนแปลงไปก็ควรหลีกเลี่ยงด้วย ตัวอย่างเช่น

It so happened that the book I had been reading before I took the exam contains several topics appeared on the test.

คำที่ละไว้ให้เติมเช่นนี้ (which / that) จะทำให้นักเรียนหรือผู้สอบงง หรือสับสนเพราะไม่เติมก็อ่านได้ความแล้ว จึงไม่ควรละคำเช่นนี้

แต่เดิมนั้น ข้อสอบแบบเติมคำจะใช้ประโยค 1 ประโยค เว้นทีไว้ 1 ช่อง ให้เติมคำ จึงนับได้ว่าเป็นการทดสอบเป็นจุดย่อยๆ (discrete-point approach) ซึ่งถูกโจมตีว่าเป็นการใช้ภาษาที่ไม่เป็นธรรมชาติเพราะในความเป็นจริงนั้น ภาษาไม่ได้ใช้แยกกันเป็นส่วนเล็กส่วนน้อย จะใช้ในบริบท มีข้อความอื่นๆมากกว่านั้นแวดล้อมอยู่ เสน่ห์ของการทดสอบด้วยแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง ก็อยู่ที่ว่า สามารถจะออกข้อสอบแบบเว้นทีให้เติมคำได้คำเดียวเท่านั้นได้ง่าย ทำให้ตรวจได้ง่ายด้วย แต่ความเป็นจริงแล้วไม่ใช่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (Bailey, 1998 : 59-60)

คำสั่ง: Fill in the gap in each item with only one word.

1. A fill-in item typically consists of only one
2. Syntagmatic competence involves rules of order.
3. Paradigmatic competence involves sets.

ลองดูคำตอบของผู้สอบต่อไปนี้

คนที่ 1

1. A fill-in item typically consists of only one blank.
2. Syntagmatic competence involves rules of word_order.
3. Paradigmatic competence involves semantic sets.

คนที่ 2

1. A fill-in item typically consists of only one sentence.
2. Syntagmatic competence involves rules of syntactic order.
3. Paradigmatic competence involves lexical sets.

ตามความเห็นของ Bailey แล้ว คำตอบของทั้งสองคนนี้ถูกทั้งคู่ และได้เสนอแนะให้นำข้อสอบไปทดลองใช้ก่อน เพื่อดูความเป็นไปได้ของคำตอบก่อนใช้จริงและแก้ไขข้อที่มีปัญหาเสียก่อน

8) แบบทดสอบแบบโคลซ (Cloze Test)

คำว่า 'cloze' เป็นคำที่ย่อมาจากคำเต็มว่า 'closure' ซึ่งนักจิตวิทยาในกลุ่ม Gestalt ใช้เพื่ออธิบายถึงความสามารถพิเศษของมนุษย์ในการเข้าใจและมองภาพรวมได้โดยไม่ต้องรู้หรือเห็นรายละเอียดทั้งหมดจนครบถ้วน เช่น

เมื่อเห็นภาพนี้ ก็สามารถมองเห็นเป็นรูปสามเหลี่ยมได้โดยไม่ต้องลากเส้นจนครบสามเส้น

การทดสอบแบบโคลซเป็นการทดสอบชนิดรวมองค์ประกอบและทักษะ หรือที่ในบทต้นๆ เรียกว่า เป็นการทดสอบโดยรวม (Integrative Test / Global Test) หรือเป็นการทดสอบในระดับมหภาษา (macro language testing)

ตรงกันข้ามกับการทดสอบแบบเติมคำ ข้อความที่จะนำมาทำเป็นแบบทดสอบแบบโคลซจะประกอบไปด้วยข้อความที่มีมากกว่า 1 ประโยคซึ่งโดยปกติแล้ว จะมีความยาวอย่างน้อย 1 ย่อหน้า แบบทดสอบโคลซนิยมนำมาใช้ประเมินความสามารถทางภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ทักษะการอ่านกับสมรรถภาพทางภาษาโดยทั่วๆ ไป (overall proficiency)

ลักษณะของแบบทดสอบโคลซก็คือ การเว้นหรือละคำกระทำอย่างมีระบบ เช่น เว้นทุกๆ คำที่ 5, 7, 9 หรือ 11 เป็นต้น คำที่ละไว้ไม่คำหนึ่งถึงว่าจะเป็นคำนาม กริยา บุรพบท กริยาวิเศษณ์ คือ ไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นคำที่ทำหน้าที่ใดในประโยค ถ้าผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจย่อมสามารถจะเติมคำที่ละไว้ได้ถูกต้อง การที่จะเติมคำลงไปได้ถูกต้องนั้น ผู้ทำข้อสอบต้องมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- (1) ความรู้ในเรื่องความหมายของคำศัพท์ (vocabulary knowledge)
- (2) ความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์การใช้ภาษา หรือ ระบบไวยากรณ์ของภาษาที่ได้รับการทดสอบ (Grammatical knowledge) เป็นความรู้ที่อยู่ในระดับประยุกต์ใช้ สิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ไม่ใช่เป็นความรู้ในจุดย่อย ๆ เฉพาะเรื่องเท่านั้น ต้องสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้
- (3) ความรู้ในเนื้อเรื่องที่ถูกต้องทดสอบ (topic knowledge) หากมีความรู้ในเรื่องที่ถูกทดสอบ ย่อมจะทำให้เข้าใจข้อความที่อ่านและเติมคำที่ขาดหายไปได้
- (4) ความรู้ในเรื่องทั่วไปรอบๆ ตัว (world knowledge) ทำให้สามารถเดาได้อย่างมีหลักเกณฑ์ และเติมคำได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง

ตามที่นิยมปฏิบัติกันนั้น การสร้างแบบทดสอบโคลซจะไม่ละคำในประโยคที่ 1 และประโยคสุดท้ายของข้อความ (passage) ที่นำมาทดสอบเพื่อให้ผู้อ่านจับประเด็นได้ว่าเรื่องราวที่จะอ่านเป็นเรื่องอะไรเสียก่อน

จากการที่ผู้ออกข้อสอบสามารถกำหนดระบบการเว้นคำของตนเองได้ว่าจะเริ่มต้นละคำแรกที่คำที่ 5, 7, 9, 11 หรืออะไรก็ตามนั้น ทำให้มีผลต่อ ความตรง (validity) และความเที่ยง (reliability) ของการทดสอบด้วย (Alderson, 1996 :55) ทั้งนี้เพราะ การเริ่มเว้นคำแรกจะส่งผลกระทบต่อถึงคำอื่นๆ ที่เว้นต่อๆ ไปทุกคำในข้อความทั้งหมด ดังนั้น การเริ่มเว้นที่คำที่ 5 อาจจะทำให้ข้อความนั้นมีคำที่ละไว้เป็นคำประกอบที่ทำหน้าที่ให้ประโยคสมบูรณ์ (function words) เช่น

article, prepositions) มากกว่าคำประเภทอื่นๆ หรือ มีคำที่เป็นคำกริยามากกว่าคำประเภทอื่นๆ ทำให้ ถึงแม้จะใช้ข้อความเดียวกัน แต่หากเว้นคำต่างที่กันก็มีความยาก-ง่าย ของการทดสอบ ต่างกัน

ข้อเสียอีกอย่างหนึ่งของแบบทดสอบโคลซ ก็คือ หากคำที่เว้นไว้ นั้นเมื่อนำไปทดลองใช้ แล้วปรากฏว่าไม่มีใครเติมได้ จะแก้ไขอย่างไร ถ้าคิดว่าที่เติมไม่ได้ นั้นเพราะได้เว้นคำที่ยากเกินไป จะนำคำนั้นกลับไปใส่ไว้อย่างเดิม แล้วเว้นคำอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกันแทนก็จะไม่เป็นไปตามหลักการที่ว่าต้องเว้นทุกคำที่ 5, 7, 9 หรืออะไรก็ตามที่กำหนดไว้ตามระบบ และถ้าจะนำข้อความนั้นมาเขียนใหม่เพื่อให้สามารถเติมคำที่เว้นไว้ได้ ข้อความนั้นจะไม่ใช่ข้อความที่แท้จริงคือไม่ authentic

อีกเรื่องหนึ่งที่ผู้ใช้แบบทดสอบโคลซต้องระวังคือการให้คะแนนหากไม่ได้ใช้ในห้องเรียน เพื่อการเรียนการสอนแต่ใช้เพื่อการประเมินผล เพราะการให้คะแนนจะทำให้ยากเนื่องจากใน 1 ช่องที่เว้นไว้ นั้นสามารถจะเติมได้หลายคำ ดังนั้น ต้องมีเกณฑ์พิจารณาว่าจะยอมรับคำใดเป็นคำตอบที่ได้คะแนนบ้าง

วิธีการให้คะแนนนั้น (Brown, 1980; อ้างถึงใน Bailey 1998 : 61) เสนอไว้ 2 วิธี คือ

(1) ให้คะแนนเฉพาะคำที่ตรงกับคำเดิมที่ถูกตัดออกไปเท่านั้น (exact word method)

การให้คะแนนด้วยวิธีนี้ทำได้รวดเร็ว ง่าย และเชื่อถือได้ เพราะตรวจให้คะแนนตามคำตอบที่เฉลยไว้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่ต้องมีการพิจารณาตัดสินคำใดๆ ที่ไม่ตรงกันกับเฉลยคำตอบ และยังสามารถดัดแปลงแบบทดสอบให้เป็นลักษณะโคลซแบบเลือกตอบ (multiple-choice cloze) ได้อีกด้วย ทำให้สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตรวจได้

แต่การใช้วิธีนี้เข้มงวดเกินไปทำให้ไม่มีการพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ของผู้ถูกทดสอบเลย ถ้าหากผู้ถูกทดสอบสามารถจะนำคำที่มีความหมายและมาเติมเข้าไปในช่องว่างได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แม้จะไม่ใช่คำที่เฉลยไว้ก็ตาม จะทำให้ดูเหมือนกับว่าไม่ยุติธรรม และคะแนนที่ได้ไม่ได้บ่งบอกถึงความสามารถทางภาษาที่แท้จริงของผู้สอบ

(2) ให้คะแนนคำที่สามารถจะยอมรับได้เมื่อเติมในช่องว่างถูกต้อง (acceptable word method)

ด้วยวิธีนี้ ถ้าผู้สอบเติมคำลงไปแล้ว:

(ก) ถูกหลักไวยากรณ์

(ข) มีความหมายเข้ากับบริบทในข้อความที่นำมาทดสอบได้ ก็ให้คะแนนเต็ม แม้จะไม่ใช่คำที่เฉลยไว้ก็ตาม

วิธีให้คะแนนแบบนี้จะทำให้เกิดผลตามมาด้านบวก (positive washback) เพราะส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ได้อย่างสร้างสรรค์ แต่ จะทำให้เสียเวลาในการตรวจมาก

ยิ่งไปกว่านั้น การให้คะแนนอาจจะไม่เที่ยงตรงถ้าผู้ตรวจข้อสอบหลายคนมีความเห็นไม่ตรงกันว่า คำใดควรได้คะแนน คำใดไม่ควรได้คะแนน

การเลือกข้อความมาสร้างแบบทดสอบโคลซก็มีความสำคัญเช่นกัน กล่าวคือ ต้องเลือกให้มีระดับความยาก - ง่าย พอเหมาะกับความสามารถของผู้สอบ ถ้าข้อความที่เลือกมายากเกินไป ถึงแม้เมื่อยังไม่ได้ตัดหรือดึงคำที่จะให้เติมออกมาแล้วละก็ เมื่อตัดคำนั้นๆออก จะยากสักขนาดไหน สำหรับผู้สอบ Oller (1979 : 353) ได้เสนอแนะให้ใช้แบบทดสอบโคลซเพื่อทำนายระดับความยุ่งยากหรือปัญหาของนักเรียนในการอ่านบทอ่าน โดยระบุว่า ถ้าใช้วิธีตรวจแบบให้คะแนนเฉพาะคำที่ตรงกับเฉลยแล้ว นักเรียนทำได้ 53 เปอร์เซนต์ ขึ้นไปถือว่าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านในระดับอิสระ (independent level of reading) นั่นคือ ผู้เรียนสามารถอ่านบทอ่านที่เป็นฉบับจริง (ไม่ได้ตัดแปลง) ได้เองโดยไม่มีปัญหามากนัก ถ้าได้คะแนนอยู่ระหว่าง 44-53 เปอร์เซนต์ ถือว่ามีความสามารถอยู่ในระดับที่ยังต้องพึ่งการสอนหรือการอธิบายจากครู (instructional level) ก็ยังต้องการคำแนะนำ การฝึกเพิ่มเติมในการอ่านเรื่องราวอื่นๆ ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า 44 เปอร์เซนต์แสดงว่าข้อความนั้น หรือเนื้อหานั้นอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจในการอ่าน (frustrational level) ดังนั้นจึงเป็นบทอ่านที่ยากเกินไป ระดับความยากของบทอ่านกำหนดโดย Alderson (อ้างถึงใน Oller, 1979) ซึ่งใช้กับผู้เป็นเจ้าของภาษา ดังนั้น ถ้าใครจะนำไปใช้ต้องทดลองดูและปรับระดับเปอร์เซนต์ให้เหมาะสมกับผู้อ่านที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาก่อน

ระดับความยากของข้อความในแบบทดสอบโคลซนั้นดูได้จากตัวแปรเหล่านี้คือ

- (1) ความยาวของข้อความทั้งหมดที่นำมาใช้ทดสอบ
- (2) จำนวนเวลาที่ใช้ทำแบบทดสอบ
- (3) ความรู้และความคุ้นเคยกับศัพท์ โครงสร้างของภาษาในข้อความที่นำมาทดสอบ
- (4) ความยาวและความซับซ้อนของโครงสร้างประโยคในข้อความที่นำมาทดสอบ
- (5) ความคุ้นเคยของผู้ถูกทดสอบกับเนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่าน และสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อความที่นำมาทดสอบ
- (6) ความถี่ของการเว้นช่องว่างให้เติมคำ (เช่น เว้นทุกคำที่ 5 ให้เติม กับเว้นทุกคำที่ 9 ให้เติม เป็นต้น)

ดังนั้น เมื่อจะเลือกข้อความมาสร้างแบบทดสอบแบบโคลซจึงต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 6 ดังกล่าวมาแล้ว และเมื่อเลือกได้เหมาะสมแล้วก็นำมาพิจารณากำหนดว่าจะเว้นคำอย่างไร กระบวนการในการตัดคำในข้อความของแบบทดสอบโคลซนั้น เรียกว่า mutilation (Bailey, 1998 : 62) ซึ่งโดยปกติแล้ว วิธีการตัดคำมีอยู่ 2 วิธีคือ การตัดคำตามเหตุผลที่สมควร (rational deletion บางครั้งก็เรียกว่า selected deletion) เช่น ถ้าต้องการทดสอบความรู้เรื่องการใช้คำกริยาให้ถูกต้องตามกาล

(verb tenses) ก็เลือกตัดเฉพาะคำกริยาออกเท่านั้น เป็นต้น วิธีที่ 2 เรียกว่า การตัดคำแบบกำหนดอัตราตายตัว (fixed ration deletion) หรือบางครั้งก็เรียกว่า การตัดออกทุกๆคำที่ n (n^{th} word deletion) วิธีนี้ก็คือ การตัดคำอย่างมีระบบคือ ตัดทุกคำที่ 5,7,9 ฯลฯ โดยไม่คำนึงถึงว่าคำที่ถูกตัดออกไปจะเป็นคำที่ทำหน้าที่อะไรในประโยค คำที่ตัดออกไปจะเป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง (content words) หรือ เป็นคำที่ทำหน้าที่ประกอบให้ประโยคสมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ (function words) ก็ได้ทั้งสิ้น บางครั้งจึงเรียกวัดตัดคำแบบนี้ว่า “การสุ่มอย่างมีระบบ” Bachman (1985, 535) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบโคลซ โดยทำการเปรียบเทียบข้อความสองข้อความที่นำมาจากต้นฉบับอันเดียวกัน ข้อความฉบับที่หนึ่ง ใช้วิธีตัดคำแบบใช้เหตุผลในการตัด อีกฉบับหนึ่งตัดแบบกำหนดอัตราตายตัว (ตัดทุกคำที่ 11) การให้คะแนนใช้วิธีให้คำที่ยอมรับได้เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ผลการวิจัยปรากฏว่า ถึงแม้ว่าแบบทดสอบทั้งสองจะมีความเชื่อถือได้และความตรงในการวัดเหมือนกันหรือเท่าๆกัน แต่แบบที่กำหนดอัตราตายตัวยากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับนักเรียนที่สอบ Bachman ได้ให้แง่คิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับความตรงของแบบทดสอบ โคลซว่า เขาไม่รู้ว่าแบบทดสอบโคลซวัดความสามารถอะไร เพราะการที่จะเดิมนำลงไปในช่วงที่ตัดคำทิ้งไปได้นั้น นักเรียนต้องใช้กระบวนการทางภาษาหลายประเภทดังต่อไปนี้

- ประเภทที่ 1: ข้อมูลที่อยู่ในแต่ละอนุประโยค
- ประเภทที่ 2: ข้อมูลที่อยู่ในอนุประโยคต่างๆ ในประโยคใหญ่ประโยคเดียวกัน
- ประเภทที่ 3: ข้อมูลที่อยู่ต่างประโยคกันในข้อความนั้น และ
- ประเภทที่ 4: ข้อมูลนอกเหนือจากที่มีอยู่ในข้อความที่ให้อ่าน

Bachman ยังได้พบอีกว่า การเว้นหรือตัดคำทุกคำที่ 11 ทำให้มีช่องว่างที่ต้องใช้การจัดกระทำข้อมูลประเภทที่ 1 กับ 4 (37% และ 53% ตามลำดับ) มากกว่าประเภทอื่นๆ ดังนั้น เขาจึงสงสัยว่า แบบทดสอบนี้วัดความสามารถทางภาษาที่ต้องการการจัดกระทำโดยใช้ข้อมูลประเภทที่ 2 และ 3

ในยุโรป นักวิจัยได้ทำการทดลองใช้แบบทดสอบที่ใช้หลักการของแบบทดสอบโคลซ แต่คำที่ตัดทิ้งไปนั้นไม่ได้ตัดไปทั้งคำ จะให้บางส่วนของคำมาบ้าง รูปแบบของแบบทดสอบลักษณะนี้รู้จักกันในชื่อของ C-test

Oller (1979) และ Alderson (1996) เสนอแนะว่าหากไม่ได้ใช้แบบทดสอบโคลซเพื่อวัดความสามารถโดยรวมทางภาษาแล้วควรใช้ข้อสอบแบบเติมคำแทนเพราะเสียเวลาที่จะใช้โคลซ เมื่อไม่รู้ว่าจะข้อสอบข้อนั้นวัดความสามารถอะไร ในขณะที่ข้อสอบแบบเติมคำธรรมดานั้น ผู้ออกข้อสอบเลือกเว้นคำที่ต้องการได้ว่าจะทดสอบอะไร

ก. ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบทดสอบโคลซ

ถ้าจะสร้างแบบทดสอบแบบโคลซนั้น กาญจนา ปราบพาล (กาญจนา 2532: 32-36) ได้เสนอวิธีสร้างไว้ดังนี้

1. การเลือกข้อความ

เลือกข้อความที่จะนำมาออกข้อสอบด้วยการสุ่มจากหนังสือเรียนที่ผู้เข้าสอบใช้ที่มีระดับความยากง่ายของภาษาเหมาะสมกับความสามารถของผู้เข้าสอบ ข้อความควรมีความยาวที่จะเว้นคำได้อย่างน้อย 50 คำ และควรมีผู้เข้าสอบไม่น้อยกว่า 25 คน สำหรับนักเรียนต่างชาติ ความยากง่ายของข้อความควรอยู่ในระดับเกรด 5 และไม่ควรเลือกข้อความที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของผู้เข้าสอบ ความคิดเห็นส่วนตัว เช่น เรื่องศาสนา การเมือง หรือเป็นเรื่องความรู้เฉพาะสาขาวิชา

2. การเว้นคำ

ในกรณีที่ไม่ต้องการวัดความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น วัดความรู้ทางไวยากรณ์ การเว้นคำอย่างมีระบบจะเหมาะสมที่สุด วิธีเว้นคำทำได้โดยนับจำนวนคำของข้อความทั้งหมด หาคำด้วยจำนวนคำที่ต้องการเว้น เช่น จำนวนคำทั้งหมด เท่ากับ 250 คำ และต้องการเว้น 50 คำ ดังนั้น จึงได้ผลลัพธ์จากการหารว่าจะต้องเว้นทุกๆ คำที่ 5 ถ้าข้อความยาว 350 คำ และต้องการเว้น 50 คำ ก็ต้องเว้นทุกคำที่ 7 เป็นต้น

3. เวลาในการทำข้อสอบ

ปกติข้อสอบที่เว้น 50 คำ จะใช้เวลาทำประมาณ 50 นาที นักเรียนเก่งมักจะทำเสร็จเร็วกว่านั้น หรือถ้าข้อสอบง่ายก็ให้เวลาทำน้อยลง

4. การให้คะแนน

อาจให้เฉพาะคำตอบที่ถูกเมื่อมีผู้สอบจำนวนมาก และใช้วัดความสามารถทางภาษา แต่ถ้าเป็นการเรียนการสอนในห้องเรียน ควรตรวจให้คะแนนคำที่สามารถใช้แทนกันได้ด้วย แต่ก็เสี่ยงกับการตีความของผู้ตรวจ ดังที่ได้เคยกล่าวถึงมาแล้ว

ข. แบบทดสอบโคลซประเภทต่างๆ

เนื่องจากปัญหาในการให้คะแนน และความไม่เหมาะสมที่จะใช้วัดความสามารถในการอ่านซึ่งเป็น receptive skill ไม่ใช่ productive skill ทำให้มีผู้ดัดแปลงแบบทดสอบโคลซออกไปหลายรูปแบบ โดยเรียกรูปแบบที่ดัดแปลงไปจากรูปแบบเดิมว่า modified cloze เช่น แบบทดสอบต่อไปนี้

(1) Matching Cloze

ตัวอย่าง: Read the passage and fill in each blank with the appropriate word from the list given.

Write the word in the space provided in the answer sheet.

ตัวอย่าง Matching Cloze (เนื้อเรื่องจาก Imhoof & Hudson, 1981 : 82 - 83)

Learning a second language extends one's vision and expands the mind. Looking at the world (1) oneself through a different (2) system shows the limits (3) one's own perception and (4) new dimensions to familiar (5) or events.

Objects
language
or
adds
of

A second language teaches (6) different ways of labelling (7) organizing our experiences. The (8) and literature of a (9) language record the real (10) fictional lives of people and their culture;

and
second
history
and
us

and knowledge of them adds to our ability to understand and to feel as they feel. Learning English as a (11) language provides another means (12) communication through which the (13) of the entire English (14) community becomes a part of (15) heritage.

second
speech
your
of
window

เฉลย 1) or 2) language 3) of 4) adds 5) objects
6) us 7) and 8) history 9) second 10) and
11) second 12) of 13) window 14) speech 15) your

2. Multiple - Choice Cloze

ตัวอย่าง: Underline the word that most appropriately completes the thought expressed in the passage.

We used to believe that sunshine could only make us feel good.

1)

sea - breeze	meant fun and relaxation. But as the sun - seeking		2)	generations	of the
moonlight				successors	
sunshine				citizens	
water - fall				relatives	

'60s and the '70s begin to 3)

die	we are increasingly realizing some of the
live,	
grow	

4)

well - known	effects of sunshine. The fact that some sunshine is	5)	inadequate	to health
negative			harmful	
positive			essential	
unknown			useful	

remains absolutely true 6)

therefor	about 20 minutes a week would probably be
unfortunately,	
nevertheless	

ensure

on the contrary

enough to 7) reduce vitamin D formation in the skin. The point here is

destroy

increase

much	sunshine effect, particularly when it is	9)	contributed	to the
little			limited	
strong			geared	

aging process 10)

of	cancer.
light	
and	
related	

or

with out

- เฉลย 1) sunshine 2) generations 3) age 4) negative 5) essential
6) nevertheless 7) ensure 8) much 9) related 10) and

(3) Editing Test หรือ The Cloze Elide Test

เป็นแบบทดสอบประเภทโคลซออีกลักษณะหนึ่งซึ่งตรงกันข้ามกับแบบทดสอบโคลซออื่นๆ คือ แทนที่จะเว้นที่ให้เติมคำลงไป ในข้อความก็ให้ตัดคำที่เกินมาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่อ่านทิ้งไป เหมาะสำหรับใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านเร็ว แบบทดสอบในลักษณะนี้เป็นเทคนิคที่ Davies ได้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบโคลซอในทศวรรษที่ 60 โดยให้ชื่อว่า Intrusive Word Technique (Davies 1975, 1989; อ้างถึงใน Alderson 2000 : 225)

ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 80 ได้ถูกรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่โดยมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น 'cloze - elide' เทคนิค 'text retrieval', 'text interruption' 'doctored text', 'multilated text' และ 'negative cloze' ผู้เข้าสอบจะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าตัดคำที่เกินมาทิ้งไปได้ถูกต้อง 1 คำ แต่ ถ้าตัดคำที่ผิดคำจะถูกหักคะแนน คำละ 1 คะแนนเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

In many parts of the real world, particularly in Africa, Malaysia, Philippines, Singapore, Hong Kong and over the Indian sub - continent, English is a widely used as an official great language, as the language of higher education, and as a means of wider communication by people who are native speakers of some other language. In this section; there for, we concentrate on English in West Africa and India, by the way of illustration of non - native varieties.

เฉลย In many parts of the world, particularly in Africa, Malaysia, Philippines, Singapore, Hong Kong and the Indian sub - continent, English is a widely used as an official language, as the language of education, and as a means of wider communication by people who are native speakers of some other languages. In this section, we concentrate on English in West Africa and India, by way of illustration of non - native varieties.

9) แบบทดสอบ C - Test

แบบทดสอบ C - test เป็นแบบทดสอบความสามารถทางภาษาที่ใช้ข้อความหนึ่งย่อหน้า หรือข้อความสั้นๆ มาให้นักเรียนอ่าน โดยที่ 2 ประโยคแรกมักจะไม่ได้ตัดคำออก หลังจากนั้นทุกๆ 2 คำเริ่มจากคำที่ 2 ของประโยคที่ 3 จะถูกตัดส่วนที่สอง(ครึ่งหลัง) ของคำออกไป โดยไม่คำนึงถึงว่าคำคำนั้นจะเป็นคำประเภทใด (mechanical deletion) กระบวนการตัดคำเช่นนี้เรียกว่า "the rule of two" ซึ่งหมายถึง การเริ่มละคำตั้งแต่หลังประโยคที่ 2 ละส่วนที่ 2 ของคำไว้ให้เติม ทุก ๆ 2 คำ (Kleiw - Braley และ Raatz, 1984; 136) ในคำที่มีจำนวนตัวอักษรเป็นเลขคี่จะมีที่ว่าง

เว้นไว้ให้มากกว่าตัวอักษรที่ให้ไว้ ตัวอย่างเช่น คำว่า thought จะเว้นไว้ให้ 4 ที่ ดังนี้ tho _ _ _ _ เป็นต้น แต่ครูสามารถปรับให้เหมาะสมกับความจำเป็นหรือตามความต้องการได้

ตัวอย่าง (จาก Alderson 1996 : 56)

คำสั่ง: Each blank in the test below must be filled by the second half of a word. If the whole word has an EVEN number of letters, then EXACTLY HALF are missing:

to = t _ ; that = th _ _ ; throws = thr _ _ _

If the whole word has an UNEVEN number of letters, ONE MORE THAN HALF are missing.

the = t _ _ ; their = th _ _ _ ; letters = let _ _ _ _ ; a = / - /

ข้อความ: Kangaroos are big business with more than five million kilogrammes of the dark, game-like meat exported each year. Hides are ano..... Major export ear.....: Kangaroo skins a..... found on t..... feet of t..... world's top soc..... players. There are aro..... 30 million o..... the mars..... in Aust....., three f..... every t..... Austr....., and str..... laws limit comme..... kangaroo cu..... to /-/ fraction o..... that to.....

แบบทดสอบ โคลซข้างต้นมีปัญหาหลายประการคือ:

1) คำสั่งยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจยากเกินไปควรใช้คำสั่งง่ายๆ บอกผู้ถูกทดสอบว่าจำนวนช่องว่างที่เว้นไว้เท่ากับจำนวนตัวอักษรที่ขาดหายไป เช่น:

Hides are ano..... major export ear.....:

2) การเว้นหรือละคำไม่เป็นระบบทำให้ผู้ถูกทดสอบจับใจความและหาคำมาเติมช่องว่างได้ยากขึ้น

3) บางคำที่เว้นไว้ให้เติมให้สมบูรณ์นั้นไม่มีคำชี้แนะหรือบริบทช่วยให้เติมได้ถูกต้อง แม้แต่ตัวเจ้าของภาษาเอง เช่น คำหลายๆคำในประโยคสุดท้ายที่ใส่ตัวเลขไว้

ปัญหาข้อนี้ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ด้วยการนำแบบทดสอบไปลองใช้ดูก่อนเท่านั้น

เฉลย Kangaroos are big business, with more than five million kilogramme of the dark, game-like meat exported each year. Hides are another major export earner: kangaroo skins are found on the feet of the world's top soccer players. There are around 30 million of the marsupials in Australia, three for very two Australians, and strict laws limit commercial kangaroo culls to a fraction of that total.

แบบทดสอบ C-test มีปัญหาเช่นเดียวกับแบบทดสอบโคลซและแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง ถึงแม้ว่าคำที่จะเติมมีตัวอักษรใส่ไว้ให้ส่วนหนึ่งแล้วจะช่วยลดจำนวนคำที่เป็นไปได้ที่จะเติมลงไป ในช่องว่างลงได้บ้าง ปัญหาในเรื่องที่ว่าช่องว่างบางช่องนั้นไม่สามารถจะเติมคำให้สมบูรณ์ได้ก็ยังไม่หมดไปดังตัวอย่างข้างต้น

นับตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 80 เป็นต้นมา แบบทดสอบ C-test ได้รับการกล่าวขวัญและสนับสนุนให้นำมาใช้ทดสอบความสามารถทางภาษาเพราะสร้างง่าย ไม่ยุ่งยากในการตรวจให้คะแนน และการจัดดำเนินการสอบมีทฤษฎีรองรับว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถได้ตรงเชื่อถือได้ แต่ Carroll (1987) ก็ยังตั้งข้อสังเกตว่า แบบทดสอบประเภทตัดคำออกไปแล้วให้เติมกลับเข้ามาให้เหมือนกับคำเดิมนั้นก็ไม่ว่าจำเป็นที่จะต้องเป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถทางภาษาเสมอไป เช่นเดียวกับกับ Bailey (1998) ที่ไม่คิดว่ามีข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) มาสนับสนุนอย่างเพียงพอว่าแบบทดสอบ C-test ใช้ได้ดี และคิดว่าไม่มีความตรงเชิงรูปลักษณะ (face validity) เช่นเดียวกับกับ Bradshaw (1990 อ้างถึงใน Jafarper; 1999) ที่ศึกษาพบว่าผู้สอบไม่ชอบแบบทดสอบ C-test ต่อมา Abdoljavad Jafarper (1999) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบแบบทดสอบ C-test 5 ฉบับ กับแบบทดสอบโคลซมาตรฐาน 1 ฉบับ โดยแบบทดสอบ C-test นั้นเริ่มต้นละคำต่างตำแหน่งกัน 3 ฉบับ และใช้อัตราส่วนในการละคำต่างกัน 2 ฉบับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาปรากฏว่า การใช้ 'the rule of two' ในการสร้างแบบทดสอบ C-test ให้ผลไม่ต่างกับการละคำด้วยระบบอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ผู้สร้างแบบทดสอบ C-test ยึดหยุ่นเอาเอง และต้องทำการทดลองใช้ข้อสอบก่อนเพื่อจะได้ใช้วัดความสามารถทางภาษาได้อย่างเชื่อถือได้

อีกประเด็นหนึ่งที่ควรคำนึงเมื่อต้องการใช้แบบทดสอบแบบ C-test คือพื้นฐานความรู้เดิมของผู้ถูกทดสอบ และวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในภาษาที่นำมาทดสอบ กับวัฒนธรรมในภาษาของผู้ถูกทดสอบ บางครั้ง ความยากหรือง่ายของข้อสอบประเภทนี้ก็ขึ้นอยู่กับ 2 สิ่งที่กล่าวมาแล้วด้วย ลองทำแบบทดสอบในตัวอย่าง C-test ต่อไปนี้

ตัวอย่าง (จาก Bailey, 1998 : 65)

เครื่องหมาย |₁ แสดงว่าคำนั้นมีตัวอักษรตัวเดียว ลองทำเองหรือให้คนอื่นทำก็ได้

An architectural feature that is basically a mass of fine sculpture is the Sinhalese staircase. It includes an intricately decorated flight of steps flanked by ornate balustrades with a frontal stand formed by a pair of guardstones.

(1) The elabo _____ mounsstone a_ its ba_ _ is i_ itself |₁ distinctive ele _____ of anc _____ sculpture i_ the isl_ _____. (2) These se _____ - circular sto _____ squired increa _____ complex

ba ___ of decor ___ over t ___ years. (3) Th ___ range fr ___ the abst ___ - tongues o ___ fire
 a ___ bands o ___ creeper vi ___ - to symb ___ interpretations o ___ the fo ___ perils o ___ life. (4) T ___
 ___ latter con ___ of t ___ elephant, | | symbol o ___ birth ; t ___ bull, indic ___ of de ___ ;
 the li ___ representing dis ___ ; and t ___ horse, | | symbol o ___ death. (5) So ___ also ha ___ a ba ___
 ___ to ge ___ , which repr ___ the disti ___ between go ___ and ev ___ . (6) At t ___ hert o ___
 many moons ___ is | | lotus pe ___ . (7) Buddhists reg ___ the lo ___ as I ___ I sacred flo ___
 , and i ___ the moon ___ it repre ___ the cen ___ crowning se ___ of suc ___ . The
 total effect, then, of mounting the stairs begins with the devotee at the lotus, his back to the world,
 presenting to ascend to the shrine of wisdom and insight.

แบบทดสอบข้างต้นนี้ Tim Hacker ครูอาสาสมัครชาวอเมริกัน (Peace Corps English Teacher) ในศรีลังกา เป็นผู้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ทดสอบนักศึกษาครูของศรีลังกา ซึ่งไม่ชอบแบบทดสอบ C-test เช่นเดียวกับแบบทดสอบวัดสมิทธิภาพทางภาษาชุดอื่นๆ เพราะไม่สามารถจะเตรียมตัวเรียนเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อทำแบบทดสอบประเภทนี้ได้ (แบบทดสอบ C-test ฉบับนี้มีความลำเอียงทางวัฒนธรรมและเนื้อหาเพราะเป็นของศรีลังกา ที่อาจทำให้ผู้ตอบที่ไม่ใช่ชาวศรีลังกา รู้สึกว่าเป็นแบบทดสอบที่ยาก, ดูเฉลยในหน้าถัดไป)

Tim มีความรู้สึกที่ C-test ใช้เป็นเครื่องมือในการสอนได้ดี เพราะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนใช้เหตุผลโต้แย้งกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อให้ทำงานกลุ่มหรือช่วยกันทำ

Bailey มีความรู้สึกที่ความรู้ในเนื้อหาของบททดสอบมีอิทธิพลกับความสามารถในการทำข้อสอบและค้นพบว่า แบบทดสอบ C-tests มีประโยชน์หลายประการทั้งในการเรียนการสอนและการทดสอบ และมีความเห็นเช่นเดียวกับ Tim ว่าต้องมีการฝึกให้นักศึกษาเคยชินกับวิธีการทดสอบด้วยแบบทดสอบ C-test เพราะความคุ้นเคยกับลักษณะและวิธีการทดสอบมีผลกับความสำเร็จในการสอบด้วย

กล่าวโดยสรุป ข้อสอบแบบโคลชนั้นกลุ่มผู้สนับสนุนเห็นว่าใช้วัดความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง ใช้กำหนดระดับความยากง่ายของข้อความและความสามารถในการอ่านใช้วัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียน และบอกข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ แต่มีผู้วิจารณ์ว่าไม่สามารถวัดความสามารถในการสื่อสารได้เพราะไม่มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารแบบเผชิญหน้ากันและไม่ได้วัดการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ดังนั้นก่อนนำไปใช้จึงควรคำนึงถึง ข้อจำกัดข้อนี้ด้วย

เฉลย Tim's C-test

An architectural feature that is basically a mass of fine sculpture is the Sinhalese staircase. It includes an intricately decorated flight of steps flanked by ornate balustrades with a frontal stand formed by a pair of guardstones.

(1) The elaborate moonstone at its base is in itself a distinctive element of ancient sculpture in the island. (2) These semi-circular stones acquired increasingly complex bands of decoration over the years. (3) They range from the abstract-tongues of fire and bands of creeper vines - to symbolic interpretations of the four perils of life. (4) The latter consist of the elephant, a symbol of birth; the bull, indicative of decay; the lion representing disease; and the horse, a symbol of death. (5) Some also have a band of geese, which represents the distinction between good and evil. (6) At the heart of many moonstones is a lotus petal. (7) Buddhists regard the lotus as a sacred flower, and in the moonstone it represents the center crowning seat of success. The total effect, then, of mounting the stairs begins with the devotee at the lotus, his back to the world, presenting to ascend to the shrine of wisdom and insight.

10) การเขียนตามคำบอก (Dictation)

การเขียนตามคำบอกจัดเป็นแบบทดสอบความสามารถทางภาษาโดยรวม (Integrative หรือ Global test) อย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับแบบทดสอบ Cloze หรือ C-test เป็นแบบทดสอบที่สามารถวัดความรู้ทางภาษาในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ การออกเสียง และการเขียนได้ดี และทำได้หลายรูปแบบ เช่น

ก. การเขียนตามคำบอกแบบมาตรฐาน เป็นการเขียนตามเสียงอ่านจากแถบบันทึกเสียง หรือ จากผู้คุมสอบ ข้อความที่นำมาอ่านหรือบอกให้เขียนจะต้องมีความสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นเรื่องที่เหมาะกับระดับความสามารถของผู้เข้าสอบ โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 100 คำ วิธีการอ่านให้ฟังนั้นแม้จะไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าควรหยุดอย่างไร แต่โดยทั่วไป ก็จะพิจารณาความหมายเป็นหลัก ดังนั้นจึงไม่ควรหยุดกลางประโยค ควรหยุดท้ายประโยค หรือเมื่อจบอนุประโยค หรือวลี และควรคำนึงถึงความสามารถในการจำของผู้เข้าสอบด้วย จำนวนคำที่บอกให้เขียนแต่ละครั้งจึงไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป การอ่านต้องอ่านด้วยความเร็วปกติให้ฟังก่อน 1 ครั้ง ครั้งที่ 2 จึงอ่านและหยุดตามจังหวะที่กำหนดไว้ แล้วหยุดให้เวลาสำหรับเขียน ครั้งที่ 3 อ่านทวนอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย ด้วยความเร็วปกติ เพื่อให้ผู้เข้าสอบตรวจสอบข้อความที่ตนได้เขียนไว้ ผู้อ่านต้องบอกเครื่องหมายวรรคตอนและการขึ้นย่อหน้าใหม่ด้วย

ปัญหาของการใช้การเขียนตามคำบอกเพื่อวัดความสามารถทางภาษากับผู้เข้าสอบจำนวนมากคือ ต้องควบคุมให้การอ่าน การเว้นจังหวะ น้ำเสียง ความดังหรือค่อย ให้

เหมือนกันหมด สำหรับทุกห้องสอบ วิธีแก้ปัญหาคืออ่านใส่แถบบันทึกเสียง แล้วนำไปเปิดให้ฟัง
เหมือนๆ กันทุกห้องสอบ

การให้คะแนนนั้น ให้คำละหนึ่งคะแนน ถ้าสะกดคำผิดแต่ไม่ทำให้ความ
หมายผิดถือว่าได้คะแนน แต่บางครั้งก็ตัดสินไม่ได้ว่าสะกดผิดหรือฟังผิด เช่น 'knew' หรือ 'new'
หรือ ถ้าไม่เขียนคำบางคำลงไปจะหักคะแนนอย่างไร ดังนั้นจึงควรตกลงกันไว้ก่อนว่าผิดอย่างไร จะ
หักคะแนนอย่างไร

ตัวอย่าง ข้อสอบการเขียนตามคำบอกแบบมาตรฐาน

Directions: You will hear a passage reading out to you three times. The first time, just listen,
do not write anything down yet. The second time, write down exactly what the
reader says after each pause. Punctuation marks will be given too. Don't spell them
out. The third time listen to the reader (or tape recorder) and check your answer.

เสียงจากผู้อ่าน / เทป ในการอ่านครั้งที่ 2 จะเป็นดังนี้ (/...../ = การหยุดให้ผู้สอบเขียนตาม และ
ข้อความใน () ผู้สอบไม่ต้องเขียนสะกดตัวลงไป)

(single quotation mark) Soon after kidnappers had telephoned Mr. Thorn (comma)
/...../ he telephoned me at my office (period) /...../ I listened carefully /...../ as he explained
what had happened (period) /...../

(Indent) (double quotation marks) You've got to help me (comma) Mr. Malone (comma)
(double quotation marks) /...../ he said (period) /...../ (double quotation marks) I can't go to
the police (period) (double quotation marks) /...../

(Indent) I agreed to do all I could (comma) /...../ and got to work straight away (period)

(Indent) I discovered that /...../ Julia Thorn had been kidnapped /...../ from outside her
flat /...../ in West London (period) I also learned that /...../ one of miss Thorn's neighbours
(comma) /...../ Mrs. Grace Morgan (comma) /...../ had actually seen the kidnapping take place
(period) /...../ So I got an old friend of mine (comma) /...../ a taxi driver named Ted Lewis
(comma) /...../ to drive me over /...../ to the flat in West London /...../ to interview Mrs.
Morgan (period) (single quotation mark)

(เนื้อเรื่องจาก *Granger & Beaumont Trio6 Bangkok, Aksorn*

Charoentat, 1998: 43)

ข. การเขียนคำบอกแบบโคลซ (Cloze Dictation หรือ Partial Dictation)

เพื่อแก้ปัญหาการใช้เวลาตรวจการเขียนตามคำบอกมาก จึงมีผู้นำการเขียนตามคำบอกมาผสมกับแบบทดสอบแบบโคลซ โดยให้ผู้สอบได้ฟังเรื่องเต็มๆ จากแถบบันทึกเสียงหรือผู้อ่านครั้งหนึ่งก่อน แล้วต้องเติมคำลงในช่องว่างในข้อความที่นำมาให้อ่านให้สมบูรณ์เหมือนกับที่ได้ฟัง การเว้นข้อความจะอาศัยความหมายเป็นหลักเช่น เดียวกับการเขียนตามคำบอกแบบมาตรฐาน

การให้คะแนนใช้วิธีเดียวกัน การเขียนตามคำบอกแบบโคลซทำให้เสียเวลาในการตรวจน้อยลง

ตัวอย่าง การเขียนตามคำบอกแบบโคลซ

Direction: Here is part of the text about seals. Listen again and try to fill in the missing words.

Seals 1 2 3 for their oil, meat and fur for thousands of years. Eskimos living in the Arctic region, for example, 4 traditionally 5 seals for essentials of life such as food and clothing. For that past two hundred years, however, seals 6 7 8 on a massive industrial scale. Some species 9 10 completely 11 12 : the monk seal, for example, which 13 last 14 in the Caribbean in the 1970s, 15 now 16 to be extinct; while the populations of other species in rapidly decreasing. Thousands of harp seal 17 18 every year for their fur. During the first weeks of their life, the puppies of harp seals have pure white coats, which 19 highly 20 by the fur trade. The new born puppies 21 22 alive by the hunters so as not to damage their fur. They 23 then 24 to death. Many animal rights groups and animal protection 25 all over the world are fighting to stop this 26 and it is 27 that this cruel trade 28 29 30 in the next few years.

(เนื้อเรื่องจาก Trio 6 P. 100)

ค. การเขียนตามคำบอกแบบมีเสียงรบกวน (Noise Test)

แบบทดสอบแบบนี้ สร้างขึ้นจากความเชื่อในเรื่องความซ้ำซ้อนของภาษาซึ่งเป็นลักษณะตามธรรมชาติ เป็นเทคนิคการทดสอบการเขียนที่แตกต่างจากการเขียนตามคำบอกโดยทั่วไปเล็กน้อย คือ บันทึกข้อความลงในแถบบันทึกเสียงด้วยความเร็วปกติ แล้วบันทึกเสียงรบกวนลงไปด้วย ทำให้ผู้ถูกทดสอบไม่ได้ยินข้อความทุกคำ หากผู้ถูกทดสอบมีความสามารถทางภาษาก็สามารถจะเติมข้อความที่ขาดหายไปได้เพราะคำบางคำที่ได้ยินไม่ชัด หรือขาดหายไปเป็นคำที่ซ้ำหรือมีความหมายเช่นเดียวกันกับคำอื่นๆที่ได้ยิน

ง. การเขียนตามคำบอกแบบเล่าเรื่อง

เป็นการทดสอบความสามารถในการเขียนจากความจำหลังจากผู้ถูกทดสอบฟังเรื่องจากผู้พูดที่บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียงที่พูดด้วยความเร็วปกติ ผู้ถูกทดสอบสามารถฟังซ้ำได้หลายครั้ง แต่เมื่อฟังจบแล้วต้องเขียนตอบได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ตัวอย่างเช่น ให้ฟังรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องการจะเรียนว่าจะต้องทำกิจกรรมอะไรหรือใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง การฟังแล้วเขียนในลักษณะคล้ายๆ บันทึกข้อความนี้ ให้บันทึกแต่เฉพาะที่เป็นใจความสำคัญหรือมีความหมายกับตนเอง เป็นกิจกรรมการฟังที่เหมือนกันกับที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง (authentic listening) มากกว่าการเขียนตามคำบอกแบบอื่นๆ แต่มีปัญหาในการตรวจให้คะแนน ดังนั้นจึงควรมีการตกลงกันเพื่อกำหนดวิธีการให้คะแนนไว้ก่อนตรวจสอบ

11) การตอบคำถามสั้นๆ

การตอบคำถามสั้นๆ ในที่นี้หมายถึงข้อสอบที่ตั้งคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้สอบคิด คำตอบเอง ซึ่งอาจจะเป็นคำเดียว เป็นวลี หรือ ประโยค 2-3 ประโยค ก็ได้

ข้อสำคัญที่ควรระวังในการออกข้อสอบแบบนี้คือ ผู้ถูกทดสอบจะต้องรู้และเข้าใจว่า สิ่งที่จะต้องตอบคืออะไร ลองดูตัวอย่างคำถามต่อไปนี้

Rewrite the following sentence, starting with the words provided. The new sentence must be as close as possible to the original.

It was John who saved my life.

If it.....

สำหรับผู้ออกข้อสอบซึ่งคุ้นเคยกับการสอนการเปลี่ยนรูปประโยคอยู่เสมอ ข้อนี้ก็เป็นคำถามที่ไม่ซับซ้อนอะไร แต่เมื่อนำไปทดสอบ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าจะต้องเขียนอะไรลงไปเป็นคำตอบ

ถ้าเขียนใหม่ดังต่อไปนี้ นักเรียนจะทำข้อสอบได้ง่ายขึ้น

It was John who saved my life.

If it , I would have died.

ตัวอย่างที่ 2 Write two sentences containing 'since'.

สำหรับคำสั่งนี้ผู้ออกข้อสอบต้องการทดสอบความสามารถในการใช้รูปประโยค Present Perfect Tense แต่ในบรรดาคำตอบทั้งหลายนั้นมีคำตอบแบบนี้อยู่ด้วย

- 1) Since it is the end of term, I am going on holiday.
- 2) Since it was raining, they stayed at home.

รูปประโยคที่ตอบมาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และมีคำว่า 'Since' อยู่ตามคำสั่ง แต่ไม่มีส่วนที่แสดงความเป็น Present Perfect Tense เลย

ถ้าต้องการทดสอบความสามารถในการใช้รูปประโยค Present Perfect Tense จริงๆ จะต้องเขียนคำสั่งใหม่ให้ชัดเจนรัดกุม เช่น

Write two sentences containing 'since' from these two sentences given.

- 1) I began studying English in 1980.
- 2) Now, (2000) I am still studying English.

Your sentence : _____

ข้อสอบประเภทนี้ใช้ทดสอบความเข้าใจในการอ่าน หรือความเข้าใจในการฟัง ความรู้ทางไวยากรณ์ และความรู้ความสามารถในการเขียน ที่บางครั้งผู้สอบไม่เข้าใจว่าคำสั่งต้องการให้ทำอะไร ชนิดที่ผู้ออกข้อสอบนึกไม่ถึง และตรวจให้คะแนนยาก จึงควรมีการทดสอบก่อนนำไปใช้เสมอ

12) การเขียนเรียงความและการแต่งเรื่อง (Composition and Essays)

ถ้าดูเพียงผิวเผินข้อสอบอัตนัยดูเหมือนจะออกง่ายกว่าข้อสอบปรนัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือข้อสอบเลือกตอบหลายตัวเลือก เพราะผู้ออกข้อสอบเพียงแต่เขียนชื่อเรื่อง หรือ หัวข้อเรื่องให้เท่านั้น ผู้สอบก็จะไปเขียนคำตอบออกมาเอง เช่น

“ Education is Growth.” (S. Buasri) Discuss.

ข้อสอบแบบนี้มีข้อเสียหลายประการ ประการแรกก็คือการใช้ศัพท์ในคำสั่ง ผู้สอบอาจจะไม่เข้าใจว่าคำว่า “Discuss” ในที่นี้ว่าหมายความว่าอย่างไร ประการที่สอง ในคำสั่งขาดข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจพิจารณาด้วยตัวเองในการเขียนตอบ เช่น เขาควรจะรู้ว่าต้องเขียนยาวแค่ไหน ก็คำ ถ้าเขียนมากหรือน้อยไปจะถูกหักคะแนนหรือไม่ อย่างไร จะเขียนให้ใครอ่าน จะได้ว่าจะใช้วิธีการหรือลีลา (Style) การเขียนแบบใด เขียนเป็นภาษาพูด หรือภาษาเขียน หรือ ภาษาวิชาการ เป็นต้น ประการที่สาม นักเรียนไม่ทราบว่าตนเองจะได้รับการประเมินให้คะแนนงานเขียนนี้อย่างไร ผู้ตรวจสนใจความชำนาญ ความราบรื่นและต่อเนื่อง หรือความถูกต้องในการใช้ภาษา

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ถ้านักเรียนรู้จักคำว่า ‘discuss’ ดีแล้วจะต้องรู้ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ควรเขียนเชิงวิชาการ ภาษาที่ใช้เขียนควรเป็นทางการแบบที่ใช้ในการเรียนการสอน และต้องมีการให้เหตุผลสนับสนุน หรือโต้แย้ง เขาควรจะรู้ว่าการเรียบเรียงข้อความ การวางโครงเรื่อง ความสามารถในการใช้ข้อมูลและเหตุผลโต้แย้งกันอย่างเหมาะสม จะทำให้ได้

คะแนนเพิ่มขึ้นหรือไม่ หรือจะได้รับการพิจารณาให้คะแนนเฉพาะการใช้ศัพท์และไวยากรณ์ได้ถูกต้อง เท่านั้น

ตัวอย่าง การเขียนคำสั่ง

Write a formal essay for your English teacher saying whether you agree with the saying by Mr. S. Buasri

“Education is Growth”

You should write about 200 - 250 words

Marks will be given for :

- 1) structure of the essay e.g. the use of Paragraphs (20%)
- 2) appropriacy of styles (20%)
- 3) clarity of argument (20%)
- 4) range of grammar and vocabulary (20%)
- 5) accuracy of grammar and vocabulary (20%)

ปัญหาอื่นๆเกี่ยวกับข้อสอบแบบให้เขียนตอบก็คือ ผู้ออกข้อสอบมักจะคิดว่า ผู้สอบมีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น

“Describe the legal system in your country”

ถ้าผู้สอบไม่มีความรู้เรื่องกฎหมายก็จะ ไม่มีข้อมูลมาเขียน ดังนั้นข้อสอบข้อนี้จะ วัดได้ไม่ตรง เพราะ ไม่ได้วัดความสามารถทางภาษาเท่านั้น

บางครั้ง ผู้ถูกทดสอบก็ถูกคาดหวังให้ใช้ความสามารถในการใช้จินตนาการ หรือ ความคิดสร้างสรรค์ในเวลาที่ยังจำกัดเพื่อเขียนเรื่อง เช่น

You are lost in a blizzard. Describe how you feel and try to find your way home.

บางเรื่องที่น่ามาให้เขียนก็เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เข้าสอบ และน่าเบื่อ หรือไม่น่า สนใจสำหรับผู้ถูกทดสอบ เช่น

Discuss the advantages and disadvantages of living at home during your time at college.

เพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านี้ ควรให้ข้อมูลผู้ถูกทดสอบก่อนลงมือเขียน โดยอาจให้อ่านข้อความนั้นๆ เพื่อไม่ต้องเสียเวลาอันมีค่าในการอ่านมากเกินไป หรือบางทีก็อาจ ให้ดูรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ เป็นต้น แต่ต้องระวังว่าสิ่งที่ให้ต้องเข้าใจง่ายและชัดเจน

งานเขียนบางอย่างอาจจะไม่อยู่ในลักษณะการเขียนเรียงความ เช่นการให้เขียนจดหมาย โน้ตย่อแบบไม่เป็นทางการ ดังนั้นกิจกรรมที่ให้ผู้สอบทำ(เขียน)ต้องเป็นธรรมชาติ เกิดขึ้นในชีวิตจริง ไม่ควรให้เขียนจดหมายหรือบันทึก ถึงญาติมิตร หรือบุคคลในครอบครัวเพราะไม่สมจริง เนื่องจากหากเขาจะต้องเขียน เขาจะเขียนโดยใช้ภาษาแม่ของเขาเองไม่ใช่ภาษาอังกฤษ จึงควรให้เขียนถึงเพื่อน หรือชาวต่างประเทศแทน เป็นต้น

13) แบบทดสอบแบบให้เขียนย่อความ (Summary)

การให้เขียนย่อความมักจะใช้ทดสอบทักษะการอ่าน การฟังเพื่อความเข้าใจ และการเขียนเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันใช้ทดสอบความสามารถในการเขียนและความเข้าใจภาษาโดยรวม การเขียนย่อความอาจจะสะท้อนภาพ หรือ มีลักษณะเหมือนกิจกรรมในชีวิตจริงหลายอย่าง แต่มีปัญหาสำคัญอยู่ 2 ประการคือ

(1) การที่ผู้ถูกทดสอบเขียนย่อความได้ไม่ดีนั้นเป็นเพราะผู้ถูกทดสอบไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หรือมีทักษะการเขียนที่ไม่ดีพอ

(2) ยากแก่การตรวจให้คะแนนเพราะผู้ตรวจบางคนให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับประเด็นสำคัญแต่ละประเด็นที่ผู้ถูกทดสอบเขียนมาให้โดยไม่พิจารณาวิธีการเขียนหรือลีลาหรือความผิดทางไวยากรณ์ ซึ่งแบบนี้ดูเหมือนจะเป็นการตรวจแบบตรงไปตรงมาไม่น่าจะมีปัญหาอะไร แต่จริงๆแล้วไม่ใช่เพราะการจะบอกว่าอะไรคือประเด็นสำคัญของสิ่งที่อ่านนั้น อาจจะเป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในหมู่ผู้ตรวจก็ได้ และปัญหาจะยิ่งเด่นชัดขึ้นหากใช้วิธีพิจารณาว่าประเด็นสำคัญให้ 2 คะแนนประเด็นรองหรือประเด็นสนับสนุนให้ 1 คะแนน ยิ่งไปกว่านั้นถ้าหากมีการพิจารณาให้คะแนนความถูกต้อง (accuracy) ความราบรื่นและความชำนาญในการเขียน (fluency) และความเหมาะสม (appropriacy) ของการใช้ภาษาเขียนด้วยแล้วการตรวจให้คะแนนจะยิ่งยุ่งยากขึ้นไปอีก

การแก้ปัญหานี้อาจทำได้โดยการให้ข้อความเต็มๆมาพร้อม ๆ กับให้ข้อความที่ตัดคำบางคำออกไป เพื่อให้ผู้ถูกทดสอบเติมคำที่ตัดออกไปให้สมบูรณ์ ซึ่งถ้าออกข้อสอบได้ดีแล้ว แบบทดสอบแบบนี้จะมีประสิทธิภาพมากในการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน แต่เนื่องจากอาจมีคำหลายคำที่สามารถจะเติมลงไปในช่วงที่ตัดคำออกไปได้ การให้คะแนนจึงอาจจะทำได้ยากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีผู้เข้าสอบจำนวนมาก ดังนั้นการพิจารณาให้คะแนนเฉพาะคำที่ตรงกับคำเดิมที่ตัดออกไปจากข้อความเท่านั้นจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ แต่ถ้าผู้ถูกทดสอบใช้คำอื่นนอกเหนือจากคำเดิมเติมลงไปข้อความได้เหมาะสมซึ่งแสดงว่าเขาอ่านข้อความได้เข้าใจจะไม่ได้คะแนน เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ไม้อาจกล่าวได้ว่าแบบทดสอบนี้ ทดสอบความเข้าใจในการอ่าน การจัดทำรายการคำที่สามารถจะเติมลงไปในแต่ละช่องได้แนบไปพร้อมกับเฉลยให้กับผู้ตรวจข้อสอบจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้บ้าง คำเหล่านี้สามารถรวบรวมมาจากคำที่คนที่ทดลองทำ

แบบทดสอบที่ทดลองนำไปให้คนอื่นเติมลงไปในแต่ละช่องที่เว้นไว้ การทำเช่นนี้จะทำให้ตรวจให้คะแนนได้ง่ายขึ้น

Cohen (1994) ได้ทำการวิจัยเพื่อดูผลของการใช้คำสั่งที่มีการขยายความด้วยการให้คำแนะนำเพิ่มเติม ในการทำข้อสอบย่อความกับนักศึกษา ที่ใช้ภาษาอिิบรูเป็นภาษาแม่ โดยให้อ่านเนื้อเรื่องฉบับเต็ม แล้วให้เขียนย่อความ เพื่อวัดระดับความเข้าใจในการอ่านพร้อม ๆ กับวัดความสามารถในการเขียน และดูความสอดคล้องของการให้คะแนนใน ระหว่างผู้ตรวจด้วยกัน ในหัวข้อสำคัญที่กำหนดไว้ในข้อความที่ย่อแล้ว ลักษณะคำสั่งของข้อสอบที่ใช้เป็นดังนี้

ตัวอย่าง คำสั่งของข้อสอบย่อความ (Cohen 1994 : 145)

คำสั่งที่มีข้อเสนอแนะและไม่มีข้อเสนอแนะในการเขียนย่อความ (แปลจากคำสั่งสั้นๆในภาษาอิิบรูที่เขียนไว้เดิม) :

อ่านแล้วย่อความจากข้อความต่อไปนี้

ที่อยู่ตรงหน้านักศึกษานี้คือข้อความ 4 เรื่องเป็นภาษาอิิบรู 2 เรื่อง และภาษาอังกฤษ 2 เรื่อง อ่านแต่ละเรื่องแล้วเขียนย่อความ

คำสั่งให้เขียนย่อความ (เป็นภาษาอิิบรู)

1. เขียนสั้นๆ : ความยาวของข้อความที่เขียน 80 คำ สำหรับเรื่องแรก และ 120 คำสำหรับเรื่องที่ 2
2. เขียนร่าง (draft) ก่อน แล้วลอกใหม่ให้อ่านออก

คำแปลคำสั่งที่ขยายความเพิ่มเติมแล้ว:

อ่านข้อความแล้วย่อความจากเรื่องที่อ่าน

ที่อยู่ตรงหน้านักศึกษานี้คือข้อความ 4 เรื่องเป็นภาษาอิิบรู 2 เรื่อง และภาษาอังกฤษ 2 เรื่อง

คำสั่งสำหรับการอ่าน

อ่านข้อความแต่ละเรื่องเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่องออกมา ซึ่งได้แก่ใจความสำคัญในประโยคหลักหรือประโยคสำคัญของแต่ละย่อหน้าที่นำมาให้อ่าน หรือสิ่งที่ผู้อ่านจะสนใจอ่านในข้อความที่ย่อแล้ว

คำสั่งสำหรับการเขียน (เป็นภาษาอิิบรู)

1. ตัดสิ่งที่ไม่สำคัญออกให้เหลือแต่ประเด็นสำคัญเท่านั้น : หลีกเลี่ยงการใช้ข้อความที่ซ้ำกัน ถ้ามีข้อความซ้ำกันอยู่ นักศึกษาจะถูกตัดคะแนน
2. เขียนสั้นๆ : ความยาวของข้อความที่ย่อแล้ว คือ 80 คำสำหรับเรื่องแรก 120 คำสำหรับเรื่องที่สอง
3. เขียนย่อความให้มีเพียงย่อหน้าเดียว: ใช้คำเชื่อมเพื่อเชื่อมโยงข้อความหรือประเด็น ต่างๆ เข้าด้วยกัน
4. อย่าแปลตามตัวอักษรคำต่อคำ: เขียนย่อความโดยใช้คำพูดของนักศึกษาเอง
5. เขียนร่างก่อน: แล้วจึงลอกใหม่ให้อ่านได้รู้เรื่อง

ผลการศึกษาปรากฏว่า คำสั่งที่มีคำแนะนำให้ด้วย มีผลดีกับการให้ข้อความที่เป็นภาษาต่างประเทศ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เมื่อต้องทำในสิ่งที่ยากขึ้น นั่นคือต้องอ่านเรื่องที่เป็นภาษาต่างประเทศ แต่จริงๆแล้วการให้คำสั่งที่มีคำแนะนำด้วยนั้นมีทั้งผลดีและผลเสียในการย่อความ เพราะในบางครั้งคำสั่งเหล่านี้ก็จะช่วยให้ผู้เข้าสอบหาประเด็นสำคัญๆจากเรื่องที่อ่านพบ แต่บางครั้งกลับทำให้ผู้เข้าสอบไม่ใส่รายละเอียดที่มีความสำคัญลงไปโดยย่อความ

4.2.2.2 การสังเกต (Observation)

การสังเกตเป็นการวัดความสามารถในการใช้ภาษาโดยตรง ด้วยการติดตามพัฒนาการอย่างเอาใจใส่ เพื่อให้เห็นวิวัฒนาการของสิ่งที่ต้องการวัดอย่างใกล้ชิด

ครูอาจใช้วิธีสังเกตในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมทั้งใน และนอกห้องเรียน ทั้งที่เป็นกิจกรรมในหลักสูตร เสริมหลักสูตร และนอกหลักสูตร หรือสังเกตผลงาน เช่น แบบฝึกหัด เป็นต้น

การสังเกตต้องมีจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ควรมีการจดบันทึกสิ่งที่สังเกตไว้ อย่างครบถ้วนมีระบบ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ต้องตรวจสอบจนมั่นใจ จึงสรุปผลออกมา เช่น ใช้ผู้สังเกตหลายคน สังเกตหลายๆครั้ง หรือใช้เครื่องมืออื่นควบคู่กันไปด้วยหากได้ผลออกมาตรงกันก็เชื่อถือได้

พฤติกรรมในชั้นเรียนของนักเรียน นักศึกษา ขณะปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มและเดี่ยวสามารถบอกให้รู้ได้ว่านักเรียนหรือนักศึกษามองวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ขอบข่ายเนื้อหาที่วัดแบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์เหมือนกับที่ใช้กับแบบทดสอบ ข้อจำกัดประการหนึ่งของการใช้การสังเกตพฤติกรรมก็คือถ้ามีนักเรียนจำนวนมากจะสังเกตได้ไม่ทั่วถึง

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน

พฤติกรรมที่ต้องการสังเกต:	การใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพการท่องเที่ยว
วัตถุประสงค์:	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว
ผู้ใช้ภาษา:	พนักงานต้อนรับ
ทักษะที่ต้องการวัด:	ทักษะรวม
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษา:	ผู้ให้บริการ(พนักงานต้อนรับ)กับผู้รับบริการ(นักท่องเที่ยว)
กิจกรรม:	กลุ่ม
รูปแบบกิจกรรม:	การจำลองสถานการณ์
สื่อ:	เอกสารเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว
เครื่องมือ:	แบบสังเกตแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ

Card 1

Student 1: You work as a receptionist in a hotel in Bangkok. Two tourists come to ask you for tourist attractions in Thailand. Give them the needed information.

Card 2

Student 2: You are a Japanese couple coming to spend your honeymoon in Thailand for a week. You want to go to the beach in the East or South. Ask for some information about the places, transportation, and facilities from the receptionist.

Card 3

Student 3: You are a British who become interested in Buddhism. You want to visit some sacred places in Thailand and practice some meditation. Seek advice from the receptionist.

ชื่อผู้ถูกสังเกต: _____

นักเรียนคนที่: _____

แบบสังเกตการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว

คำสั่ง: สังเกตการใช้ภาษาและประเมินความสามารถโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง เรียงลำดับจากมากที่สุด (5) ถึงน้อยที่สุด (1)

	5	4	3	2	1
1. การออกเสียง ระดับเสียง เสียงเน้นในประโยค จังหวะ การหยุด การเชื่อมเสียงระหว่างคำ	☐	☐	☐	☐	☐
2. การใช้ศัพท์ สำนวน	☐	☐	☐	☐	☐
3. การโต้ตอบ สนทนา (ความคล่องแคล่ว)	☐	☐	☐	☐	☐
4. การโต้ตอบสนทนา (ความถูกต้อง เหมาะสม)	☐	☐	☐	☐	☐
5. ความสามารถในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกถาม / ความสามารถในการถามข้อมูล	☐	☐	☐	☐	☐
6. การควบคุมอารมณ์	☐	☐	☐	☐	☐
7. มารยาททั่วไป	☐	☐	☐	☐	☐
8. ความสามารถในการสวมบทบาทตามสถานการณ์	☐	☐	☐	☐	☐
9. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (ไหวพริบ)	☐	☐	☐	☐	☐
10. ความพยายาม: ความตั้งใจ	☐	☐	☐	☐	☐

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการสังเกตกิจกรรมในห้องเรียนครั้งนี้ ใช้มาตรการประเมินค่าควบคู่กันไปด้วย ทำให้การสังเกตเป็นไปอย่างมีระบบ และมีผู้ร่วมสังเกตได้หลายคน เมื่อนำผลการสังเกตของทุกคนมารวมกัน แล้วหาความเห็นเฉลี่ยจะได้ภาพรวมของความสามารถในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและทำให้เห็นความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนที่สวมบทบาทเป็นนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น หรือชาวอังกฤษได้เป็นอย่างดี

วิธีสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตพฤติกรรมทำได้หลายวิธี เช่น

ก. สังเกตโดยใช้แบบสังเกต (ดังตัวอย่างที่ให้ไว้ข้างต้น) ซึ่งควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ระบุพฤติกรรมที่จะสังเกตให้ชัดเจน
- (2) บอกพฤติกรรมที่ใกล้เคียงหรือคล้ายๆ กันไว้ด้วย
- (3) จัดลำดับว่าพฤติกรรมใดควรเกิดก่อนหรือหลัง
- (4) ใช้วิธีการสังเกตที่สะดวกที่จะกระทำและบันทึกผลการสังเกตได้
- (5) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ละคน และสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ระบุไว้เป็น

หลัก แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องไม่มองข้ามพฤติกรรมอื่นที่น่าสนใจด้วย

- (6) ผู้สังเกตควรได้รับการฝึกวิธีสังเกตและวิธีบันทึกพฤติกรรมก่อนลงมือสังเกตจริง
- (7) ถ้าไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมที่ระบุไว้ได้ ให้เว้นว่างไว้และให้คำอธิบายเพิ่มเติม
- (8) ใช้ความเห็นของผู้สังเกตมากกว่า 1 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้

ข. สังเกตโดยบันทึกเหตุการณ์ที่น่าสนใจด้วยการบรรยาย โดยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) บันทึกเฉพาะข้อมูลที่เป็นความจริงเท่านั้น เช่น เกิดอะไรขึ้น ที่ไหน เมื่อไร

ในสถานการณ์เช่นไร

- (2) แยกการตีความและข้อเสนอแนะออกจากการบันทึกข้อมูล
- (3) การบันทึกแต่ละครั้งควรบันทึกเฉพาะเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียวและบันทึก

ทันทีที่เหตุการณ์สิ้นสุดลง

- (4) เหตุการณ์ที่บันทึกควรเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน

- (5) สังเกตและบันทึกอย่างสั้นๆ แต่ให้บันทึกทั้งทางด้านดีและไม่ดี

- (6) ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน เช่น ชื่อ ชั้น ปีที่เรียน โรงเรียน วัน เวลา สถานที่ที่เก็บ

ข้อมูล และชื่อผู้บันทึก และข้อเสนอแนะ

สังเกตพฤติกรรมจากบันทึกประจำวัน (Journal / Diary Writing)

ผู้สังเกตเป็นผู้บันทึก เหตุการณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นแต่ละวัน ดังนั้น ผู้บันทึกจึงเป็นได้ทั้งตัวนักเรียนเองแต่ละคน และครูผู้สอน หลังจากนั้นจึงนำบันทึกมาศึกษาหาสิ่งที่น่าสนใจและ

ข้อสรุป การสังเกตแบบนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของตนเอง หรือของบุคคล (นักเรียน) ที่น่าสนใจ ครูอาจเป็นผู้บันทึกเองแล้วให้นักวิจัยนำบันทึกไปวิเคราะห์ข้อมูลก็ได้ การศึกษาจากบันทึกประจำวัน อาจทำให้รู้ว่าคุณนักเรียนสนใจอ่านเรื่องอะไร หรือมีปัญหาในการเรียนอะไรบ้างได้

4.2.2.3 การสัมภาษณ์ (Interview)

เครื่องมือชนิดนี้คล้ายกับการสังเกต แต่แตกต่างกันที่มีการซักถามโต้ตอบกัน การสัมภาษณ์แบบที่มีการเตรียมคำถามไว้ก่อนเป็นการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการหรือมีการเตรียมโครงเรื่องที่ถามไว้ล่วงหน้า เรียกว่า Structured Interview แต่อาจจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีการเตรียมคำถามไว้ก่อนล่วงหน้าได้ การสัมภาษณ์อาจจะใช้เมื่อต้องการดูแลเพียงบุคลิกภาพ ความสามารถทางสังคม และอารมณ์ของนักเรียนเท่านั้นก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้สัมภาษณ์จะต้องหาวิธี ซักถามให้ได้ข้อมูลที่ตรงจุดมุ่งหมาย และควรจดบันทึกผลการสัมภาษณ์ไว้ทันที

นอกจากการสัมภาษณ์จะใช้ในการประเมินความสามารถทางการพูดแล้ว ยังใช้ประเมินความสามารถในการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะได้อีกด้วย

4.2.2.4 แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการ (Questionnaire and Checklist)

แบบสอบถามเป็นชุดของคำถามที่ใช้เพื่อสอบถามสิ่งที่ต้องการทราบ มี 2 แบบคือ

- 1) แบบปลายปิด ผู้ตอบตอบในขอบเขตที่กำหนดไว้ ไม่ได้ตอบโดยอิสระ
- 2) แบบปลายเปิด เปิดโอกาสให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างอิสระ แสดงความคิดเห็น โดย

ไม่จำกัดขอบเขตของการตอบ

การสร้างแบบสอบถาม ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

- (1) ใช้เวลาในการตอบไม่มากนัก
- (2) คำถามกระชับ ชูใจให้ผู้อ่านและอยากตอบ
- (3) การถาม ต้องถามให้ลึกพอสมควร ไม่ให้ตอบแบบขอไปที

สำหรับแบบตรวจสอบรายการนั้น เป็นเครื่องมือสำรวจตามหัวข้อหรือรายการต่างๆ โดยให้ผู้ถูกถามใช้เครื่องหมายเพื่อแสดงว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ใช่ หรือไม่ใช่ เป็นต้น ผลการวัดจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการตอบ ดังตัวอย่างเช่น

ท่านเรียนภาษาอังกฤษด้วยความสนุกสนาน จริง ไม่จริง

4.2.2.5 มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลงานหรือกิจกรรมที่ต้องพิจารณาคุณค่า หรือคุณภาพของงานที่มีลักษณะเป็นนามธรรม หากแก่การดีค่าหรือให้คะแนนเป็นตัวเลขโดยตรง เช่น การคัดลายมือ การพิจารณาความประพฤติ พัฒนาการด้านต่างๆ เป็นต้น

การวัดด้วยเครื่องมือชนิดนี้ยึดหลักที่ว่า คุณลักษณะ คุณค่า หรือคุณภาพของงานนั้น มีปริมาณหรือระดับไม่เท่ากัน สามารถเรียงลำดับได้จากคุณภาพที่ดีที่สุดไปจนถึงด้อยที่สุด เมื่อ

เก็บรวบรวมผลจากการประเมินด้วยเครื่องมือนี้แล้ว จึงใช้ความรู้ทางสถิติแปลข้อมูลเหล่านี้เป็นคะแนน หรืออันดับคะแนนอีกทีหนึ่ง ตัวอย่างของมาตราส่วนประเมินค่าดูได้จากเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตพฤติกรรมในหน้า

4.2.2.6 บันทึกย่อย และระเบียบสะสม (Anecdotal Record and Cumulative Record)

บันทึกย่อยเป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในช่วงใดช่วงหนึ่ง หรือขณะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยเฉพาะ ส่วนมากจะบันทึกในสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน

ระเบียบสะสมเป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นระยะเวลาานติดต่อกัน เช่น ตลอดภาคเรียน ตลอดปี หรือตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนกระทั่งจบการศึกษา ระเบียบสะสมที่ดีจะประมวลข้อมูลด้านต่างๆ ไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสะดวกแก่การนำมาใช้

4.2.2.7 แฟ้มผลงาน (Portfolio)

เป็นการรวบรวมผลงานต่างๆ ของนักเรียนด้วยตัวเอง เป็นสิ่งที่จะแสดงให้เห็นความสามารถของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันมีผู้สนใจในเรื่องนี้กันมาก มีหนังสือที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ จึงไม่ขอกล่าวถึงในที่นี้เนื่องจากมีรายละเอียดในฐานะเป็น “หนึ่งในทางเลือกใหม่” สำหรับการประเมินผลทางการศึกษาในปัจจุบันที่ยากที่จะสรุปสั้นๆ ได้ครอบคลุมเนื้อหา

4.2.2.8 การศึกษาเฉพาะราย (Case Study)

เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอย่างละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ศึกษาพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว เป็นต้น โดยใช้เครื่องมือและวิธีการหลายๆอย่างประกอบกันเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบ เป็นต้น มักจะใช้ศึกษานักเรียนหรือนักศึกษาที่น่าสนใจ เช่น สามารถสอบได้คะแนนทุกทักษะได้สูงที่สุด เป็นต้น

4.2.2.9 สังคมมิติ (Sociometry)

ในการพิจารณาสถานภาพทางสังคม การยอมรับของเพื่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนใดคนหนึ่งนั้น สังคมมิติเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้เป็นอย่างดี เป็นเครื่องมือที่จะให้ข้อมูลแก่ครูเพื่อให้สามารถหาแนวทางช่วยให้เขาปรับตัวได้หากเป็นนักเรียนที่มีปัญหา วิธีการทางสังคมมิติที่นิยมใช้กัน ได้แก่

1) การทายใครเอ่ย (Guess Who Method) เป็นการให้นักเรียนทายลักษณะว่าใครมีลักษณะตามที่ทายบ้าง เช่น

ใครเอ่ย ชอบคุยในชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษ

ใครเอ่ย ชอบนั่งคนเดียว

ใครเอ่ย ที่เพื่อนๆ ชอบแหย่ที่สุดในชั้น / ใครเอ่ยที่ชอบแหย่เพื่อนในชั้น

ใครเอ่ย ไม่ชอบทานข้าวกลางวัน

ด้วยวิธีนี้ ครูจะทราบนิสัยของนักเรียนแต่ละคน

2) การสร้างภาพสังคม (Sociogram) การวัดแบบนี้มักใช้สถานการณ์สมมติ เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพัฒนาการทางสังคมของคน หรือเพื่อศึกษาการยอมรับซึ่งกันและกันของนักเรียน ทำให้มองเห็นสภาพความสัมพันธ์ของนักเรียนในชั้นได้เป็นอย่างดี

วิธีการสร้างภาพสังคมก็อาจจะทำได้โดยให้นักเรียนเลือกเพื่อนที่จะทำงานกลุ่มร่วมกัน หรือบอกชื่อเพื่อนที่นักเรียนชอบ อาจจะทำให้เลือกคนเดียว หรือ 2-3 คนก็ได้ แต่ไม่ควรมากกว่านี้ แล้วนำรายชื่อที่นักเรียนเลือกมาสร้างภาพทางสังคมก็จะช่วยให้เห็นว่า นักเรียนคนใดเป็นที่ยอมรับของสังคมมากน้อยเพียงใด ใครมีความสามารถหรือแนวโน้มที่จะเป็นผู้นำกลุ่ม ใครมีปัญหาในการปรับตัวทางสังคม ใครเป็นที่นิยมของกลุ่มในแง่ใด

4.2.2.10 การวัดผลด้วยการให้ถ่ายทอดจินตนาการเกี่ยวกับตนเองออกมา (Projective Technique)

เป็นวิธีการสะท้อนรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับนักเรียนด้วยการให้เขาแสดงความรู้สึกนึกคิด เจตตคติ อย่างเสรีต่อสิ่งเร้า เช่น ให้เติมคำในประโยคให้สมบูรณ์ เช่น

ถ้าฉันเป็น.....ฉันจะ.....

ถ้าฉันมีอำนาจ ฉันจะ.....

ฉันชอบวิชา เพราะ

หรือให้อธิบายภาพจากหยดหมึก ภาพถ่ายที่เลื่อนกลาง โดยทั่วไปตามความรู้รู้สึกนึกคิดและประสบการณ์เดิมของตน

4.3 การทดสอบด้านเนื้อหาความรู้ตามองค์ประกอบของภาษา

4.3.1 ความหมายของความรู้ความสามารถทางภาษา

คำถามหนึ่งที่ผู้ออกข้อสอบต้องถามตนเองแน่นอนคือ จะออกข้อสอบเพื่อวัดหรือทดสอบอะไร สำหรับเรื่องของภาษาแล้วคงหนีไม่พ้นเรื่องของความรู้ และความสามารถทางภาษา ความรู้ทางภาษา ได้แก่ เสียง ศัพท์ ไวยากรณ์ และวัฒนธรรมซึ่งเรียกรวมกันว่าองค์ประกอบของภาษา ส่วนความสามารถ ได้แก่ ประสิทธิภาพ หรือความชำนาญในการนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการสื่อความหมายตามต้องการ

Bachman (1990) ได้อธิบายว่า ความสามารถทางภาษา (language ability) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ ความรู้ความสามารถทางภาษา และความสามารถทางกลวิธีในการใช้ภาษา

1) ความรู้ความสามารถทางภาษา (language ability หรือ language competence) ซึ่งต่อมา Bachman และ Palmer (1996) เรียกว่า language knowledge ได้แก่ข้อมูลที่รับรู้ไว้แล้วที่สามารถจะนำมาใช้ในการสรรสร้างถ้อยคำขึ้นมาใช้หรือตีความถ้อยคำที่มีผู้ใช้อันประกอบไปด้วยความรู้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ความรู้ในการจัดกระทำและเรียบเรียง จัดระบบ (Organizational knowledge) กับความรู้ในการนำไปปฏิบัติ (pragmatic knowledge) ซึ่งแสดงให้เห็นขอบข่ายได้ดังตารางข้างล่างนี้ (Bachman & Palmer 1996: 68)

ตารางที่ 8 ขอบข่ายความรู้ทางภาษา

1. ความรู้ในการจัดระบบและเรียบเรียง (Organizational Knowledge)

(คำพูด ประโยค และข้อความถูกจัดกระทำ หรือเรียบเรียงอย่างไร)

1.1 ความรู้ทางไวยากรณ์ (Grammatical Knowledge)

(คำพูดแต่ละคำ หรือ ประโยคแต่ละประโยคถูกจัดกระทำ หรือเรียบเรียงอย่างไร)

- ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ (Knowledge of Vocabulary)
- ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยค (Knowledge of Syntax)
- ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเสียง / การใช้สัญลักษณ์แทนเสียง (Knowledge of phonology / graphology)

1.2 ความรู้เกี่ยวกับข้อความ (Textual Knowledge)

(คำพูดหรือประโยคถูกนำมาจัดระบบหรือเรียบเรียงเป็นข้อความอย่างไร)

- ความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อความ (Knowledge of cohesion)
- ความรู้เกี่ยวกับการใช้สำนวนโวหารหรือการเจรจา (Knowledge of rhetorical or conversational organization)

2. ความรู้ในการนำไปปฏิบัติ (Pragmatic Knowledge)

(คำพูด ประโยค หรือข้อความถูกนำมาสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อจุดมุ่งหมายทางการสื่อสารที่ผู้ใช้ภาษาต้องการตามลักษณะเหตุการณ์ต่างๆ)

2.1 ความรู้ในเรื่องหน้าที่ของภาษา (Functional Knowledge)

(คำพูด ประโยค หรือข้อความต่างๆ ถูกนำมาสัมพันธ์กันเพื่อสื่อความหมายตามความประสงค์ของผู้ใช้ภาษาอย่างไร)

- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการถ่ายทอดความคิด (Knowledge of Ideational Functions)
- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการใช้ ควบคุม จัดการ (Knowledge of Manipulative Functions)

- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการใช้เหตุผล ประสพการณ์ในการเรียนรู้ (Knowledge of Heuristic Functions)
- ความรู้ในเรื่องหน้าที่ในการสร้างจินตนาการ (Knowledge of Imaginative Functions)

2.2 ความรู้ในเรื่องภาษาและสังคม (Sociolinguistic Knowledge)

(คำพูดประโยคและข้อความต่างๆ ถูกนำมาสัมพันธ์กันเพื่อสร้างภาษาที่จะใช้ตามสถานการณ์แต่ละอย่างอย่างไร)

- ความรู้ในเรื่องภาษาถิ่น / ประเภทต่างๆของภาษา (Knowledge of Dialects / Variables)
- ความรู้ในเรื่องการใช้ภาษาตามระดับ / ประเภท / ฐานะของบุคคล (Knowledge of Registers)
- ความรู้ในเรื่องการใช้ถ้อยคำแบบธรรมชาติหรือใช้สำนวนโวหาร (Knowledge of Natural or Idiomatic expressions)
- ความรู้ในเรื่องความเกี่ยวข้องทางวัฒนธรรมและการใช้ภาษาเปรียบเทียบ (Knowledge of Cultural References and Figures of Speech)

2) ความรู้ความสามารถทางกลวิธี (Strategic Competence)

ความสามารถทางกลวิธีคือวิธีการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดหรือสติปัญญาความสามารถทางสมอง ซึ่งเป็นความสามารถในการใช้กระบวนการจัดการ ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่อยู่ ในระดับสูงกว่าความสามารถทางภาษา หรือการทำกิจกรรมอื่นๆ การใช้ภาษาต้องการความรู้ในเนื้อหาภาษา เนื้อหาที่ต้องการจะสื่อความหมาย และความสามารถในการจัดการคิดหรือนำภาษาไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กระบวนการคิดนี้มี 3 องค์ประกอบ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Setting) การประเมินคู่ทาง (Assessment) และการวางแผน (Planning) คือคิดว่าต้องการจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำได้ดีแค่ไหน และจะนำสิ่งที่มีอยู่มาใช้ให้ได้ผลอย่างไรนั่นเอง

ในการสร้างแบบทดสอบนั้น Bachman และ Palmer เสนอให้ใช้ตารางตรวจสอบรายการความสามารถทางภาษาเพื่อช่วยกำหนดแนวทางว่าเราจะต้องทดสอบหรือวัดความรู้อะไรบ้าง ดังนี้

ตารางที่ องค์ประกอบของความสามารถทางภาษา: การกำหนดสิ่งที่จะทดสอบและรายการ
วิเคราะห์

องค์ประกอบของความสามารถทางภาษา	ความเห็น
ไวยากรณ์: คำศัพท์	
ไวยากรณ์: รูปประโยค	
ไวยากรณ์: เสียง / อักษรแทนเสียง	
ข้อความ: รูปแบบการเรียบเรียงเนื้อหา	
หน้าที่ภาษา: นำเสนอความคิด	
หน้าที่ภาษา: การใช้การจัดการ	
หน้าที่ภาษา: การใช้เหตุผลความคิด	
หน้าที่ภาษา: การสร้างจินตนาการ	
สังคมภาษาศาสตร์: ภาษาถิ่น	
สังคมภาษาศาสตร์: ประเภท / ระดับภาษาที่ใช้	
สังคมภาษาศาสตร์: ความเกี่ยวข้องทางวัฒนธรรม และการเปรียบเทียบ	
กระบวนการคิด: การตั้งจุดมุ่งหมาย	
กระบวนการคิด: การประเมินผล	
กระบวนการคิด: การวางแผน	

จากตารางจะเห็นได้ว่าการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษานั้นต้องทดสอบ เสียง
ศัพท์ ไวยากรณ์ และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของภาษาด้วย จึงขอกำหนดถึงวิธีการทดสอบ
แต่ละองค์ประกอบดังนี้

4.3.2 การทดสอบความรู้เรื่องเสียง

เนื่องจากเสียงเป็นองค์ประกอบของภาษาที่เป็นหน่วยเล็กที่สุด และสามารถจะทำการ
ทดสอบได้จากการฟังหรือการพูด ดังนั้น ในการทดสอบความรู้เรื่องเสียงเพียงองค์ประกอบเดียว ที่
จะกล่าวถึงในที่นี้คือ การทดสอบการรับรู้และการออกเสียง สระ พยัญชนะ เท่านั้น

4.3.2.1 การทดสอบการรับรู้ความแตกต่างของเสียง

ตัวอย่าง (1)

คำสั่ง: Listen and tell me (write down) 'Same' or 'Different'

(เสียงจากเครื่องบันทึกเสียง หรือครูอ่าน)

Example: put pud
deep deep

Different

Same

Answers

1. rice	lice	_____
2. put	cut	_____
3. sugar	soup	_____
4. thin	tin	_____
5. bin	bill	_____

ตัวอย่าง (2)

คำสั่ง: Listen and tell me (write down) which one is different.

Example: want wants want 2

Answers

1. they	they	day	___ 3
2. vine	wine	wine	___ 1

ตัวอย่าง (3)

คำสั่ง: Listen and tell me (write down) which are the same.

Example:	wine	wine	vine	answer
1.	play	play	pay	1, 2
2.	rose	road	road	2, 3
3.	ship	ship	ship	1, 2, 3
4.	bit	bait	bit	1, 3

4.3.2.2 การทดสอบการออกเสียงสระและพยัญชนะ

ตัวอย่าง (1)

คำสั่ง: Say the word which means the same as the picture shown to you.

Example:

1. SHIP

(นักเรียนออกเสียงคำ) 'ship'

2.

(ครูชูบัตรคำหรือบัตรภาพพร้อมกับพูด No. 1)

1.

1. BOATS

(นักเรียนออกเสียงคำ)

2. BOAT

(นักเรียนออกเสียงคำ)

2.

1. GRASS

(นักเรียนออกเสียงคำ)

2. GLASS

(นักเรียนออกเสียงคำ)

ตัวอย่าง (1)

คำสั่ง: Look at the picture and read the sentence with the right word to tell about it.

1.

ประโยค

It's a white

2.

ประโยค

This is a beautiful

3.

ประโยค

The says "EK-EE-EK-EK"

4.3.3 การทดสอบคำศัพท์

ความรู้ ความเข้าใจความหมายของศัพท์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดความสามารถ ความชำนาญทางภาษา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจำเป็นต้องทำการทดสอบคำศัพท์แยกออกมาจากการทดสอบองค์ประกอบของภาษาอื่น ๆ และทำการทดสอบเป็นจุดย่อยๆ (discrete point test)

การทดสอบคำศัพท์อาจจะไม่ให้ข้อมูลอะไรมากนักถ้าคำศัพท์ที่เลือกมาทำการทดสอบมีจำนวนน้อย อยู่ในวงจำกัดมากเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนคำศัพท์ที่ผู้ถูกทดสอบมีอยู่หรือได้เรียนรู้ไปแล้ว เพราะเราไม่สามารถทดสอบคำศัพท์ทั้งหมดที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของการสอนได้เราจึงต้องมีวิธีการคัดเลือกคำศัพท์ที่จะนำมาทดสอบ โดยพิจารณาเลือกคำศัพท์จากหลักสูตร หนังสือแบบเรียน บทความ หรือเรื่องที่น่าสนใจให้นักเรียนอ่าน และดูจากความถี่ของการใช้คำศัพท์ ถ้าเป็นคำศัพท์ที่ใช้บ่อย (Active Vocabulary) ก็ควรนำมาทดสอบ ในระดับเริ่มเรียนควรนำคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในการฟัง - พูด มาทดสอบ แต่ในระดับสูงควรนำคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในการอ่านและเขียนมาทดสอบ ประเด็นสำคัญของการประเมินความรู้ความสามารถเรื่องคำศัพท์ คือความต้องการทดสอบว่าผู้ถูกทดสอบรู้จักคำศัพท์อะไรลึกซึ้งแค่ไหน ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้นถ้าไม่สามารถทดสอบคำศัพท์ทั้งหมดที่เรียนไปได้ ก็เลือกทดสอบเพียงบางส่วน โดยทดสอบย่อย ๆ บ่อยๆ เช่น ทดสอบเมื่อเรียนจบแต่ละบท เป็นต้น

วิธีทดสอบคำศัพท์แบบต่างๆ

1) การทดสอบการรับรู้ความหมาย

ก. ให้เลือกคำศัพท์ให้ตรงกับภาพที่ให้ไว้ เช่น

- 1. Libra
 2. Cancer
 3. Sagistarius
 4. Scorpio

ข. ให้เลือกคำศัพท์ให้ตรงกับคำจำกัดความที่ให้ไว้ เช่น

A person who takes care of patients especially in hospital is a

- A. doctor
 B. nurse
 C. dairy maid
 D. physician

ค. ให้เลือกคำศัพท์ที่มีความหมาย เหมือนกับคำที่ให้ไว้ เช่น

destruction

A. reduction

B. contribution

C. annihilation

D. reformation

ง. ให้เลือกคำศัพท์ที่ให้มาแทนที่คำศัพท์ในประโยคให้ถูกต้อง

ข้อสอบในลักษณะนี้ใช้บริบทเป็นตัวช่วยให้หาคำมาใช้ให้ถูกต้องแทนที่จะใช้คำจำกัดความหรือคำที่มีความหมายคล้ายกัน เช่น : The two opponents are fighting cat and dog and were seriously injured.

A. occasionally

B. violently

C. continuously

D. playfully

จ. เลือกคำศัพท์จากตัวเลือกที่ให้ไปเติมในประโยค หรือข้อความให้สมบูรณ์ เช่น

When I get sleepy in the afternoon I usually take a on this sofa for 5 - 10 minutes.

A. break

B. seat

C. drink

D. nap

ฉ. ให้เติมวิภคิตี (prefix) เพื่อเปลี่ยนความหมายของคำ หรือเติมปัจจัย (suffix) เพื่อเปลี่ยนหน้าที่ของคำ เช่น

Prefix

..... possible

..... important

..... honest

Suffix

kind

educate

rapid

ข. ให้เลือกจับคู่คำกับความหมายโดยให้คำมาจำนวนหนึ่งและให้คำอธิบายคำเหล่านั้น มาอีกชุดหนึ่งที่มีจำนวนน้อยกว่าคำศัพท์ 2-3 ข้อ ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าคำไปใส่ในช่องว่างหน้าคำอธิบายที่ตรงกัน เช่น

1. detach		choose by voting
2. mobilize		make
3. stunt		separate
4. manufacture		
5. elect		

ข. ให้เลือกคำศัพท์ที่รู้ความหมายจากคำศัพท์ที่ให้ เช่น

คำสั่ง: Tick the words you know the meaning of

bulky	stylishes	recipient	departure
affordable	foolprove	emphasis	paradise

จะสังเกตเห็นว่าคำบางคำไม่มีความหมาย แต่นำมาให้เลือกด้วย (อาจจะมีจำนวนคำถึง 100 คำ หรือมากกว่านั้นก็ได้) เพื่อป้องกันการเลือกคำเกินจำนวนที่เป็นไปได้จริงของผู้ถูกทดสอบ แต่วิธีนี้มีปัญหาในการวัดความรู้ที่แท้จริงของผู้ถูกทดสอบถ้าเขาสะกดคำไม่ค่อยได้

ฉ. ให้รายงานความคิดขณะทำการทดสอบ

ขณะทำแบบทดสอบให้ผู้สอบเขียนรายงานความรู้สึกหรือกระบวนการคิดคำตอบไปพร้อมกันด้วย อาจใช้เครื่องมือบางอย่างช่วยด้วยเช่น เกณฑ์การวัดความรู้เรื่องคำศัพท์ (Vocabulary Knowledge Scale: VKS) เครื่องมือนี้จะวัดความรู้ด้านการรับรู้ความหมาย และการแสดงออกว่ารู้ความหมายของคำ พร้อมกับให้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้ถูกทดสอบมองเข้าไปภายในความคิดของตัวเองอย่างไร เช่น

- (1) ฉัน จำไม่ได้ว่าเคยเห็นคำคำนี้มาก่อน
- (2) ฉันเคยเห็น คำคำนี้มาก่อนแต่ไม่รู้ว่ามันหมายความว่าอย่างไร
- (3) ฉันเคยเห็น คำคำนี้มาก่อน แต่ไม่รู้ว่ามันหมายถึงว่า _____ (ให้คำพ้องหรือแปล)
- (4) ฉันรู้จักคำคำนี้ _____ (ให้คำพ้องหรือแปล)
- (5) ฉันสามารถจะนำคำคำนี้ไปใช้ในประโยคได้ _____ (ถ้าทำข้อนี้กรุณาแต่งประโยคโดยใช้คำคำนี้มาให้ดูด้วยอย่างน้อย 1 ประโยค)

คำตอบที่จะนำมาตรวจจะให้คะแนนดังนี้

- 1 = ไม่รู้จักคำนั้นเลย
- 2 = เคยเห็นคำนั้น แต่ไม่มีความหมาย
- 3 = ให้คำพ้องหรือแปลได้
- 4 = ใช้คำนั้นในประโยคได้ถูกความหมาย และใช้ได้เหมาะสม
- 5 = ใช้คำนั้นในประโยคได้ถูกความหมายเหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

2) การทดสอบความสามารถในการใช้คำศัพท์

การออกข้อสอบเพื่อทดสอบความสามารถในการนำคำศัพท์ไปใช้นั้นเป็นเรื่องยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวัดสมรรถภาพทางภาษาโดยทั่วไป เพราะใช้เวลาในการตรวจมากและมีปัญหาในการให้คะแนน แต่ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ควรจะมีการทดสอบในลักษณะนี้ด้วย โดยอาจจะทำการทดสอบดังนี้

ก) ใช้รูปภาพ

ตัวอย่าง

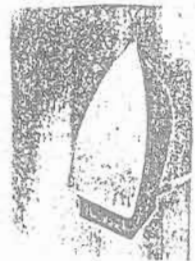
คำตั้ง: Each of the objects drawn below has a letter against it. Write down the names of the objects:

A.

A

D

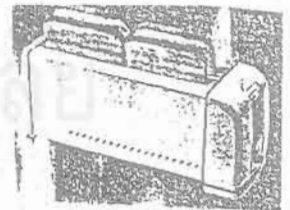
B.

C.

B

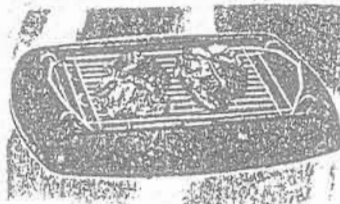
E

D.

E.

C

F

F.

แต่วิธีนี้ใช้ได้กับคำที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น และต้องเป็นสิ่งที่สามารถจะวาดรูปหรือใช้รูปภาพแสดงได้ชัดเจน ไม่กำกวม

ข. ให้คำอธิบาย หรือให้คำจำกัดความมาแล้ว ให้เติมคำศัพท์ลงไปเช่น

A is a person who looks after our teeth.

..... is a frozen water.

..... is the second month of the year.

ค. ให้การเติมคำในช่องว่าง

อาจจะให้ประโยคมา 1-2 ประโยคแล้วเว้นคำไว้ให้เติม 1 คำ เช่น

Because of the snow, the football match was until the following week.

I'm to have to tell you, Mrs. Jones, that your husband has an accident.

ปัญหาสำหรับแบบทดสอบประเภทนี้คือบางครั้งมีคำที่เราไม่ได้คิดมาก่อนว่าสามารถจะเติมในช่องว่างได้อีก นอกเหนือจากคำที่เฉลยไว้ ดังนั้น จึงควรทดลองนำข้อสอบไปใช้ก่อนว่าจะมีคำอื่นๆ อีกบ้างหรือไม่ที่ สามารถจะใช้ได้อีก หรือไม่ก็ต้องบอกตัวอักษรตัวแรกของคำที่จะเติมลงไป หรือบอกจำนวนตัวอักษรทั้งหมดในคำที่ต้องการให้เติมลงไป เพื่อให้ได้คำที่ต้องการ

ข้อควรคำนึงอย่างหนึ่งคือการทดสอบความหมายของคำศัพท์ไม่ควรจะทดสอบเฉพาะคำศัพท์โดด ๆ ควรทดสอบในลักษณะที่เป็นความหมายในบริบทมากกว่า

ง. ให้ตอบคำถามเพื่ออธิบายความหมายของคำ เช่น

What does delinquent mean in line 7?

(เขียนตอบ)

กล่าวโดยสรุป การทดสอบความรู้เรื่องคำศัพท์เป็นการทดสอบตัวสะกด ความหมาย ความรู้เรื่องรากศัพท์ การสร้างคำใหม่ การนำไปใช้ การทดสอบในลักษณะแยกองค์ประกอบ หรือทดสอบคำศัพท์โดดๆ เพียงอย่างเดียวนั้นควรใช้เมื่อต้องการวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง (achievement) แต่ถ้าเป็นการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาโดยทั่วไปที่เรียกว่า สมรรถภาพ (Proficiency) ทางภาษาแล้ว ควรทดสอบแบบรวมองค์ประกอบในลักษณะ global หรือ integrative test มากกว่า เพราะการสื่อความหมายต้องใช้ความรู้ความสามารถหลายอย่างประกอบกัน

4.3.4 การทดสอบความรู้ด้านโครงสร้างของภาษาหรือไวยากรณ์

ทำไมจึงต้องทดสอบความรู้ด้านไวยากรณ์ สมควรหรือไม่ที่จะแยกทดสอบความรู้ทางไวยากรณ์ออกมาจากการทดสอบองค์ประกอบทางภาษาอื่นๆ

ภาษาเป็นระบบที่มีกฎเกณฑ์ควบคุมอยู่และในแต่ละภาษากฎเกณฑ์เหล่านี้มีจำนวนจำกัด แต่เจ้าของภาษาหรือผู้รู้กฎเกณฑ์อย่างแท้จริงสามารถสร้างประโยคได้มากมายไม่รู้จบ เพื่อสื่อความหมายตามความต้องการของตนเองได้ ในปัจจุบันนักภาษาศาสตร์และนักทดสอบมีความเชื่อว่าความสามารถทางภาษาคือความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative language proficiency / competence / ability) ที่ต้องอาศัยความสามารถและความรู้หลายๆ ด้านร่วมกัน (multicomponential view of language ability) — (Bachman & Cohen, 1998 : 7; Bachman & Palmer, 1996 ; Alderson 1996, Cohen 1994, Hymes 1972, Hughes 1989) ดังนั้นแนวโน้มในการทดสอบความรู้ด้าน โครงสร้างของภาษาหรือไวยากรณ์ในปัจจุบันจึงเป็นการทดสอบแบบรวมองค์ประกอบ (integrative test / global test) หรือ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า multicomponential language ability (Bachman & Cohen 1998) การทดสอบในลักษณะนี้จะทำให้เกิดผลสะท้อนกลับต่อการเรียนการสอน (washback effect) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจการใช้ภาษา (use) มากกว่าการจดจำกฎเกณฑ์การใช้ภาษา (usage) ดังนั้นในแบบทดสอบสมรรถภาพทางภาษา (proficiency tests) ที่มีชื่อเสียงบางฉบับจึงไม่มีการทดสอบความสามารถทางไวยากรณ์แยกออกมาเป็นสัดส่วนชัดเจน

แต่กฎเกณฑ์ทางภาษามีมากมายเหมาะสมต่อการออกข้อสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งง่ายต่อการตรวจ ใช้เวลาน้อยในการตรวจ ถามได้ครอบคลุมเนื้อหา และยุติธรรมในการให้คะแนน ยิ่งไปกว่านั้น ผลการสอบสามารถนำมาตรวจและวิเคราะห์แก้ไขจน สามารถนำข้อสอบกลับมาใช้ได้ อีก ดังนั้น การทดสอบเพื่อวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียน เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียน หรือวัดความก้าวหน้าในการเรียนเพื่อจัดระดับหรือจัดกลุ่มนักเรียนเข้าชั้นเรียนตามความสามารถ จึงควรมีการทดสอบความรู้ความสามารถทางไวยากรณ์แยกออกมาจากองค์ประกอบด้านอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะในสถาบันนั้นจะเน้นการจัดการเรียนการสอนในแนวการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสักเพียงใดก็ตาม (Hughes 1989 : 141)

กล่าวโดยสรุป การทดสอบความรู้ทางไวยากรณ์ต้องทำการทดสอบทั้งความรู้ความเข้าใจกฎเกณฑ์ และการใช้กฎเกณฑ์ในสถานการณ์จริง ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีดังเช่นที่รวบรวมมาเป็นแนวทางให้ต่อไปนี้ แต่ก่อนที่จะสร้างหรือเขียนข้อสอบ ต้องศึกษาจากหลักสูตร บทเรียน และความจำเป็นในการใช้โดยการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดสิ่งที่ต้องทดสอบให้ครอบคลุมและพอเพียงเสียก่อน ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดในบทที่ 5 ต่อไป

4.3.4.1 วิธีทดสอบไวยากรณ์แบบต่างๆ

1) ให้เลือกส่วนของประโยคที่เขียนผิดไวยากรณ์ เช่น

Jane and John prefer durian than liche whereas Jim hates it.

1. 2. 3. 4.

(ทดสอบการใช้คำกริยาให้ถูกต้องตามกาล (tense))

2) ให้เลือกคำหรือข้อความที่เข้ามาเติมในประโยคให้ถูกต้อง เช่น

I..... to be a teacher, but I quit it 2 years ago. Now I own a small grocery in town.

- a. use c. used
b. uses d. is used

3) ให้เรียงลำดับคำให้ถูกต้อง เช่น

- a. favorite b. star c. Who's d. your

1. a b c d
2. d b c a
3. c d a b
4. d b a c

4) ให้เลือกรูปประโยคที่ถูกต้อง เช่น

'Who's she?'

He asked me

- a. who is she b. who she is
c. what she is d. what was she

จากวิธีการทดสอบที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นการทดสอบสมรรถภาพทางสมองในชั้นความรู้ความจำ ความเข้าใจหรือขั้นการรับรู้ (receptive) เท่านั้น แต่ ในการเรียนการสอนจำเป็นต้องสอนให้ถึงขั้นนำไปใช้ได้จริง ซึ่งเป็นขั้นที่ต้องนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ หรือแสดงออกด้วยการปฏิบัติ (productive) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการทดสอบด้านนี้ด้วย ตัวอย่างเช่น

5) ให้เขียนข้อความใหม่ที่มีความหมายตรงกับประโยคที่ให้ (paraphrasing)

แบบทดสอบประเภทนี้ต้องการให้นักเรียนเขียนประโยคใหม่ให้ได้ความตรงกับประโยคที่ให้มา แต่เพื่อจำกัดการเขียนให้อยู่ในกรอบ กฎเกณฑ์ที่ต้องการวัด จึงควรให้ข้อความขึ้นต้นประโยคไว้ด้วย เช่น

ก. การทดสอบการใช้รูปประโยค passive voice ของเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่

ในอดีต (รูป passive voice ของ past continuous tense)

ประโยคที่ให้: When we arrived, they were beating the boy violently.

ประโยคใหม่: When we arrived, the boy.....

ข. การทดสอบการใช้ for กับเหตุการณ์ที่เกิดตั้งแต่ในอดีตและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (present perfect tense) เพื่อบอกจำนวนเวลา

ประโยคที่ให้: It is twelve years since I began studying English, and now I study it twice a week.

รูปประโยคใหม่: I..... twelve years.

6) ให้เติมข้อความให้สมบูรณ์ (Completion)

เทคนิคการทดสอบแบบนี้สามารถใช้ทดสอบโครงสร้างประโยคต่าง ๆ ได้หลายประเภท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การเติมบทสนทนา

คำสั่ง: In the following conversation, the information in the blanks number (1) to (10) have been left incomplete. Complete them suitably. Read the whole conversation before you begin answering.

Scene: Andy is applying for a job. He is speaking to Mary, the receptionist.

Mary:(1).....

Andy: We'd(2)..... advertised in Bangkok Post yesterday.

Mary: One moment please.(Speaking into the telephone) Mr. Johnson, there is a young man who(3)..... Would you(4)..... now? (Pause) Yes sir. (She hangs up.) Mr. Johnson will be out in a minute to see you.

Andy:(5)..... more about the job in the meantime.

Mary: I think it's a Sales Representative.

Andy: As a sales representative,(6).....

Mary: Generally speaking, giving details about(7)....., are you a student?

Andy: Yes, I'm having a three months vocation.

Mary: Mr., can you(8)..... a PC? And(9)..... any experience in the job?

Andy: Yes, I can work on EXCELL and Word Processing, but(10).....

ตัวอย่าง 2: การทดสอบการใช้ articles (Testing articles)

(Candidates are required to write *the*, *a* or *NA* - No Article.)

In England children go to school from Monday to Friday. school that Mary goes to is very small. She walks there each morning with friend. One morning they saw..... Man throwing stones and pieces of wood at Dogdog was afraid of man.

And so on

ตัวอย่าง 3: การทดสอบกฎไวยากรณ์ต่างๆ (Testing a variety of grammatical structure)

(The text is taken from Colin Dexter *the secret of annexe 3*.)

When the old man died, was probably no great joy heaven; and quite certainly little if any real grief in Charlbury Drive, the pleasantly unpretentious cul-de-sac semi-detached houses to which he retired.

ตัวอย่าง 4: การทดสอบการเชื่อมประโยค (Testing sentence linking)

(A one-word answer is required.)

The council must do something to improve transport in the city., they will lose the next election.

4.3.4.2 การให้คะแนนการทดสอบความสามารถการใช้ไวยากรณ์

ความชัดเจนในการทดสอบว่าข้อใดทดสอบอะไรนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้คะแนนด้าน production ตัวอย่างเช่น ถ้าจะทดสอบความสามารถในการใช้ article ให้ถูกต้อง ความผิดอื่นๆ ที่ปรากฏในข้อเขียนที่นักเรียนผลิตออกมา จะต้องไม่ถูกหักคะแนน เช่น ถ้าไม่ใส่ -s ท้ายคำกริยา เมื่อประธานเป็นเอกพจน์บุรุษที่ 3 ในประโยค present simple tense เป็นต้น

แต่ถ้าใน 1 ข้อ มีประเด็นที่ต้องการทดสอบ 1 ประเด็น แต่มีส่วนอื่นๆ เกี่ยวข้องด้วย ทำให้การทำผิดในประเด็นใดประเด็นหนึ่งมีผลทำให้ทำผิดในประเด็นอื่นๆ ด้วย แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกทดสอบยังไม่สามารถใช้รูปประโยคสื่อความหมายได้ถูกต้อง จะต้องหักคะแนนด้วย โดยทำแนวคำตอบหรือเฉลยไว้ให้ตรวจสอบการให้คะแนนด้วย เช่น การทดสอบการใช้รูปประโยค present perfect tense กับคำว่า for มีสิ่งที่เกี่ยวข้องหลายประเด็น คือ

- 1) V. to have รูป have / has ที่ต้องใช้ตามประธาน
- 2) รูปคำกริยาช่อง 3
- 3) การใช้ for นำหน้าตัวเลขบอกจำนวนหรือปริมาณของเวลาที่ใช้ในการทำกริยานั้นๆ ของประธานในประโยค

ลักษณะเฉลยคำตอบแบบทดสอบด้าน production อาจจะเป็นดังนี้

การเขียนข้อความใหม่ (Paraphrasing)

ข้อที่ 1 ต้องมีส่วนที่บอกความเป็นอดีตกาลที่กำลังกระทำอยู่ ที่แสดงว่าประธานเป็นผู้ถูกกระทำ คือ

Was being + questioned ---- 1 คะแนน

ข้อที่ 2 ต้องมีส่วนที่แสดงการกระทำที่ได้ทำต่อเนื่องกันมานานตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน (ที่กำลังพูดอยู่) ว่าเป็นเวลาเท่าไร โดยให้คะแนนดังนี้

- 1) I haven't (หรือ have not) ---- 1 คะแนน
- 2) seen (กริยาช่อง 3 ในรูปที่ถูกต้อง) ---- 1 คะแนน
- 3) for six years (การใช้ for ในตำแหน่งที่ถูกต้อง) ---- 1 คะแนน

หรือ 1) และ 2) อาจจะให้คะแนนเพียงข้อละ 0.50 คะแนนก็ได้ แล้วแต่จะมองจุดหรือกฎเกณฑ์ข้อใดของการใช้ภาษามากกว่ากัน

การเติมคำหรือข้อความ (Completion)

เกณฑ์ในการให้คะแนนอาจเป็นดังนี้

ให้คะแนนเต็มข้อละ 1 คะแนน ถ้าตั้งคำถามที่ใช้กริยาช่วยได้ถูกต้อง หรือตอบคำถามได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหา และใช้คำกริยาถูกต้องตาม tense

เฉลยข้อสอบโคลซัดดแปลง (Modified Cloz)

ถ้าให้ตัวเลขกำกับแต่ละช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตอบ และให้ตอบตามตัวเลขบอกข้อนั้นๆ แล้วตรวจสอบกับเฉลยจะตรวจได้ง่าย เช่น เว้นที่ให้ตอบไว้ทางขวามือ และให้เฉลยไว้ดังนี้

Prepositions

1. on
2. under / beneath
3. in / inside
4. near / beside

Various Structure

1. there
2. in
3. of
4. had

Article

1. NA (No article)
2. The
3. a
4. a
5. NA (No article)
6. NA (No article)
- 7.
8. a
9. The
10. the

การเชื่อมโยงประโยค (Sentence linking)

otherwise

4.3.5 การวัดและประเมินผลวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงของภาษาเพราะวัฒนธรรมคือแบบแผน หรือระบบการดำเนินชีวิตซึ่งหมายถึงความรู้สึกนึกคิด ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และวิถีทางดำเนินชีวิตของหมู่ชนใดหมู่ชนหนึ่ง รวมไปถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และความสำเร็จทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศิลปกรรม วรรณคดี ดนตรี และปรัชญา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมด้วย

ภาษาจะสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม ความเป็นไปของชนหมู่ใดหมู่หนึ่งได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ภาษาด้วยอย่างยากที่จะแยกออกจากกันได้ การรู้วัฒนธรรมย่อมช่วยให้ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม กับโอกาส สถานการณ์ และบุคคล ทำให้การเรียนภาษามีความหมายมากยิ่งขึ้น มีประโยชน์มากขึ้น

ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษา ไม่ว่าจะ เป็นหลักสูตรพุทธศักราช 2503, 2518, 2521, 2524, 2533 หรือ 2539 ล้วนเน้นความสำคัญของการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอังกฤษทั้งสิ้น สรุปเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้วัฒนธรรมได้ดังนี้คือ

- เพื่อพัฒนาความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ และส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของชาติเจ้าของภาษา อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

เนื้อหาสาระที่นักเรียนควรรู้เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคม ศิลปะ ที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์กับสภาพความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต แนวคิด ค่านิยม ความเชื่อ จรรยา มารยาท ของชนชาติที่ใช้ภาษา การละเล่น ประเพณี เทศกาลรื่นเริง นิทาน วรรณคดี การแสดงออกทางสีหน้า ดวงตา ท่าทาง น้ำเสียง ต่างๆ

แต่ในความเป็นจริงในเรื่องของการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูมักไม่ใคร่สนใจด้าน วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ส่วนใหญ่จะเน้นการฝึกทักษะภาษาเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีการเรียน การสอนด้านนี้น้อยและไม่ได้นำมาคำนึงถึงในการประเมินผล

ด้วยเหตุที่ผู้เขียนมีความเห็นว่า วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษา เช่นเดียวกับที่ผู้ร่างหลักสูตรทางภาษาเห็น จึงคิดว่าน่าจะได้เสนอแนะวิธีการวัดและประเมินผลด้านนี้ไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

1) การประเมินแบบไม่เป็นทางการ เช่น

ก. ชักถาม ขวนควยเรื่องที่ตั้ง ชื่อประเทศ บุคคลสำคัญ ประเพณี วัฒนธรรม เด่น ๆ ของชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ

ข. ให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้วสังเกตพฤติกรรม เช่น มารยาทในการทักทาย การขอบคุณ การขอร้อง การแสดงมารยาทในการรับประทานอาหาร เป็นต้น

2) การประเมินแบบเป็นทางการ เช่น

ก. ให้ตอบคำถามแบบเลือกตอบ เช่น

(1) Which of the following months is in autumn?

a. December	c. October
b. May	d. July

(2) Which one is not correct?

- American teenagers begin to be financially independent.
- Working part time is a normal practice for American boys and girls.
- American parents let their children work part time because they believe that they are old enough to take care of themselves.
- Working part time is a sign of having financial problem for Americans.

(3) On Somsee's 10th birthday, her mother baked her a big cake and gave her a birthday party.

She put candle(s) on the cake.

a. 1	b. 10
c. 11	d. 50

(4) A lady called "Mary Jean Myers" is speaking to the shop assistant in a large department store.
How should the shop assistant address her?

- "Mrs. Mary, is this the one you're looking for?"
- "Mary, is this the one you're looking for?"
- "Mary Jean, is this the one you're looking for?"
- "Mrs. Myers, is this the one you're looking for?"

(5) Which of the following menus should be served at breakfast in England?

- T-bone steak, vegetable salad, dessert
- some soup, a hamburger, potato salad, dessert
- a cup of coffee, fried chicken, ice-cream, a piece of cake
- a cup of coffee, a piece of toast, fish-fingers.

ข. ให้สถานการณ์ โดยอาจจะให้คำอธิบายเป็นภาษาไทย แล้วให้นักเรียนตอบเป็นภาษาอังกฤษ เช่น

สถานการณ์: นักเรียนพบเพื่อนชาวอเมริกันในตอน 1 ทุ่ม
นักเรียนจะทักทายเขาว่าอย่างไร
(คำตอบ : Good evening, Bob? -- ไม่ใช่ Good night)

สถานการณ์: ขณะที่นั่งรับประทานอาหารที่โต๊ะร่วมกับครอบครัวอังกฤษ นักเรียนอยากจะได้เกลือที่อยู่ตรงหน้า Jack นักเรียนจะพูดว่าอย่างไร
(คำตอบ: Jack, pass me the salt please. หรือ Jack, could you pass me the salt, please?
ไม่ใช่ Jack give me the salt. หรือ I want salt.)

ค. ให้เขียนตอบหรือตอบปากเปล่าเป็นภาษาไทย หรือแสดงบทบาทสมมติ เช่น
จงตอบเป็นภาษาไทย ส่วนวนต่อไปนีใช้ในโอกาสใด

Is that so?

Good night.

Excuse me.

Don't mention it.

You're welcome.

ง. ให้เขียนรายงานวิจารณ์ พฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายที่เขียนโดยชาวตะวันตกที่มีชื่อเสียง โดยอาศัยพื้นฐานความเข้าใจทางวัฒนธรรม อาจเปรียบเทียบว่าถ้าเป็นในสังคมไทยที่ใช้วัฒนธรรมไทยเป็นบรรทัดฐานแล้ว พฤติกรรมนั้นๆ จะเกิดขึ้นหรือไม่ นักเรียนชอบ หรือไม่ชอบ จะปฏิบัติเหมือนตัวละครนั้นๆ หรือไม่ เพราะเหตุใด เป็นต้น

จ. ให้อธิบายกลุ่มหน้าชั้น หรือรายงานเดี่ยว เกี่ยวกับข่าว บทความ เรื่องสั้น นวนิยาย ฯลฯ ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ

4.4 การทดสอบและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

4.4.1 การทดสอบการฟัง

บางครั้ง การฟังก็ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกับการพูดเสมอไป เช่น การฟังเพลง ฟังข่าว ฟังการบรรยายทางวิชาการ ฟังประกาศตามสถานีรถไฟ สนามบิน หรือฟังรายการต่างๆ จากวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

ในการเรียนการสอนนั้น ครูจำเป็นต้องรู้ว่าจุดด้อย หรือข้อบกพร่องของนักเรียนคืออะไร เพื่อช่วยแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือให้มีความรู้ความสามารถถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้น แม้จะตระหนักดีว่า ไม่ควรทดสอบการฟังแยกออกมาเพียงทักษะเดียว ควรทดสอบร่วมกับทักษะอื่นตามธรรมชาติของการใช้ภาษาที่แท้จริงก็ตาม ครูก็ควรจะรู้วิธีทดสอบที่เน้นความสามารถทักษะเดียวด้วย Hubbard และคณะ (Hubbard and Others 1983: 263-265) ได้จำแนกการทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การทดสอบการฟังเสียงเพียงอย่างเดียว (Pure Listening Test) ซึ่งได้แก่ การฟังเสียงสระ พยัญชนะ เสียงเน้นหนักเบาในคำ การฟังเสียงสูงต่ำในประโยค

ผู้เขียนถือว่าการฟังในลักษณะนี้เป็นการฟังเนื้อหาภาษาอย่างหนึ่งในองค์ประกอบของภาษาที่ประกอบด้วยเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และวัฒนธรรม และการฟังเสียงเน้นหนักเบาในคำกับการฟังเสียงสูงต่ำในประโยคมีเรื่องของความเข้าใจความหมายตามบริบทร่วมอยู่ด้วย จึงจะไม่ขอพูดถึงรายละเอียดการทดสอบครั้งนี้ กับได้พูดไปบ้างแล้วในเรื่องการทดสอบเสียงในตอนต้น ๆ ของบทนี้

2) การทดสอบความเข้าใจในการฟัง (Listening Comprehension Test) เป็นการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน

Weir (1993:98) ได้เสนอแนะให้ทดสอบในเรื่องต่อไปนี้ คือ

ก. ความเข้าใจข้อความหรือสิ่งที่ได้ฟังโดยตรง (Direct Meaning Comprehension)

ซึ่งได้แก่

- การฟังเพื่อจับประเด็นสำคัญ (Listening for gist)
 - การฟังเพื่อจับใจความสำคัญที่เป็นหัวใจของเรื่อง หรือที่เป็นข้อมูลสำคัญ (Listening for main idea(s) or important information) รวมทั้งการฟังเพื่อจับประเด็นข้อโต้แย้ง
- หาความแตกต่างระหว่างใจความสำคัญกับรายละเอียดสนับสนุนข้อความ ความแตกต่างของข้อความที่เป็นการบอกเล่า กับข้อความที่เป็นตัวอย่างได้ บอกได้ว่าอะไรคือประเด็นที่เป็นข้อความนำเสนอ อะไรคือข้อโต้แย้ง สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นได้
- การฟังเรื่องราวที่เฉพาะเจาะจง (Listening for specifics) รวมถึงต้องจำรายละเอียดที่สำคัญได้ด้วย
 - การฟังเพื่อบอกทัศนคติ / ความตั้งใจที่ต้องการสื่อถึงผู้ฟังเช่นรู้ว่าเป็นการชักจูงโน้มน้าว (persuasion) หรือเป็นการอธิบาย (explanation) เป็นต้น
- ข. ความเข้าใจความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัยของสิ่งที่ได้ฟัง (Inferred meaning comprehension) ได้แก่ความสามารถในการฟังเพื่อ
- ประมวลสรุปความเห็น อนุมานเรื่องราว ประเมินตัดสินเรื่องราวเมื่อมีข้อมูลให้
 - เชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินให้เข้ากับสังคมและสถานการณ์
 - บอกได้ว่าข้อความที่ได้ฟังทำหน้าที่อะไรในการสื่อความหมาย
 - บอกความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เคยรู้มาก่อนได้โดยอาศัยบริบท
- ค. ความเข้าใจสิ่งปลีกย่อยทางภาษาที่ช่วยเสริมให้เกิดความเข้าใจ (Contributory meaning comprehension: microlinguistic) ได้แก่
- ความเข้าใจองค์ประกอบของภาษาด้านเสียง (การเน้นเสียงหนักเบา การขึ้นลงเสียงสูงต่ำในประโยค เป็นต้น)
 - ความเข้าใจ ความคิด กฎเกณฑ์ (concepts) หรือลักษณะภาษาทางไวยากรณ์ เช่น การเปรียบเทียบ สาเหตุ ผล ระดับ จุดมุ่งหมาย
 - ความเข้าใจคำที่ทำหน้าที่นำความคิด (discourse markers) เช่น แสดงการยกตัวอย่าง แสดงการขัดแย้งของข้อความ
 - ความเข้าใจรูปแบบหรือโครงสร้างของประโยค และวลี หรืออนุประโยค ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง คำนาม คำกริยา คำขยาย ควรอยู่ในตำแหน่งใดในประโยค
 - ความเข้าใจความสัมพันธ์ข้อความทางไวยากรณ์ (grammatical cohesion) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการอ้างอิงหรือการโยงความหมายของคำ (reference)
 - ความเข้าใจความสัมพันธ์ของคำ โดยดูจากชุดหรือประเภทของคำในกลุ่มเดียวกัน หรือดูจากตำแหน่งการจัดวางคำในข้อความที่เป็นตำแหน่งเดียวกัน

- ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์

ง. การฟังแล้วจดบันทึกหรือเขียน (Listening and writing) เช่นจดข้อความจากการบรรยายทางวิชาการ บันทึกข้อความจากการโทรศัพท์ เป็นต้น เป็นการทดสอบความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

- การจับประเด็นสำคัญของเรื่องแล้วนำมาเขียนสรุปเรื่องราวทั้งหมด
- การทำเค้าโครงเรื่อง (outlining) ที่แสดงประเด็นสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญ
- การดึงประเด็นสำคัญเฉพาะเรื่องบางอย่างที่กำหนดให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องหลายๆ อย่างมาประกอบกัน

ปัจจุบันนี้ความคิดในเรื่องลักษณะความเข้าใจในการฟังก็เช่นเดียวกับความสามารถในการเข้าใจข้อความที่อ่าน ที่เป็นทักษะขั้นรับสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตา เป็นขบวนการทางความคิด (cognitive nature) ที่ยากต่อการอธิบายและทำการวัดหรือตรวจสอบ อีกประการหนึ่ง การจำแนกทักษะย่อยๆ ของการฟัง (taxonomies of sub-skills) ก็เช่นเดียวกับทักษะการอ่าน คือ ยังไม่มีหลักฐานสนับสนุนหรือยืนยันแน่นอนว่าควรมีลักษณะหรือการจัดระบบอย่างไรแน่ ยังมีฐานะเป็นเพียงแค่ข้อสมมติฐานเท่านั้น การกำหนดสิ่งที่จะทำการทดสอบทางการฟังยังต้องการข้อพิสูจน์ยืนยันเพื่อยกฐานะความเชื่อถือขึ้นมาให้ได้ว่าควรมีอะไรบ้าง จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติขึ้นด้วย เนื่องจากความเข้าใจในการฟังต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการนำสิ่งอื่นๆ มาช่วยด้วยเสมอทั้งที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับภาษา และไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา จึงอาจจะทำการตรวจสอบแยกออกมาต่างหากไม่ได้ วิธีการทดสอบความเข้าใจในการฟังในปัจจุบัน จึงออกมาในลักษณะของการกำหนดกิจกรรม หรืองานให้ทำที่ต้องใช้การฟังเหมือนกับที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจริงๆ ที่อาจจะเป็นการทดสอบทักษะรวม (integrative) มากกว่าทดสอบเป็นทักษะย่อยๆ (discrete point test) ดังนั้น Weir (1993:101) จึงได้เสนอกรอบเงื่อนไขการตอบสนองต่อข้อสอบ (Performance Conditions) ไว้ดังนี้

4.4.1.1 กรอบเงื่อนไขการตอบสนองต่อข้อสอบถามเข้าใจในการฟัง

กรอบเงื่อนไขการตอบสนองต่อข้อสอบถามเข้าใจในการฟัง	
จุดประสงค์ของการปฏิบัติงานสำหรับผู้ฟัง:	
จำนวนผู้พูด:	(พูดคนเดียว เช่น การบรรยายทางวิชาการ, พูดสนทนา 2 คน พูดสนทนาหลายคน พูดในการสัมมนา)
ตัวแปรต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้พูด:	สำเนียง การออกเสียง ความเร็ว - ช้า ในการพูด ความถี่ในการหยุด เว้นวรรคการพูด การใช้คำซ้ำซ้อน เจตคติ บุคลิกภาพ ความอะลุ่มอล่วยในการปฏิบัติงานร่วมกัน สถานะของผู้พูด ความคุ้นเคยกับผู้ฟัง และเพศ
ลักษณะข้อความที่ให้ฟัง:	นิยาย / นิทาน / เรื่องเล่า เพลง บทละคร การบรรยายทางวิชาการ คำแนะนำ การบอกทิศทาง ข้อความ ประกาศทางวิทยุ เรื่องตลก ขบขัน บทสนทนา (แบบเผชิญหน้ากัน หรือทางโทรศัพท์) การสัมภาษณ์สารคดีทางโทรทัศน์ เหตุการณ์บ้านเมือง / ในสังคม ที่อยู่ในความสนใจ เหตุการณ์ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับด้านการบริการ ข่าว การประกาศในที่ชุมนุมชน (public announcement) การอภิปราย
ลักษณะการเรียบเรียงเนื้อหา:	ทางไวยากรณ์ การเชื่อมโยงข้อความ การเรียบเรียงข้อความการใช้กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับเสียง
การนำเสนอข้อความ:	วงศัศัพท์ : ศัพท์พื้นฐาน ศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ศัพท์กึ่งวิชาการ หัวข้อเรื่อง (ประเภท / ระดับความพิเศษเฉพาะเรื่อง / ความลำเอียงทางวัฒนธรรม / ความคุ้นเคย / ความน่าสนใจ / ความเกี่ยวข้อง) สถานภาพของผู้พูดที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง เช่น ระหว่างคนที่มีฐานะเท่าเทียมกัน ระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับคนธรรมดา ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง เป็นต้น ความยืดหยุ่น (การปรับกลวิธีการฟังให้เหมาะสม), รับรู้และตอบสนองต่อการเปลี่ยนเรื่องสนทนา ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาในข้อความที่นำมาให้ฟังกับพื้นความรู้เดิมของ

	ผู้สอบ ประเภทของข้อมูล / เนื้อหาเป็นนามธรรม / เป็นรูปธรรม
วิธีการพูด / การใช้สำนวน โวหาร:	จุดมุ่งหมายในการพูดความตั้งใจของผู้พูด (ความหมายที่ผู้พูดต้องการสื่อ ลักษณะภาษาที่ใช้ตลอดข้อความ)
การจัดองค์ประกอบ : (Setting)	ระดับความเป็นแบบแผน พิธีการของภาษา (level of formality) สภาพแวดล้อมทางด้านเสียง (acoustic environment)
ช่องทางการนำเสนอ:	ใช้ / ไม่ใช้ อุปกรณ์ที่เป็นสื่อทางตาช่วย (visual support)
ปริมาณของสิ่งที่นำมาให้ฟัง:	ความยาวของข้อความที่ให้ฟัง
องค์ประกอบด้านวิธีทดสอบ / ช่องทางการตอบ :	ความคุ้นเคยกับประเภทของงาน / กิจกรรมที่ให้ทำและลักษณะของสภาวะแวดล้อมอื่นๆ: ปริมาณความช่วยเหลือที่ได้รับ; ความชัดเจนของคำสั่ง การใช้คำสั่งเป็นภาษาแม่ หรือภาษาที่เรียน; พูดให้ฟังหรืออ่านให้ฟัง; ให้อ่านคำถามก่อนฟังข้อความหรือให้ฟังข้อความก่อนอ่านคำถามและตอบ; ปริมาณบริบทแวดล้อมที่ให้เช่น ให้อ่านข้อความที่เกี่ยวข้องก่อน, จำนวนครั้งที่ให้ฟังข้อความ ให้ตอบเป็นภาษาแม่หรือภาษาที่เรียนทดสอบรวมกับการให้เขียนหรือพูดด้วย ความต้องการให้แสดงออก / กระทำ จำนวนและลักษณะการปฏิบัติงานตามที่กำหนดให้ การจัดลำดับกิจกรรมที่ต้องทำและเวลาที่จัดให้ทำงานให้สำเร็จ การแจ้งความสำคัญของข้อคำถามแต่ละข้อให้ทราบ การแจ้งเกณฑ์ในการตรวจความถูกต้องของคำตอบให้ทราบ

นอกจากเงื่อนไขในกรอบข้างต้นแล้ว ครูที่ต้องออกข้อสอบวัดความเข้าใจในการฟังควรคำนึงถึงระดับ (level) ความสามารถในการฟังด้วยว่าผู้ถูกทดสอบควรมีความสามารถในระดับใดจึงจะสอบผ่านข้อสอบชุดนี้ได้เพราะอะไร และต้องพยายามกำหนดงานหรือกิจกรรมการทดสอบ (tasks) ให้ใกล้เคียงกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงให้มากที่สุด

4.4.1.2 วิธีการและเทคนิคในการทดสอบการฟัง

เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ จึงขอเสนอตัวอย่างรูปแบบ (format) หรือวิธีการของการทดสอบความเข้าใจในการฟังบางอย่าง ต่อไปนี้

1) การทดสอบความสามารถในการแยกเสียงที่ได้ยิน (Pure Listening Test) เช่น

ก. ผู้สอบจะต้องบอกว่าวลีที่ได้ยินมีการขึ้นลงของเสียงเหมือนกันหรือต่างกัน

(เสียงจากแถบบันทึกเสียง): You're going? / You're going.

(คำตอบที่ให้เลือก): (1) same (2) different

ข. ให้ผู้สอบบอกว่าวลีที่ได้ยินมีความหมายอย่างไร

(เสียงจากแถบบันทึกเสียง): (1) They're going? (2) They're going.

ข้อ ___ เป็นการถามว่าจะไปหรือไม่

ข้อ ___ เป็นการบอกว่าพวกเขาจะไป

ค. ให้ผู้สอบบอกความหมายของวลีที่ได้ยินจากการขึ้นลงของน้ำเสียง

(เสียงจากแถบบันทึกเสียง): Good morning!

(คำตอบที่ให้เลือก):

(1) ดีใจที่ได้พบกัน

(2) หงุดหงิด (ที่นักเรียนมาเข้าห้องเรียนช้า) ที่เห็น

ง. ให้ผู้สอบบอกความแตกต่างทางโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา

(เสียงจากแถบบันทึกเสียง): The boys sing well.

(คำตอบที่ให้เลือก): (1) เด็กร้องเพลงคนเดียว

(2) เด็กร้องเพลงหลายคน

2) การทดสอบความเข้าใจข้อความที่ได้ยิน (Listening Comprehension Test)

ให้นักเรียนแสดงท่าทางเมื่อได้ยินคำสั่ง เช่น

Hands up.

Walk to the door.

Draw a flower.

หรือให้เลือกหยิบสิ่งของตามคำสั่ง เช่น

Look for / Find a red hair clip and give it to me.

3) การทดสอบการรับรู้สิ่งที่ได้ยิน (Auditory Comprehension) เช่น

ก. ให้ฟังแล้วบอกว่าคำตอบคำถามที่ได้ยินนั้น เหมาะสมหรือไม่ ตัวอย่างเช่น

(เสียงคำถามจากแถบบันทึกเสียง) : How're you gonna get there?

(เสียงคำตอบจากแถบบันทึกเสียง) : At about 4: 30 p.m.

(คำตอบที่ให้เลือก) (1) เหมาะสม (2) ไม่เหมาะสม

ข. ให้ฟังข้อความแล้วเลือกข้อความอีกข้อความหนึ่งที่มีความหมายตรงกัน เช่น

(เสียงจากแถบบันทึกเสียง) : What'd you get yourself into this time?

(คำตอบที่ให้เลือก): (1) What are you wearing this time?

(2) What did you buy this time?

(3) What's your problem this time?

(4) What was the place you stay this time?

ค. ให้ฟังบทสนทนา แล้วเลือกคำตอบว่าถ้าเป็นผู้สนทนาคนหนึ่งตามบทสนทนา
ที่ได้ฟังจะโต้ตอบคู่สนทนาว่าอย่างไร เช่น

(เสียงจากแถบบันทึกเสียง)

Mother: Well, Tom, you know you were supposed to clean up your room
yesterday.

Tom: I know, but I've forgotten.

Mother: That's not an excuse.

Tom: (คำตอบที่ให้เลือก)

(1) Yes, I know that.

(2) You're right. I'm sorry.

(3) Don't mention it.

4) การทดสอบความสามารถในการฟังในลักษณะการสื่อสาร

ในช่วงนี้ ได้มีการพยายามที่จะสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟัง
ในลักษณะการสื่อสารแบบที่เกิดขึ้นจริงๆ ในชีวิตโดยทั่วไป เช่น ฟังข่าว ฟังการบรรยาย การ
สนทนาแบบเผชิญหน้ากัน ซึ่งนับว่าเป็นการฟังตั้งแต่การอ่านสิ่งที่เป็นข้อเขียนไปจนถึงการฟังสิ่งที่
เป็นการพูดล้วนๆ มีงานวิจัยของ Inbra (1988 : อ้างถึงใน Cohen 1994 : 259) ระบุว่า การฟังข้อความ
ที่เป็นการสนทนากันเป็นคำพูดล้วน ๆ นั้น ผู้ฟังฟังได้เข้าใจมากกว่าและระบุด้วยว่า นักเรียนที่มี
ความสามารถในระดับสูงๆ จะใช้วิธีการประมวลสถานการณ์ต่างๆ ในวงกว้างเพื่อทำความเข้าใจกับ
สิ่งที่ฟัง ในขณะที่นักเรียนที่มีความสามารถในระดับต่ำจะใช้ความรู้ทางเนื้อหา กฎเกณฑ์ทางภาษา
ซึ่งเป็นความรู้เฉพาะจุดหรือเฉพาะเรื่อง ส่วน Cohen เอง ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าไม่ควรจะถามคำถาม
เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย หรือเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่น่า

มาทดสอบเพราะการฟังเพื่อให้จับประเด็นๆ เหล่านี้ได้ นั่น ต้องใช้วิธีฟังเป็นพิเศษที่ต้องอาศัยความจำมากๆ และในชีวิตจริงก็ไม่ค่อยจะมีอะไรที่ต้องฟังแล้วใช้ความจำในแบบนี้สัก

การทดสอบความเข้าใจในการฟังในลักษณะการติดต่อสื่อสารนั้นอาจทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

ก. การทดสอบด้วยการให้ฟังการบรรยายทางวิชาการ

ให้ผู้เข้ารับการทดสอบฟังการบรรยายที่มีการเริ่มต้นแบบไม่ตรงประเด็น หรือยังไม่เข้าเรื่อง มีการหยุดบ่อย ๆ หรือมีลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้ข้อความที่ฟังแตกต่างไปจากการพูดแบบท่องจำ การอ่านตามบท หรือการอ่านข้อเขียนอื่นๆ หลังจากฟังการบรรยายจากแถบบันทึกเสียงแล้ว ให้ฟังคำตอบที่มี หลาย ๆ ตัวเลือก หรือให้เขียนตอบสั้น ๆ ตามที่กำหนดขอบเขตการตอบไว้ให้ หรือให้เขียนตอบโดยอิสระ โดยให้เขียนตอบในกระดาษคำตอบที่จัดไว้ให้

ข้อความที่นำมาบรรยายอาจใช้คำชี้แนะ (discourse makers) เป็นชุดๆ เพื่อประเมินว่าผู้เข้าสอบสามารถใช้คำชี้แนะเหล่านี้เป็นแนวทางช่วยในการตอบได้หรือไม่ ถ้าที่เป็นการทดสอบในวงกว้าง (macro - level) ที่ครอบคลุมเนื้อหาหลายๆ อาจใช้ข้อความที่เป็นประโยคช่วยบ่งชี้ ถ้าที่เป็นการทดสอบในวงแคบหรือเฉพาะจุด (micro - level) ก็ควรจะใช้คำชี้แนะที่ช่วยเชื่อมประโยค หรือกรอบความคิดเข้าด้วยกัน หรือใช้การหยุดเว้นจังหวะ เป็นต้น

ตัวอย่างการทดสอบ การฟัง การบรรยาย ทางวิชาการ

Task: ให้ฟังแล้วตอบคำถามสั้น ๆ

คำสั่ง: This is another test of your ability to understand spoken English. You have to make notes and use them to answer a number of questions. You have approximately 50 minutes to complete your answer.

You are going to hear part of a lecture on. The recording is about 10 minutes long and it will be played once only.

A Lecture Outline starts on the next page of this booklet and consists of three important statements, in capitals and underlined, each followed by questions. There is a space after each question for notes and below that a space for your answer.

While listening to the lecture, make notes in the space provided (these notes will not be marked).

You will be given time after the lecture is finished to use these notes to write your answers.

Use all the information in the lecture outline. It will help you to find exactly what information you need to listen for.

LECTURE OUTLINE

STATEMENT 1. SINCE THE EARLY 1970S WOMEN'S GROUPS HAVE FORMED REGIONAL AND NATIONAL GROUPINGS. AND HAVE MOUNTED REGIONAL AND NATIONAL CAMPAIGNS.

1.1 These campaigns have concentrated on 4 central demands. What are they?

NOTES: a)
b)
c)
d)

ANSWER: a)
b)
c)
d)

STATEMENT 2. AN IMPORTANT ISSUE IN THE DEVELOPMENT OF THE WOMEN'S LIBERATION MOVEMENT HAS BEEN THAT OF THE INVOLVEMENT OF MEN IN THE MOVEMENT'S ACTIVITIES.

2.1 What, according to the speaker, did women particularly resent from the beginning?

NOTES:
.....

ANSWER:
.....

2.3 What happened at the Skegness conference in 1971?

NOTES:
.....

ANSWER:
.....

2.4 What decision was taken with respect to the involvement of men in Movement activities?

NOTES:
.....

ANSWER:
.....

STATEMENT 3. A SECOND ISSUE WIDELY DISCUSSED IN WOMEN'S GROUPS IS THE QUESTION OF WAGES FOR HOUSEWORK

3.1 According to the speaker, what is the effect on the woman of the situation in which the man goes out to work, but the woman stays at home and does the housework?

NOTES:
.....

ANSWER:
.....

3.2 In what way is the housework done by a woman at home less pleasant than a man's work out of the home?

NOTES:
.....

ANSWER:
.....

3.3 What is the major difference, according to the speaker, between a woman's work in the home and a man's work outside it?

NOTES:
.....

ANSWER:
.....

สถาบันวิทยบริการ

วิทยาลัยการอุดมศึกษา

3.4 The suggestion of state wages for housework is rejected by most women for three reasons.

What are they?

NOTES: a)
 b)
 c)
 d)

ANSWER: a)
 b)
 c)
 d)

3.5 What is the attitude of the speaker to regarding the family allowance as a basis for a scheme of state wages for housework?

NOTES:

ANSWER:

Source: *TEEP TEST. Testing and Evaluation Unit, CALS, University of Reading.*

(ดู Transcript อยู่ในภาคผนวก ข)

วิธีสร้างแบบทดสอบการฟังการบรรยายทางวิชาการ

Weir ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบการฟังประเภทนี้ไว้ ดังนี้

ระยะที่ 1: การเตรียมการ

สำรวจเรื่องที่จะใช้ทำการทดสอบได้โดยใช้กรอบเงื่อนไขการตอบสนองข้อทดสอบที่ได้
 นำเสนอไว้แล้วเป็นแนวทางโดยสนใจในเรื่องต่อไปนี้เป็นพิเศษ

1. การเรียบเรียงเนื้อหา: ต้องมั่นใจว่ามีโครงเรื่อง (outline) ที่ชัดเจน และมีข้อมูลพอเพียงให้
 จับใจความสำคัญได้
2. คุณภาพของเสียง: พยายามอย่าให้มีเสียงรบกวนที่ไม่เป็นที่ต้องการ
3. ความยาว: เลือกเรื่องที่มีความยาวพอเหมาะสำหรับการบรรยายโดยปกติจะมีความยาว
 ประมาณ 10 นาที เป็นอย่างน้อย และมีการอ่านคำแนะนำและคำสั่งที่ใช้เวลาไม่เกิน 1 นาที

4. ความชัดเจน / ลักษณะการบรรยาย วิธีการนำเสนอ / การเว้นจังหวะ ควรจะไม่ช้าไม่เร็วเกินไป
5. สำเนียง: ไม่ควรชัดเจนเกินไป
6. เนื้อหาเรื่องราวที่นำเสนอ: ควรจะเหมาะสมกับระดับของผู้สอบ ไม่ควรมีความลำเอียงทางวัฒนธรรมและเนื้อหาวิชา
7. มีการซ้ำซ้อนพอเพียง: ควรมีการย้ำหรือพูดถึงใจความสำคัญของเรื่องและมีการบรรยายขยายความให้ผู้ฟังตั้งประเด็นสำคัญออกมาได้ ไม่ควรใช้ข้อความที่เขียนขึ้นมาสำหรับอ่านที่เต็มไปด้วยบทโต้เถียงกัน
8. การหยุด: ควรมีการหยุดนานพอที่จะให้จดบันทึกย่อได้
9. อัตราความเร็ว: ความเร็วในการพูดบรรยายควรอยู่ในระดับธรรมดาที่เหมาะสม หรือควรจะเป็นสำหรับข้อความหรือบริบทแวดล้อม

ในระยะเริ่มต้นนี้ อาจจะใช้ tapescript หรือ การบันทึกเสียงคำบรรยายก็ได้เพื่อทดลองดูความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้แล้วคิดแปลงหรือปรับปรุงให้เหมาะสม

ระยะที่ 2: การดำเนินการ

- 1) บันทึกคำบรรยายตามเนื้อหาที่ได้คัดเลือกไว้ ลองบรรยายสดให้คนฟังเพื่อให้ผู้บรรยายแก้ไขปรับปรุงการพูดให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและบันทึกเสียงไว้เป็นต้นฉบับ
- 2) เขียนข้อคำถาม: ต้องไม่ตั้งคำถามถามสิ่งที่ผู้ฟังบรรยายไม่ได้จดบันทึกย่อไว้ขณะฟังหรือตั้งคำถามตามข้อความที่ถ่ายทอดออกมาเป็นข้อเขียนแล้ว ควรตั้งคำถามเรียงตามลำดับที่ได้ฟังข้อความ

ระยะที่ 3: การทดลองใช้และให้คะแนน

- 1) การลองใช้: นำข้อสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายที่จะทดสอบให้มากที่สุด ตรวจสอบดูว่าผู้สอบใช้เวลาในการทำข้อสอบเท่าไร ส่วนใหญ่ตอบได้หรือไม่
- 2) การให้คะแนน: ในการให้คะแนนนั้นควรใช้กระดาษคำตอบที่ผู้สอบเขียนตอบ ให้คะแนน 1 ถ้าตอบถูกให้คะแนน 0 ถ้าตอบผิด ถ้าไม่ตอบให้ใส่เครื่องหมาย - แล้วนำไปศึกษาว่าทำไมไม่มีคำตอบเกิดจากเขียนตอบไม่ทันหรือไม่ ต้องให้ผู้สอบใส่ชื่อและชั้นหรือกลุ่มที่เรียนในกระดาษคำตอบด้วย อาจจะต้องพิจารณาว่าคำตอบนอกเหนือจากที่เฉลยไว้ในวันเป็นไปได้อย่างไร ถ้าเป็นไปไม่ได้ ต้องนำคำตอบเหล่านี้ไปเพิ่มในเฉลยคำตอบด้วย แต่ต้องหลังจากที่ได้อภิปรายและยอมรับกันแล้วในคณะกรรมการ และไม่ควรหักคะแนนความผิดทางไวยากรณ์ ถ้าความผิดเหล่านี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจคำตอบ ข้อมูลจากกระดาษคำตอบควรพิสูจน์ได้ว่าการให้คะแนนคงเส้นคงวาเชื่อถือได้

3) ระดับ : ปัญหาใหญ่ของการทดสอบความเข้าใจในการฟัง โดยใช้แถบบันทึกเสียงคือ ไม่มีสื่อทางตา หรือข้อมูลที่เป็นตัวอักษรช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่ฟังได้ จึงทำให้การฟังแบบนี้ยาก แม้จะให้ฟังซ้ำสองครั้งก็ตาม ดังนั้น แม้ว่าจะมีการกำหนดลักษณะเฉพาะและขั้นตอนในการจัดสอบที่ชัดเจนในการกำหนดระดับการสอบผ่านข้อสอบประเภทนี้ก็ไม่ควรกำหนดระดับความสามารถในด้านนี้ให้สูงเกินไป

ข. การฟังแล้วแสดงความเข้าใจด้วยการถ่ายโอนข้อมูล

เทคนิค:

เริ่มต้นด้วยการให้นักศึกษาฟังบทสนทนาที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ คือ การประกาศในงานแจกรางวัล Academy Awards และการให้สัมภาษณ์ของผู้สร้างภาพยนตร์ ที่ได้รับรางวัลกับนักข่าวแล้ว ให้นักศึกษาทำกิจกรรม 2 อย่างต่อไปนี้คือ

- 1) ตอบคำถาม 2-3 คำถามปากเปล่า และเลือกคำตอบจากคำถามให้เลือกตอบอีก 5 ข้อ เพื่อช่วยให้นักศึกษาจับประเด็นได้ว่า เป็นการสนทนากันในเรื่องอะไร
- 2) ให้เติมคำในบทสรุปการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ ในลักษณะของ Summary Cloze รายละเอียดคำถาม และข้อความที่เป็น Summary Cloze เป็นดังนี้

A. Listen to the tape and answer the following questions orally.

1. What is the conversation about?
2. How many nominees are there?
3. How many speakers are there in this conversation? Who are they?
 1.
 2.
 3.

B. Read the following question then listen to the tape again and indicate the correct answer to each question by marking x on the letter A, B, C or D.

1. This event took place on
 - A. New Year's Day 1986.
 - B. Christmas's eve 1986.
 - C. the Night of the Academy Awards 1986.
 - D. The Night of the TACT Awards 1986.

2. The first speaker is
 - A. the producer
 - B. the host
 - C. the reporter
 - D. the director
3. The name of the oscar winner for 1986 is
 - A. The Temple of Doom
 - B. The Killing Fields
 - B. Tootsie
 - D. Rambo
4. The second speaker is
 - A. the producer
 - B. the host
 - C. the reporter
 - D. the director
5. the third speaker is
 - A. the producer
 - B. the host
 - C. the reporter
 - D. the director

C. (Summary Cloze Test)

Read the following passage then listen to the tape and fill in the missing information.

There were 5 nominees for the ___ 1 ___ ___ 2 ___ of 1986: ___ 3 ___, Rambo, ghostbusters, the ___ 4 ___ and the ___ 5 ___. The actor named the ___ 6 ___ and the actress named the ___ 7 ___ were the stars of the winning film. After the party, the producer planned to the ___ 8 ___ his Oscar with his family, the ___ 9 ___ and friends. In the future, he planned to go on the ___ 10 ___.

DIALOGUE

Host: Well, Welcome to the Academy Awards 1986. This is it folks, what we've all been waiting for, to find out which movie was the best of 1986. The nominees for the best picture of 1986 are, Tootsie, Rambo, Ghostbusters, The Killing Fields and The Temple of Doom. Would you pass me the sealed envelope please? Ladies and Gentleman the Winner is (Pause) 'Tootsie'. Would the producer please come up to accept his oscar.

Producer: Thank you, everyone, I'm so happy to be here, this is the greatest honor of my life. Winning this oscar has made this a night to remember, for me and for everyone that worked on this film.

I'd like to thank the director who worked tirelessly on this picture. I'd like to give special credit to the stars : Dustin Hoffman who made such a sexy woman, and Jessica Lange, who is, (PAUSE) I can't forget the writers who turned what was no more than a promising script into one that gave people so much enjoyment. I want to thank everyone who worked so hard to make this film such a box office hit and now an Oscar winner. Thank you everyone, my best wishes to all of you, thank you all so much.

Reporter: Mr. Producer, Mr. Producer, How do you feel now that you've finally won the Big one?

Producer: Happy, exhausted and relieved.

Reporter: What are your plans for tonight?

Producer: To go on making movies.

Reporter: What are your plans for tonight?

Producer: I'm so excited, I'm going to Join with my family, the movie staff and friends, drink a little champagne and celebrate. I'm just going to be happy for a while. Thanks, that's all folks, no more questions please. Goodnight and goodbye everyone.

เทคนิคการถ่ายโอนข้อมูลไม่จำกัดว่าจะใช้เฉพาะ การทดสอบความเข้าใจในการฟังการบรรยายทางวิชาการเท่านั้น ใช้ทดสอบการฟังในเรื่องต่างๆ ไปก็ได้ ดูตัวอย่างเพิ่มเติมได้จาก Weir (1993: 115-121), Hughes (1989: 138), Alderson (2000 : 242-248) , และอัจฉรา วงศ์โสธร (2529: 188 – 190)

ค. การให้เขียนตามคำบอก (Dictation)

การเขียนตามคำบอกเป็นเทคนิคการทดสอบความเข้าใจในการฟังที่ผู้ถูกทดสอบต้องปฏิบัติเหมือนกับการกระทำในชีวิตจริงมาก เช่น ในการฟังการบรรยายทางวิชาการนั้น นักศึกษาอาจจะต้องฟังเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย แหล่งข้อมูลอ้างอิง รายละเอียดเกี่ยวกับงานที่อาจารย์สั่งให้ทำที่ผู้สอนบอกให้จดโดยพูดให้ช้าลง

การเขียนตามคำบอกนั้น ผู้สอบต้องใช้ความจำ จดจำรายละเอียดของเนื้อหา ความแตกต่างของเสียงที่จะทำให้ความหมายของคำหรือข้อความผิดไป ดังนั้นการบอกให้เขียนจึงต้องควบคุมเรื่อง อัตราความเร็วในการบอก / พูด การหยุดเว้นช่วงให้เขียน การใส่ความซ้ำซ้อนทางภาษา หรือ เสียงสอดแทรกเข้าไปให้สมจริงเหมือนที่ประสบในชีวิตจริง สิ่งเหล่านี้ต้องทำให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน แต่ก็มิควรคำนึงว่าการทดสอบแบบนี้เป็นการทดสอบความสามารถในการฟัง

เพียงส่วนเดียว เพราะจากการศึกษาของ Buck (1990 : อ้างถึงใน Cohen 1994 : 261) ที่ลองให้นักศึกษาชาวญี่ปุ่นทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ แล้วให้พูดออกมาว่าขณะที่ทำข้อสอบนั้นคิดอะไรหรือคิดอย่างไร (thinking aloud) ปรากฏว่ากระบวนการในการคิดเพื่อให้ได้คำตอบของแต่ละคนนั้นแตกต่างกันไป เขาจึงสรุปว่า “ความเข้าใจภาษา โดยธรรมชาติแล้วเป็นความสามารถรวมๆ กันหลายๆ ด้าน (multidimensional) และการทดสอบความเข้าใจยิ่งเพิ่มจำนวนองค์ประกอบ ในกระบวนการคิดหาคำตอบให้มากยิ่งขึ้นไปอีก ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นได้อย่างเด่นชัดว่าไม่มีทางเป็นไปได้เลยที่จะบอกได้ว่าข้อสอบข้อใดวัดความสามารถอะไร” แต่ถ้าพิจารณาถึงประสิทธิภาพของเครื่องมือในการทดสอบแล้วการทดสอบด้วยการให้เขียนตามคำบอกมีประสิทธิภาพสูง ง่ายต่อการสร้าง จัดสอบ ได้สะดวกรวดเร็ว และหากผู้ตรวจข้อสอบได้รับการฝึกฝนมาพอเพียงแล้ว การให้คะแนนก็ทำได้ง่ายและรวดเร็ว (Weir 1993: 125) สามารถนำไปใช้ในการคัดแยกผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความสามารถทางภาษาได้ดี

การให้คะแนน: ในด้านการตรวจให้คะแนนนั้น ไม่ควรหักคะแนนความผิดด้านกลไก เช่น การสะกดตัว การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้คำนำหน้าคำนาม (articles) หรือความผิดทางไวยากรณ์ ควรให้คะแนนโดยดูจากข้อความเป็นตอน ๆ หรือ ดูความเข้าใจของผู้เข้าสอบเป็นหลัก ไม่ใช่ดูเป็นคำ ๆ ไม่ควรมีการให้คะแนนครึ่งคะแนน (half mark) คือ ถ้าถูกให้ 1 ถ้าผิดให้ 0 ไปเลย (Weir 1993 : 125, Cohen 1996 : 260 , Savegnon 1982)

ตัวอย่าง วิธีทดสอบการฟังด้วยการเขียนตามคำบอก (ดู Weir 1993 : 123-125)

LISTENING: SUS-TEST, DICTATIONS

INSTRUCTIONS TO STUDENTS

Situation: You are in a lecture and the lecturer concludes with a brief summary. He then gives you details of an assignment you have to do, and a reference to come reading which will help in the assignment.

TASK: Write down in *AS MUCH DETAIL* as you can

- i. the lecturer's summary
- ii. details of the assignment
- iii. the reading reference.

PROCEDURE: You will hear the test *ONLY ONCE*. There will be pauses. During the pause you should write down what you have heard.

You will have a few minutes at the end to check what you have written. When you hear numbers you can use figures.

N.B. This is a test of your ability to grasp detail while listening in English. You will not be penalized for spelling or grammar mistakes. Don't worry about punctuation.

To give you some practice, you will now hear the lecturer speaking. When he's finished write down what you have heard. This will *NOT BE MARKED*.

PRACTICE

DICTIONARY 1

1. Whenever one surface.....
2. moves over another surface
.....
.....
3. a force is set up
.....
.....
4. This force will resist movement
.....
.....
5. It is called friction
6. and will oppose motion
7. Your next essay is on
lubrication.....
.....
8. This is one of 3 basic methods
9. that are used for reducing friction
10. Your essay should be a 1000 words long
11. Hand-writing must be readable
12. Please hand in your essay by 9am on Friday 14 February
13. Please read Chapter 3 on Methods of Lubrication

14. in Brown's Mechanical Engineering, 1979

15. You can buy a copy from the University Bookshop for about £ 10

ง. การทดสอบด้วยการให้ฟังย้อนกลับ (Listening Recall)

การทดสอบด้วยเทคนิควิธีนี้ก็คือการทดสอบการเขียนตามคำบอกแบบโคลซ (Cloze Dictation หรือ Partial Dictation) นั่นเอง (ดูตัวอย่างได้จากหน้า 30 ข) การเขียนคำบอกแบบโคลซ) แต่มีข้อควรคำนึงเพิ่มเติมดังนี้

(1) ควรละคำที่เป็น content words (เช่น คำนาม คำกริยา) ที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจข้อความที่พูด

(2) ช่องที่เว้นให้เติมคำ ควรเพิ่มความถี่ให้ใกล้เคียงเข้ามาเรื่อยๆ เพราะช่องว่างให้เติมคำใกล้เคียง (ถี่ขึ้น) มากเท่าไร จะยิ่งเติมคำยากขึ้นเท่านั้น การเว้นคำในลักษณะนี้ก็คือ การทำให้แบบทดสอบเพิ่มระดับความยากมากขึ้นทีละน้อยตั้งแต่ต้นไปจนจบเรื่อง

(3) คำที่เว้นให้เติมในตอนต้นๆ ควรเป็นคำเดี่ยวๆ ต่อมาในตอนท้ายๆ เรื่องจึงอาจเป็นการละข้อความที่อาจจะมากกว่า 1 คำได้

(4) ความยาวของเรื่องที่น่ามาให้ฟัง ควรเป็นประมาณ 5 นาที ที่สามารถจะเว้นช่องว่างให้เติมได้ 30 ข้อที่มีความยาวของข้อความและความถี่ของการเว้นช่องเพิ่มขึ้นได้เป็นลำดับ

(5) การดำเนินการสอบ อาจทำได้โดยอ่านข้อความเต็มๆ ให้ฟัง 1 ครั้งโดยไม่เว้นจังหวะให้เติมคำ ในการอ่านให้ฟังครั้งที่สองจึงเว้นจังหวะให้เติมคำ และเมื่ออ่านจบแล้ว ให้เวลาอีกเล็กน้อยเพื่อให้เติมข้อความที่อาจจะยังค้างอยู่ให้สมบูรณ์

(6) คำที่เว้นให้เติมควรเป็นคำที่สามารถจะฟังแล้วจับความได้หรือเป็นข้อความที่สะท้อนให้เห็นสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชานั้นๆ และถ้าเป็นการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาโดยทั่วๆ ไปควรเป็นคำหรือข้อความที่สะท้อนให้เห็นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อทำกิจกรรมในสถานการณ์เป้าหมายในชีวิตจริงได้

(7) ข้อความที่น่ามาอ่านให้ฟัง ควรเลือกให้เหมาะสมกับผู้ถูกทดสอบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และให้เหมาะสมกับเป็นเรื่องที่ใช้สำหรับฟัง พยายามหลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นบทอ่านหรือเขียนขึ้นเพื่อให้อ่านให้มากที่สุด

(8) ต้องระลึกไว้เสมอว่า การทดสอบความเข้าใจในการฟังด้วยเทคนิควิธีนี้เป็น การทดสอบที่บอกไม่ได้ว่า นักศึกษาจับประเด็นสำคัญของเรื่องไม่ได้ นี้กรายละเอียดที่สำคัญของเรื่องไม่ได้นั่นเป็นเพราะฟังไม่เข้าใจ หรือไม่รู้ในเรื่องอื่นๆ หรือ ในทำนองกลับกัน ถ้านักเรียนเติมคำตอบได้ถูกก็บอกไม่ได้เต็มที่ว่าเพราะฟังเรื่องราวที่ได้ยินแล้วเข้าใจหรือทำได้ เพราะใช้ความรู้ความสามารถด้านต่างๆ ช่วยและเป็นการทดสอบความสามารถทางภาษาโดยอ้อม (indirect testing)

ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาว่าแต่ละช่องที่เว้นไว้ให้เติมคำหรือข้อความนั้นต้องการวัดความรู้ความสามารถอะไรมีประโยชน์อย่างไรกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง

จ. การทดสอบด้วยการให้ทำบันทึก (Note Taking) เช่น (ตัวอย่างจาก Weir 1993: 115)

ตัวอย่าง

สถานการณ์: คุณกำลังอยู่ในระหว่างการพักผ่อนท่องเที่ยวในประเทศอังกฤษ คุณต้องการจะไปชมละครที่จัดแสดงโดยบริษัท Royal Shakspear Company ที่เมือง Stratford upon Avon คุณโทรศัพท์ไปที่โรงละครเพื่อสอบถามรายละเอียดว่ามีการแสดงละครเรื่องอะไร ในตอนนี้ คุณต้องปรึกษากับเพื่อนว่าจะไปดูละครเรื่องอะไร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจดรายละเอียดจากการสอบถามทางโทรศัพท์ไว้

คำสั่ง / สิ่งที่ต้องปฏิบัติ: บันทึกข้อมูลที่ต้องการ เพื่อช่วยเพื่อนของคุณในการตัดสินใจ ข้อมูลบางอย่างบันทึกไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อช่วยคุณ

ข้อความที่อ่านให้ฟัง:

Thank you for calling. We're sorry there is no one in the office at the moment. This recording gives you information about the plays that are being performed in Stratford this week. On Monday at 2 o'clock the Three Sisters will be performed and seats are available at £ 5. This play can also be seen in the evening on Thursday at eight o'clock when seats are available at £ 10. On Wednesday there is an afternoon performance of Julius Caesar at half past two and the price of tickets is £ 6. Julius Caesar will be performed again on Saturday evening at 8 o'clock and tickets will be £ 15. We are pleased to announce that on Tuesday and Friday this week there will be performances of Hamlet, one of Shakespeare's most famous plays. On Tuesday it will be performed at 2 o'clock in the afternoon and on Friday there will be an evening performance and six pounds for the afternoon. Should you require any more information please ring this number between ten o'clock in the morning and two o'clock in the afternoon.

ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงที่โรงละคร Royal Shakespeare Company

Day	Time starts	Play	Price
Monday	2:00	Three Sisters	£ 5
Tuesday	2:00		£
Wednesday		Julius Caesar	£
Thursday	8:00		£
Friday		Hamlet	£
Saturday	8:00		£

ตัวอย่างที่ 2

In this part of the test, you will hear a conversation about going shopping. Listen carefully. You will hear it only once. You may take notes while you listen. Then, complete the table.

(Tape script)

- Susan: Mary, my parents are coming for dinner tonight. I've got nothing left in the fridge. I'm going shopping. Would you like to go with me?
- Mary: That's a good idea. I need some bread eggs and fruits too.
- Susan: Great! Let's go now. Come on in.
(Sound of the car engine started and go away)
(At the food department)
- Shop assistant: May I help you?
- Susan: I'm looking for some vinegar. Last time and salad oil got it from this shelf, out
- Shop assistant: Oh! we've rearranged things. This way please.
- Susan: Thank you.
- Mary: Sue, why don't you read out your shopping list so that I can help you look for them.
- Susan: Well let's see. I want some napkins, candles, lettuce tomatoes cucumbers, ham and chicken bread, grapes, oranges, and a peers.
- Mary: O.K. I'll go and get you a loaf of bread and the fruits. I'll see you at the wayout
No.3 O.K. Bread, grapes, oranges, and apples.
- Mary: O.K. I'll go and get you a loaf of bread and the fruits. See you at gate No. 3 in 5 minutes.
- Susan: Wonderful. I need to hurry back so you really help me a lot. See you.
-

Student's Work Sheet

Listen to the conversation and complete the table below.

Person	Things bought	Meeting point
Susan		
Mary		

ฉ. การทดสอบด้วยการให้สัมภาษณ์ผู้อื่นเพื่อหาข้อมูลในบางเรื่อง (Interview Topic Recovery)

เพื่อให้การทดสอบการฟังมีลักษณะเหมือนกับการฟังในชีวิตจริงมากขึ้น อาจจะขอให้นักศึกษาไปสัมภาษณ์ใครสักคนเพื่อหาข้อมูลสำหรับเขียนรายงานเสนอหน่วยงานของรัฐบาลหรือบริษัทเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเช่น สถานการณ์แรงงานในประเทศ ความจำเป็นต้องลด / เพิ่มกำลังการผลิตสินค้า เป็นต้น

ข. การทดสอบด้วยการให้รายงานข้อมูลด้วยวาจาจากความเข้าใจในการฟัง (Verbal Report Data on Listening Comprehension Tasks) เช่น สมมติให้ผู้เข้ารับการทดสอบอยู่ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ได้ยินคนสนทนากันหรือได้ยินประกาศ (เช่น อยู่ที่สถานีรถไฟ) แล้วให้โทรศัพท์บอกกับเพื่อน (หรือใครก็ได้) ว่ารถไฟขบวนใดจะพาไปสู่จุดหมายปลายทางไม่ตรงเวลา เพราะเหตุใด เป็นต้น

4.4.1.4 การวัดและประเมินผลทักษะการฟังตามลำดับขั้นพฤติกรรมทางภาษา

1) ชั้นทักษะที่เป็นกลไก

การรับรู้ความแตกต่าง

- บอกความแตกต่างระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บอกได้ว่าคำใดเป็นภาษาไทย คำใดเป็นภาษาอังกฤษ
- นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างเสียงในภาษาอังกฤษ ฟังคำแล้วบอกได้ว่าเหมือนกันหรือต่างกัน
- บอกความแตกต่างของเสียงเน้นหนักในคำ (stress)

- ฟังคำ 2 พยางค์ 3 พยางค์ หรือมากกว่านั้นแล้วบอกว่าเสียงเน้นหนักของคำอยู่ที่พยางค์ใด

- บอกความแตกต่างของประโยค เช่น ประโยคบอกเล่าและประโยคปฏิเสธ ประโยคที่ใช้คำทางไวยากรณ์ เช่น รูปกริยา, บุรพบท, ต่างกัน โดยฟังประโยคแล้วเลือกประโยคที่ให้ไว้ในกระดาษเขียนตอบให้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน

- บอกความแตกต่างของระดับเสียงสูงต่ำในประโยค (intonation)

- ฟังประโยคต่าง ๆ เช่น ประโยคคำถาม ประโยคอุทาน ประโยคคำสั่ง แล้วเลือกจากประโยคที่กำหนดให้ให้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน

2) ชั้นความรู้

แสดงความเข้าใจคำศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียน

- ปฏิบัติตามคำสั่ง เลือกภาพ วาดภาพ

- เลือกภาพตรงกับคำที่ได้ยิน

- เลือกภาพตรงกับประโยคที่ได้ยิน

- เลือกประโยคภาษาไทยที่มีความหมายเช่นเดียวกับประโยคที่ได้ยิน

3) ชั้นถ่ายโยง

ก. แสดงความเข้าใจคำหรือส่วนของคำที่มีความหมายทางไวยากรณ์ในประโยคที่เรียบเรียงใหม่ หรือประโยคดัดแปลง

- บอกได้ว่าคำนามที่ได้ยินเป็นเอกพจน์หรือพหูพจน์

- วงรอบตัวอักษรหน้าคำที่จะนำมาเติมในประโยค ได้อย่างเหมาะสม

ข. แสดงว่าเข้าใจความหมายของประโยคที่ใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว แต่นำมาเรียบเรียงใหม่

- วาดภาพตามคำสั่งที่ได้ยินได้ถูกต้อง

- บอกว่าสิ่งที่ได้ยินนั้นจริงหรือไม่จริง

เลือกคำที่จะตอบหรือต่อข้อความในประโยคจากตัวเลือก

ค. แสดงว่าเข้าใจข้อความสั้นๆ ที่เขียนขึ้นใหม่โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว

- ฟังข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ หน้าประโยคที่ตรงกับเรื่องที่ฟัง หรือเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่ให้

4) ชั้นสื่อสาร

ก. แสดงว่าเข้าใจความหมายของข้อความที่ใช้ศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยหรือศัพท์ใหม่

- ฟังข้อความแล้วเลือกคำตอบที่เป็นใจความสำคัญจากตัวเลือก

- ฟังข้อความแล้วเลือกคำตอบที่เป็นรายละเอียดจากตัวเลือก

- ฟังข้อความแล้วเลือกภาพเรียงตามลำดับเรื่องราว
- ฟังข้อความแล้วพูดหรือเขียน สรุปเรื่องที่ฟัง

ข. แสดงว่าสามารถเข้าใจการสนทนาที่พูดในอัตราความเร็วปกติของเจ้าของภาษาได้

- ฟังการสนทนาและประโยคที่สรุปเกี่ยวกับการสนทนานั้น แล้วตอบได้ว่าประโยคที่สรุปนั้นถูกหรือผิด

5) ชั้นวิพากษ์วิจารณ์

ก. เข้าใจความหมายแฝง

- ฟังการสนทนาแล้วบอกสถานที่เกิดของการสนทนา
- ฟังการสนทนาแล้วบอกอารมณ์ของผู้พูดจากตัวเลือก
- ฟังข้อความแล้วบอกความมุ่งหมายของผู้พูด

ข. แสดงความรู้เกี่ยวกับระดับและชนิดของภาษา

- ฟังข้อความหรือสนทนาแล้วบอกได้ว่าภาษานั้นใช้สำหรับเพื่อนฝูงที่สนิทกันหรือใช้กับผู้ใหญ่ที่นับถือ

- ฟังข้อความหรือบทสนทนาแล้วบอกได้ว่าเป็นภาษาถิ่นหรือภาษากลางที่ใช้กันทั่วไป

- บอกได้ว่าผู้พูดเป็นคนไทย ชาวอเมริกัน อังกฤษ ออสเตรเลีย และอื่นๆ

ค. ประเมินผลเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟัง

- บอกได้ว่าผู้พูดใช้ภาษาได้เหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่องหรือไม่
- บอกได้ว่าผู้พูดประสบผลตามความมุ่งหมายในการพูดหรือไม่
- บอกได้ว่าสิ่งที่ได้ยินนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่

4.4.1.5 การฟังที่มีประสิทธิภาพ

โดยทั่วไปแล้ว การฟังที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความสามารถในการรับสารได้ตรงตามที่คุณต้องการ หรือผู้พูดต้องการที่จะสื่อความหมาย ซึ่งมีระดับความยากง่ายแตกต่างกันไป ตั้งแต่การฟังเข้าใจความคิดที่สำคัญๆ หรือการจับใจความสำคัญ การเข้าใจรายละเอียด การตีความข้อความที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร โดยผู้พูดอาจซ่อนความหมายไว้ในโวหาร การวิเคราะห์วิจารณ์ว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดบอกความรู้สึกนึกคิดของผู้พูด โดยสังเกตน้ำเสียง แววตา และท่าทางต่างๆ ไปของผู้พูดประกอบด้วยและระดับสุดท้ายคือ การประเมินค่าของสิ่งที่ฟังหรือตัดสินลงความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยสามารถบอกได้ว่า ข้อความที่ฟังนั้นดี หรือไม่ดี ด้วยเหตุผลใด

การฟังภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพอาศัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการฟังหลายประการที่สำคัญคือ ความรู้ภาษาอังกฤษ สติปัญญา วุฒิภาวะ ความจำ ประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ฟัง ความสนใจ บุคลิกลักษณะและวิธีการพูด น้ำเสียงของผู้พูด สถานการณ์ ตลอดจนลักษณะการจัดที่นั่งของผู้ฟัง

4.4.1.6 เกณฑ์ในการประเมินความสามารถในการฟัง

ในการประเมินความสามารถในการฟังนั้น มีเกณฑ์ที่ใช้กันเป็นบรรทัดฐานอยู่ 2 เกณฑ์คือ เกณฑ์ที่จัดทำขึ้นโดย American Council on the Teaching of Foreign Languages (ACTFL) ในปี ค.ศ. 1986 ซึ่งแบ่งระดับความสามารถออกเป็น 4 ระดับ คือ Novice, Intermediate, Advanced และ Superior ใน 2 ระดับแรก แบ่งย่อยลงไปอีก 3 ระดับ คือ Low, Mid, High, ส่วนในระดับ Advanced แบ่งย่อยออกเป็น Advanced -Plus อีก 1 ระดับและระดับ Superior แบ่งย่อยออกเป็น Distinguished อีกระดับหนึ่ง (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Weir 1993 และศิริพร พงษ์สุรพิพัฒน์ 2532)

อีกเกณฑ์หนึ่งที่รู้จักกันดี คือ ไม้บรรทัด หรือ ไม้วัด (Yardsticks) ของ English Speaking Union (ESU) ที่แบ่งความสามารถออกเป็น 9 ระดับ โดยมีรายละเอียดที่จะกล่าวถึงต่อไป (ดู ศิริพร พงษ์สุรพิพัฒน์ 2532 เพิ่มเติม) เพื่อให้มองเห็นลักษณะเกณฑ์ที่ใช้วัดแบบนี้จึงขอยกตัวอย่างมาให้ดู 1 เกณฑ์คือ:

Yardstick 4

Stage III : Listening (การฟัง)

ระดับ 9: ฟังเรื่องทั่วไปและเรื่องเฉพาะได้ด้วยความมั่นใจและมีความสามารถเหมือนกับภาษาแม่ สามารถเข้าใจข้อความได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำหรือแก้ไข สามารถเข้าใจการเรียบเรียง สไตล์ และความคล่องของภาษา หรือข้อความได้ไม่ลำบาก ใช้กลยุทธ์การฟังเหมือนกับของภาษาแม่เข้าใจภาษาได้ทั้งหมด และแก้ไขปัญหาได้ง่ายเรื่องการบิดเบือนความหมาย และการเข้าใจผิด

ระดับ 8: ฟังเรื่องทั่วไปด้วยความมั่นใจและมีความสามารถได้เกือบเท่าภาษาแม่ สามารถเข้าใจข้อความได้ แต่มีบางครั้งที่ยาดรายละเอียด หรือไม่เข้าใจส่วนที่อยู่ยากหรือซับซ้อน ต้องฟังซ้ำหรือเรียบเรียงคำพูดใหม่ หรือแก้ไขให้เข้าใจเป็นบางครั้ง แทบจะไม่มีปัญหาเรื่องการเรียบเรียง สไตล์ ความคล่องของภาษา สามารถปรับกลยุทธ์ ในการฟังตามจุดประสงค์ ชนิด และข้อมูลป้อนหรือปฏิสัมพันธ์เฉพาะได้ เข้าใจแก้ไขเรื่องการบิดเบือนความหมาย และการเข้าใจผิดเหมือนในภาษาแม่

- ระดับ 7: ฟังด้วยความมั่นใจและมีความสามารถได้ดีในวงกว้าง เข้าใจข้อความส่วนใหญ่ได้โดยมีรายละเอียดตกหล่น และเข้าใจเรื่องซับซ้อนเพียงเล็กน้อยได้ และมีบางครั้งที่ต้องให้พูดซ้ำ เรียบเรียงคำใหม่ หรือแก้ไขให้เข้าใจ มีปัญหาบ้างเรื่องการเรียบเรียง สไตล์ ความคล่อง ใช้กลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการฟัง พูดเร็วตามปกติ แต่ไม่ดีเท่ากับภาษาของตนเอง ฟังได้ในวงกว้าง เข้าใจภาษาได้ในวงกว้าง แก้ไขเรื่องการบิดเบือนความหมาย และการเข้าใจผิดได้ด้วยความลำบาก
- ระดับ 6: ฟังภาษาในระดับปานกลางได้ด้วยความมั่นใจและมีความสามารถ แต่มีปัญหบ้างในการฟังภาษาระดับที่สูงขึ้นไป เข้าใจข้อความเป็นส่วนมาก แต่เก็บรายละเอียด และความซับซ้อนไม่ได้ ต้องให้พูดซ้ำบ้าง เรียบเรียงคำใหม่ หรือแก้ไขภาษาให้เป็นที่เข้าใจ ถ้าพูดด้วยระดับความเร็วตามปกติ แต่ตอนแรก ๆ ถ้าซ้ำบ้างในการปรับตัว เข้าใจภาษาได้ในวงกว้างพอสมควร แก้ไขเรื่องการบิดเบือนความหมายและการเข้าใจผิดได้เสมอ
- ระดับ 5: ฟังภาษาในระดับปานกลาง ได้ด้วยความมั่นใจและมีความสามารถ เข้าใจจุดสำคัญ แต่บ่อยครั้งที่เก็บรายละเอียด และความซับซ้อนไม่ได้ ต้องให้พูดซ้ำ เรียบเรียงคำพูดใหม่ หรือแก้ไขภาษาให้เป็นที่เข้าใจได้บ่อยพอควร มีปัญหาบ้างเรื่องการเรียบเรียง สไตล์ และความคล่อง ใช้กลยุทธ์ในการฟังได้ดีเมื่อตั้งใจฟัง เข้าใจภาษาในวงกว้างระดับปานกลาง และมีบางครั้งที่สามารถแก้ไขเรื่องบิดเบือนความหมายและการเข้าใจผิดได้
- ระดับ 4: ฟังภาษาในระดับง่ายได้ด้วยความมั่นใจและมีความสามารถ แต่มีปัญหบ้างในการฟังภาษาระดับปานกลาง เข้าใจจุดสำคัญและเก็บรายละเอียดตกไปมาก และเข้าใจความซับซ้อนได้เล็กน้อย ต้องให้พูดซ้ำ เรียบเรียงคำพูดใหม่ หรือแก้ไขภาษาให้เป็นที่เข้าใจเสมอ มีปัญหาบ่อยๆ เรื่องการเรียบเรียงถ้อยคำ อธิบาย และความถี่ของภาษา ความสามารถในการฟังคำพูดด้วยความเร็วปกติอยู่ในวงจำกัด รู้จักใช้กลยุทธ์ในการฟัง ถ้าเป็นการคุยแบบเผชิญหน้ากัน เข้าใจภาษาในวงจำกัด และแก้ไขความหมายที่ถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริงและการเข้าใจผิดได้เป็นบางครั้ง
- ระดับ 3: ฟังภาษาระดับง่ายได้ด้วยความมั่นใจและมีความสามารถอย่างเพียงพอ แต่มีปัญหาในการฟังภาษาระดับปานกลางมาก เข้าใจความสำคัญของข้อความแต่เก็บรายละเอียดได้เล็กน้อย และประเมินความสำคัญของความหมายในข้อความได้ด้วยความยากลำบาก ต้องให้พูดซ้ำ และแก้ไขภาษาให้เข้าใจได้อยู่ตลอดเวลา มีปัญหาเสมอเกี่ยวกับเรื่องการ

เรียบเรียงถ้อยคำ ลีลาภาษา และความถี่ไหลของภาษา มีความสามารถอยู่ในวงจำกัดมากที่จะเข้าใจคำพูดด้วยความเร็วในระดับปกติ ต้องให้พูดชัดเจนและพูดแบบเผชิญหน้า เข้าใจภาษาในวงแคบ และการแก้ไขเรื่องความหมายที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงและการเข้าใจผิดแทบจะเป็นไปไม่ได้

ระดับ 2: ฟังภาษาระดับง่ายด้วยความไม่ค่อยมั่นใจและไม่ค่อยมีความสามารถ เข้าใจจุดเรื่องบางเรื่องที่กำลังอภิปรายกันอยู่ด้วยการใช้สิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่ความรู้ความสามารถทางภาษาช่วย ต้องมีการพูดซ้ำ เรียบเรียงคำพูดใหม่ และแก้ไขภาษาให้เป็นที่เข้าใจ ไม่ค่อยรู้เรื่องการเรียบเรียงถ้อยคำ ลีลาภาษา ส่วนมากฟังได้เฉพาะข้อความสั้นๆ ที่พูดให้ช้าลง กลยุทธ์ในการฟังขึ้นอยู่กับเรื่อง ต้องฟังผู้พูดที่มีความเห็นอกเห็นใจให้พูดอย่างชัดเจน ช้าๆ และพูดตรงหน้า เข้าใจภาษาในวงแคบมาก ไม่สามารถแก้ไขความหมายที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงและการเข้าใจผิดได้เลย

ระดับ 1: ฟังได้เฉพาะภาษาที่ง่ายที่สุดด้วยความมั่นใจน้อยที่สุด เช่น ฟังการสนทนาสั้น ๆ เช่น การทักทาย การบอกเวลา การบอกราคา เข้าใจเฉพาะข้อความเบื้องต้น หรือที่เดาล่วงหน้าได้ หรือเข้าใจความหมายของคำตามตัวอักษร ฟังข้อความได้ในระดับวลี ต้องให้พูดซ้ำ ไม่มีความรู้เรื่องการเรียบเรียงหรือลีลาภาษาเลย เข้าใจข้อความหรือโต้ตอบในระดับคำ หรือเข้าใจวลีที่พูดด้วยความเร็วช้ากว่าปกติเท่านั้น ใช้กลยุทธ์ในการฟังได้เฉพาะเมื่อมีการพูดอย่างชัดเจน พูดซ้ำ และพูดแบบเผชิญหน้า เข้าใจภาษาพื้นๆ ไม่สามารถแก้ไขความหมายที่ถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริงและการเข้าใจผิดได้เลยทีเดียว

สำหรับในระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้น ท้ายหลักสูตรพุทธศักราช 2539 (ตอนที่ 3) จะมีเกณฑ์ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้แล้ว

4.4.2 การทดสอบและประเมินผลทักษะการพูด

สาระสำคัญของทักษะการพูดที่ควรวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ก็คือสาระสำคัญของการฟังนั่นเอง แต่ขอบข่ายอาจจะแคบกว่า หมายความว่า เราอาจจำเป็นต้องมีความสามารถในการฟังหลายประเภท รับรู้ทำความเข้าใจได้หลายรูปแบบ แต่มีความสามารถในการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งก็ใช้ได้แล้ว

กล่าวโดยสรุป สาระสำคัญของการพูดที่ควรวัดและประเมินผล คือ

1) องค์ประกอบของภาษา ได้แก่ การออกเสียงตัวอักษร การออกเสียงคำ การขึ้นลงเสียงหนักเบาหรือการเชื่อม โยงเสียงในประโยคในลักษณะต่างๆ ซึ่งทำการวัดได้เป็นจุดย่อยๆ

2) การสื่อความหมายด้วยการพูดในชีวิตจริงให้ได้ตรงตามความต้องการเหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล โดยใช้ทั้งภาษาที่เป็นคำพูด (verbal) และที่ไม่ใช่คำพูด (non-verbal) เช่น กริยาท่าทาง เป็นต้น

ทักษะการพูดเป็นทักษะการส่งสาร (productive skill) ที่ถึงแม้จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นทักษะสำคัญ แต่ทำการวัดและประเมินผลได้น้อยกว่าทักษะการรับสาร เช่น การฟังหรือการอ่าน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในทางปฏิบัตินั้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน การฝึก หรือการวัดและประเมินผลจึงไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร

4.4.2.1 ข้อควรคำนึงในการวัดและประเมินผล มีหลายประเด็นด้วยกัน เช่น

1) วัดทักษะการพูดทักษะเดียวหรือวัดร่วมกับทักษะอื่น เช่น การให้พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้นั้นนักเรียนอาจจะใช้ทักษะอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ฟัง-พูด อ่าน-พูด เขียน-พูด เป็นต้น หมายความว่า นักเรียนอาจจะสนทนาโต้ตอบโดยฟังผู้อื่นก่อนแล้วพูดตอบ หรืออ่านเรื่องแล้วนำไปเล่าให้ผู้อื่นฟัง หรือ อ่าน แล้วเขียนข้อความแล้วนำข้อความนั้นไปสรุปพูดให้ผู้อื่นฟัง แต่ในการพิจารณาให้คะแนนจะพิจารณาความสามารถในการพูดเป็นหลัก หรือพิจารณาเพียงทักษะการพูดทักษะเดียว ทักษะอื่นๆ ไม่ให้คะแนน หรือไม่ได้รับการประเมิน

2) วัดทักษะการพูดโดยตรง หรือวัดโดยอ้อม การวัดโดยตรงก็คือให้นักเรียนพูด (perform) ในสภาพที่เป็นจริง หรือในสถานการณ์จำลองที่สมจริง เป็นการวัดความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูด ซึ่งเป็นการวัดที่มีความตรงที่สุด แต่ในทางปฏิบัติ สภาพห้องเรียน จำนวนนักเรียน เวลา ฯลฯ ไม่เอื้อต่อการวัดและประเมินผลประเภทนี้นัก บางครั้งจึงต้องวัดทางอ้อม เช่น ให้เดิมนบทสนทนาที่ขาดหายไป หรือให้เลือกคำพูดตอบได้กับประโยคที่ให้มา ซึ่งเป็นการวัดความจำการระลึกได้ (recognition) ของการพูดแต่ไม่ได้พูดออกมาจริง

แม้ว่าการวัดทักษะการพูดทางอ้อมจะไม่ได้เป็นเครื่องประกันแน่นอนว่านักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบประเภทนี้สูงจะมีความสามารถในการพูดสูงด้วยเสมอไปก็ตาม การวัดในลักษณะนี้ก็จะช่วยให้มีการวัดและประเมินผลการพูดเพิ่มมากขึ้น เห็นความสำคัญของทักษะการพูดมากขึ้น

3) วัดเป็นจุดย่อย (discrete point) หรือวัดเป็นทักษะรวม (global / integrative) การวัดจุดย่อยเหมาะสำหรับการวัดความรู้ทางองค์ประกอบของภาษา (linguistic competence) เช่น การออกเสียงสระ พยัญชนะ การเน้นเสียงหนัก-เบา ในคำ การเชื่อมโยงเสียงระหว่างคำ เสียงสูง-ต่ำ ในประโยค เป็นต้น ส่วนการวัดทักษะรวมใช้วัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อพูดสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ

4.4.2.2 การวัดและประเมินผลทักษะการพูดตามระดับขั้นพฤติกรรมทางภาษา

1) ขั้นทักษะที่เป็นกลไก

ก. การพูดเลียนแบบเสียง ระดับเสียง เสียงเน้นหนักเบา จังหวะ การหยุด และการออกเสียงเชื่อมระหว่างคำ เช่น

- ออกเสียงตามครู หรือแถบบันทึกเสียง
- พูดเลียนแบบประโยคหรือข้อความที่ได้ยิน

ข. ท่องจำคำ ประโยค หรือข้อความ เช่น โคลง กลอน บทสนทนา บทอาขยาน เช่น

- ท่องวัน เดือน ปี ฤดู
- นับเลข 1-100 (เพิ่มทีละ 5 หรือ 10)
- ท่องโคลง บทสนทนา บทอาขยาน

ค. ออกเสียงข้อความในหนังสือ อ่านข่าว

- ฟังครู (หรือแถบบันทึกเสียง) แล้วพูดคำ หรือประโยคตามที่ได้ยิน
- อ่านออกเสียงประโยค บนกระดาน หรืออ่านจากหนังสือ

2) ขั้นความรู้

พูดเกี่ยวกับเรื่องที่เคยเรียนมาแล้ว โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมา

- ดูภาพแล้วพูดตอบคำถามเกี่ยวกับภาพ โดยใช้คำหรือสำนวนที่เหมาะสม
- พูดถามโดยใช้รูปประโยคที่ได้เรียนมาแล้ว
- พูดต่อ หรือเติมข้อความที่เว้นไว้ให้สมบูรณ์
- พูดตอบการทักทาย

3) ขั้นถ่ายโยง

ก. ใช้ประโยคที่เทียบแทนตามที่ครูสั่งหรือตามที่กำหนด

- ใช้คำที่ให้ในประโยคที่คัดแปลงมาจากหนังสือเรียนโดยไม่ต้องเปลี่ยนคำอื่นในประโยค

- ใช้คำและสำนวนในประโยค (ที่คัดแปลง) ได้อย่างเหมาะสม โดยเปลี่ยนคำอื่นๆ ในประโยคตามที่จำเป็น

- ตอบโดยเปลี่ยนรูปของกระสวนประโยคตามคำสั่งและเปลี่ยนส่วนอื่นๆ ของประโยคตามที่จำเป็น (เปลี่ยนประโยคบอกเล่าเป็นประโยคคำถาม เปลี่ยนคำนามเป็นสรรพนาม ฯลฯ)

- ตอบคำถามจากภาพหรือเรื่องที่อ่านจากข้อความคัดแปลง
- พูดหรือสนทนาโต้ตอบตามสถานการณ์ที่กำหนด (ถาม, ตอบ, ทักทาย ฯลฯ)

ที่จำเป็น

จ. รวมประโยคโดยใช้คำเชื่อมที่เหมาะสมและเปลี่ยนคำอื่นๆ ในประโยคตาม

ค. อ่านออกเสียงข้อความที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

4) **ขั้นสื่อสาร**

พูดเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ

- พูดตามหัวข้อที่ครูกำหนดหรือนักเรียนเลือกเอง ภายในเวลาที่กำหนดให้
- พูดบรรยายภาพ 1 ภาพ
- พูดบรรยายภาพเป็นชุด
- สัมภาษณ์เพื่อน
- พูดและแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น บอกทิศทางแก่

ชาวต่างประเทศไปสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง พูดโทรศัพท์ ฯลฯ

- พูดทักทายให้เหมาะสมกับโอกาส
- พูดแสดงความเสียใจ ยินดี ขอโทษ ฯลฯ
- พูดอธิบายวิธีทำ (ทำกับข้าว พับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ)
- รายงานข่าว
- รายงานสรุปหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน

5) **ขั้นวิพากษ์วิจารณ์**

ก. พูดโดยมีลีลาการพูด (style) ใช้น้ำเสียง คำ และสำนวนที่เหมาะสมกับเรื่องและสถานการณ์

- พูดแสดงอารมณ์ เช่น สมมติว่า โกรธ ดีใจ เสียใจ
- พูดกับคนที่มีอายุต่าง ๆ กัน เช่น พูดกับเด็ก พูดกับเพื่อน และพูดกับ

ครู โดยใช้ภาษา และสำเนียงที่เหมาะสมกับผู้ฟัง

ข. พูดแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ได้ประสบมา

4.4.2.3 การวัดความสามารถตามองค์ประกอบของภาษา (linguistic competence)

จงออกเสียงคำต่อไปนี้ โดยออกเสียงพยัญชนะที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

These are shoes.

จงอ่านประโยคต่อไปนี้โดยออกเสียงเน้นหนักในคำและคำเชื่อมเสียงระหว่างคำ

ให้ชัดเจน ถูกต้อง

The hat is on the table.

จงอ่านประโยคต่อไปนี้ให้มีเสียงสูงต่ำถูกต้อง Is he coming?

จงวงกลมล้อมรอบตัวเลขของพยางค์ที่มีเสียงเน้นหนักที่สุด

canal congratulation
1 2 1 2 3 4 5

จงออกเสียงคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

eleven elephant banana

- ให้พูดเปลี่ยนประโยคจากบอกเล่าเป็นคำถาม เช่น

He is a doctor. Is he a doctor?

I like ice – cream.

She walks to school every day.

- ให้ตอบคำถามโดยดูจากรูปภาพที่เห็น เช่น

How's Bob?

He's..... A

He's B

A

B

4.4.2.4 การวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยการพูด

การวัดประเภทนี้เป็นการวัดความสามารถแบบรวมทักษะเป็นการวัดความสามารถในการสื่อสาร หรือสื่อความหมายด้วยการพูด ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางภาษา และความสามารถอื่นๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ตอนต้นๆ แต่ขอยกตัวอย่างกิจกรรมโดยสรุป ดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมที่ใช้ในการเพื่อทดสอบความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

และการอภิปราย

ก. ให้พูดสนทนาเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม

ข. ให้แสดงบทบาทสมมติเช่นพูดโทรศัพท์ พูดชักชวน แสดงละคร

ค. ให้ดูภาพแล้วพูดบรรยาย หรืออ่านข้อความแล้วเล่าให้คนอื่นๆ ฟัง

หรือพูดสรุปให้ฟัง

ง. ให้พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้

จ. ให้อธิบาย บรรยาย รายงาน พูดโน้มน้าว พูดโต้แย้ง และอื่นๆ

ฉ. ให้พูดเป็นภาษาอังกฤษ (แปล) เมื่อครูบอกเรื่องราวเป็นภาษาไทย

ช. ให้ครูสัมภาษณ์หรือให้นักเรียนสัมภาษณ์กันเอง

ซ. ให้พูดตอบแบบทดสอบโคลซ (Oral Cloze Test) โดยให้ฟังข้อความที่สมบูรณ์ก่อน 1 ครั้ง เมื่อฟังครั้งที่สองจะมีคำบางแห่งขาดหายไป ให้นักเรียนพูดเติมคำหรือข้อความให้สมบูรณ์ลงในแถบบันทึกเสียงแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเฉลยคำตอบ

ฉ. ให้ดูภาพชุดการคุ้นแล้วตอบคำถามโดยมีคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดให้สมเหตุสมผลและสามารถสรุปอ้างอิง (infer) ได้จากเนื้อเรื่อง

จากกระแสความเชื่อในเรื่องที่ว่าความสามารถทางภาษา คือ ความสามารถในการใช้ภาษา สื่อความหมายตามความต้องการของผู้ใช้ภาษาในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการทดสอบตามวิธีที่ได้สรุปมาข้อ 1) - 9) ข้างต้นนั้น ถึงแม้จะเป็นการทดสอบทักษะการพูดโดยตรง (direct testing) แต่ก็ยังมีความไม่สมจริงหรือไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ในการใช้ภาษาพูดเพื่อสื่อสารอย่างชัดเจนในมิติ (automatic) ยังมีลักษณะเป็นสถานการณ์จำลองเพื่อจุดมุ่งหมายทางการเรียนการสอนมากกว่า เพราะตามจุดมุ่งหมายของการทดสอบความสามารถในการพูดที่แท้จริงนั้น ก็เพื่อต้องการให้ผู้เข้ารับการทดสอบแสดงความสามารถทางภาษาออกมา แต่การสัมภาษณ์ การแสดงบทบาทสมมติ ดังที่ใช้ในการทดสอบกันอยู่นั้น เป็นการสื่อความหมายจากด้านเดียว (one - way flow of personal information) ไม่เกิดปฏิสัมพันธ์ (interactive) ระหว่างส่งสาร และผู้รับสารร่วม เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์ ไม่มีสิทธิเริ่มการสนทนาหรือเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาต้องคอยตอบคำถามเป็นส่วนใหญ่ ในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางการพูดเพื่อสื่อความหมายให้มีความสมจริงมากที่สุดนั้น Weir (1993 : 34-50) ได้เสนอกรอบกิจกรรมหรือทักษะที่ควรจะทำทดสอบไว้ดังนี้ คือ สํารวจดูว่า การพูดแบบปฏิสัมพันธ์ที่ ผู้ถูกทดสอบควรปฏิบัติได้มีอะไรบ้าง จะทดสอบได้จะต้องมีเงื่อนไขอะไรบ้าง และจะใช้เกณฑ์อะไรตัดสิน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2) กรอบการจัดกิจกรรมเพื่อทดสอบความสามารถในการพูด

<p>1. รายการตรวจสอบทักษะการพูดแบบปฏิสัมพันธ์</p> <p>ทักษะที่เกิดขึ้นเป็นประจำ (Routine skills)</p> <p>ลักษณะข้อความ: --- ข้อความในรูปแบบซ้ำ ๆ กัน ที่เกิดขึ้นอยู่บ่อย ๆ</p> <p>โครงสร้างภาษา: การเรียบเรียงคำพูดเป็นแบบที่ใช้กันอยู่ตามธรรมดาทั่วไป</p> <p>(1) การพูดอธิบาย / ชี้แจง (expository : การบรรยาย , การบอกลักษณะ, การชี้แจง / แนะนำ, การเปรียบเทียบ , การเล่าเรื่อง , การบอกทิศทาง, การอธิบาย, การนำเสนอความคิดเห็น</p> <p>(2) การประเมิน ลงความเห็น ตัดสิน : การสรุปความ การให้เหตุผลอธิบาย สนับสนุน, การแสดงความพึงพอใจ</p>
--

ลักษณะปฏิสัมพันธ์: --- การพูดสลับกันไปมาแบบปกติ เหมือนอย่างเช่นที่เกิดขึ้นใน: การสนทนาทางโทรศัพท์, การให้บริการต่างๆ, การประชุมพบปะกัน, การอภิปราย, การสัมภาษณ์, การสนทนา, การตัดตืนใจ

ทักษะในการพูดแบบไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า: (Improvisational skills)

การพูดเพื่อให้ได้ความตรงกับที่ตนเองต้องการ การใช้ถ้อยคำเพื่อหาวิธีพูดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และปรับเปลี่ยนถ้อยคำเจรจาไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ผู้พูดอาจจะ: ตรวจสอบความเข้าใจโดยการถามคำถาม ถามความคิดเห็น อธิบาย ขยายความเมื่อถูกซักถาม ตรวจสอบดูว่าคนอื่น ๆ มีความคิดเห็นอย่างไรกันบ้าง

ผู้ฟังอาจจะ: แสดงท่าว่าเข้าใจโดยใช้ท่ากบฏิริยาแสดงให้รู้ (เช่นพยักหน้า) พูดสรุป แสดงความไม่แน่ใจ ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้คู่สนทนาบอกเรื่องราวให้กระจ่าง แสดงการเห็นด้วย หรือยอมรับ หรือไม่เห็นด้วย

วิธีจัดการปฏิสัมพันธ์: การจัดระเบียบวาระการประชุม :การเลือกหัวข้อเรื่อง การนำ / ฟื้นฟูเรื่องที่ จะพูด, การดำเนินเรื่อง การนำเข้าสู่บทสรุป การจบเรื่อง การเปลี่ยนหัวข้อเรื่อง การสลับกันพูด: ใครจะเป็นคนพูด พูดเมื่อไร พูดนานเท่าไร

2. เงื่อนไขการปฏิบัติเกี่ยวกับการทดสอบการพูด

- (1) ต้องให้พูดโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขของเวลาตามปกติ ถ้าพูดโดยใช้เวลานั้น ๆ ต้องมีความอดทนที่จะอยู่เงียบ ๆ โดยไม่พูด ถ้าต้องพูดนานก็ให้มีเวลาเตรียมตัวบ้าง
- (2) ระดับของการมีส่วนร่วมในการสนทนา: มีสิทธิเท่ากันในการพูด ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะทำให้การสนทนาดำเนินต่อไป
- (3) จุดประสงค์ของการพูด: เหตุผลในการที่ต้องสนทนา (ที่ซ่อนอยู่ภายใต้การแสดง จุดประสงค์ออกมาให้เห็นด้วยลักษณะหรือรูปแบบของภาษาที่ใช้)
- (4) ผู้ร่วมสนทนา: จำนวนผู้ที่เข้าร่วมการสนทนา, คู่กันสองคน, อภิปรายกลุ่ม
- (5) สถานภาพ: สถานภาพทางสังคม / อาชีพ ในชีวิตจริงของผู้ที่เกี่ยวข้องในการสนทนา นักเรียน ครู ผู้จัดสอบ ฯลฯ ระดับชั้นของภาษา : เป็นทางการ / ไม่เป็นทางการ
- (6) ความคุ้นเคย: ผู้เข้าสอบรู้จักหรือไม่รู้จักกัน

- (7) เพศ: ผู้จัดสอบเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย / ผู้ร่วมสนทนาที่จัดให้กับนักเรียนหญิงหรือนักเรียนชาย
- (8) การจัดองค์ประกอบ (Setting): ทางด้านกายภาพ (Physical) เช่น สถานที่ ที่นั่ง สอบ แสดง เสียงรบกวน การถ่ายเทอากาศของสถานที่จัดสอบ
- (9) บทบาท (Role): เหมาะสมกับงานและประสบการณ์ของผู้เข้าสอบหรือไม่ เป็นการสนทนาของเพื่อนกับเพื่อน นักศึกษา กับอาจารย์ที่ปรึกษา ครูกับนักเรียน (ผู้เรียนกับผู้สอบ)
- (10) หัวข้อเรื่อง: เป็นความรู้เฉพาะทาง เรื่องหลายๆ อย่างสลับกันไปมา เรื่องที่คุ้นเคยรู้จักดีอยู่แล้ว เรื่องที่น่าสนใจ
- (11) ช่องทาง (Channel): โทรศัพท์, สนทนาแบบเผชิญหน้ากัน
- (12) แนวทางนำเสนอเรื่องราวเพื่อการสนทนา: นำเสนอเรื่องที่ต้องการทำจริง ๆ
- (13) ขนาด: ให้ข้อมูลในขนาดที่เหมาะสมกับการปฏิบัติ
- (14) ความซับซ้อน / ความยาก: ภาษาที่ใช้ยากหรือง่าย เรื่องที่นำมาพูดคุยกันยากหรือง่าย เพียงใด
- (15) ขอบเขตเนื้อหา: หัวข้อต่าง ๆ ที่พูดถึงมีอะไรบ้าง วงศัพท์เป็นด้านใด

จะเห็นได้ว่าจากลักษณะการใช้ภาษาพูด และเงื่อนไขต่างๆ ที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการทดสอบความสามารถทางการพูดเพื่อการสื่อสารที่สมจริง (authentic) นั้น ปฏิบัติได้ค่อนข้างยาก เพราะมีข้อจำกัดมากมาย ด้วยอาจจะมีปัญหาทางด้านการจัดดำเนินการสอบ เกี่ยวกับเวลา สถานที่ ตัวบุคคล และค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีผู้เข้าสอบจำนวนมาก ปัญหาเรื่องความเชื่อถือได้ของการให้คะแนน หรือประเมินตัดสินความสามารถด้านนี้ก็ตามมาด้วย ดังนั้น จึงควรมีเกณฑ์ในการประเมินความสามารถด้านนี้เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ

3) เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของการสนทนา: การทดสอบทักษะการพูด

ก. การประเมินความสามารถในการพูดแบบไม่มีการเตรียมตัว (Assessing the Handling of Improvisational Skill)

- (1) ความสามารถในการพูดเพื่อให้ตนเองเข้าใจสิ่งที่คู่สนทนาพูดออกมาแล้วตนเองไม่เข้าใจ หรือเข้าใจได้ยาก
- (2) ความสามารถในการจัดดำเนินการสนทนา (การจัดระเบียบวาระการประชุม และการสลับกันพูด) ให้เป็นไปได้อย่างดี และมีความยืดหยุ่นในตัวเอง เรื่องนี้ยังมีความสำคัญมากขึ้น ถ้าผู้พูดเป็นผู้ที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนทนามากกว่าคนอื่นๆ ซึ่งผู้ทำหน้าที่ทดสอบอาจจะต้องทำรายละเอียดของการประเมินเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

- ความคล่องของการใช้ภาษา (Fluency): นั่นคือ พูดได้อย่างไม่ติดขัด สามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่คู่สนทนาพูดแล้วตนเองไม่เข้าใจในตอนแรกได้

- ความเหมาะสมของการใช้ภาษา (Appropriateness): เรื่องเหล่านี้รวมถึงเรื่องความสุภาพในระดับต่าง ๆ ความเหมาะสมในการใช้เวลาพูด และสลับให้คู่สนทนาพูด ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เมื่อขอให้คู่สนทนาพูดอธิบายให้ความกระจ่างหรือเมื่อตนเองไม่เห็นด้วยกับคู่สนทนา

บางครั้งผู้ทำการสอบอาจจะเห็นว่าผู้เข้าสอบมีความสามารถในการพูดในระดับต่ำ จึงต้องใช้เกณฑ์ที่ 2 ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

ข. การประเมินความสามารถการใช้ทักษะย่อย ๆ ทางภาษา (Assessing the Handling of Microlinguistic Skills)

(1) ความถูกต้อง (Accuracy): เน้นทั้งด้านความคิดการใช้สติปัญญาและกฎเกณฑ์ไวยากรณ์

(2) ขอบเขต (Range): ดูความสามารถในการใช้ศัพท์และกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ให้ได้อย่างพอเพียงทั้งด้านปริมาณและประเภท

ค. การประเมินความสามารถในการใช้ทักษะที่เกิดขึ้นเป็นประจำ (Assessing the Handling of Routine Skills)

ความมีประสิทธิภาพของการพูดซึ่งเกิดขึ้นได้จากการสื่อสารที่เหมาะสม คือสิ่งที่ควรแก่การสนใจในการสนทนากัน ผู้ถูกทดสอบความสามารถในการพูดออกมาในแง่ใด สักเท่าไร จึงเรียกได้ว่าเขาทำได้ตามที่ต้องการแล้ว ดังนั้น ผู้ทำการทดสอบจึงตั้งข้อพิจารณาว่าผู้ถูกทดสอบสามารถทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ทำภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้หรือไม่ และควร มุ่งประเมิน โดยเฉพาะจุดหรือเฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

(1) สังเกตการใช้ภาษาที่ต้องใช้เป็นประจำ ในเวลาปกติเหล่านี้ ดูความคล่อง ความฉลวยของภาษาที่ใช้

(2) ดูการเชื่อมโยงคำหรือข้อความ คือ ดูการเรียบเรียงถ้อยคำในระดับหรือขั้นตอนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเวลาเตรียมตัวเพื่อพูดเป็นช่วงยาว ๆ

(3) ความเหมาะสม: ทั้งนี้รวมความสามารถในการใช้ภาษาให้เหมาะสมในสังคมและวัฒนธรรมด้วย ดูการใช้องค์ประกอบแวดล้อม หัวข้อเรื่อง ความเชื่อมโยงของบทบาทหรือความสัมพันธ์ ความเป็นแบบแผนตามที่ควรจะเป็น

นอกจากเกณฑ์ในการประเมินทั้ง 3 ลักษณะที่ได้ยกมาให้ดูแล้วนั้น นักทดสอบ ยังจำเป็นต้องตัดสินใจอีกว่าจะประเมินแบบดูความสามารถโดยรวมๆ ทั้งหมด หรือจะพิจารณาในรายละเอียดทีละเรื่องหรือทีละหัวข้อ Weir เสนอแนะว่าให้ดูว่าพฤติกรรมที่ผู้ถูกทดสอบแสดงออก

มานั้นสามารถอธิบายตามระดับความสามารถในการใช้ภาษาได้แค่ไหน ถ้าอธิบายไม่ได้ก็ให้ดูเป็นจุด ๆ เป็นหัวข้อ ๆ คือ ใช้การประเมินแบบวิเคราะห์ความสามารถ (Analytic assessment) แต่ถ้าบอกได้ว่าความสามารถที่แสดงออกมานั้นอยู่ในระดับใดก็ใช้การประเมินแบบรวมสรุป (global assessment) ได้

เกณฑ์ทั้งสองแบบเป็นดังนี้

4) เกณฑ์การให้คะแนนการพูดแบบวิเคราะห์รายละเอียด

เกณฑ์ในการประเมิน

(1) ความเหมาะสม (Appropriateness)

- 0 ไม่สามารถใช้ภาษาพูดได้
- 1 สามารถพูดได้อย่างจำกัด: การตอบสนองไม่เหมาะสมตามมารยาทสังคม
- 2 แสดงให้เห็นความพยายามในการแสดงบทบาท การจัดการ แต่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ในบางครั้ง เนื่องจากความไม่เหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาตามแบบแผนที่สังคมยอมรับ
- 3 เกือบไม่มีที่ผิด จากระเบียบแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับในสังคม: ความผิดที่เกิดไม่สำคัญพอที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

(2) ความพอเพียงของการใช้คำศัพท์ตามจุดมุ่งหมาย (Adequacy of Vocabulary for Purpose)

- 0 ไม่รู้คำศัพท์พอแม้แต่นำไปใช้สื่อความหมายตามที่ตั้งใจในระดับพื้นฐานที่สุด
- 1 รู้ศัพท์ในวงจำกัด รู้เพียงแค่ศัพท์ง่าย ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้บอกความต้องการ การรู้ศัพท์ไม่มากพอทำให้เกิดความจำกัดหัวข้อในการสนทนา ทำให้สนทนาได้แค่ในเรื่องง่ายๆ ทัวๆไป; บางครั้งใช้ไม่ถูกต้องตามความหมายที่ต้องการ และ / หรือ พูดซ้ำ ๆ กันมากเกินไป
- 2 บางครั้งเกิดความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากรู้ศัพท์ไม่มากพอหรือใช้ไม่ถูกต้อง เกิดความลังเลและใช้การพูดคววนอ้อมค้อมบ่อยๆ แม้จะแสดงให้เห็นว่าพยายามหาคำศัพท์มาใช้ให้ได้ก็ตาม
- 3 เกือบจะไม่ใช้คำผิด หรือ ไม่มีคำศัพท์จะใช้เลย มีการอธิบายอ้อมๆ บ้างแต่ไม่บ่อยนัก

(3) ความถูกต้องทางไวยากรณ์ (Grammatical Accuracy)

- 0 ไม่สามารถใช้ภาษาพูดได้; ใช้ภาษาไม่ถูกไวยากรณ์เกือบทั้งหมด ยกเว้นคำพูดหรือข้อความที่จดจำมาใช้บางข้อความเท่านั้น
- 1 พูดไม่เป็นประโยคและมีความผิดพลาดทางไวยากรณ์บ่อยครั้ง บางประโยคที่ใช้รูปแบบ (Pattern) ถูกแต่การออกเสียงพูดเป็นแบบการอ่านไม่ใช่การพูดและ/หรือ แสดงการสับสนในการเรียงลำดับคำในประโยค
- 2 มีความผิดพลาดทางไวยากรณ์เกิดขึ้นบ้าง สามารถใช้รูปประโยคสำคัญๆ ได้ถูกแต่บางครั้งก็ไม่สามารถพูดได้กลมกลืนต่อเนื่องหากพูดติดต่อกันเป็นข้อความยาวๆ
- 3 เกือบไม่มีที่ผิดพลาดทางไวยากรณ์เลย มีเพียงใช้รูปประโยคไม่ถูกต้องนักในบางครั้ง

(4) ความชัดเจน / แฉมชัดของการพูด (Intelligibility)

- 0 มีปัญหาารุนแรงและถาวรในเรื่อง จังหวะจะโคนในการพูด น้ำเสียงและการออกเสียง พูดเข้าใจได้ยากและพูดให้เข้าใจได้ด้วยการพูดซ้ำๆ กันบ่อยๆ
- 1 มีการสอบแทรกของภาษาแม่อย่างมากในเรื่องของจังหวะ น้ำเสียง และการออกเสียง ทำให้เข้าใจการพูดได้ยาก และต้องพูดซ้ำๆ จึงจะทำให้เข้าใจได้
- 2 จังหวะ น้ำเสียง และการออกเสียง ทำให้ต้องฟังอย่างตั้งใจจึงจะรู้เรื่อง แต่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดบ้างในบางครั้งเท่านั้น หรือต้องพูดซ้ำบ้างเป็นบางครั้งจึงจะทำให้ เข้าใจได้
- 3 การพูด น้ำเสียง การออกเสียงนั้น เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจได้แต่อาจจะมีลักษณะบางอย่างที่ทำให้รู้สึกได้ว่าเป็น “สำเนียงต่างดาว” (foreign accent) แต่เกือบจะไม่มีกรพูดที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือต้องพูดซ้ำ

(5) ความคล่อง (Fluency)

- 0 คำพูดหยุดชะงัก พูดขาดเป็นห้วงๆ ไม่ต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน
- 1 มีความลังเลที่จะพูดและมักจะพูดไม่จบความหรือจบประโยคนอกจากคำพูดที่จดจำได้แล้วนำมาใช้เพื่อตอบ หรือถาม บางประโยคหรือบางสำนวนเท่านั้น พูดออกมาเป็นประโยคเดียวๆ ไม่เชื่อมโยงกัน และพูดได้เป็นประโยคสั้นๆ เท่านั้น

- 2 มีการแสดงให้เห็นความพยายามที่จะใช้การเชื่อมโยงข้อความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือคำสันธานต่างๆ อาจจะมีการระงักหรือลงเลที่จะพูดแต่ก็พูดได้ต่อเนื่องกันด้วยความเร็วและความยาวเพิ่มขึ้น
 - 3 การพูดแม้จะดูว่ามีความดังเลที่จะพูดอยู่บ้างในบางครั้ง แต่ก็ยังมีลักษณะราบรื่นพูดไปได้เรื่อยๆ แต่บางครั้งก็หยุดระงักเพื่อรวบรวมคำพูดอธิบายความที่พูดไปแล้วโดยใช้คำพูดใหม่ และพูดอ้อมค้อมวกวนบ้าง มีการใช้คำเชื่อมประโยคเชื่อมข้อความได้อย่างมีประสิทธิภาพในลักษณะที่ทำให้ข้อความสมบูรณ์ขึ้น
- (6) ความสอดคล้องและพอเพียงของเนื้อหา (Relevance and Adequacy of content)
- 0 คำตอบไม่ตรงตามสิ่งที่กำหนดให้ทำ ; คำตอบไม่พอเพียงโดยสิ้นเชิง
 - 1 คำตอบไม่ค่อยตรงประเด็น ตามที่กำหนดให้ ประเด็นหลัก ๆ ยังขาดข้อมูลอีกมาก และมีการพูดซ้ำๆ อย่างไม่มีความหมาย
 - 2 คำตอบส่วนใหญ่ตรงประเด็น แม้จะขาดข้อมูลในบางอย่างไปบ้าง หรือมีการพูดซ้ำ ๆ บ้าง
 - 3 คำตอบสอดคล้องและพอเพียงกับสิ่งที่กำหนดให้ทำ

ที่มา : TEEP, CALS, University of Reading

5) เกณฑ์ในการประเมินความสามารถในการพูด (การสัมภาษณ์) แบบพิจารณาความสามารถโดยรวม (Global Impression Marking Scheme)

- ระดับ 9: เป็นผู้พูดที่เชี่ยวชาญ พูดได้อย่างผู้รู้ในเรื่องราวหลายประเภท สามารถริเริ่มขยายขอบเขตพัฒนาหัวข้อเรื่องที่พูดออกไปได้
- ระดับ 8: เป็นผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาที่พูดได้ดีมาก ทำหน้าที่ของตนในการอภิปรายได้โดยตลอด ริเริ่มคำร้องการสนทนาให้คงอยู่ได้ ขยายขอบเขตการสนทนาได้ตามความจำเป็น แสดงให้เห็นอารมณ์ขันในช่วงเวลาที่เหมาะสมและต้องการ และตอบโต้กับคำพูดหรือน้ำเสียงที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้
- ระดับ 7: เป็นผู้พูดที่ดี นำเสนอเรื่องราวได้อย่างแจ่มแจ้ง สมเหตุสมผล และสามารถพูดสนทนาโต้ตอบได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ ดูเหมือนกับว่ามีความยืดหยุ่นและคล่องตัวน้อยกว่าระดับ 8 เล็กน้อย แต่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามน้ำเสียงหรือหัวข้อเรื่องได้ แสดงความดังเล หรือพูดซ้ำๆ กันบ้างเป็นบางครั้ง เนื่องจากกฎเกณฑ์ทางภาษา แต่ก็ตอบโต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ระดับ 6: เป็นผู้ที่มีความสามารถ สามารถดำรงการสนทนาให้อยู่ในแนวทางที่ต้องการไว้ได้ ติดตามการพูดที่เปลี่ยนหัวข้อการสนทนาได้ สามารถใช้คำแสดงเจตนา ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม มีอาการพูดติดขัดหรือลังเลบ้างในบางครั้ง แต่ก็พูดได้คล่อง มีการใช้ภาษาผิดหรือไม่เหมาะสมบ้าง แต่ไม่ทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต้องหยุดชะงัก หรือติดขัด แสดงความเป็นตัวของตัวเองในการอภิปรายด้วยการมีความสามารถในการเป็นผู้ริเริ่มการสนทนา
- ระดับ 5: เป็นผู้พูดที่มีความสามารถพอประมาณ ถึงแม้ว่าเนื้อหาสาระของการสนทนาจะเหมาะสมและเข้าใจได้โดยทั่ว ๆ ไป ก็ยังแสดงให้เห็นความบกพร่องในการใช้ภาษา ทั้งลีลาและรูปแบบ จำเป็นต้องขอให้คู่สนทนาพูดซ้ำหรืออธิบายเพิ่มเติมและคู่สนทนาก็ต้องคอยถาม หรือขอให้อธิบายให้ฟังเช่นกัน ไม่มีการยืดหยุ่นหรือความคิดริเริ่ม ผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องพูดอย่างตั้งอกตั้งใจจริงๆ จังๆ บ่อยๆ พูดพอได้แต่ไม่มีลีลาที่น่าสนใจ
- ระดับ 4: เป็นผู้พูดที่มีความสามารถในระดับพอเอาตัวรอดได้ ร่วมวงสนทนาด้วยได้แต่มักจะเป็นผู้ฟังมากกว่าพูด ฟังการพูดภาษาอังกฤษที่พูดด้วยอัตราเร็วปกติเข้าใจได้ด้วยความยากลำบาก พูดได้ไม่คล่องและไม่ค่อยถูกต้อง การสนทนาจึงทั้งเป็นไปได้ยาก และทั้งไม่สิ้นไหว แต่ก็พอจะทำให้รู้สึกได้ว่าพูดได้ใจความสำคัญที่ต้องการบ้าง แม้จะไม่ได้ทั้งหมด มีสำเนียงภาษาแม่ติดออกมาอย่างชัดเจน
- ระดับ 3: เป็นผู้พูดที่มีความสามารถจำกัดมาก พูดสนทนาได้แบบ อีๆ อักๆ และทำให้เกิดความเข้าใจผิดตลอดเวลา สามารถฟังเข้าใจการสนทนาได้เป็นบางครั้งแต่ไม่สามารถดำเนินการสนทนาต่อได้โดยใช้ถ้อยคำที่ถูกต้อง ความสามารถที่มีก็เพียงแค่ติดตามประเด็นการสนทนาไปเรื่อย ๆ โดยไม่ได้ช่วยเสริมความเป็นเรื่องเป็นราวอะไรนัก
- ระดับ 2: เป็นผู้พูดที่พูดได้ตะกุกตะกัก การสื่อสารเกิดขึ้นได้เป็นบางครั้งบางคราว
- ระดับ 1/0: พูดไม่ได้ : ไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูดและไม่สามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจได้

ที่มา : B.J. Carroll, 1980. *Testing Communicative Performance*

6) เกณฑ์การวัดความสามารถในการพูดของ Cohen

นอกจากเกณฑ์ดังกล่าวมาแล้ว Cohen (1994: 274) ยังได้เสนอเกณฑ์การวัดความสามารถในการพูดไว้ดังต่อไปนี้

ก. เกณฑ์พิจารณาความเหมาะสมทางสังคมวัฒนธรรม (The Socio Cultural Ability Scale)

- 5 --- ข้อความที่พูดเหมาะสมกับสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ที่ใช้ภาษาอย่างชัดเจนและให้ข้อมูลในปริมาณที่เหมาะสม
- 4 --- ข้อความที่พูดส่วนใหญ่เหมาะสมกับสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม และสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ที่ใช้ภาษาค่อนข้างชัดเจน และ/หรือให้ปริมาณข้อมูลในปริมาณที่เหมาะสม
- 3 --- ข้อความที่พูดไม่เหมาะสมกับสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรมอยู่บ้าง บางครั้งต้องตีความเพื่อให้เข้าใจ และ/หรือให้ข้อมูลมากไปบ้าง หรือน้อยไปบ้างในบางโอกาส
- 2 --- ข้อความที่พูดขาดความเหมาะสมทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ ต้องอาศัยการตีความจึงจะเข้าใจสิ่งที่พูดได้เป็นส่วนมาก และ/หรือให้ข้อมูลมากหรือน้อยเกินไปเป็นส่วนใหญ่
- 1 --- ข้อความที่พูดไม่มีความเหมาะสมทางสังคมและวัฒนธรรมโดยสิ้นเชิง ไม่มี ความ ชัดเจน และ/หรือให้ข้อมูลไม่น้อยเกินไปก็มากเกินไปเสมอ

ข. เกณฑ์พิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษาทางด้านสังคม (The Sociolinguistic ability scale)

- 5 --- ผู้พูดใช้รูปแบบของภาษาที่เหมาะสมในการแสดงออกด้วยคำพูด/ทางวาจา
- 4 --- ผู้พูดใช้รูปแบบของภาษาที่เหมาะสมในการแสดงออกด้วยคำพูด/ทางวาจา เป็นส่วนใหญ่
- 3 --- มีการใช้รูปแบบทางภาษาในการแสดงออกด้วยคำพูด/ทางวาจาที่เหมาะสม เป็นส่วนใหญ่
- 2 --- มีการใช้รูปแบบของภาษาในการแสดงออกด้วยคำพูด/ทางวาจาที่ไม่เหมาะสมเป็นส่วนใหญ่
- 1 --- มีการใช้รูปแบบของภาษาในการแสดงออกด้วยคำพูด/ทางวาจาที่ไม่เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา

ค. เกณฑ์พิจารณาความถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ (The grammatical ability scale)

- 5 --- ไม่มีที่ผิดทางไวยากรณ์หรือใช้คำศัพท์ผิด
- 4 --- ไม่มีที่ผิดในเรื่องสำคัญ แต่มีที่ผิดในเรื่องที่ไม่สำคัญบ้าง

- 3 --- มีที่ผิดทางไวยากรณ์ในเรื่องที่สำคัญบ้างเล็กน้อย แต่มีที่ผิดในเรื่องที่ไม่สำคัญมาก
- 2 --- มีที่ผิดทางไวยากรณ์ค่อนข้างมากทั้งในเรื่องที่สำคัญและไม่สำคัญ
- 1 --- มีที่ผิดทางไวยากรณ์ทั้งในเรื่องสำคัญและไม่สำคัญอยู่ตลอดเวลา

4.4.2.5 ตัวอย่างการทดสอบความสามารถในการพูด

1) การทดสอบโดยอ้อม

ก. พูดประโยคซ้ำตามครูหรือค้นแบบ (แถบบันทึกเสียง) - เป็นการทดสอบทักษะย่อย ๆ (microlinguistic skills)

คำสั่ง: You will hear a series of sentences and questions. Each statement or question will be spoken once only. Repeat exactly what you hear to the examiner.

1. Hello

_____ (Repeat)

2. What?

_____ (Repeat)

3. Sit down

_____ (Repeat)

4. You're O.K.?

_____ (Repeat)

5. I'm a pupil.

_____ (Repeat)

6. Who're you?

_____ (Repeat)

7. Are you a pupil?

_____ (Repeat)

ข. การพูดตามสถานการณ์ สั้น ๆ ที่ได้ฟังจากแถบบันทึกเสียง

ตัวอย่าง (1) คำสั่ง: First, you will hear a number of remarks which might be made to you in various situations when you are speaking English. Some are questions and some are comments. After each one, reply in a natural way.

Here is an example:

Sorry to keep you waiting.

That's alright.

Now, are you ready? Here is the first one.

1. Where've you been? We started ten minutes ago.

2. It's hot in here.

3. Did you see the red light?

etc.

การให้คะแนน: ดูความถูกต้องชัดเจน , ความเหมาะสม

ตัวอย่าง (2) คำสั่ง: You will hear descriptions of a number of situations in which you might find yourself. Say what seems natural in each situation. Here are some examples:

1. You are not sure of the time of the next class.

How might you ask your friend for the information?

2. You are late for an appointment at the Doctor's. What might you say to the receptionist when you arrive?

3. Someone asks you what sort of weather you have in your country at this time of year. How might you answer?

How might you ask your friend for the information?

3. You are late for an appointment at the Doctor's. What might you say to the receptionist when you arrive?

4. Someone asks you what sort of weather you have in your at this time of year. How might you answer?

เกณฑ์การให้คะแนน: ความถูกต้องชัดเจนของการสื่อความหมาย ความถูกต้องทางไวยากรณ์
ความเหมาะสมของการใช้ภาษา

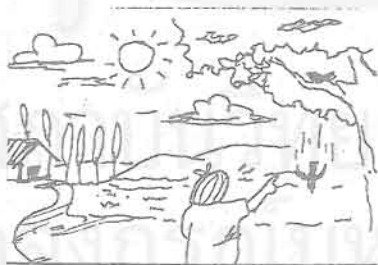
วิธีการนี้ควรบันทึกคำตอบในแถบบันทึกเสียงเพื่อนำมาให้คะแนน ภายหลังได้อย่างมีหลักฐานอ้างอิงได้

2) การทดสอบกึ่งตรง

2.1 การถ่ายโอนข้อมูล : การบรรยายภาพชุด / เล่าเหตุการณ์

วิธีการนี้ใช้รูปภาพแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับให้นักเรียนดูแล้วเล่าเรื่องตามภาพ โดยใช้คำกริยาที่เป็นอดีตการ (past tense) และต้องให้เวลานักเรียนดูรูปเสียก่อนที่จะเริ่มเล่าเรื่อง เช่น

1

2

3

4

วิธีการนี้มีจุดอ่อนตรงที่ไม่ได้ทดสอบความสามารถในการพูดแบบปฏิสัมพันธ์ เป็นการพูดฝ่ายเดียว ซึ่งในชีวิตจริงไม่ค่อยเกิดขึ้น จึงเรียกว่าเป็นการทดสอบความสามารถในการพูดสื่อสารแบบกึ่งตรง

3) การทดสอบโดยตรง

ก. ให้แลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อทำกิจกรรมหรืองานอย่างหนึ่งให้สำเร็จ (Information gap exercise) เช่น ให้ผู้เรียนจับคู่เพื่อสนทนากันโดยให้คนหนึ่งเป็น A และอีกคนหนึ่งเป็น B

กิจกรรม: ให้จับคู่สิ่งที่อยู่ผิดที่ (Matching items out of order)

คำสั่ง: Both of you have the same picture on your sheet, but the items are in the different order. Take turns in describing, and then match your items. For example, when you describe item 1 on your sheet, your partner must write number 1 on his / her sheet before d. which he / she believes precede the same picture being described to him / her.

Student A		Student B	
d 1.		- a.	
- 2.		- b.	
- 3.		- c.	
- 4.		1 d.	

วิธีทดสอบแบบนี้บางครั้งเราก็เรียกว่าเป็นเทคนิค Detailed Description

ข. การแสดงบทบาทสมมติ (Role - playing)

Student A's Card

You are in London and you are free on Saturday. You want to go shopping at Mark & Spenser's, but you don't know if it is open on Saturday and at what time. Call up and find out.

Student B's Card

You are the operator at Mark & Spenser's. The store is open Monday through Saturday, 10 :00 am to 6:00 pm.

ค. การให้ตอบอย่างอิสระ (Free Response) เป็นการให้ผู้ถูกทดสอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ โดยทั่วไป โดยไม่มีการแนะนำคำตอบให้

ง. ให้อธิบายตารางรายการที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรรายวิชา หรือ ประกาศแจ้งความสำหรับนักศึกษา เป็นต้น ผู้ให้คะแนนการพูด สามารถอธิบายคำศัพท์ยากที่ปรากฏในคำสั่งชี้แจงในการทำกิจกรรมที่สั่งได้

ในการทดสอบความสามารถทางการพูดของบางสถาบันนั้น ใช้ผู้ประเมินหรือผู้ให้คะแนนการพูด 2 คน แทนใช้เทปบันทึกเสียง และเริ่มต้นด้วยการให้แนะนำตนเอง หรือการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการสั้น ๆ ก่อน โดยไม่คิดคะแนนช่วงนี้ แล้วเริ่มให้คะแนนจากการอธิบายรูปภาพ ให้แสดงความคิดเห็นแบบ และให้อธิบายตารางหรือรายการทั้งหมดนี้ใช้เวลาปฏิบัติ 15 นาที ในขณะที่เริ่มการสัมภาษณ์จะบันทึกเสียงไว้ด้วย

เกณฑ์ในการประเมินความสามารถพิจารณาจาก:

1. การใช้ภาษา (พูด) ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้หรือไม่
2. ความสามารถทางวัฒนธรรม (เช่น สัญลักษณ์ทางวิชาการที่ใช้ใน US ภาษาอวัจนะ (non-verbal behavior) หรือ การสร้างสายสัมพันธ์
3. ทักษะทางการสื่อความหมาย (การเรียบเรียงถ้อยคำ การใช้คำพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก การแสดงหลักฐานอ้างอิง ชี้ชัด การประสานสายตา การใช้อุปกรณ์สื่อความหมาย)
4. ปฏิสัมพันธ์ (การฟัง การตอบคำถาม)

4.4.3 การวัดและประเมินความสามารถในการอ่าน

4.4.3.1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน

1) ความสามารถในการอ่านคืออะไร?

Alderson (2000 : 1 - 31) ได้กล่าวไว้ในคำนำของหนังสือว่า เขาไม่ใช่เป็นคนแรกที่กล่าวว่าการศึกษาลักษณะหรือธรรมชาติของการอ่านให้ทะลุปรุโปร่งนั้นเป็นเรื่องสุดวิสัย และได้สรุปว่า “ถ้าเราอยุ่จนเข้าใจทะลุปรุโปร่งว่า เราควรจะทำอะไร อ่านอย่างไร จึงจะเข้าใจ จะวิเคราะห์ปัญหาในการอ่านของคนเราได้อย่างไร การอ่านแต่ละระดับเป็นอย่างไร แล้วจึงจะลงมือเขียนข้อสอบแล้วละก็ เราจะไม่มีความรู้ว่าจะสร้างข้อสอบได้เลย” ดังนั้น นักทดสอบจึงจำเป็นต้องออกข้อสอบ แม้จะรู้ว่ามีความเข้าใจในเรื่องของการอ่านที่ไม่ถูกต้อง เข้าใจเพียงบางส่วน และอาจจะไม่มีทางเข้าใจได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์เลยก็ตาม

ดังนั้น แทนที่จะเริ่มจากการศึกษาทฤษฎีว่าการอ่านคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะอ่านได้ / รู้ได้ว่าอ่านได้เข้าใจแล้ว ก็ควรเริ่มจากการพิจารณาว่า การใช้ภาษาในสถานการณ์เป้าหมายคือ

อะไร หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า ควรเริ่มต้นจากการกำหนดสถานการณ์ต่างๆ ที่ผู้ถูกประเมินความสามารถจำเป็นจะต้อง “อ่าน” แล้วจึงวิเคราะห์สถานการณ์เหล่านั้นเพื่อสร้างเครื่องมือวัดให้รู้ว่า ผู้ที่เราทำการทดสอบนั้นอ่านได้ ดีเพียงใด ข้อความที่เป็นตัวหนาไว้คือสิ่งที่จะพูดถึงในรายละเอียดต่อไปว่าหมายความว่าอย่างไร

ก. ธรรมชาติของการอ่าน

กระบวนการ (Process) ในการอ่านไม่เหมือนกับผลที่ได้ (Product) จาก
การอ่าน

กระบวนการอ่าน หมายถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและสิ่งที่อ่าน ซึ่งอาจจะมีหลายสิ่งหลายอย่างเกิดขึ้น ไม่ใช่แค่เพียงการมองคูตัวอักษรแต่ต้องถอดความจากสัญลักษณ์ที่อยู่ในหน้าหนังสือ พิจารณาคัดสินว่าสัญลักษณ์เหล่านั้นหมายความว่าอย่างไร และเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ๆ อย่างไรด้วย กระบวนการอ่านไม่ตายตัวหยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่จะแปรเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ และกระบวนการอ่านของบุคคลเดียวกันอ่านเรื่องเดียวกัน แต่อ่านต่างวาระกันด้วยจุดประสงค์ที่ต่างกันก็
ไม่เหมือนกัน ดังนั้น แน่ใจว่ากระบวนการอ่านของแต่ละคน ในการอ่านแต่ละข้อความและต่างวาระกันย่อมไม่เหมือนกัน

การศึกษากระบวนการอ่านควรศึกษาจากผลที่เกิดจากการอ่านเพราะถึงแม้ว่าผู้อ่านจะใช้กระบวนการอ่านที่ต่างกัน ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านควรเหมือนกัน คือเข้าใจได้ว่าผู้เรียนต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจอะไร อย่างไร ด้วยเหตุนี้การออกข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นเรื่องที่สนใจกันมากในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมานี้ เพราะมีผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่ากระบวนการอ่านซับซ้อนมากกว่าที่คาดคิดกันไว้แต่เดิมมาก

สิ่งที่ทำการทดสอบในเรื่องของการอ่าน

นักวิจัยที่สนใจผลที่ได้จากการอ่านสนใจที่จะรู้ว่าเนื้อหาแบบใด เหมาะสมกับใคร ใครสามารถจะอ่านเข้าใจได้ (readability of text) ดังนั้นจึงสนใจศึกษาผลของตัวแปรทางด้านภาษาศาสตร์ที่มีต่อการอ่าน ซึ่งได้แก่ รูปคำ (ตัวสะกด) ความหมายของคำ การผูกประโยค การเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความ) กลุ่มที่สนใจความสามารถในการอ่านจะสนใจออกข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่านในระดับต่าง ๆ ส่วนกลุ่มที่สนใจว่าอะไรทำให้คนมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน จะศึกษาผลการอ่านของผู้หญิงเปรียบเทียบกับผลการอ่านของผู้ชายเปรียบเทียบผลการอ่านของเจ้าของภาษากับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา เปรียบเทียบผลการอ่านของเด็กที่ได้รับการสอนให้อ่านเป็นคำ ๆ กับผลการอ่านของเด็กที่สอนให้อ่านแบบสะกดคำ เป็นต้น

ปัญหาในการศึกษาผลที่ได้จากการอ่านคือ ความไม่คงที่ของผลที่ได้จากการอ่านขึ้น และวิธีการที่ใช้ในการวัดผล ดังนั้น ก่อนที่จะพูดถึงวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จึงควรที่จะทำความเข้าใจกับเรื่องต่อไปนี้ก่อน

อ่านได้หมายความว่าอย่างไร

Grabe (1991 อ้างถึงใน Alderson) ได้เสนอองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน 6 ประการ คือ

1. ความสามารถในการรับรู้อย่างอัตโนมัติ
2. ความรู้เรื่องคำศัพท์และไวยากรณ์หรือโครงสร้างของภาษา
3. ความรู้ในเรื่องการใช้ถ้อยคำคำนวณตามแบบแผน
4. ความรู้ในเนื้อเรื่องที่อ่านหรือความรู้รอบตัว (World knowledge)
5. ความรู้ในการใช้กลวิธีหรือความสามารถในการสังเคราะห์และประเมิน
6. ความสามารถทางสติปัญญาและการควบคุมจัดการ

ความสามารถทางสติปัญญาและการควบคุมจัดการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการมองเห็นความสำคัญของข้อความนอกเหนือไปจากข้อความที่ปรากฏให้เห็นและอ่านความสามารถในการปรับความเร็วในการอ่าน การอ่านผ่าน ๆ เพียงให้จับได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (skimming) การใช้บริบทช่วยให้เข้าใจข้อความที่อ่าน การตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน การควบคุมและใช้ความคิด รวมทั้งการรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการทำความเข้าใจข้อความที่อ่าน การควบคุมตนเอง เช่น การวางแผนล่วงหน้า ลองทดสอบความเข้าใจของตนเอง และคิดอยู่เสมอว่าจะใช้วิธีการอย่างไรจึงจะทำให้อ่านได้เหมือนกับผู้ที่อ่านได้อย่างคล่องแคล่วแล้ว

Davis (1908) ได้แบ่งทักษะหรือความสามารถในการอ่านออกเป็น 8 ระดับ คือ

1. จำความหมายของคำศัพท์ได้
2. ประมวลจากบริบทแวดล้อมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์จากบริบทได้
3. ตอบคำถามที่สามารถจะหาคำตอบได้จากข้อความที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด หรือในรูปของการใช้คำใหม่แต่ความหมายเหมือนเดิม
4. รวบรวมความคิดที่อยู่กระจัดกระจายในข้อความที่อ่านมาประติดประต่อกันได้
5. สรุปความคิดจากข้อความที่อ่านที่บอกด้วยความหมายโดยนัยได้
6. บอกจุดประสงค์ ทศนคติ น้ำเสียง และอารมณ์ของผู้เขียนได้

7. บอกเทคนิคการเขียนที่ผู้เขียนนำมาใช้ได้
8. ติดตามเรื่องราวตามเค้าโครงเรื่องที่วางไว้ได้

ข. ระดับของความเข้าใจในการอ่าน

ในสมัยก่อน Gray (1960; อ้างถึงใน Alderson, 2000) ได้จำแนกการอ่านออกเป็น 2-3 ระดับคือ การอ่านทีละบรรทัด การอ่านข้ามบรรทัด และการอ่านนอกเหนือไปจากที่เห็นในบรรทัด (reading the lines, reading between the lines และ reading beyond the lines) ซึ่งหมายถึงความเข้าใจการอ่านตามตัวอักษร ความเข้าใจสิ่งที่อ่านจากการสรุปอ้างอิงหรือตีความ และการคิดวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน การจัดระดับความเข้าใจในการอ่านว่าจะดูที่ความยากเป็นหลัก แต่จริงๆ แล้วยังไม่มียะไรที่ขึ้นชั้นได้แน่นอนว่าความเข้าใจความหมายตามตัวอักษรง่ายกว่าการสรุปความคิด และการวิจารณ์ง่ายกว่าการเข้าใจความหมายตามตัวอักษร ดังนั้น เมื่อเขียนข้อสอบต้องมั่นใจว่าการแสดงออกอย่างไรจึงจะบอกได้ว่าผู้ถูกทดสอบรู้ดีแค่ไหน

ค. ระดับความสามารถในการอ่านตามการจำแนกของ Bloom และคณะ

เมื่อประมาณ 20 - 30 ปีที่ผ่านมา การจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิปริเขตของ Bloom และคณะ (Bloom's Taxonomy of Educational Objective) - Bloom (1956) มีอิทธิพลมาก จึงมีการจำแนกระดับความสามารถในการอ่านตามลำดับที่เรียงไว้ในสารบบจุดประสงค์ทางการศึกษาของ Bloom และคณะ ตั้งแต่ระดับที่ง่ายที่สุดไปจนถึงซับซ้อนที่สุด 6 ระดับ คือ

1. ความรู้ความจำ (Memory)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)
3. การนำไปใช้ (Application)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)
5. การสังเคราะห์ (Synthesis)
6. การประเมินผล (Evaluation)

รายละเอียดของความสามารถแต่ละระดับ แจกแจงปลีกย่อยลงไปอีก ดังนี้

(1) ด้านความรู้ ความจำ (Memory)

- บอกความหมายของคำหรือข้อความที่เคยเรียนรู้มาแล้วได้
- บอกข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
- บอกกฎเกณฑ์ของสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้วได้
- บอกชื่อหรืออธิบายลักษณะของสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วได้

- บอกองค์ประกอบของสิ่งที่เรียนรู้ได้
- บอกได้ว่าของสิ่งใดอยู่ในกลุ่มใดหรือเป็นประเภทใด ตามที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

(2) ด้านความเข้าใจ (Comprehension)

- แปลความหมายของคำศัพท์ในบริบทได้
- อ่านเรื่องแล้วเล่าหรือเขียนเรื่องที่อ่านได้
- บอกความหมายโดยนัยของเรื่องที่อ่านได้
- บอกหัวข้อเรื่อง (topic) หรือประเด็นสำคัญ (main idea) ของเรื่องที่อ่านได้
- เปรียบเทียบเรื่องที่อ่าน 2 เรื่อง หรือของสองสิ่งได้ว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน
- คาดคะเนได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นจากข้อมูลที่กำหนดมาให้
- แปลความหมายหรือบรรยายสิ่งที่นำเสนอ โดยกราฟ แผนภูมิ ตาราง รูปภาพ สัญลักษณ์ สูตร กฎ ได้ว่าคืออะไร แบบตรงไปตรงมา

(3) ด้านการนำไปใช้ (Application)

- สามารถนำกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ที่เรียนรู้ไปใช้เลือกรูปประโยคหรือข้อความที่ใช้กฎเกณฑ์นั้นๆ ได้
- แต่งประโยคเลียนแบบ หรือเขียนตามแนวที่เคยเรียนรู้มาแล้วได้
- ยกตัวอย่างที่แปลกไปจากที่เคยรู้มาก่อนได้
- แก้ประโยคที่เขียนผิดไวยากรณ์ได้
- ใช้ความคิดรวบยอดและหลักการกับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้
- เขียนรายงานตามแบบที่กำหนดได้

(4) ด้านการวิเคราะห์ (Analysis)

- แยกข้อมูลความจริงจากทฤษฎี และการสรุปได้
- แยกรายละเอียดการจัดระเบียบ โครงสร้างของงานได้
- แยกข้อความในคำถามได้ว่าอะไรสำคัญ หรือไม่สำคัญ
- บอกเหตุผลของเรื่องราวที่ให้อ่านได้
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างของที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

(5) การสังเคราะห์ (Synthesis)

ความสามารถในขั้นนี้เป็นการแสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่ได้อ่านไปแล้ว ที่ต้องประมวลความสามารถเกินขั้นต้น ๆ มาใช้ร่วมกัน

- แต่งโคลง กลอน ได้
- เขียนนวนิยายขึ้นใหม่ได้

- พุดบรรยายชี้แจง โดยใช้คำพูดของตนเองได้
 - วางแผนการทดลอง วางแผนดำเนินงานได้
 - เขียนคำปราศรัย หรือคิดแผนงานขึ้นมา เขียนคำสวดดี โอวาท ประกาศ แถลง
- การณืได้
- สามารถหาวิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาได้
 - อภิปราย ปัญหาการพัฒนาระบบ / ระบอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้
 - เขียนประโยค โดยใช้ศัพท์โครงสร้างที่เรียนรู้มาแล้วได้

(6) ด้านการประเมิน

- ตัดสินสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง กระง่าย
 - ตัดสินคุณค่าของงาน (ศิลปะ คนตรี การเขียน) โดยใช้เกณฑ์ภายนอกได้
 - พิจารณาเรื่องที่อ่าน (รูปภาพ การทดลอง) ได้ว่าตอนใดมีลักษณะเด่น ด้อย ตรง
- กับเกณฑ์ใด
- ตัดสินได้ว่าแนวโน้มขเรื่องใดที่แสดงถึงอารมณ์ของคนได้ดีที่สุด
 - บอกเหตุผลของการตัดสินว่า แผนที่ กราฟ หรือสิ่งที่กำหนดมาให้เหมาะสมหรือไม่
- ไม่ได้
- วิเคราะห์การกระทำของคน เช่น วิเคราะห์การกระทำของพันท้ายนรสิงห์ในแง่มุม
- ของกฎหมายได้
- อภิปรายความเหมาะสมของการกระทำใดๆ ได้

คำถามทั้ง 6 ประเภทนี้ กรองแก้ว วรรณสุด (กรองแก้ว 2540) ได้นำแนวความคิดของ Smith (1981: 17-25) มาเป็นแนวทางประกอบเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านเพื่อถามในขอบข่ายต่อไปนี้

1) ความรู้ความจำ (Memory)

- (1) Literal meaning, definition ถามความหมายศัพท์ตามตัวอักษร ถามคำจำกัดความ
- (2) Factual information ถามข้อเท็จจริงต่างๆ ในเรื่อง โดยใช้คำขึ้นต้นคำถามต่อไปนี้
Who, what, when, where, why (answer can be obtained directly from the text)
- (3) Rearrange events chronologically ให้เรียงลำดับเหตุการณ์
- (4) Classification ให้จัดกลุ่ม จัดประเภท
What should be in what group

(5) What sentence / statement is correctly written according to the rules of language
ให้บอกว่าย่อหรือข้อความใดถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของภาษาที่เรารู้มา

2) ความเข้าใจ (Understanding : Comprehension : Interpretation)

- (1) Meaning of words, statements phrases or main idea of text ตามความหมายของคำ
ข้อความ หรือใจความสำคัญของเรื่อง
- (2) Meaning in context ตามความหมายของศัพท์ในบริบท
- (3) Use your own words to summarize the text ให้สรุปเรื่องที่อ่าน โดยใช้ถ้อยคำของ
ตนเอง
- (4) Explain or tell a story from cartoon or pictures ให้อธิบายหรือเล่าเรื่องจากการ์ตูน
หรือรูปภาพ
- (5) Pronoun references ตามคำที่ใช้แทนคำนามอื่น หรือเชื่อมโยงไปถึงคำอื่น
- (6) Graph, diagram, table interpretation / reading ให้อ่านกราฟ แผนภูมิ ตาราง
- (7) Underlying meaning of word(s), expressions, actions, pictures ตามความหมาย
แฝงหรือความหมายโดยนัยของคำพูด การกระทำ หรือ รูปภาพ

3) การนำไปใช้ (Application : Use)

- (1) Problem solving : theoretical application ตามให้แก้ปัญหา หรือประยุกต์ทฤษฎี
ไปใช้
 - Use facts / information gained from reading to solve problems / explain
events

- (2) Which sentence / statement / method can be used instead of the sentence /
statement / or method used in the text ให้เลือกว่าข้อความใด วิธีใด ที่ใช้แทนสิ่งที่
ปรากฏในเรื่องที่อ่าน

4) การวิเคราะห์ (Analysis)

- (1) Which of the given statements most nearly expresses the logical conclusion of
the argument? ให้เลือกว่าข้อความใดเป็นบทสรุปเรื่องหรือข้อโต้แย้งที่เหมาะสม
ที่สุด
- (2) What is the important fact / information implied in the text? ถามว่าอะไรคือสิ่งที่
สำคัญที่สุดที่ได้จากการอ่าน
- (3) X happens from what. ให้บอกว่ายี่เรื่องนี้เกิดขึ้นจากอะไร
- (4) What statement helps conclude (the story) that..... ให้บอกว่ายี่ข้อความใดช่วยสรุป
เรื่องได้ว่า...

- (5) What is the function of the last sentence of the paragraph? ให้อธิบายว่า ประโยคสุดท้ายของย่อหน้าทำหน้าที่อะไร
- (6) What is the structure / outline of the text / story? ถามให้อธิบายว่าเค้าโครงของเรื่อง ที่อ่านเป็นอย่างไร
- (7) What is the mode/tone of the story? ถามรูปแบบหรือลักษณะแนวเขียนของเรื่อง ว่าเป็นอย่างไร

5) การสังเคราะห์ (Synthesis)

- (1) From the table / text / information given ask the reader to compare A and B, giving reasons or evidences to support his answer. ถามให้ใช้ข้อมูลที่ให้มา เปรียบเทียบ A กับ B และให้เหตุผลสนับสนุน
- (2) Ask the reader to solve the problem given. ให้แก้ปัญหา
- (3) Ask the reader to draw inferences from the situation ให้สรุปเรื่องหรือความเห็น จากสถานการณ์ที่กำหนดให้
- (4) Ask the reader to improve the inappropriate content or language used in a given piece of information. ให้แก้ไขข้อความที่ไม่เหมาะสมให้ถูกต้องจากเรื่องที่กำหนดไว้
- (5) Ask the reader to draw a picture or write a poem from the given piece of information. ให้วาดรูปหรือเขียนโคลงกลอนจากข้อมูลที่ให้
- (6) Ask the reader to judge why information given is incorrect. ให้ลงความเห็นว่าคุณสมบัติที่ให้ไม่ถูกต้องอย่างไร
- (7) Ask the reader to show the ability to organize idea. ถามให้แสดงความสามารถ ในการเรียงเรียงความคิด
- (8) Arrange the steps of doing thing or put the information given in to the right place in a passage given. ให้เรียงลำดับเนื้อหาให้ถูกขั้นตอน

6) การประเมิน (Evaluation)

- (1) Making decision using internal evidence. ให้ตัดสินใจสนเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยใช้ หลักฐานข้อพิสูจน์จากเนื้อเรื่องที่อ่าน
- (2) From the facts / information you have, what is the best conclusion about....., why? จากข้อมูลที่ได้รับ ข้อความใดที่สรุปเรื่อง... ได้ดีที่สุด เพราะอะไร
- (3) What makes you make up your conclusion / mind? อะไรช่วยให้คุณตัดสินใจ อย่างนั้น

- (4) X is good / bad, why? อะไรดี/ไม่ดี เพราะอะไร
- (5) Why the literacy device used make the writer successful in presenting his point of view? ให้อธิบายวิธีการที่ผู้เขียนใช้นั้นทำไมจึงประสบความสำเร็จ
- (6) Why do you like / dislike this....? ให้อธิบายชอบหรือไม่ชอบ... เพราะอะไร
(ตัวอย่างคำถามและเนื้อเรื่องของแบบทดสอบได้ในภาคผนวก ก)

แต่เนื่องจากกระบวนการเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสมองเป็นนามธรรม และการแบ่งระดับความสามารถก็ไม่สามารถจะขีดเส้นแบ่งแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด เช่น การที่จะบอกว่าความสามารถในการนำคำศัพท์ไปแต่งประโยคได้เป็นความสามารถในระดับประยุกต์ใช้หรือความสามารถในการสังเคราะห์อาจจะต้องอภิปราย ถกเถียงกันหรือต้องอาศัยการชี้แนะจาก “ผู้รู้” การสร้างแบบทดสอบโดยตั้งคำถามวัดความสามารถในระดับต่าง ๆ เช่นนี้จึงมีจุดอ่อนในเรื่องของความจริง โครงสร้าง (Construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แต่ก็มีงานวิจัยที่พยายามจะตรวจสอบทฤษฎีนี้อยู่บ้าง เช่น กรองแก้ว วรรณสุด ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบโครงสร้างของลำดับชั้น การเรียนรู้การอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ประสบปัญหา ในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านที่ต้องจัดและเขียนคำถามให้เป็นลำดับขั้นที่ไม่ล้ำเขตของแต่ละชั้น ผลการศึกษาปรากฏว่ายังสรุปแน่นอนไม่ได้ว่าความสามารถในการอ่านเรียงเป็นลำดับขั้นตามการจำแนกของ Bloom และคณะหรือไม่

สำหรับผู้เขียนมีความเห็นว่าการจัดระดับการอ่าน ควรยึดตามการแบ่งลำดับขั้นพฤติกรรมทางภาษาของ Valette (Valette, 1972) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังจะกล่าวต่อไปข้างล่างนี้ เพราะมีการจัดแบ่งที่ไม่ละเอียด จนทำให้เกิดความซ้อนกันหรือเกิดการล้ำเส้นในแต่ละระดับมากนัก

ง. ระดับความสามารถในการอ่านตามการจำแนกของ Valette

1. ระดับทักษะที่เป็นกลไก (Mechanical Skills) เป็นระดับการรับรู้ ได้แก่ การที่นักเรียนสามารถสะกดคำภาษาอังกฤษได้ สามารถบอกได้ว่า คำที่อ่านนั้นเหมือนกันหรือต่างกัน แต่นักเรียนยังไม่จำเป็นต้องเข้าใจสิ่งที่อ่าน
2. ระดับความรู้ (Knowledge) นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำหรือข้อความที่อ่าน สามารถบอกได้ว่า คำหรือข้อความใดตรงกับภาพที่เห็น สามารถบอกได้ว่า ประโยคที่ให้มาประโยคใดตรงกับประโยคที่ครูอ่าน การอ่านในขั้นนี้มักเป็นการอ่านประโยคหรือเรื่องสั้น ๆ
3. ระดับถ่ายโอน (Transfer) นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวใหม่ ๆ ที่มีศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว

4. **ระดับสื่อสาร (Communication)** นักเรียนสามารถอ่านข้อความหรือเรื่องราวที่มีศัพท์และโครงสร้างใหม่ ๆ หรือคำที่มีรากศัพท์เดียวกับคำที่นักเรียนเคยเรียนแล้วให้เข้าใจ ถึงแม้จะไม่เข้าใจทุกคำแต่ก็สามารถอ่านจับใจความได้ ทั้งนี้รวมถึงความเร็วและความคล่องแคล่วในการอ่านด้วย

5. **ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism)** เป็นระดับวิเคราะห์และประเมินนักเรียนสามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในแง่ของการใช้คำพูด โฆษณา และลีลาวิธีการเขียน สามารถตัดสินใจได้ว่าผู้เขียนมีแนวการเขียนคงที่ตลอดทั้งเรื่องหรือไม่ และแนวการเขียนนี้ช่วยให้ผู้เขียนบรรลุถึงเป้าหมายหรือไม่

Abdullah (1994) ได้ แบ่งความสามารถในการอ่านแบบวิพากวิจารณ์ (Critical reading skills) ออกเป็นทักษะหรือความสามารถย่อย ๆ ดังนี้

- ความสามารถในการประเมินการสรุปความแบบอนุมาน
- ความสามารถในการประเมินการสรุปตามแบบอุปมาน
- ความสามารถในการประเมินความเหมาะสมของการสรุปความ
- ความสามารถในการมองเห็นข้อสันนิษฐานที่แฝงอยู่ได้
- ความสามารถในการชี้ หรือระบุข้อความที่แสดงความลำเอียงได้
- ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้เขียน
- ความสามารถในการประเมินความแกร่งของข้อโต้แย้ง

2) สาระสำคัญที่ต้องวัดและประเมิน

ก. **ความสามารถด้านภาษา (Linguistic Competence)** ซึ่งประกอบด้วย เสียงตัวอักษร ศัพท์ และโครงสร้างหรือไวยากรณ์ของภาษา โดยไม่รวมถึงสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในการใช้ภาษาเป็นการวัดและประเมินในระดับ “จุลภาษา” (Micro-Language)

ถ้าผู้อ่านใช้ความสามารถในระดับนี้เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน เป็นกระบวนการอ่านแบบที่เรียกว่า bottom - up Process

ข. **ความสามารถในการสื่อความหมาย (Communicative Competence)** เป็นการวัดหรือประเมินในระดับ “มหภาษา” (Macro - Language Assessment) โดยคำนึงถึงสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ในการใช้ภาษา ได้แก่ ความเหมาะสมทางสังคม บริบททางภาษา วัฒนธรรม และความถูกต้องของการสื่อความหมายด้วยภาษา ถ้าผู้อ่านใช้ความสามารถในระดับนี้เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน เป็นกระบวนการอ่านแบบที่เรียกว่า Top-down Process

3) วิธีทดสอบและประเมินผลการอ่าน

วิธีการวัดและประเมินผลทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีหลายวิธี ซึ่งครูสามารถเลือกใช้ได้ตามจุดประสงค์และความเหมาะสม เช่น

- ก. นักเรียนอ่านคำสั่ง คำชี้แจง หรือคำแนะนำ แล้วปฏิบัติตาม
- ข. นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ ในสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน
- ค. นักเรียนสรุปสิ่งที่อ่านเป็นภาษาไทย

4) วิธีตอบแบบทดสอบการอ่านประเภทต่าง ๆ

- ก. พูดย่อหรือเขียนตอบเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน
- ข. ตอบแบบทดสอบปรนัยประเภทต่าง ๆ
- ค. ตอบแบบทดสอบอัตนัยประเภทต่าง ๆ
- ง. ตอบแบบทดสอบแบบโคลง
- จ. ตอบด้วยการตีความตัวเลข กราฟ แผนที่ และแผนภูมิ

4.4.3.2 การวัดและประเมินผลทักษะการอ่านตามระดับพฤติกรรมทางภาษาตาม

การจำแนกของ Valette

ขั้นที่ 1 ขั้นทักษะที่เป็นกลไก

บอกความแตกต่าง

- บอกความแตกต่างระหว่างอักษรตัวใหญ่และตัวเล็ก (ตัวพิมพ์ – ตัวเขียน)
- บอกความแตกต่างของตัวสะกดในคำ เช่น ชิดเส้นใต้คำที่เขียนต่างจากคำอื่น
- บอกความแตกต่างของประโยค เช่น เขียน s หน้าเลขกำกับข้อ ถ้า 2 ประโยค เขียนเหมือนกัน
- บอกความแตกต่างของรูปแบบการเขียน: บทสนทนา ข้อความ โคลง จดหมาย บัตรเชิญ ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ขั้นความรู้

แสดงว่าจำคำและประโยคที่เคยได้ยินหรือเคยอ่าน

- เลือกคำที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน
- เลือกประโยคที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน
- วงรอบคำที่มีเสียงสระไม่เหมือนคำอื่น
- จับคู่คำที่มีเสียงสระเหมือนกัน

กลุ่มคำ

แสดงว่าเข้าใจความหมายของเครื่องหมายวรรคตอน ความหมายของคำหรือ

- เลือกภาพที่ตรงกับความหมายของคำหรือกลุ่มคำ
- เลือกภาพที่มีความหมายตรงกับประโยค หรือที่มีความคิดเกี่ยวกับประโยค
- จับคู่อักษรย่อกับคำเต็ม
- ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยคที่อ่าน
- เลือกความหมายของสำนวนหรือคำจำกัดความจากตัวเลือก

เลือกคำแปลที่เหมาะสมกับคำและประโยค

- เขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำแปล
- แปลคำหรือประโยคเป็นภาษาไทย

ขั้นที่ 3 ขั้นถ่ายโอน

แสดงว่าเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่นำมาเขียนในประโยคใหม่ หรือข้อความที่

ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียน

- เลือกคำเติมลงในประโยคและข้อความ
- เลือกคำที่มีความหมายเหมือนกัน (คำแปลหรือคำจำกัดความ) กับกลุ่มคำที่กำหนดให้

แสดงความเข้าใจประโยคที่ใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว แต่นำมาเขียน

เรียบเรียงใหม่

- อ่านประโยคบรรยายภาพแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ตามที่เป็นจริงในเรื่องที่อ่าน
- ปฏิบัติตามคำสั่งหรือการอธิบายวิธีทำ
- เลือกคำหรือกลุ่มคำที่ตอบคำถาม หรือแสดงความคิดต่อเนื่องจากประโยคหรือข้อความที่กำหนดให้
- เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 4 ขั้นสื่อสาร

แสดงความเข้าใจเมื่ออ่านข้อความที่ไม่เคยเห็นมาก่อน (มีศัพท์และสำนวนใหม่)

- ตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- เลือกคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

- พุดหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ
 - บอกความหมายหรือคำจำกัดความของคำหรือกลุ่มคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความที่อ่าน
 - บอกแนวคิดที่ได้จากข้อความที่อ่าน
 - คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากข้อความที่อ่าน
- แสดงความสามารถในการอ่านอย่างคล่องแคล่ว
- อ่านข้อความตามเวลาที่กำหนดให้ แล้วขีดฆ่าข้อความหรือคำที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านออกให้หมด
 - อ่านข้อความตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม

ขั้นที่ 5 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์

วิเคราะห์ข้อความที่อ่าน

- เลือกประโยคที่ตรงกับสภาพหรือสถานการณ์ในข้อความที่อ่าน
 - ตอบคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เขียน
 - พุด เขียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลในเรื่อง
- ประเมินผลข้อความที่อ่านเกี่ยวกับ
- การใช้ภาษา
 - วิธีการเรียบเรียง
 - เค้าโครงเรื่อง
 - การดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน
 - สัมฤทธิผลตามเป้าหมายของผู้เขียน

ตัวอย่าง ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่าน

ตัวอย่างที่ 1 Multiple – choice Test วัดความสามารถ 6 ระดับ ตามแนวความคิดของ Bloom และคณะ เพื่อให้เห็นลักษณะข้อความที่ปรากฏอยู่จริงในชีวิตประจำวัน (authentic text) และการตั้งคำถามทั้ง 6 ประเภท (ดูตัวอย่างจากแบบทดสอบทั้งฉบับจาก กรองแก้ว (2540) ในภาคผนวก ก)

ตัวอย่างที่ 2 Summary Cloze

วิธีนี้ให้ผู้ถูกทดสอบอ่านเรื่องที่น่ามาให้อ่านฉบับเต็มก่อนแล้วเติมข้อความลงในช่องว่างของข้อความที่ข้อยาวไว้ให้แล้ว ที่จริงแล้ววิธีนี้ก็คือการให้ตอบคำถามแบบให้แนวคำตอบหรือควบคุม

การตอบนั่นเอง เทคนิคการทดสอบแบบนี้ช่วยให้ถามได้หลายข้อ วัตถุประสงค์หลายแง่มุมที่เกี่ยวข้อง
อย่างเชื่อถือได้โดยใช้ข้อความที่ไม่ยาวนานนัก

ตัวอย่าง Summary Cloze

คำสั่ง: Below are horoscopes taken from 5 magazines. Read all of them and complete the summary of all the relevant information about John from these different predictions. Each blank may require more than one word. (10 points)

1. This year is likely to be a year of hard work for you. Your work may be difficult, and your colleagues will not cooperate to any great extent. You will be very discouraged. As a result, your health will be rather delicate throughout the year. Things will not improve until next year.
2. The year gets off to a good start socially, but later you will find yourself alone mainly because of a quarrel. However, if you are single, marriage still seems inevitable this year. If you are already settled in life, you will give more attention to older relatives at home as well as your children.
3. You may have to postpone your travel arrangements due to domestic problems. Try to be patient when this happens because your home life will be unpleasant all year due to some trouble brought about by people under your care. You may also have to work somewhere you do not choose. A short business trip may be frustrating.
4. Although the year starts out well enough, you may run into financial problems in later months; it will be a time for economizing all around. It may seem that there is no escape from joint financial ties with your friends. You may find that you have to bear many responsibilities because of them.
5. Your popularity is likely to increase. You will receive social recognition and numerous social invitations. The lunar position will enhance friendships and your powers of persuasion. You can also look forward to an enjoyable romance early this year.

John 1. _____ to be discouraged because he may have to work in a place he does not enjoy or where he will not receive 2. _____ from other workers. Early this year he 3. _____ social recognition. However, later on he may 4. _____ with friends. Physically, he will be in 5. _____. As for his family life, people under his care 6. _____ trouble. Because of this he will find his home 7. _____. Towards the end of the year, his 8. _____ situation will get worse. Concerning romance, it's very possible that he 9. _____ this year. As for travel, he 10. _____ because he will have to postpone his business trip.

- เฉลย: 1. is likely 2. cooperation 3. will receive 4. have a quarrel
 5. delicate health 6. may cause 7. unpleasant 8. financial
 9. will get married 10. May be frustrated

ตัวอย่างที่ 3 Variation on the Multiple Choice Technique (จาก Aldreson 2000: 213-214)

ข้อสอบแบบนี้ผู้สอบใช้ตัวเลือกชุดเดียวกัน (อาจจะมีจำนวน 5-10 ตัวเลือก) สำหรับตอบข้อสอบแต่ละข้อ โดยที่ต้องอ่านข้อมูลในแต่ละย่อหน้าที่เกี่ยวข้องกับข้ออย่างเข้าใจ จึงจะตอบได้ไม่ใช่อาศัยความรู้เดิมเพียงอย่างเดียว คำถามที่ถามมักเป็นสิ่งที่ผู้สอบต้องถามตัวเองอยู่แล้วเมื่ออ่านเรื่องราวแบบเดียวกันนี้

คำสั่ง: You are thinking of studying at Lancaster University Before you make a decision you will wish to find out certain information about the University. Below are ten questions about the University. Read the question and then read the information about Lancaster University on the next page

Write the letter of the paragraph when you find the answer to the question on the answer sheet

Note: Some paragraphs contain the answer to more than one question

1. In what part of Britain is Lancaster University?
2. What about transport to the University?
3. Does a place on the course include a place to live?

4. Can I cook my own food in college?
5. Why does the University want students from other countries?
6. What kind of course can I study at the University?
7. What is the cost of living like?
8. Can I live outside the University?
9. Is the University near the sea?
10. Can I cash a cheque in the University?

LANCASTER UNIVERSITY-A FLOURISHING COMMUNITY

- (A) Since being granted its Royal Charter on 14 September, 1964 the University of Lancaster has grown into a flourishing academic community attracting students from many overseas countries. The University now offers a wide range of first degree, higher degree and diploma courses in the humanities, management and social sciences. Extensive research activities carried out by 470 academic staff have contributed considerably to the University's international reputation in these areas.
- (B) The University is situated on an attractive 250-acre parkland site in a beautiful part of North-West England. As one of Britain's modern universities, Lancaster offers its 4,600 full-time students specially designed teaching, research and computer facilities, up-to-date laboratories and a well stocked library. In addition eight colleges based on the campus offer students 2,500 residential places as well as social amenities. There is also a large sports complex with a heated indoor swimming pool, as well as a theatre, concert hall and art gallery.

INTERNATIONAL COMMUNITY

- (C) Lancaster holds an established place in the international academic community. Departments have developed links with their counterparts in overseas universities, and many academic staff have taught and studied in different parts of the world.
- (D) From the beginning the University has placed great value on having students from overseas countries studying and living on the campus. They bring considerable cultural and social enrichment to the life of the University. During the academic year 1981/82 460 overseas undergraduates and postgraduates from 70 countries were studying at Lancaster.

ACCOMMODATION AND COST OF LIVING

- (E) Overseas single students who are offered a place at Lancaster and accept by 15 September will be able to obtain a study bedroom in college on campus during the first year of their course. For students accepting places after that date every effort will be made to find a room in college for those who want one.
- (F) Each group of rooms has a well equipped kitchen for those not wishing to take all meals in University dining rooms. Rooms are heated and nearly all have wash basins.
- (G) Living at Lancaster can be significantly cheaper than at universities in larger cities in the United Kingdom. Students do less travelling since teaching, sports, cultural and social facilities as well as shops, banks and a variety of eating facilities are situated on the campus. The University is a lively centre for music and theatre performed at professional and amateur level. The University's Accommodation officer helps students preferring to live off campus find suitable accommodation, which is available at reasonable cost within a 10 kilometre radius of the campus.

THE SURROUNDING AREA

- (H) The University campus lies within the boundary of the city of Lancaster with its famous castle overlooking the River Lune, its fifteenth century Priory Church, fine historic buildings, shops, cinemas and theatres. The nearby seaside resort of Morecambe also offers a range of shops and entertainment.
- (I) From the University the beautiful tourist areas of the Lake District with its mountains, lakes and valleys, and the Yorkshire Dales are easily reached. The M6 motorway links the city to the major national road network. Fast electric trains from London (Duston) take approximately three hours to reach Lancaster. Manchester, an hour away by car, is the nearest international airport.

အဖြေ: 1 = B, 2 = I, 3 = D, E, 4 = F, 5 = C, 6 = A, 7 = G, 8 = G, 9 = H, 10 = G

ตัวอย่าง 4 Multiple matching

คำสั่ง: For question 1-5, you must choose which of the paragraphs A-F on page 5 fit into the numbered gaps in the following process. There is one extra paragraph which does not fit in any of the gaps. Indicate your answers on the separate answer sheet.

THE MOVIE MAKING PROCESS

Before a start can be made on the making of a movie, a suitable script must be found

1

It is unlikely that the first version of the script will be entirely suitable, and so the next step is to re-write it. It may be many months before all the people whose work will be affected by the final version of the script will be satisfied. Together, they work out the dialogue, until everyone agrees on a final plan for the movie.

2

Choosing suitable actors and actresses is of central importance. A mistake in casting could make the film unprofitable, and harm the reputations of those involved in it.

The film can be made either on location, or in a studio or sound stage a combination of both may also be used. Although a studio can be arranged to represent any required setting, it is usually less realistic than a location. On the other hand, it is less costly than shooting on location.

3

The composer begins to write or choose suitable music not before shooting, but following the completion of most of the shooting. Through the music, he has to create a mood in the mind of the audience which will reflect or reinforce the action on the screen. He also works closely with the actors and actresses to achieve this.

4

Before the editing is finalised and the film is released, the likely reaction of audiences is anticipated by allowing a selected audience to view it.

5

Finally, prints are sent to movie theaters; and all that remains is for the movie-goer to make his judgement.

- A When the final version of the script has been agreed upon, the total cost of producing the film must be established. The budget must include the costs of sets, studio facilities, location shooting and salaries.
- B When the initial editing has been completed, the director and sound technicians dub in the soundtrack. This corresponds closely to the making of records: a process in which sounds are added to, or removed from, a multiple-track recording until the end result is suitable.
- C A sneak preview¹ is held to get an audiences reaction before the final editing and release of the film.
- D Audiences are informed about the film before its release. It is hoped that this publicity and advertising will create interest even before the film appears.
- E After the shooting has been completed, the editor takes over. He cuts the film into sections, and arranges them to achieve the best effect and to tell the story clearly. He cooperates with the directors, who ensure that the film retain all the qualities agreed upon earlier.
- F Once a script has been chosen, finance must be arranged, and people must be hired to begin preparations. This is the responsibility of the producer.

ឆេត្ត: 1. F, 2. A, 3. E, 4. C, 5. B

ตัวอย่างที่ 5 Information transfer

วิธีหนึ่งที่จะช่วยลดภาระในการเขียนของผู้ถูกทดสอบเพื่อที่จะแสดงว่าเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ คือ การให้เติมข้อความง่าย ๆ ลงในตาราง ลงรายการในแผนที่ตามเส้นทางที่กำหนด เขียนอธิบายรูปโดยยกส่วนประกอบของสิ่งที่อยู่ในรูปว่าส่วนไหนคืออะไร หรือมีชื่อเรียกว่าอะไร เป็นต้น

คำสั่ง: The following is a famous political scientist's opinion about the overall situation in South East Asia. He states 3 sources of conflicts in Indochina. Read through them and do the task that follows.

No.1: Vietnamese Imperialism

Some feel that the Vietnamese invasion into Kampuchea was a proxy war in which the Soviet Union got its pawn, the Vietnamese, to act on its behalf. This view is still very popular. However, from the fact that the military conquest of Kampuchea forwards Russian interests, it does not necessarily follow that Kampuchea was conquered specifically for that purpose.

The Vietnamese did it for themselves. And clearly enough Hanoi has made more use of the Soviet Union than Moscow has of Vietnam. As clearly, the Vietnamese have not yet achieved their objective of a federated Indochina under their control although they have gone some distance towards this objective.

Obviously, the extent to which Vietnamese imperialism will continue to which Vietnamese imperialism will continue to be a source of conflict in Southeast Asia will depend on the limits of its ambitions, its ability to match intent with capability, and the position of third parties. In other words, it will depend on how far the Vietnamese want to go, whether they will be able to spare the tremendous resources needed to get them there, and whether others are going to stand in their way or not.

Pawn (n.)	=	ตัวเบี้ยในกีฬาหมากรุก
A proxy war	=	สงครามตัวแทน
Imperialism (n.)	=	ลัทธิจักรวรรดินิยม
Federated	=	รวมกันเป็นสหพันธรัฐ

No. 2: Sino-Vietnamese War

We need not go into the details of the historical conflict between China and Vietnam. But it should be said that the Vietnamese now have a phobia about China Comparable to the Chinese phobia about the Russians.

The Sino-Vietnamese War of 1979 is in my view still in progress, more than 4 years after it began; it has merely moved into its war of attrition phase. It is worth noting that it is a war whose every stage has been dictated by China. Although the lessons learnt by both parties in 1979's conflict were painful, and the Chinese were unable to force a complete withdrawal of Vietnamese troops from Kampuchea, Beijing has managed to force Hanoi to pull out its best troops from Kampuchea in order to deploy them in the eyeball to eyeball confrontation with the Chinese.

Phobia (n.)	=	โรคกลัว
War of attrition	=	สงครามที่ต่างรอให้อีกฝ่ายเลิกไปเอง
Deploy (v.)	=	ส่งเข้าสู่สงคราม
Confrontation (n.)	=	การเผชิญหน้า

No. 3: Domestic Challenges to Authority

For the first time in the history of the region, it is the communist regimes of Southeast Asia which are today under the greatest attack by insurgencies, not the noncommunist regimes.

Because of the destruction of their sanctuaries and logistical infrastructure in Kampuchea and the ideological disorientation brought on by the Kampuchean and Sino-Vietnamese Wars, the Communist Party of Thailand (CPT) has been forced (for now at least) into adopting a low profile. The terrorist situation in Malaysia is such that in the security field it has now dropped to being second on the priority list, coming after the problem of drug abuse.

In communist Indochina, on the other hand, Vietnam has recently been forced into launching a major offensive against insurgents in the western provinces bordering Kampuchea. The Chinese can be expected to build up a reasonable guerrilla war in Laos, where there are already more Vietnamese than Lao troops. The guerrilla resistance led by the Khmer Rouge in Kampuchea will continue to be a serious one long after the end of the second dry season offensive in late May 1980.

Rank	Sources of Conflict	Reasons for their { unlikeliness or likeliness } to lead to
1. (1 Point) (1 Point) (2 Point)

เฉลย:

Rank	Source of conflict	Possibility to lead To more conflicts	Reasons
1.	Domestic challenges to authority	+ -	+ Outside powers (communists) may assist and fuel such movement - Terrorist problem being controlled in Thailand and Malaysia - Insurgent distraction VN
2.	Vietnamese Imperialism	+	+ VN may try to extend its control beyond Indo-china into Thailand - Influence of china and U.S. may inhibit VN - similarly domestic challenges may
3.	Sino – Vietnamese war	-	- Likely to remain local i.e. China VN - Likely to distract VN from interference elsewhere

ตัวอย่าง การทดสอบการอ่านแบบทักษะสัมพันธ์

นอกจากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว การทดสอบการอ่านในแนวการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ยังทำการทดสอบการอ่านแบบทักษะสัมพันธ์ด้วย เช่น ที่นำเสนอโดย Bill (Bill, 1986 อ้างถึงใน Cohne 1994) ดังต่อไปนี้

1) ให้เขียนจดหมายตอบเพื่อนที่สนใจความเคลื่อนไหวของกลุ่มเยาวชน ที่ผู้เขียนเป็นสมาชิกอยู่ด้วย จดหมายจะถูกประเมินในด้านความสามารถ ในการอ่านใบปลิวเพื่อนำข้อมูลในนั้น ไปตอบจดหมาย และด้านการเหมาะสมในการเขียนจดหมาย

2)ให้นำคำถามที่เพื่อนถามไปถามหัวหน้ากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม กิจกรรมนี้จะได้รับการประเมินจากความสามารถ ในการใช้ข้อมูลในใบปลิวไปถามหัวหน้ากลุ่ม ในเรื่องอื่นๆ ที่ไม่มีข้อมูลแสดงไว้ ข้อความในใบปลิวเขียนขึ้นด้วยความตั้งใจให้มีความกำกวมอยู่ด้วยเพื่อให้ผู้อ่านสงสัย และซักถาม ตัวคำถามที่ถามก็จะได้รับการประเมินว่าถามได้ชัดเจนแค่ไหน หัวหน้ากลุ่มต้องถามกลับเพื่อให้เข้าใจคำถามที่ถูกถามหรือไม่

3) ให้เตรียมทำประกาศแจ้งความเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของเยาวชน เพื่อนำไปติดที่ป้ายประกาศ การให้คะแนนจะดูจากความสามารถในการทำความเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ในประกาศและการเตรียมการเกี่ยวกับการประกาศแจ้งความ และดูจากความสามารถในการเขียนข้อความให้สั้นลง แต่ทำให้น่าสนใจ นำค้นหาคำตอบและนำเสนอสมัครเข้ามาเป็นสมาชิก

4) ให้เขียนคำขอที่จะใช้โทรศัพท์ไปยังหน่วยงานที่จะให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในการจัดกิจกรรมของเยาวชน การให้คะแนนจะดูความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิดในการทำกิจกรรม (ความรักประเทศชาติ) กับการเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน คำขอจะได้รับการพิจารณาว่าถูกนำเสนออย่างเหมาะสมหรือไม่ในแง่ของการแนะนำตนเองและเรื่องราว เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าถูกขออะไร

5) ให้เขียนคำตอบรับการเชิญทางโทรศัพท์ของกลุ่มการเมืองเพื่อเข้าร่วมการประท้วง ผู้ถูกทดสอบต้องทำความเข้าใจข้อความตอนหนึ่งในใบปลิวที่เกี่ยวกับบทบาทที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองของเยาวชน คำตอบปฏิเสธต้องเขียนในลักษณะที่บอกว่า การทำกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนมีขอบข่ายแค่ไหนทำอะไรบ้าง โดยไม่ทำให้กลุ่มการเมืองเกิดความขุ่นเคือง โกรธหรือไม่พอใจ

ข้อสอบแบบนี้ผู้สอบชอบเพราะมีโอกาสได้แสดงความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ได้แสดงความคิดเห็น สอนให้รู้ว่าจะต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ อย่างไร มีความสามารถในการสื่อสารแค่ไหน นอกเหนือไปจากการอ่านเรื่องราวได้เข้าใจ เป็นการทดสอบความสามารถที่แท้จริงของพวกเขาได้มากกว่าการทดสอบแบบเก่า ๆ ที่เคยได้ใช้กันมา

แต่วิธีการนี้ก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ถ้ามีจำนวนนักเรียนมาก ๆ ใช้วิธีนี้ไม่ค่อยได้ การให้ทำกิจกรรมแบบมีแนวคิดไปในแนวใดแนวหนึ่งเป็นประเด็นหลักนั้น มีความลำเอียงด้านเนื้อหา ทำให้ผู้สอบบางคนไม่สามารถทำได้คืบค

4.4.4 การทดสอบการประเมินผลการเขียน

4.4.4.1 ความมุ่งหมายของการเขียน

การเขียนคือการแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการของผู้ส่งสาร (ผู้เขียน) ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เขียนต้องมีความตั้งใจว่าต้องการให้ผู้รับสารรู้อะไร เข้าใจอะไร

การเขียนที่มีประสิทธิภาพ

ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะนั้น การเขียนนับเป็นทักษะที่ยุ่ยากซับซ้อนที่สุด ทั้งนี้เพราะในการฟังและการอ่าน นักเรียนเป็นฝ่ายรับสาร จึงเพียงแต่ตีความหรือวิเคราะห์ว่ากำลังได้ยินหรืออ่านอะไร ส่วนในการพูด นักเรียนสามารถแสดงความคิดความรู้สึกโดยอาศัยภาษาและกิริยาท่าทาง ตลอดจนการซักถามเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ แต่ในการเขียนนั้นนักเรียนต้องมีความสามารถอย่างแท้จริงจึงจะสามารถเขียนหรือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกได้ชัดเจนจนผู้อ่านเข้าใจได้

ในการเขียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องมีความสามารถหลายอย่างประกอบกัน คือ

1. มีความรู้ดีในเรื่องที่เขียน
2. มีจุดประสงค์แจ่มแจ้งว่าจะส่งสารเพื่อเหตุใด และใครให้ผู้รับสารรับได้ว่าสารของตนคืออะไร
3. มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของภาษา ได้แก่ แบบแผนของภาษาเขียน เช่น การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การย่อหน้า ฯลฯ สามารถใช้ศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ได้ถูกต้อง
4. มีความสามารถในการสื่อความหมายด้วยการเขียน หมายความว่า สามารถเขียนโดยใช้ถ้อยคำ สำนวน รูปแบบของการเขียน ลีลาภาษา ได้เหมาะสมกับเนื้อหาและระดับของผู้อ่านที่สำคัญคือ ตรงตามจุดประสงค์ของการเขียน
5. มีความสามารถเขียนได้รวดเร็วเหมาะสมกับลักษณะงานที่เขียน

4.4.4.2 ระดับขั้นของการเขียน

การเขียนมีระดับความยากง่ายแตกต่างกันไปเป็น 5 ระดับ ตามการจำแนกของ Valette จากง่ายไปหายาก ดังต่อไปนี้

1. **ขั้นทักษะที่เป็นกลไก** ในระดับนี้ นักเรียนแสดงความสามารถในการเขียน โดยการลอกข้อความ การสะกดคำจากความจำ การเขียนประโยคเทียบแทน
2. **ขั้นความรู้** นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้ถูกต้อง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง สามารถเขียนตามคำบอกและสามารถเขียนตอบคำถามที่เรียนมาแล้วได้
3. **ขั้นถ่ายโอน** นักเรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ที่เรียนแล้วไปใช้ได้ในสถานการณ์ใหม่ เช่น สามารถรวมข้อความเป็นประโยคใหม่ เรียงลำดับประโยคเป็นข้อความใหม่ และสามารถเขียนเรียงความตามแนวทาง หรือคำศัพท์ที่กำหนดให้
4. **ขั้นสื่อสาร** นักเรียนสามารถเขียนแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เช่น เขียนเรื่องต่าง ๆ ตามความนึกคิดของตนเอง เขียนจดหมายถึงเพื่อนและสามารถเขียนเรียงความตามหัวเรื่องที่กำหนดให้
5. **ขั้นวิพากษ์วิจารณ์** นักเรียนสามารถใช้สำนวนโวหารให้เหมาะสมกับเรื่อง จุดประสงค์ ระดับ และประเภทของผู้อ่าน สามารถเขียนโดยใช้รูปแบบการเขียนหรือลีลาภาษาแบบต่าง ๆ เช่น จดหมาย เรื่องสั้น รายงาน บทความ วิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ ได้

4.4.4.3 สาระสำคัญที่วัดและประเมินผล

สาระสำคัญที่ควรวัดและประเมินผลสำหรับทักษะการเขียน กล่าวได้โดยสรุปคือ

1. องค์ประกอบของภาษา ได้แก่ กลไกและแบบแผนของการเขียน อัน ได้แก่ คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา
2. การสื่อความหมายด้วยการเขียน ซึ่งใช้ในชีวิตจริงที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของนักเรียน หมายความว่า นักเรียนมีเนื้อหาที่จะเขียน และมีจุดประสงค์ชัดเจนว่าจะเขียนให้ใครอ่าน เช่น เขียนเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนอ่าน เขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ฯลฯ และมีวิธีการเขียนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสามารถเขียนได้ในเวลาอันรวดเร็วพอสมควร

4.4.4.4 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) ประเด็นที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเขียน อาจแยกได้เป็น 3 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

ก. การวัดเฉพาะทักษะการเขียนเช่น เขียนบรรยายภาพ หรือวัดทักษะการเขียนร่วมกับทักษะอื่น ๆ เช่น ฟัง – เขียน , อ่าน – เขียน, พูด – เขียน, และเขียน – อ่าน เป็นต้น หมายความว่านักเรียนอาจจะเขียนตามคำบอก เขียนสรุปความจากเรื่องที่ได้ฟังหรือได้อ่าน หรืออ่านเรื่องที่เขียนให้ผู้อื่นฟัง

ข. วัดความสามารถจุดย่อยหรือวัดความสามารถโดยรวม

การวัดเป็นจุดย่อย ๆ ทำได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) ทดสอบการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ให้นักเรียนเติมเครื่องหมายวรรคตอนลงในประโยคที่กำหนดให้

(2) ทดสอบความสามารถทางไวยากรณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ให้นักเรียนเขียนเปลี่ยนประโยคจากปัจจุบันกาลเป็นอดีตกาล สำหรับการวัดผลเรื่อง “กาล” (tenses)

(3) ทดสอบการเรียงลำดับคำในประโยค นักเรียนเรียงคำต่าง ๆ ที่กำหนดให้ให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง

(4) ทดสอบการสะกดคำ ให้นักเรียนเขียนคำศัพท์ตามคำบอก หรือเขียนแก้คำที่สะกดผิดให้ถูกต้อง

การวัดความสามารถโดยรวมของทักษะการเขียน อาจทำได้ดังต่อไปนี้

(1) ให้เขียนตอบคำถาม

(2) เขียนข้อความต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ กันเช่น

- เขียนเรียงความตามแนวที่กำหนดหรือเขียนโดยเสรี
- เขียนย่อความ และจดหมายประเภทต่าง ๆ
- เขียนบรรยายภาพ หรืออธิบายวิธีทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- เขียนบทสนทนา อาจเขียนทั้งหมดหรือเพียงแต่เติมข้อความที่ขาดไป
- เขียนรายงาน ข่าว ประกาศ คำชี้แจง คำแนะนำ
- เขียนข้อความสั้น ๆ (note)
- เขียนตีความหมายตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ

(3) เขียนเรียงประโยคที่สับสนให้เข้าลำดับที่แสดงเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน

(4) เขียนข้อความตามคำบอก

(5) เขียนกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ

(6) เขียนแปลข้อความจากภาษาไทยเป็นอังกฤษ หรือภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย

(7) เขียนบทละครสั้น ๆ เพื่อแสดงในชั้นเรียนหรือในโอกาสที่เหมาะสม

(8) เขียนร้อยกรองในรูปแบบต่าง ๆ

ค. วัดทักษะการเขียนโดยตรง หรือวัดทางอ้อม การวัดที่มีความตรง (Validity) สำหรับทักษะนี้คือ การให้นักเรียนลงมือเขียนจริง (Production) แต่ในทางปฏิบัติบางครั้ง มีอุปสรรคบางประการจึงจำเป็นต้องวัดทางอ้อมโดยใช้วิธีทดสอบการรับรู้ (Recognition) ถึงความถูกต้อง และเหมาะสมของการเขียนแทนตัวอย่างเช่น วัดความสามารถของนักเรียนในการรับรู้ว่า ในข้อความที่กำหนดให้นั้นมีประโยคใดที่ไม่สมควรนำมาไว้อยู่ในข้อความ เพราะไม่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับข้อความทั้งหมด (irrelevant) หรือใช้ภาษาคนละชนิด (Register) กับภาษาในข้อความนั้น เมื่อนักเรียนมีความสามารถในระดับนี้ (Recognition) ก็อาจสรุปได้ว่าจะสามารถถ่ายโอนไปใช้ใน ระดับการเขียนจริง ๆ (Production) ได้ด้วย การวัดทางอ้อมนี้ช่วยให้มีการวัดและประเมินผลทักษะ การเขียนได้มากขึ้น

ง. สิ่งที่ควรประเมิน

กล่าวโดยสรุป การประเมินความสามารถทางการเขียนนั้นค่อนข้างยาก เพราะมีหลายสิ่งหลายอย่าง ที่สมควรจะทำการทดสอบดังเช่นเรื่องต่อไปนี้

(1) เนื้อหา - ความลึกและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ

(2) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความ - ความชัดเจน ความเป็นเอกภาพของข้อความที่นำเสนอ

(3) การเรียบเรียงเนื้อหา - รูปแบบภาษาและการพัฒนาความคิด

(4) ระดับภาษา - ความเหมาะสมของระดับความเป็นทางการ / แบบแผนของการใช้ภาษา

(5) แนวการเขียน หรือลีลาภาษา (Style) - วิธีการดำเนินการเขียน

(6) ความประหยัด - ประสิทธิภาพของการใช้ภาษา

(7) ความถูกต้องของความหมาย - การเลือกและใช้คำ หรือรูปประโยค

(8) ความเหมาะสมของแบบแผนของภาษา - ไวยากรณ์ การสะกดตัว เครื่องหมายวรรคตอน

(9) ความเข้าใจของผู้อ่าน - ให้ข้อมูลได้ครอบคลุม เพียงพอ ที่จะสื่อให้เข้าใจความหมายตามต้องการ

(10) การยอมรับของผู้อ่าน - ความพยายามที่จะเขียนจนทำให้ผู้อ่านเห็นด้วยกับผู้เขียน

หัวข้อทั้ง 10 หัวข้อ อาจจะนำไปพิจารณาในการให้คะแนนแบบวิเคราะห์ความสามารถ (Analytic Approach) ที่มีผู้ให้คะแนนคนเดียว ดังจะกล่าวถึงต่อไป ข้างล่างนี้ก็ได้

4.4.4.5 การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนซึ่งมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์และสาระสำคัญของการวัดมีวิธีการตรวจให้คะแนนที่จะกล่าวถึงในที่นี้ 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ วิธีการตรวจให้คะแนนองค์ประกอบของภาษา และวิธีการตรวจให้คะแนนความสามารถในการสื่อความหมาย

วิธีการตรวจให้คะแนนองค์ประกอบของภาษา ซึ่งมีผลย้อนกลับ (Feedback) ในเชิงวิจักษ์ว่า นักเรียนควรจะปรับปรุง ในจุดหนึ่งจุดใดมากกว่าผลย้อนกลับโดยรวมสรุปนั้น จะพิจารณาให้คะแนนไปตามจุดย่อย ๆ ที่ต้องการวัด ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัยเป็นส่วนใหญ่

การตรวจให้คะแนนความสามารถในการสื่อความหมาย ซึ่งแสดงออกโดยการเขียนข้อความต่อเนื่องกันนั้น มีวิธีการตรวจให้คะแนน 2 วิธี คือ

1. วิธีที่อาศัยความรู้สึก (Impression Method) หรือ Holistic Scoring
2. วิธีที่อาศัยการวิเคราะห์ (Analytic Scoring)

1) การตรวจโดยอาศัยความรู้สึก (Holistic Scoring)

การตรวจโดยอาศัยความรู้สึกตัดสินข้อเขียนว่าดีหรือไม่คืออย่างไรนั้น ไม่เสียเวลามาก ถ้ามีจำนวนผู้ตรวจหลายคน แต่ละคนก็จะอ่านข้อความและตัดสินโดยอาศัยความรู้สึกของตน แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้ตรวจทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย ก็จะเป็นคะแนนของข้อเขียนนั้น ๆ เช่น การตรวจเรียงความที่มีผู้ตรวจ 4 คน และเมื่อนำผลเรียงความโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5, 4, 3, 2, 1 ได้ผลดังนี้

ผู้ตรวจคนที่	เรียงความเรื่องที่ 1 คะแนนที่ได้	เรียงความเรื่องที่ 2 คะแนนที่ได้
1	5	4
2	4	3
3	4	3
4	3	2
คะแนนรวม	16	12
เฉลี่ย	4	3

ในการตรวจด้วยวิธี Holistic Scoring นั้น หากมีจำนวนผู้ตรวจมากกว่า 1 คน ผลที่ได้จะเป็นที่เชื่อถือได้มากกว่าการตรวจแบบ Analytic Method ที่มีผู้ตรวจเพียงคนเดียว แต่ในกรณีที่มีผู้ตรวจเพียงคนเดียวเหมือนกันแล้ว ผลของการตรวจแบบ Analytic Scoring จะมีความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้มากกว่าผลของการตรวจแบบ Holistic Scoring

ตามปกติ ครูมักจะเป็นผู้ตรวจแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้น วิธีการตรวจที่จะนำมาใช้ได้มากคือ วิเคราะห์ โดยครูหรือกลุ่มผู้สร้างข้อทดสอบกำหนดเนื้อหาสาระที่จะให้คะแนนและเกณฑ์ในการตรวจไว้ให้ ตัวอย่าง เช่น กำหนดเนื้อหาไว้ 5 หัวข้อ หัวข้อละ 5 คะแนน นักเรียนคนหนึ่งอาจจะได้คะแนนดังนี้

	5	4	3	2	1
ตัวสะกดและเครื่องหมายวรรคตอน		X			
ไวยากรณ์			X		
สำนวนโวหาร				X	
เนื้อหา			X		
การเรียบเรียง			X		

คะแนนรวมที่ได้ 15 คะแนน

ในการตรวจข้อเขียนด้วยวิธีข้างต้นนี้ ผู้ตรวจควรใช้วิธีชี้คหุ่ตามระดับความรู้ที่ต้องการวัดและทดสอบ เช่น ในระดับความรู้ต่ำ อาจมุ่งด้านศัพท์และไวยากรณ์ ในระดับสูงขึ้นไปอาจเน้นเนื้อหาหรือความคิดเห็น น้ำหนักของคะแนนก็แตกต่างกันไปตามเรื่องที่ต้องการเน้น เช่น อาจให้คะแนนความคิดเห็น เป็น 10 ในขณะที่ไวยากรณ์หรือตัวสะกดเป็น 5 คะแนน เป็นต้น

ตัวอย่าง เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Holistic Scoring ตามวิธีการของ Hughes (1989:87)

NA -	ได้มาตรฐานเทียบเท่าเจ้าของภาษา
NS -	ใกล้เคียงกับมาตรฐานการเขียนของเจ้าของภาษา
MA -	เห็นได้ชัดเจนว่ามีความสามารถเกินระดับที่เรียกว่าพอใช้ได้
MA -	เป็นไปได้ว่ามีความสามารถมากกว่าพอใช้ได้
A -	พอเพียงที่จะใช้ในการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย
D -	ยังคงไม่ค่อยจะพอใช้ได้
NA -	เห็นได้ชัดเจนว่ายังใช้ไม่ได้
FBA -	ยังห่างไกลกับความสามารถระดับที่พอจะนำไปใช้ได้มาก

ตัวอย่างคำอธิบายการให้คะแนนแบบ Holistic Scoring (ของ British Council's ELTS test; อ้างถึงใน Hughes 1989 : 87-89) ซึ่งแบ่งระดับความสามารถที่จะประเมินเป็น 9 ระดับดังนี้

ระดับ 9: การเขียนแสดงความสามารถในการเขียนสื่อความหมายที่ผู้อ่านมีความพอใจสูงสุด แสดงให้เห็นความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหาอย่างสมเหตุสมผล ทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องที่อ่านได้เข้าใจโดยไม่ง่าย นำเสนอข้อโต้แย้งที่สมเหตุสมผลได้อย่างน่าสนใจ เขียนใจความหลักของเรื่อง ให้เห็นและเข้าใจได้อย่างเด่นชัด โดยมีรายละเอียดสนับสนุนพอเพียง ข้อโต้แย้งเขียนให้แสดงให้เห็นถึงประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีความผิดในเรื่องของการใช้คำศัพท์ การสะกดตัว เครื่องหมายวรรคตอน หรือไวยากรณ์ และการเขียนแสดงให้เห็นความสามารถในการใช้ภาษาตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้านภาษาศาสตร์ ได้อย่างเหมาะสม

ระดับ 8: ข้อเขียนแสดงให้เห็นความสามารถ ในการสื่อความหมายที่ไม่ทำให้อ่านเกิดปัญหา ในการทำความเข้าใจ แสดงความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหาที่ถูกต้อง เหมาะสม ที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่เขียนได้โดยง่าย นำเสนอข้อคิดเห็นได้อย่างน่าสนใจ ตรงประเด็น มีการเน้นใจความสำคัญเป็นพิเศษ และให้รายละเอียดสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เขียน ไม่มีความผิดในการใช้คำศัพท์ การสะกดตัว การใช้เครื่องหมายวรรคตอน หรือไวยากรณ์ที่สำคัญ และจากการเขียนแสดงให้เห็นความสามารถในการใช้ภาษาตามกฎเกณฑ์ด้านภาษาศาสตร์ ได้อย่างเหมาะสม

ระดับ 7: ข้อเขียนแสดงให้เห็นความสามารถ ในการสื่อความหมายที่ทำให้เกิดความยุ่งยาก สำหรับผู้อ่านบางประการ แสดงให้เห็นความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหาได้ดี ทำให้ติดตามได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก ข้อคิดเห็นถูกนำเสนออย่างเหมาะสม และมีรายละเอียดสนับสนุนที่แสดงว่าพยายามจะสะท้อนความคิดและประสบการณ์ของผู้เขียนออกมา ผู้อ่านรู้ได้ว่ามีการใช้คำผิด สะกดผิด ใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดหรือเขียนผิดไวยากรณ์บ้างเป็นบางครั้ง และ / หรือ มีการแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความสามารถในข้อจำกัดการใช้ภาษาตามระบบต่าง ๆ ด้านภาษาศาสตร์ให้เหมาะสม

ระดับ 6: ข้อเขียนแสดงให้เห็นความสามารถ ในการสื่อความหมายได้เข้าใจแม้จะทำให้ผู้อ่านเกิดความยุ่งยากบ้างในบางครั้ง เรื่องที่เขียนได้รับการเรียบเรียงดีพอที่จะทำให้ติดตามเนื้อหาความได้ตลอด ข้อคิดเห็นถูกนำเสนอแต่เข้าใจยากกว่าอะไรคือรายละเอียดสนับสนุนและอะไรคือใจความหลัก หรือใจความหลักไม่มีรายละเอียดสนับสนุน หรือสนับสนุนแต่ไม่ค่อยสมเหตุสมผลกันนัก หรือข้อคิดเห็นอาจจะไม่สัมพันธ์กับประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้เขียน ผู้อ่านรู้ได้ว่ามีการใช้คำ สะกดตัว ใช้เครื่องหมายวรรคตอน และไวยากรณ์ผิด ก็มีความสามารถในการใช้ภาษาตามระบบต่าง ๆ ด้านภาษาศาสตร์ให้เหมาะสมในขีดจำกัด แต่ก็ทำให้เกิดปัญหาในบางโอกาสเท่านั้น

ระดับ 5: ข้อเขียนแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อความหมายได้ แม้ว่าจะทำให้ผู้อ่านเกิดความคับข้องใจบ่อย ๆ การเรียบเรียงข้อความดีพอที่จะทำให้ติดตามเรื่องราวที่น่าสนใจได้เกือบจะตลอดทั้งหมด ข้อคิดเห็นอาจจะได้รับการนำเสนอแต่ไม่ค่อยจะตรงประเด็นนัก ไม่ค่อยชัดเจน ไม่ค่อยคงที่ หรือไม่ได้รับการสนับสนุน ขยายความ อาจจะไม่ตรงกับข้อคิดเห็น หรือประสบการณ์ของผู้เขียน ผู้อ่านถูกรบกวนจากการใช้คำผิด สะกดผิด ใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด หรือใช้ภาษาผิดไวยากรณ์อยู่เสมอ และมีความสามารถในการใช้ภาษาตามระบบต่าง ๆ ทางภาษาศาสตร์ ในขีดจำกัด

ระดับ 4: ข้อเขียนแสดงให้เห็นความสามารถในการสื่อความหมายที่จำกัด ซึ่งทำให้ผู้อ่านต้องเกิดความคับข้องใจอยู่ตลอดเวลา ขาดการเรียบเรียงเนื้อหาที่ชัดเจน ทำให้ติดตามเรื่องราวได้ลำบาก ข้อคิดเห็นที่เสนอมาน้อยตรงประเด็น ไม่ชัดเจน และไม่ได้รับการขยายความหรือสนับสนุนอย่างเพียงพอ ความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของผู้เขียนหากได้

รับการนำเสนอค่อนข้างจะไม่ค่อยตรงประเด็น ความสามารถในการใช้คำศัพท์ สะกด คำ ใช้เครื่องหมายวรรคตอน หรือไวยากรณ์ ยังมีไม่เพียงพอ และผู้เขียนก็แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถยังไม่พอในการใช้ภาษาตามระบบต่าง ๆ ด้านภาษาศาสตร์ที่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเกิดความคับข้องใจอย่างมาก

ระดับ 3: การเขียนไม่แสดงให้เห็นความสามารถในการสื่อความหมาย แม้ว่าจะเข้าใจได้บ้างบางครั้งบางคราว ผู้อ่านรู้สึกว่ามีไม่มีการเรียบเรียงเนื้อหา และไม่สามารถจะติดตามเรื่องราวที่เขียนได้ มีข้อมูลบางอย่างที่เสนอมา ผู้อ่านไม่รู้สึกว่ามี การแสดงความคิดเห็น หรือถ้ามีก็ไม่ตรงประเด็น ผู้อ่านรู้สึกได้อย่างมากกว่าผู้เขียนรู้สึกที่ไม่พอ ใช้คำผิด สะกดผิด ใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด และเขียนผิดไวยากรณ์ ผู้เขียนดูเหมือนว่าจะไม่มีความรู้ด้านการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมตามระบบภาษาศาสตร์แม้ว่าจะมีการเขียนเป็นประโยคบ้างก็ตาม

ระดับ 2: ข้อเขียนแสดงให้เห็นว่า ไม่มีความสามารถจะสื่อความหมายได้ ไม่มีการเรียบเรียงเนื้อหา บางตอนก็พอจะเข้าใจได้ว่าเขียนอะไร แต่ไม่ตรงประเด็น ไม่มีอะไรที่แสดงให้เห็นได้ว่ารู้ความหมายของคำที่ใช้ สะกดถูก ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ หรือเขียนถูกหลักไวยากรณ์ ใช้ภาษาได้ไม่เหมาะสมตามระบบภาษาศาสตร์

ระดับ 1: ผู้อ่านไม่สามารถจะเข้าใจข้อเขียนได้เลย เขียนไม่เป็นประโยค หรือเป็นข้อความที่ต่อเนื่องกัน คำตอบที่เขียนมาทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดลอกมาจากโจทย์หรือคำถามที่ให้

ระดับ 0: ควรใช้เมื่อผู้เขียนไม่ตอบคำถาม ไม่เขียนอะไรเลย (เช่น ไม่ส่งกระดาษคำตอบ หรือ ส่งกระดาษคำตอบที่ไม่ใส่ชื่อหรือเลขประจำตัวลงไป)

ข้อดีและข้อเสียของการตรวจให้คะแนนแบบ Holistic Scoring

ข้อดี

1. แม้ผู้สอบจะมีข้อบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งมาก (เช่น ด้านไวยากรณ์) ก็ไม่ต้องกังวลมากเพราะมีคะแนนด้านอื่นชดเชยได้
2. วิธีการนี้โดยปกติแล้วจะสนใจว่าทำอะไรได้ดีมากกว่าจะมองหาข้อบกพร่องของการเขียน ภูมิสิทธิ์กำหนดได้ว่า จะให้คะแนนข้อใดมากกว่าข้อใด

ข้อเสีย

1. การให้คะแนนเพียง 1 ค่า ไม่ได้บอกรายละเอียดหรือให้ข้อมูลในการวิเคราะห์ความสามารถ
2. ยากแก่การตีความคะแนนที่ให้สำหรับผู้ประเมินและผู้จะนำผลไปใช้
3. การนำคะแนนไปไว้รวมกันหมด ทำให้ผู้สอบสร้างความสามารถขึ้นมาได้ไม่เท่ากันทุกทักษะ
4. การให้น้ำหนักคะแนนแต่ละหัวข้อที่ประเมินไม่เท่ากันอาจทำให้ผลการตรวจไม่ยุติธรรม
5. ผู้ตรวจอาจมองข้ามผลงานบางด้านไปได้
6. วิธีนี้ลงโทษคนที่พยายามจะพัฒนาความสามารถของตนเอง เพราะผู้เขียนอาจจะได้คะแนนต่ำเพียงแต่ผ่านเกณฑ์การประเมินเท่านั้น เพราะใช้รูปประโยคภาษาเขียนที่ซับซ้อนยาก ๆ ในขณะที่คนที่เขียนด้วยภาษาง่าย ๆ กลับได้คะแนนสูงกว่า
7. ข้อเขียนที่ชาวอาจได้รับการให้คะแนนมากและได้รับการประเมินให้มีความสามารถในระดับสูง ๆ โดยไม่ได้พิจารณาประสิทธิภาพของข้อเขียน
8. คะแนนรวมเพียงค่าเดียว ลดความน่าเชื่อถือลงไป
9. ความพยายามที่จะทำให้การให้คะแนนมีความน่าเชื่อถือได้มากขึ้น อาจจะทำให้ความตรงในการวัดลดลง
10. ในการประเมินความสามารถในภาษาที่ 2 นั้น เกณฑ์นี้อาจจะสับสนกับความสามารถในการใช้ภาษาแม่ได้

การตรวจโดยวิธีวิเคราะห์รายละเอียดความสามารถ (Analytic Scoring)

ตัวอย่าง คำอธิบาย การให้คะแนนด้วยวิธีวิเคราะห์รายละเอียด (Analytic method of scoring) ด้านไวยากรณ์

6	มีความผิดเกี่ยวกับไวยากรณ์หรือการเรียงลำดับคำเพียงเล็กน้อย (หรือไม่มีเลย)
5	มีความผิดทางไวยากรณ์ หรือการเรียงลำดับคำบ้าง แต่ไม่เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจ
4	มีความผิดทางไวยากรณ์หรือการเรียงลำดับคำไม่บ่อยนัก บางครั้งต้องอ่านซ้ำ เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวที่เขียนทั้งหมด
3	มีความผิดทางไวยากรณ์หรือการเรียงลำดับคำบ่อย บางครั้งผู้อ่านต้องใช้ความพยายามที่จะทำความเข้าใจเรื่องราวที่เขียน

2	มีความผิดพลาดทางไวยากรณ์หรือการเรียงลำดับคำบ่อยมาก ผู้อ่านต้องพึ่งพาการตีความทำความเข้าใจ
1	ความผิดพลาดทางไวยากรณ์ หรือการเรียงลำดับคำรุนแรงมากเสียจนกระทั่งการทำความเข้าใจเรื่องราวที่เขียนเป็นไปไม่ได้โดยสิ้นเชิง

ด้านคำศัพท์

6	ใช้คำศัพท์และสำนวนที่ยากที่จะแยกออกว่าผู้เขียนเป็นเจ้าของภาษาที่มีการศึกษาหรือไม่
5	บางครั้งก็ใช้คำหรือข้อความที่ไม่เหมาะสมหรือใช้การอธิบายวกวนอ้อมค้อม แต่การแสดงความคิดเห็นไม่ค่อยบกพร่อง
4	ใช้คำหรือข้อความผิดหรือไม่เหมาะสมไม่บ่อยนัก การแสดงความคิดเห็นอาจจะถูกจำกัดเพราะรู้ศัพท์ไม่มากพอ
3	มีความรู้คำศัพท์จำกัด การใช้คำศัพท์ผิดบ่อย ๆ ทำให้เกิดอุปสรรคกับการแสดงความคิดเห็น
2	มีความรู้ในเรื่องคำศัพท์จำกัดมาก และใช้ผิดบ่อยมากเสียจนกระทั่งผู้อ่านต้องตีความข้อความที่อ่านเอาเอง
1	ความรู้ในเรื่องคำศัพท์มีจำกัดมากเสียจนกระทั่ง การทำความเข้าใจเรื่องราวที่เขียนเป็นไปไม่ได้โดยสิ้นเชิง

กลไกทางภาษา

6	มีความพลั้งเผลอในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนหรือสะกดตัวบ้างเล็กน้อย หรือเกือบไม่มี ความผิดกว่านี้เลย
5	มีความพลั้งเผลอในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนหรือการสะกดตัวเป็นบางครั้ง แต่ไม่รบกวนความเข้าใจเรื่องราวที่เขียน
4	มีความผิดพลาดในเรื่องของการใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดตัวไม่บ่อยนัก บางครั้งต้องอ่านซ้ำเพื่อให้เข้าใจเต็มที่
3	ความผิดพลาดในเรื่องของการใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดตัวเกิดขึ้นบ่อยจนทำให้บางครั้งเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจ
2	ความผิดพลาดเกิดขึ้นบ่อยจนผู้อ่านต้องอาศัยการตีความเอาเอง
1	ความผิดพลาดรุนแรงเสียจนกระทั่งทำให้ความเข้าใจเป็นไปไม่ได้โดยสิ้นเชิง

ด้านความคล่อง / ความลื่นไหลของภาษา (ลีลา และความง่ายต่อการเข้าใจความหมาย)

6	การเลือกรูปประโยค / และคำศัพท์เหมาะสม โดยตลอด เหมือนกับเป็นการเลือกใช้โดยเจ้าของภาษา
5	บางครั้งเลือกใช้โครงสร้างและคำศัพท์ได้เหมาะสม บางครั้งก็ไม่เหมาะสม ไม่แน่นอน แต่ไม่ทำให้ความเข้าใจเรื่องราวยากขึ้น
4	“ไม่กลมกลืน” โครงสร้างประโยค หรือศัพท์บางคำเห็นได้อย่างชัดเจนว่านำมาใช้ได้ไม่เหมาะสมกับลักษณะภาษา (style) หรือลีลาที่ใช้เขียนเรื่องนั้น ๆ ตลอดทั้งเรื่อง
3	โครงสร้างประโยค หรือคำศัพท์ที่ใช้บางครั้งไม่ใช่แค่เพียงไม่เหมาะสมเท่านั้น แต่ยังใช้ผิดอีกด้วย รู้สึกว่าทำให้เข้าใจเรื่องได้ยากขึ้นเล็กน้อย
2	ความเข้าใจถูกทำให้ลดลงเนื่องจากใช้ศัพท์และโครงสร้างประโยคผิด นำมาใช้ไม่เหมาะสม
1	“จับฉ่าย” เป็นการใช้ภาษาปนเปกันระหว่างรู้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ กับใช้ผิดทั้งคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคจนทำให้เกือบจะไม่สามารถเข้าใจได้เลย

รูปแบบ (การเรียบเรียง)

6	เรียบเรียงได้เป็นระบบอย่างดียิ่ง ความคิดถูกนำเสนอเป็นขั้นเป็นตอนต่อเนื่องกัน ได้ดีอย่างเห็นได้ชัด เหมือนกับเรียบเรียงโดยเจ้าของภาษา
5	เรียบเรียงได้ดี การเชื่อมโยงความคิด อาจจะทำได้ดีกว่านี้ในบางแห่ง แต่ไม่ทำให้เข้าใจได้ยากขึ้น
4	บางแห่งก็ขาดการเรียบเรียงที่ดี ต้องอ่านซ้ำเพื่อให้เข้าใจแนวคิดที่นำเสนอได้อย่างแจ่มแจ้ง
3	มีความพยายามน้อยหรือ ไม่มีเลยในการเชื่อม โดยความคิดหรือข้อความ พอจะมองเห็นได้ว่ามีการเรียบเรียงความคิดอยู่บ้าง
2	ความคิดแต่ละอย่างอาจจะเห็นได้ชัดเจน แต่ไม่เชื่อมโยงกัน
1	ความเข้าใจข้อความลดลงไปอย่างมาก เนื่องจากไม่มีการเรียบเรียงความคิด

คะแนน: ไวยากรณ์: _____ + คำศัพท์: _____ + กลไกร: _____ + รูปแบบ: _____ = _____

ข้อดีและข้อเสียของการตรวจให้คะแนนแบบวิเคราะห์รายละเอียด (Analytic Scoring)

ข้อดี

1. การใช้วิธีวิเคราะห์ที่ดูรายละเอียดเป็นเรื่อง ๆ ทำให้ไม่ค่อยพลาดในเรื่องแต่ละเรื่องที่ต้องการประเมิน
2. การฝึกผู้ตรวจให้คะแนน ทำได้ง่ายขึ้น เมื่อมีเกณฑ์ที่บอกรายละเอียดเป็นเรื่อง ๆ ไป

ข้อเสีย

1. ไม่มีอะไรเป็นหลักประกันได้ว่า เกณฑ์ที่ให้ไว้ นั้น ผู้ตรวจจะใช้ในการให้คะแนนจริง ๆ การประเมินโดยใช้เกณฑ์อันหนึ่ง อาจจะมีอิทธิพลกับเกณฑ์อีกอันหนึ่งได้
2. ความสามารถในการเขียนเป็นอะไรที่มีความหมายมากกว่าการนำความสามารถในการนำองค์ประกอบทางภาษาย่อย ๆ มารวมกัน
3. เกณฑ์แต่ละเกณฑ์อาจจะต้องใช้การประเมินตัดสินที่มีคุณสมบัติต่างกัน
4. การใช้เกณฑ์วิเคราะห์รายละเอียดอาจทำให้ข้อเขียนที่ตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ไปจับได้ง่าย ได้เร็ว ทำให้ได้คะแนนสูงกว่าความเป็นจริงได้
5. เกณฑ์ที่ใช้ อาจไม่สามารถบอกอะไรกับผู้สอบได้ ถ้าผู้ตรวจให้คะแนนไม่ได้ใส่ใจในหัวข้อที่เขาสงสัย

2) การให้คะแนนแบบพิจารณาเฉพาะลักษณะสำคัญด้านเดียว (Primary Trait Scoring)

จากงานวิจัยของ Hamp –Lyons และ Prochnow (1989; อ้างถึงใน Cohen 1994: 319) ที่ให้ผู้ตรวจ 10 คน ลองให้คะแนนงานเขียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย 60 คน โดยใช้ Holistic Scoring และ Analytic Scoring พบว่า คะแนนไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ให้คะแนนให้ความสำคัญกับแต่ละหัวข้อในการให้คะแนนแบบวิเคราะห์รายละเอียดไม่ตรงกัน เช่น บางคนให้คะแนนไวยากรณ์สูง บางคนให้คะแนนไวยากรณ์และการใช้คำศัพท์สูงกว่าอย่างอื่น และช่วงห่างของคะแนน ตั้งแต่ 1 – 9 คะแนนไม่เท่ากัน แต่ถ้าเป็นคะแนนด้านการเรียบเรียงเนื้อหา (organization) นั้น คะแนนที่ 5 และ 6 มักจะตรงกัน นอกจากนี้ การให้คะแนนแบบวิเคราะห์รายละเอียดยังไม่เป็นผลดีกับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับต่ำ เพราะทำให้ได้คะแนนน้อยลงไปอีก

เพื่อแก้ไขปัญหานี้ The National Assessment of Educational Progress (NAEP) จึงพัฒนาเกณฑ์ประเมินความสามารถในการเขียนขึ้นอีกเกณฑ์หนึ่ง เรียกว่า Primary Trait Scoring ซึ่งเป็นการกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบประเมินความสามารถรวม (Holistic Scoring) ไว้พร้อมกับกำหนดไว้ล่วงหน้าว่า งานเขียนชิ้นนี้ต้องการให้ความสำคัญกับเรื่องอะไร ลักษณะการเขียนที่จะได้คะแนนดีหรือที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร ดังนั้นเกณฑ์จึงไม่คงที่ เปลี่ยนไปเรื่อยๆ ตาม

หัวข้อที่ให้เขียนแต่ละเรื่องตามแต่ผู้สร้างข้อสอบจะกำหนด วิธีนี้มีข้อเสียมากกว่าข้อดี ดังข้อสรุปต่อไป

ข้อดีและข้อเสียของการให้คะแนนแบบ Primary Trait Scoring

ข้อดี

1. ทำให้เกณฑ์ในการให้คะแนนชัดเจนขึ้นและแคบเข้ามามากกว่าการให้คะแนนแบบ Holistic Scoring
2. ทำให้สนใจรายละเอียดที่ต้องการให้พิจารณาให้คะแนนทีละประเด็นในแต่ละครั้ง
3. ช่วยสนับสนุนความเห็นของครูที่ว่า การพิจารณาทีละเรื่อง ทำได้ง่ายกว่าการต้องดูทุกเรื่องไปพร้อม ๆ กัน

ข้อเสีย

1. ผู้สอบอาจไม่ตั้งใจเขียนถึงประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือไปจากลักษณะหรือหัวข้อที่ถูกกำหนดว่าเป็นสิ่งที่ต้องการประเมิน
2. จากการที่ให้ความสนใจการเขียนทีละด้านหรือมองทีละแง่ / มุม นั้น เกณฑ์การให้คะแนนอาจจะไม่มีลักษณะของการประเมินความสามารถโดยรวม (integration) อย่างเพียงพอของงานที่กำหนดให้เขียน
3. ลักษณะการเขียนที่ได้รับการระบุว่า เป็นลักษณะที่ต้องการให้สนใจเป็นพิเศษนั้น อาจจะมีลักษณะที่ไม่สมควรที่จะเป็นด้านที่น่าสนใจเป็นอันดับหนึ่งก็ได้
4. เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้คะแนนลักษณะการเขียนที่ยาก ๆ ซับซ้อนนั้น อาจจะทำให้ให้คะแนนคำตอบที่ตอบไว้แบบไม่สมบูรณ์ในบางตอน แต่เขียนโดยใช้ภาษาที่ซับซ้อนน้อยกว่าคำตอบคนที่ตอบแบบสมบูรณ์แต่ใช้ภาษาง่าย ๆ แต่พูดถึงหลาย ๆ ประเด็นได้

3) การให้คะแนนแบบพิจารณาลักษณะสำคัญหลาย ๆ ด้านร่วมกัน (Multitrait Scoring)

จากจุดอ่อนของการให้คะแนนแบบ Primary Trait Scoring โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่นักเรียนเขียนโดยใช้ภาษายาก ๆ เขียนประโยคซับซ้อนแต่อาจจะให้เหตุผลเพียง 1 ข้อ ที่มีการขยายความ อธิบายมาก แล้วได้คะแนนน้อย (อาจได้คะแนนเพียง 1 คะแนน) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าให้ให้คะแนนตามจำนวนเหตุผลที่ผู้เขียนหรือนักเรียนให้มา แต่นักเรียนที่ให้เหตุผลแต่เพียงเขียนหัวข้อเลข ๆ ไม่มีการขยายความ เขียนสั้น ๆ แต่ให้เหตุผลได้ 2-3 ข้อ ได้คะแนนมากกว่า (อาจจะได้ 2-3 คะแนน) นั้น ทำให้เกิดวิธีการให้คะแนนอีกแบบหนึ่งขึ้นมาเรียกว่า Multitrait Scoring ที่

พิจารณาลักษณะการเขียนมากกว่า 1 ด้านขึ้นไป แต่ก็ไม่แรงละเอียด หลายด้านเท่ากับการให้คะแนนแบบวิเคราะห์รายละเอียด (Analytic Scoring) ที่พัฒนาขึ้นในทศวรรษที่ 60 – 70 โดยปกติแล้ว การให้คะแนนแบบ Multitrait นั้น จะพิจารณารายละเอียด 3-4 ด้าน จะเป็นด้านใดบ้างนั้น ครูที่สอนร่วมกันอยู่จะช่วยกันพิจารณากำหนดขึ้น โดยอาศัยเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบวิเคราะห์รายละเอียดเป็นหลัก แต่คำนึงถึงการกำหนดเกณฑ์ที่สามารถจะใช้กระบวนการตรวจสอบความตรงในการให้คะแนนได้ สนใจบริบทแวดล้อม และข้อจำกัดในการตรวจให้คะแนนมากขึ้นแล้วทำการปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การสอบของคนปรับหัวข้องานที่ให้เขียน ตลอดจนพิจารณาด้วยว่า ผู้ถูกทดสอบต้องทำอะไรบ้าง ผู้ตรวจข้อสอบต้องทำอะไรบ้างด้วย ซึ่งในการให้คะแนนแบบวิเคราะห์รายละเอียดแบบดั้งเดิมนั้น ไม่ได้สนใจกระบวนการให้คะแนนของตนเองด้วย ข้อดีและข้อเสียของการตรวจแบบนี้ สรุปได้ดังนี้

ข้อดีและข้อเสียของการตรวจแบบ Multitrait Scoring

ข้อดี

1. ลักษณะความสามารถที่ทำการวัดไม่จำเป็นต้องเป็นลักษณะที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ทดสอบการเขียนเท่านั้น แต่เป็นลักษณะที่แต่ละสถาบันที่จัดสอบต้องการประเมินเฉพาะเรื่องได้
2. มีความยืดหยุ่น คือ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการให้คะแนนได้ ถ้าผู้ถูกทดสอบทำอะไรที่แปลกออกไปจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คณะผู้ตรวจข้อสอบและผู้ออกข้อสอบสามารถประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาให้คะแนนให้เหมาะสมได้
3. ความตรงของการวัดเพิ่มขึ้นเพราะข้อสอบสร้างขึ้นจากการกำหนดสถานการณ์หรือองค์ประกอบไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว เช่น เป็นการเขียนเรื่องราวในขณะที่เรียนในมหาวิทยาลัย หรือเป็นการเขียนเมื่อทำงานประกอบอาชีพแล้ว เป็นต้น
4. การตรวจให้คะแนนอาจทำให้ได้ข้อมูลด้านการวิเคราะห์ความสามารถทางภาษามากกว่าการใช้เกณฑ์ประเมินความสามารถรวม
5. ให้ผลกระทบที่เป็นข้อมูลย้อนกลับด้านบวกกับการเรียนการสอน

ข้อเสีย

1. อาจจะเป็นการยากที่จะหาข้อมูล หลักฐานมายืนยันว่าลักษณะใดเป็นลักษณะความสามารถที่สมควรจะทำการตรวจสอบให้คะแนน หรือประเมินตามบริบทที่กำหนดให้
2. ถ้าลักษณะความสามารถที่ระบุว่าจะทำการประเมินนั้นเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นเฉพาะในบริบทใดบริบทหนึ่งเท่านั้น ผู้ตรวจให้คะแนนหรือทำการประเมินอาจจะหันกลับไปใช้วิธีคิดพิจารณาแบบดั้งเดิมที่ตนเองมีความคุ้นเคย หรือเคยใช้ในการให้คะแนนมาก่อนได้

4.4.4.6 การวัดและประเมินผลทักษะการเขียนตามระดับพฤติกรรมทางภาษา

1. ขั้นทักษะที่เป็นกลไก

การเขียนเลียนแบบ

- เขียนเลียนแบบตัวอักษร ตัวใหญ่ ตัวเล็ก
- คัดลอกคำและประโยคตามแบบ
- คัดลอกบทสนทนา โคลง และข้อความ (รวมเครื่องหมายวรรคตอน)

เขียนจากความจำ

- เขียนคำและประโยค
- เขียนบทสนทนาและ โคลง

2. ขั้นความรู้

เขียนคำที่เคยเรียนมาแล้ว

- เรียงตัวอักษร เป็นคำที่เคยเรียนมาแล้ว
- เติมตัวอักษรเป็นคำให้สมบูรณ์
- เขียนคำเต็มจากอักษรย่อ
- ดูภาพแล้วเขียนคำที่มีความหมายตรงกับภาพ

ใช้รูปของคำที่ถูกต้องในประโยค

- เขียนคำหรือส่วนของคำทางไวยากรณ์ที่เหมาะสมเติมลงในช่องว่างในประโยค
- เขียนประโยค โดยใช้คำที่กำหนดให้

รู้ความแตกต่างระหว่างประโยคที่ถูกและผิดไวยากรณ์

- ชี้ออกประโยคที่ผิดไวยากรณ์
- เขียนประโยค โดยใช้ไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว

เขียนประโยคที่ตรงกับสภาพการณ์ที่เรียนมาแล้ว

- เรียงคำที่ให้ไว้เป็นประโยคที่ถูกต้อง
- เขียนประโยคจากภาพที่เคยเห็นมาแล้ว
- เขียนตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความหรือภาพในหนังสือเรียน

เขียนตามคำบอกสิ่งที่เรียนมาแล้ว

- เขียนคำ

- เขียนประโยค
- เขียนข้อความ

3. ชั้นถ่ายโอน

เลือกคำเติมลงในประโยคที่เรียบเรียงขึ้นใหม่จากคำศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว

- เลือกคำที่เหมาะสมเติมลงในประโยค
- เขียนคำถาม คำตอบ

เขียนประโยคตามคำสั่งโดยใช้ไวยากรณ์ที่กำหนดให้แต่ในสถานการณ์ที่แตกต่างจากที่เรียนมาแล้ว

- เขียนตอบตามแบบฝึกหัด ไวยากรณ์
- เขียนตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน
- เขียนเรียงประโยคที่กำหนดให้ ให้ได้ความถูกต้องตามลำดับเหตุการณ์และเหตุผล

แก้ประโยคที่ผิดไวยากรณ์ให้ถูกต้อง

- เขียนประโยคที่ผิดไวยากรณ์ให้ถูกต้อง
- ชี้อกรุปของคำที่ผิดไวยากรณ์แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

เขียนเรียงความตามแนวโดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่กำหนด

- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำคำตอบมาเรียงเป็นข้อความ 1 ข้อหน้า
- เขียนเรียงความ โดยใช้ศัพท์และสำนวนที่กำหนดให้
- เขียนบรรยายภาพต่อเนื่อง โดยใช้ศัพท์และสำนวนที่กำหนดให้

4. ชั้นสื่อสาร

เขียนสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิตและประสบการณ์

- เขียนเรียงความสั้น ๆ (หรือสนทนา) ตามหัวข้อที่ครูกำหนดหรือนักเรียนเลือกเอง
- เขียนประโยคจากตารางหรือแผนภูมิ
- เขียนกรอกแบบฟอร์ม
- เขียนไปรษณียบัตร จดหมาย หรือ โทรเลข
- เขียนรายงาน
- เขียนโน้ตสั้น ๆ และเขียนประโยคที่สมบูรณ์จากโน้ต
- เขียนบรรยายวิธีทำ (การทดลอง เกมสื่ กับข้าว ฯลฯ)

- เขียนเรื่องให้เพื่อนอ่านสนุก ๆ

5. ชั้นวิพากษ์วิจารณ์

แสดงความสามารถในการเขียนแสดงความคิด โดยใช้ลีลาการเขียนและภาษาที่เหมาะสม

- เขียนจดหมายธุรกิจ
- เขียนวิจารณ์ข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือการอภิปราย
- เขียนจดหมาย 2 ฉบับ เล่าเรื่องเดียวกัน ฉบับหนึ่งถึงเพื่อนสนิท อีกฉบับหนึ่งถึง ผู้ใหญ่ที่นักเรียนเคารพนับถือ
- เปลี่ยนลักษณะของความเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น จากตกลงขบขันไปเป็นการเอาจริงเอาจัง จากการประชดประชัน เป็นการแจ้งข้อเท็จจริง

4.4.4.7 ข้อควรคำนึงในการออกข้อสอบเพื่อทดสอบการเขียน

1. กำหนดงานเขียนให้เหมาะสม ซึ่งทำได้โดยการกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบขึ้นมา ตัวอย่างเช่น

จุดมุ่งหมายของการทดสอบ: เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนของนักศึกษาว่าเพียงพอที่จะศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนได้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

ลักษณะการเขียนที่ต้องการทดสอบ: การบรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ ได้แย้ง

ประเภทของการเขียน: การเขียนตอบคำถามความยาวไม่เกิน 2 ย่อหน้า

ผู้เข้ารับการทดสอบ: อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของภาษา

หัวข้อเรื่อง / เนื้อหา: เกี่ยวกับอะไรก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางวิชาการ

2. ให้เขียนหลาย ๆ ครั้ง / ทำงานหลาย ๆ ชิ้น เพื่อให้สะท้อนความสามารถทางการเขียนของผู้ถูกทดสอบอย่างเหมาะสม ถูกต้อง

3. ทดสอบเฉพาะความสามารถในการเขียนไม่ใช่ทดสอบความสามารถด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ในการทดสอบทางภาษานั้น โดยปกติแล้วเราจะไม่สนใจที่จะรู้ว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ หรือมีความฉลาดหลักแหลมสักเพียงใด มีความรู้รอบตัวกว้างขวางแค่ไหน หรือมีเหตุผลที่ดีสักเพียงใดในการเชื่อถือในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่ควรคิดกิจกรรมที่ให้เขียนเพื่อแสดงความสามารถในเรื่องดังกล่าว

ตัวอย่าง เช่น

Task: Write the conversation you have with a friend about the holiday you plan to have together.

หัวข้อนี้ดูเหมือนจะต้องการความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการและความสามารถในการเขียนแบบบอกบท (Script – Writing) เป็นอย่างมาก

4. ไม่ควรเขียนคำสั่งหรือคำอธิบายกิจกรรมการเขียนที่ต้องการให้ทำอย่างยืดเยื้อ
5. ในบางเรื่องการใช้รูปภาพ แผนภูมิ กราฟ ตาราง แทนคำพูดอธิบาย หรือประกอบกรออธิบาย คำสั่งจะช่วยให้เข้าใจดีขึ้นว่าต้องการให้เขียนอะไร อย่างไร
6. พยายามคิดกิจกรรมการเขียนที่ให้คะแนนได้อย่างยุติธรรม
7. จิตตวิจักษ์ให้กับผู้สอบในการเขียน เพื่อให้สามารถนำผลงานมาเปรียบเทียบกันเพื่อตัดสินให้คะแนนได้
8. อย่าให้เลือกทำกิจกรรมได้หลาย ๆ อย่างในการสอบคราวเดียวกัน เพราะการเขียนคนละเรื่องทำให้การเปรียบเทียบความสามารถของผู้สอบทำได้ยาก
9. ให้เขียนให้มีความยาวหรือปริมาณพอที่จะประเมินความสามารถของเขาในการใช้ภาษาเขียนในลักษณะต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

4.5 การทดสอบเจตคติและเกณฑ์ในการประเมิน

เป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษาว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะตัวผู้เรียนเอง ไม่มีใครหอบยื่นให้ได้ ถึงแม้องค์ประกอบภายนอกจะดีอย่างไร หากองค์ประกอบภายในไม่สมบูรณ์หรือผู้เรียนไม่เปิดใจรับ การเรียนรู้ก็ไม่เกิดขึ้น

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษถึงแม้จะมีความรู้ความสามารถมาก ใช้สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากเพียงใดก็ตาม อาจจะไม่สามารถสอนให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จดังหวังได้ คือสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากสิ่งนี้นักเรียนหวังมิใช่จุดมุ่งหมายของนักเรียนไม่ใช่สิ่งที่นักเรียนอยากจะได้มองไม่เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ และไม่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักสูตรทุกระดับชั้นจึงบ่งบอกความสำคัญของจิตพิสัย มุ่งเน้นให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ให้มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่พึงจะได้รับ ตลอดจนเรียนด้วยความสนุกสนาน

4.5.1 วิธีสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

วิธีการที่ครูจะสร้างและส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษอาจทำได้โดยใช้วิธีการต่อไปนี้

1) ชี้นำให้ตระหนักถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของภาษาอังกฤษกับชีวิตประจำวัน โดยอาจจะให้รวบรวมตัวอย่างคำภาษาไทยที่นำมาจากภาษาอังกฤษว่านำมาใช้ในโอกาสใด ในสถานการณ์อย่างไร

2) สร้างความสนใจ ความตั้งใจเรียน และความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ โดยการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มประสบการณ์สนองความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความสำเร็จให้กับนักเรียน ให้เขาได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนด้วยความสนุกสนาน

3) พยายามปลูกฝังให้นักเรียนมีใจกว้าง ยอมรับความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของชนชาติที่ต่างกัน ไม่ให้รู้สึกว่าเป็นของใคร ดี เลว กว่ากัน ส่งเสริมให้มองคนอื่นและมองตนเองในแง่ดี

ครูควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนไปในทางที่จะส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ให้กำลังใจ ยิ้มแย้ม ยืดหยุ่น ยกย่อง ยุติธรรม ไม่แสดงท่าทีหมิ่นนักเรียน บ่นว่า ประชดประชัน ทำให้นักเรียนมีความนิยมชมชอบการเรียนภาษาอังกฤษ ซาบซึ้งในสำนวนภาษา มารยาทที่ดีงาม ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงในหลักสูตรเท่านั้น

สิ่งที่สำคัญก็คือ เจตคติ ท่าทีของครูที่แสดงออกมาเพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างเจตคติที่ดีในตัวนักเรียน

4.5.2 วิธีการวัดและประเมินผล

อาจแบ่งได้เป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และการให้นักเรียนพูดหรือเขียนบรรยายความรู้สึกรู้สึก

1) การสังเกตพฤติกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมโดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะสังเกตพฤติกรรมใดที่จะแสดงให้เห็นได้ว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น การพยายาม

พูดภาษาอังกฤษ อ่านหนังสือภาษาอังกฤษ ร้องเพลง หรือทำกิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษ สังเกตสีหน้าท่าทาง ที่แสดงว่าสนใจ สนุกสนาน หรือเบื่อหน่าย แล้วบันทึกลักษณะและความถี่ของพฤติกรรมไว้เป็นข้อมูลพิจารณา สรุปผล เจตคติ หรือความรู้สึก เพื่อใช้ในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน และการพัฒนาเจตคติของนักเรียนในชั้นต่อไป

ครูอาจจะวัดเจตคติของนักเรียนในการทำงาน โดยใช้การสังเกตและแบบสำรวจรายการ โดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เช่น

การทำงานเป็นกลุ่ม

- _____ 1. เริ่มทำงานตรงเวลา
- _____ 2. ทำงานเสร็จทันเวลา
- _____ 3. สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันดี
- _____ 4. ทุกคนมีความกระตือรือร้นตั้งใจทำงาน
- _____ 5. สามารถทำงานได้เองเป็นส่วนใหญ่
- _____ 6. วางแผนการทำงานไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- _____ 7. มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน
- _____ 8. เก็บอุปกรณ์เรียบร้อยเมื่อทำงานเสร็จ

2) นักเรียนเขียน หรือพูดบรรยายความรู้สึก

ให้นักเรียนพูดหรือเขียนบรรยายความรู้สึก โดยบอกให้ทราบว่าคุณค่าตอบไม่มีผลกระทบบ้างกับคะแนน แต่จะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน วิธีการวัดที่ใช้ได้แก่

ก. การตั้งคำถามให้พูดหรือเขียนตอบ

“นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับวิชาหรือกิจกรรมที่ทำในห้องเรียน”

“นอกจากกิจกรรมในห้องเรียนแล้ว นักเรียนทำอะไรบ้างที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ”

ข. การให้เติมข้อความที่เว้นไว้ให้สมบูรณ์ เช่น

“ภาษาอังกฤษ”

“ฉันเลือกเรียนภาษาอังกฤษเพราะ.....”

ค. การใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า เช่น

คำชี้แจง: แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความรู้สึกหรือความคิดของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ จึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด จะตอบอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนว่ามีความรู้สึกเช่นไร ขอให้ตอบให้ตรงตามนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คำตอบของนักเรียนจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น และจะไม่มีผลต่อการสอบของนักเรียนแต่อย่างใด

จงขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดของท่าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาภาษาอังกฤษ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1. น่าสนใจ					
2. เรียนสนุก					
3. มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน					
4. มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า					
5. มีประโยชน์มากกว่าวิชาอื่น ๆ					
6. เรียนง่ายกว่าวิชาอื่น ๆ					
7. ช่วยให้มีความรู้ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม กว้างขวางขึ้น					
8. ช่วยให้รู้จักมารยาทในการเข้าสังคม					
9. ทำให้ผู้เรียนได้รับการยกย่องจากสังคม					
10. ช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้น					

คำชี้แจง: จงขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่แสดงว่าท่านกระทำกิจกรรมนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

ความสนใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	บ่อยมาก	บ่อย	บางครั้ง	น้อยมาก	ไม่เคย
1. เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมภาษาอังกฤษ					
2. ช่วยสอนภาษาอังกฤษให้น้องหรือเพื่อน					
3. ฟังรายการภาษาอังกฤษทางวิทยุ					
4. ดูรายการสอนภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์					
5. ค้นคว้าหาความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเรียน					

ระดับมากที่สุด	และบ่อยมาก	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ค่อนข้างมาก	และบ่อย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	และบางครั้ง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ค่อนข้างน้อย	และน้อยมาก	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	และไม่เคย	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การพิจารณาความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนในแต่ละข้อ จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งคำนวณได้โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum f_i X_i}{N}$$

\bar{X} = น้ำหนักของคะแนนในแต่ละระดับความคิดเห็นหรือความสนใจ

f_i = ความถี่ที่ตอบในแต่ละระดับ

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในแต่ละข้อ

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

ค่า \bar{X} ที่หาได้อาจจะนำมาตีความหมายได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

4.51 - 5.00	เป็นระดับมากที่สุด และบ่อยมาก
3.51 - 4.50	เป็นระดับค่อนข้างมาก และบ่อย
2.51 - 3.50	เป็นระดับปานกลาง และบางครั้ง
1.51 - 2.50	เป็นระดับค่อนข้างน้อย และน้อยมาก
0 - 1.50	เป็นระดับน้อยที่สุด และไม่เคย

การที่จะพิจารณาว่าค่าระดับความคิดเห็น หรือความสนใจอยู่ที่ระดับใดนั้นให้พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นหลัก สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมักจะคำนวณประกอบไว้ด้วยนั้น จะใช้เป็นเพียงตัวที่แสดงให้เห็นถึงการกระจายของค่าอบในแต่ละข้อที่ได้เสนอค่าเฉลี่ยไว้นั้น

การวัดความคิดเห็นหรือความสนใจนี้ นอกจากจะวัดได้โดยวิธีที่กล่าวมาแล้วอาจจะวัดได้โดยวิธี Semantic Differential Scale ซึ่งมีวิธีการดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

วิธีวัดโดย Semantic Differential Scale

คำชี้แจง: ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยคำแสดงคุณลักษณะเป็นคู่ๆ ที่มีความหมายตรงกันข้าม

ให้พิจารณานักเรียนมีความคิดเห็นเช่นนั้นมากน้อยเพียงไร แล้วตอบโดยกากบาททับตัวเลขที่กำหนดไว้

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อวิชาภาษาอังกฤษ

ไร้ประโยชน์	1	2	3	4	5	6	7	มีประโยชน์
-------------	---	---	---	---	---	---	---	------------

นี่เบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	น่าสนใจ
----------	---	---	---	---	---	---	---	---------

ยาก	1	2	3	4	5	6	7	ง่าย
-----	---	---	---	---	---	---	---	------

การคำนวณค่าของระดับความคิดเห็นของค่าเฉลี่ยตลอดจนการตีความหมายอาจทำได้โดยใช้หลักการเดียวกันกับวิธีที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ

คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในทำนองเดียวกัน เช่น ในกรณีของตัวอย่างที่แสดงไว้นี้ ค่า X , แทนที่จะมีเพียง 5 ตัวก็จะเพิ่มเป็น 7 ตัวเป็นต้น

ในกรณีที่จะหาค่าความคิดเห็นหรือความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ยังคงหาได้โดยใช้หลักการเดียวกันนี้ คือ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วตีความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้ในลักษณะเดียวกัน แต่ค่าเฉลี่ยก็ตาม หรือค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก็ตาม จะหาจากจำนวนข้อทั้งหมด แทนที่จะหาจากจำนวนคนทั้งหมดเหมือนกับในตัวอย่างที่ได้กล่าวถึงในตอนแรก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การสร้างแบบทดสอบทางภาษา

5.1 การเลือกรูปแบบการทดสอบให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน

จุดประสงค์ของการทดสอบคือ การหาข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความเก่งและความอ่อนหรือข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของบุคคลเพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม หรือเพื่อเปรียบเทียบตัดสินใจเลือกเข้าทำงานประกอบอาชีพ หรือศึกษาเล่าเรียน ดังนั้นรูปแบบของการทดสอบหรือลักษณะข้อสอบ และคำถามจึงต้องเหมาะสม สามารถจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความต้องการในการวัดหรือตรวจสอบ

เพื่อช่วยให้สามารถเลือกใช้แบบทดสอบให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน จึงขอเสนอตารางสรุปประเภท เนื้อหา ลักษณะเฉพาะ และจุดประสงค์ของการทดสอบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ประเภทของแบบทดสอบและจุดประสงค์ของการทดสอบ

ประเภทของแบบทดสอบ	เนื้อหา	ลักษณะเฉพาะ	จุดประสงค์ของการทดสอบ
1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (teacher made tests) เช่น แบบทดสอบสั้น ๆ (quiz) หรือแบบทดสอบประจำภาค	<ul style="list-style-type: none">● ตรงตามบทเรียนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none">● ครูผู้สอนสร้างขึ้นมาใช้แต่ครั้งแล้วมักไม่นำมาใช้อีก● ไม่มีการวิเคราะห์คุณสมบัติทางสถิติ● โดยปกติเป็นแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล● เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์	<ul style="list-style-type: none">● นำผลไปใช้ในการประเมินความสามารถว่าผ่าน / ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test)	<ul style="list-style-type: none">● ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์เนื้อหา / ทักษะภาษา และปริเฉทของการทดสอบ	<ul style="list-style-type: none">● ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการทดสอบรูปแบบการถาม/ตอบ จำนวนข้อ คะแนนในการตอบ	

ประเภทของแบบทดสอบ	เนื้อหา	ลักษณะเฉพาะ	จุดประสงค์ของการทดสอบ
		<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีความตรงเชิงภาพลักษณ์ (face validity) ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) มีความเชื่อมั่น (reliability) มีคำถามยากง่ายตามเกณฑ์ที่กำหนด ● มีความเป็นตัวแทน (representativeness) ที่เหมาะสมของเนื้อหาที่จะวัด ● เรียงลำดับข้อสอบตามความยากง่าย โดยจัดข้อสอบง่ายไว้ในอันดับต้น ๆ ● จัดข้อสอบเป็นกลุ่มตามประเภทที่ใช้คำแนะนำในการสอบแบบเดียวกันไว้ด้วยกัน ● มีคู่มือในการใช้แบบทดสอบ ● มีคะแนนบรรทัดฐาน (norm) 	<ul style="list-style-type: none"> ● นำผลไปใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนที่อยู่ในสถานการณ์เฉพาะ ● ต้องการดูความสามารถในการใช้ภาษาที่จำเป็น ● ใช้จัดระดับผู้เรียนตามความสามารถ

ประเภทของแบบทดสอบ	เนื้อหา	ลักษณะเฉพาะ	จุดประสงค์ของการทดสอบ
3. แบบทดสอบวัดความถนัดในการเรียน (aptitude test)	<ul style="list-style-type: none"> ● คำถามเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ● คำศัพท์ จำนวน ● ไวยากรณ์ ● คำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษา การคิดเชิงเหตุผลและแนวเทียบในการใช้เนื้อหาในภาษาต่างประเทศ ● คำถามเกี่ยวกับความสามารถในการรับรู้ความแตกต่างของเสียง ● คำถามวัดความสามารถในการหาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร ● คำถามเกี่ยวกับการใช้คำในบริบท 	<ul style="list-style-type: none"> ● โดยปกติเป็นแบบทดสอบสมรรถภาพเป็นแบบทดสอบวินิจฉัยปัญหาการเรียน (prognostic) ● มีคำถามที่ใช้วัดความสามารถในการเรียนรู้อย่างรวดเร็วโดยอาศัยความจำอยู่ด้วย ● ภาษาที่ใช้ในข้อคำถามอาจเป็นภาษาสมมติที่ต้องศึกษาจากตัวอย่างในคำสั่ง คำชี้แจงในการทำแบบทดสอบก่อนลงมือตอบคำถาม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ทำนายล่วงหน้าว่าผู้เรียนจะมีปัญหาในการเรียนแบบใด เพื่อเตรียมหลักสูตรให้เหมาะสม ● ใช้จัดระดับผู้เรียนตามความสามารถ

ประเภทของแบบทดสอบ	เนื้อหา	ลักษณะเฉพาะ	จุดประสงค์ของการทดสอบ
4. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าในการเรียน (progress test) เช่น แบบทดสอบประจำบท	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรงตามบทเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลที่ครูสร้างขึ้นเองหรือเป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่บริษัทผู้สร้างบทเรียนสร้างขึ้นประกอบหนังสือ ● เป็นแบบทดสอบวัดจุดย่อยของภาษา (discrete point test) ● เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้วัดความก้าวหน้าในการเรียนเป็นระยะ ๆ ● ใช้เพื่อจัดการเรียนซ่อมเสริม ● ใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอน
5. แบบทดสอบวินิจฉัยปัญหา ระหว่างเรียน (diagnostic test)	<ul style="list-style-type: none"> ● เนื้อหารายละเอียดปลีกย่อยของภาษา เช่น ความรู้เรื่องศัพท์ การออกเสียง การฟัง กฎไวยากรณ์ การอ่านจับใจความ 	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นแบบทดสอบวัดจุดย่อยของภาค (discrete point test) ● เป็นบทฝึกเฉพาะเป็นเรื่อง ๆ ไป เพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดที่บอกจุดอ่อนหรือจุดเด่นของผู้เรียนแต่ละคนได้ เช่น บทฝึกเรื่อง tense หรือบทฝึกเกี่ยวกับการออกเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ● ใช้วินิจฉัยข้อเด่นและข้อด้อยของผู้เรียน ● ใช้กำหนดหลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนทักษะเฉพาะหรือทักษะย่อยในระดับต่าง ๆ ● ใช้กำหนดวิธีและเทคนิคการสอนที่จะช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนได้

ประเภทของแบบทดสอบ	เนื้อหา	ลักษณะเฉพาะ	จุดประสงค์ของการทดสอบ
6. แบบทดสอบสรุปรวบยอด (Summative test)	<ul style="list-style-type: none"> • ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นแบบทดสอบที่ถามครอบคลุมเนื้อหาทุกจุดประสงค์สำคัญของหลักสูตร • เป็นแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล • วิธีการทดสอบควรเป็นการวัดทักษะรวมหรือทักษะสัมพันธ์ (integrative test / global test) • เน้นความสามารถในระดับการสื่อสาร ความหมายการถ้อย โอนความรู้และการ วิพากษ์วิจารณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้ทดสอบเป็นระยะ ๆ ตลอด หลักสูตร • ใช้ตัดสิน ได้ / ตก • ใช้กำหนดระดับคะแนนเพื่อระบุความสามารถของ ผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ ในกลุ่ม
7. แบบวัดทางจิตวิทยา เช่น แบบวัดเจตคติ แบบวัดแรงจูงใจ แบบวัดความสนใจ แบบวัดบุคลิกภาพ	<ul style="list-style-type: none"> • คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น การปฏิบัติตน การแสดงออก ต่อภาษาอังกฤษ และชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ 	<ul style="list-style-type: none"> • คำถามมักเป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า (rating scale) เป็นระดับตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่งไปจนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่บางมาตราใช้ตัวเลขระบุระดับ บางแบบทดสอบใช้การตรวจสอบรายการ (check list) 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อการจัดเตรียมหลักสูตรปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ประเภทของแบบทดสอบ	เนื้อหา	ลักษณะเฉพาะ	จุดประสงค์ของการทดสอบ
<p>8. แบบทดสอบข้อเขียน (paper-pencil test)</p> <p>9. แบบทดสอบแบบให้ปฏิบัติ (performance test)</p>	<ul style="list-style-type: none"> คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาภาษาตามองค์ประกอบของภาษา การอ่านระดับต่าง ๆ การเขียนเรียงความ กิจกรรม หรือชิ้นงานที่ต้องทำตามคำสั่ง ภาษาที่ใช้ในการพูดตามสถานการณ์ต่าง ๆ 	<p>ให้ทำเครื่องหมายหน้าคำหรือข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้รับการทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> บางแบบวัด เช่น แบบวัดแรงจูงใจ อาจให้ตอบคำถามแบบเลือกตอบ แต่กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละตัวเลือกไม่เท่ากัน เช่น ถ้าชอบข้อ ก = 0 ข = 1 ค = 2 เป็นต้น เป็นทั้งแบบทดสอบอัตนัยและปรนัย ผู้สอบตอบคำถามในกระดาษด้วยการเขียน หรือทำเครื่องหมายตอบ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สอบต้องแสดงพฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถหรือความชำนาญในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้วัดความรู้ ความเข้าใจ (receptive skills) ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน ใช้วัดความสามารถในการพูดทางอ้อม ใช้ประเมินความสามารถในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ใช้วัดความสามารถในการพูดและการเขียนโดยตรง

5.2 การสร้างลักษณะเฉพาะของข้อทดสอบและแบบทดสอบและการกำหนดสัดส่วนของเนื้อหาในแบบทดสอบ

ลักษณะของแบบทดสอบที่ดีนั้น ได้กล่าวถึงไปแล้วในบทที่ 2 ซึ่งได้แก่ แบบทดสอบที่มีความตรง (validity) ความเที่ยง (reliability) ความสะดวกในการนำไปใช้ (practicality) ความเหมาะสมกับผู้ถูกทดสอบ คือ มีความยากง่ายพอเหมาะและมีค่าอำนาจจำแนกสูง แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงในรายละเอียดว่าจะทำให้แบบทดสอบมีลักษณะดังกล่าวได้อย่างไร

วิธีการที่จะทำให้แบบทดสอบมีลักษณะหรือคุณสมบัติตามต้องการ มีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการสร้างแบบทดสอบ
2. การสร้างแบบทดสอบ
3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ
4. การวิเคราะห์และปรับปรุงข้อทดสอบ

5.2.1 การวางแผนการสร้างแบบทดสอบ

ในการวางแผนการสร้างแบบทดสอบนั้น ผู้สร้างข้อสอบต้องดำเนินการดังนี้

5.2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการทดสอบให้ชัดเจน

สิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้สร้างข้อสอบจะต้องทราบคือ จะทดสอบเพื่ออะไร จะนำผลการสอบไปใช้อะไร อย่างไร เช่น ต้องการนำไปใช้เพื่อ:

1. ตัดสินว่ามีความรู้และทักษะในเรื่องที่ได้เรียน ไปแล้วมากน้อยเพียงใด
2. วัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้
3. จัดลำดับความสามารถของนักเรียน
4. ประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู
5. ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร
6. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ

เช่น การให้ทดสอบย่อย (quizzes) บ่อย ๆ

7. วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเรียน

ผลการทดสอบสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน แต่ละด้านอาจได้ประโยชน์ไม่เท่ากัน ดังนั้น ผู้สร้างแบบทดสอบจำเป็นต้องทราบว่า จะใช้ผลการสอบไปทำอะไร

5.2.1.2 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่ต้องการวัด: การวิเคราะห์หลักสูตร

ขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่ต้องการวัดจะทราบได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชาที่สอนในกระบวนวิชานั้น เพราะเนื้อหาวิชาคือกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการเรียนการสอน หลังจากวิเคราะห์แล้วสามารถที่จะคัดเลือกตัวแทนเนื้อหาทดสอบให้ได้ตามสัดส่วนที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่สอนได้

การศึกษาขอบเขตเนื้อหาวิชาที่ต้องการวัดนี้ หากมีการกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาไว้โดยละเอียด แต่ละบทมีเนื้อหาแสดงอยู่แล้ว ในขั้นนี้ก็เพียงแต่สำรวจเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการทดสอบให้ครบถ้วนเท่านั้น โดยดูจากจุดประสงค์รายวิชา ซึ่งมักจะเขียนในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ อยู่แล้ว แต่ถ้าไม่มีการเขียนไว้ในรูป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องพยายามตีความให้เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเสียก่อน ถ้ามีเพื่อนครูช่วยในขั้นนี้ จะทำให้ได้เนื้อหาถูกต้องเหมาะสมสำหรับเลือกมาทำการทดสอบได้ดีขึ้น

1) ขั้นตอนในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดเนื้อหาในแบบทดสอบ

1.1) ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Goal)

โดยทั่วไปจุดประสงค์ของหลักสูตรมีหลายระดับเพื่อให้สามารถนำไปใช้กำหนดเนื้อหา จัดหาวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรม ที่จะทำให้อบรมผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ โดยแยกย่อยออกมาเป็นระดับจากเป้าหมายกว้าง ๆ ในระดับชาติไปจนถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะรายวิชา รายหัวข้อ เนื้อหาที่สอนดังต่อไปนี้

ก. จุดประสงค์ระดับชาติ (Goal)

จุดประสงค์ระดับชาติ (Goal) ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 คือ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นเนื้อหาวิชา (Content Based Instruction) และเน้นความสามารถในการแสดงออก (Productive skills) มากขึ้น

ข. จุดประสงค์ของหลักสูตร

จุดประสงค์ในระดับนี้ต้องดูแยกไปตามระดับการจัดการศึกษาแต่ละระดับ คือ หลักสูตรระดับประถม มัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา

ตัวอย่าง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับวัฒนธรรม
2. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับสูงหรือประกอบอาชีพ
3. เพื่อให้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษ ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้
4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ
5. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราว และวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

6. เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

เมื่อพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรจะเห็นได้ว่าการที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์เหล่านี้ได้นั้น ต้องให้ทั้งความรู้ในเนื้อหาวิชา และต้องจัดโอกาสให้ได้ฝึกฝนทักษะ ทั้ง 4 ด้าน

ก. จุดประสงค์ของกลุ่มวิชา

ตามโครงสร้างหลักสูตรเนื้อหาหลักสูตรแบ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้มีขอบเขตเนื้อหาที่สามารถจัดสอนได้สะดวก จึงมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์ของกลุ่มวิชาไว้เป็นหลักยึดถือปฏิบัติต่อไป เช่น จุดประสงค์ของรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก จุดประสงค์ของกลุ่มวิชาเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบเข้ม

ตัวอย่าง จุดประสงค์ของกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษหลัก

จากรายละเอียดของหลักสูตรภาษาอังกฤษหลัก ระดับมัธยมปลาย พ.ศ. 2539 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนไว้ดังนี้

ภาษาอังกฤษหลัก 15-16

1. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับระดับที่เรียน
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมอันหลากหลายและสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษ
4. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
5. เพื่อพัฒนาเจตคติ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ มีนิสัยใฝ่หาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ

ง. จุดประสงค์ของรายวิชาทั่วไป

จุดประสงค์ในระดับนี้เป็นจุดประสงค์ของการเรียนรู้ทั่วไปรายวิชาเป็นสื่อที่ผู้สร้างหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ บอกให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลในด้านใดบ้าง จุดประสงค์ของการเรียนรู้ในระดับนี้จึงเป็นจุดประสงค์ที่ระบุไว้เฉพาะเจาะจงสำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งโดยกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้และวัดได้

โดยง่ายด้วยแบบทดสอบ เช่นพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย และพฤติกรรมที่ไม่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบโดยตรง เช่นพฤติกรรมด้านจิตพิสัย แต่บางครั้งจุดประสงค์บางข้อที่เขียนไว้ไม่ระบุให้ชัดเจนว่าหมายถึงพฤติกรรมอย่างไร ฉะนั้น จึงอาจมีการตีความแตกต่างกันไปได้

ตัวอย่าง จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน เขียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(จากการกำหนดของกลุ่มโรงเรียนส่วนกลาง กลุ่ม 4)

1. อ่านประกาศ โฆษณา แล้วตอบคำถามได้
2. อ่านคำแนะนำวิธีปฏิบัติ เช่น ฉลาก คำสั่ง คำเตือน แล้วระบุรายละเอียดได้
3. อ่านบทคัด บทความ แล้วจับใจความสำคัญ รายละเอียดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นได้
4. อ่านข่าวแล้วจับใจความสำคัญและระบุรายละเอียดได้
5. อ่านการ์ตูน นิทาน และข่าวแล้วเล่าเรื่อง สรุปเรื่อง หรือแสดงความคิดเห็นได้
6. อ่านบทร้อยกรองหรือเพลงแล้วตอบคำถามได้
7. อ่านเรื่องสั้น เรื่องเล่า หรือหนังสือเพิ่มเติม จากที่กำหนดได้ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและสรุปเรื่องได้
8. อ่านเรื่องหรือข้อความตามแนวที่กำหนดให้จากเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้

จ. จุดประสงค์เฉพาะของแต่ละหัวข้อของเนื้อเรื่องที่ทำการสอน จุดประสงค์ในระดับนี้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละบทเรียนหรือแต่ละชั่วโมง สมมติว่าในจุดประสงค์ของรายวิชาข้อ 6

"อ่านบทร้อยกรองหรือเพลงแล้วตอบคำถามได้"

ผู้สอนหรือผู้ออกข้อสอบต้องนำมาตีความต่อไปอีกว่า

- 1) ร้อยกรองประเภทใด มีระดับความยากง่ายแค่ไหน
- 2) คำถามที่ต้องการให้ตอบเป็นคำถามประเภทใดบ้าง ตอบได้ยาก - ง่ายเพียงไร
- 3) .. ต้องตอบคำถามให้ได้ปริมาณเท่าใด (กี่ข้อหรือกี่เปอร์เซ็นต์) เช่น

1. เมื่อกำหนดเพลงให้อ่าน 1 เพลงที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับชั้น ผู้เรียนสามารถตอบคำถาม Yes/ No และ Wh - question ได้ถูกต้อง 8 ข้อใน 10 ข้อ

2. เมื่อกำหนดโคลงให้อ่าน 1 บท ผู้เรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เคยเรียนมาก่อน โดยอาศัยบริบทช่วยได้ 4 ใน 5 คำ

แต่ในกรณีของการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการเขียนข้อทดสอบนั้นอาจจะไม่กำหนดเกณฑ์ หรือปริมาณที่จะต้องตอบให้ถูกต้อง ถ้าไม่ได้มีจุดประสงค์ที่จะตัดสินประเมินความสามารถแบบอิงเกณฑ์

1.2) วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละรายวิชา โดยสร้างตารางแจกแจงให้ครอบคลุมตาม จุดมุ่งหมายแต่ละหัวข้อของรายวิชาในหลักสูตรโดยแยก หรือรวม เนื้อหาเป็นหน่วยความรู้ หรือ ประสบการณ์ เป็นเรื่อง ๆ หรือหัวข้อ ๆ แล้วนำเนื้อหานั้นมาเรียงลำดับตามเกณฑ์ เช่น จากง่าย ไปยาก จากก่อนไปหลัง (ตามลำดับการนำเสนอเนื้อหา) การวิเคราะห์เนื้อหานี้ ควรทำที่เดียว ทั้งกระบวนวิชา

ตารางที่ 11 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดมุ่งหมายรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน

จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา/ ทักษะ						รวม
	ศัพท์	ข้อเท็จจริง	ใจความสำคัญ	รายละเอียด	แสดงความคิดเห็น	ถ่ายโอนความรู้	
1. อ่านประกาศ โฆษณา แล้วตอบคำถามได้	//	//	//	//	//	//	12
2. อ่านคำแนะนำ วิธีปฏิบัติ เช่น ฉลาก คำสั่ง คำเตือน และระบุรายละเอียดได้							3
3. อ่านบทคัด บทความ แล้วจับใจความรายละเอียดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นได้			//	//	//		6
4. อ่านข่าวแล้วจับใจความสำคัญและระบุรายละเอียดได้			/	/			2
5. อ่านการ์ตูน นิทาน และเข้าใจแล้วเล่าเรื่องสรุปเรื่อง หรือแสดงความคิดเห็นได้		///	///	///	///		12
6. อ่านบทหรือกรองหรือเพลงแล้วตอบคำถามได้	//	//	//	//	//	//	12
7. อ่านเรื่องสั้น เรื่องเล่า หรือหนังสือเพิ่มเติมจากที่กำหนดได้แล้วตอบคำถาม เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและสรุปเรื่องได้	///	///	///	///	///	///	18
8. อ่านเรื่องหรือข้อความตามแนวที่กำหนดให้จากเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้						//	2
รวม	7	10	13	16	12	9	67

หมายเหตุ: ในการกำหนดเนื้อหาตามตารางนี้ พิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ถ้ามีประเภทของข้อความที่ให้อ่านก็ประเภท จะบันทึกรอยขีดในตารางให้มีจำนวนเท่ากัน

จากตัวอย่างจุดมุ่งหมายรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน ที่นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำการทดสอบจะเห็นได้ว่าบางข้อยังไม่มิลักษณะเฉพาะเพียงพอที่จะกำหนดคำถามได้ เช่นในข้อ 1 เพราะยังไม่ชัดเจนลงไปว่าต้องการให้ตอบคำถามประเภทใดได้บ้าง ดังนั้น จึงควรกำหนดในจุดมุ่งหมายว่าอ่านแล้วสามารถตอบคำถามประเภทข้อเท็จจริง ถามความหมายของคำศัพท์ในบริบท ถามใจความสำคัญ ถามให้ตีความ เป็นต้น

หลังจากวิเคราะห์เนื้อหาได้แล้วต้องนำมาวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในแต่ละจุดมุ่งหมายด้วย

ตัวอย่าง เช่น

1. อ่านโฆษณาแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (factual information) ได้.....
(ความรู้ - ความจำ)
2. อ่านโฆษณาแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ในบริบทได้.....
(ความ เข้าใจ)
3. อ่านเรื่องสั้นแล้วสามารถบอกในความสำคัญของเรื่องได้.....(ความเข้าใจ)
4. อ่านเรื่องสั้นแล้วสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องและรายละเอียดสนับสนุนในลักษณะการเขียนเค้าโครงเรื่อง (Outline) ได้ (การสังเคราะห์)
5. อ่านข่าวแล้วสามารถบอกได้ว่าเป็นข่าวประเภทใด.....(การวิเคราะห์)
6. อ่านเรื่องสั้นแล้วสามารถตัดสินใจได้ว่าเรื่องนั้นสมควรได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดเรื่องสั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด.....(การประเมินค่า)

1.3) กำหนดน้ำหนักของเนื้อหาแต่ละหน่วย / หัวข้อ และพฤติกรรมลงในตาราง

เมื่อได้เนื้อหาและพฤติกรรมที่จะทำการทดสอบแล้ว นำเนื้อหาและพฤติกรรมนั้น ๆ มาบันทึกในตาราง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย

เนื้อหา	พฤติกรรม ความรู้ ความจำ	ความคิด-ปัญญา					รวม	อันดับ ความ สำคัญ
		ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินผล		
1. ความสามารถในการอ่านแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง คัพท์	1, 2, 3, 4, 6, 7	1, 3, 4, 5, 6, 7					12	1
2. ความสามารถในการอ่านแล้วจับใจความสำคัญ		1, 3, 4, 5, 6, 7					6	2
3. ความสามารถในการอ่านแล้วบอกรายละเอียด		1, 3, 4, 5, 6, 7					6	2
4. ความสามารถในการอ่านแล้วแสดงความคิดเห็น							6	2
5. ความสามารถในการถ่ายทอดความเข้าใจด้วยการเขียนแสดงความคิดเห็น						1, 3, 4, 5, 6, 7	1	3
							1	3
6. ความสามารถในการอ่านตามแนวที่กำหนดให้			8				1	3
รวม	6	18	1		1	7	33	

ตัวเลขที่อยู่ในตารางที่ 10 คือหมายเลขข้อของจุดประสงค์รายวิชา ตัวอย่างเช่นในช่องความเข้าใจ ของช่องเนื้อหา ช่องที่ 1 คือ คำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง มีเลข 1, 3, 4, 5, 6, 7 หมายความว่า จุดประสงค์รายวิชาข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7 ต้องการสอนให้เกิดพฤติกรรมด้านความเข้าใจ ส่วนจุดประสงค์ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 7 ก็ต้องการให้เกิดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ จุดประสงค์ข้อ 3, 5 ต้องการให้เกิดพฤติกรรมด้านการประเมินผลตัดสิน เป็นต้น

ตัวเลขในตารางสามารถนำไปพิจารณากำหนดสัดส่วนของพฤติกรรมที่ต้องการวัดและประเมินผลในการทดสอบ

จากตารางที่ 10 ทำให้สรุปได้ว่า

1. พฤติกรรมที่ต้องการวัด มีจำนวน 5 พฤติกรรม คือ
 - 1) ความรู้ ความจำเกี่ยวกับศัพท์และข้อเท็จจริงของสิ่งที่อ่าน
 - 2) ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านทั้งในประเด็นและในประเด็นสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยของเนื้อเรื่อง
 - 3) การนำไปใช้
 - 4) การสังเคราะห์
 - 5) การประเมินผล
2. จากพฤติกรรมหลักทั้ง 5 ข้อ แยกเป็นพฤติกรรมย่อยได้เป็น 67 พฤติกรรม ดังแสดงในตารางที่ 9
3. ความสามารถในการอ่านเพื่อหาข้อเท็จจริงมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านความเข้าใจมีความสำคัญมากที่สุด
4. ในการออกข้อสอบสำหรับวิชานี้ นั้น แปลความหมายได้ว่า ถ้าจะออกข้อสอบ 33 ข้อ ต้องถามเกี่ยวกับความรู้ความจำ 6 ข้อ ในเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงของสิ่งที่อ่าน และถามเกี่ยวกับความเข้าใจ 18 ข้อ เกี่ยวกับคำศัพท์ ใจความสำคัญ รายละเอียด และข้อเท็จจริง

ดังนั้นถ้าต้องการออกข้อสอบจำนวน 60 ข้อ ต้องคำนวณหาสัดส่วน (จำนวนข้อ) ของแบบทดสอบฉบับนี้โดยใช้หลักการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ดังนี้

เดิม 33 ข้อ	เปลี่ยนเป็น	60 ข้อ	
เดิม 12 ข้อ	เปลี่ยนเป็น	60×12	$= 20.18 = 21$
		<u>33</u>	
เดิม 6 ข้อ	เปลี่ยนเป็น	60×6	$= 10.90 = 11$
		<u>33</u>	
เดิม 6 ข้อ	เปลี่ยนเป็น	60×6	$= 10.90 = 11$
		<u>33</u>	

$$\text{เดิม 6 ข้อ เปลี่ยนเป็น } \frac{60 \times 6}{33} = 10.90 = 11$$

$$\text{เดิม 1 ข้อ เปลี่ยนเป็น } \frac{60 \times 1}{33} = 1.81 = 2$$

$$\text{เดิม 1 ข้อ เปลี่ยนเป็น } \frac{60 \times 1}{33} = 1.81 = 2$$

$$\text{เดิม 1 ข้อ เปลี่ยนเป็น } \frac{60 \times 1}{33} = 1.81 = 2$$

1.4) สร้างตารางวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

5.2.1.3 สร้างตารางเพื่อสร้างแบบทดสอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และพฤติกรรมที่ต้องการทดสอบ การสร้างตารางจะทำให้สามารถแบ่งสัดส่วนเนื้อหาของแบบทดสอบตามความสำคัญของจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาแต่ละตอนได้ดีขึ้น ทำให้สามารถสร้างแบบทดสอบที่สะท้อนหรือเป็นตัวแทนความรู้ความสามารถที่นักเรียนควรจะได้เรียนรู้ได้

ผลจากการคำนวณหาสัดส่วนของข้อสอบแต่ละประเภทสามารถนำไปสร้างตารางเพื่อสร้างแบบทดสอบได้ ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ตัวอย่างตารางเพื่อสร้างแบบทดสอบรายวิชาภาษาอังกฤษ อ่าน - เขียน

เนื้อหา	พฤติกรรม ความรู้ ความจำ	ความคิด-ปัญญา					รวม	อันดับ ความ สำคัญ
		ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินผล		
1. ความสามารถในการอ่านเพื่อหาข้อเท็จจริง	11	11					21	1
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ		11					11	2
3. ความสามารถในการอ่านเพื่อหารายละเอียด		11					11	2
4. ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น						11	11	2
5. ความสามารถในการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่าน					2		2	3
6. ความสามารถในการอ่านตามแนวที่กำหนด			2				2	3
รวม	11	33	2		2	13	60	

จากตารางแสดงให้เห็นราวกับว่าวิชาภาษาอังกฤษอ่าน - เขียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรพุทธศักราช 2539 นี้ เน้นพฤติกรรมด้านความเข้าใจมากกว่าระดับอื่น ๆ และเน้นพฤติกรรมทางสมอง คือ ความคิด สติปัญญามากกว่าความสามารถในการท่องจำ

การสร้างตารางเพื่อสร้างแบบทดสอบ: การกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบ (Test Specification)

Alderson (1996 : 9 - 13) กล่าวถึงการกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบไว้ว่า เป็นข้อความที่บอกอย่างเป็นกิจลักษณะว่าแบบทดสอบนั้น ๆ ทดสอบอะไร และทดสอบอย่างไร เป็น “พิมพ์เขียว” ที่จะต้องยึดเห็นหลักสำหรับเขียนข้อสอบต่อไป และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แบบทดสอบนั้นมีความตรงเชิงโครงสร้าง หรือความตรงตามทฤษฎี (construct validity) ลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบเป็นเอกสารที่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการภายใน (เช่น รู้เฉพาะผู้ออกข้อสอบเท่านั้น) บางครั้งจึงต้องเก็บไว้เป็นความลับลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบเป็นส่วนที่สำคัญในกระบวนการประเมินผล เช่นเดียวกันกับการแจกแจงรายละเอียดเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาในหลักสูตร

การกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ ควรจะแสดงให้เห็นกรอบทฤษฎีหรือแนวคิดที่ยึดเป็นหลักในการทดสอบ เป็นการแจกแจงให้เห็นว่า สิ่งที่แบบทดสอบต้องการจะวัดหรือทดสอบคืออะไรบ้าง ต้องเกี่ยวข้องกับอย่างไร เป็นกระบวนการในขั้นประยุกต์ทฤษฎีความเชื่อมาใช้ในการปฏิบัติ ที่เป็นแนวทางให้ผู้เขียนข้อสอบปฏิบัติตาม พร้อมทั้งเป็นแนวทางบอกให้ผู้ใช้ข้อสอบทราบว่า จะนำไปใช้ได้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ Alderson (2000: 124)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบจะยึดจุดมุ่งหมายรายวิชาหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นหลัก แต่การยึดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นหลักมีปัญหา เนื่องจากอาจมีการบ่งชี้พฤติกรรมปลีกย่อยที่ไม่สำคัญและขัดกับธรรมชาติ เพราะเน้นแต่สิ่งที่สามารถแสดงออกมาให้เห็นได้มากกว่าความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ทำให้การวัดและประเมินผลทำได้ แต่กับพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นได้เท่านั้น ไม่ช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะเน้นที่พฤติกรรมตอบสนอง (response) ของผู้เรียนในขณะที่การปรับปรุงการเรียนการสอนจำเป็นต้องเน้นที่สิ่งเร้าที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งก็คือเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนนั่นเอง ทำให้ยากต่อการปรับปรุงหรือจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม ดังนั้น ในปี ค.ศ. 1975 Hively และ Reynolds ได้ตีพิมพ์หนังสือชื่อ “Domain-Referenced Testing in Special Education” ออกมาเผยแพร่และนำเสนอรายการทดสอบแบบใหม่ คือ การทดสอบอิงปริเฉท (อังกฤษ วงศ์โสธร 2525) ซึ่งยึดทฤษฎีการเรียนรู้เป็นหลัก มุ่งออกข้อสอบให้มากข้อเพื่อครอบคลุมครบถ้วนตามโครงสร้างเนื้อหาเพื่อให้เป็นตัวแทนที่แท้จริงของโครงสร้างวิชา โดยมุ่งให้ใช้ผลการสอบของผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง ตีความไปถึงความรู้ความสามารถของเขาในสาขาวิชานั้น ๆ ได้

ด้วยเหตุนี้ จึงมีการกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบแบบที่เรียกว่า Domain - Referenced Test ขึ้นมาใช้ เป็นการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาวิชาและพฤติกรรมของผู้เรียนไว้เป็นหลักในการพิจารณาเขียนข้อทดสอบ ไม่ใช่เขียนข้อสอบจากการวัดอุปสงค์เชิงพฤติกรรม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการออกข้อสอบเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (สงบ ลักษณะ 2525 : 1 - 14)

การพัฒนาแบบทดสอบหรือการสร้างแบบทดสอบโดยอิงปริเขต (domain) มีขั้นตอนดังนี้ (Thorndike, 1982 : 2)

- 1) กำหนดขอบเขตของปริเขต
- 2) กำหนดรูปแบบของข้อทดสอบเพื่อใช้เป็นตัวกระตุ้น
- 3) กำหนดวิธีการตอบของผู้ถูกทดสอบ
- 4) กำหนดปริมาณของข้อสอบที่สุ่มจากปริเขต
- 5) กำหนดเกณฑ์ที่ผู้เรียนจะต้องทำได้เพื่อแสดงว่ารอบรู้ (mastered) หรือเกิดการเรียนรู้ในปริเขานั้น ๆ แล้ว

คำว่าปริเขต หรือ ปริเขต (domain) นั้น Millman (1974 : 31) ให้คำอธิบายไว้ว่าเป็นกลุ่ม (ของอะไรก็ได้) ที่ประกอบไปด้วยหน่วยเล็ก ๆ ย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น การกำหนดปริเขตก็คือการกำหนดขอบเขตเนื้อหา ประสบการณ์ และพฤติกรรมที่ต้องการทดสอบนั่นเอง ปริเขานี้กำหนดขึ้นได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา / ทักษะ กระบวนการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และเป้าหมายที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลังจากวิเคราะห์แล้ว ต้องมีคำอธิบายที่ชัดเจน เข้าใจง่าย นำไปปฏิบัติได้โดยอาจจะให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากขั้นตอนที่เสนอโดย Thorndick ซึ่งมีลักษณะที่ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) คำอธิบายปริเขต
- 2) วัตถุประสงค์ในการวัดในรูปของพฤติกรรม
- 3) ขอบเขต เนื้อหาของการทดสอบ
- 4) คำอธิบายวิธีทดสอบ
- 5) รูปแบบของการทดสอบ
- 6) ขอบเขตตัวลง
- 7) คำอธิบายวิธีการทำข้อสอบ
- 8) สถานการณ์ การสอบ / สภาพการสอบ
- 9) เกณฑ์การให้คะแนน
- 10) ตัวอย่างข้อทดสอบ

อย่างไรก็ดี การกำหนดลักษณะหรือรายละเอียดของแบบทดสอบ ตลอดจนรูปแบบ (layout หรือ format) ที่กำหนดขึ้นไว้เป็นแบบฉบับ (model) นั้น ไม่มีเพราะมักจะเป็นข้อมูลที่สงวนไว้เป็นเรื่องลับเฉพาะหรือเป็นเอกสิทธิ์ของแต่ละสถาบันที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการภายในมากกว่าจะ

ต้องการเผยแพร่ แต่เพื่อให้เข้าใจดีขึ้นจึงขอเสนอตัวอย่างลักษณะเฉพาะของข้อทดสอบให้ศึกษาดังนี้

วิชาภาษาอังกฤษหลักทักษะย่อยที่ 1.1

ตัวอย่าง ลักษณะเฉพาะของข้อทดสอบ

แบบที่ 1

พฤติกรรมที่ต้องการวัด

ความสามารถในการอ่าน

พฤติกรรมย่อย

1.1 ระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

คำอธิบาย

กำหนดข้อความที่เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองให้อ่านแล้วผู้เรียนสามารถบอกใจความสำคัญ (main idea) ของเรื่องที่อ่านได้

ขอบเขต

ข้อความที่นำมาให้อ่าน อาจนำมาจากแหล่งเนื้อหาต่อไปนี้ บทความ ขำว บทโฆษณา บทบรรณาธิการ คอลัมน์จดหมายถึงบรรณาธิการ บทเพลง โคลง กลอน จากหนังสือพิมพ์รายวัน วารสาร นิตยสาร สารานุกรม หนังสือ แผ่นพับต่าง ๆ

ลักษณะคำถาม	ลักษณะคำตอบ
<p>1. คำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยนำข้อความจากแหล่งต่าง ๆ ที่ระบุได้ในขอบเขตประมาณ 100-150 คำ มาให้ผู้เรียนอ่าน โดยมีคำชี้แจงให้ผู้ตอบทราบว่าต้องตอบคำถามด้วยการปฏิบัติอย่างไร</p> <p>2. ลักษณะของคำถาม ต้องถามให้ผู้เรียนระบุความของเรื่องในรูปแบบการนำเสนอต่าง ๆ แบบใดแบบหนึ่ง เช่น บอกสาระสำคัญ จุดมุ่งหมาย ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง ที่ควรจะเป็น ฯลฯ</p> <p>3. การตั้งคำถาม ต้องไม่เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบปรากฏชัดแจ้งที่สามารถตอบได้ทันทีโดยไม่ต้องใช้ความคิดพิจารณา</p>	<p>1. ตัวเลือกจะเป็นถ้อยคำหรือข้อความที่สรุปสาระสำคัญของเรื่อง 4 ตัวเลือกที่มีคำตอบที่ถูก 1 ตัวเลือก</p> <p>2. ลักษณะตัวลวง</p> <p>2.1 ตัวลวงที่มีความสำคัญเป็นรอง</p> <p>2.2 ตัวลวงที่สรุปสาระที่สำคัญไม่สมบูรณ์ครบถ้วน</p> <p>2.3 ตัวลวงที่เป็นข้อความที่ดีความหมายผิดที่เกิดจากการอ่านไม่เข้าใจ</p>

ตัวอย่างข้อสอบ

Directions: Read the following passage and answer questions, Nos. 1-3

The park is situated on two active volcanoes in the South Pacific. There are many hidden hazards for the unwary and those unfamiliar with volcanic environments. Wear adequate clothing and sturdy shoes; stay on designated trails and do not enter closed areas or lava tubes; carry and consume water and use precaution against excessive sun exposure. Volcanic fumes are hazardous to your health and can be life-threatening. Visitors with heart or breathing problems, infants, young children and pregnant women are especially at risk and should avoid stopping at Sulphur Banks, Uma Crator, and other areas where fumes are present.

1. What is this passage about?
 - A. Volcanoes
 - B. Health problems for tourists
 - C. Precautions for pregnant women
 - D. Basic visit recommendations
2. What is the purpose of this passage?
 - A. To warn people about the bad weather
 - B. To suggest people what to bring and wear
 - C. To advertise one of the tourists attractions
 - D. To give advice of making a safe visit to active volcanoes
3. Which is TRUE?
 - A. While taking part in this tour, stay on the bus only.
 - B. Joining this type of tour requires it most carefulness.
 - C. A person with a heart problem should not join this tour.
 - D. Things recommended for joining this tour are warm clothes, umbrella, strong and solid shoes, water.

5.2.1.4 เลือกประเภทของข้อสอบ (เลือกเครื่องมือ) ที่จะใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา และพฤติกรรม ที่ระบุไว้ในตาราง และควรออกข้อสอบเพื่อไว้ด้วย เพราะอาจจะต้องตัดบางข้อที่ไม่เหมาะสมทิ้งไป และควรเตรียมออกข้อสอบไว้แต่เนิ่น ๆ

การตัดสินใจว่าจะใช้แบบทดสอบประเภทใด ควรพิจารณาจากหลักการดังต่อไปนี้คือ

1. สะดวกต่อการให้คะแนน
2. ลักษณะคำถามสามารถใช้ถามได้ครอบคลุม
3. ประหยัดเวลาในการตรวจ
4. ประหยัดรายจ่าย
5. สามารถจัดสร้างและนำไปใช้ได้สะดวก

เนื่องจากเนื้อหาภาษา สถานการณ์ที่ต้องใช้มีมากมาย การสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา หรือ กำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบบางครั้งก็ต้องจำกัดขอบเขตให้แคบลงเช่นตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างตารางการสร้างแบบทดสอบไวยากรณ์

Test Conte Test Type	Verb Forms	Preposi- tions	Arti- cles	Modi- fiers	Pro- nouns	Conjunctives & Connectives	Total
Multiple choice (Knowledge)							
%	25	5		10	5	5	50
number of items	5	1	-	2	1	1	10
Completion (Transfer)							
%	10		5	5	5		25
number of items	2		1	1	1		5
Cloze (Communication)							
%		15	5			5	25
number of items		3	1			1	5
Totals							
%	35	20	10	15	10	10	100
number of items	7	4	2	3	2	2	20

หลังจากที่วิเคราะห์เนื้อหาได้แล้ว บางครั้งก็กำหนดลักษณะเฉพาะสำหรับการทดสอบที่มีรายละเอียดสำหรับยึดเป็น “พิมพ์เขียว” ในการเขียนข้อทดสอบได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง การกำหนดลักษณะเฉพาะสำหรับแบบทดสอบการอ่านสำหรับทดสอบนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการทดสอบ

แบบทดสอบสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานี้ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อยๆ หลายชุดที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่ต้องการจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายของแบบทดสอบชุดนี้คือ เลือกนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษเพียงพอที่จะใช้แสวงหาผลประโยชน์จากการเรียนในระดับสูง และเพื่อระบุขอบข่ายเนื้อหาทางภาษาที่ผู้เข้าทดสอบมีปัญหาหรือข้อบกพร่องที่อาจจะต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

แบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย ๆ 4 ชุด คือ:

การอ่าน (Reading) 60 นาที

การเขียน (Writing) 60 นาที

การฟัง (Listening) 30 นาที

การพูด (Speaking) 15 นาที

การรายงานผลการสอบจะแยกรายงานตามแบบทดสอบย่อย 4 ชุดดังกล่าว แต่ละแบบทดสอบจะมีการกำหนดลักษณะเฉพาะของตัวเอง

แบบทดสอบการอ่าน

เวลาที่กำหนดให้: 1 ชั่วโมง

จุดเน้นของการทดสอบ: ความสามารถในการอ่านที่ต้องการในการทำแบบทดสอบชุดนี้อยู่ในระดับ 5 - 7 ของมาตรวัดของ the English Speaking Union (ESU) - Yardstick Scale ผู้เข้าสอบจะต้องแสดงความสามารถในการอ่านตำราเรียน บทความ และสื่ออื่นๆ ที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิชาการตามความต้องการ ผู้เข้าสอบจะต้องแสดงความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน ดังต่อไปนี้

1) การอ่านผ่านๆ อย่างรวดเร็วเพื่อทำความเข้าใจว่าสิ่งที่อ่านเกี่ยวข้องกับอะไรอย่างกว้างๆ (Skimming)

2) การอ่านเฉพาะที่เพื่อหารายละเอียดที่ต้องการ (Scanning)

3) การอ่านเพื่อจับประเด็น (getting the gist)

4) การแยกใจความสำคัญออกจากรายละเอียดสนับสนุน

- 5) การแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
- 6) การหาข้อมูลและความคิดเห็นที่แอบแฝงอยู่ในที่ต่าง ๆ
- 7) การหาความหมายของคำที่ไม่รู้ความหมายจากบริบท
- 8) ความเข้าใจความสัมพันธ์ของคำ / ข้อความในประโยคเดียวกัน
- 9) ความเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อความระหว่างประโยคและย่อหน้าต่าง ๆ
- 10) ความเข้าใจหน้าที่ของประโยคและย่อหน้าต่าง ๆ ในการสื่อความหมาย

แหล่งเนื้อหา: หนังสือตำราวิชาการ บทความ บทวิจารณ์ บทความในหนังสือพิมพ์ที่ให้ข้อมูลทางวิชาการ เนื้อหาที่จะนำมาออกข้อสอบไม่ควรจะเป็นเนื้อหาเน้นหนักไปในทางสาขาวิชาใด สาขาวิชาหนึ่ง และไม่ควรทำให้คนที่ไม่มีความรู้เรื่องนั้น ๆ เสียเปรียบ ข้อความทุกข้อความควรจะเป็นเรื่องที่ผู้อ่านที่มีความรู้ในทุกสาขาวิชาอ่านได้เข้าใจ ควรมีคำอธิบายความหมายของข้อความหรือคำที่มีความหมายเฉพาะในตอนที่ยำเป็น

ข้อความที่นำมาให้อ่าน: ควรมีประมาณ 4 เรื่อง แต่ละเรื่องควรมีเนื้อหาต่างสาขาวิชากัน 2 ใน 4 นั้น ควรเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิต ความรู้ด้านสุขภาพร่างกาย ส่วนอีก 2 เรื่องนั้นเป็นเรื่องทางวิทยาศาสตร์ เรื่องทั้ง 4 ควรจะมีลักษณะรูปแบบภาษาที่ใช้ต่าง ๆ กัน เช่น เรื่องหนึ่งอาจจะเป็นบทนำของผลของบทความทางวิชาการ เรื่องอื่น ๆ อาจจะเป็นการศึกษาค้นคว้า การอธิบายผลของการทดลอง และการอภิปรายผล เป็นต้น ข้อความที่นำมาให้อ่าน ควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ แต่ไม่ใช่ทำให้เกิดความสลดหดหู่ทุกข์โศก เรื่องโศกนาฏกรรมหรือความหายนะที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่นานนัก ไม่ควรนำมาให้อ่านในข้อสอบ ข้อความที่นำมาควรเป็นข้อความที่มีปรากฏอยู่จริงในแหล่งเนื้อหาที่กล่าวมาแล้ว (authentic texts) แต่อาจจะนำมาดัดแปลงได้เล็กน้อย เช่น ทำให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น หรือทำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ความยาวของข้อความที่ให้อ่านทั้งหมดควรจะประมาณ 2500 ถึง 3000 คำ

สิ่งที่ทดสอบ: คำถามแต่ละข้อควรเป็นตัวแทนของความสามารถในการอ่านที่ระบุไว้ข้างต้น ผู้ออกข้อสอบควรพยายามออกข้อสอบให้กระจายวัดความสามารถทุกด้าน ไม่ใช่วัดความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือ 2 - 3 เรื่องมากกว่าความสามารถด้านอื่น ๆ มาก

ประเภทของข้อคำถาม: ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่าน ควรมีประมาณ 40 - 50 ข้อ คือ แต่ละเรื่องที่นำมาให้อ่านควรถามคำถามสัก 12 คำถาม แต่ละข้อความและคำถามจะอยู่ในตอนเดียวกันที่นับเป็น 1 ส่วน ของแบบทดสอบ แต่ละข้อคำถามจะมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน คำถามที่ถามอาจจะเป็นแบบปลายเปิด (ให้เขียนตอบได้) แต่ต้องสามารถให้คะแนนได้อย่างเป็นปรนัย ผู้ออกข้อสอบควรทำเฉลยคำตอบให้อย่างสมบูรณ์แนบไปพร้อมกับข้อสอบฉบับร่าง

ผู้ออกข้อสอบควรใช้รูปแบบ (format) หรือเทคนิคการทดสอบหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งอาจจะได้แก่:

- ให้บอกหัวเรื่องที่เหมาะสม
- จับคู่
- เติมตาราง แผนภูมิ หรือเขียนคำอธิบายรูป ตาราง แผนภูมิ
- หยิบยกคำที่อยู่ในข้อความออกมาตรง ๆ / ลอกข้อความจากเนื้อเรื่อง
- ถ่ายโอนข้อมูล
- ตอบคำถามสั้น ๆ
- เติมคำในช่องว่าง
- เรียงลำดับขั้นตอนของกระบวนการ หรือเรียงลำดับเหตุการณ์

ผู้ออกข้อสอบอาจจะใช้รูปแบบอื่น ๆ อีกก็ได้ แต่ต้องพยายามให้สามารถให้คะแนนได้อย่างยุติธรรม

คำแนะนำในการทำข้อสอบ / คำสั่ง

ในหน้าแรกของแบบทดสอบจะมีคำแนะนำในการทำข้อสอบโดยทั่ว ๆ ไปให้ แต่ผู้ออกข้อสอบควรให้คำแนะนำหรือคำสั่งเฉพาะในแต่ละตอน และให้ตัวอย่างประกอบด้วย ภาษาที่ใช้ในคำแนะนำหรือคำสั่งไม่ควรยากเกินความสามารถที่ระบุไว้ใน Yardstick ระดับ 4 ของ ESU

การกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบสำหรับผู้ประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบที่สร้างขึ้นทุกฉบับต้องมีหลักการ หรือทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังเป็นความเชื่อบางอย่างเกี่ยวกับภาษาคืออะไร สมรรถภาพทางภาษาประกอบด้วยอะไรบ้าง การเรียนการสอนภาษาจะต้องเกี่ยวข้องกับอะไรบ้างและผู้เรียนทำอย่างไรกับภาษาหรือใช้ภาษาไปทำอะไรบ้าง ทฤษฎีเหล่านี้อาจจะแสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจนในแบบทดสอบ หรืออาจจะแฝงอยู่ก็ได้ ผู้สร้างแบบทดสอบส่วนใหญ่จะรู้สึกแปลกใจที่จะได้ยินใครมาบอกว่าเขามีทฤษฎีอะไรอย่างนี้อยู่ในการสร้างแบบทดสอบของเขา แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าแบบทดสอบของเขาไม่มีความเชื่อ หรือทฤษฎีอะไรยึดเป็นหลัก แบบทดสอบทุกฉบับเป็นการเอาความเชื่อในเรื่องที่เกี่ยวกับภาษามาแสดงออกให้เห็นในรูปของการปฏิบัติโดยอาจจะแสดงหรือบอกให้รู้อย่างชัดเจน หรือเพียงแต่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ “การหยั่งรู้” หรือ “สัญชาตญาณ” (intuition) ของตนเองที่จะมองเห็นทฤษฎีหรือความเชื่อที่แฝงอยู่นี้

แต่ละทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้หรือการทดสอบทางภาษาจะประกอบด้วย หลักการหรือความเชื่อมั่น (Construct) หรือ แนวคิดทางด้านจิตวิทยา (psychological concepts) หลาย ๆ อย่าง ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่น บางทฤษฎีการอ่านก็ระบุว่าหลักการหลายอย่างที่ต้องใช้

ในการอ่าน (เช่น skimming, scanning เป็นต้น) และหลักการเหล่านี้ก็มีลักษณะเฉพาะตัวที่ทำให้แตกต่างกันไป

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างหรือทฤษฎี (construct validation) จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการประเมินว่าแบบทดสอบวัดหรือบอกให้รู้ว่า ความเชื่อหรือหลักการที่ยึดถือในการประเมินผลคืออะไร ได้ดีเพียงใด

ดังนั้น การกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบจึงต้องคิดเพื่อสำหรับผู้ตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบด้วย และลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบประเภทนี้ต้องแสดงให้เห็นกรอบทฤษฎีที่ยึดเป็นหลักในการสร้างข้อสอบด้วยและต้องแจกแจงในรายละเอียดว่าแต่ละหลักการเกี่ยวกับการเรียนรู้ การใช้ภาษา ความสามารถทางภาษานั้นสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร เช่นเดียวกับต้องบอกความสัมพันธ์ของทฤษฎีหรือหลักการเหล่านี้กับจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบทดสอบชุดนี้ขึ้นมาด้วย

Bachman(et. al. 1988) ได้กำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบในลักษณะนี้ในการทำการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อเปรียบเทียบข้อสอบของ the University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES) กับแบบทดสอบของ Educational Testing Service (ETS) แต่ในขณะเดียวกันก็ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบไปด้วย กรอบทฤษฎีของ Bachman แบ่งออกเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ ตอนที่ว่าด้วยเรื่องของความสามารถทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร อีกตอนหนึ่งว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิธีทดสอบด้านต่าง ๆ รูปแบบของกรอบทฤษฎีของ Bachman จะมีลักษณะดังแสดงข้างล่างนี้

กรอบการวิเคราะห์ความสามารถทางภาษาและแง่มุมต่าง ๆ ที่ทำการทดสอบของ Bachman (Bachman's Framework of Communicative Language Ability and Test Method Facets)

I. ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1. ความรู้ความสามารถในการจัดระบบการเรียบเรียง

- ความรู้ความสามารถทางไวยากรณ์หรือ โครงสร้างกฎเกณฑ์ของภาษา คำศัพท์ ระบบคำ โครงสร้างประโยค ระบบเสียง / การใช้อักษรแทนเสียง
- ความรู้ความสามารถในการจัดเรียบเรียงเนื้อหาในข้อความ การเชื่อมความ การเรียบเรียงให้เกิดสุนทรีย์ในการใช้ภาษา

2. ความรู้ความสามารถในการใช้หรือปฏิบัติเกี่ยวกับภาษา

- ความรู้ความสามารถในการใช้ถ้อยคำสำนวน
- การใช้คำทำหน้าที่สื่อความคิด การใช้คำทำหน้าที่ควบคุมจัดการให้เหมาะสม การใช้คำทำหน้าที่บอกเหตุผลการคิดไตร่ตรอง การใช้คำทำหน้าที่บอกจินตนาการความรู้สึก
- ความรู้ความสามารถทางภาษาศาสตร์ในด้านที่เกี่ยวข้องกับสังคม

- ความรู้สึกถึงความแตกต่างของภาษาถิ่นหรือภาษาลักษณะต่าง ๆ กัน ความรู้สึกถึงระดับของชนิดภาษาที่ใช้กับบุคคลต่างสถานภาพกัน ความรู้สึกถึงการใช้ภาษาที่เป็นแบบดั้งเดิมของตนเอง ความสามารถในการตีความสิ่งที่มีวัฒนธรรมเข้าไปเกี่ยวข้องหรือที่เป็นการเปรียบเทียบ

(แปลจาก Bachman 1990 : บทที่ 4)

II. แง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการทดสอบ

1. แง่มุมต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อม

- ความคุ้นเคยกับสถานที่และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการทดสอบ
- เวลาที่ใช้ในการทดสอบ
- สภาพแวดล้อมทางกายภาพอื่น ๆ

2. แง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับคำสั่ง / คำแนะนำในการสอบ

- การจัดเรียงเรียงแบบทดสอบ
- ลักษณะที่เด่นชัดของแต่ละตอนของแบบทดสอบ การเรียงลำดับตอน ความสำคัญของแต่ละตอน

- การแบ่งสัดส่วนเวลา

คำสั่ง / คำแนะนำ

- ภาษาที่ใช้ (เป็นภาษาแม่หรือภาษาที่เรียน) ช่องทาง (พูด, ดู) การกำหนดลักษณะกระบวนการและกิจกรรมที่จะให้ทำ การเปิดเผยเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

3. แง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งที่นำมาใช้ทดสอบ (input)

รูปแบบ

- ช่องทางที่ใช้นำเสนอ (ผ่านทางหู หรือผ่านทางตา) วิธีการนำเสนอ (การรับเข้า) รูปแบบของการนำเสนอ (อยู่ในรูปของภาษา ไม่อยู่ในรูปของภาษาหรือทั้ง 2 แบบ) สื่อที่ใช้ในการนำเสนอ (“สด” “เตรียมไว้ล่วงหน้า” หรือทั้ง 2 แบบ) ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอ (ภาษาแม่ ภาษาที่เรียน หรือทั้งสองอย่าง) ลักษณะสิ่งที่ถาม (เจาะจง ทั่วไป) ระดับความเร็วในการทำข้อสอบ

ลักษณะของภาษา

- ความยาว ข้อความที่นำมาตั้งกระทู้ถาม (ความถี่และลักษณะเฉพาะของคำศัพท์ ระดับของการใช้บริบท การให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประเภทของข้อมูล หัวข้อเรื่อง ระดับภาษา) ลักษณะการเรียบเรียง (ไวยากรณ์ การเชื่อมความ การเรียบเรียงถ้อยคำสำนวน) ลักษณะของการใช้ภาษา (พูดอ้อมค้อม ไม่พูดตรงจุด ลักษณะการใช้ในสังคม)

4. แง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำตอบที่คาดหวัง
รูปแบบ

- ช่องทาง วิธีการ ประเภทของคำตอบ รูปแบบของคำตอบ ภาษาที่ใช้ในการตอบ

ลักษณะของภาษา

- ความยาว เนื้อหาที่นำมาตั้งกระทู้ถาม (คำศัพท์ ระดับของการใช้บริบท การให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประเภทของข้อมูล หัวเรื่อง ระดับภาษา)

- ลักษณะการเรียบเรียง (ไวยากรณ์ การเชื่อมความ การเรียบเรียงถ้อยคำ ลำดับ)

- ลักษณะการใช้ภาษา (พูดอ้อมค้อม ไม่ตรงจุด ลักษณะการใช้ในสังคม)

ข้อจำกัดในการตอบ

- ช่องทาง รูปแบบ ลักษณะการเรียบเรียง การนำเสนอ และการใช้สำนวนภาษา เวลา หรือความยาวของคำตอบ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่นำมาใช้ทดสอบกับคำตอบ

- มีการโต้ตอบกัน

- ไม่มีการโต้ตอบกัน

- คัดแปลง

(แปลจาก Alderson, 1996: 17-19 ซึ่งสรุปความจาก Bachman 1990 : 81-109)

สำหรับเนื้อหาในแบบทดสอบนั้นในการกำหนดลักษณะเฉพาะสำหรับผู้ตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบถึงแม้จะไม่ระบุไว้ก็เห็นได้อย่างเด่นชัดจนว่า ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดตามทฤษฎีที่นำมาใช้ แต่ปัจจุบันนี้นักวิจัยทางการทดสอบทางภาษาก็ยังไม่แน่ใจว่าตัวแปรตัวใดมีผลกระทบต่อความตรงตามทฤษฎีบ้าง ดังนั้นจึงต้องทำให้การกำหนดลักษณะเฉพาะของการตรวจสอบสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นั่นคือ ต้องพยายามระบุลงไปในการกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบสำหรับผู้ที่จะประเมินความตรงด้วยว่า มีเนื้อหาอะไรบ้าง โดยให้รายละเอียดว่าจะวัดความสามารถอะไรบ้าง ความสามารถเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไร วิธีทดสอบที่จะใช้คืออะไร วิธีเหล่านี้จะมีผลหรือไม่ผลต่อการวัดความสามารถเหล่านี้และจะใช้เกณฑ์อะไรในการประเมิน

จากตัวอย่างการกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบที่กล่าวมาให้คุณข้างต้น คงจะเป็นแนวทางให้ครุณาไปใช้สร้างลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบขึ้นมาใช้ในโรงเรียนได้ แต่การสร้างนี้หากทำเป็นคณะจะช่วยให้งานได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

5.2.2 การสร้างแบบทดสอบ: การเขียนข้อสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบนั้นครูต้องเขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตรและการกำหนดลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test Specification / Item Specification) ที่เรียกว่าเป็น “พิมพ์เขียว” (blue print) ของแบบทดสอบนั่นเอง ข้อสอบที่สร้างขึ้นจะต้องวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตารางหรือในพิมพ์เขียว

การเขียนข้อสอบให้เป็นข้อสอบที่มีคุณภาพดีนั้น ผู้เขียนข้อสอบจะต้องมีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. รู้เทคนิคการเขียนข้อสอบ
2. รู้ลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ
3. รู้หลักการวัดและประเมินผล
4. รู้เนื้อหาวิชาที่จะเขียนข้อสอบ
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร

แต่ละเรื่องข้างต้นนั้นในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงไปแล้วในบทต้น ๆ แต่ไม่สามารถจะให้รายละเอียดได้มากนัก เนื่องจากแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดที่ต้องกล่าวมากมาย สำหรับเรื่องเทคนิคการเขียนข้อสอบนั้น ผู้เขียนขอแนะนำหนังสือ ชื่อ เทคนิคการเขียนข้อสอบ ของ ดร. ชาล แพร์คกุล ที่สามารถจะช่วยให้ “เขียนข้อสอบเป็น” และถ้าเขียนเป็นอยู่แล้วจะทำให้ “เขียนข้อสอบเก่ง” อย่างน่าอัศจรรย์ทีเดียว

5.3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

การที่จะตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบได้นั้น คงต้องตอบคำถามว่า “แบบทดสอบที่มีคุณภาพมีลักษณะอย่างไร?”

ในบทที่ 2 ได้กล่าวไปแล้วว่าแบบทดสอบที่มีลักษณะที่ดีเป็นอย่างไร แต่ไม่ได้กล่าวถึงในรายละเอียดว่าจะตรวจสอบได้อย่างไรว่าแบบทดสอบนั้นมีลักษณะที่ดี ในบทนี้จึงจะกล่าวถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบดังต่อไปนี้

- การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ
- การตรวจสอบความตรง (Validity)
 - ความตรงตามเนื้อหา
 - ความตรงตามเกณฑ์
 - ความตรงตามโครงสร้าง

- การพิจารณาคุณสมบัติอื่นๆ ที่จะช่วยให้แบบทดสอบมีคุณภาพดี
 - การพิจารณาความยากง่าย
 - การพิจารณาอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
 - ความยุติธรรมของแบบทดสอบ
 - ประโยชน์ใช้สอย

5.3.1 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคือ ความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการสอบของนักเรียน กลุ่มเดียวกันเมื่อสอบด้วยแบบทดสอบฉบับนั้นหลาย ๆ ครั้ง

แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นสูงหมายความว่า คะแนนที่ได้จากการสอบแบบทดสอบ ฉบับนั้นเป็นที่เชื่อถือได้ กล่าวคือไม่ว่าผู้สอบจะสอบด้วยแบบทดสอบฉบับนั้นก็ครั้งก็ตาม เขาก็จะ ได้คะแนนเหมือนเดิมทุกครั้งไปหรืออาจจะได้สูงหรือต่ำไปบ้างเล็กน้อยเนื่องจากผู้สอบมีพัฒนาการ ดีขึ้น เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น หรือ เกิดจากสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในการสอบ แต่หากมีการ จัดอันดับผู้ที่เข้าสอบในกลุ่มเดียวกันแล้ว อันดับยังคงเดิมแม้คะแนนจะเปลี่ยนไปบ้างถือว่าผลการ สอบเชื่อถือได้ มีความเชื่อมั่นสูง ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00

แบบทดสอบฉบับใดมีค่าความเชื่อมั่นเป็น 1.00 หมายความว่าแบบทดสอบฉบับนั้นเมื่อ นำไปใช้ทดสอบผลที่ได้เชื่อถือได้สูงสุด ถ้าแบบทดสอบฉบับใดมีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.00 (ศูนย์) หรือใกล้เคียง แสดงว่าแบบทดสอบฉบับนั้นขาดความเชื่อมั่น คะแนนที่ได้จากการทดสอบแบบ ทดสอบฉบับนั้นเชื่อถือไม่ได้ สอบครั้งแรกอาจจะได้คะแนนสูง แต่พอสอบครั้งที่สองอาจจะได้ คะแนนต่ำ

แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาใช้ควรจะมีค่าความเชื่อมั่นเท่าใด

ตามปกติปริมาณความเชื่อมั่น จะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการนำแบบทดสอบไปใช้ ถ้าเรา ต้องการจะใช้ผลการทดสอบเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาวิชาที่ครูสอน ก็อาจจะใช้แบบทดสอบที่ยัง ไม่รู้ค่าความเชื่อมั่นได้ แต่ถ้าจะใช้ผลการสอบไปจัดอันดับความสามารถของนักเรียนในกลุ่มผลจาก การวัดก็จะต้องมีความเชื่อมั่นสูง หรือสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นมาใช้ในห้องเรียนควรมีค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แต่ถ้าเป็นแบบทดสอบมาตรฐานจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ขึ้นไปจึงจะเป็น แบบทดสอบที่ดี (เดอนใจ เกตุษา 2532: 121) แต่ Law (1964 : 332) กล่าวว่าความเชื่อมั่นของแบบ ทดสอบต่างกันไปตามทักษะที่วัดเช่น โดยทั่วไปทักษะการพูดค่าความเชื่อมั่นควรเป็น 0.70 - 0.79 การฟัง 0.80 - 0.89 การอ่าน 0.90 - 0.99

5.3.1.1 วิธีหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

วิธีหาความเชื่อมั่นที่นิยมใช้มีอยู่ 3 แบบ คือ

1) การสอบซ้ำ (test - retest reliability)

วิธีนี้เป็นการวัดความมั่นคงในการตอบ (measure of stability) เป็นการหาความเชื่อมั่นโดยการนำข้อสอบฉบับหนึ่งไปให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งทำซ้ำ 2 ครั้ง ในเวลาที่ใกล้เคียงกัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับการใช้วิธีการนี้คือ “การเว้นช่วงเวลาของการสอบ 2 ครั้ง” ถ้าระยะเวลาในการสอบครั้งแรกกับครั้งที่สองเร็วเกินไป เช่นภายในวันเดียวกัน หรือ เว้น 1 วัน ผู้สอบอาจจะยังจำคำตอบที่สอบครั้งแรกได้ แต่ถ้าปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปนานเป็นเดือน เป็นปีจึงสอบครั้งที่ 2 ก็อาจจะทำให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้เพิ่มขึ้น ระยะเวลาที่เหมาะสมนั้น Bachman (1990: 182) กล่าวว่า ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน แต่ต้องพยายามให้มีอิทธิพลของการฝึกฝนเรียนรู้เพิ่มเติมกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอบเข้าไปเกี่ยวข้องให้น้อยที่สุด

สูตรสำหรับหาความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ คือ

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ

r = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนผู้เข้าสอบ

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งแรก

$\sum x^2$ = คะแนนจากการสอบครั้งแรกแต่ละตัวยกกำลังสองแล้วนำมาบวกกัน

$(\sum x)^2$ = คะแนนจากการสอบครั้งแรกทั้งหมดรวมกัน แล้วยกกำลังสอง

$\sum y$ = ผลรวมของคะแนนจากการสอบครั้งหลัง

$\sum y^2$ = คะแนนจากการสอบครั้งหลังแต่ละตัวยกกำลังสองแล้วนำมาบวกกัน

$(\sum y)^2$ = คะแนนจากการสอบครั้งหลังทั้งหมดรวมกัน แล้วยกกำลังสอง

อนึ่ง ในการทดสอบครั้งที่ 2 นั้น ถ้ามีนักเรียนขาดสอบไปบ้าง (ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้) เมื่อนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบ 2 ครั้ง มาคำนวณหาความเชื่อมั่น ให้แยกกระดาษคำตอบของคนที่ขาดสอบในการสอบครั้งที่สอง ออกจากกระดาษคำตอบของการสอบครั้งแรก เพื่อให้จำนวนนักเรียนในการสอบทั้ง 2 ครั้งเท่ากัน และเป็นกลุ่มเดียวกัน

2) การวัดความเป็นคู่ขนาน (parallel - form reliability)

การหาความเชื่อมั่นแบบนี้ทำได้โดยการนำข้อสอบ 2 ฉบับซึ่งเป็นคู่ขนานกันไปสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่ง แล้วหาความสัมพันธ์ของคะแนน 2 ชุดที่ได้ นั่น ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้อาจบอกถึงการวัดความเป็นคู่ขนานของข้อสอบ

จึงอาจกล่าวได้ว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่หาด้วยวิธีนี้ไม่สามารถจะบอกถึงความแม่นยำหรือความเที่ยงตรงในการตอบคำถามของนักเรียน แต่จะบอกว่า ข้อสอบมีข้อคำถามที่เป็นตัวแทนของสิ่งที่จะวัดได้พอเพียงหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ในการสอบผลสัมฤทธิ์ ด้วยแบบทดสอบฉบับหนึ่งนั้น ถ้าจะต้องออกข้อสอบวัดกันจริง ๆ แล้วจะต้องใช้ข้อคำถามถึง 1,000 ข้อ แต่เราไม่สามารถทำได้จึงต้องสุ่มตัวอย่างมาให้เพียงพอที่จะเป็นตัวแทนความรู้ความสามารถทั้งหมด วิธีการที่จะให้ข้อคำถามเป็นตัวแทนที่แท้จริงคือ สร้างข้อสอบในวิชาเดียวกัน 2 ชุด โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน มีระดับความยากง่ายเท่ากัน มีอำนาจจำแนกเหมือนกัน แล้วนำผลจากการสอบข้อสอบ 2 ชุด นั้นมาหาค่าสหสัมพันธ์ ถ้าผลที่ได้มีความสัมพันธ์กันสูงหมายความว่าข้อสอบ 2 ชุดนั้น มาหาค่าสหสัมพันธ์ ถ้าผลที่ได้มีความสัมพันธ์กันสูง หมายความว่าข้อสอบ 2 ชุดนั้นวัดเนื้อหาเดียวกันจริง สำหรับสูตรการคำนวณหาความเชื่อมั่นนั้นใช้สูตรเดียวกันกับการหาแบบการสอบซ้ำ คือ

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ

X = คะแนนที่ได้จากการสอบข้อสอบฉบับ ก

Y = คะแนนที่ได้จากการสอบข้อสอบฉบับ ข

แต่วิธีการคาดคะเนความเชื่อมั่นโดยวิธีคู่ขนานนี้ มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเวลาที่ทำ การสอบข้อสอบ 2 ชุด แบบเดียวกับการหาแบบการสอบซ้ำ อย่างไรก็ตาม การหาความเชื่อมั่นโดยใช้ข้อสอบคู่ขนานก็มีข้อจำกัด เนื่องจากข้อสอบคู่ขนานสร้างยาก ส่วนใหญ่มักจะใช้ในข้อสอบมาตรฐาน ซึ่งตามปกติแล้วข้อสอบมาตรฐานวิชาหนึ่งจะต้องมีหลาย ๆ ชุด (form) การหาความเชื่อมั่นแบบใช้ข้อสอบคู่ขนานนี้ก็เช่นเดียวกับแบบสอบซ้ำ คือ ถ้าช่วงเวลาที่สอบ 2 form เว้นห่างกันมาก ก็จะทำให้ความเชื่อมั่นของข้อสอบต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

3) การวัดความคงที่ภายใน (inter- item consistency)

ก. แบบแบ่งเป็นข้อคู่ - ข้อคี่ (split half reliability index)

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนี้ทำได้ โดยการนำข้อสอบฉบับที่ ต้องการหาความเชื่อมั่นไปทำการทดสอบกับนักเรียน 1 ครั้ง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ซึ่งในการตรวจนี้จะต้องใช้ key สำหรับตรวจ 2 ชุด คือ key ของข้อคู่ และ key ของข้อคี่

วิธีการตรวจแบบนี้จะทำให้สามารถแยกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนออกเป็น 2 ชุด คือ คะแนนของข้อคู่ และคะแนนของข้อคี่ แล้วนำคะแนน 2 ชุดที่ได้มาหาค่าสหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรดังนี้

$$r_{1/2,1/2} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ

$r_{1/2,1/2}$ = ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบครึ่งฉบับ

X = คะแนนของข้อคู่

Y = คะแนนของข้อคี่

ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้นี้จะบ่งบอกความเป็นคู่ขนานของข้อสอบกลุ่มข้อคู่และกลุ่ม ข้อคี่ เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้เป็นค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบเพียงครึ่งฉบับ จึงจำเป็นต้องนำค่าความเชื่อมั่นนั้นมาขยายให้เป็นค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ Spearman - Brown ดังนี้

$$\text{ความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ } (r_{xx}) = \frac{2 \times \text{ความเชื่อมั่นของข้อสอบครึ่งฉบับ}}{1 + \text{ความเชื่อมั่นของข้อสอบครึ่งฉบับ}}$$

หรืออาจเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$r_{xx} = \frac{2 \times \text{ความเชื่อมั่นของข้อสอบครึ่งฉบับ}}{1 + \text{ความเชื่อมั่นของข้อสอบครึ่งฉบับ}}$$

สูตรนี้ใช้เมื่อต้องการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เมื่อขยายความยาวของข้อสอบให้มีความยาวเป็น 2 เท่าของข้อสอบฉบับเดิม ดังนั้นถ้าต้องการขยายความยาวของข้อสอบให้มีความยาวเป็นจำนวน K เท่าของข้อสอบฉบับเดิมแล้วสามารถหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบฉบับใหม่ได้จากสูตร

$$r_{xx} = \frac{Kr}{1 + (K - 1)r}$$

เมื่อ

r_{xx} = ความเชื่อมั่นของข้อสอบฉบับใหม่ที่มีความยาวเป็น k เท่าของฉบับเดิม

r = ความเชื่อมั่นของข้อสอบฉบับเดิม

K = จำนวนเท่าของข้อสอบที่ขยายให้ยาวขึ้น

หลักการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีแบ่งเป็นข้อคู่กับข้อคี่นี้ ใช้หลักการเดียวกันกับการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบคู่ขนาน คือ ค่าความเชื่อมั่นจะเป็นตัวบ่งบอกว่า คำถามเป็นตัวแทนของสิ่งที่จะวัดหรือไม่ ถ้าข้อสอบข้อคู่ กับข้อคี่ แต่ละคู่วัดเนื้อหาเดียวกัน และมีความยากง่ายใกล้เคียงกันแล้ว ค่า r_{xx} ที่หาได้จะมีค่าสูง

การหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบแบ่งเป็นข้อคู่ - ข้อคี่ นั้นดีกว่าแบบคู่ขนาน ตรงที่ไม่ต้องออกข้อสอบ 2 ฉบับ และเมื่อนำข้อสอบไปทดสอบกับนักเรียน 1 ครั้ง ก็สามารถนำมาหาความเชื่อมั่นได้ วิธีนี้จึงเป็นที่นิยมใช้มาก เพราะสะดวกกว่าแบบสอบซ้ำหรือแบบคู่ขนาน แต่การหาความเชื่อมั่นแบบนี้ ก็ยังไม่ค่อยสะดวกมากนัก เพราะต้องมาทำ key 2 ชุด ตรวจสอบคะแนนของนักเรียนแต่ละคน และวิธีการนี้ไม่เหมาะสำหรับนำมาใช้หาความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบจำกัดเวลาในการตอบมาก ๆ ที่ผู้สอบต้องทำแข่งกับเวลา (speeded tests)

ข. แบบคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson)

การหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบนี้ เป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวกที่สุด วิธีนี้ดีตรงที่สอบเพียงครั้งเดียวก็สามารถนำมาคะแนนมาหาความเชื่อมั่นได้โดยไม่ต้องนำข้อสอบมาแบ่งครึ่ง สูตรการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแบบคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน มี 2 สูตร คือ K - R20 และ K - R21 ดังนี้

$$\text{KR20: } r_{xx} = \frac{K}{1+K} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right]$$

$$\text{KR21: } r_{xx} = \frac{K}{1+K} \left[1 - \frac{\bar{X}(K-\bar{X})}{KS_x^2} \right]$$

เมื่อ

r_{xx} = ความเชื่อมั่นของข้อสอบฉบับใหม่ที่มีความยาวเป็น k เท่าของฉบับเดิม

n = จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก (เช่น ถ้าข้อสอบข้อ 1 มีคนตอบถูก 40 คน จากนักเรียนทั้งหมด 50 คน p จะมีค่าเท่ากับ $40 / 50 = 0.80$)

q = สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อผิด ($q = 1 - p$)

$\sum pq$ = ผลรวมทั้งหมดของ pq

\bar{X} = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนน =

ข้อแตกต่างระหว่าง KR_{20} และ KR_{21} คือ การหาความเชื่อมั่นแบบ KR_{21} ยึดหลักว่า ข้อสอบแต่ละข้อต้องมีความยาก - ง่ายเท่ากัน (มีค่า p เท่ากันทุกข้อ) ถ้าคำถามแต่ละข้อมีความยาก - ง่ายต่างกันแล้ว ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากสูตรจะมีค่าต่ำกว่าความเป็นจริงเล็กน้อย

สูตร KR_{21} เป็นที่นิยมใช้ของครูทั่วไปมากกว่าสูตร KR_{20} ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการคิดคำนวณง่ายกว่า เพราะเพียงแต่คำนวณหา ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (\bar{X}) และค่าความแปรปรวนของคะแนน (ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูต้องหาอยู่แล้ว หลังจากตรวจข้อสอบเสร็จ) ก็สามารถหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบได้โดยการใช้สูตร KR_{20} นั้น ครูจะหาได้ก็ต่อเมื่อครูหาค่า p และ q ของแต่ละข้อมาคูณกัน แล้วยังต้องหาผลบวกของผลคูณเหล่านั้นด้วยซึ่งเป็นการเสียเวลามากกว่า ครูจึงไม่ค่อยนิยมหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR_{20}

ก. แบบโคเอฟฟิเชียนแอลฟา (Coefficient alpha)

การหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบนี้ เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับหาความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอัตนัย ซึ่งสามารถทำได้โดยการนำข้อสอบที่ต้องการหาค่าความเชื่อมั่น ไปทำการทดสอบกับนักเรียนเพียงครั้งเดียว แล้วนำมาตรวจให้คะแนน ต่อจากนั้นจึงนำคะแนนที่นักเรียนแต่ละคนได้มาแทนค่าในสูตรหาความเชื่อมั่นเป็นดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ

α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K = จำนวนข้อของข้อสอบ

S_i^2 = ค่าความแปรปรวนของข้อสอบ 1 ข้อ ดังนั้น ถ้ามีข้อสอบ 5 ข้อก็จะต้องคำนวณหาค่า S_i^2 5 ครั้ง

S_x^2 = ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

ซึ่ง S_i^2 หาได้จากสูตรต่อไปนี้

$$S_i^2 = \frac{N \sum X_i^2 - \sum (X_i)^2}{N(N-1)} \quad \text{หรือ} \quad \frac{\sum f_i^2 - \sum (fx)^2 / N}{N-1}$$

เมื่อ

N = จำนวนผู้เข้าสอบ

X_i = คะแนนที่นักเรียนแต่ละคนทำให้ได้จากการตอบข้อสอบที่ i

f = จำนวนความถี่

5.3.1.2 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนน

ให้นักเรียนคนหนึ่งทำข้อสอบฉบับหนึ่งซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง คะแนนที่ได้ในแต่ละครั้งนั้น จะแปรปรวนไปไม่เหมือนเดิม ความแปรปรวนของคะแนนนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเชื่อมั่นของการทดสอบ ถ้าข้อสอบมีความเชื่อมั่นสูงคะแนนก็มีความแปรปรวนน้อย ในการสอบนักเรียนหลาย ๆ ครั้ง นี้ ทำให้สามารถคาดคะเนความแปรปรวนของคะแนนได้ ตัวที่ใช้ในการคาดคะเนความแปรปรวนนี้เราเรียกว่า “ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด” ซึ่งเขียนย่อ ๆ ได้เป็น $SE_{(meas)}$ ซึ่ง $SE_{(meas)} = S \sqrt{1 - r_{xx}}$

ตามปกติแล้วในคู่มือการทดสอบมักจะบอกความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดไว้เพราะจำเป็นจะต้องใช้ค่านี้ประกอบการแปลความหมายคะแนนที่ได้จากการสอบ เช่น ค.ช. วินัยสอบภาษาไทยได้ 97 คะแนน และการสอบครั้งนี้ มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน 5 หน่วย ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานนี้จะเป็นตัวกำหนดขอบข่ายของคะแนนจริงที่ ค.ช. วินัยควรจะได้ ถ้าเรากำหนดขอบข่ายของคะแนนภายในช่วง 1 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานแล้ว คะแนนจริงที่ได้นั้น จะเชื่อถือได้เพียง 68% แต่ถ้ากำหนดขอบข่ายของคะแนนจริงให้ตกอยู่ภายใต้ 2 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานแล้ว คะแนนที่ได้นั้นจะเชื่อถือได้ถึง 95% แต่ถ้าจะให้เชื่อถือได้ถึง 99% ก็ต้องให้คะแนนตกอยู่ในช่วงของ 3 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ดังนี้

จำนวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	ระดับของความมั่นใจ	หน่วยของคะแนนที่คลาดเคลื่อนไปจากคะแนน 97	ขอบเขตของคะแนนจริง
1	68%	5	92 - 102
2	95%	10	87 - 107
3	99%	15	82 - 112

ช่วงของคะแนนจริงของการสอบครั้งหนึ่ง จะแคบหรือกว้างขึ้นอยู่กับ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด ถ้าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีมาก ช่วงของคะแนนจริงก็ห่างมาก ถ้าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีน้อยช่วงของคะแนนจริงก็แคบตามลงมาด้วย หรือถ้าคะแนนไม่มีความคลาดเคลื่อนเลย คะแนนจริงก็คือ คะแนนที่สอบได้นั่นเอง จากตัวอย่างข้างบน ถ้าวินัยสอบได้คะแนน 97 คะแนน เรามีความมั่นใจถึง 99% ที่จะเชื่อว่าคะแนนจริงของเขาจะตกอยู่ระหว่างคะแนน 82 - 112

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นกับความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นกับความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน แสดงไว้ในตาราง 7.1 ตารางนี้แสดงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ซึ่งจะแปรเปลี่ยนไปตามค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เราอาจจะสรุปได้ว่าในขณะที่ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคงที่และถ้าค่าความเชื่อมั่นสูงแล้ว ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดจะลดลง ดังนั้น ค่าความเชื่อมั่นยิ่งสูงเพียงใด คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะยิ่งมีความคลาดเคลื่อนลดน้อยลง และถ้าข้อสอบมีความเชื่อมั่นต่ำลง คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะยิ่งมีความคลาดเคลื่อนมากขึ้น

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของคะแนนกับความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

S	ค่าความเชื่อมั่น (r_{xx})					
	.95	.90	.85	.80	.75	.70
30	6.7	9.5	11.6	13.4	15.0	16.4
28	6.3	8.9	10.8	12.5	14.0	15.3
26	5.8	8.2	10.1	11.6	13.0	14.2
24	5.4	7.6	9.3	10.7	12.0	13.1
22	4.9	7.0	8.5	9.8	11.0	12.0
20	4.5	6.3	7.7	8.9	10.0	11.0
18	4.0	5.7	7.0	8.0	9.0	9.9
16	3.6	5.1	6.2	7.2	8.0	8.8
14	3.1	4.4	5.4	6.3	7.0	7.7
12	2.7	3.8	4.6	5.4	6.0	6.6
10	2.2	3.2	3.9	4.5	5.0	5.5
8	1.8	2.5	3.1	3.6	4.0	4.4
6	1.3	1.9	2.3	2.7	3.0	3.3
4	0.9	1.3	1.5	1.8	2.0	2.2
2	0.4	0.6	0.8	0.9	1.0	1.1

ตารางนี้หามาได้จากสูตร: $SE_{(mcas)} = S \sqrt{1 - r_{xx}}$

S = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

r_{xx} = ความเชื่อมั่นของข้อสอบ

ถ้าคู่มือการทดสอบฉบับหนึ่งไม่ได้รายงานค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดไว้ แต่อาจจะประมาณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานได้จากตารางข้างต้น

5.3.1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนั้นนอกจากจะพิจารณาจากค่าที่คำนวณได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ยังควรคำนึงถึงสิ่งอื่นๆ ที่จะทำให้ความเชื่อมั่นสูงหรือต่ำ ประกอบด้วยองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่

1) ความยาวของแบบทดสอบ

ข้อสอบยิ่งมีความยาวมากก็จะยิ่งทำให้มีความเชื่อมั่นมาก เพราะจำนวนข้อสอบที่เป็นตัวแทนความสามารถที่วัดเพิ่มมากขึ้น โอกาสที่จะได้คะแนนจากการเดาลดลง สิ่งสำคัญที่จะต้องระวังในการเพิ่มจำนวนข้อในแบบทดสอบคือ ข้อสอบที่เพิ่มขึ้นนั้นต้องมีคุณภาพใกล้เคียงกับข้อสอบเดิมทั้งในด้านเนื้อหา ความยากง่าย และอำนาจจำแนก

2) ความยากง่ายของข้อสอบ

ข้อสอบที่ยากหรือง่ายเกินไปจะทำให้ข้อสอบมีความเชื่อมั่นต่ำ เพราะคะแนนไม่กระจาย จะไปรวมอยู่ที่คะแนนสูงหรือต่ำมากเกินไป จากความรู้ตรงนี้ทำให้สร้างข้อสอบให้มีความเชื่อมั่นสูงได้โดยทำให้คะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าสอบเท่ากับครึ่งหนึ่ง (50%) ของจำนวนข้อ และให้คะแนนมีการกระจายอยู่ระหว่างคะแนนศูนย์ถึงคะแนนเต็ม

3) ความเป็นปรนัยของแบบทดสอบ

ความเป็นปรนัยของแบบทดสอบหมายถึง ข้อสอบที่มีลักษณะดังนี้คือ

ก. ผู้สอบอ่านโจทย์แล้วเข้าใจตรงกันว่า คำถามนั้นต้องการให้ทำอะไร หรือตอบ อย่างไร

ข. ไม่ว่าจะให้ใครตรวจคำตอบก็จะได้คะแนนเท่ากัน

ค. คะแนนสามารถนำมาแปลความหมายได้ตรงกัน

ความเป็นปรนัยของแบบทดสอบจะเป็นตัวช่วยควบคุมความแปรปรวนของคะแนน อันจะมีผลให้แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นสูงได้

4) ความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่ม

ถ้ากลุ่มผู้สอบมีความสามารถใกล้เคียงกัน จะทำให้การกระจายของคะแนนน้อย คะแนนเกาะกลุ่มกันอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งมากเกินไป ทำให้ความแปรปรวนน้อยลง และความเชื่อมั่นต่ำ ซึ่งอธิบายให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้นจากสูตรการคำนวณต่อไปนี้

$$r_{xx} = 1 - \frac{S_0^2}{S_x^2}$$

เมื่อ

r_{xx} = คือความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

S_x^2 = คือความแปรปรวนของคะแนน

S_0^2 = คือความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของคะแนน

ดังนั้น จากสูตรถ้าความแปรปรวนของคะแนนมีค่ามากจะทำให้ S_0^2 / S_x^2 มีค่าน้อยลงซึ่งจะมีผลทำให้ค่าความเชื่อมั่นสูงขึ้น

5.3.1.4 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์

เนื่องจากวิธีการหาความเชื่อมั่นของการวัดแบบอิงกลุ่มบางวิธีอาจไม่เหมาะสมกับการวัดผลแบบอิงเกณฑ์เพราะการวัดแบบอิงกลุ่มต้องการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนกับเพื่อนคนอื่น ๆ ในกลุ่ม แต่การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ต้องการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนกับเกณฑ์มาตรฐาน

วิธีหาความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์มีหลายวิธี แต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ว่าวิธีใดเหมาะสมที่สุด วิธีการที่มีผู้นำมาใช้เสมอ ๆ คือ

1. วิธีการของ Livingston (1972) อ้างถึงเคอโนใจ เกตุษา (2532) โดยเสนอสูตรในการคำนวณที่ปรับปรุงมาจากวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงกลุ่ม ดังนี้

$$r_{cc} = \frac{r_{xx}^2 S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}{S_x^2 + (\bar{X} - C)^2}$$

เมื่อ

r_{cc} = ความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

r_{xx} = ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบที่คำนวณหาค่าแบบอิงกลุ่ม

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

C = เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับตัดสินว่าใครมีความรู้มากพอที่จะให้ผ่านหรือให้สอบได้

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

2. วิธีของ Harris

Harris (1972) ได้เสนอวิธีหาค่าความเชื่อมั่น โดยแบ่งผู้เข้าสอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ พวกผ่านเกณฑ์ และไม่ผ่านเกณฑ์ เช่นเดียวกับ Livingston แต่เสนอให้ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ด้วยสูตรดังนี้

$$\mu_x^2 = \frac{SS_B}{SS_B + SS_W}$$

เมื่อ

μ_x^2 = ค่าความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์

SS_B = ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม (ซึ่งมีเพียง 2 กลุ่มคือ ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์)
(Sum Square Between)

SS_W = ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม (Sum Square Within)

ตัวอย่าง เมื่อนำแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษหลักชั้น ม. 4 จำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียน 15 คน ได้คะแนน ดังที่นำเสนอในตารางข้างล่างนี้ โดยกำหนดว่านักเรียนที่สอบผ่านจะต้องได้คะแนน 70% ขึ้นไป (14 คะแนน จาก 20 คะแนน)

คะแนนของกลุ่มผ่านเกณฑ์			คะแนนของกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์		
นักเรียนคนที่	X	X ²	นักเรียนคนที่	X	X ²
1	15	225	1	5	25
2	18	324	2	8	64
3	16	256	3	10	100
4	17	289	4	12	144
5	20	400	5	6	36
6	14	196			
7	16	256			
8	16	256			
9	19	361			
10	17	289			
n_j	10	-	5	-	-
$\sum x_{ij}$	168	-	41	-	-
$(\sum x_{ij})^2$	28224	-	1681	-	-
$(\sum x_{ij})^2$	2822.4	-			
$\frac{\sum x_{ij}^2}{n_j}$			336.2	-	-
$\sum x_{ij}^2$	-	2852	-		369

วิธีการหาค่าสถิติต่าง ๆ

1. กลุ่มที่สอบผ่านเกณฑ์ ($n_j = 10$)

$$\begin{aligned}\sum x_{ij} &= 15 + 18 + 16 + 17 + 20 + 14 + 16 + 16 + 19 + 17 = 168 \\ (\sum x_{ij})^2 &= (168)^2 = 28224 \\ \frac{(\sum x_{ij})^2}{n_j} &= \frac{28224}{10} = 2822.4 \\ \sum x_{ij}^2 &= 225 + 324 + 256 + 289 + 400 + 196 + 256 + 256 + 361 + 289 = 2852\end{aligned}$$

2. กลุ่มที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ ($n_j = 5$)

$$\begin{aligned}\sum x_{ij} &= 5 + 8 + 10 + 12 + 6 = 41 \\ (\sum x_{ij})^2 &= (41)^2 = 1681 \\ \frac{(\sum x_{ij})^2}{n_j} &= \frac{1681}{5} = 336.2 \\ \sum x_{ij}^2 &= 25 + 64 + 100 + 144 + 36 = 369\end{aligned}$$

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์ตามวิธีของ Harris

$$\begin{aligned}\mu_x^2 &= \frac{SS_B}{SS_B + SS_W} = \frac{246.53}{246.53 + 62.40} \\ &= \frac{246.53}{308.93}\end{aligned}$$

ฉะนั้นความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์เท่ากับ 0.798

5.3.1.5 ความเชื่อมั่นของการใช้มาตรการอื่นแทนการสอบ

ในสมัยปัจจุบัน การทดสอบเน้นการวัดตรง และวัดความสามารถในการใช้ภาษาที่เรียน การทดสอบเป็นลักษณะ task - based คือเน้นที่การทำกิจกรรมให้เหมือนกับที่จะต้องทำในชีวิตจริง Huerta - Marcias (1995) จึงได้เสนอให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้ เพื่อให้การประเมินโดยใช้มาตรการอื่น ๆ แทนการทดสอบ (alternative assessment) มีความเชื่อถือได้คือ

1. กำหนดงานหลาย ๆ อย่างที่ต่างกันที่ให้ผลออกมาอย่างเดียวกันให้ทำ
2. ใช้ผู้ประเมิน / คัดสินที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว ทำการประเมินอย่างมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน
3. ทำการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตรวจให้คะแนนใช้เกณฑ์และมาตรฐานตรงกันและมีความเชื่อมั่น
4. พิจารณาแง่มุมต่าง ๆ กันหลาย ๆ อย่างที่รวบรวมมาจากหลาย ๆ แหล่ง
5. เลือกระบบตรวจให้คะแนนที่เหมาะสมกับผลงานซึ่งโดยปกติแล้วก็จะใช้การตรวจสอบรายการ (check list) การจัดอันดับ (rating scale) และการประเมินโดยดูความสามารถแบบรวม ๆ (holistic)

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาเป็นเรื่องซับซ้อนและผันแปรไปได้เรื่อย ๆ ไม่คงที่ ความรู้ความสามารถทางภาษา บางครั้งสามารถหยิบมาใช้ได้ บางครั้งใช้ไม่ได้ ไม่เหมาะสมกับโอกาส หรือสถานการณ์ขณะนั้น ๆ ความต้องการของครูผู้สอนคือต้องการให้ผลการวัดคงที่แน่นอน แต่ธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษานั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นโดยให้ผลในทางบวก การที่ผลการวัดคลาดเคลื่อนอาจเป็นเพราะสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) วัดไม่ครอบคลุมหรือวัดไม่ตรง
- 2) ใช้เครื่องมือผิดประเภท หรือใช้ไม่ถูกต้อง
- 3) ตีความผลการวัดผิด

5.3.1.6 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบจะมีความเชื่อมั่นได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ (Cohen, 1994)

- 1) องค์ประกอบด้านการทดสอบ (Test Factors) ซึ่งได้แก่
 - 1.1 การเลือกจุดประสงค์ที่จะนำมาทำการทดสอบและเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องครอบคลุมทุกจุดประสงค์
 - 1.2 ระดับความชัดเจน / ถัดมของข้อคำถาม และข้อจำกัดหรือขอบเขตของการตอบ (เช่น ให้หัวข้อสำหรับเขียนเรียงความที่เจาะจง บับบังคับมากเกินไป เป็นต้น)
 - 1.3 ความชัดเจน เข้าใจได้ง่ายของคำสั่ง
 - 1.4 การจัดพิมพ์ การวางรูปแบบข้อสอบ การแบ่งตอนของแบบทดสอบ
 - 1.5 ความคุ้นเคยกับลักษณะคำถาม หรือแบบทดสอบของผู้เข้าสอบ
 - 1.6 ความยาวของแบบทดสอบ
 - 1.7 การให้คะแนน (rating) ต้องมีความเชื่อมั่นคงที่ด้วย คือ ต้องประกอบด้วย

พิจารณา ตัดสิน

- เกณฑ์ในการให้คะแนนที่ชัดเจน ครอบคลุมหมดทุกด้านที่ต้องพิจารณา
- ผู้ตรวจให้คะแนนได้รับการฝึกฝนมาแล้ว
- จำนวนผู้ตรวจให้คะแนน ควรมีมากกว่า 1 คน ยิ่งมีจำนวนผู้ตรวจมาก ผลการตรวจก็ยิ่งเชื่อมั่นได้มาก แต่ต้องให้ทุกคนตรวจโดยยึดเกณฑ์เดียวกัน คือ ดูความคงที่ในการให้คะแนนนั่นเอง (Rater consistency) (Bachman, 1990: 178 - 180) ตัวอย่างการตรวจสอบด้านนี้ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถทางสถิติในระดับสูง คือ ทฤษฎี Generalizability ทำการวิเคราะห์ ด้วย Rasch model ในการศึกษาวิจัยเรื่อง Verbal Protocol Studies เพื่อตัดสินว่าผู้ตรวจทำการตรวจตามเกณฑ์หรือแนวที่ให้ไว้หรือไม่ วิธีการนี้ก็คือวิธีการที่โดยทั่วไปเรียกว่า เป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นของการให้คะแนนของผู้ตรวจหลายคน เรียกว่า intra-rater reliability นั่นเอง (Cohen 1996)

2) องค์ประกอบด้านสถานการณ์ (Situational Factors)

ผู้จัดดำเนินการหรือผู้บริหารการสอบต้องคอยใส่ใจว่าสภาพการ สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการสอบพอเพียงหรือไม่ เช่น มีเสียงรบกวนจากภายนอกหรือไม่ มีแสงสว่าง มีการจัดที่นั่งสอบที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะสิ่งเหล่านี้อาจมีผลต่อการทำข้อสอบของผู้สอบได้

3) องค์ประกอบด้านตัวผู้สอบแต่ละคนเอง (Individual Factors)

3.1 องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลงได้ เช่น สุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ แรงจูงใจ ความสัมพันธ์กับผู้ทำการทดสอบ เรื่องในครอบครัว เป็นต้น

3.2 องค์ประกอบที่ไม่เปลี่ยนแปลง (Stable Factors) เช่น IQ ทักษะ ความชำนาญ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ประสบการณ์เกี่ยวกับการสอบ

เพื่อให้ผลการสอบเป็นที่เชื่อถือได้ ผู้จัดสอบต้องจัดให้มีคำอธิบายที่ชัดเจน ใช้แบบทดสอบที่มีคุณภาพดี จัดสภาพการสอบให้มีความสะดวกสบาย ลดความวิตกกังวล ทำให้ผู้เข้าสอบเกิดแรงจูงใจอยากทำข้อสอบให้เสร็จครบถ้วนสมบูรณ์

5.3.2 การตรวจสอบความตรง (Validity)

แบบทดสอบที่ดีต้องมีความตรงคือ บอกได้ว่าวัดอะไร ตรงกับจุดประสงค์ของผู้ออกข้อสอบหรือไม่ ความตรงของแบบทดสอบแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิดใหญ่ ๆ คือ

1. ความตรงตามเนื้อหา (content validity)
2. ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion - related validity)
3. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

5.3.2.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

แบบทดสอบจะมีความตรงหรือไม่ต้องดูที่จุดประสงค์ของการวัดว่าต้องการวัดอะไร ต้องพิจารณาว่าผู้สอบตัวอย่างภาษาตามที่ต้องการวัดตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ครบถ้วนเพียงพอหรือไม่ และต้องบอกได้ว่าข้อไหน วัดอะไร (Valette, 1977 : 46) กล่าวว่า สำหรับครูผู้สอนภาษานั้น ข้อสอบจะมีความตรงมากน้อยแค่ไหน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับค่าสถิติวิเคราะห์ของผลการทดสอบแต่ละข้อ แต่อยู่ที่การวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนด้านเนื้อหาของข้อสอบแต่ละข้อทั้งฉบับ โดยตรวจสอบกับตารางแสดงลักษณะเฉพาะของข้อสอบ แต่ Bachman (1990) ให้ข้อสังเกตว่าเนื่องจากผู้ออกข้อสอบมักไม่บอกไว้ว่า ลักษณะข้อสอบแบบใดวัดอะไร จึงยากแก่การที่ครูผู้สอนจะตรวจสอบความสอดคล้องด้านนี้

หากพิจารณาอย่างกว้าง ๆ แล้ว การหาความตรงตามเนื้อหาที่มีจุดประสงค์เพื่อจะศึกษาว่าแบบทดสอบนั้น สามารถวัดเนื้อหาวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ดังนั้น โดยความหมายทั่ว ๆ ไปแล้ว ความตรงตามเนื้อหาหมายถึงความสามารถของแบบทดสอบฉบับนั้น ๆ ที่จะมียข้อสอบที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ให้เรียน (ตามหลักสูตร) แบบทดสอบที่ควรมีความตรงตามเนื้อหาสูงคือแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

ความตรงตามเนื้อหา สามารถจะทำได้โดยการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อช่วยให้รู้ว่าเนื้อหาใดมีความสำคัญ ต้องสอนให้มีความรู้ความสามารถในระดับใด แล้วกำหนดน้ำหนักหรืออัตราส่วนของเนื้อหาแต่ละประเภทออกมา เพื่อใช้สร้างแบบทดสอบทั้งฉบับ และเขียนข้อสอบแต่ละข้อให้สอดคล้องกัน

Enginarlar (1999 : 34) ได้อ้าง Jacob (1996 : 6) ว่า การเรียนรู้แต่เพียงเนื้อหาในหลักสูตรไม่เพียงพอ และเสนอแนะให้มีการใช้มาตรการอื่น ๆ แทนการสอบเพื่อประเมินความสามารถในการใช้ภาษาตามที่ใช้อยู่ในชีวิตจริง และในการประเมินความสามารถแบบนี้ (Authentic Testing) ต้องทำการวัดตรง โดยดูจากการกระทำหรือการปฏิบัติที่ต้องใช้ภาษาที่เรียนมาที่ต้องการทดสอบ คำสำคัญ 2 คำเกี่ยวกับการทดสอบแบบนี้คือ “ตรง” และ “ปฏิบัติ” (Bachman, 1990 : 303) คำว่า authenticity ในวิธีการวัดระบบนี้มีความหมายตรงกับคำว่า ความตรง (Validity) นั้นเอง

จากการที่การวัดแบบ authentic testing มีข้อตกลงว่าต้องวัดตรงนั้นทำให้ต้องวัดภาษาที่ใช้จริงในชีวิต มีความตรงตามที่เห็น (face validity) ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์ (ความตรงเชิงทำนาย) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตรงตามเนื้อหานั้น อาศัยการตรวจสอบจากค่าสถิติวิเคราะห์ไม่ได้ ต้องอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาที่แจ่มแจ้งรายละเอียด Clark (1978 ; อ้างถึงใน Bachman 1990: 306)

ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหานั้น บางครั้งกรอบทฤษฎีที่ใช้เป็นหลักในการทดสอบต้องอาศัยการตีความและสหัชญาณ เช่น กรอบการจำแนกสารบบจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิปริเฉท ของ Bloom หรือ การจำแนกพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของ Munby ทำให้การ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาต้องอาศัย “ผู้รู้” หรือ “ผู้เชี่ยวชาญ” ทำการตรวจสอบให้ แต่ก็มีปัญหาตามมาเพราะ “ผู้รู้” มักจะมีความเป็นอัตตาสูงและมีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องที่ว่า ข้อสอบข้อนี้วัดความสามารถอะไร (Alderson 1996: 175) ทางออกของครูในทางปฏิบัติคือ ต้องหาผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบที่มากกว่า 2 คน (ควรเป็นจำนวนคี่) เพื่อชั่งน้ำหนักว่าผลสรุปควรเป็นอย่างไร

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยอาศัยการประเมินตัดสินของผู้เชี่ยวชาญนั้น อาจจะใช้วิธีขอร้องให้ท่านเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นโดยใช้เครื่องมือที่ขอให้ประเมินเตรียมไว้ให้พร้อมทั้งบอกวิธีว่าจะให้บันทึกความเห็นในการประเมินตัดสินอย่างไร ตัวอย่างเช่น Bachman, Kunnan, Vanniarajan และ Lynch (1988) ได้ใช้มาตรการประเมินค่า 2 อย่างคือ มาตรฐานความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Language Ability (CLA)) กับ มาตรฐานวัดลักษณะหรือคุณสมบัติของวิธีการทดสอบ (The Test Methods, Characteristics (TMC)) เพื่อหาวิธีเปรียบเทียบเนื้อหาของแบบทดสอบ 2 ชุดให้ออกมาในลักษณะที่เป็นปริมาณที่สามารถจะหยิบขึ้นมาบอกเป็นตัวเลขได้ (quantifiable) องค์ประกอบทางด้าน CLA นั้น จะได้รับการประเมินด้วยมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ และต้องประเมินเกี่ยวกับระดับความสามารถที่ต้องการของผู้เข้าสอบในเรื่องเกี่ยวกับไวยากรณ์ ข้อความ การใช้สำนวนโวหาร การใช้ภาษาให้เหมาะสมในสังคม และความสามารถทางกลวิธี องค์ประกอบทางด้าน TMC นั้นเกี่ยวข้องกับข้อสอบและข้อความที่นำมาให้สอบ โดยสนใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อมในการสอบ คำสั่ง หรือคำแนะนำในการทำข้อสอบ ประเภทและลักษณะของเนื้อหาที่นำมาทดสอบ (test input) ซึ่งประกอบไปด้วยความซับซ้อนของภาษา การเรียบเรียงการใช้ถ้อยคำสำนวน ระดับของการให้บริบทแวดล้อม หัวข้อเรื่อง ความลำเอียงทางวัฒนธรรม และลักษณะการปฏิบัติงานตามคำสั่ง ผู้ประเมินจะต้องทำการประเมินแต่ละหัวข้อของแต่ละองค์ประกอบโดยใช้มาตรการประเมินค่าแบบ 3 ระดับเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น

	ง่ายมาก		ยากมาก
การเรียบเรียง / การใช้ถ้อยคำสำนวน	0	1	2
บางองค์ประกอบใช้วิธีประเมิน โดยนับจำนวนครั้งของการเกิดลักษณะที่ระบุไว้ให้เช่น			
	ไม่ปรากฏเลย	ปรากฏ 1 ครั้ง	ปรากฏ 2 ครั้ง
			หรือมากกว่า
การเกี่ยวโยงทางวัฒนธรรม	0	1	2

หลังจากผู้เชี่ยวชาญส่งแบบการประเมินคืนมาให้แล้วรวบรวมความเห็นเหล่านี้มาวิเคราะห์และประมวลสรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ขอให้ประเมิน ข้อใดที่ได้คะแนนน้อยหรือที่ผู้ประเมินมีความเห็นไม่ตรงกันแสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาต่ำ

5.3.2.2 การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์

การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์มีจุดประสงค์เพื่อจะดูว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบนั้นสามารถนำไปใช้พยากรณ์ผลการเรียนในภายหน้า (Predictive Validity) หรือนำมาคาดคะเนผลการเรียนในปัจจุบัน หรือในวิชาอื่นได้ดีเพียงใด (Concurrent Validity) ซึ่งในภาษาไทยเรียกว่า ความตรงร่วมสมัยหรือความตรงตามสภาพ การหาความเที่ยงตรง 2 ชนิดนี้เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบที่จะหาความเที่ยงตรงกับตัวเกณฑ์ที่จะใช้เปรียบเทียบคือ คะแนนที่จะได้จากผลการเรียนซึ่งจะต้องทำการติดตามต่อไปในอนาคต ดังนั้น ข้อสอบที่ใช้ในการสอบคัดเลือกจึงควรมีความตรงตามพยากรณ์สูง ส่วนการหาความตรงร่วมสมัยหรือความตรงตามสภาพนั้น ตัวเกณฑ์ได้จากการที่ครูจัดอันดับความสามารถที่นักเรียนแสดงออกในห้องเรียนที่ครูสังเกตได้ ถ้าข้อสอบมีความเที่ยงตรงตามสภาพสูง ก็แสดงว่าคะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบฉบับนั้น สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับอันดับที่ครูจัดจากการสังเกตพฤติกรรม นั่นคือ ถ้าเขาได้คะแนนจากแบบทดสอบสูงก็จะต้องมีอันดับที่ครูจัดอยู่ในอันดับสูง ๆ ด้วย ด้วยเหตุที่การตรวจสอบความตรงทั้ง 2 แบบที่กล่าวมาต้องอาศัยเกณฑ์ที่กำหนดให้เป็นแนวเทียบ จึงเรียกชื่อรวมกันว่า Criterion - Related Validity เพราะมีหลักการและการแปลความหมายแบบเดียวกัน จะต่างกันก็ตรงระยะเวลาที่จะได้ตัวเกณฑ์มาเปรียบเทียบเท่านั้น

ตัวอย่างของการหาความตรงตามพยากรณ์ก็คือ การนำคะแนนเฉลี่ย (GPA) วิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นตัวแทนของสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาอังกฤษ ไปใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนตลอดหลักสูตร หลักสูตร 4 ปี ในระดับปริญญาตรี ว่าพยากรณ์ได้ถูกต้องเพียงใด ในที่นี้ ความสำเร็จในการเรียนในระดับปริญญาตรี (GPA ของทุกวิชา) คือตัวเกณฑ์ ถ้านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษสูง ก็ได้คะแนนเฉลี่ยของทุกวิชาในหลักสูตรปริญญาตรีสูงด้วย ถ้าได้คะแนนต่ำ คะแนนเฉลี่ยทุกวิชาก็ต่ำด้วย ก็แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษหรือสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนในระดับปริญญาตรีได้สูง แต่นักการศึกษาและนักทดสอบตระหนักดีว่าการใช้คะแนนเฉลี่ยเพียงอย่างเดียวเป็นตัวแทนสัมฤทธิ์ผล หรือ ความสำเร็จในการเรียนนั้นไม่ค่อยจะถูกต้องนัก เพราะความสำเร็จในการเรียนยังมีปัจจัยอื่นๆ ประกอบอยู่ด้วย น่าจะใช้สัดส่วนของผู้ที่ประสบความสำเร็จ (เรียนจบ) และไม่ประสบความสำเร็จ (เรียนไม่จบ) ประกอบการพิจารณาด้วย

วิธีหาความตรงตามเกณฑ์

1) ใช้วิธีคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของคะแนน 2 ชุด แบบเดียวกับการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ แต่ต่างกันตรงที่การหาความเชื่อมั่นนั้นคะแนน 2 ชุดได้มาจากแบบทดสอบฉบับเดียวกัน แต่การหาความตรงของแบบทดสอบนั้นคะแนน 2 ชุดได้มาจากแบบ

ทดสอบต่างฉบับกัน คือแบบทดสอบที่ต้องการใช้พยากรณ์ กับแบบทดสอบที่ใช้เป็นตัวเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ

r_{xy} = ค่าความตรงของแบบทดสอบ

n = จำนวนคน

X = คะแนนชุดที่ 1 (แบบทดสอบที่ใช้พยากรณ์)

Y = คะแนนชุดที่ 2 (แบบทดสอบที่ใช้เป็นเกณฑ์)

ค่า r_{xy} ที่ได้จากการคำนวณคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าอยู่ระหว่าง + 1.00 และ -1.00

ความหมายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ

1.00 = มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในทางบวก

0.00 = ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

-1.00 = มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในทางลบ แต่ค่านี้ไม่นิยมใช้ในการวัดผลเพราะขัดแย้งกับความรู้สึกของคนทั่วไป

2) ใช้วิธีสร้างตารางสำหรับพยากรณ์ผลจากการสอบสามารถใช้พยากรณ์ผลงานในอนาคตหรือคาดคะเนผลงานในปัจจุบันได้ดีเพียงใดนั้น อาจจะทำได้ด้วยวิธีง่ายๆ คือ แจกแจงความถี่ของข้อมูล ลงในตารางแบบ 2 ทาง (หรือ 2 มิติ) ตารางนี้อาจเรียกว่า Expectancy table ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย วิชาภาษาอังกฤษ	คะแนนเฉลี่ยทุกวิชาตลอดหลักสูตรปริญญาตรี				รวม
	2.00 - 2.50	2.51 - 3.00	3.00 - 3.50	3.51 - 4.00	
1.00 - 2.00	/// (3)	/// (3)	/// (3)	// (2)	11
2.01 - 2.50	//// (5)	//// (5)	/// (3)	// (2)	15
2.51 - 3.00	//// (9)	//// (6)	//// (4)	/// (3)	22
3.01 - 3.50	/// (3)	/// (3)	//// (8)	//// (8)	22
3.51 - 4.00	/// (3)	/ (1)	//// (10)	//// (12)	26
รวม	23	18	28	27	96

จากตารางที่พอจะมองเห็นได้ว่า พวกที่ได้คะแนนต่ำในวิชาหนึ่ง จะได้คะแนนอีกวิชาหนึ่งต่ำด้วยหรือไม่ หรือถ้าได้สูงวิชาหนึ่งอีกวิชาหนึ่งจะได้สูงด้วยหรือไม่ หากเป็นไปตามนั้นก็สรุปได้ว่าแบบทดสอบมีความตรงตามเกณฑ์อยู่ในเกณฑ์ดี

5.3.2.3 การตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

แบบทดสอบที่มีความตรงตามโครงสร้างหมายถึงแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณลักษณะบางประการที่ต้องอาศัยทั้งสิ่งที่อยู่ในตัวแบบทดสอบและนอกเหนือจากตัวแบบทดสอบประกอบกัน Ebel และ Frisbie (1991: 108) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า

“คำว่า ‘construct’ หมายถึง หลักการหรือความเชื่อทางด้านจิตวิทยาเป็นความเชื่อหรือแนวคิด เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่ไม่สามารถจะวัดหรือสังเกตเห็นได้ตรง ๆ เช่น สถิติปัญญา แรงจูงใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน (achievement motivation) ความวิตกกังวล ความถนัด เจตคติ ปมเด่น สัมฤทธิ์ผล และความเข้าใจในการอ่าน เป็นต้น การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง หรือทฤษฎีนี้เป็นกระบวนการในการรวบรวมหลักฐานข้อมูลมาสนับสนุนข้อถกเถียงที่ว่า แบบทดสอบที่ใช้เน้นวัดลักษณะทางจิตวิทยาดังกล่าวข้างต้น ตามที่ผู้เขียนข้อสอบตั้งใจจะวัดหรือไม่”

Gronlund (1985 : 58) อธิบายไว้สั้น ๆ ว่า “การตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างก็คือการตรวจสอบดูว่า ผลที่ได้จากการทดสอบสามารถจะนำไปตีความถึงคุณลักษณะบางประการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางจิตวิทยาได้อย่างมีความหมายได้ดีเพียงใด”

Alderson (1996 : 183) กล่าวว่า ตามทฤษฎีการวัดผลบางทฤษฎีนั้น ความตรงตามโครงสร้างก็คือลักษณะหนึ่งของการตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบที่ต้องใช้การประเมินดูว่าแบบทดสอบนั้นประสบความสำเร็จในด้านใด ตามทฤษฎีที่ยึดเป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบโดยที่ไม่ได้ตั้งใจทำการตรวจสอบตัวทฤษฎีนั้น ๆ โดยตรง ประเด็นหลักอยู่ที่ต้องการดูว่าแบบทดสอบนั้นได้นำเอาหลักการตามทฤษฎีความเชื่อไปใช้ปฏิบัติการได้ดีเพียงไร

วิธีการตรวจสอบทำเช่นเดียวกันกับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา คือ เลือกผู้เชี่ยวชาญมาจำนวนหนึ่ง ให้คำจำกัดความ หรือ คำอธิบายทฤษฎีที่ยึดเป็นหลักในการออกข้อสอบแล้วขอให้แสดงความคิดเห็นตัดสิน หลังจากที่ได้ศึกษาตัวข้อสอบตามลักษณะที่คิดว่าจะทำให้มีความตรงเชิงโครงสร้างหรือไม่

สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างหมายถึงความสามารถของข้อสอบ ที่จะถามคำถามวัดความรู้ ความสามารถได้ สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ตามตารางวิเคราะห์หลักสุตรนั่นเอง

วิธีการหาความตรงตามโครงสร้าง

ไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่งโดยเฉพาะที่จะช่วยสร้างความตรงตามโครงสร้าง เพราะความตรงประเภทนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลหลายอย่าง การหาความตรงตามโครงสร้างอาจทำได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อองค์ประกอบต่างๆ ของข้อสอบแต่ละข้อว่าวัดองค์ประกอบด้านใด เช่น ข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ก็ต้องวัดความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การเดาความหมายจากบริบท การประเมินด้วยเป็นต้น
2. เปรียบเทียบคะแนนแต่ละกลุ่ม เช่น ถ้ามีความเชื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้ว่า ถ้าฝึกบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ ดังนั้นจึงอาจนำคะแนนของเด็กที่ฝึกฝนการออกเสียง กับไม่ได้รับการฝึกฝนมาพิจารณาเปรียบเทียบกัน ความแตกต่างของคะแนนสามารถใช้พยากรณ์ได้
3. เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการกระทำบางอย่าง เช่น คะแนนของเด็กก่อนฝึกการออกเสียง กับหลังฝึกการออกเสียง ถ้ามีความเชื่อว่า การฝึกฝนจะทำให้เกิดความชำนาญ อาจคาดเดาไว้ว่า คะแนนที่ได้จากการสอบหลังการฝึกฝนจะต้องเปลี่ยนแปลงจากเดิม
4. หาค่าสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบชนิดอื่น ซึ่งวัดองค์ประกอบเดียวกัน หรือวัดสิ่งเดียวกัน เช่น ข้อสอบวัดความถนัดทางการเรียนภาษาอังกฤษควรจะมีความสัมพันธ์สูงกับข้อสอบความถนัดทางการเรียนภาษาไทย แต่มีความสัมพันธ์ต่ำกับข้อสอบความถนัดทางกีฬา เป็นต้น
5. ตรวจสอบจากตารางวิเคราะห์หลักสูตรภาคพฤติกรรม
6. นำข้อสอบไปเปรียบเทียบกับทฤษฎี หรือหลักการ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ช่วยพิจารณาตรวจสอบ
7. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน และลักษณะทางจิตวิทยา เพื่อตรวจสอบว่า แบบทดสอบฉบับนั้นทำให้ผู้สอบที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ได้เปรียบหรือเสียเปรียบอย่างไร เช่น เพศ อายุ ภาษาแม่ จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น การคาดคะเนผลการสอบจะเป็นไปในลักษณะที่ว่า ถ้าแบบทดสอบมีความตรงตามโครงสร้างนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษมานานจะได้คะแนนดีกว่าคนที่เรียนภาษาอังกฤษมาเป็นระยะเวลาสั้น ๆ หรือผู้เรียนที่เป็นเพศหญิงจะได้คะแนนดีกว่าผู้เรียนที่เป็นเพศชาย เป็นต้น
8. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวิธีการทดสอบหลาย ๆ แบบกับลักษณะทางจิตวิทยาหลาย ๆ อย่าง (Multitrait - multimethod analysis) วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวิธีการและลักษณะเหล่านี้ เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างนั้นต้องอาศัยวิธีการทางสถิติขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เป็นต้น ตัวอย่างของการวิเคราะห์แบบนี้ ได้แก่ เมื่อต้องการศึกษาว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษจริงหรือไม่นั้น ใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบและแบบทดสอบแบบเขียนตอบ มาทำการวัด แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกัน หากผลการสอบจากแบบทดสอบทั้ง 2 ประเภทสอดคล้องกันก็แสดงว่า แบบทดสอบมีความตรงตามโครงสร้าง เป็นต้น

9. การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) เป็นวิธีที่ต้องอาศัยวิธีการทางสถิติขั้นสูง เช่นกัน ความตรงตามโครงสร้างมีความสำคัญมากสำหรับข้อสอบทุกชนิดทั้ง achievement test aptitude test และแบบทดสอบเพื่อพัฒนาตัวบุคคลและสังคม

5.3.2.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความตรงของแบบทดสอบ

1) องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจากแบบทดสอบ ได้แก่

- คำชี้แจงไม่ชัดเจน เช่น ไม่กำหนดวิธีตอบ ไม่บอกไว้ให้ชัดเจนว่าตอบด้วยการเดาได้หรือไม่
- ใช้ภาษาหรือศัพท์สูงเกินไป หรือยากเกินกว่าระดับความสามารถของผู้เข้าสอบ
- มีความยากง่ายไม่พอมะกับระดับความสามารถของผู้เข้าสอบ
- ข้อคำถามไม่มีคุณภาพ วัดไม่ตรงหรือไม่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้
- คำถามคลุมเครือ หรือกำกวม
- ข้อสอบมีจำนวนข้อคำถามน้อยเกินไป
- การเรียงลำดับข้อสอบขัดกับหลักจิตวิทยา เช่น จัดข้อสอบยาก ๆ ให้ทำก่อน ทำให้เกิดความท้อถอยในการสอบ

- เรียงคำตอบถูกไว้อย่างมีระบบทำให้เดาคำตอบถูกได้

2) องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจากวิธีดำเนินการสอบและให้คะแนน

การไม่เคร่งครัดกับการใช้เวลาในการสอบ การอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนซักถามข้อสงสัยในขณะที่สอบ การให้คะแนนแบบอัตนัย การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งชี้แจงที่กำหนดไว้ สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้ข้อสอบมีความตรงต่ำลง

3) องค์ประกอบเกิดขึ้นจากตนเอง

แรงจูงใจ สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตของผู้ถูกทดสอบมีผลต่อความตรงของแบบทดสอบทั้งสิ้น

5.4 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์มี 2 ประการคือ (1) หาระดับความยาก (Level of Difficulty) และ (2) หาอำนาจจำแนก (Discrimination Power)

ระดับความยาก หมายถึง สัดส่วนระหว่างจำนวนคนที่ตอบข้อสอบข้อนั้นถูก กับจำนวนคนเข้าสอบทั้งหมด หรือจำนวนร้อยละของผู้ตอบถูก ใช้สัญลักษณ์ P

อำนาจจำแนก หมายถึง การที่ข้อสอบข้อนั้นสามารถจำแนกได้ว่านักเรียนคนไหนเก่ง คนไหนไม่เก่งนั่นเอง นั่นก็คือ ข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกจะเห็นได้ว่าคนเก่งจะตอบถูก คนไม่เก่งจะตอบผิดใช้สัญลักษณ์ r หรือ D

การวิเคราะห์ข้อสอบที่จะกล่าวถึงในที่นี้แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1) การวิเคราะห์ข้อสอบที่ครูทำได้โดยอาศัยความรู้ทางคณิตศาสตร์เพียงเล็กน้อย เป็นการวิเคราะห์ที่จะทำให้ครูเห็นประสิทธิภาพของข้อสอบอย่างรวดเร็ว ๆ และรวดเร็ว

2) การวิเคราะห์ข้อสอบที่ต้องใช้การคำนวณมากขึ้น

1) การวิเคราะห์ข้อสอบที่ครูทำได้เอง

การวิเคราะห์ข้อสอบประเภทแรกเหมาะสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษมิใช่สถิติ แต่สนใจในเรื่องประสิทธิภาพของข้อสอบที่ใช้ทดสอบนักเรียนอยู่เป็นประจำมีวิธีการดังต่อไปนี้

หลังจากตรวจข้อสอบแล้ว ครูนับจำนวนนักเรียนที่ตอบผิดของแต่ละข้อ และบันทึกลงในตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ซึ่งอาจมีรูปแบบดังนี้

วิชา _____ ชั้น _____ ข้อสอบข้อ	แบบทดสอบที่ _____ จำนวนนักเรียน _____ จำนวนนักเรียนที่ตอบผิด
1	////
2	### /
3	///

จากการวิเคราะห์นี้ ครูจะรู้ว่าข้อใดยากเป็นพิเศษ ควรได้พิจารณาหาสาเหตุ ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ข้อบกพร่องของตัวข้อสอบเอง จากการเรียนการสอน หรือสาเหตุอื่น ๆ ข้อมูลที่ได้จะช่วยทำให้ครูย้อนกลับไปแก้ไขได้ตรงประเด็น

เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดที่เน้นความสำคัญของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน หลังจากตรวจข้อสอบแล้ว ครูอาจแจกลิ้นให้นักเรียนเพื่อพิจารณาร่วมกันในชั้น โดยครูขานข้อสอบไปที่ละข้อ นักเรียนคนใดตอบผิดก็ยกมือขึ้น ครูจะนับรวมจำนวนไว้ ถ้าปรากฏว่าข้อใดมีนักเรียนตอบผิดมากควรจัดให้มีการอภิปรายกันในชั้น

วิธีการวิเคราะห์ในลักษณะดังกล่าวแล้ว เหมาะสำหรับการทดสอบแบบปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่ผสมกลมกลืนไปกับการเรียนการสอน และที่สำคัญก็คือนักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อการ

ทดสอบว่าทำไปเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อตัวนักเรียนเองมิใช่เป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว หรือเป็นเครื่องชี้ชะตาว่าจะสอบได้หรือสอบตก

2) การวิเคราะห์ที่ต้องอาศัยการคำนวณ

การวิเคราะห์ข้อสอบด้วยวิธีนี้ต้องอาศัยการคำนวณมากกว่าวิธีแรกและเป็นการวิเคราะห์ที่เป็นพิธีรีตองมากกว่า วิธีการวิเคราะห์ทำได้หลายวิธี ในที่นี้จะกล่าวถึง 3 วิธี คือ

2.1 การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค 50 เปอร์เซนต์

2.2 การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ และใช้ตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ

จุง เต ฟาน

2.3 การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ และการคำนวณประกอบ

วิธีที่ 1 การวิเคราะห์ข้อสอบโดยใช้เทคนิค 50 เปอร์เซนต์

เป็นการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างละเท่า ๆ กัน เหมาะสำหรับการใช้ข้อมูลจำนวนน้อย ๆ เช่น ในห้องเรียน มีชั้นของการดำเนินการดังนี้

1) เรียงกระดาษคำตอบที่ตรวจให้คะแนนแล้วจากคะแนนสูงไปต่ำ

2) แบ่งกระดาษคำตอบเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 50 เปอร์เซนต์

3) นับจำนวนคนตอบแต่ละตัวเลือกในแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยเตรียมตารางสำหรับนับจำนวนคนตอบและตัวเลือก ดังนี้

ตัวอย่างตารางสำหรับนับจำนวนคนตอบแต่ละตัวเลือก

กลุ่มสูง วิชาภาษาอังกฤษ ชั้น ม.2

4) คำนวณหาค่าระดับความยาก (P) และอำนาจจำแนก (r) ของตัวคำตอบจากสูตร

$$P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

P หมายถึง ระดับความยากของข้อสอบ

R_H หมายถึง จำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มสูง

R_L หมายถึง จำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มต่ำ

N_H หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูง

N_L หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

$$r = \frac{R_H + R_L}{N_H}$$

r หมายถึง อำนาจจำแนกของข้อสอบ

R_H หมายถึง จำนวนคนที่ตอบข้อนี้ถูกของกลุ่มสูง

R_L หมายถึง จำนวนคนที่ตอบข้อนี้ถูกของกลุ่มต่ำ

N_H หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูง

หมายเหตุ $N_H = N_L$

5) การคำนวณค่า P และ r ของตัวถ่วง ค่า P คำนวณเช่นเดียวกับตัวคำตอบถูก ค่า r คำนวณดังนี้

$$r = \frac{R_H + R_L}{N_H}$$

ตัวอย่าง สมมติว่าข้อ 20 นักเรียนกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ เลือกตอบแต่ละตัวเลือก ดังนี้

กลุ่ม	ตัวเลือก					รวม
	a	(b)	c	d	เว้น	
กลุ่มสูง	2	18	3	2	-	25
กลุ่มต่ำ	4	11	1	9	-	25
P	.12	.58	.08	.22	-	
r	.08	.28	-.08	.28	-	

$$a. \quad P = \frac{2 + 4}{25 + 25} = 0.12 \quad r = \frac{4 - 2}{25} = 0.08$$

$$(b) \quad P = \frac{18 + 11}{25 + 25} = 0.58 \quad r = \frac{18 - 11}{25} = 0.28$$

$$c. \quad P = \frac{3 + 1}{25 + 25} = 0.08 \quad r = \frac{1 - 3}{25} = -0.08$$

$$d. \quad P = \frac{2 + 9}{25 + 25} = 0.22 \quad r = \frac{9 - 2}{25} = 0.28$$

ข้อ b คือข้อที่ถูกต้องตามเฉลย

วิธีที่ 2 การวิเคราะห์ข้อสอบโดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์ และใช้ตาราง จุง เต ฟาน

วิธีนี้ใช้กับข้อมูลจำนวนมาก ๆ โดยใช้ผลการสอบของผู้ตอบเพียงส่วนปลายของคะแนน คือ แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกลุ่มละ 27 เปอร์เซ็นต์ มีลำดับขั้นในการดำเนินการดังนี้

- 1) เรียงกระดาษคำตอบที่ตรวจให้คะแนนแล้วจากคะแนนสูงไปต่ำ
- 2) กำหนดว่า 27 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มคิดเป็นจำนวนเท่าใด เช่น มีผู้เข้าสอบ 160 คน 27% จะเท่ากับ $(27/100) \times 60 = 43.2$ เท่ากับ 43 คน
- 3) แบ่งกระดาษคำตอบเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยนับกระดาษคำตอบของผู้ได้คะแนนสูงสุดลงไปเท่ากับจำนวนที่คำนวณได้ในข้อ 2. เป็นกลุ่มสูง สำหรับกลุ่มต่ำ นับจากผู้ได้คะแนนต่ำสุดขึ้นมา จำนวนคนเท่ากับกลุ่มสูง
- 4) นับจำนวนคนตอบในแต่ละตัวเลือกของแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อนำไปคิดสัดส่วน
- 5) หาสัดส่วนคนตอบในแต่ละตัวเลือกของแต่ละข้อ

$$\text{สัดส่วนคนตอบ} = \frac{\text{จำนวนคนตอบข้อนั้น}}{\text{จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มนั้น ๆ}}$$

สำหรับกลุ่มสูง สัดส่วนที่ได้แทนด้วย P_H ส่วนกลุ่มต่ำ แทนด้วย P_L โดยติดทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น ข้อ 1 ตัวเลือก

$$\text{a. } P_H = \frac{2}{27} = 0.07$$

$$P_L = \frac{5}{27} = 0.19$$

$$\text{b. } P_H = \frac{5}{27} = 0.19$$

$$P_L = \frac{13}{27} = 0.48$$

6) นำค่า P_H และ P_L ของแต่ละตัวเลือกไปเปิดตารางเทียบหาค่าระดับความยาก (P) และอำนาจจำแนก (r) จากหนังสือตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Item Analysis table) ของจุง เต ฟาน (Jung-the Fan)

ลักษณะตาราง

P_H	$P_L = .01$			$P_L = .02$			$P_L = .03$		
	P	r	Δ	P	r	Δ	P	r	Δ
.90	.39	.88	14.1	.41	.86	13.9	.43	.84	13.7
.89	.38	.87	14.2	.40	.85	14.0	.42	.84	13.8
.88	.37	.87	14.3	.40	.85	14.0	.41	.83	13.9
.87	.37	.87	14.3	.39	.84	14.1	.41	.82	14.0
.86	.36	.86	14.4	.38	.84	14.2	.40	.82	14.0

การเทียบค่า P, r จากตาราง

ตัวคำตอบถูก

- ก. ถ้า P_H มากกว่า P_L ค่า r มีเครื่องหมายบวก เช่น $P_H = .90$ $P_L = .03$ เปิดตามตารางจะได้
 $P = .43$ $r = .84$ $\Delta = 13.7$
- ข. ถ้า P_H น้อยกว่า P_L ค่า r มีเครื่องหมายลบ เช่น $P_H = .01$ $P_L = .88$ ให้สลับค่าระหว่าง
 P_H กับ P_L คือ เปิดที่ $P_H = .88$ $P_L = .01$ จะได้ $P = .37$ $r = -.87$ $\Delta = 14.3$

ตัวลวง

- ก. ถ้า P_L มากกว่า P_H ค่า r มีเครื่องหมายบวก เช่น $P_H = .02$ $P_L = .87$ ให้สลับค่าระหว่าง
 P_H กับ P_L จะได้ $P = .39$ $r = .84$ $\Delta = 14.1$
- ข. ถ้า P_L น้อยกว่า P_H ค่า r มีเครื่องหมายลบ เช่น $P_H = .86$ $P_L = .02$ เปิดตามนี้ได้เลย
 จะได้ $P = .38$ $r = -.84$ $\Delta = 14.2$

หมายเหตุ

1. ค่า P_H ที่เป็น 1.00 ให้ใช้ค่า .99 แทน
2. ค่า P_H หรือ P_L ที่เป็น 0 ให้ใช้ค่าต่ำสุดแทน
3. ค่า $P_H + P_L$ ไม่ถึง .10 ให้ใช้ค่า P_L เท่าเดิม ส่วน P_H ใช้ค่าต่ำสุดที่อยู่ในตารางนั้นแทน

ความความยากที่ได้จาก 3 กรณีดังกล่าวเป็นค่าโดยประมาณ ให้ใส่เครื่องหมาย *
 (ดอกจันทน์) ที่ค่า P เพื่อแสดงว่าเป็นค่าประมาณ

วิธีที่ 3 การวิเคราะห์ข้อสอบโดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ และการคำนวณประกอบ

วิธีนี้เหมาะสำหรับการวิเคราะห์ข้อสอบที่ใช้สอบนักเรียนจำนวนน้อย ๆ มีขั้นตอนการดังนี้

- 1) เรียงกระดาษคำตอบที่ตรวจให้คะแนนแล้วจากคะแนนสูงไปต่ำ
- 2) คำนวณว่า 27 เปอร์เซนต์ของกลุ่มคิดเป็นจำนวนคนเท่าใด สมมตินักเรียนเข้าสอบ 40 คน 27 เปอร์เซนต์ของ 40 คน เท่ากับ $(40 / 100) \times 27 = 10.8$ หรือคิดเป็น 11 คน
- 3) เตรียมตารางเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อสอบ โดยขีดเส้นแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสูง คือคนที่ 1 ถึงคนที่ 11 (จากการคำนวณในข้อ 2) และนับจากล่างขึ้นไป 11 คน เป็นคนกลุ่มต่ำ และที่เหลือตอนกลางคือคนกลุ่มปานกลาง
- 4) ทำรอยขีดที่ละคนตั้งแต่คนที่ 1 ถึงคนที่ 40 ว่า แต่ละคนนั้นขีดตอบตัวเลือกใด
- 5) นับรอยขีดว่า คนทั้งหมดเลือกตอบแต่ละข้อเป็นจำนวนเท่าใดแล้วใส่ลงในตอนล่างของตาราง จำนวนรอยขีดที่นับได้นี้คือค่า R เช่น ข้อ 1 ตัวเลือก a นับได้ 9
- 6) นับรอยขีดของกลุ่มสูงในแต่ละข้อ แล้วใส่จำนวนที่นับได้ลงในช่อง U เช่น ข้อ 1 ตัวเลือก a นับได้ 4
- 7) นับรอยขีดเฉพาะของกลุ่มต่ำในแต่ละข้อ แล้วใส่จำนวนที่นับได้ลงในช่อง L เช่น ข้อ 1 ตัวเลือก a นับได้ 2
- 8) คำนวณค่า P และ D

ตัวอย่างการกรอกข้อมูลลงตารางเพื่อการวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่มโดยวิธีที่ 3

คนที่	ข้อที่	1					2					หมายเหตุ		
		a	(b)	c	d	e	x	a	(b)	c	d		e	x
	1		/					/						
	2					/		/						
	3	/						/						
	4			/				/						
	5		/					/						
สูง	6	/						/						
	7		/					/						
	8	/						/						
	9		/							/				
	10		/					/						
	11	/						/						
	12		/							/				
	13	/						/						
	14					/		/						
	15		/							/				
	16	/						/						
	17					/		/						
	18			/				/						ตัวเลือกที่ O
	19			/						/				คือตัวเลือกที่
กลาง	20				/			/						เป็นคำตอบที่
	21		/					/						ถูกต้องตามเฉลย
	22			/				/						
	23	/						/						
	24		/							/				
	25				/			/						
	26				/			/						
	27				/			/						
	28				/					/				
	29					/					/			
	30		/							/				
	31					/		/						
	32				/			/						
	33			/				/						
	34		/					/						
ต่ำ	35				/					/				
	36	/								/				
	37	/						/						
	38			/				/						
	39		/					/						
	40				/			/						
	R	9	11	7	7	6		9	21	9	1	0		
	P	23	27	18	17	15		23	52	23	2	0		
	U	4	5	1	0	1		3	7	1	0	0		
	Pu	36	46	9	0	9		28	63	9	0	0		
	L	2	2	3	2	2		2	6	3	0	0		
	PL	18	18	28	18	18		18	55	27	0	0		
	D	-18	28	19	18	9		-10	8	18	0	0		

ตัวเลือกที่ O คือตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องตามเฉลย

ความหมายของตัวอักษรในตาราง

- R หมายถึง จำนวนคนที่เลือกตอบในแต่ละตัวเลือก
- P หมายถึง ระดับความยากหรือเปอร์เซ็นต์ของผู้เลือกตอบข้อนั้น ๆ
- U หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูงที่เลือกตอบในแต่ละตัวเลือก
- P_U หมายถึง ระดับความยากของข้อสอบข้อนั้นสำหรับคนกลุ่มสูง หรือเปอร์เซ็นต์ของคนในกลุ่มสูงที่เลือกตอบข้อนั้น
- L หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่เลือกตอบในแต่ละตัวเลือก
- P_L หมายถึง ระดับความยากของข้อสอบข้อนั้น สำหรับคนกลุ่มต่ำหรือเปอร์เซ็นต์ของคนในกลุ่มต่ำที่เลือกตอบข้อนั้น
- D หมายถึง อำนาจจำแนกของข้อสอบข้อนั้นหรือความแตกต่างระหว่างความสามารถของคนในกลุ่มสูงกับคนในกลุ่มต่ำ

การคำนวณหาค่า P และ D

1. การคำนวณหาค่า P ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{R}{N} \times 100$$

เมื่อ N หมายถึง จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด R หมายถึงจำนวนคนที่เลือกตอบในแต่ละตัวเลือก ตัวอย่าง การคำนวณค่า P ของข้อ 1 ซึ่งคำตอบที่ถูกคือตัวเลือก b ดังนั้นให้นำค่า R ใน b มาแทนในสูตร คือ

$$P = \frac{11}{40} \times 100 = 27.5 = 27\%$$

หรือถ้าจะคิดในรูปของสัดส่วน คือ ไม่ต้องคูณด้วยร้อย

$$\text{ค่า } P = .27$$

ค่า P ของตัวเลือกที่ทำหน้าที่เป็นตัวลวงหาได้โดยวิธีเดียวกัน

2. การหาค่า D ทำตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดค่า P_U จากสูตร

$$P_U = \frac{U}{N} \times 100$$

เมื่อ N_U หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูงทั้งหมด
ตัวอย่างการคำนวณข้อ 1 ตัวเลือก b

$$\text{มี } U = 5$$

$$N_U = 11$$

$$P_U = (5/11) \times 100 = 46\%$$

ขั้นที่ 2 คำนวณค่า P_L จากสูตร

$$P_L = \frac{L \times 100}{N}$$

เมื่อ N_L หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

ในข้อ 1 ตัวเลือก b มีค่า $L=2$, $N_L=11$

$$P_L = (2/11) \times 100 = 18\%$$

ขั้นที่ 3 หาค่า D ของข้อ 1 ตัวเลือก b โดยใช้สูตร

$$\text{ตัวถูก } D = P_U - P_L$$

$$D = 46 - 18 = 28\%$$

ซึ่งหมายความว่า นักเรียนกลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อนมีความสามารถตอบข้อสอบข้อ 1 นี้ถูก แตกต่างกัน
อยู่ 28% หรือกลุ่มเก่งมีความสามารถตอบข้อสอบข้อนี้ถูกมากกว่ากลุ่มอ่อน 28%

สำหรับค่า D ของตัวเลือก a,c,d,e ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวลวงหาโดยวิธีเดียวกัน ในขั้นที่ 1 และ
ขั้นที่ 2 แต่ขั้นที่ 3 ต้องคำนวณค่ากลับกัน คือ

$$D \text{ (ตัวลวง)} = P_L - P_U$$

$$\text{ดังนั้น ข้อ a } D = 18 - 36 = -18\%$$

$$\text{ข้อ c } D = 28 - 9 = 19\%$$

ค่า P และ D จะคำนวณออกมาเป็นสัดส่วนก็ได้ ค่าที่คำนวณได้จะมีค่าเป็นทศนิยม เช่น .80 เป็นต้น

5.5 การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ระดับความยาก (P)

ความยากของข้อสอบ (P) กำหนดหาได้ทั้งในรูปสัดส่วน และเปอร์เซ็นต์ มีค่าตั้งแต่ 0.00 ไปจนถึง 1.00

ถ้า P มีค่าน้อย แปลว่าข้อสอบยาก เช่น $P = .20$ หรือ 20% หมายความว่า ข้อสอบนั้น ใน 100 คน มีคนตอบถูก 20 คน

ถ้าข้อใดนักเรียนตอบถูกหมดทุกคน ข้อนั้นมีค่า $P = 1.00$ หรือ 100%

ถ้าข้อใดนักเรียนตอบผิดหมดทุกคน ข้อนั้นมีค่า $P = 0.00$ หรือ 0%

ถ้าข้อใด P มีค่าเท่ากับ .50 หรือ 50% แปลว่าข้อสอบข้อนั้นมีความยากพอเหมาะ ถือว่าเป็นข้อสอบที่ดี แต่เป็นการยากที่จะสร้างข้อสอบทุกข้อให้มีความยากพอเหมาะเช่นนี้ ดังนั้น ข้อสอบที่ควรเลือกไว้สำหรับตัวคำตอบถูก P จะมีค่าระหว่าง .20 ถึง .80 สำหรับตัวลวงที่นิยมมักเลือกค่า P ตั้งแต่ .10 ขึ้นไป

อำนาจจำแนก (r) หรือ (D)

อำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ -1.00 จนถึง +1.00

ถ้า r มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้นนักเรียนกลุ่มสูงตอบถูกมากกว่ากลุ่มต่ำ ค่า r ยิ่งมากขึ้น แสดงว่าข้อสอบมีอำนาจจำแนกสูง คือสามารถแยกนักเรียนเก่งนักเรียนอ่อนได้

ถ้า r มีค่าเป็นลบ หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้นนักเรียนกลุ่มสูงตอบถูกน้อยกว่ากลุ่มต่ำ แสดงว่าข้อสอบข้อนั้นจำแนกกลับ คือคนเก่งตอบผิด คนไม่เก่งตอบถูก

ถ้า r มีค่าเป็นศูนย์ หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้น นักเรียนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตอบถูกเท่ากัน แสดงว่าข้อสอบข้อนั้นไม่มีอำนาจจำแนก คือแยกไม่ได้ว่าใครเก่งใครอ่อน

ข้อสอบที่ควรเลือกไว้สำหรับตัวคำตอบถูก r จะต้องมีค่า .20 ขึ้นไป ส่วนตัวลวงที่นิยมมัก จะเลือก r ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป

15
ตารางที่ 12 ตารางแสดงเปอร์เซ็นต์อำนาจจำแนกของค่า r

ค่า r	%อำนาจจำแนก	ค่า r	%อำนาจจำแนก
1.00	100	.50	13
.95	69	.45	11
.90	56	.40	8
.87	50	.35	6
.85	47	.30	5
.80	40	.25	3
.75	34	.20	2
.70	29	.15	1
.65	24	.10	.5
.60	20	.05	.1
.55	16	.00	0

ถ้า r มีค่า 1.00 แปลว่า ค่าตามข้อนั้นสามารถจำแนกนักเรียนเก่ง นักเรียนไม่เก่งได้ถูกต้อง 100% คือ ใครทำข้อนั้นถูกเป็นคนเก่ง ทำผิดเป็นคนไม่เก่ง

ถ้า r มีค่า .85 แปลว่า ค่าตามข้อนั้นสามารถจำแนกนักเรียนเก่ง นักเรียนไม่เก่งได้ถูกต้อง 47%

ถ้า r มีค่า .00 แปลว่า ค่าตามข้อนั้นจำแนกนักเรียนเก่ง - อ่อนไม่ได้เลย

ตัวอย่าง

ตารางสรุปการวิเคราะห์ข้อสอบ

วิชา ชั้น

ข้อ	ตัวเลือก	H	L	P_H	P_L	P	r	ความหมาย
1	a	2	5	.07	.19	.13	.24	ดี
	b	5	13	.18	.48	.33	.32	ดี
	c	9	4	.33	.15	.24	-.24	ปรับปรุง
	(d)	11	5	.40	.19	.29	.25	ดี
	X	-	-	-	-	-	-	ดี
2	(a)	25	17	.93	.63	.80	.43	ดี
	b	1	4	.04	.15	.09	.28	ดี
	c	1	4	.04	.15	.09	.28	ดี
	d	0	2	.00	.07	.00	.00	ปรับปรุง
	X	-	-	-	-	-	-	-

- H หมายถึง จำนวนคนตอบแต่ละตัวเลือกของกลุ่มสูง
 L หมายถึง จำนวนคนตอบแต่ละตัวเลือกของกลุ่มต่ำ
 P_H หมายถึง สัดส่วนคนตอบแต่ละตัวเลือกของกลุ่มสูง
 P_L หมายถึง สัดส่วนคนตอบแต่ละตัวเลือกของกลุ่มต่ำ
 X หมายถึง เว้น คือ ไม่ตอบ

แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลนิยมเลือกคำถามที่มีค่าอำนาจ (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และความยาก ตั้งแต่ .20 ถึง .80 ตามสัดส่วนดังนี้

P ระหว่าง .20 ถึง .40 ประมาณ 25%

P ระหว่าง .41 ถึง .60 ประมาณ 50%

P ระหว่าง .61 ถึง .80 ประมาณ 25%

อาจมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สร้างแบบทดสอบนั้น

5.6 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อในระบบอิงเกณฑ์

การประเมินผลในระบบอิงเกณฑ์นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน กล่าวคือ ก่อนเรียนนักเรียนยังไม่รอบรู้ และหลังจากเรียนแล้ว นักเรียนจะต้องรอบรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี ข้อสอบที่มีประสิทธิภาพจะสามารถชี้บ่งผลการเปลี่ยนแปลงได้ดี

วิธีวิเคราะห์ข้อสอบใช้หลัก Pretest และ Post-test โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน พิจารณาค่าดัชนีความไว (Sensitivity Index) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำข้อสอบไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่ง 2 ครั้งคือ ครั้งที่ 1 ก่อนที่จะมีการเรียนการสอน และครั้งที่ 2 หลังจากที่นักเรียนได้รับการเรียนการสอนแล้ว

ขั้นที่ 2 หาจำนวนผู้ที่ตอบข้อสอบนั้นถูก สำหรับการสอบก่อนได้รับการสอนและหลังจากได้รับการสอน

ขั้นที่ 3 นำค่าที่ได้ในข้อ 2 ไปคำนวณหาค่าดัชนีความไวเป็นรายข้อโดยใช้สูตร

$$\text{ดัชนีความไว} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบถูกหลังสอน} - \text{จำนวนผู้ตอบถูกก่อนสอน}}{\text{จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด}}$$

$$\text{หรือ } S = \frac{R_{\text{post}} - R_{\text{pre}}}{N}$$

เมื่อ	
S	แทน คำนีความไว
R_{post}	แทน จำนวนผู้ตอบถูกหลังสอน
R_{pre}	แทน จำนวนผู้ตอบถูกก่อนสอน
N	แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

ตัวอย่าง นำแบบทดสอบฉบับหนึ่งไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่งจำนวน 6 คน ครั้งที่ 1 ก่อนสอน และครั้งที่ 2 หลังสอน ปรากฏผลดังนี้

ข้อสอบ	1	2	3	4	5					
ทดสอบก่อนสอน (A)										
ทดสอบหลังสอน (B)										
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
1. นาย ก	X	√	√	√	X	X	√	X	X	√
2. นาย ข	X	√	√	√	X	X	√	X	√	√
3. นาย ค	X	√	√	√	X	X	√	X	X	√
4. นาย ง	X	√	√	√	X	X	√	X	X	√
5. นาย จ	X	√	√	√	X	X	√	X	√	√
6. นาย ฉ	X	√	√	√	X	X	√	X	X	X
รวมจำนวนผู้ตอบถูก	0	6	6	6	0	0	6	0	2	5

จากตารางข้างบนนี้เราจะได้อ่า S ดังนี้

ข้อที่ 1 $S = 1.00$

ข้อที่ 2 $S = 0.00$

ข้อที่ 3 $S = 0.00$

ข้อที่ 4 $S = -1.00$

ข้อที่ 5 $S = 0.50$

ค่าดัชนีความไวมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 ถ้าข้อสอบข้อใดข้อหนึ่งก่อนได้รับการสอน ไม่มีนักเรียนทำถูกเลย แต่หลังจากได้รับการสอนแล้วทำถูกหมดทุกคน ค่าดัชนีความไวของข้อสอบข้อนี้จะเท่ากับ 1.00 เป็นข้อสอบที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนได้ดีเยี่ยม ในทางกลับกัน ถ้าก่อนได้รับการสอนทุกคนทำข้อสอบนั้นถูกหมด แต่หลังจากได้รับการสอนแล้วทุกคนทำข้อสอบข้อนั้นผิดหมด เช่นนี้ ค่าดัชนีความไวของข้อนี้จะเท่ากับ -1.00 แสดงว่าอาจจะเกิดความผิดพลาดใน

ข้อสอบข้อนั้น หรืออาจจะเกิดความผิดพลาดในการเรียนการสอนในเนื้อหาหรือจุดประสงค์ก็ได้ ส่วนในกรณีที่นักเรียนทำข้อสอบนั้น ได้ผลเหมือนกันทั้งก่อนสอนและสอน ค่าดัชนีความไวจะเท่ากับ 0 แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้น ไม่สามารถชี้บ่งความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนได้

สรุปได้ว่า ค่า S ควรจะเป็นบวก ยังมีค่าเข้าใกล้ 1.00 เท่าไรก็ยังเป็นข้อสอบที่ดีเท่านั้น ในทางปฏิบัติข้อสอบที่ถือว่าใช้ได้ ควรมีค่าดัชนีความไวไม่ต่ำกว่า 0.30

ในกรณีที่คุณภาพของข้อสอบข้อใดต่ำ อาจเป็นเพราะสาเหตุต่อไปนี้

1. ข้อสอบไม่ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจไม่ตรงกัน หรืออาจพิมพ์ผิด หรือเฉลยคำตอบผิด
2. ข้อสอบวัดไม่ตรงจุดประสงค์
3. จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ยากเกินไป
4. การเรียนการสอนมีข้อบกพร่อง สับสน หรือเวลาที่ใช้สอนหรือฝึกพฤติกรรมตามจุด

ประสงค์น้อยเกินไป

การใช้ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อสอบสามารถนำมาช่วย

1. พิจารณาคุณภาพของข้อสอบ
2. เพิ่มทักษะการสร้างข้อสอบ
3. คัดเลือกข้อสอบที่ดี และปรับปรุงข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ต่อไป เป็นการประหยัดกว่าที่จะสร้างข้อสอบขึ้นมาใหม่
4. พิจารณาผลดีและข้อบกพร่องของการเรียนการสอน

5.7 ข้อควรคำนึงในการตีความหมายผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบ

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อสอบแล้ว ควรจะต้องตีความหมายของข้อมูลที่วิเคราะห์ได้อย่างระมัดระวัง บางครั้งค่าทางสถิติจากการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ ไม่สามารถใช้เป็นเครื่องตัดสินชี้ขาดว่าจะใช้ข้อสอบข้อนั้น ๆ หรือคัดทิ้งไป ทั้งนี้เพราะ ต้องพิจารณาด้านอื่น ๆ ประกอบกันด้วย ที่สำคัญคือ ความตรงของข้อสอบ

ตัวอย่าง เช่น แบบทดสอบภาษาอังกฤษซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะวัดความสามารถในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ถ้าข้อสอบวัดความสามารถในการจำวันที่ และตัวเลข หรือการคำนวณต่าง ๆ ในข้อความที่อ่านเป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอาจเป็นข้อสอบที่มีความตรงน้อยที่สุด

สำหรับวัตถุประสงค์และพฤติกรรมทางภาษาเพราะแสดงให้เห็นได้ว่าคนเก่งตอบได้ถูก คนอ่อนติบผิดแต่ไม่ได้วัดความเข้าใจหรือความรู้ทางภาษาแต่เป็นการวัดความจำหรือความสามารถในการคำนวณจึงไม่ตรงกับความต้องการในการวัด เป็นต้น

ตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งมักพบอยู่เสมอ คือ การวัดพฤติกรรมทางภาษาชั้นวิพากษ์วิจารณ์ มักปรากฏว่าข้อสอบที่วัดเป็นข้อสอบที่ยากและมีค่าอำนาจจำแนกต่ำ เพราะทั้งคนเก่งและคนอ่อนตอบไม่ได้ ถ้าพิจารณาแต่เฉพาะผลการวิเคราะห์ข้อสอบแล้วตัดข้อสอบนี้ออกก็จะมีผลกระทบต่อความตรงของข้อสอบ และผลสะท้อนกลับ (backwash effect) ของการทดสอบที่มีต่อการเรียนการสอน เพราะเมื่อไม่มีการทดสอบหรือมีการทดสอบน้อยในเรื่องใด การเรียนการสอนก็จะคล้อยตามไปด้วย

สรุปได้ว่า การสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพนั้น ควรพิจารณาความตรง ความเหมาะสม แล้วจึงใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อสอบสำหรับตรวจสอบเพื่อช่วยการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539. กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กาญจนา ปราบพาล. 2530. การทดสอบและการประเมินผลสำหรับครูสอนภาษา. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2532. การทดสอบและการประเมินผลสำหรับครูสอนภาษา. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพร์ตกุล. 2516. เทคนิคการวัดผล. วัฒนาพานิช.
- _____. 2520. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เดือนใจ เกตุ. 2532. การสร้างแบบทดสอบ 1 แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผล. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วาสนา โกวิทยา. 2525. การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. ละครศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร พงษ์สุรพิพัฒน์. 2538. ทฤษฎีและแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบสมิทธิภาพทางภาษาอังกฤษ.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สงบ ลักษณ์ธ. 2525. ลักษณะเฉพาะของข้อสอบ. เอกสารชุดที่ 3 โครงการประชุมปฏิบัติการเพื่อ
ปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพการวัดผล การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2528. หลักการวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยพัฒนาการ
เรียนการสอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัฒน์ สุกมลสันต์. 2524. “ ทฤษฎีต่างๆในการทดสอบทางภาษาและปัญหาข้อขัดข้องในการทดสอบ
สัมฤทธิ์ผล”. วารสารภาษาปริทัศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1.
- สุมิตรา อังวัฒนากุล. 2540. วิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังฉรา วงศ์โสธร. 2529. เทคนิควิธีการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
_____. 2532. การวิจัยเพื่อพัฒนา แบบทดสอบอิงปริเฉทภาษาอังกฤษสำหรับใช้กับนักศึกษา
ไทยในระดับต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอนก เพ็ชรอนุกุลบุตร 2527. การวัดและประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Alderson, Charles and Brain North. 1991 , Language Testing in 1990's. London: Oxford McMillan Publishers Limited .

Alderson, J.C. 2000. Assessing Reading. Cambridge: Cambridge University Press.

Alderson, J.C., C. Clapham, C., & Wall P. 1996. Language Test Construction and Evaluation. Cambridge: Cambridge University Press.

Anivan , Sarinee (Ed.) 1991 , Current Developments in Language Testing Singapore: SEAMEO Regional Language Center.

Anthony, Edward M. 1973. "Approach, Method and Technique" In Teaching English As a Second Language. pp. 4-8 edited by Allen and Campbell. New Delhi. TATA McGraw-Hill Publishing Co. Ltd.

Bachman, L.R. 1990. Fundamental considerations in Language Testing. Oxford : OUP.

Bachman, Lyle F & A.D. Conhen. 1998. Interface Between Second Language Acquisition and Language Testing Research. Cambridge: Cambridge.

Bachman, Lyle F. & A.S. Palmer. 1996. Language Testing in Practice. Oxford: Oxford University Press.

Bachman, Lyle F. 1985. "Performance on Cloze Test With Fixed-ratio and rational Deletions", TESOL Quality, 19 (3) 535-556.

_____. 1990. Fundamental Consideration in Language Testing. Oxford: University Press.

Bailey, K.M. 1998. Learning About Language Assessment Dilemmas, Decisions, and Directions Boston: Hinle & Heinle.

Bloom , B.S. (Ed.) 1956 , Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. Handbook 1 Cognitive Domain. New York: McKay.

Bloom , B.S. (Ed.) Hastings , J.T. & Madaus, B.F. (Eds.) 1971. Handbook of Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: McGraw - Hill.

- Bloom, Benjamin. 1974. Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals hand book 1: Cognitive Domain. New York: David McKay Company, Inc.
- Bloom, Benjamin. S., Hastings, Thomas J and Madaus, George F., Eds. 1991. Handbook On Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New Your: Mc Graw-Hill.
- Bradshaw, J. 1990. "Test Takers' Reactions to a Placement Test." Language Testing. 7, 13-30.
- Brown, F.G. 1976. Principles of Educational and Psychological Testing. (2 nd. Ed.) New York: Holt, Rinehard and Winston.
- Brown, H.D. 1980. Principles of Language Learning and Teaching Englewood Cliffs, N. J.: Prentice – Hall Inc.
- Buck, G. 1988. "Testing Listening Comprehension in Japanese University Entrance Examinations" JALT Journal 10 (1) 15-42.
- Buck, G. 1989. "Written Tests of communication :Do They Work?" English Langrane Teaching Journal 41: 50-56.
- Carroll, Brendan J. 1983 , Testing Communicative Performance New York: Pergamon Press.
- Carroll, Brendan J. and Richard West 1989 , ESU Framework. London: Longman Group UK Limited
- Carroll, J. B. 1987. Book Review : Klein-Braley, C., X Raatz, V. 1985. "C-tests in dre praxis" Language Testing. 4 (1), 99-106.
- _____. 1985. Second Language Performance Testing for University and Professional Contests. In P. C. Hanptman, R. Le Blance and M.B. Wesche (eds). Second Language Performance Testing Ottawa: University of Ottawa.
- Chomsky, N. 1965. Aspect of the Theory of Syntax. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Cohen, A.D. 1994. Assessing Language Ability in the Classroom 2nd ed. Boston: Newury House/Heinle & Heinle.
- Davidson , Fred 1999 , " Langauage Testing from Shhibbloeth to Cyberspace " ELT Collaboration: Toward Excellence in the New Millenmniun Selexted Paper. The 4th CULI International Conferences Bangkok Thailand
- Davies, S. 1990. Principle of Language Testing. Oxford: Basil Blackwell.
- Ebel, R.L., X Frisbie, D.A. 1986. Essentials of Educational Measurement. 4th Ed. Englewood Cliffs, Nj: Pretice-Hall.
- Enginarlar, Husnii. "Alternative Assessment, Authenticity, and Performance Testing," In ELT Collaboration: Toward Excellence in the New Millennium Selected Paper. Pp. 34-49 The 4th CULI International Conferences. Bangkok.
- Granger C., and Digby, Beaumont, 1998 TRIO 3. Bangkok: Aksorn Charoentat.
- Groundlund, N. E. 1965. Measurement and Evaluation in Teaching. New Yourk: Macmillan.

- Harris, P. David. 1968. Testing English as a Second Language. New York: Mc Graw Hill Book Company.
- Heaton J.B. 1975. Writing English Language Tests. London: Longman Group Ltd.
- Heaton, J. 1976. Specimen Test Items. Presented at the Workgroup on Language Testing.
Bangkok : Central Institute of English Language (mines.)
- Heaton, J.B. 1990. Classroom testing. London : Longman.
- Henning, G. 1984. "Advantages of Latent Trait Measurement in Language Testing." Language Testing 1(2), 123-133.
- Hubard, Peter. A. 1983. Training Course for TEFL. Offord: OUP Carroll, J.B>. and Patnck J. Hall. 1985. Make your own language tests. Offord : pergaman.
- Huerta - Macias, M. 1995 Alternative Assessment : Responses to Commonly Asked Questions: TESOL Journal 5/1: 8-11
- Hughes Arthur. 1989. Testing for Language Teacher 4th Ed. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hymes, D. 1972. "On Communicative Competence." In J.B. Pride & J. Holms (eds.) Sociolinguistic, pp. 269-293
Harmondsnorth: Penguin.
- Jafarfur, Abdoljavad. 1999. "What's Magical About the Rule of two for Constructing C-Tests?" RELC Journal, 2 (30), 86-100.
- Klein-Braley, C., & U. Raatz. 1984. "A Survey of Research on the Test". Language Testing. 1, 134-146.
- Lado, R. 1961. Language testing. New York: Mc Graw Hill.
- Likert, R. 1932. "A Technique for the Monument of Attitudes" Archives of Psychology. No. 140.
- Mc Namara, T. 1996. Measuring Second Language Performance. London: Longman.
- Oller , J. 1974 Language Test at School London: Longman.
- Oller, J. W. 1973. Cloze Test of Second Language Proficiency and What They Manure. Language Leaung 23 (1).
- Oller, J. W. Jr. 1976. Language Testing. In R. Wardhaugh & H.D. Brown (Eds.), A Survery of appeiad linguistics (pp. 275-300). Ann Arbor. University of Michigan tress.
- Oller, J.W. Jr. and F. A. B. Hinofotis. 1979. Language Test at School London: Longman Group Ltd.
- Popham, W. J.1973. Criterion Referenced Instruction Belmout: CA. Fearon.
- _____. 1978. Criterion reference measurement. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Rivers, W.M. 1981. Teaching Foreign-Language Skills. 2nd Ed. Chicago: University of Chicago Press.
- _____. 1972. " Testing and Student Learning " in Testing in Second Language Teaching
"New Dimensions M.C. O'Brien (Ed.) , Ireland ATESOL.

- Shohamy, E. 1985. A Practical Handbook in Language Testing for the Second Language Teacher. Ramat Aviv, Israel: Tel Aviv University.
- Smith, D. A., 1981. "Levels of questioning: Teaching Creative Thinking Through ESP". Forum 19 Z16X: 17-25.
- Spolsky, B. 1972 "Language Testing - The Problem of Validation" in reading on English as a Second Language Kenneth Croft (Ed.) Massachusetts : Win throp Publishers, Inc.
- _____. 1985. "The limits of Authenticity in Language Testing" Language Testing. 2 (1), 31-40.
- Thammanogkol , K. Learning to Read and Reading to Learn Bangkok" Chulalongkorn University
- Thorndike, R. L., and E.P. Hagen, 1969. Measurement and Evaluation in Psychology and Education. 3rd ., ed. New York : John Wiley and Sons, Inc.
- Valette, R. 1977. Modern Language Testing 2nd New York. Harcourt.
- Valette, R.M., and R.S. Disick. 1972. Modern Language Performance Objectives and Individualization: A Handbook. New York: Harcour-Brace Jovanovich.
- Weir, C. J. 1990. Communicative Language Testing / New York: Prentice-Hall International.
- _____. 1993. Understanding & Developing Language Tests. New York: Prentice Hall.

+++++

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างข้อสอบแบบปรนัย เพื่อวัดความสามารถทางพุทธิพิสัย

ตามการจำแนกของ Bloom และคณะ

Instructions: Read the given passages and then choose the best answer by blackening the circle under the letter a, b, c, or d of your choice on the answer sheet.

Example: What is the name of the current capital of Thailand now?

- a. Bangkok
- b. Sakhothai
- c. Ayuthaya
- d. Thonburi

Answer sheet

- a.
- b.
- c.
- d.

Since the correct answer is 'Bangkok', you have to blacken the circle under the letter a.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Part I**KOKUBANK****The Understanding Bank**

5 “ACT” today to deposit your money in a KOKUBANK Time Deposit account of 1 or 2-year term for securing the most attractive interest earning up to 15.75%

This is a very rare opportunity. At KOKUBANK we have raised our 1 or 2 – year term Time Deposits’ annual interest rates to as high as 15.75% And with the way money markets fluctuate, you know 10 this doesn’t happen very often. The market conditions can change in a matter of moments, and if they decline, interest rates do also. So, you should act today 15 to fix your long-term deposits at KOKUBANK. This way you’re certain to receive the greatest earnings, they way things keep changing, your chance might be gone by tomorrow.

“Long-term KOKUBANK Time Deposits’ Annual Interest Rates”

Period	Less Than 1 mil. baht	1 mil. Baht and higher	10 mil. Baht and higher
6 months	14.50%	15.00%	15.50%
12 or 24 months	14.75%	15.25%	15.75%

“interests rates can change without prior notice”

Don't let this chance pass by. Stop in today and talk to one of our Personal Kokubankers at KOKUBANK, 127 South Sathorn Road, or call our Centralized Customer Service for further details at 213-2000.

30 To celebrate KOKUBANK's tenth anniversary

We are giving away one set of Pasha Crystal glassware from Europe with every 2 million baht deposited in a KOKUBANK Time deposit account of one year or longer, You can choose from 2 classic patterns, each worth 3,200 baht.

35

Offers expire 31 July 1996

KOKUBANK

The Understanding Bank

- (1) 7. The word 'we' (line 7) refers to _____.
- the KOKU bankers
 - the advertising agents
 - the writer and readers
 - the KOKUBANK authorities
- (2) 8. "This way" (line 16) means _____.
- acting today
 - fixing deposits
 - condition changing
 - interest rate declining
- (2) 9. The statement "Interests can change without prior notice" makes people feel insecure with the _____.
- banking system
 - bank's money status
 - bank's safety measures
 - bank's interests offered.
- (2) 10. You should act today because _____ tomorrow.
- you will not get a gift
 - the bank will closed
 - you interest will be taxed
 - the interest rates might go down
- (3) 11. The technique used in presenting this bank is called _____.
- Before and After
 - Association of Ideas
 - Photography Never Lies
 - Keeping up with the Joneses
- (3) 12. In the first place, the KOKUBANK makes people get interested in its time deposit program by _____.
- offering very high interest rates
 - offering precious gifts occasionally

- (4) 20. This piece of writing is promoting a/an _____ .
- idea
 - service
 - person
 - product
- (5) 21. The important fact presented in the passage can best be matched with the saying _____ .
- “Better Late than Never”
 - “First Come First Serve”
 - “Time and Tide Wait For No Man”
 - “Killing Two Birds With One Stone”
- (5) 21-25. มีวิธีใดบ้างที่ KOKUBANK ควรปฏิบัติเพื่อให้ได้ลูกค้าเพิ่มมากขึ้น บอกมาอย่างน้อย 4 วิธี ตอบเป็นภาษาไทยได้ เรียงลำดับคำตอบตามลำดับที่คิดว่าควรทำวิธีใดก่อน-หลัง (4 คะแนน)
- (6) 26. Giving away free gifts on the bank's 10th anniversary is _____ .
- appropriate because it is the incentive to fix one's long term deposit
 - appropriate because the bank should return some of its benefits to customers
 - inappropriate because the gifts are not fairly distributed
 - inappropriate because the bank will waste a lot of money for almost nothing
- (6) 27. The bank _____ be advertised through all types of media because _____ .
- should not, it wastes money unnecessary
 - should not, people will be bored with the ads
 - should, it proves that the bank is financially stable
 - should, all types of potential customers can be reached
- (6) 28. The advertising media which could be more effective for the KOKUBANK is _____ because _____ .
- every type of media, they reach all types of audience
 - TV, the messages can be presented through sight and sound
 - direct mail, the messages can directly reach the target customers
 - daily newspapers, they reach large audience and are not so expensive
- (6) 29. The bank's placing the ads in English newspapers is _____ because _____ .
- inappropriate, the cost is too high
 - appropriate, they can reach people internationally

- c. appropriate, they help the bank look financially stable
- d. inappropriate, large audience do not read English newspapers

(6) 30. The bank can get more customers for the following reasons except _____.

- a. special gifts are offered
- b. the bank has high capital
- c. it uses a well-known businessman as the presenter
- d. appropriate and effective media is used for advertisement

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

Transcript ของตัวอย่างข้อสอบการฟัง

*Transcript of lecture on issues in
The Women's Liberation
Movement*

I want to talk to you now about some issues in the Women's Liberation Movement. It was during the early 70s that people first became, really active in what has become, really active in what has become to be known as the 'Women's Liberation Movement'. Um... the sort of women who were involved this, in these discussion, in these early meetings were often older women, typically women who had been educated at university or college and who were facing ah... the unexpected frustrations of life, looking after small children. Um... they tended to meet in small groups at first to, to read about and to discuss issues which they felt to be important to women. Um... these small groups have continued until now there are discussions groups which, for women which go in every town, and village in the country. But um... they also began to grow together ah... to form regional groupings and national groupings and these regional groupings themselves from time to time mounted regional and national campaigns and these campaigns um... marked for and concentrated on four central demands:

Firstly they demanded equal pay for women, that is that they demanded that women should be paid at the same rate as a man, as men um... if they were doing the same work.

Secondly ah... they demanded equal education and opportunity that is women should not be discriminated against in any way ah... or treated in any any differently simply because they are women.

Thirdly um... the demand was for 24 hour nurseries ah... that is child care should be available at any time of the day or night. This would mean of course that no woman would be stopped from doing her job simply because she had to look after her children.

Fourthly, am... the demand was for free contraception and abortion on demand. So that women do not have to have children if they did not want to have them. This would then free them to work normally in the same professional areas as men are already working in.

But am...today I want to talk particularly about a couple of issues which relate to all of these. Um... which are rather more general. Um...Firstly, um...it's something women in the movement particularly resented from the beginning this perhaps one of the issues which make the, brought the women's movement to operation in the first place. Particularly resented the fact that in every day life, in all spheres of activity, um...women were always expected to operate in a clearly defined subordinate role, that is, it was always the women that made the tea, the women who typed the leaflets, the women who sold the papers and so on. But it was the men who organised, the men who spoke at meetings, the men who took the decision. So all the major, dominating roles were filled by men. In fact um...even in the early meetings of the Women's Liberation Movement itself um...where men were included, they tended, it was the men who dominated the discussion, not simply because they were trying to dominate it, because the women lacked confidence in themselves and they allowed the men, they almost expected the men ah... to dominate.

In fact, one of the crucial early experiences in the Women's Movement uh...was at one of the earlier conferences in Skegness in 1971. Um...when a group including several men tried to take the political leadership of the meeting, and the men were playing a very dominant role in that take over bid. This causes a great deal of resentment and hostility among the women present.

So after these initial experiences, men were excluded not only from discussion sessions at conferences and so on. But also from the social events they were totally excluded in other words from the activities of the Women's Liberation Movement. This doesn't mean to say that ah... men's participation in the fight for, fight over certain issues was not welcomed, it was ah... but during, but in the specific activities of the Women's Liberation Movement itself men were excluded. Um... this exclusion ah... was part of an attempt to find ways of developing and extending the political and social confidence of the women involved.

This question of relationship with men and the relationship and the Women's Liberation Movement and male dominated organisations is one which has remained a subject of debate ah...some people within the movement feel that all Women's Liberation Movement activities should take place apart from men ah...but it has to be said that this is certainly not the view of the majority.

A second issue which I'd like to talk about um... and which is very widely discussed in women's groups is the question of wages for housework. Many women feel that the work they do in the house ah... does not receive and has never received proper recognition. They feel that the man usually goes out to work in an office or factory, and he is paid for that work and he uses the money he receives to support the family, what is usually called his family, and this is particularly the case when the wife herself does not go to work, but works in the home. This automatically puts the man in a dominant position and makes the woman dependant on him.

But it is argued that this is not a fair arrangement, the work the woman does in the home is every bit as important as the man's work. It is also in every way real work, it is necessary and the whole family benefits from it. In fact, it could be said that in some ways it's less pleasant than the man's work as the woman house worker doesn't have the pleasure of working together with colleagues. She's working alone. She's shut-up, shut-up in the house for most of the time ah... so it's not surprising that many women suffer from acute loneliness.

Perhaps the one major thing which separates woman's house work from the man's work is that the man is paid for this work, but she is not paid for hers. So it is that some women have suggested that the State would pay wages to all women for doing housework. But most women have shown themselves to be against this idea, for a number of reasons. In particular, they're against the idea, firstly because um... such an arrangement would not change the fact that mothers with young children tend to be socially isolated in the house during the day. They would still be isolated, they would simply be paid for being isolated.

Secondly, ah... they are against the idea because such a system would implicitly accept that it would be the woman who would stay at home confirming what she already feels that her role is simply subservient, subordinate to the man.

And finally, ah... many women are against the idea of wages for housework because this would give the State a means of tempting women to stay in the home and produce large families. That is, it would be treating them and leading them to a role of being baby machines and little more. And so it would be reducing them as full human beings. In fact, the only situation where something similar to wages for housework has ever been introduced ah... was in Nazi Germany ah... where it was used to get women out of the work force so that they can provide large families to safeguard the future of the fatherland.

Of course, the State does already pay mothers family allowance to help feed and clothe the children. And some people have argued this would be the basis of um... ah... a system whereby wages would be paid for housework, to be clearly stated that this is a very different matter from a wage for housework um... a family allowance is a recognition of a social responsibility. Whereas a wage for housework would in effect serve as a means to maintain, what many women feel it an oppressive situation.

Source: Don Porter CALS. University of Reading

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สรุปรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539

ภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อม (Preparatory English)

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อม (ป.1-2) มีจุดประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับบริบทสื่อสาร 2. เพื่อให้สามารถฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ 3. เพื่อให้สามารถพูดสื่อความหมายในสถานการณ์ง่าย ๆ ได้ตามระดับภาษาที่เรียน 4. เพื่อสามารถออกเสียงตัวอักษร คำ และข้อความสั้น ๆ สื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง 5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 	<p>โครงสร้างทางไวยากรณ์เป็นประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ เกี่ยวกับการทักทาย กล่าวแนะนำตนเองแนะนำผู้อื่น พูดขอบคุณ ขอโทษ พูดแทรกอย่างสุภาพ พูดขออนุญาต ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง ประโยคคำถามและประโยคคำตอบสั้น ๆ</p> <p>คลังคำ เป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในโครงสร้างทางไวยากรณ์ในระดับนี้ เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ซึ่งเป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำอุทานต่าง ๆ จำนวนศัพท์ประมาณ 120-150 คำ ฯลฯ</p>	<p>เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ จึงควรจัดการเรียนการสอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการสื่อสารด้วยการฟัง พูด 2. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทแสดงออก ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำให้เป็นไปตามแผนที่จัดเตรียมไว้ 3. เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสุข สนุกสนาน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ 4. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียนการสอน เช่น เพลง เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จริง การเล่านิทาน ภาษาท่าทาง ปริศนา คำทาย 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก โดยการกระตุ้นและเสริมแรงให้กำลังใจ และไม่ตำหนิ ผู้เรียน

ภาษาอังกฤษอ่านออกเขียนได้ (Literacy English)

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>การเรียนการสอนภาษาอังกฤษอ่านออกเขียนได้ (ป.3-4) มีจุดประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียนอย่างถูกต้องชัดเจน และเหมาะสมกับระดับที่เรียน 2. เพื่อให้สามารถฟัง พูด และสนทนาเป็นภาษาอังกฤษในสถานการณ์ง่าย ๆ 3. เพื่อให้สามารถอ่าน เขียน และสะกดคำที่เป็นอักษรตัวพิมพ์ ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง 4. เพื่อให้สามารถใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ได้ 5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน 	<p>โครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ การทักทาย กล่าวลา แนะนำตนเอง แนะนำผู้อื่น พูดขอบคุณ ขอโทษ พูดแทรกอย่างสุภาพ พูดขออนุญาต คำสั่ง คำ เป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในโครงสร้างทางไวยากรณ์ในระดับนี้ เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ซึ่งเป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำอุทาน ในวงคำศัพท์ประมาณ 240-300 คำ นอกเหนือจากคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้วในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 รวมคำศัพท์สะสมในระดับนี้ประมาณ 360-450 คำ</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ จึงควรจัดการเรียนการสอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการสื่อสารด้วยการอ่านและเขียนเป็นพิเศษ 2. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนที่จัดเตรียมไว้ 3. เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสุข สนุกสนาน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ 4. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียนการสอน เช่น เพลง เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จริง การเล่านิทาน การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนภาษา ท่าทาง ปริศนาคำทาย เป็นต้น 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก โดยการกระตุ้นและเสริมแรงให้กำลังใจ และไม่ตำหนิ ผู้เรียน

ภาษาอังกฤษมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น (Beginner Fundamental Level)

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>การเรียนการสอนภาษาอังกฤษอ่านหลัก 1-4 (ป.5-6) มี จุดประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สามารถสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างถูกต้องชัดเจน และเหมาะสมกับระดับภาษาที่เรียน 2. เพื่อให้สามารถให้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับที่สูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การใช้ภาษา 3. เพื่อให้สามารถพูด ฟัง และสนทนาเป็นภาษาอังกฤษ อ่านออกเสียง และอ่านจับใจความได้ 4. เพื่อให้สามารถสื่อสารเขียนเป็นภาษาอังกฤษด้วยการเขียนข้อความและคำพูดต่างๆ ได้ โดยให้อักษรตัวพิมพ์และอักษรตัวเขียนสะกดคำถูกต้อง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง 5. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ พจนานุกรม และสื่ออื่น ๆ เป็นเครื่องมือ 6. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมในบริบทภาษาที่สื่อสาร 	<p>โครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้</p> <p>การทักทาย กล่าวเวลา แนะนำตนเองและผู้อื่น ขอบคุณขอโทษ พูดแทรกอย่างสุภาพ ขออนุญาต ขอร้องหรือออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคคำตอบในวงคำศัพท์ที่กำหนด</p> <p>คลังคำ เป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในโครงสร้างทางไวยากรณ์ในระดับนี้ เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สถานที่ ทิศทาง วัน เดือน ปี ฤดูกาล ฯลฯ ซึ่งเป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา กริยาช่วย คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน ในวงคำศัพท์ประมาณ 940-1050 คำ นอกเหนือจากคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้วในระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4 ประมาณ 360-450 คำ</p>	<p>เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ จึงควรจัดการเรียนการสอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สอดคล้องกัน ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ควรใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในห้องเรียน 2. ชี้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้แสดงออก ครูเป็นผู้ดูแลให้ความสะดวก ด้านสื่อการเรียนการสอน ให้คำแนะนำเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่เตรียมไว้ 3. เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสุข สนุกสนาน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ 4. รูปแบบของการจัดกิจกรรมจะมีลักษณะเป็นการมอบหมายงาน (Task-Based) ให้ผู้เรียนปฏิบัติซึ่งผู้เรียนจะต้องร่วมมือกันและมีปฏิสัมพันธ์ กระทำกิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เกม เพลง และอื่น ๆ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
7. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและมีนิสัยรักการอ่าน	รวมคำศัพท์สะสมประมาณ 1300-1500 คำ ฯลฯ	5. ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการร่วมกิจกรรมทางภาษา

สรุปรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรภาษาอังกฤษหลัก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2539 ภาษาอังกฤษมาตรฐานพื้นฐานตอนกลาง

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>การเรียนการสอนภาษาอังกฤษอ่านหลัก 5-10 (ม.1-3) มี จุดประสงค์ ดังนี้</p> <p>1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับวัฒนธรรมของผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่</p> <p>2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างถูกต้องชัดเจนและเหมาะสมกับระดับที่เรียน</p> <p>3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามระดับภาษาที่เรียนสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ</p> <p>4. เพื่อพัฒนาเจตคติของผู้เรียนให้เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ มีนิสัยใฝ่หาความรู้ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ</p>	<p>1. โครงสร้างทางไวยากรณ์และสำนวนภาษา ซึ่งเกี่ยวกับการทักทาย แนะนำ กล่าวนำ พูดแทรกอย่างสุภาพ ถามทุกข์สุข ขอบคุณ ขอโทษ แสดงความชื่นชมยินดี แสดงความเห็นใจ แสดงการยอมรับและไม่ยอมรับ แสดงความต้องการ การปลอบโยนให้กำลังใจ แสดงความปรารถนาดี แสดงความพอใจ การให้ความช่วยเหลือ แสดงความรู้สึกรับไม่ชอบ แปลกใจ และการร้องทุกข์</p> <p>2. คลังคำ เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนในการใช้ภาษาในสถานการณ์และหัวเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนด โดยเป็นคำศัพท์ที่มีหน้าที่แตกต่างกัน</p>	<p>เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ จึงควรจัดการเรียนการสอนดังนี้</p> <p>1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารด้วยการ ฟัง-พูด -อ่าน -เขียน ใช้ภาษาอังกฤษได้ในสถานการณ์จริงรวมทั้งการศึกษาค้นคว้าและการประกอบอาชีพ โดยใช้แนวการสอนแบบผสมผสานและใช้กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียนตลอดจนสื่อที่หลากหลาย อันจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานและเพลิดเพลิน</p> <p>2. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการและการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เช่น จัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่าง ๆ แสวงหาความรู้</p>

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
	<p>กันไปตามบริบทภาษา ทั้งนี้เน้นการเรียนรู้ศัพท์ใหม่ระดับชั้นละอย่างน้อย 500 คำ และรวมคำศัพท์สะสมประมาณ 2800-3000 คำ ฯลฯ</p>	<p>จากแหล่งวิชาการภายนอก โรงเรียน</p> <p>3. กระบวนการเรียนการสอนจะต้องสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ ทั้งในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของสังคม</p> <p>4. พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยวิธีการให้ผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกันปฏิบัติงาน (Task-based learning)</p> <p>5. ประเมินผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการหลากหลายเพื่อช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาในระดับหนึ่ง และต้องพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป รวมทั้งมีความมั่นใจที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารยิ่งขึ้น</p>

สรุปรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรภาษาอังกฤษหลัก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2539 ภาษาอังกฤษมาตรฐานพื้นฐานตอนปลาย

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หลักระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย (ม.4-6) มีจุดประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษา อังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม กับวัฒนธรรมของชนชาติ ที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษา แม่ 2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษา อังกฤษสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับ ระดับที่เรียน 3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ วัฒนธรรมของชนชาติที่พูด ภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษา อังกฤษเพื่อทำความเข้าใจ วัฒนธรรมอันหลากหลาย และ สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม ไทยไปสู่สังคมที่ใช้ภาษา อังกฤษ 4. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อ การศึกษาต่อและการ ประกอบอาชีพ 5. เพื่อพัฒนาเจตคติ เห็น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงสร้างทางไวยากรณ์ และสำนวนภาษาเป็น ประโยคที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น และสำนวนภาษาที่มีระดับ ความยากเพิ่มขึ้นจาก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความหมายเกี่ยวกับการ ทักทาย แนะนำ กล่าวลา พูดแทรกอย่างสุภาพ ถาม ทูลขอร้อง ขอบขอร้อง ขอโทษ แสดงความชื่นชมยินดี แสดงความเห็นใจ แสดง การยอมรับและไม่ยอมรับ การแสดงความต้องการ การปลอบโยนให้กำลังใจ การแสดงความปรารถนาดี ความพึงใจ การให้ความ ช่วยเหลือ การแสดงความ รู้สึกรักชอบ ไม่ชอบ แปรลก ใจ และการร้องทุกข์ ฯลฯ 2. คำศัพท์ เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับ สำนวนในการใช้ภาษาใน สถานการณ์และหัวเรื่อง ต่างๆ ที่กำหนดให้ ซึ่งมี ระดับความยากเพิ่มขึ้น ตามบริบทภาษา และเป็น 	<p>เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ ควร จัดกิจกรรมดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถ สื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน เขียน ใช้ภาษาอังกฤษได้ใน สถานการณ์จริง รวมทั้งการ ศึกษาต่อและการประกอบ อาชีพ โดยใช้แนวการสอน แบบผสมผสานและใช้ก ิจกรรมการเรียนการสอนทั้งใน และนอกชั้นเรียน ตลอดจนสื่อ ที่หลากหลายอันจะช่วยส่งเสริม การเรียนรู้อย่างสนุก สนานและเพลิดเพลิน 2. จัดบรรยายภาคและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชา การและพัฒนาความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร เช่น จัดศูนย์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ แสวง หาความรู้จากแหล่งวิชาการ ภายนอกโรงเรียน โดยเน้น กระบวนการแสวงหาความรู้ จากแหล่งวิชาการต่างๆ เป็น สำคัญ

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>ประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ มีนิสัยใฝ่หาความรู้ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ</p>	<p>คำศัพท์ที่มีหน้าที่แตกต่างกันไปตามหลักภาษา มีศัพท์ใหม่ระดับชั้นอย่างน้อย 500 คำ และรวมเป็นศัพท์สะสมประมาณ 4300-4500 คำ ฯลฯ</p>	<p>3. กระบวนการเรียนการสอนจะต้องสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษเห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษทั้งใน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ทางสังคม</p> <p>4. พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยวิธีการให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติสัมพันธ์และร่วมมือกันปฏิบัติ งาน (Task-based learning) โดยใช้รูปแบบของสาร (Text type) หลายประเภท เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ประสบการณ์ภาษา ภาษาอังกฤษที่กว้างขวางและทันสมัย</p> <p>5. ประเมินผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการหลากหลาย โดยข้อทดสอบทั้งในและนอกระบบที่เทียบได้กับระดับสากล เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนรู้ระดับความสามารถของตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดจนสามารถพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของตนในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างแท้จริง</p>

สรุปรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้ม ระดับมัธยมศึกษา

พุทธศักราช 2539

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้ม มี 2 กลุ่มดังนี้</p> <p>ก) กลุ่มพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ มีจุดประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ 2. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน 3. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถแสวงหาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างกว้างขวาง 4. เพื่อให้มีความรู้ตามระดับชั้นของตนอย่างเพียงพอที่จะศึกษาต่อและประกอบอาชีพ 5. เพื่อพัฒนาเจตคติของผู้เรียนให้เห็นประโยชน์และคุณค่าของ 	<p>เนื้อหาภาษาทางด้านคำศัพท์ไวยากรณ์ส่วนมากจะอยู่ในระดับเดียวกับระดับภาษาที่ผู้เรียนเรียนในวิชาภาษาอังกฤษหลัก ทั้งนี้อาจจะมีคำศัพท์หรือโครงสร้างที่สูงกว่าระดับแทรกอยู่บ้างขึ้นอยู่กับรูปแบบของสาร (Text Type) ที่เลือกมาใช้ ซึ่งจะเน้นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน อันเป็นเรื่องหรือสิ่งที่พบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน หรือเป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของชุมชนและสังคม เนื้อหาทางภาษามีความหลากหลาย เป็นการรวบรวมภาษาที่ผู้เรียนเรียนมาแล้วทั้งหมดตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูง เพิ่มเติมภาษาที่ใช้ในสังคมและในสถานการณ์จริงและภาษาเฉพาะอาชีพ (Authentic English and Vocational English) ฯลฯ</p>	<p>แนวการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-based Teaching) โดยให้ผู้เรียนนำความรู้จากวิชาภาษาอังกฤษหลัก ประสบการณ์ และความรู้รอบตัวมาสร้างกิจกรรมหรือโครงการตามความสนใจ ทั้งนี้ผู้เรียนจะสร้างสื่อและค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้กระตุ้นชี้แนะแนวทางและให้ความช่วยเหลือให้จัดกิจกรรมได้สำเร็จตามความต้องการของผู้เรียน</p> <p>แนวการจัดการเรียนการสอนเน้นรูปแบบที่ให้โอกาสผู้เรียนได้นำความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เรียนในวิชาภาษาอังกฤษหลักมาใช้ เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วและมีความมั่นใจมากขึ้น กิจกรรมที่จัดจึงเป็นลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning) มีการวางแผนการเรียนอย่างเป็นระบบ รู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการการปฏิบัติในสถานการณ์จริงจากสถานประกอบการหรือองค์กรที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่</p>

จุดประสงค์และผลการเรียนรู้	เนื้อหาทางภาษา	แนวการจัดการเรียนการสอน
<p>ภาษาอังกฤษและมีนิสัยใฝ่หาความรู้ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ</p> <p>ข) กลุ่มพัฒนาประสบการณ์ภาษาอังกฤษ มีจุดประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อเพื่อให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต 2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงและประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษ 3. เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรมตามความสนใจและความถนัด 4. เพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าสู่แหล่งข้อมูลทั่วโลก และการค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยตนเอง 5. เพื่อให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์กว้างไกล และเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในงานอาชีพ 		<p>กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning How to Learn) เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้ให้สมบูรณ์ขึ้น</p>

